HOMERI

Poetarum omnium seculorum facilè Principis

GNOMOLOGIA,

Duplici Parallelismo illustrata;

UNO Ex Locis S. Scripturæ, quibus *Gnomæ Homericæ* aut propè affines, aut non prorsùs absimiles.

ALTERO Ex Gentium Scriptoribus; ubi Citationes, Parodiæ, Allusiones, & deniq; loci Paralleli.

Insertis hinc inde Observationibus Ethico-Politicis in Sententias, & ad Voces insigniores Notis Criticis.

Cum triplici Indice { SENTENTIARUM. LOCORUM S. SCRIPTURÆ. VOCABULORUM.

Quibus MANTISSÆ loco accessit

APPENDIX

Continens Syllogen Testimoniorum de HOMERO, Ex variis Autoribus, quà Antiquis, quà Neotericis collectam.

Per JACOBUM DUPORTUM *Cantabrigiensem,*
Græcæ Linguæ nuper Professorem Regium.

Æschin. Orat. contra Ctesiph.

Διὰ τοῦτο οἶμαι ἡμᾶς παῖδας ὄντας τὰς τῶν ποιητῶν γνώμας ἐκμανθάνειν, ἵν᾽ ἄνδρες ὄντες αὐταῖς χρώμεθα.

Macrob. Saturnal. lib. 5. cap. 16.

HOMERUS *omnem poesim suam ità Sententiis farsit, ut singula ejus Apophthegmata vicem Proverbiorum in omnium ore fungantur.*

CANTABRIGIÆ, Excudebat JOHANNES FIELD
Celeberrimæ Academiæ Typographus, 1660.

Nobiliſsimo, Doctiſsimóque Virûm-Juvenum Quaternioni,

EDWARDO CECILIO,

Illuſtriſſ. Comitis *Sarisburienſis* filio,

JOHANNI KNATCHBULLO,

Equitis Baronetti filio natu maximo,

HENRICO PUCKERINGO,

aliàs *NEWTONO,*

Equitis Baronetti filio unico,

FRANCISCO WILLUGHBEIO,

Equitis Aurati filio itidem unigenito,

Pupillis nuper ſuis longè chariſsimis, nunc verò Amicis plurimùm honorandis.

ITerum ecce ad vos redit (Nobiliſsimi Juvenes) *Homerus* veſter, quem non ità pridem in Academia vos quatuor ſimul, & unà mecum legiſtis. Nam nec adeò cœcus eſt hic ſenex, ut viam ad amicos non inveniat, nec me adhuc pudet aut pœnitet hunc Poetarum Regem vobis commendare. Quod igitur vir

doctiſſimus & integerrimus, mihique pariter ac vobis amiciſſimus *Barrõus* noſter nuper fecit in Mathematicis, quidni id mihi etiam in Græcis bona veſtra cum venia facere liceat, nempe vos tres-viros juvenes (quibus & quartum inſuper adjicere libuit, ut ſic integer fiat quaternio) unâ Epiſtolâ compellare, veſtríſque junctis nominibus, tanquam tot ſtellulis, ornare hoc quicquid eſt opuſculi, & deníque titulis tam illuſtribus, ceu emblematis, in aditu hujus libri præfixis, adeò ἀρχομένȣ ἔργȣ πρόσωπον θέμεν τηλαυγές; Quod & eò potiori jure me facturum confido, quò propior mihi, indigno licet, neceſſitudo vobiſcum, & communio interceſſerit. Hanc autem meam qualemcunque vobiſcum conſuetudinem, nè quid diſſimulem, libenter præ me ferre, & seriò etiam ſubinde mihi gratulari ſoleo: Nec certè injuriâ, niſi me fallit animus, aut affectus ſaltem erga vos meus. Quis enim id non honorificum ſibi, & glorioſum meritò exiſtimaverit, quatuor tam præſtantis, támque egregiæ ſpei & indolis adoleſcentes eodem tempore ſub præſidio ſuo ac tutelâ habuiſſe? Atque utinam profectò hoc vobis perinde in bonum, ac mihi in honorem ceſsiſſet! Nunc verò, quoties ego aut oculis vos aut animo contemplor, (& contemplor ſæpiùs) toties & ipſe pudore ſuffundor, & vicem veſtram dolere cogor. O ſi cultor & curator vobis contigiſſet genio & ingenio veſtro dignus! O quàm ampli & opimi fructus ex fœcundo illo ſolo, & *ubere glebæ* proveniſſent! Me quod attinet, palàm hoc

&

& ingenuè profiteri necessum habeo; Si herbæ responderit messis, si unquam tam præclara germina adoleverint (quod equidem auguror atque voveo, imò & futurum confido) in florem & frugem spei & expectationi parem, id totum vestræ indoli & industriæ acceptum referri debet; sin minùs, in me hæc cudenda est faba. Sed nolo jam εὐφυΐαν vestram, & φιλομάθειαν, quanquam mihi præ aliis probè perspectam, candorem item & modestiam, morúmque suavitatem ulteriùs deprædicare, nè frontis vestræ teneritudinem aut læsisse videar, aut etiam solicitâsse. Quin id potiùs curabo, saltem conabor, ut quod pristino meo erga vos officio defuit, id deinceps novo & indefesso compensetur obsequio; & quò magìs vel tenuitas mea vel inertia hactenùs fraudi vobis & incommodo fuit, eò acriùs enitar in posterum, & pro virili contendam, ut votis meis, precibus, & consiliis vos adjuvare, & res ac rationes vestras & studia quoquo modo augere & promovere possim. Macti igitur estote, Nobilissimi Juvenes, præclarâ hâc indole & virtute vestrâ; pergite quo cœpistis pede, & calcate porrò, quem dudum iniistis, pietatis doctrinæque tramitem; & eâdem, quâ cœpistis viâ, ad cœlum immortalitatémque grassamini; quò literis honori, Reipub. subsidio, patriæ ornamento, amicis usui & solatio, Deo denique & bonis omnibus cordi & curæ esse possitis. Quod tum demum effectum dabitis, si præstantissimorum Autorum, inprimis verò S. Scripturarum studio ac lectioni

assiduè & diligenter incumbatis. *Ptolemæo* regi suasit olim *Demetrius Phalereus*, ut legendis libris operam daret. Ἃ γὰρ οἱ φίλοι τοῖς βασιλεῦσιν οὐ θαῤῥοῦσι παραινεῖν, ταῦτα ἐν τοῖς βιβλίοις γέγραπται. Libri vos docebunt, quæ homines aut præ inscitia non possunt, aut non audent præ timore, aut præ ignavia non curant, aut certè non solent præ assentandi studio. Sunt enim, proh pudor! plerique viventium κόλακες μᾶλλον ἢ φίλοι, & palpum potiùs obtrudere amant, quàm *Auriculas hominum mordaci radere vero*: at mortui hi consiliarii παῤῥησίᾳ & liberè loquuntur, nec verum dissimulant, nec erubescunt, nec adulari sciunt. Agite ergo, Præstantissimi Juvenes, τοῖς νεκροῖς τούτοις ὁμιλεῖτε, καὶ συνδιατρίβετε, hæc oracula consulite, in horum disciplinam vos tradite, hos vitæ magistros, hos duces & monitores sequimini; Græcos inprimis, utpote omnis politioris literaturæ principes & antesignanos, ex quorum fontibus tum salubriorem doctrinæ & eruditionis imbibetis succum, tum salutaria benè vivendi præcepta atque instituta haurietis. Est enim profectò Græca lingua clavis & janua scientiarum omnium, thesaurus antiquitatis, elegantiarum proma conda, mater denique & nutrix humanioris omnis literaturæ. Sed non vacat nunc, nec libet, nec opus est in ejus linguæ laudes excurrere, quam toties jam anteà tam seriò & sedulò vobis excolendam suasi, imò & (nisi valdè me spes & opinio fallit) etiam persuasi. Ex Græcis autem tres præcipuè vobis commendare soleo; ii sunt *Homerus*, *Aristoteles*, & *Plutarchus*:

Aliorum

Aliorum fortè alia mens & ſententia eſt; & fruantur ſanè illi per me licet judicio ſuo, modò meum interim mihi permittant. Et de duobus quidem illis πεζογράφοις non eſt quod inpræſentiarum plura addam: Quàm ingens & incomparabilis doctrinarum theſaurus in eorum libris ac monumentis contineatur, nôrunt eruditi, nôrunt qui in eorum lectione vel mediocriter ſunt verſati. Dicam verbo; Equidem ſic ſentio, atque ità animum induco meum; Qui *Ariſtotelem* & *Plutarchum* ignorant, ii mihi videntur naturæ genium, & medullam hiſtoriæ, Philoſophiæ parentem, & civilis doctrinę ac virtutis ducem ignorare. Sed hiſce omiſſis, cum *Homero* nunc nobis res eſt. Qualis verò hic, quantúſque fuerit, non aliunde nobis meliùs conſtabit, quàm ex illorum Duumvirûm ſcriptis ac teſtimoniis; quorum unus Opera ſua, Ethica inprimis, Politica, & Rhetorica, verſibus & ſententiis ex *Homero* petitis, tanquam tot gemmis ſeu luminibus paſſim reſperſit, & quaſi teſſellavit; alter, præterquam quòd in libris præſertim Moralium abundat teſtimoniis ex eodem fonte deſumptis, etiam integro & peculiari libello divini Poetæ laudes, ejúſque poeſeos tum utilitatem tum excellentiam non luculenter minùs quàm fuſè proſecutus eſt. Jam innumera ferè alia ſunt de Poeta noſtro tum veterum tum recentiorum Elogia, quorum ſylvam ſeu ſegetem in calce hujus libri pleno modio, imò pleno horreo habetis congeſtam, ut exinde vobis innoteſcat, quàm una-

nimi

nimi omnium consensu, junctísque totius literati orbis suffragiis in cœlum laudibus evectus, & supra communem mortalitatis sortem elatus fuerit; ut jam *Homeri* nomen, non hominis, sed poeseos, sed ingenii, sed doctrinæ esse videatur. Mihi non necesse est tot Encomiis quicquam addere; & si id conarer, certè laudes tantas ingenii culpâ detererem. Nolo itaque huic purpuræ pannum adsuere, nec *Iliada* post *Homerum* scribere. Quanquam nec mihi tempero, quin vasto illi Oceano paucas hasce guttulas admirabundus adjiciam; Quæ majestas carminis! quàm ineffabilis styli sublimitas! quàm inimitabilis sermonis simplicitas! Deus bone, qui flosculi! quæ Gratiæ! quæ Veneres! quæ elegantiæ! Jam tot verborum lenocinia, tot emblemata, tot Episodia, ad fallendum tædium, acuendúmque lectoris animum divino Operi intertexta, quibus bracteata pagina passim resplendet, quis unquam satìs pro merito laudare, quis satis mirari poterit? Aut quis, nisi fortè livoris ac præjudicii cerâ oblitas & obturatas aures habens, prætervehi possit hos Sirenum cantus, qui incredibili adeò voluptate, sed tamen innoxiâ, lectorem perfundunt? At quorsum hæc? siquidem de *Homericæ* poeseos jucunditate fortè nè *Zoilus* quidem ipse, nedum *Plato* dubitare poterit; de usu & commoditate & fructu controversia est. Præfiscinè dicam; Si eò pluris æstimandi, majoríque in pretio habendi sunt *Poetæ*, quò magìs & *delectare* pariter *& prodesse volunt*, *Et jucunda simul*

mul dicunt, & idonea vitæ, certè *omne punctum tulisse* meritò censendus est noster, quippe *qui utile dulci* tam prudenter *miscuit* : Quamvis ergo in nonnullis tanquam *dulcissimè vanus* ab *Augustino*, paulò severiori censurâ, notetur, in pleríſque tamen *dulcissimè utilis* non immeritò judicandus est. Hinc in *Pandectarum* Procemio *Pater omnis virtutis*, ejúsque Universa Poesis ἀρετῆς ἔπαινος, Virtutis laus & Encomium, à *M. Basilio* appellari meruit. Adeò hâc in parte Poetas omnes longè antecellit, multísque parasangis post se relinquit. Adeò utráque ejus pagina, utrúnque opus, tam *Ilias*, quàm *Odyssea*, aureis ubíque scatet sententiis, & abundat præceptis, institutísque tum moralis, tum & civilis sapientiæ, ut non mirũ sit universos ferè omnis ævi scriptores *Homeri* carmina tanquam pro tot adagiis, imò pro tot oraculis habuísse. En itáque hìc antiquissimum Poetam γνωμολογοῦντα, (& sunt οἱ γέροντες, uti nôstis, γνωμολόγοι, Gnomis & sententiis dediti) & Vatem optimum velut ex tripode Oracula fundentem ; & planè Oracula, eáque veriora quàm *Sibyllæ* folia, siquidem sacræ paginæ ad amussim conformia & consentanea ; quod facilè videbitis, si oculos in marginem conjicere, & locos Scripturæ Gnomis *Homericis* propemodùm parallelos inspicere velitis. Cùm ergo tot monita salutaria, atque documenta ad vitam & mores spectantia, eáque divinis eloquiis planè συνῳδὰ καὶ σύμφωνα hìc inveniatis, licet profectò vobis ex hujus Poetæ lectione non Græcam linguam solummodò, sed & mentem bonam,

&(ſi fas)etiam pietatem addiſcere. Apprimè enim mihi placet id quod in Epiſtolis nuper editis alicubi ſcripſit Eruditorum Princeps *Salmaſius*, *Nihil moror libros, & combuſtos omnes velim, ſi doctiores tantùm, non etiam meliores, qui dant illis operam, reddere idonei ſunt.* Scrutamini igitur, ſi placet,(& certè placet)etiamEthnicorum aurifodinas, & metalla Gentium, ſiquam fortè veritatis venam reperiatis (veritas enim ubicunque eſt, veritas eſt, adeóque pretioſa, & auro contrà non cara.) Sed multò magìs ſcrutamini Scripturas, ipſa divinæ veritatis Oracula. Gentilium, ſi vultis, monumenta revolvite; arculas omnes, & myrothecia excutite; veterúmque etiam τῶν ἔξωθεν Autorum, inprimis verò Sacri Codicis---*Exemplaria Græca Nocturnâ verſate manu, verſate diurnâ*; ea præcipuè in manus ſumite, ea penitùs imbibite, ea in ſuccum & ſanguinẽ convertite. Eſt quidẽ *Homerus* vaſtũ pelagus eruditionis & ingenii,quem magnus illeMundi *Monarcha* adeò in deliciis habuit, ut noctu dormiturꝰ ſub pulvinari ſuo reponere ſoleret; eum nè dedignentur Nobiliſsimi Juvenes in ſinu fovere, nec quenquam pudeat eum in ſcrinio pectoris ſui recondere,quem idem *Alexander* pretioſiſſimo illo *Darii* ſcrinio, auro gemmíſque diſtincto, includi dignum exiſtimavit. Eſt, inquam, *Homerus* immenſus ſcientiarum Oceanus, Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοί---Sed *Chriſtus* multò magìs abyſſus veritatis, & fons vitæ ac ſalutis æternæ. In *Homeri* ſcriptis (teſte *Plutarcho*) omniun bonarum artium elementa atque ſemina,

omnium

omnium virtutum & vitiorum exempla, omnium ſcientiarum documenta continentur: At in *Chriſto* multò magìs (teſte *Paulo*) *ſunt omnes theſauri ſapientiæ ac ſcientiæ abſconditi.* Quid ergo *Helicon* præ *Sione*? quid *Apollo* præ *Chriſto*? quid *Pindarus* præ *Davide*? quid *Seneca* præ *Paulo*? quid *Homerus* præ *Solomone*? Vellem equidem *Homeriſtæ* ſitis, vellem ut *Ariſtotelici*, vel etiam, ſi vultis, ut *Ciceroniani*, ſed multò magìs (id quod eſtis) *Chriſtiani.* Quid enim ſcientia ſine conſcientia? vel (ut ſymbolo meo ſolenni apud vos utar) *Quid prodeſt eſſe peritum*, *&* *periturum*? Quamobrem hoc agite, Nobiliſſimi Juvenes, hùc incumbite; ad hunc ſcopum collimate; finis ſtudiorum veſtrorum ſit erudita pietas: Et unicè operam date, ut doctrinam cum religione (καλλίστην συνωρίδα) Græcas literas cum ſacris in eodem capite, imò in eodem corde conjungatis. Atque hujus quidem συζυγίας ſpecimen quale quale hoc in libro habetis; quod quantulumcúnque demùm ſit, vobis, Generoſiſſimi Adoleſcentes, veſtríſque nominibus inſcribere volui, & conſecrare; tum ut celeuſmate hoc & protreptico vobis, licet *currentibus*, in hoc piæ eruditionis ſtadio *calcar adderem*; tum ut publicum aliquod extaret etiam ἐσσομένοισι πυθέσθαι intimi mei erga vos amoris & obſequii pignus ac monumentum. Quod ut eodem animo & affectu accipere velitis, quo à me profectum eſt, nempe ſincero, prono, & benevolo, iterum atque iterum vos orarem, niſi nefas mihi eſſet de candore veſtro vel tantillùm dubitare, quem tam prolixè

lixè hactenus ſemper expertus ſum. Quocirca pluribus vos non morabor: Deſinam potiùs, & concludam carmine illo Græci Poetæ γνωμικῷ, leviter duntaxat immutato,

Πρῶτα Θεὸν τιμᾶτε, φίλοι, μετέπειτα γονῆας,

(eſtis autem, Deo gratias, ſinguli adhuc, ut cum *Homero* veſtro loquar, ἀμφιθαλεῖς) quin & (ſi hoc inſuper de proprio me attexere patiemini, & certè patiemini)

Μή με, φίλοι, τιμᾶτε, γέροντά περ, ἀλλὰ φιλεῖτε,

& me porrò etiam amare pergite, nuper quidem Tutorem indigniſſimum, nunc verò

Dabam è Coll. Trin.
Cantab. Dec. 2. 1659.

Amicum veſtrum, & humillimum
in Christo Servum

JACOBUM DUPORTUM.

PRÆ-

PRÆFATIO

AD

LECTOREM.

C*UM in* Homeri *lectione (nec enim diffitebor) ab ineunte ætate non mediocriter fuerim versatus; id mihi summoperè cavendum duxi, nè viderer bonas horas malè collocâsse, & inutilem prorsùs ac pœnitendam operam in hoc Autore volvendo insumpsisse. Quamobrem magna, &, uti quidem spero, honesta me jamdiu incessit cupido, publicum aliquod, si non peritiæ, at certè industriæ meæ specimen & monumentum, quod tum ad Poetæ illustrationem, tum ad usum communem nonnihil conferre posset, posteris relinquendi. Hoc an aliquâ ex parte hìc assecutus sim, penes te, humanissime Lector, judicium esto. Dum verò seriò mecum perpendi, diúque deliberavi, quodnam potissimùm deligerem argumentum huic rei aptum & accommodum, omnia ferè jam ab aliis prærepta vidi, & præoccupata; mihique adeò vix spicilegium post messem superfuturum. Nam,* Cui non dictus *Hylas? -- aut quis non Criticorum, seu Veterum, seu recentiorum, symbolam suam hùc contulit, & ex hoc mustaceo laureolam quæsivit? Alii ergo Problemata* Homerica *scripsêrunt, ut* Zeno Cittieus, Aristoteles, Longinus; *alii de* Homeri *Philisophia, vel* Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος; *ut* Longinus *iterum, teste* Suidâ; *Alii Physiologiam* Homericam, *ut* Metrodorus *&* Stesimbrotus *(apud* Platonem.) *Alii de* Homeri *Rhetorica, ut* Telephus Pergamensis, *teste Anonymo in* Hermogenem περὶ στάσεων. *Alii* Ζητήματα Ὁμηρικά, *seu Quæstiones in* Homerum, *ut* Porphyrius; *Alii* Homerica *Hypodigmata, ut* Ptolemæus, Aristarchi *discipulus* (Suid.) *Alii* περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως, *ut* Bâsilides *apud Etymologum. Alii Glossas* Homericas, *ut* Philoxenus *apud* Suidam, *&* Protagoras, *apud* Diogenem Laertium; *Alii de Dictionibus apud* Homerum *Polysemis, ut* Longinus, *qui suprà, teste itidem* Suidâ; *Alii* Homericas Ὑποθέσεις ἐπιστημονικάς, *seu fundamenta artium, ut* Crates, *non vetus ille* Thebanus *Philosophus (ut vult* Majoranus *in Epistolâ* Eustath. Rom.

(b 3) *Edit:*

Edit. præfixâ) sed Malotes, *Grammaticus*, *(apud eundem* Suidam*) qui &* *Criticus dictus*, *&* Homericus. *Alii Allegorias* Homericas, *ut* Heraclides Ponticus, *&* Proclus *in* Platonem *de Republicâ*; *Alii Geographiam* Homericam *ut* Strabo; *(qui* Homerum *ubique non minùs Geographorum, quàm Poetarum principem facit;) Alii* Διόρθωσιν Ὁμηρικὴν, *ut* Tyrannion *junior, qui &* Diocles. (Suid.) *Alii aut* Iliada Homeri, *aut* Odysseam, λειπογράμματον, *ut* Nestor Larandensis, *&* Tryphiodorus, *teste eodem Grammatico. Alii Vitam* Homeri, *seu De* Homero, *ut* Herodotus, Plutarchus, Dio Chrysostomus, *nec non* Ephorus Cumanus, *&* Metrodorus Lampsacenus *apud* Tatianum; *Alii (ni fortè aliæ, sunt enim qui* Eudociæ *Imperatrici tribuunt)* Ὁμηρόκεντρα, *seu Centones* Homericos, *ut* Pelagius Patricius *presbyter, quemadmodum eum ex Bibliothecâ* Palatinâ *citat Cl.* Vossius *lib. de Poet. Græc. Alii Heroas* Homericos, *ut* Philostratus; *Alii eorundem Epitaphia, ut* Aristoteles *in Peplo (si modò genuinus is Philosophi fœtus sit) &* Ausonius; *Alii Periochas seu Argumenta* Homericæ Iliados, *&* Odysseæ, *ut* Ausonius *iterum*; *Alii* Ἀγῶνα Ὁμήρου, *sive Certamen* Homeri *cum* Hesiodo, *ut Vetus Autor ab* H. Stephano *editus*; *Alii integra, imò ingentia in* Homerum *Commentaria*, *seu* Παρεκβολὰς, *ut* Eustathius, *quique eum in suo* Amaltheæ Cornu *contraxit*, Hadr. Junius; *Alii Scholia breviora, ut Vetus Interpres, qui* Didymi *nomine circumfertur*; *Alii de Patriâ* Homeri *(quæ & in omni ævo Grammaticis crucem fixit) ut* Leo Allatius; *Alii de Nepenthe* Homerico, *ut* Petrus Seinius; *Alii de* Virgiliana Homeri *imitatione, sive de Locis utriúsque Poetæ parallelis, ut* Macrobius, Julius Scaliger, *&* Fulvius Ursinus; *Alii Phraseologiam* Homericam, *seu* Homerum *enucleatum, ut* Jac. Sorgerus; *Alii Epitheta* Homerica, *ut* Conr. Dinnerus *(qui in suâ Epithetorum Sylloge iis primas, & meritò, semper tribuit.) Alii Hebraismos* Homericos, *ut nuperrimè noster* Boganus *in* Homero *suo* Ἑβραΐζοντι. *Alii Præfationes in* Homerum *Encomiasticas, è quibus præcipui mihi videntur* Politianus, Camerarius, Winsemius, Majoragius; *Alii Indices* Homericos, *ut* W. Seberus; *Alii denique vel Claves* Homericas, *vel etiam Lexica* Homerica *(atque hæc utinam majori fide ac diligentia!) composuerunt. Hæc, aliáque plura sunt, quæ de* Homero, *vel ad eum, edidërunt Critici tum prisci, tum neoterici: quorum pleraque, ex veteribus præsertim, injuriâ temporum, quasi communi naufragio absorpta, perierunt;*

quædam

quædam etiam ad nos salva enatârunt. His itaque omnibus jam præoccupatis, sola adhuc restabat Gnomologia Homerica, à nemine hactenus, quem mihi saltem videre contigerit, ex professo tractata, nec in unum corpus redacta. Plurimas quidem Homeri sententias in Polyantheis, Florilegiis, & Mellificiis passim sparsas reperiemus; at qui Gnomas Homericas, ex reliquo opere excerptas, & in unum fasciculum collectas dederit, nondum (quod sciam) in lucem prodiit. Cùm verò Homeri sententiæ tam celebres, & decantatæ fuerint apud Antiquos, ut omnium ore tritæ atque jactatæ essent, & veluti proverbiorum loco haberentur, imò & in Veterum scriptis ac monumentis (nè quid de recentioribus dicam) tanquam tot stellulæ passim interspersæ refulgeant; mirum sanè, imò indignum mihi videbatur, neminem adhuc repertum esse, qui iis in unum colligendis operam impenderet, manumvè admoveret: præsertim cùm Gnomæ Sophoclis, Euripidis, Platonis, Demosthenis, aliorúmque Græcorum (ut Latinos omittam) tum Poetarum, tum πεζογράφων, qui tamen omnes ex fontibus Homericis suos hortos irrigârunt, suáque ferè omnia hauserunt, jam à viris doctis ex eorum operibus selectæ, & publico donatæ sint. Quid quòd utrúmque Homeri Poema nihil aliud esse censuerunt Veteres, quàm virtutis Encomium; in quorum altero bellicæ fortitudinis, in altero civilis prudentiæ specimen & exemplar nobis proponeretur. Duo certè Homeri Poemata inter cætera omnia sic mihi eminere videntur, tanquam duo juga seu culmina Parnassi, (ignoscant mihi eruditi, si Batrachomyomachiam & Hymnos, utpote ambo dubiæ & suspectæ fidei Opuscula, hìc omittam) ità ut Poetæ ex bino hoc tam sublimis ingenii fœtu bicipitem illum montem tantùm non finxisse & erexisse videantur. Alii, inter quos Longinus, Iliadem soli orienti, Ulysseam verò occidenti conferunt: quod equidem aliter non sumo, nec intelligo, (par enim in utróque Opere vis & vigor & splendor ingenii) nisi quòd fortè,

Ut esse Phœbi dulcius lumen solet
Jamjam cadentis, ———

sic in Odyssea dulciores fabulæ & narrationes habeantur, quàm in Iliade. Verùm de fabulis jam & Mythologia Homeri (quanquam & is Poeticarum omnium fabularum fons & Oceanus) sermo nobis non est, sed de sententiis & Gnomologia; quam prætermissam hactenus, nec ab ullo τῶν Φιλομήρων in

unum

unũ volumen ſeu corpus compactam, non poſſum profectò, ut dixi, non mirari, imò non ægrè & indignè ferre. Quòd ſiquis fatalis hujus ellipſeos, vel potiùs paralipſeos à me cauſam requirat, fateor me nullam idoneam rationem cogitando aſſequi poſſe: niſi fortè præſtrinxerit iis oculorum aciem tam divini fulgor ingenii; ut non auſi ſint huic Vatum Phœbo *propiùs accedere, &, ut nec* Jovi *fulmen, ità nec* Homero *verſum, aut ſententiam extorquere: Quò magis imploranda mihi venia eſt impudentiæ meæ atque temeritatis, quòd inconnivis oculis coruſcum hoc jubar intueri ſuſtineam, & vel ceratis pennis hunc Solem petere, potiùs quàm ceratis auribus ad hos* Sirenum *cantus obſurdeſcere. An potiùs obruerit eos nimia multitudo, atque confuderit, itâ ut in tantâ floſculorum copiâ dubii planè & incerti eſſent, quos legere deberent,*

Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, ——

Et an viderint fortè Homerum *adeò ſcatere ubique inſignibus ſententiis, adeò abundare præceptis, inſtitutiſque Philoſophiæ Moralis, & civilis prudentiæ, ut Gnomas colligere velle* Homericas, *perinde eſſe exiſtimarent, ac maximam* Homeri *partem, aut etiam totum exſcribere? Nempe quemadmodum Circulus Geometricus* Ὁλογωνία, *ità Cyclus* Homericus *(h. e. ejus poeſis, in quâ omnium artium* ἐγκυκλοπαιδεία, *ſaltem omnium ſcientiarum ſemina, teſte* Plutarcho, *continentur) fuerit quodammodo (ut ità loquar)* Ὁλογνωμία, *h. e. perpetua ſententiarum inter ſe contextarum ſeries & catena. Et certè adeò utrâque paginâ Gnomis refertus eſt hic princeps Poetarum, ut (quod Græco proverbio dicitur)* Θᾶττον ἄν τις ἐν πλοίῳ πεσὼν ἁμαρτοι ξύλου, *quàm in ejus librum aut locum quemcúnque incidens, celebrem ſententiam non inveniat: Adeò quot ferè verſus, tot aphoriſmi; quot carmina, tot oracula; quot apophthegmata, tot proverbia, uti olim obſervavit* Macrobius. *Ut ut verò hæc ità ſe habeant, non ideò tamen, opinor, deterreri debuerant eruditi ab hoc incepto, quin eà potiùs ſeligere & excerpere, quæ præ aliis* γνωμικώτερα *viderentur. Nec enim omnes ſtatim apud* Homerum *ſententiæ unâ facie cenſentur, ſed diverſimodè ſe habent, & certis quaſi gradibus diſtinguuntur; poteſt tamen, ni fallor, omnis hæc varietas,* ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν, *ad duo genera reduci, ità ut aliæ directæ, aliæ indirectæ dicantur: Directas voco, quæ apophthegmatum ſeu aphoriſmorum ſpeciem directè & primâ fronte præ ſe ferunt, adeóque à Poetâ ipſo* γνωμικῶς *uſurpantur; quarum prima illa eſt (inquit* Euſtathius) *quæ habetur in initio* Iliados,

Κρείσσων γὰρ βασιλεύς, &c.

Indirectas

Indirectas seu obliquas appello, quæ non quidem γνωμολογικῶς nec sub formâ aut facie sententiarum palàm & apertè ab Homero proferuntur, possunt tamen per accommodationem eò facilè flecti, ut sententiarum loco ponantur, & verò ab Autoribus sæpenumerò ità ponuntur; qui mirum quantùm luxurient, atque abundent versibus & sententiis Homericis ad suum usum trahendis, & aliorsùm, quàm ille intenderat, detorquendis applicandísque; & paulatìm hinc factum, ut singuli ferè hujus Poetæ versus tam omnium ore atque usu triti & vulgati, tam περιβόητοι fuerint, καὶ πολυθρύλλητοι, ut vel γνωμικῶς vel παροιμιακῶς usurpari cœperint. Ex priori igitur sententiarum genere haud multas me omisisse opinor, quin potiùs omnes aut pænè omnes attulisse: de altero non ausim id polliceri, cùm in nullo certo nec definito numero sint: Spero equidem me ex iis etiam quamplurimas, eásque præcipuas & insigniores selegisse; nam omnes quî potui? præsertim in tanta copia ac varietate: Nec propterea quisquam meritò mihi vitio verterit, quòd manipulum fortè post messem reliquerim; quandoquidem & hìc etiam, ut Quot versus--- ità &, Quot homines, tot sententiæ; dum hic unum, ille alterum, alius tertium magis aptè & propriè ad hanc vel illam rem applicari, & vel Gnomes vel Proverbii loco usurpari posse existimaret. Illud certè affirmare non dubitem, plurimos Homeri versus longè meliori jure in Adagiorum censu reponendos, quàm innumera alia dicta vulgaria, & de trivio sumptas sententias, quas in farràgine suâ congessit doctissimus Chiliastes. Verùm ut ego nemini hac in re præjudico, neque præscribo, quin fruatur quisque per me licet judicio suo, ità & aliorum censuras & præjudicia deprecor. Si cui videar aut plures aut pauciores, quàm pro merito, sententias in hoc albo inscripsisse, nullus intercedo, quin liceat unicuique hìc uti arbitrio suo, & aut eradere quascúnque libitum fuerit, aut inserere: Candorem interim & æquitatem Lectoris hactenus imploro, ut si in adornando hoc convivio (ut ità dicam) Gnomologico, in tanto hoc Homericæ δαιτὸς ἐΐσης delectu & apparatu, ferculum aliquod aut omiserim, quod ipse allatum velit, aut apposuerim, quod minùs ei ad gustum faciat, (quanquam valdè ἀψικόρος sit oportet, qui Homericas dapes fastidiat) non tam voluntatem placendi, quàm facultatem mihi defuisse arbitretur. Et profectò siquid in tam spissa materia aut omissum, aut etiam commissum minùs rectè fuerit, non est quod prorsus de venia desperem, præsertim quando id omne peritiorum judicio corrigendum permitto. Græco textui Latinam insuper interpreta-

tionem adjeci, eámque plurimis in locis, ut potui, emendatam; dico, ut potui; despero enim me Homericæ dictionis vim & emphasin & elegantiam Latinè unquam exprimere aut assequi posse: Imò & quod amplius est, ut dicam quod sentio, liberéque profitear (cum Viro Cl. in Tractatu de Enthusiasmo.) Bonam & rectam & congruam & exactam Poetæ nostri versionem haud unquam me visurum expecto, Εἰσόκ' ἀϋτμὴ Ἐν στήθεσσι μένῃ—— Sunt enim et phrases et verba quædam apud Homerum ἀναμίλλητα (de quibus Petr. Victor. Var. Lect. lib. 38. cap. 21.) quæ nullâ servi nec contentione vinci in aliis linguis, imò, nec exæquari possunt. In aliquibus igitur sententiis interpretandis, ut ingenuè fatear, neutiquam me, ut volui, expedivi, nec mihi ipsi satisfeci, nedum ut aliis satisfacere confidam. Interim verò, si placet (& quidni placeat?) donec quis meliora attulerit, Contenti simus hoc Catone. Atque hactenus quidem cùm processeram, defunctus videbar penso & negotio meo; quippe qui nihil aliud in initio mihi proposueram, quàm nudam Gnomologiam, seu Sententiarum Homericarum Syllogen Græco-Latinam primùm in proprios usus, deinde fortè & in studiosorum gratiam componere. Posteà verò, quoniam nec æquum nec commodum videbatur, ut solus & incomitatus prodiret senex noster Gnomologus, præsertìm cùm cæcus fuisse fingatur, idcircò duces & comites ei adjungendos putavi, tum sacros Scriptores, tum Exoticos; ut duplici hoc Parallelismo, quasi satellitio, ab utroque latere stipatus incederet. Et primò quidem à dextero latere, & ad marginem Latinæ Translationis, tanquam duces & magistri, procedunt Autores divini, Prophetæ, aliíque viri θεόπνευστοι· sequuntur deinde suo ordine, à sinistro, in Commentario citati οἱ ἔξωθεν, Apollinis nostri ὑποφῆται & Musarum Mystæ, Gentium Scriptores, qui & longam caudã trahunt, velut famuli & pedissequæ. Sacros Scriptores quod attinet, quorum dicta nonnulla cum Homeri Sententiis contuli, erunt fortasse aliqui (nam qui Poetarum lectionem, omnésque adeò humaniores literas, quarum Poetæ certè Principes, & Patriarchæ, damnant atque proscribunt, næ ego eos ad Anticyras, aut etiam ad Morboniam relegandos censeo, ut vel ipsi aliquando insanire desinant, vel saltem aliis sapere permittant: sed ut fungos hos missos faciam, erunt, ut dixi, fortasse aliqui) quibus displicebit hæc Collatio, & qui nollent Divinos Autores in eâdem paginâ cum Homero conjungi. Quorsum enim, inquient, hæc mixtura? quid sui cum amaracino? quid Ethnicorum panno cum hac Spiritûs S^{ti} purpura?

pura? quid palea cum tritico? quid vitro cum margaritis? quid huic ſtercori cum auro Scripturæ? Quid? annon verò Aurum Virgilius---*imò Nónne* aurum *Paulus* de ſtercore *ſumit* Arati, *civis ſui? Etiam in hoc ſtercorario gemmæ ſunt.* Introite, ſultis, nam & hìc Dii ſunt, *ut ì olim* Heraclitus. *Veritas ubicunque eſt, à Deo eſt:* Quicquid verum à quocunque dicitur, à Spiritu S^{to} dicitur, *inquit* Ambroſius. *Quicquid uſpiam Gentium rectè & piè & ſobriè, & verbo divino congruenter & conſentaneè dicitur, Chriſti eſt, & Chriſtianorum. Et licet profectò aurum & gemmas, &* vaſa atque ornamenta, *& reliqua* Ægyptiorum *ſpolia Gentilibus tanquam* injuſtis poſſeſſoribus *eripere, & in peculium* Iſraelis, *h. e. populi Dei, transferre, &* in uſum noſtrum vendicare, *ut eleganter* Auguſtinus *(De Doctr. Chriſt. l. 2. c. 40.) Et ad hunc utique ſcopum præcipuè collimat hæc* Gnomologia *noſtra; in quâ* Homeri *floſculos, & ſententias inſigniores hinc indè ſparſas delibamus atque decerpimus, ut ex iis ſc. puriores ingenii & doctrinæ hauriamus ſuccos, adeóque mel & favos in Eccleſiæ uſum atque eſum conficiamus*, ---apis *Matinæ* More modóque, Grata carpentis thyma per laborem Plurimum·-- *uti ſuaviter de ſe canit Lyricus ille mellifluus: Quâ eâdem ſimilitudine, hâc ipsâ in re, uſi etiam ex Eccleſiaſticis Scriptoribus non pauci; inter quos* Baſilius Magnus *Homiliâ* πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ Ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων, *&* Antonius *Monachus, qui eòdem reſpiciens Florilegium ſuum* Meliſſam *inſcribi voluit. Quod igitur* Epicuro *ſuo* Lucretius, *quidni & nos* Homero *noſtro?*

———Tuis ex, inclute, chartis
Floriferis ut apes in ſaltibus omnia libant,
Omnia nos itidem depaſcimur aurea dicta.

aurea, *inquam,* dicta: *ſunt enim &* Homeri *certè, magìs quàm* Epicuri, dicta aurea, *nec minùs quàm* Pythagoræ, *ſeu* Lyſidis, *ſeu* Pythagorei *cujuſcunque* aurea carmina: *quippe Poeta noſter, etſi non admodum auro abundaverit, carmina tamen tam divite venâ compoſuit* χρυσοῦ χρυσότερα, *ut quò quiſque ab ejus temporibus pretioſiora, magíſque aurea, ingenii ſui reliquerit monumenta, eò magìs* Homeri *genius atque anima per* μετεμψύχωσιν *quandam* Pythagoricam *in eum, uti olim in* Ennium, *tranſmigrâſſe videatur. Et quidni liceat componere ſacra profanis? modò cautè, reverenter, & modeſtè hoc fiat. Si Beatus Apoſtolus Ethnicorum Vatum teſtimonia divinis ſuis Epiſtolis inſerere, & vel* Menandri verſum

sanctificare (*ut loquitur* Tertullianus) *non dubitavit, quidni liceat Sacrum Codicem ex Gentili Poetâ illustrare, & utriúsque locos consimiles inter se conferre? Licet, imò & (ni fallor) etiam expedit; modò in omnibus* Hagar *se* Saræ *submittat, & exotica disciplina tanquam pedissequa Dominæ Theologiæ, & sacræ Scripturæ ancilletur. Volupe profectò id, & ex usu fuerit dispicere, quàm propè ad* ὑμετέραν θείαν αὐλὴν (*ut loquitur* Eustathius) *accedant etiam* οἱ ἔξωθεν *scriptores; quantùm se ubique exerat* τὸ γνωστὸν τοῦ Θεοῦ *vel in Gentilium libris; quæ stricturæ atque scintillæ veritatis divinæ in eorum scriptis inter se collisis appareant; videre* Osculum seu Consensum Ethnicæ & Christianæ Philosophiæ; (*quemadmodũ* Mutius Pansa *librum suum hâc de re indigitavit*) *quæ denique* συμφωνία *& concordia sit paginæ sacræ & profanæ, diligenter observare. Illud jam apud omnes in confesso est, non Ethicam solùm, sed etiam Theologiam Gentilem ex Musarum fontibus haustam antiquitùs & derivatam; adeóque Poetas Ethnicos Veteribus Philosophos, Prophetas, & Theologos, & Deorum Mystas, Interpretes, & Ministros* (θεῶν ἑρμηνέας καὶ ὑπηρέτας *vocat* Plato) *fuisse habitos, utpote divinitùs quodammodo afflatos, & Entheo furore correptos: Unde* Pelignus *vates de se suísque Musarum Symmystis,* (*De Arte Am. l. 3.*)

> Est Deus in nobis, sunt & commercia cœli:
> Sedibus æthereis spiritus iste venit.

Et iterum (Fast. l. 6.)

> Est Deus in nobis, agitante calescimus illo:
> Impetus hic sacræ semina mentis habet.

Quam fortè ob causam iidem & celsissimis montibus insidere, & indormire dicebantur, quasi nimirum in cœlum rapti, adeóque, & supra sphæram humanam & communem mortalitatis sortem evecti, sublimi vertice sidera ferientes, *cum Diis & cœlo propius haberent commercium.* Homerus *inprimis in hoc censu repositus; (juxta illud* Pythii Apollinis *oraculum,*

Ἤειδον μὲν ἐγὼ, ὁ δ' ἀπέγραφε θεῖος Ὅμηρος.)

idque tam unanimi omnium suffragio, ut etiam ii, qui alioqui minùs æqui illius censores habiti sint, eum tamen non solùm μισοποιητικὸν, *sed &* θεοδίδακτον,

κλον, divinitùs doctum & inspiratum *fateantur. Huic rei duo mihi locupletissimi testes sunt, è veteribus unus, alter è neotericis,* Plato *&* Scaliger, *Philosophus utérque sui ævi celeberrimus.* Plato *igitur etsi Poetam nostrum è Repub. sua expulisse dicatur (de quo posteà videbimus) in Dialogo tamen qui* Io *inscribitur, & qui totus ferè in* Homeri *laudibus insumitur, ait omnes bonos Poetas (sed nostrum inprimis)* οὐ τέχνῃ, ἀλλὰ θείᾳ δυνάμει *carmina sua fundere, utpote* ἐνθέους ὄντας, καὶ κατεχομένους, *h. e. interprete* Cicerone (*Orat. pro* Archiâ *Poetâ*) quasi divino quodam spiritu afflatos. *Cùm verò disertis verbis hoc affirmet* Plato, *& tamen* Origenes *contra* Celsum *l.* 4. *expressè neget eum de* Homero *aliísque ità sensisse,* (Πλάτων μὲν δῆλός ἐστι μὴ φρονήσας ἐνθέους γεγονέναι ἄνδρας) *certè, nisi* Aristonis *filius* ἕτερον μὲν ἔκευθεν ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δ' ἔβαζεν, *hoc eruditissimi illius Patris* μνημονικὸν ἁμάρτημα *fuisse fatendum est. Jam verò* Julius Scaliger, *vir sanè doctissimus, sed nimium audax, & præfidens, & judicio suo supra modum indulgens,* Homero *semper iniquior, ità ut non tantùm* Maronem, *sed etiam* Musæum, *ei anteponere non vereatur; (multùm licet refragante totâ ferè Criticorum natione, intérque cæteros ipsius filio* Justo Josepho, *justiore sanè hâc in re judice) idem tamen* Scaliger *in libb. Poet. l.* 1. *c.* 2. *Poetam hunc divino spiritu actum & afflatum dicere non dubitavit.* Poetarum, *inquit,* θεοπνεύστων duo genera; unum cui cœlitùs advenit illa divina vis -- quorum numero seipsum ponit *Hesiodus*, *Homerus* autem ponitur ab omnibus. *Equidem etsi* Homero *tantùm tribuo, quantùm ferè homini tribuere fas est, eum tamen in numero* τῶν θεοπνεύστων *ponere non ausim: Et quanquam haud dubito, quin piè satis senserit* Scaliger, *quippe qui ex communi Veterum opinione, &* Platonem *inprimis respiciens, hæc dixerit; fallor tamen, nisi acer ille Criticus, qui censoriam virgulam tam liberè ubique in alios stringit, ipse cautiùs saltem loqui debuisset, notante Cl.* M. Casaubono *(lib. de Enthus.) & vel aliorum potiùs verbis de Poetico hoc &* Homerico *Enthusiasmo uti, vel utcúnque abstinere voce* θεόπνευστος, *quæ ex communi et recepta jam passivitùs loquendi consuetudine propriè ad Scriptores tantùm Sacros peculiari quodam jure ac privilegio accommodatur. Quanquã et hoc acutissimi viri de* Homero *dictum minùs mirabitur, qui Epistolam ejus ad* Sylvium *filium illi Operi præfixam legerit; ubi sc.* Poesin *vocat* divinam facultatem, quæ incenditur atque perficitur afflatu numinum superiorum. *Nequis igitur ità de me existimet, quasi in hoc Parallelismo*

id agam; nempe ut Scriptores Sacros et profanos ſimul in æquilibrio ponam, aut quaſi velim inde Davidem *puta, vel* Solomonem,

Atque aliâ parte in trutinâ ſuſpendere Homerum.

(Juvenal. *Sat. 6.*) πολλοῦ γε καὶ δεῖ· *procul, procul abſit à me hæc impietas, imò inſania; quippe qui nôrim tantùm diſtare Eloquia divina à Gentium ſcriptis, etiam optimis et pulcherrimis,* ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης. *Iterum dico, procul à me abſit, ut* Homerum *Scriptoribus Sacris, Vatibus* θεοπνεύστοις, *aliiſque Spiritûs S*ti *amanuenſibus æquipararem: abſit, ut nugas et nænias Poetarum cum Sacroſanctis Dei Oraculis, ut turbidos et cœnoſos Ethnicorum rivulos cum limpidiſſimis Scripturarum fontibus compararem:* Οὐκ ἂν οὕτω μανείην ἔγωγε. *Imò palam profiteor, atque proclamo, ità ut omnes audiant (arrige aures, ô* Mome, *et tu,* Zoile, *quiſquis es, ſi modò es) Si Verbum Dei* quaſi in alterâ libræ lance ponatur, terram, mihi crede, ea lanx, & maria, *Poetas, Rhetores, Hiſtoricos, Philoſophos, omnes denique omnium Gentium Scriptores, nedùm unum* Homerum deprimet. *Adeò* incomparabiliter pulchrior eſt Veritas Chriſtianornm, quàm *Helena* Græcorum (Auguſtin. *Epiſt. 9. ad* Hieron.) *quantumvis* Homerico *penecillo depicta; et* μυριομυριάκις *ſuavior Pſalmus* Davidicus, *quàm Ode* Pindarica; *utcúnque contrà ſenſerit dixerítque (ſi* Melanchthon *et* Mornæo *fides) doctus ille* Florentinus, *Autor admodum* politus, *ſed in hoc ſanè parùm* Angelicus. *Ex animo itáque ſubſcribo ſententiæ illi Cl.* Molinæi *(Tractat. de Cognitione Dei)* Davidis poemata enthea tantùm diſtant ab *Homero,* quantùm cœlum à terra, & fabulæ humanæ à veritate divinâ. *Longè, longè, imò infinitis paraſangis alios, quotquot uſpiam ſunt, tranſcendat Sacer Codex: at quid ſi dicam,*

Proximus huic, longo ſed proximus intervallo,

liber ille, quem Iliadem bonorum *non minùs verè quàm eleganter appellat* Euſtathius? *Nam inprimis inimitabilis illa ſermonis ſublimitas, majeſtas, atque ſimplicitas (quibus, non minùs quàm ſuavitate et elegantiâ, cæteros omnes Gentium Scriptores, non Poetas modò, ſed et* πεζογράφους, *longè antecellere mihi ſemper viſus eſt* Homerus*) quàm propè ad Autores ſacros et* θεοπνεύστους *accedit! Verùm cum phraſi et ſtylo et normâ loquendi* Homericâ *mihi jam res non eſt; nec id ago, ut oſtendam, quàm conformis ea ſit et*

affinis

affinis idiomati S. Scripturæ; quandoquidem hoc abundè fecit doctissimus Boganus *in libro, cui Titulus* Homerus Ἑβραΐζων, *ubi complurimas utriúsque phrases & formulas inter se comparavit, ut nimirum probaret* neminem Poetam tantopere referre Scriptores sacros. *Mitto jam veteres ritus, & consuetudines antiquissimis illis & heroicis temporibus receptas, &* Homeri *carminibus passim inspersas; quarum utique diligens lectio & observatio non paucis Veteris Instrumenti locis, qui viz. priscos istiusmodi ritus respiciunt, lucem fœnerari possit: uti in libro de* Enthusiasmo *annotavit Vir Cl. suprà laudatus. Mihi verò id unum institutum fuit,* Gnomas, *seu Sententias Morales seu Ethicas, & aliquando (licet rariùs, nam Physiologia, seu Philosophia* Homerica *alterius loci est) etiam* Physicas, *ex principe Poeta hinc indè excerpere, & cum dictis quibusdam S. Scripturæ, si fortè similibus, & pænè parallelis, conferre: ídque eâ demùm fine, ut exinde appareat, aliquammultos locos sacræ paginæ per sententias ex* Homero *adductas &* ἐν παραλλήλῳ *positas illustrari quadantenùs et explicari posse. Vir ille doctus, quem modò nominavi, in suâ Comparatione* Homeri *cum Scriptoribus Sacris*, non Sententiarum Collationem *sibi* proposuit, sed idiomatum: *Ego contrâ (salvâ Scripturæ reverentiâ id dicam) non idiomatum, sed sententiarum. Nec, opinor, immeritò: nam siquis sit inter Scriptores Ethnicos, præsertim Poetas, cujus crebriores, celebrioresque sententiæ cum Divinis Oraculis affinitatem quandam habere videantur, is profectò* Homerus *est.* Quis nescit *(inquit* Hieron. *Epist.* 84. *ad* Magnum *)* & in *Mose* & in Prophetarum voluminibus quædam assumpta de Gentilium libris? *Pari certè, aut etiam meliori jure, quærere liceat, Quis nescit et in* Homero, *et Poetarum libris quædam assumpta de voluminibus Sacris? Equidem haud ausim id pro certo affirmare, quod tamen viri docti haud levibus argumentis, aut saltem probabilibus conjecturis permoti suspicantur, nempe Scriptores Sacros ab* Homero *visos, lectósque; dico, visos, lectósque: nam* siquis *Homerum* cœcum genitum (*inquit* Velleius, *quid si dicam, vel cæcum omninò fuisse*) putat, omnibus sensibus orbus est. *Abeat ergò, quò meritus est vulgaris ille error de cæcitate summi Vatis, et locum habeat inter Pseudodoxias Epidemicas. Sed hoc obiter. In* Ægypto *certè fuisse* Homerum, *ibíque aliquandiu commoratum, narrat* Diodorus Siculus, *et plerique Autores consentiunt:*

consentiunt: Quam & ille regionem præ aliis tum à soli fertilitate, tum à medicamentorum abundantiâ, reíque medicæ peritiâ, quasi αὐτόπτης & indigena illius loci, diligenter describit. Unde & Calasiris Ægyptius apud Heliodorum (Æthiop. l. 3.) septem illis Urbibus plorare jussis, frustráque inter se de Homeri natalibus digladiari permissis, eum civem suum esse contendit, ídque multis rationibus evincere satagit. Ibi itáque fortean Theologiam didicerit Poeta noster, imò &, si Justino Martyri in Parænetico credimus, non pauca ex Scriptoribus Sacris in poesin suam transtulerit: ità enim ille, Ἵνα δείξωμεν τὸν ποιητὴν καὶ τὸν ἀπὸ τῆς θείας τῶν προφητῶν ἱστορίας πολλὰ εἰς τὴν ἑαυτοῦ μεταβαλόντα ποίησιν. Qualia nimirum illa sunt, quæ inter alia ibi meminit Sanctus Martyr, περὶ ἑνὸς Θεοῦ, de uno Deo,

Εἴ κέν μοι ὑποσταίη θεὸς αὐτός. (Il. ι′.)

περὶ Κοσμοποιΐας. dè Creatione mundi, quam in Ἀσπιδοποιΐᾳ, graphicè descripsit: de Paradiso, quem în Alcinoi hortis adumbravit: de structura turris Babylonicæ, in Otò & Ephialte suggestu montium cœlum scandere nitentibus (ridiculus enim est Celsus apud Origenem lib. 4. qui è contrario historiam turris Babylonicæ ab hac Aloidarum fabulâ arcessit) de Satanâ è cœlis dejecto, in Ate, quam sc. Jupiter

——Ἔρριψεν ἀπ᾽ οὐρανοῦ ἀστερόεντος. (Il. τ′.)

denique, nè plura addam, de Creatione hominis ex limo terræ, in eo, ubi cadaver Hectoris κωφὴν γαῖαν appellat. Quando verò cum Justino dicimus eum ex Prophetis, aliísve scriptoribus θεοπνεύστοις multa mutuatum esse, suisque poematis inseruisse, vix certè est, ut alios intelligamus, quàm Mosem, & si fortè Davidem ac Solomonem; quippe qui (nisi nos fallunt Chronologi) alios ferè omnes Scriptores Sacros ætate præcesserit. Quanquam enim de Homeri ætate (non minùs quàm de patriâ) celebris jam olim & ardua fuerit inter Criticos controversia (de quâ consulendi inter alios & præ aliis Clemens Alex. Strom. 1. Eusebius in Chronico, Agellius l. 17. c. 21. Scaliger in Euseb. & Vossius de Poet. Græc. c. 2) quantum tamen mihi ex variantibus Autorum sententiis colligere vel potiùs conjicere licet (& certè in re tam creperâ et obscurâ

Ἄριστος μάντις, ὅστις εἰκάζει καλῶς)

ii proximè scopum attingere videntur, qui Homerum *floruisse dicunt centum circiter & sexaginta annis post* Troiæ *excidium, h e. circa tempora* Davidis *aut* Solomonis. *Siquidem ex communi ferè omnium Chronologorum consensu incidit bellum* Trojanum, *adeóque* Ilium *captum in ætatem* Judicum Israeliticorum, *non procul à temporibus* Jephtæ *: Unde* Iphigeniam *quasi* Jephtigeniam *dictam fuisse (detortâ voce, corruptáque, ut fit, per Gentilium fabulas Historiæ sacræ veritate) ingeniosè hariolatur vir doctissimus* Lud. Cappellus. *(in Diatribâ de Voto* Jephtæ*) quadrat enim Chronologia; quippe* σύγχρονοι *erant* Jephta, *&* Agamemnon; *nec cætera discrepant; utérque Dux populi sui, & Imperator exercitûs, utérque victor hostium, & (quod caput est) utérque circa idem tempus filiam suam immolavit. A* Jephtâ *autem ad* Solomonem *totidem ferè anni numerantur, quot à bello* Trojano *ad* Homerum; *anni nempe, ut diximus, plùs minùs CLX. Quod si ità sit, & rectè calculum ponamus, fieri vix potest, ut ulla è Scriptis sacris aut Propheticis* Homeri *temporibus extiterint præter* Mosaica, *h.e.* Pentateuchum, *& si fortè librum* Jobi, *cujus etiam idem* Moses *autor fuisse perhibetur. Quanquam enim* Homerus *aliquot seculis fuerit* Mose *posterior, at certè reliquos Prophetas, eos saltem, quos* נביאים אחרונים *vocant Hebræi, aliquot annorum lustris antecessit: Ex his itaque nihil mutuari poterat, utcúnque ex sacro illo Historiographo, & antiquissimo omnium scriptore, fortè ea quæ memorat* Justinus, *& similia, in poesin suam transtulerit. Jam ut* Moses *sine dubio Scriptor omnium, quotquot unquam fuere, vetustissimus, ità illud etiam apud omnes in confesso est, neminem hodiè extare inter Autores Ethnicos* Homero *antiquiorem.* Ὅλως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον· *verba sunt* Josephi *in aureo illo libro contra* Apionem I. *Et clarè hanc in rem* Tatianus (*Orat. adv. Græc.*) Ὅρα δ᾽ ἡμῶν κείσονται Μωσῆς καὶ Ὅμηρος, τὸ ἑκάτερον αὐτῶν εἶναι παλαιότερον, καὶ τὸν μὲν ποιητῶν καὶ ἱστορικῶν εἶναι πρεσβύτερον, τὸν δὲ πάσης βαρβάρου σοφίας ἀρχηγόν. *Et* Justinus *quidem,* Martyr *ille, & Doctor Ecclesiæ celeberrimus, in sua ad Gentes Parænesi* Homerum *ait, non minùs quàm* Platonem, *cùm in* Ægypto *esset, Theologiam ex scriptis* Mosaicis *didicisse: Quod tamen de* Platone Numenius, Τί γάρ ἐστι Πλάτων ἢ Μωϋσῆς Ἀττικίζων; *id equidem de* Homero *dicere non ausim,* Τί γὰρ Ὅμηρος ἢ Μωϋσῆς Ἑλληνίζων; *Hoc tantùm dico; potuisse id fieri, quod affirmat Sanctissimus* Martyr, *&*

quidem Deo sic ordinante fieri, ut primus & præclarissimus Gentium Scriptor, & qui inter omnes alios tum antiquitatis tum ingenii palmam obtinet, is primo itidem & antiquissimo inter omnes Dei amanuenses Scriptori aliquid acceptum referret: útque ille, ex cujus fontibus alii omnes τ ἔξωθεν *Scriptores non tantùm* Pierias aquas, *ut loquitur* Ovidius, *sed uberrimos ingenii & doctrinæ latices hauserunt, is etiam ex Sacris Scripturæ fontibus hortos suos irrigaret. Quin & illud insuper observatu dignum mihi videtur, in hoc Parallelismo sacro, in hâc symphoniâ divinæ, humanæque sapientiæ, maximum reperiri consensum inter Vatem hunc nostrum, ejúsque* συγχρόνους, *Duumviros dico illos (quorum temporibus vixisse creditur* Homerus) Davidem *&* Solomonem*: Siquidem ex horum libris, utpote* Gnomologicis *& Poeticis, plures loci petuntur, quibus sententiæ* Homericæ *quadantenùs affines, quàm ex ullis aliis Scriptoribus sacris, uti Scripturarum Indicem in calce hujus Operis annexum inspicienti patebit. Ut ut verò hæc se habeant; sive* Homerus *in* Ægypto *fuerit, ibíque de* Mose *ejúsque scriptis aliquid audierit; (de quo nollem ego cum quoquam contentionis funem ducere) sive ex sacra Historia, sive aliunde hauserit, aut fando acceperit, sive instinctu quodam naturæ (non enim dicam, numinis) hæc didicerit; at sunt profectò in ejus poesi non pauca divinis eloquiis apprimè consona, & pænè ad amussim consentanea. Hinc & tanta* Homeri *autoritas & reverentia erat apud Antiquos, ut ejus carmina pro oraculis, ejúsque Poemata quodammodo* Bibliorum *loco* (Casaub. *de Enthus.) à Gentilibus haberentur. Nec aliâ certè de causâ videtur divinus ille* Plato Homeri *lectionem in Repub. sua probibuisse, quàm quòd profunda adeò & abstrusa tum naturæ tum religionis mysteria, & quorum vulgus omninò capax non esset, in ejus poematis continerentur. Cùm enim Græci iis temporibus ex fontibus Poetarum, quos entheo ardore actos, divinóque spiritu afflatos credebant, Philosophiam suam omnem, imò & Theologiam derivarent, noluit vir sapientissimus* Homeri *lectionem cuivis promiscuè in Repub. suâ permittere, nec prostituere; nè allegoricæ illæ de Diis narrationes in sequiorem partem, & in contemptum numinis raperentur ab imperitis hominibus, qui tam altos abditósque rerum sensus sub allegoriis & ænigmatis & fabularum involucris latentes eruere non possent, nec comprehendere. Quid ergo? non* Homerum *ex omnium manibus excutere voluit* Plato; *sed nec quemvis ad ejus lectionem admittere: Plurima enim apud eum occurrunt allego-*

risè dicta (inquit Max. Tyrius *Dissertat.* 19.) ὧν ὁ μὲν ἀνόητος ὡς μύθων ἀκούει, ὁ δὲ φιλόσοφος ὡς πραγμάτων. *Arcendos igitur censuit ab his Musarum adytis rudes & imperitos, & divinæ illius sapientiæ* ἀμυήτους, *quæ sub carminibus & figmentis* Homericis *contineretur; nè sc. fabularum dulcedine capti & deliniti, hærerent in cortice, nec ad medullam penetrarent, adeóque à veritatis tramite deflecterent, & pravas de Diis opiniones imbiberent. Quin ipsum, si placet, audiamus* Platonem, *optimum sui interpretem,* οὐ δεῖ τοὺς ἀμυήτους σοφίας Ὁμηρικοῖς ἐμπιπλεῖν ποιήμασιν, ἵνα μὴ μύθους εἰλήφωσι γράφειν τὸν ἥρωα (*De Repub. l.* 2.) Homeri *itaque lectionem non prorsus prohibuit; sed cuivis indiscriminatim non permisit. Vel etiam prohibuit in Republica; sed in Repub. suâ: quâ verò illâ?* Utopicâ *certè &* Chimæricâ: *in quâ si viveremus, fortè nullo nobis libro nec Autore, nedum* Homero *opus esset. Quid quòd nec ille* Homerum *è Repub. suâ ejecit, nec ignominiosè expulit, sed cum honore dimisit;* laudatum *sc.* & coronatum, *ut loquitur* Minut. Felix; *etiam & unguento delibutum,* μύρῳ καταλείψας, καθάπερ αἱ γυναῖκες τὰς χελιδόνας, *ut* Theodoretus *Therapeut.* I. *ex* Dione Chrysost. *Orat. De* Homero. *Et profectò quis unquam animum inducere possit, ut credat illum non fuisse* φιλόμηρον, *summúmque* Homeri *admiratorem, qui tam honorificam ubique ejus mentionem facit, eúmque tantis laudibus in* Jone *aliísque Dialogis passim prosequitur? qui patres & duces sapientiæ Poetas appellat,* οὗτοι γὰρ ἡμῖν ὥσπερ πατέρες τῆς σοφίας εἰσὶ καὶ ἡγεμόνες (*in* Lyside) *inter Poetas autem* Homero *palmam tribuit, utpote* τῷ ἀρίστῳ, καὶ θειοτάτῳ τῶν ποιητῶν, (*in* Jone.) *Denique quomodo ille contemptim de* Homero *sentiret, qui tantum illi deberet? qui ubique adeò in scriptis suis* Ὁμηρίζει, *& Poetam nostrum tam studiosè imitatur, ut non magis* Socraticus *sit quàm* Homericus, *uti jampridem observârunt Critici. Unde & apud* Ciceronem (*Tusculan. l.* 2.) Homerus *Philosophorum à* Panætio *dictus est, non tantùm propter excellentiam, sed etiam quia inter omnes Philosophos ad* Homeri *dictionem, imò & mentem, quamvis ab eo alicubi dissentire videatur, proximè accedit. Et omninò pedibus eo in sententiam Viri Cl. semel jam & iterùm laudati, cujus (in Tract. de* Enthusiasmo) *hæc verba sunt. Platonem* admiramur, ut Philosophum: qui verò eum eodem judicio quo Antiqui legerint, ii deprehendent, Poeticam ejus quam non profitetur, magis quàm Philosophiam illam quam profitetur, adeò admirandam esse. *Sed sentio me longiùs progressum, imò digressum, quàm institueram;*

 &

& ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα πηδᾶν· ***Retraho me, & in viam redeo. Non hìc Philosophiam*** Homericam ***nec*** Theologiam, ***sed*** Gnomologiam ***damus***; *nec fabulas & allegorias, sed* Gnomas *& sententias morales ex reliquo opere excerpimus, eásque cum locis quibusdam Scripturæ tantùm non parallelis contendimus et comparamus. Quâ quidem in re, si ulteriori adhuc apologiâ mihi opus sit, possem magnis exemplis me defendere ac tueri, nec deesset mihi Sanctorum Patrum, Græcorum inprimis, autoritas,* Justini M. Clementis Alex. Eusebii, Theodoreti, *aliorum, qui passim in scriptis suis, ad Gentes præsertìm, tum Apologeticis, tum Paræneticis, hâc viâ nobis praeuntes facem prætulerunt, veterúmque Ethnicorum dicta & sententias cum locis quibusdam Scripturæ contulerunt, ut ostenderent quanta esset inter ea conformitas, adeóque Gentiles ex suis scriptis refellerent, suísque ipsorum pennis configerent. Horum ego vestigiis insistens, & exemplo fretus, sententias sacras &* Homericas *inter se invicem comparavi, non quidem omnes (nec enim id mearum est virium) sed plerásque opinor, &,* Homeri *saltem, præcipuas. Utrinque abyssus est, & ferè inexhaustum pelagus; feci quod potui, non quod volui, nec quod debui; Veniam igitur non laudem peto: nec certè culpandus est, qui post vindemiam racemationi locum relinquit: supplebit fortè alius hunc defectum, ut facile est inventis addere. Attulisset melior* Homerista *plures sententias ex* Homero, *& melior Textuarius plures ex Scriptura locos parallelos. Quantum porrò fructus & emolumenti hinc nobis redundet, ex Gentilium librorum & sacræ Scripturæ locis ac sententiis similibus invicem collatis, testis est omni exceptione major* Magnus *ille* Basilius, *Homil. jam suprà laudatâ* Πρὸς τοὺς νέους, *de capiendâ ex Ethnicorum scriptis utilitate; ubi cap. 4. inter alia egregia hâc ipsâ de re verba faciens, hæc habet;* Εἰ μὲν οὖν ἐστί τις οἰκειότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, προὔργου ἂν ἡμῖν αὐτῶν ἡ γνῶσις γένοιτο· εἰ δὲ μή, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θέντας καταμαθεῖν τὸ διάφορον, οὐ μικρὸν εἰς βεβαίωσιν τοῦ βελτίονος. *Nec utile solùm, sed & jucundum fuerit, hanc utriúsque paginæ, sacræ sc. & paganæ, symphoniam & harmoniam audire; & observare quàm amicè inter se conspirent atque consentiant* Solomon *puta &* Homerus, *sacrorum ille, hic* τῶν ἔξωθεν *scriptorum (si doctis credimus) sapientissimus. Quantam ergò utilitatem quanta cum voluptate conjunctam hæc res habeat, locorum nempe* Homericorum *cum sacris* ἀντιπαραβολὴ, *jampridem monuerunt viri incomparabiles, quorum autoritate atque sententiâ ad suscipiendam hanc* Gnomologiæ

mologiæ *sacræ &* Homericæ *collationem me primò adductum fateor; præsertim cum animadverterem præclarum Magni illius* Grotii *hac de re judicium atque consilium, quo dudum permotus sum ad hoc opus aggrediendum, ut & alterius viri doctissimi* --ἔτι ζῶντος καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο *de eadem hac locorum* Homericorum *inprimis & sacrorum comparatione instituendâ. Quorum utriúsque verba & loca insignia hùc spectantia, quia prolixiora sunt quàm ut hìc inserantur, Præfationi huic subnectenda, tibíque, amice Lector, jam fortè propemodum lasso ac nauseabundo, ad reficiendum stomachum, tanquam Attica bellaria, apponenda curavi. Unum interim aut alterum est, quod te monitum, imò exoratum velim; Primùm, nè exactum ubique parallelismum hìc expectes, nec æqualem semper* Homericarum *sententiarum cum sacris affinitatem, quasi omnes perinde ad amussim iis quadrarent. Siquidem in tanta copia ac varietate aliter fieri non potest, quin aliæ se remotiùs habeant, aliæ propiùs accedant ad eas, quibuscum conferuntur. Nempe diversi gradus propinquitatis cognationísque sunt, ut in hominibus, sic in sententiis. Hoc interim spondere ausim, nullum hìc Poetæ locum cum aliquo S. Scripturæ textu collatum, qui non, modò pensiculatiùs attendatur, umbram saltem aliquam (si non volam ac vestigium) divinæ illius veritatis præ se ferat. Deinde verò nec illud, uti spero, pium lectorem offendet, quòd in locis comparatis* Jovem, *vel* Deos *in plurali; &* Deum *vel* Dominum ἐκ παραλλήλου *ponam. Erat mihi (fateor) interdum in animo, ex Latina* Homeri *interpretatione* Jovem *ubíque expungere, nè cuiquam fortè offendiculo ea vox esset, & ejus loco* Jovam *substituere, quomodo* Jehovam *ubique vertit* Castelio. *Verùm mutavi posteà consilium, vocem non mutavi, sed prout erat reliqui: Quod nec temerè nec inconsultò me fecisse arbitror. Quid enim refert si* Jupiter *expellatur è Latino, cùm interim* Ζεὺς *retineatur in Græco? Deinde quidni liceat nobis* Homerum *ad verbum interpretari, modò interim ab ejus mente & sententiâ, ubi cum pietate pugnat, longè abhorreamus; modò bona illa omnia & præclara vero Deo tribuamus, quæ ille suo* Jovi *perperam & falsò adscribit? Sed nec quenquā opinor hâc appellatione offensum iri, qui illud secum cogitaverit,* Homerū *sc. per suum* Jovem *(quem &* Δία καὶ Ζῆνα, *quasi* vitæ *autorē, vocat, quia* δι' αὐτὸν ζῆν *inquit* Plato *in* Cratylo, *ad utrúmque nomen alludens) nihil aliud quàm verum illum & supremum Deum intelligere: Quod et prisci Patres uno ore affirmant. Potui id jam multis probare, si*

opus esset: sed loquatur pro cæteris Minut. Felix *in* Octav. Qui Jovem principem volunt, falluntur in nomine, sed de unâ potestate consentiunt. *Videatur &* August. *de Civit. Dei l. 7. c. 9. & 11. ubi & hos* Valerii Sorani *versus citat ex* Varrone,

> Juppiter omnipotens, regum rex ipse, Deúsque,
> Progenitor, genitríxque Deûm, Deus unus, & omnes.

Unde & illud Arati *de* Jove *hemistichium*, Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν-- *quasi de vero Deo dictum interpretatur* Paulus. *Quare nec magnoperè mihi verendum sentio, fortè nè quenquam turbaverit Poetica illa Enallage numeri, sive licentia, ubi sc.* Deos *in plurativo passim apud* Homerum *legerit; præsertim cum meminerit Poetam ex vulgi opinione potiùs quàm ex sua sententia sic loqui: Præterea etiam, unum supremum Deum ab eo agnosci, reliquos omnes pro Diis minorum Gentium, h. e. semideis seu heroibus haberi; ut ex plurimis ejus locis colligere licet, illo inprimis de Aureâ Catenâ; & altero jam laudato, ubi* Θεὸς αὐτὸς *ponitur* ἐμφατικῶς *&* ἀντονομαστικῶς· *quem & locum contra Ethnicorum* πολυθεΐαν *præter* Justinum Mart. *jam citatum, afferunt etiam* Theodoretus, Cyrillus Alex. *alii, in suis adversus Gentes Dissertationibus; ut & illud* Sophoclis ὁμηρικωτάτου,

> Εἷς ταῖς ἀληθείαισιν, εἷς ἐστιν Θεὸς,
> Ὃς οὐρανόν τέτευχε, καὶ γαῖαν μακράν.

Certè illud Homericum θεοὶ *pro* θεὸς *adeò non malè habuit nec offendit virum pientissimum* Ph. Melanchthonem, *ut eo haud obstante affirmare non dubitaverit, optimum esse inter omnes* Homericos *versum hunc*,

> Εὐχέσθαι, πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.

Quin & sicubi Martis *forsan, aut* Minervæ *nomen occurrat, etiam in iis sententiis, quibus loci scripturæ tanquam affines è regione collocantur, nè id quidem, uti spero, scrupulum Lectori injiciet, nec displicebit: quandoquidem per* Martem *aut bellum ipsum duntaxat, aut virtus bellica, per* Minervam *nihil aliud quàm mentis solertia & acumen, aut civilis prudentia allegoricè designatur. Denique quòd in hac nostrâ* Homericarum *sententiarum cum* Gnomologiâ *sacrâ comparatione quosdam ex libris Apocryphis locos huc spectantes adduco, nullus dubito quin & hoc etiam æquus*

interpres

interpres facilè mihi condonaturus sit. ***Et jam vereor certè, nè prudens*** *& pius Lector nimiùm candori suo me diffidere suspicetur, quòd hæc levia deprecari satagam, & in his minutiis insistam. Dabis verò mihi veniam, Humaniss. Lector, quòd tenuitatis meæ conscius ubique veniam pro laude peto. Et profectò his protheoriis quasi antidotis quibusdam & prophylacticis præmuniendam mihi viam existimavi adversus grassantis præjudicii & livoris venenum. Vellem equidem hoc qualicunque opusculo multos delectare, pluribus prodesse, placere quamplurimis, & , si pote, omnibus; neminem lædere, nec lacessere, nemini tædio nec offendiculo esse. Sed nimirum sic hodiè vivitur, & in ea tempora incidimus, ut abundante cautelâ opus sit, nè aut bono cuiquam offensam des, aut maligno calumniandi ansam præbeas. Utrinque metus, & periculum; sed hinc magìs. Nunquam enim satis cauta nec tuta mortalitas est adversus eos homines, si modò homines & non potiùs canes vocandi sint, qui obtrectationis studio abrepti aliorum famam allatrant, & arrodunt industriam, & honesta consilia aliorsum trahunt, & destinata salubriter pravâ interpretatione corrumpunt. Sed alium à te animum, Lector, quisquis es, aliam mentem expeto & expecto, imò spondeo mihi atque voveo. Atque hæc sunt quæ de Parallelismo sacro, aut pro argumenti dignitate ac merito, aut certè pro rei natura ac novitate, præmonitionis loco mihi dicenda videbantur. Quæ reliqua sunt hujus antelogii, absolvam paucis; nec ea sanè subnecterem, nisi ut totius operis textura ac series, & instituti mei ratio meliùs intelligatur. A sinistro itaque latere, & ad marginem Græci textûs ponitur Parallelismus alter, ex Gentium scriptis plerúmque desumptus; qui licet scopo & intentione posterior (nihil enim aliud statueram, nè post secundas quidem cogitationes, quàm* Gnomas Homericas *simul collectas cum Scripturæ locis comparare) copiâ tamen & ubertate priorem longè excedit; adeò ubique excurrit, & diffundit se in utrámque ripam, & dilatat fimbrias, ut jam non tam* πάρεργον *quàm* ἔργον *esse videatur: sic qui syllabus solummodò aut etiam libellus primò* cœpit institui, currente *calamo, & gliscente (ut fit) paulatim sub manu materiâ, in hanc, quam cernis, molem & spissitudinem excrevit, & tandem liber evasit. In hoc igitur Commentario (ità enim appellari poterit) occurrunt primò Citationes, h. e. Autorum loci ubi sententiæ* Homericæ αὐτολεξεὶ *et in terminis habentur; quos tamen integros non exscribo, nè eâdem chordâ oberrare, et eosdem versus sæpiùs repetere cogar (quod et mihi*

mihi molestiam, & Lectori nauseam creâsset) sed lemmata tantùm & libros indico, & digitum ad fontes intendo. Ubi itáque nudum nomen, & locum, non ipsa verba Autoris reperias, (id autem plerúmque fit in initio Commentarii, quanquam ille ordo non ubique servatur) scias ibi citatam ab eo Homeri *sententiam illam, ad quam affertur. Porrò in adducendis Autoribus, qui* Homeri *loca citârunt, Veterum inprimis rationem mihi habendam duxi; unde & Parallelismum hunc Ethnicum vocare licet, quasi ex Gentium scriptis & monumentis haustum, sumptâ denominatione à potiori, seu majori parte, quia sc. Autores hìc laudati Gentiles plerumque sunt, non Christiani; Veteres & Classici, non Recentiores nec Moderni. Quem quidem delectum certo consilio, nec unâ de causâ adhibendum censui. Primùm enim fateor me* φιλάρχαιον *naturâ esse, & quâdam antiquitatis veneratione atque reverentiâ duci; ità ut Veterum sententiæ nescio quomodo plus apud me ponderis & autoritatis obtineant. Deinde ex similibus sententiis, quò quæque antiquiores, eò* Homericis *similiores; siquidem Veteres illi literarum principes & heroes nescio quomodo ad majestatem, & genium, & ingenium divini Poetæ propiùs assurgunt; Contrà verò, quò juniores eo jejuniores, nec genuinum illum Poetices succum, nec nativum (ut ità dicam) colorem referunt, qui in antiquis cernitur. Præterea eum mihi præcipuè scopum proposui, ut ostenderem, quantum* Homero *& tribuerit & debuerit Antiquitas; & quantum (ut ille ex sacris, ità) Veteres ex illius fontibus haurirent, non solùm Poetæ (quos in circuitu ei famulantes, ejúsque lambentes vomitum pinxit* Galaton *apud* Ælianum*) sed etiam Oratores, Historici, Philosophi, Medici, Politici item, & Jurisconsulti. Denique & cavenda mihi erat nimia prolixitas, nè in immensum res abiret: Nam si in iis Autoribus, qui aliquam* Homeri *sententiam laudant, aut ad eam alludunt, infra Classicos descendissem, et Neotericos etiam advocassem, ubi sistendum? aut quis finis fuisset? Nôrunt enim qui in recentioribus Criticis vel mediocriter sunt versati, quàm solenne et tralatitium iis sit,* Lipsio *puta,* Scaligero, Casaubono, Baudio, *aliis,* Homeri *versus et hemistichia scriptis suis præsertim Epistolaribus passim interserere, et his veluti Emblematis paginas suas acupingere et variegare; Eos igitur rariùs appello, non quòd negligo prorsùs aut contemno, sed quia ut major eorum quàm Veterum copia, ità minor autoritas. Proximum locum Parodiis et Allusionibus dedi, quibus mirificè delectati Veteres, etiam Philosophi; ubi sc. aut versus*

aut

aut hemistichia Homerica *cum leviculâ mutatione aliorsum scitè detorquentur in carmine; aut ad ea obliquè & occultè respicitur, sive in carmine, sive in pedestri Oratione. Hìc verò integra Autorum verba plenè &* ἐντελῶς *apposui, tum quia non idem hìc periculum inanis ac molestæ repetitionis, tum quia elegantia parodiæ aut venustas allusionis alioqui neutiquam apparuisset. Sequuntur deinde loci Autorum* Homericis *affines, & sententiæ parallelæ. Atq; hìc ingens se aperuit campus, & vastus Oceanus, ubi difficilius sit exitum quàm introitum invenire. Hìc igitur delectum mihi habendum sensi. Eos itáque flores excerpsi, qui ex hortis* Homericis *potissimùm oriundi, ea tum Græcorum tum Latinorum dicta selegi, quæ stirpem & originem suam optimè referre, eos rivulos qui à fontibus proximè deduci, h. e. maximam cum* Gnomologiâ Homericâ *similitudinem & cognationem habere videbantur. Hìc verò etiam, ut in Citationibus & Parodiis, Ethnicos ut plurimùm & Antiquos, rarenter autem Ecclesiasticos & Neotericos ad partes voco, ídque ob rationes jam modò allatas. Postremò, nè quid hìc desideretur, quod meritò à te, Lector, expectari possit, præter plurimos Gentium ritus ex Antiquitatis penu depromptos, & Aphorismos Ethico-Politicos de proprio hinc indè obiter intertextos, Notas etiam Criticas seu Grammaticas ex* Hesychio, Eustathio, Didymo *(quem vocant) aliisq; Interpretibus Græcis & Glossographis, ad loca & vocabula difficiliora sparsim adjicere visum est. Quod & eo animo & consilio feci, tum ut Commentarius hic noster, (seu potiùs Cinnus, sive Cento quidam* Homericus *dici mereatur) si minùs utilitate suâ prosit, saltem gratâ varietate delectet: tum etiam ut hoc pacto non tantùm provectioribus & adultis consulerem, sed etiam tyronum, novitiorúmque in Græca Lingua usibus & commoditatibus inservirem. Idcircò & nè ad* τὴν διάνοιαν *duntaxat & sententiam, non omninò ad* τὴν λέξιν *nec dictionem respicere videar, aliquem etiam vocum explicationi, atque syntaxi locum tribuendum putavi; adeóque ab amænioribus Autorum viretis, floridísque Poetarum campis aliquando deflexi, & in Grammaticorum gurgustia me detrudi passus sum. Quin & lubentiùs me hùc adductum fateor suasu & hortatu Cl. nostri* Busbeii, *Scholæ* Westmonasteriensis *Rectoris & Moderatoris dignissimi, sub cujus disciplinâ atque præsidio tamdiu floruit, diúque adhuc, precor, floreat celebre illud bonæ literaturæ Gymnasium,* alma nutrix Westmonasterium, *quæ me olim parvulum in suo sinu fovit, & ex cujus uberibus tenerum lac suxi, primá-*

que Græcarum literarum rudimenta hausi: cui adeò meam quantulamcunque istius Linguæ peritiam, si qua sit, quæ sentio quàm sit exigua, acceptam referre debeo. Liceat verò hìc mihi, alumno ejus indignissimo, hanc ἀντιπελαργίας *meæ testandæ occasionem nacto, affectui meo pariter & officio tantisper litare atque indulgere, dum dulcissimæ Nutricis beneficia in me infantem collata, pio gratóque animo recolam & recognoscam; eíque* θρεπτήρια *hactenùs persolvam, ut palàm hìc & apertè profitear, me honori ejus, & saluti, & prosperitati non tantùm benè vovere & precari, sed & paratissimum esse, me, studiáque mea omnia impendere ac devovere. Tibi igitur,* Μαῖα φίλη —— *imò* —φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια, charissima *juxtà ac* clarissima *Nutrix, hoc pietatis in te meæ pignus offero, tibi hanc opellam consecro, saltem partem hanc ejus Grammaticam, quæ tum aliarum Scholarum alumnis, tum tuo præsertim in gremio lactentibus pueris, utinam profectò profutura sit.*

Quare habe hoc tibi quicquid est libelli;

habe, inquam, tibi hanc, non artem, *ut* Camdenianam *illam,* Scientiarum janitricem, *sed* partem, *ut dixi, Operis* Grammaticam; *quam & tu quidem meritò (*res *enim* initiis suis debentur, *omniáque eò redeunt, unde orta sunt) repetere à me tuo jure possis & vendicare. Condonet mihi, Lector, hanc Apostrophen; aliter enim non potui, nec debui.* Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. *Hæc ferè sunt, quæ in limine hujus libelli præmonere, & quasi propylæi loco præstruere, non incommodum videbatur; tum ut, remoto præjudicii obice, planior & facilior fieret ingressus, & legentium animus promptior & paratior accederet; tum ut de serie, & scopo, & contextu operis apertiùs constaret: præsertim quia sæpenumerò (id quod vulgò dicitur)* Aliud in titulo, aliud in pyxide, *& librorum tituli non semper fidi sunt Interpretes, sed interdum minus, interdum etiam, licet id raró, plus præstant quàm promittunt aut præ se ferunt; & modò latior, modò angustior* frons, *quàm pro reliquo corpore, ut ei* fides vix habenda *sit: idcircò hæc ad Lectorem Prolegomena dare, operæ pretium duxi, ut quæ mens Epigraphes, quæ ratio consilii & instituti mei, & quid potissimùm spectaverim, aut etiam effecerim, pleniùs & meliùs innotesceret. Tantum est, Humanissime Lector, &, si etiam tanti est, lege, fruere, et boni consule.*

sule. Quòd siquid hinc tibi aut fructûs, aut voluptatis pervenerit, (et id certè conatus sum, et pro virili operam dedi, ut miscerem utile dulci*) hoc solum* ἀντίδωρον *à te peto, me uti precibus tuis Deo commendatum habeas, ut à levioribus hisce studiis (si modò levia dicenda sunt hæc Philologo-Theologica) ad graviora quasi manuducat, meósque omnes conatus ità dirigat et secundet spiritu et consilio suo, ut sibi honori, Ecclesiæ usui et emolumento esse possint.*

Hug. Grotius *in Prolegom. ad* Stobæi *Florilegium*.

QUod autem ſuadet *Baſilius*, idem ego quàm poſſum maximè ſuadeo adoleſcentibus, ut quàm diligentiſſimè eas ſententias, quæ in ſacro codice extant, cum Græcorum ſententiis comparent. Magnam enim inde non utilitatem tantùm, ſed & voluptatem capturos ſpondeo. *Et aliquantò pòſt*. Hinc Hebræis משלי Græcis παραβολαὶ inſcribitur liber ille, qui primùm *Solomonis* dicta, ut ab ipſo ſine ullo ordine effuſa ſunt, continet, deinde collectanea ex aliis ejuſdem & aliorum libris, itidem ſine ordine, ἀφοριστικῶς, quomodo apud Græcos ſcripſerunt *Theognis*, & vetus verúſque *Phocylides*. Nam qui nunc ejus nomine extat, liber èſt hominis Chriſtiani, quomodo & ſub *Sibyllarum* & *Hermetis Triſmegiſti* nomine homines Chriſtiani libros ediderunt, ſicut & *Pythagorici* nomina *Orphei* ac *Lini* impoſuerunt libris ſuis. Ad exemplum illud *Solomonis*, & eorum qui ipſum ſecuti ſunt, ſententias partim ſuas, partim aliunde collectas in corpus unum, ſed nullo itidem ordine, redigere cœperat *Jeſus Sirachi* pater, abſolverat autem *Jeſus* alter ejuſdem *Sirachi* filius, quem librum, ut & alterum ſimilem *Eccleſiaſtici* titulo, qui *Philonem* quendam non illum *Caianorum* temporum, ſed antiquiorem habere auctorem creditur, *Alexandrinæ* Synagogæ debemus. Horum igitur librorum ſententias cum Græcis, quæ apud *Stobæum* & alibi exſtant, ſiquis diligenter contulerit, eum, ut dixi, grande pretium operæ facturum puto. Sed & in *Chriſti* dictis plurima ſunt, ex medio vulgi ſermone, aut ex ſapientum præceptis deſumpta, ſed quæ ipſe plerúmque à rebus humanis ad divinas tranſtulit. Hæc quóque dicta cum dictis Græcorum & Romanorum contendere, non inſuave erit.

Mer. Caſaub. *De nuperâ* Homeri *Editione Diſſertat.*

JAM verò phraſes & dicendi genera elegantiſſima tam multa ſunt in *Homero*, quæ ſiquis cum ſacris conferat, vix eſt ut illorum ſententiæ (ut illuſtriſſima & ſapientiſſima dicta, ſenſus & ſententias celeberrimas omittamus:) non accedat, qui partem aliquam *Vet. Teſtam.* notam ipſi lectámque cenſuerunt. In his eſt *Jacobus Cappellus*, vir apprimè doctus, cujus verba non indigna viſa quæ hìc apponerentur. Ità igitur ille: *Qui* Virgilium *cum* Homero *contulerit, non dubitabit* Homerum *à* Virgilio *lectum: ſic* Homerum *cum ſacris Scriptoribus eo vetuſtioribus cùm confero, vix temperare mihi poſſum quin credam ab* Homero *lectos Scriptores illos ſacros, ſi non integros, ſaltem* ἀπὸ μέρους. Non affirmat ille; nec ego ut quiſquam credat laboro: Sufficit ſi id vincimus, tam multa id

genus

genus apud *Homerum* occurrere, ut si talis comparatio locorum, pari judicio & diligentiâ, instituatur; multum indè fructus & ingenuæ voluptatis ad lectores, tum sacrorum librorum tum Veteris eruditionis, id est *Homeri* studiosos, redire possit. Aggressus est *Cappellus*; & multum præstitit; sic tamen ut multa reliquerit aliis indaganda. * Et fortasse non unius, aut vix unius fuerit hominis (ut sunt ingenia varia, & alia aliis in hoc genere sagaciora:) id opus.

* *Jac. Cappelli* Vindiciæ Cap. XI. Hebraismi *Homerici.* Cap. XII. *Homericarum* elegantiarum origines ad suos fontes, id est, sacros revocatæ.

Ad Virum Cl.

JACOBUM DUPORTUM

de suâ

HOMERI GNOMOLOGIA.

Qui Græcam emeritus perfundis laude Cathedram,
Quemque unum Grantæ *cuperent subducere* Athenæ,
Sive tuo pendens Academia *discit ab ore,*
Sive domi circum Te stat generosa Corona
Solventem nodos, Sophiæque plicatilis artes;
Hac ignosce tenus non blando comis amico,
Si parcè tantùm memorem, gracilique Thaliâ
Quæ solus nescire studes, memoratáque nolles.
Nam simul ac Criticum lux imples magna tribunal,
Aut sacrâ ingentem trutinâ expensurus Homerum,
Aut collaturus cum prisci Heroibus ævi,
Quæ Veri ramenta diu latuêre, docemur,
Ærumnis collecta tuis, dispôstáque Marte.
Quot loca senta situ, cæcis quot mersa tenebris
Eruis! ut Veterum commenta, & somnia pellis!
Et lapsus Sciolorum ut certo conficis ictu!

Nunc regnant, nunc ingenito splendore refulgent
Autores magni, Latium *quos jactat*, *&* Hellas.
Nempe ubicunque vides divini frusta Poetæ,
Ad corpus remeare jubes, raróque palato
Mœonio *exceptos distinguis fonte canales.*
Dic bone, dic (quoniam datur optio) candide Lector,
Historia num incerta velis? enarrat: acumen
Num petis? excellit: Censorem quæris? habes, cui
Judicii satis est, narisque emunctior usus:
Quòd si delicias, si vim, si verba requiris,
Pontem indignatus pleno devolvitur alveo
Historicus, Vates, Orator, Geographus, ô me
Defessum, sed vix defunctum parte laboris!
Pectus Aristarchi, *Dictator maxime, cujus*
Ingenio sine nube patet sublimis Homerus,
Area magna Ducum, Virtutum grande Theatrum:
Quò rapis attonitos homines? adeò tibi nulla
Lingua peregrina est, Ars nulla, Scientia nulla?
De cunis Urbes aliquot rixantur Homeri;
Sed Te quâ Terra quæso regione reponam,
Qualibet in Terris regio quem vendicat Unum?
Nam Vatis supra laudes, tibi quando videtur,
Anglus es, Ausonius, Chaldæus, Hebræus, & Assur,
Perdocti Patriam dimensus finibus Orbis.
Audit ubique ingens, & consummata, sed unum
Hoc voluit debere tibi Patientia Jobi,
Jam sua quòd mala amare potest, & vincula ferre
Cecropio *quæ melle linis. Sapientia Regis*
(Qui genus humanum longè superavit) ad Artem
Se confert vestram, doctas quò gratior Urbes
Visat, & in numeros cogat Proverbia Græcos.
Illa Poetarum vinosa, inhonoráque Turba
Lascivis procul officiis, nugísque relictis,
Quàm tibi deproperant elotis carmina labris,
Contendúntque Orácla loqui Doctore DUPORTO?
Sic tua Pieriis *dum Musa rigatur ab undis,*
Altior incedit, Christíque *ostendit Alumnis*
Quis locus Aoniis *in Religione Camœnis.*
Te Duce Castalii fontes, & fabula fissi
Montis, in Oceanum Vitæ decurrere gaudent:

Te

Te Duce Mæonides *cœli Templa edita pandit,*
Lectorésque suos sanctis hortatibus urget:
Qualis Aristocli *si famâ cognitus esset,*
Ore suo purum Vatem donâsset, & Urbe.

RADULPHUS WIDDRINGTONUS

Academiæ Cantab. Orator publicus,

& Græcæ Linguæ Professor.

Errata

Errata ſic corrige.

PAg. 31. lin. 8. leg. -δικος, 36. penult. ἔνθεν. 37, 13. -θα. 39, 26. -eſt. 42, penult. -ωίε). 46, 16. βασ- ib. 21. Ἐξ- 51, 14. ſect. 55, ult. pro ⸸ l. 1. pro. 62, 19. μήτε π. 66, 39. -κας. 68, 7. obſcurè. Heſych- ib. 8. -θος. 70, 5. παιδαγ- 76, 43. *Juvenal*. 77, 3. -φθη. 78, 39. poſt Αὐτὸς δ' add. ἐν. 92, 9. del. τα. 103, 40. poſt *indefeſſus* add. Job 9. 9. *Qui fecit Arcturum, &c.* ib. 42. Ἑρμην- 107, 41. εὐλυχ- 108, 23. propar- ib. lib. 3. 8. συχ- ib. 14. περ- 112, 23. -χίω. 116, 4. eſt. 117, 33. in. 120, 20. -ατ. ib. 28. πέτρ- 123, 18. Eunomii. 125, 37. Conf- 132, ult. -lam. 135, 27. τέκον. 138, 17. -ετω. 139, 25. ἐπαν- ib. 45. κὐ. 141, 11. pro 18, 19. leg. 17, 18. ib. 24. pro 9. leg. 8. 143, 4. μιγν- ib. 10. εὔφεσσ- 148, 38. Ἐκ. 154, 31. quem. 156, 41. 15. 158, 30. πυκ. 159, 30. es. 178, 8. δ'. ib. 41. del. 2. 179, 24. don- 180, 2. ἀδ. 182, 26. χελωθ- 183, 3. παρονομ. 184, 5. -γδος. ib. 8. ἀέθλευ. ib. 14. -râ vid. 188, 14. δή. ib. 17. -ſecli. ib. 41. & 47. -για. 192. 19. ἐτ- 211, 13. -σιομ. 223, 22. -elaum. 238, 19. Comn- 242, 8. Reges ergo. ib. 30. Aboth. 243, 16. inan- 249, 23. -lum. ib. 34. (Od. γ.) i. e. 255, 3. πεφ- 257, 21. amico. 258, 28. -σιν. ib. 44. χεῖ. 251, 10. Ἀ. 262, 4. πίθ- 264, 42. aliqu- 266, 4. rhyth- ib. 14. -τα. ib. 15. -tæ. ib. 17. Coluth- 268, 32. -πωτ- 271, 29. -λαν- ib. 30. Hær- 274, 13. גזוזה. 279, 9. Erot- 281, 6. -ſum. 282, 23. -τις. 288, 29. -ſes. ib. 30. -θη. cuſſ-

In Append. In Auguſtin. *l.* varietatem. in Pareo Phil. *l.* Roſc- in Voſſ. *l.* ſimilioris.

Sphalmata hæc ſequentia, ſuperioribus addenda, ſeriùs omninò quàm oportuit deprehenſa, Lectoris etiam candori permittimus; qui utique orandus eſt, ut ea hoc modo emendare dignetur. Præfat. pag. 1. lin. 16. leg. *Philoſ-* 2, 20. *Schol--* 6, 8. *ſermonis*. 10, 19. -thoni. 14, 24. *prol ib-*. Lib. pag 27. lin. 2. leg. 160. 48, 18. poſt *laudatum* add. quaſi pro ἄρα κλέα fuiſſet Ἡρακλέα. 5?, 36. hunc--citat. 116, 12. -liſmum. 125, 2. -icè. 137, 21. *exta*. 156, 3 Parœmiogr. 160, 37. poſt Ἡρακλέους del. quæ ſequuntur uſque ad, Hinc. 180, 28. ut. 189, 6. ſuo. 195, 36. qui. 197, 8. bruti-. 202, 2 inton- 229, 16. -πός. 231, 28. -μεθοι. 250, 27. Βεβλ 257, 2. σωφρ- 258, 2. poſt fortè add. &. 260, 9. *Hortal-* 262, 37. ὀπ. 265, 5. fateamur. 267, 12. *ſomnum*. 272, 6. ſignif- 275, 12. iidem. 279, 38. *Phemii*. Ind. vocab. poſt Ἀλλοτριός- add. Ἀλύειν. Od. σ. 16. poſt Ἔκτα add. Ἐλάαν. Il. θ. 10.

HOMERI GNOMOLOGIA,

CUM

COMMENTARIO.

GNOMOLOGIA

'IΛ. A'.

[a] MH in numeris significant 48, quot sc. libri sunt *Iliados* simul & *Odysseæ*: quanquam partitio hæc non ab *Homero* ipso, sed diu pôst ab *Aristarcho* facta. Hinc putida illa & ridicula *Apionis* περιεργία, de qua non sine indignatione *Seneca*, (Epist. 88.) *Apion Grammaticus aiebat Homerum, consummatâ & Odysseâ & Iliade, principium adjecisse operi suo, & duas literas in primo versu posuisse ex industria, librorum suorum numerum continentes.* Liræ, liræ.

1 [a] Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν.
2 ——— [b] Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
3 ——— [c] Ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακὴν (ὀλέκοντο δὲ λαοί)
Οὕνεκα τὸν Χρύσην ἠτίμησ' ἀρητῆρα.
4 ——— [d] Καὶ γάρ τ' ὄναρ ἐκ Διός ἐστι.

Primum hoc hemistichium, adeóque initium totius operis ab *Orpheo* mutuatus est *Homerus*, cujus ille adeò æmulus, ejúsq; poesin οὕτως ζηλῶσαι προὔθετο, ὡς καὶ διὰ τοῦ πρώτου τῆς ποιήσεως ἔπους τὴν πρὸς αὐτὴν σημῆναι φιλίαν· τοῦ γὰρ Ὀρφέως, Μῆνιν ἄειδε θεὰ Δημήτερος ἀγλαοκάρπου, ἐν ἀρχῇ τῆς ποιήσεως εἰρηκότος, αὐτὸς Μῆνιν ἄ. θ. Π. Ἀ. γέγραφεν. *Just. Mart. Paraenet.* Porrò *Protagoras Sophista* (apud *Aristot. Poet.* c. 19.) *Homerum* reprehendit, quia non precetur hoc loco; sed imperet, loquens sc. in Imperativo Μῆνιν ἄειδε θεά. Ineptè admodum (notante *Vossio* De *Instit. Poet.* l. 3. c. 4.) cùm *modi Grammatici à præcipuo usu denominentur*: & sic Imperativus, *non quia eo semper imperemus, sed quia eo sæpius sic utamur.* Citat autem hunc locum de ira *Themistius*, Orat. 5. Et succinit *Euripides* in *Med*: Θυμὸς --- ὅσπερ μεγίστων αἴτιος κακῶν βροτοῖς· & alibi, Πολλοὺς δ' ὁ θυμὸς ὁ μέγας ὤλεσεν βροτῶν. Nec abludit *Horatius*; *Ira quæ procudit enses, Et miseras inimicat urbes.* Adi sis insuper *Ciceronem*, lib. 4. *De Fin.* & *Senecam* LL. *De Ira*: qui abundè docent quàm perniciosa res ira sit, & μῆνις quàm οὐλομένη. Μῆνιν porrò hanc *Achillis* οὐλομένην pro argumento *Iliadis* ponit idem *Flaccus*; quam & hic παραφράζει, *Gravem Pelidæ stomachum cedere nescii*, Carm. l. 1. Od. 6. & lib. 2. Epist. 2. *Doceri, Iratus Graiis quantum nocuisset Achilles*, id est, Doceri Iliadem *Homericam.* Πολλὰς δ' ἰφθίμους, &c.] Nequiter admodum hoc carmen detorquet *Agathias* (*Anthol. Gr.* Epigr. l. 2.) in medicum imperitum, qui clientibus suis subinde auxit *Plutonis* familiam, & vilem mortuorum annonam fecit, *Et multas fortes animas demisit ad Orcum, Quot Themison ægros* --. Contrà verò, *Hippocrates* arte ac peritiâ suâ effecit, ut apud Inferos esset umbrarum penuria, Καὶ νεκύων λιμὸς πάνυ εἶν ἀΐδεω. ¶ Μῆνις à μένω, quasi *ira permanens*; vel à μαίνομαι (præt. med. μέμηνα) quia *Ira furor* -- Ὀλιγοχρόνιος γὰρ μανία ἡ ὀργή. ¶ Ἴφθιμος vel est derivativum ab ἶφι pro ἴφιμος per Epenthesin, vel compositum ex ἶφι & θυμὸς pro ἰφίθυμος per Syncopen & Tropen.

[b] *Quicquid superi voluêre peractum est.* Ovid. *Metam.* 8. & *Plut. De Stoic. Contrar.* & Libro Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. (ubi Διὸς βουλὴν interpretatur τὴν εἱμαρμένην) *Themist.* Orat. 16. *Apollon. Arg.* 2. Τὰ δὲ πάντα Διὸς βουλῆσι τέτυκτο. *Fatum vocabant antiquissimi consilium Jovis, quo regerentur omnia. Itaque apud Homerum cùm legerent* Διὸς δ' ἐτελείετο βουλὴ, *fatum intelligebant. Muret.* ad *Senecam De Providentia.* Vide & *Lipsium, Physiol. Stoic.* lib. 1. Dissert. 12. Hoc *Homeri* hemistichium, ut & alia plurima, in farraginem suam transtulit Autor (si unus saltem, & non plures Autores fuerint) *Sibyllin. Carm.* l. 1. Θεοῦ ἐτελείετο βουλή. Nec satis mirari possum ἀκρισίαν *Gul. Canteri*, qui (*Nov. Lect.* l. 5. c. 17.) *Homerum* ait *multis in locis*

HOMERICA.

IL. I.

1 IRam cane Dea Pelidæ Achillis
[a] *Funestam, quæ infinitos Achivis dolores inflixit,*
Et multas fortes animas demisit ad Orcum.
2 —— [b] *Jovis perficiebatur consilium.*
3 —— [c] *Hic enim*, Deus *scil. regi iratus*
Morbum in exercitum misit malum (peribant autem populi)
Quoniam Chrysen in-honore-non-habuit sacerdotem.
4 —— [d] *Etenim somnium à Jove est.*

[a] *Prov.* 27. 4. Crudelis est ira, & impetuosa iracundia.

[b] *Psal.* 33. 11. Consilium Domini in æternum manet. *Prov.* 19. 21. Consilium Domini firmum est.

[c] 2 *Sam.* 24. 15. Misit Dominus pestem in Israelem. & *v.* 17. Dixítque David, Ego peccavi; Oves istæ quid fecerunt? *Deut.* 17. 12. Qui superbîerit, nolens obedire sacerdotis imperio, ----morietur. *Hos.* 4. 4. Populares tui similes sunt contendentibus cum sacerdote. [d] *Num.* 12. 6. Per somnium loquar ei. *Matth.* 2. 12. Et in somnio à Deo moniti.

---

cis Sibyllam esse imitatum, ejúsque Hemistichia multa poesi suæ inseruisse. Quasi verò carmina illa seu oracula (quæ vocant) *Sibyllina* essent opus genuinum, veráque ipsius *Sibyllæ* folia, à *Sibylla* viz. unâ aut pluribus ante *Homerum* conscripta, & non potiùs spuria & pseudepigrapha, & longè post *Homeri* tempora, imò aliquot post *Christum* seculis à bonis quibusdam viris piâ forsan fraude consuta & consarcinata. Vide inter alios *Opsopæum* in *Orac. Sibyll. Casaubonum*, Exercit. 1. in *Baron.* num. 19. *Vossium, De Poetis Græcis*, in initio.

[c] Princeps peccat, populus punitur. Subditi non rarò luunt Regum suorum delicta: juxta illud *Horatii*, Epist. 11. quod ex hoc loco desumptum in proverbium abiit; *Quicquid delirant Reges, plectuntur Achivi.* & *Hesiod.* Ἔργ. καὶ ἡμ. α΄. Πολλάκι καὶ ξύμπασα πόλις κακοῦ ἀνδρὸς ἐπαυρεῖ· ἄρχοντος præsertim aut βασιλέως. Et certè Πικροτάτη τιμωρία τῶν ἡμαρτηκότων βασιλέων ἡ τιμωρία τοῦ λαοῦ. Autor *Quæst. ad Orthod.* inter opera *Justini Mart.* Qu. 138. Hujus autem pœnæ vicariæ, à Rege scilicet in subditos translatæ, illustre exemplum nobis tradit sacra Historia in *Davide*. Porrò hic locus sic παρῳδῆται à *Timone Phliasio* apud *Clem. Alex.* & *Eusebium*. ---Ὁ γὰρ σιγῶσι χολωθεὶς Νοῦσον ἐπ' ἀνέρας ὦρσε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ πολλοί. ---Ἠτίμασ' ἀρητῆρα] Quod olim pro piaculo: utinam & hodie! Nimirum, οἱ ἀρητῆρες, hoc est, ἱερεῖς, sacerdotes (audite vos, *Christiani*) summo in honore etiam apud Ethnicos erant. Ex infinitis Autorum locis unum duntaxat adducam: *Artemid. Onirocrit.* l. 3. c. 13. Θεὸς εἴ τις ὑπολάβοι γενέσθαι, ἱερεὺς ἂν γένοιτο ἢ μάντις· τῆς γὰρ αὐτῆς τοῖς θεοῖς καὶ οὗτοι τυγχάνουσι τιμῆς. Revereri adeò & honorare sacerdotem (Αἰδεῖσθαι ἱερῆα) Gentes etiam ipsa natura docuit.

[d] Somnia saltem nonnulla esse θεόπεμπτα credebant Veteres. Vide *Hippocratem*, De insomniis; *Aristotelem* De Divin. per somn. *Synesium*, De insomn. *Artemidorum* Onirocrit. *Ciceronem* LL. De Divin. *Macrobium* De Somnio *Scipionis* lib. 1. *Philonem* lib. *De insomn.* cui & titulus, Θεοπέμπτους εἶναι τοὺς ὀνείρους. *Aristoteles* quidem libro citato negat, Θεόπεμπτα εἶναι τὰ ἐνύπνια, *somnia à Deo esse*; quia 1. καὶ τῶν ἄλλων ζώων ὀνειρώττει τινά: 2. τὸ μὴ τοῖς βελτίστοις καὶ φρονιμωτάτοις, ἀλλὰ τοῖς τυ-

χῦσι πέμπειν, ἄτοπον. 3. πάνυ ἀγυεῖς ἄνθρωποι θεοφιλεῖς ἐισι κ̀ ἐυδυόνειροι, ὡς ὀ Θεοῦ πέμποντ☉: Quæ argumenta utcunque forsan contra gentium vanitatem & superstitiosam illam Veterum ὀνειρομαντείαν, & ὀνειροκριτικὴν (quam & *Cicero* ipse, loco jam laudato, aliíque sapientiores Ethnici deridebant) satis valida sint: at certè nulla omnino somnia esse θεόπεμπτα, nec à Deo immitti, universaliter non concludunt. Quin & ecce! *major Aristotele est hic*; viz. Spiritus S. qui passim in Scriptura testatur, Deum hominibus, nec piis tantùm, sed

e Ἀρετὴ μάντεως εὐδοκίμε εἰδέναι τὰ κ̀τ τὴν χρονικὴν τριμέρειαν· *Eustath.* Imò prærogativa solius Dei; cui uni reverà convenit, quod Hyperbolicè hic & Poeticè *Calchanti* vati tribuitur: viz. εἰδέναι τὰ ἐσσόμενα, sive τὰ μέλλοντα.

5 e Ὃς ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.

6 f Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ·
Εἴπερ γάρ τε χόλον γε κ̀ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
Ἀλλά γε κ̀ μετόπισθεν ἔχει κότον, ὄφρα τελέσσῃ,
Ἐν σήθεσσιν ἑοῖσι. ———

7 g Μάντι κακῶν, ὀ πώποτέ μοι τὸ κρήγυον εἶπας.
Αἰεί τοι τὰ κάκ' ἐστὶ φίλα φρεσὶ μαντεύεσθαι·
Ἐσθλὸν δ' ὐδέ τί πω εἶπας ἔπος, ὐδ' ἐτέλεσσας.

8 h Βέλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.

Nam alioqui, præter τὸν παντεπιστήμονα κ̀ παντεπίσκοπον Θεὸν, Τὸ δ' αὔριον τίς οἶδε; *Anacr.* Imò Τὸ μέλλον ἀόρατον· *Isocr.* Τὸ μέλλον ἄδηλον πᾶσιν ἀνθρώποις· *Demosth.* Τῶν δὲ μελλόντων τετύφλωνται φραδαί· *Pind.* Ergò, *Quid sit futurum cras, fuge quærere: nam Prudens futuri temporis exitum Caliginosâ nocte premit Deus. Horat.* Ex hac autem temporis τριμερείᾳ, seu τριχοτομίᾳ (quòd sciret præsentia, præterita, & futura, τά τ' ἐόντα, &c.) Tripodem *Apollini* sacrum fuisse vult *Suidas.* Τρίποδι χρῆται ὁ Ἀπόλλων, μαντευόμεν☉ διὰ τοὺς τρεῖς καιροὺς τῶν πραγμάτων. Ὅμηρος· Ὃς ἤδη τά τ' ἐόντα, &c. Porrò à triplici hac temporis differentia tres etiam *Parcas* finxerunt Poetæ. Autor libri *De mundo*; (nec enim *Aristoteles*) Τρεῖς μὲν γὰρ αἱ μοῖραι κ̀τ τοὺς (vel, ut mallit *Bonaventura Vulcanius*, τρεῖς) χρόνους μεμερισμέναι. νῆμα δὲ ἀτράκτε τὸ μὲν ἐξειργασμένον, τὸ δὲ μέλλον, τὸ δὲ περιστρεφόμενον. Vide ibi *Apuleium.* Citant verò hunc *Homeri* versum, *Plutarchus* lib. *De EI in Delph. Lucianus, De Saltat. Origenes,* contra *Celsum* lib. 4. & *Synesius De Insomniis.* Et imitatur, vel potiùs interpretatur, *Virgilius,* Georg. 4. *Novit namque omnia vates, Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur. Orpheus,* seu potiùs *Onomacritus,* Hymn. *De Proteo;* ---τά τ' ἐόντα, Ὅσσα τε πρόσθεν ἔην, ὅσα τ' ἔσσεται ὕστερον αὖθις. *Empedocles;* (apud *Clem. Alex.* Strom. 6. *Diog. Laertium, Stobæum,* Autorem libri *De Mundo,* qui *Aristoteli* adscribitur) Παρ' ᾧ ὅσα τ' ἦν, ὅσα τ' ἐστὶ, κ̀ ὅσσα τε ἔσται ὀπίσσω. Autor *Carminum Sibyllinorum* (nec enim *Sibylla*) lib. 1. Ὁππόσα πρὶν γέγονεν, πόσα τ' ἐστὶν, ὁπόσα τε μέλλει.

f Πρῶτόν ἐστιν ὧδε γνωμικὸν παρὰ τῷ ποιητῇ· *Eustathius* ad locum: *Prima hæc est apud Homerum sententia moralis;* ἤγουν γνωμάτευμα καθολικὸν περὶ βιωτικῦ τιν☉ πράγματος. Quinque enim priores, ut & aliæ complures, quas infrà adducimus, non sunt γνῶμαι κυρίως sic dictæ, nec primariâ intentione γνωμικῶς à Poeta prolatæ, sed πλαγίως tantùm, & παρεμπιπτόντως, & per accommodationem quandam sententiarum loco haberi & usurpari possunt. Quod semel hìc monuisse sufficiat. Βασιλεὺς δὲ κρείσσων, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρηϊ, τὴν ὀργὴν κρατῶ· *Philostr.* in *Vit. Soph.* in *Phavorino.* Καί πως ὀλίγ' ἀρχόμενοι πολλὰ κρατοῦντες χαλεπῶς ὀργὰς μεταβάλλουσιν· *Euripides* in *Medea:* citante hìc *Eustathio. Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia;* Publius Syr. Νεῖκος δὲ κρεσσόνων ἀποθέσθ' ἄπορον· *Pind.* Ol. 9. Ubi *Scholiastes;* Παραφράζει τὸ Ὁμηρικὸν, Κρείσσων γὰρ βασιλεὺς, &c. Ἀλλά γε κ̀, &c.] *Arist.* Rhet. l. 2 c. 2. *Laert.* lib. 7. in *Zenone.* Πέψαι τὴν ὀργὴν χρόνε δεῖ· *Arist.* Eth. l. 4. c. 5. *Manet altâ*

& impiis, se reveiâsse per somnia. Cæterùm citat hoc hemistichium *Plinius*, Epistol. lib. 1. & *Cicero* hisce verbis, Qui *etiam somnia putet ad nos mitti ab Jove*. De Nat. Deor. lib. 3. *Respexit ad hoc Homeri hemistichium*, inquit F. *Ursinus* in *Notis* in eum locum. Τȣ́τῳ γὰρ μόνῳ τῷ ζώῳ (ἀνθρώπῳ scilicet). ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ νυκτὸς μὲν δι' ὀνείρων, &c. *Merc. Trism. Pœmand.* Consule & Cl. *Petri Molinæi* τὸ μαντεῖον *Vatem*, l. 3. c. 28. ubi & (de *Oniromantia* agens) ex tripode *Homerico* hoc oraculum fundit, Καὶ γάρ τ' ὄναρ ——.

5 *Qui novit & præsentia, &* [e] *futura, & præterita.*
6 *Potentior enim rex, quando irascitur viro inferiori:*
Quamvis enim & iram vel eodem-die concoxerit,
Veruntamen posteà habet iram-repositam, donec perfecerit id quod
In pectore suo.—— (minatus est,
7 [f] *Vates malorum, nunquam mihi bonum dixisti.*
Semper tibi animitùs allubescit mala vaticinari;
Bonum autem nondum aliquod dixisti verbum, neque perfecisti.
8 [g] *Mallem ego populum salvum esse potiùs, quàm perire.*

[e] *Esai.* 41.23. Annuntiate quæ ventura sunt in futurum; & sciemus, quia Dii estis vos.

[f] 1 *Reg.* 22. 8. Odi eum; quia nunquam prophetat mihi bonum, sed duntaxat malum.

[g] *Ezech.* 33. 11. Nolo mortem impii; sed, ut convertatur, & vivat. 2 *Pet.* 3. 9. Non vult ullos perire; sed omnes venire ad pœnitentiam, (adeóque salvos esse, 1 *Tim.* 2.4.).

---

altâ mente repostum; Virg. *Æn.* 1. (κότος, ira reposita, quasi in mente κεῖται). *Sensu dolor hæret in alto Abditus, & tacitus vindictæ præstitit iras*: *Claudian.* in *Rufin.* lib. 2. Et nescio an non hùc respexerit *Nicetas Choniates* (Autor & alioquin Ὁμηρικώτατος) in *Joann. Comneno.* Οὐδέν τι παλίγκοτον ἐνέτυχεν ἐν τῇ ψυχῇ, ὁποῖα οἱ ἐν ἀρχαῖς εἰώθασι πεπράχθαι, τὸν χόλον ἐνδιατιθέντες, καὶ ἐναύοντες εἰς τὴν κατὰ καιρὸν φρυκτώρησιν, καὶ καταπέμπουσιν. Id. in *Man. Comneno*, lib. 2. Εἰ καὶ τὸν χόλον αὐτῆμαρ κατέπεψεν ἀλλ', ὡς ἐν ἀποθήκῃ ἔναυσμα, τὸν κότον ἐνέθαλπε τῇ ψυχῇ. Apertum porrò hìc habetur discrimen inter χόλος & κότος. Χόλον μὲν γὰρ ἔχει τις αὐτῆμαρ· κότον δὲ μετέπειτα. *Nemes.* cap. 21. *De Nat. Hom.* Εἴδη δὲ τȣ̃ θυμȣ̃ τρία· ὀργὴ (ἣ καὶ χολὴ καὶ χόλος καλεῖται) μῆνις, καὶ κότος. θυμὸς μὲν γὰρ, ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἔχων, ὀργὴ καὶ χολὴ καὶ χόλος λέγεται· μῆνις δὲ χολὴ εἰς παλαίωσιν ἀγομένη, παρὰ τὸ μένειν· κότος δὲ ὀργὴ ἐπιτηροῦσα καιρὸν εἰς τιμωρίαν παρὰ τὸ κεῖσθαι.

[f] *Veritas odium parit.* ¶ Κρήγυον (ἅπαξ λεγόμενον) ἀγαθὸν, ὠφέλιμον, ὑγιές· *Hesych.* Οἱ νεώτεροι κηρύδιον, (δ. εἰς γ.) ὃ ἐστιν ἡδὺ λόγον τὸ κῆρ· *Eustath.*

[h] Vox boni Imperatoris & patris patriæ. *Salus populi suprema lex*, & cura principum. Veterum nescio quis ad divinam φιλανθρωπίαν accommodavit. Sed, quia frigidum & leve videtur, ut Rex nudè optet salutem populi, sunt, qui hìc particulam ἢ non συγκριτικῶς, seu *comparativè*, pro μᾶλλον ἢ sumunt; sed παραδιαζευκτικῶς, seu *disjunctivè*, pro ἢ καὶ, *aut etiam*, ἢ καὶ ἀπολέσθαι, αὐτὸς scilicet: quasi dicat, "Volo aut salvum esse populum, aut etiam perire "ipse, pro eorum scilicet salute. Atque sic *Christo* apprimè quadrabit hæc vox; Βȣ́λομ' ἐγὼ λαὸν, &c. "Volo ego salvos esse homi-"nes; aut ipse pro iis moriar. Μᾶλλον aliquando παρέλκει ut, Μακαριώτερόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν· Πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον· aliquando ἐλλείπει, ut hìc, ἢ pro μᾶλλον ἢ, aut βȣ́λομαι pro μᾶλλον β. Nec enim habent *Græci*, cum omni sua copia, quo exprimant *Latinorum* MALLE: dicunt igitur αἱρȣ̃μαι aut βȣ́λομαι μᾶλλον, &c.

9 [i] Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, Θεός που σοὶ τό γ' ἔδωκε.
10 [k] Ὅς κε Θεοῖς ἐπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυον αὐτοῦ.
11 [l] Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο.
12 [m] Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
13 [n] Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος Πριάμοιό τε παῖδες.
14 [o] Ἀλλὰ πίθεσθ', ἄμφω δὲ νεωτέρω ἐστὸν ἐμεῖο.
15 ——— [p] Οὔ ποθ' ὁμοίης ἔμμορε τιμῆς
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, ᾧ τε Ζεὺς κῦδος ἔδωκε.
16 [q] Εἰ δέ μιν αἰχμητὴν ἔθεσαν Θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τοὔνεκά οἱ προθέουσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
17 [r] Χαίρετε κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι, ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν.
18 ——— [f] Τὰ χερείονα νικᾷ.
19 Ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι.

[i] Καταβληπικὸν ὀφρύος μεγαλαύχου. (*Eustath.*) εἰ γὰρ οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἀλαζονεύεσθαι χρὴ, πολλῷ μᾶλλον ἐπὶ τοῖς μὴ ἐφ' ἡμῖν. Imò, *de nullo gloriandum; quia nihil nostrum:* nam *Omne bonum Dei donum.*

[k] Piissima sententia: si pro Θεοῖς legatur Θεῷ, & pro ἔκλυον, ἔκλυεν in singulari. Ἤγουν Θεὸς ἀκουσθεὶς ἀντακούει ἐπιπλέον. *Eustath.* Vide *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* 5. in initio: ubi, pro αὐτοῦ, legitur αὐτοί. Citat etiam *Eunapius* in *Maximo.* Εὐχῆς δικαίας οὐκ ἀνήκοος Θεός. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Οἱ Θεοὶ εὐνούστεροί εἰσι τοῖς μᾶλλον αὐτοὺς τιμῶσι· *Aristot.* Rhet. ad *Alexandrum.* Et quia piorum preces tam ipsis, quàm aliis prosunt: prudenter *Sidonius Apollinarius* (lib.8.epist.10.) ad amicum quendam doctum & pium; *Sanè, cùm tibi sermone pulchro vita sit pulchrior, plus mihi indulges; si mei causâ orare potiùs velis, quàm perorare.* Ex hoc porrò *Homeri* versu *Plutarchus* (in *Homeri vita*) sumptum existimat vetus illud præceptum *Pythagoricum* tam celebre apud Antiquos; Θεῷ ἕπου, *Deum sequere. Sen.* De Vita beata. *Vetus præceptum, Deum sequere.* Meminit etiam *Cicero*, lib.4. *De Fin. Arrianus* in *Epict.*l.1.c.20. *Boëtius* lib.1. *De Consol. Plutarchus, De audit. Clem Alexandrinus, Strom.* 2. *Philo, De Migrat.* qui & *Mosi* adscribit.

[l] *Timon*, ὁ Σιλλογράφος, hunc versum sic παρῳδεῖ· Δειπνομανὲς, νεκροῦ ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἀκύλιστον. *Athenæus*, lib. 4. *Dipnos.* Citat & *Plato, De Repub.* lib. 3. & *Plutarch.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. & *Longinus* Περὶ ὕψους. Hinc ἐλάφειος ἀνὴρ, *Cervinus vir*, pro timido apud *Zenobium*, aliósque Paræmiographos *Græcos. Horat.* de *Paride*, Carm. lib.1. *Quem tu cervus uti*, &c. ubi hunc *Homeri* versum affert *Lambinus.*

[m] *Nestoris* scil. qui & λιγὺς Πυλίων ἀγορητής. *Ex cujus lingua melle dulcior fluebat oratio:* uti in libro *De Senectute* hunc locum vertit *Cicero*, & ipse *Romanæ* eloquentiæ parens & fons, Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης, &c. Οὐ μεῖζον ἐγκώμιον οὐκ ἂν γένοιτο ῥήτορος· *Plut.* in *Vita Homeri.* Elegans periphrasis hominis facundi ac diserti, qualis *Latinus mellifluus* dicitur, & *Nerio*, apud *Agellium, Dulciori-loquus.* Sic ἀοιδὰς μελιφθόγγους· *Pind.* Isthm. 2. Μελιγλώσσους ἐπαοιδάς· *Æsch.* in Prom. Μελίγλωσσα ἔπεα· *Aristoph.* in *Avib.* Μελιγάρυας ὕμνους· *Pind.* Ol. 11. Παρθενικαὶ μελιγάρυες· *Alcman.* Et denique *Sirenum* μελίγηρυν ὄπα dixit *Poeta*, Odyss.μ'. Sic & *Ælianus*, ob facundiam, μελίγλωσσος & μελίφθογγος dictus, teste *Suidâ.* Sic ob mellifluum sermonem *Sophocles* dictus μέλιττα Ἀττική, & *Pericles* κέντρον ἐγκαταλείπειν auditorum animis (nam apis & mel habet & aculeum.) Sic & Πλάτωνος δὲ μέλιτται εἰς τὸ στόμα κηρίον ἐργάζεσθαι· Καὶ Πινδάρῳ μέλιτται τροφοὶ ἐγένοντο, ὑπὲρ τοῦ γάλακτος παρατιθεῖσαι μέλι. *Ælian. Var. hist.* lib. 12. cap. 45. *Lucian.* in *Imag.* Καὶ τὶ γλυκίον ἀπὸ γλώττης ῥεῖ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ῥεῖ τοῦ Πυλίου γέροντος ἐκείνου ὁ Ὅμηρος ἂν εἴρηκεν. *Hesiod.* Γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή. Μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή ἐπὶ τοῦ λόγου (τοῦ θείου scil.) λελέχθαι μοι δοκεῖ, ὅς ἐστι μέλι· *Clemens Alex.* lib. 1. cap. 6. *Pædag.* Ὡς γλυκερὸν τὸ γλῶσσα ὥσπερ Ἀττικὸν μέλι, inquit *Scytha* (licèt alio sensu) βαρβαρίζων apud *Aristophanem* in *Thesmoph. Moschus* de *Cupidine*; Ὡς μέλι φωνά· *Theocritus, Idyll.* 1. Πλῆρές τοι μέλιτος τὸ καλὸν στόμα. Idem, *Idyll.* 8. Κρέσσον μελπομένω

τῶ

9 [h] *Si valde fortis es, Deus utique tibi hoc dedit.*
10 [i] *Qui Diis obtemperaverit, valde exaudiunt ipsum.*
11 *Meri-bibule, canis oculos habens, cor verò cervi.*
12 [k] *Illius etiam à lingua melle dulcior fluebat oratio.*
13 [l] *Certè lætabitur Priamus, Priamique filii.*
14 [m] *Sed morem-mihi-gerite; ambo autem juniores estis me.*
15 --[n]*Haudquaquam similem* (sed superiorem omnibus) *sortitus Sceptriger rex, cui & Jupiter prærogativam dedit.* (*est honorem*
16 *Quòd si ipsum bellatorem fecerunt Dii immortales, Ideóne ei proponunt (& permittunt) probra jactare?*
17 *Salvete præcones, Jovis nuntii, & hominum.*
18 ——————— [o] *Deteriora vincunt.*
19 —— [p] *Difficilis enim cælestis*, (Jupiter) *cui-resistatur.*

[h] *Jerem.* 9. 23. Nè glorietur fortis in fortitudine sua: *nam* (1 *Cor.* 4. 7) Quid habes, quod non accepisti? [i] *Prov.* 15. 29. Orationes justorum exaudiet Dominus. *Joan.* 9. 31. Si quis Dei cultor est, & voluntatem ejus facit, hunc exaudit. [k] *Psal.* 119. 103. Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo. [l] *Psal.* 89. 42. Lætificâsti omnes inimicos ejus. 2 *Sam.* 1. 20. Nolite annuntiare in Gath-, nè fortè lætentur, &c. [m] 1 *Pet.* 5. 5. Juniores subjecti estote senioribus. [n] 1 *Pet.* 2. 13. Regi, ut supereminenti. [o] *Jerem.* 12. 1. Cur via improborum succedit? *Habac.* 1. 13. Cùm impius justiorem se devorat. [p] *Rom.* 9. 19. Voluntati ejus quis resistit? 1 *Cor.* 10. 22. Nunquid fortiores illo sumus?

τὰ ἀκριβῆ ἢ μέλι λέγειν. Ità & *Latini*; Horatius *Poetica mella*, & Tertullianus *Mella facundiæ*, & Petronius Arbiter *Mellitos verborum globulos* dixêre. Sed ἄλις μέλιτ۞ ὡσπερ δρυός. Καὶ γὰρ τοῦ μέλιτος τὸ πλέον ἐστὶ χολή.

[l] Ὁ οἱ ἐχθροὶ βούλονται, ἢ ἐφ' ᾧ χαίρουσι, τὸ ἐναντίον τούτῳ ὠφέλιμον φαίνεται· διὸ εὖ εἴρηται, Ἦ κεν γηθήσαι Πρίαμος. *Arist. Rhet.* lib. 1. cap. 6. *Virg. Æn.* 2. *Hoc Ithacus velit, & magno mercentur Atridæ.* Theogn. Οἵ μοι ἐγὼ δειλός, καὶ δὴ κατάχαρμα μὲν ἐχθροῖς. *Demosth.* α'. παραπρεσβ. Φησὶ δέ γε ἡ μαντεία ἀεὶ δεῖν ὅπως μὴ χαίρωσιν οἱ ἐχθροὶ ποιεῖν. Inimici enim sunt ἐπιχαιρέκακοι, & malis nostris lætantur.

[o] Verba *Nestoris* ad *Agamemnonem* & *Achillem*: quibus usus *M. Favonius* ad *Brutum* & *Cassium*, apud *Plutarchum* in *Vita Bruti*. Atque huc spectat illud *Augusti Cæsaris* Apophthegma: qui, nobiles quosdam juvenes tumultuantes compescere volens, (ut hîc *Nestor - componere lites Inter Peliden festinat & inter Atriden*) Ἀκούσατε, εἶπεν, νέοι γέροντος, οὗ νέου γέροντες ἤκουον. *Plutarch.* in *Apophthegm.* Ætas autoritatem dicenti conciliat. Hinc *Senatus*, γερουσία· quasi ex senibus constans. Et noster itaque *Nestor* ὁ πρεσβύτερος de se & senectute sua passim φιλαυτολογεῖ, & annos & ætatem ubique deprædicat: uti hîc ad *Agamemnonem* & *Achillem*, ità & alibi ad *Diomeden*; --Ἦ μὴν καὶ νέος ἐσσί, ἐμὸς δέ κε καὶ παῖς εἴης. & iterum, Ἐγὼν, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι. *Il.* α'.

[p] Τιμῆς ἁπάσης ὑπέρτερον ἔχων ἀξίωμα βασιλεῦ, &c. *Agap.* Paræn. ad *Justin.* cap. 1. *Rex solo Deo minor*; Tertullian. Δύναμις ὑπὲρ ἄνθρωπον τοῦ βασιλῆ۞ καὶ χεὶρ ὑπερμήκης. *Herodot.* lib. 8.

[q] *Eustath.* Εἰ δὲ ἀνδρεῖός ἐστι, διὰ τοῦτο αἱ ὕβρεις αὐτῷ τοῦ λέγειν προτρέχουσι; *An, quia fortis est, ideò maledicta sermonem ejus præcurrunt?* At quid hoc est, *maledicta sermonem præcurrere?* Deinde, non dicit *Homerus*, Τὰ ὀνείδεα προθέουσι τοῦ μυθήσασθαι, sed, Προθέουσι οἱ Θεοὶ μυθήσασθαι τὰ ὀνείδεα. Ponitur autem προθέουσι pro προτιθέασι· nam τίθημι à θέω, hoc à θέω. Vide *Gulielmum Canterum*, *Nov. Lect.* lib. 1. cap. 3. (ubi fusè de hoc loco agit) & *Henricum Stephanum* in *Appendice ad Atticorum Dialectum*. Hæc de Syntaxi. Sententiam ipsam quod spectat; optimè retorqueri potest κατὰ τὸ βίαιον. Quid? an quia αἰχμητὴς

αἰσχυντὴς est, ideo fas ei erit ὀνείδεα μυθήσασθαι; potiùs contrà, duces & milites & viros fortes minimè omnium decet esse maledicos; utpote quorum vis & virtus in manibus, non in lingua sita est. Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, &c.

r Ἄξιοι καὶ Θεῶν. Δοῦλον γὰρ καὶ θεῖον τὸ γένος τῶν κηρύκων. *Scholiastes* in locum. Κήρυκες *Homero* non tantùm *præcones*, sed etiam *feciales, caduceatores, legati*. Legati autem jure gentium Sacro-sancti & inviolabiles. Unde & πρέσβεις dicti, quasi *Venerandi. Legatus sanctum populis per secula nomen:* Stat. Papin. Porrò κήρυκες etiam *Græcis* dicuntur *buccinæ* seu *murices*, genus quoddam ostrei seu conchæ marinæ. Unde *Charmus Syracusanus*, qui parœmias & στιχίδια de quovis ferculo in promptu habebat, de buccinis hoc usurpabat; Χαίρετε κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι. *Athen.* lib. 1.

s Simile Proverbium apud *Harpocrationem* & *Suidam*. Τὰ τῶν φωρῶν κρείττω· *Furum potior est conditio.* Ità enim legendum, non φόρων, pri-

Ἰλ. β'.

1 a Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα,
Ὧι λαοί τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσσα μέμηλε.
2 b Βουλὴν δὲ πρῶτον μεγαθύμων ἷζε γερόντων.
3 c Εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
Ψεῦδός κεν φαῖμεν, καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
Νῦν δ' ἴδεν, ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.
4 d Οὕτω που Διῒ μέλλει ὑπερμενέϊ φίλον εἶναι,
Ὃς δὴ πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα,
Ἠδ' ἔτι καὶ λύσει· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ μέγιστον.
5 e Αἰσχρὸν γάρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι
Μὰψ οὕτω τοιόνδε τοσόνδε τε λαὸν.—
Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
6 f Δαιμόνι', οὔ σε ἔοικε, κακὸν ὥς, δειδίσσεσθαι.
7 g Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ διοτρεφέος βασιλῆος,
Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι· φιλεῖ δέ ἑ μητίετα Ζεύς.

a Citat *Maximus Tyrius*, Dissert. 5. Et imitatur *Theocritus*, Idyll. 8. Οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν παισὶ νέμοντα. Ubi *Scholiastes*; Τοῦτο δὲ ἐξ Ὁμήρου ἔχει, φησὶ γὰρ Ἰλ. β. Οὐ χρὴ παννύχιον, &c. *Arrianus* in *Epict.* lib. 3 cap. 22. Διογένης Ἀλεξάνδρῳ ἐπιστάντι αὐτῷ κοιμωμένῳ, καὶ εἰπόντι Οὐ χρὴ παννύχιον, &c. ἔξυπνος ἔτι ὢν ἀπήντησεν, Ὧι λαοί τ', &c. *Omnium somnos illius vigilantia defendit.* Senec. *De Clem.* Προαγρυπνῶν δὲ ὑμῶν ἤδη ὡς καθεύδειν ἔχοιτε ὑμεῖς. *Alexander* ad suos, apud *Arrian.* l. 7. Et *Epaminondas*, apud *Plutarchum*, dixit se νήφειν καὶ ἀγρυπνεῖν ὅπως ἐξῇ τοῖς ἄλλοις μεθύειν καὶ καθεύδειν. Ὡς κυβερνήτης ἀγρυπνεῖ διαπαντὸς ὁ τοῦ βασιλέως πολυόμματος νοῦς. *Agapet.* Parænet. ad *Justin.* cap. 2. *Plin.* Panegyr. *Trajan. Tibi parcus & brevis somnus.* Hinc in clypeo *Agamemnonis* depictus Leo; qui non tantùm roboris, sed & vigilantiæ symbolum apud *Ægyptios* habebatur. *Turpe Duci somno totam consumere noctem:* (*Sil. Ital.* lib. 3.) quæ planè interpretatio est hujusce versûs *Homerici*. Posteriorem versum citant *Themistius*, Orat. 14. & *Julianus* ad *Themist.* Hos porrò duos versus ingeniosè sic παρῳδεῖ *Conr. Rittershusius* ad *Oppiani Hal.* 5. Οὐ χρὴ παννύχιον Μουσῶν θεράποντα καθεύδειν, Ὧι βίβλοι τ' ἐπιτετράφαται, σοφίη τε μέμηλε.

b Βουλὴν δὲ πρῶτον, &c. θαυμαστῶς ἐπαινεῖται Plutarchus, lib. *An seni gerenda sit Resp.* ¶ Est quidem Ἷζε hìc præteriti imperfecti tertia persona, pro ἐκάθισε, καθίδρυσε· quòd si legatur ut Imperativi secunda persona, κάθιζε, καθίδρυε, hæc praxis *Agamemnonis* facilè transibit in Gnomen paræneticam, seu præceptum morale. *Convoca concilium senum*, vel, *Senes inprimis in consilium adhibe, eorúmque consilia sequere.* Quod cùm non observaret, mirum in quos laqueos se induerit sapientissimi Regis degener ille filius

dem monuit *Gul. Canterus*, *Nov. Lect.* lib. 8. cap. 9. Liv. *Major pars vicit meliorem.* Nazianz. *Steliteut.* 3. Νικᾷ τὸ χεῖρον. Idem in Epist. ad *Cæsar.* Ἐι δὲ τὰ χείρω νικήσειεν. & Epist. 199. Notum nimis illud de *Socrate* apud *Aristophanem* in *Pluto*, & alios; Τὸν ἥττω λόγον κρείττω ποιεῖ. quod & alterum caput fuit criminationis, quâ ἄνδρα σοφώτατον oppressêre nequissimum illud bipedum par, *Anytus* & *Melitus*. Βλάψει δ' ὁ κακὸς τὸν ἀρείονα φῶτα· *Hesiod.* de ferreo seculo. Ὅπου γ' ὁ χείρων τἀγαθοῦ μεῖζον σθένει. Κἀποφθίνει τὰ χρηστὰ χὠ δειλὸς κρατεῖ, Τούτους ἐγὼ τοὺς ἄνδρας οὐ στέρξω ποτέ· *Sophocl.* in *Philoct.* ad quem locum affert *Scholiastes* hoc *Homeri Hemistichium*.

[c] Ei nimirum σθένος οὐκ ἐπιεικτόν. ¶ Ἀντιφέρεσθαι, τὸ ἀπεναντίας φέρεσθαι, ὅ ἐστιν ἐναντιοῦσθαι, ὅθεν καὶ ἀντιφερίζειν· *Eustath.* *Æschyl.* in *Prom.* v. Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες. Id. ibid. Οὔκουν Πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς (hoc est, θεομαχήσεις· Πράξεις. cap. 9. v. 5.) ὁρῶν ὅτι Τραχὺς μονάρχης (Ζεὺς scil.) οὐδ' ὑπεύθυνος κρατεῖ.

IL. 2.

1 *Non oportet per-totam-noctem dormire consiliarium virum,*
Cui populi sunt commissi, & tot-res cura-sunt.
2 [a] *Concilium inprimis magnanimorum convoca senum.*
3 [b] *Si quis alius Achivorum hoc somnium narrâsset,*
Mendacium utique id *diceremus, & refutaremus potiùs:*
Nunc autem id *vidit, qui multò præstantissimus in exercitu pro-(fitetur esse.*
4 *Ità scilicet Jovi præpotenti placiturum videtur,*
[c] *Qui jam multarum urbium diruit arces,*
Et adhuc etiam diruet: ejus enim potentia est maxima.
5 *Turpe enim hoc est & posteris auditu,*
Frustrà adeò talem tantúmque populum ---
Irritum & infectum bellum gerere & pugnare.
6 *O egregie, haud te decet meticulosi instar trepidare.*
7 [d] *Ira autem magna est divini regis,*
[e] *Honor verò ex Jove est; amátque eum consiliarius Jupiter.*

[a] *Reg.* 8. 1. Tunc congregati sunt omnes majores natu Israel ad Regem Solomonem. 1 *Reg.* 12. 6. Iniit consilium Rex cum senioribus. *Joel.* 2. 16. Congregate senes.
[b] *Eccles.* 9. 16. Sapientia pauperis contempta est, & verba ejus non sunt audita.
[c] *Ezech.* 35. 4. Urbes tuas demoliar, -- & scies quia ego Dominus.
[d] *Prov.* 16. 14. Indignatio regis, nuntii mortis. [e] *Prov.* 8. 15. Per me reges regnant. *Dan.* 2. 21. Ipse transfert reges, & constituit reges. *Rom.* 13. 1. Non est potestas, nisi à Deo.

---

us in historia sacra. Egregiè *Ben-syra*, סָבָא בְּבֵיתָא id est, *Senex in domo signum bonum in domo.* Nec minùs prudenter *Latini* Senatum à *senibus*, & Γερουσίαν *Græci* dixêre. Sed hâc de re vide plura infrà, *Il.* δ'. ad illum versum, Βουλῇ καὶ μύθοισι, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων. Μεγαθύμων] Magnanimus senex, ut equus ille *Ennianus*, imò *Ennius* apud *Ciceronem* De Senectute: *Sicut fortis equus, spatio qui sæpe supremo, &c.* Et ut equus ille *Sophocleus*, Ὥσπερ γὰρ ἵππος εὐγενής, κἂν ᾖ γέρων. Possunt enim & γέροντες esse μεγάθυμοι, & magnos animos gerere, etiam in imbecillo & effœto corpore: nec viribus corporis opus est in concilio, sed mente et prudentiâ. Vide *Ciceronem* loco jam laudato.

[c] *Artemidor. Onirocrit.* 1. *Arrian.* *Expedit. Alex.* lib. 6. Ὀυ γὰρ χρῆναι οὔτ' οὖν τὸν βασιλέα ἄλλο' τι ἢ ἀληθεύειν πρὸς τοὺς ὑπηκόους· οὔτε τῶν ἀρχομένων τινὰ ἄλλο' τι ἢ ἀληθεύειν δοκεῖν τὸν βασιλέα. *Nec illud quidem prætermittam, quantam afferat fidem expositioni narrantis*

rantis autoritas. Quintil. lib. 4. cap. 2.

[d] Ταῦτα Δαιμονί κε φίλον ἦν οὕτω γίνεσθαι· *Herodot.* in *Clio.* Οὐ γάρ πω τοῦτ' ἐστὶ φίλον μακάρεσσι θεοῖσιν· *Aristoph.* in *Pace.* Ζῆν γὰρ δοκεῖ τάδε· *Eurip.* in *Androm.* Notum illud ex porticu, Εἰ ταύτῃ τοῖς Θεοῖς φίλον, ταύτῃ γινέσθω. *Sic visum Superis*; Virg. *Ità Diis placitum*; Plaut. *Nec Diis amicum est*; Horat. qui *Hellenismus* passim scatet. Ὃς δὴ &c.] *Pausan.* in *Corinth.* Ζεὺς ergò πτολίπορθος, non minùs quàm Ὀδυσσεύς. Πολλάων πόλεων] *Paronomasia.* Κάρηνα] *Metaph.* αἱ ἀκροπόλεις.

[e] Hunc versum γνωμικῶς usurpare poterit ὁ δυσαναχετῶν ἐπί τινι κακῶς γνουθέντι *Eustath.* Est autem hoc Adagium apud *Erasmum* de *inani opera:* Ἄπρηκτον πόλεμον πολεμίζειν. Citat hunc locum *Dionysius Hal.* in Τέχνη.

[f] Δαιμόνι'] Ὦ βέλτιστε. Αὕτη ἡ λέξις τῶν μέσων ἐστί. Ὁτὲ μὲν ἐπὶ ἐπαίνῳ λεγομένη, οἷον θεῖε, μακάριε, μέγιστε, ἢ ἀγαθὲ, καὶ ἄριστε· ὁτὲ δὲ ἐπὶ ψόγῳ, (ut paulò pòst, Δαιμόνι', ἀτρέμας ἧσο) οἷον ἄφρον, καὶ μάταιε, ἢ χείριστε, καὶ φαῦλε. *Scholiast.* Viros præclaros & generosos (*δαιμονίους*) non decet δειδίσσεσθαι, hoc est, *metuere,*

[h] Citat hunc locum *Xenophon Memorab.* 1. Θαρσυστικώτερον γὰρ οὐ φέρει τοῦ ἥσσονα; *Æschyl.* in Ἱκετ. Τοῦτο ἔχει φρονίμως κακὸν ἡ ἀσιγησία τὴν ἀνηκοΐαν· *Plut.* Περὶ Ἀδολεσχ. Τὸ πρᾶγμ' ἀκούσατε, ἀλλὰ μὴ κεκράγετε· *Aristoph.* in *Vesp.* Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ, &c.] *Nec Marte, nec Mercurio.* Ἐναρίθμιος] Οὔτ' ἐν λόγῳ, οὔτ' ἐν ἀριθμῷ· uti *Pythia* olim ad *Megarenses.* Quod & in Proverbium abiit. (Vide Paræmiographos) *Callim.* Epigram. Τῆς δὲ ταλαίνης Νύμφης, ὡς Μεγαρέων, οὐ λόγος, οὔτ' ἀριθμός. *Theocrit.* Idyll. 14. itidem de iisdem *Megarensibus,* Ἄμμες δ' οὔτε λόγω τινὸς ἄξιοι, οὔτ' ἀριθμητοί.

8 [h] Δαιμόνι' ἀτρέμας ἧσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουε,
Οἱ σέο φέρτεροί εἰσι· σὺ δ' ἀπτόλεμος καὶ ἄναλκις,
Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρίθμιος, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ.
9 [i] Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἷς κοίρανος ἔστω,
Εἷς βασιλεὺς, ᾧ ἔδωκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν βασιλεύῃ.
10 [k] Ἔχθιστος δέ μ' Ἀχιλῆϊ μάλιστ' ἦν, ἠδ' Ὀδυσῆϊ.
11 ——————[l] Οὐ μὲν ἔοικεν
Ἀρχὸν ἐόντα κακῶν ἐπιβασκέμεν υἷας Ἀχαιῶν.
12 [m] Ὦ πέπονες κάκ' ἐλέγχε', Ἀχαιΐδες, οὐκ ἔτ' Ἀχαιοί.
13 ---[n] Μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγοράων.
14 [o] Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
15 --[p] Ἄναξ, αὐτός τ' εὖ μήδεο, πείθεό τ' ἄλλῳ.
16 [q] Κρῖν' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας,--
Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, φῦλα δὲ φύλοις.
17 [r] Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες εἶεν:--

[i] Insignis locus *de* & *pro* Monarchia. Et hunc versum affert *Justinus Martyr* (*Cohort. ad Gent.* & lib. *De Monarch.*] ad probandam Dei unitatem, ex *Homero*· Citant etiam *Aristoteles, Polit.* lib 4. cap. 4. & *Metaph.* 12. verbis extremis· *Theophrastus,* Charact. cap. Περὶ Ὀλιγαρχ. *Dionys. Halicar.* in Τέχνη. *Max. Tyrius* Dissert. 34. *Dio Chrys. De Regno,* Orat. 3. *Philo* in *Legat. ad Caium.* *Dion* apud *Cornelium Nepotem:* qui hemistichium hoc *Homericum,* Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, sic *Latinè* reddit, *Non posse bene geri rempublicam multorum imperiis.* *Boetius De Consol.* 1. *Theodoret. De cur. Gr. Aff.* 3. *Origenes* contra *Celsum,* 8. Εἷς κοίρανος ἔστω, εἷς β. οὐχ ᾧ ἔ. K. π. ἀ. ἀλλ' ᾧ ἔδωκεν ὁ καθιστῶν βασιλεῖς καὶ μεθιστῶν. Et eleganter hùc allusit *Arius* apud *Plutarchum* in *Antonio,* qui deliberanti *Augusto,* an regnum *Cæsarioni* traderet, dixit, Οὐκ ἀγαθὸν πολυκαισαρίη. *Nulla fides regni sociis*; Lucan. *Nec regna socium ferre, nec tedæ sciunt*; Sen. Et iterum, *Non capit regnum duos.* Quò fortè etiam trahi poterit *Græcum*

trepidare, consternari, timore percelli: Siquidem *Degeneres animos timor arguit.*

[e] *Aristot. Rhet.* l. 2. c. 2. *Philostrat. Vit. Sophist.* in *Phavorino. Sen.* Med. *Gravis ira Regum est semper.* Pind. Χόλος δ' οὐκ ἀλίθιος γίνεται παίδων Διός. *Eurip. Med.* Δεινὰ τυράννων λήματα. Τιμὴ δ', &c.] Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· *Hesiod.* Theog. & *Callimachus. Indè est Imperator, unde & homo antè quàm Imperator: indè potestas illi, unde & spiritus.* Tertull. Apolog. *Cujus jussu homines nascuntur, hujus jussu & reges constituuntur.* Iren. lib. 5. cap. 24. Hinc inter alia capita juramenti illius, quo religiosè obstringebant se *Esseni*, etiam hoc erat; Τὸ πιστὸν πᾶσι μὲν παρέξειν, μάλιστα δὲ τοῖς κρατοῦσιν· Οὐ γὰρ δίχα Θεοῦ περιγίνεσθαί τινι τὸ ἄρχειν. *Porph.* Περὶ ἀποχῆς lib. 4 Hinc & Διοτιμήτους βασιλῆας vocat *Tyrtæus* apud *Plutarchum. Tibi summum rerum judicium Dii dedêre: nobis obsequii gloria relicta est*; inquit *M. Terent.* ad *Cæsarem* apud *Tacitum, Annal.* 6. *Principem dat Deus, qui erga omne hominum genus vice suâ fungatur.* Plin. Panegyr.

8 *Heus tu, nequam! quietè sede, & aliorum sermonem audi,*
Qui te præstantiores sunt: tu autem imbellis & invalidus,
Nec unquam in prælio ullo-in-numero, nec in consilio.
9 [f] *Non bonum* est *multorum-imperium; unus imperator sit,*
Unus rex, cui dederit Saturni filius versuti
Sceptrúmque & jura, ut ipsis, subditis scil. *dominetur.*
10 *Inimicissimus Achilli inprimis erat, & Ulyssi.*
11 ———[g] *Haud profectò decet*
Eum, qui princeps est, malorum autorem esse Achivis.
12 *O imbelles, mala probra, Achaides, non ampliùs Achivi.*
13 -- [h] *Quàm optimè inter Argivos fecit,*
Qui istum convitiatorem rabulam repressit, nè-garriret-ampliùs.
14 *Turpe est & mansisse diu, vacuúmque redire.*
15 -- [i] *O Rex &* tu *ipse bene consulta, & ausculta alteri.*
16 *Distingue viros per gentes, & tribus*: --
Ut tribus tribui auxilietur, & gens genti.
17 [k] *Tales decem mihi consiliarii* utinam *essent.* --

[f] *Judic.* 9. 2. Utrum vobis melius est? An, ut dominium habeant in vos septuaginta viri, ---an verò ut dominium habeat in vos vir unus? 1 *Sam.* 8. 5. Constitue nobis regem, ut judicet nos, sicut & universæ habent nationes. *Prov.* 28. 2. Propter peccata terræ multi principes ejus. *Jac.* 3. 1. Nolite plures magistri fieri. [g] *Prov.* 28. 16. Dux indigens prudentiâ multos opprimet per calumniam. [h] *Job* 11. 2, 3. An multitudini verborum non respondebitur? aut an vir loquax justus habebitur? -- Cùm ceteros irriseris, à nullo confutaberis? [i] *Psal.* 2. 10. Et nunc, Reges, intelligite; erudimini, qui judicatis terram. [k] *Prov.* 11. 14. In multitudine Consiliariorum est salus.

---

cum illud adagium, Μία λόχμη δύο ἐριθάκους οὐ τρέφει. Huic porrò sententiæ *Homericæ* de præstantia βασιλείας seu μοναρχίας præ alia quacunque forma regiminis suffragantur Veteres passim. *Aristot. Ethic.* lib. 8. cap. 10. Βελτίστη μὲν ἡ βασιλεία. *Herodian.* lib. 4. Βασιλεῖαν ὁ Ζεὺς ὥσπερ αὐτὸς ἔχει μόνος, οὕτω καὶ ἀνθρώπων ἑνὶ δίδωσιν. *Minutius Felix,* in *Octavio. Rex unus est apibus, & dux unus in gregibus, & in armentis rector unus,* &c. *Hieron.* Epist. *Ad Rust. Grues unam sequuntur ordine literato. Imperator unus est. Unum esse Reipublicæ corpus atque* unius

unius animo regendum: Duo aut premunt Rempublicam, aut distrahunt. Tacit. *Annal.* 1. Adeò hìc inprimis obtinet illud *Martialis*; *Haud bellè quædam faciunt duo.* Vide & *Darii* orationem pro Monarchia apud *Herodotum*, & *Mecænatis* apud *Dionem Cassium.* Nec omittendum illud *Thucydidis*, lib. 6. Μέγα βλάπτει καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν, καὶ ἡ πολυαρχία. Nec illud apud *Plutarchum* in *Convivio septem sapientum*; Εὔδαιμον πτολίεθρον ἑνὸς κήρυκος ἀκοῦον. Nec illud de *Caria* apud Parœmiographos, Πολλοὶ στρατηγοὶ Καρίαν ἀπώλεσαν. Par enim malum πολυαρχία & ἀναρχία, & certè Πολυαρχία μήτηρ ἀναρχίας ἐστί. *Nicet. Chon.* Annal. *Alex. Comn.* Ἀναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν· teste *Sophocle.*

[k] *Thersites* scilicet, dedecus & carcinoma *Græci* exercitûs. Nempe quò quisque pejor, eò bonis infensior & iniquior: nam, ut *Similitudo mater amoris* & Ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ φίλον sic contrà, τὸ ἀνόμοιον non minùs quàm τἀληθὲς ἔχθεαν τίκτει. Mali præsertim bonos odio prosequuntur plusquam *Vatiniano. Thersites odit Peliden, odit Ulyssem: Nempe hic consilio præstitit, ille manu. Felices ambo! scelus est placuisse Neroni; Et laus, Thersita, est displicuisse tibi.* Hunc improbi hominis characterem pridem ex hoc versu collegit *Plutarchus* libro Περὶ φθόν. καὶ μισ. Τὴν τοῦ ἤθους μοχθηρίαν (τοῦ Θερσίτου scilicet) συντομώτατα καὶ δι' ἑνὸς ἐξέφηνεν ὁ ποιητὴς, Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ, &c. Τεκμήριον γάρ τις φαυλότητος τὸ τοῖς κρατίστοις ἐχθρὸν εἶναι. Bene ergò monet *Hesiodus*, nè quis bonos vituperet, nec reprehendat; Ἐργ. καὶ ἡμ. 2. Μὴ δὲ κακῶν ἕταρον, μηδ' ἐσθλῶν νεικεστῆρα. Et *Pindarus*, de quodam Heroe, *Pyth.* 4. Ἔμαθε δ' ὑβρίζοντα μισεῖν, οὐκ ἐρίζων ἀντία τοῖς ἀγαθοῖς. Ubi *Scholiastes*, Ὅμηρος δὲ τὸν Θερσίτην εἰσήγαγε φιλόκακον καὶ μισάγαθον. ὅσους γὰρ ὁ ποιητὴς ἐγκωμιάζει κατ' ἀρετὴν, τούτους ἔψεγε, διὸ καὶ ἔλεγεν, Ἔχθιστος δ' Ἀχιλῆϊ, &c.

[l] Ἀρχὸν minimè decet esse ἀρχέκακον (hoc est, *fontem & autorem mali*) populo suo: nec subditos κακῶν ἐπιβάσκειν, id. est, ἐπιβιβάζειν, ἢ ἐπιβαίνειν ποιεῖν. Δεῖ γὰρ εὐεργετικὸν εἶναι τὸν ἄρχοντα, οὐκ ἀδικητὴν καὶ κακοποιόν· *Eustath.* Et certè boni Principis optimum illud symbolum, quod suprà habuimus; Βούλομ' ἐγὼ λαὸν &c.

[m] Ὦ πέπονες, *O molles, ignavi, delicatuli.* Alibi Ὦ πέπον, *O amice, O mi suavissime.* Est igitur vox πέπων (de homine *Metaphoricè* dicta, à pepone fructu) μέση λέξις, & προσφώνησις, tum ὀνειδιστικὴ, tum φιλική. *Artemidor. Onirocrit.* lib. 1. cap. 69. Πέπονες (scilicet, in somno visi) πρὸς μὲν τὰς φιλίας καὶ συμβιβάσεις εἰσὶν ἀγαθοί· πέπονα γὰρ τὸ προσφιλὲς οἱ ποιηταὶ λέγουσι. *O verè Phrygiæ, neque enim Phryges*; Virg. *Æn.* 9. Sic *Troiades* pro *Trojani* dixit *Persius, Sat.* 1. in initio, *Mollitiem Romanorum obiter carpens*, annotante *Casaubono* in *Comment.* Οἱ μὲν ἄνδρες γεγόνασί μοι γυναῖκες· *Xerxes* de militibus suis apud *Herodotum*, lib. 8. Hinc sarcasticum illud *Hectoris* ad *Diomedem*, *Il.* θ'. Γυναικὸς ἄρ' ἀντετέτυξο (quod hemistichium huic, Ἀχαιΐδες οὐκέτ' Ἀχαιοί, parallelum ibi facit *Eustathius.*) Ἔρρε κακὴ γλήνη. *Itaque in probris maximè in promptu est* (κάκ' ἐλέγχεα scilicet) *si quid tale dici potest, Vos etenim juvenes, animos geritis muliebres*; Cic. *Offic.* 1. Versus est ex *Ennio*, quanquam celato nomine Autoris. Δόξαι γὰρ ἂν εἶναι δειλὸς ἀνὴρ, εἰ οὕτως ἀ-

18 [s] Νῦν δ' ἔρχεσθ' ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμεν ἄρηα.

19 [t] Μηκέτι νῦν δήθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδ' ἔτι δηρὸν

Ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ Θεὸς ἐγγυαλίζει.

20 [u] Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυσπερέων ἀνθρώπων.

21 [x] Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαινέτω, οἷσί περ ἄρχει.

[s] *Ironicè* torqueri potest in rixosos convivas: atque ità sanè de Sophistis in cœna rixantibus usus est *Plutarchus*, in *Symp.* lib. 1. & in eandem ferè rem *Athenæus*, lib. 10. & ex eorum altero *Eustathius* in locum: nec multò aliter *Macrobius Saturnal.* lib. 7. cap. 1. Atque ideo etiam fortè *à conviviis exulet philosophia*, utpote ἐριστική.

[t] Στρατηγικὴ διδασκαλία, χρόνου φείδεσθαι. *Scholiastes* ad locum. Μηδ' ἀναβάλλεσθαι ἔς τ' αὔριον, ἔς τ' ἔννηφιν· Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει. *Hesiod.* Hinc illud *Alexandri* symbolum, Μηδὲν ἀναβαλλόμενος· quod & hìc affert *Scholiastes.* Celeritas in bello maximi est momenti: contrà, Cunctatione nihil incommodius.

δρεῖ@ εἴη, ὥσπερ γυνὴ ἀνδρεία· *Arist. Polit.* lib. 3. cap. 3. *O Pepones sophistæ vituperabiles, & non viri*; Vetus Interpres *Irenæi*, lib. 1. cap. 5. Cùm tamen in *Græco* textu *Irenæi* non sit Ὦ πέπονες, &c. sed Ὦ λῃρολόγοι σοφισταί. *Diogenes*, *Lacedæmone Athenas* proficiscens, & interrogatus quò iret, respondit; Ἐκ τ ἀνδρωνίτιδος εἰς τὴν γυναικωνῖτιν· *Laert.* in *Vita Diog.*

ⁿ Hunc omnino locum ob oculos habuit *Clemens Alexandrinus*, *Pædag.* lib. 2. cap. 7. Τὰς τε ἀχρειοβίας κỳ τοὺς κεκράκτας ἀποτρέπειν. Ταύτη γδ ἂν τὸν Θερσίτην πληγαῖς ἠκίσατο ὁ σώφρων Ὀδυσσεὺς, ὅτι μόν@ ἀμετροεπὴς ἐκολῴα. ¶ Ἐπεσβόλ@, *convitiator, rabula, scurra*, qu. ἔπεσι βάλλων, *verbis impetens*, seu *incessens*; ut βλάσφημος qu. βάλλων ταῖς φήμαις, *malis & sinistris rumoribus feriens*, seu *incessens*. Ità enim mallem, quàm à βλάπτειν τὴν φήμην.

ᵒ *Aristot. Rhet.* lib. 1. cap. 6. *Cic.* Epist. *ad Attic.* lib. 6. *Quidve domum fertis decimo nisi dedecus anno?* Ovid. *Met.* 13. Hinc proverbium apud *Erasmum* (qui singulas ferè Gnomas *Homericas*, nescio quomodo, in Parœmias transmutat) *Turpe est & mansisse diu vacuùmque redire.* Et alludit proculdubio *Cicero*, lib. 3. *De Officiis*; *Inanem redire turpissimum est:* & imitatur *Q. Calab.* lib. 9. Αἰδὼς γδ μάλα πολλὸν ἐπὶ χρόνον ἔνθα μένοντας Ἐμμεναι ἀπρήκτους.

ᵖ *Consilium & datis, & dato gaudetis*; *Horat. Car.* lib. 3. nam & (juxta *Hesiodum*) Ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖν@, ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται. Siquidem Ἴσον ἐκεῖνο πὰρ ἐμοὶ κάλλιστα φρονέειν τε εὖ κỳ τῷ λέγοντι χρηστὰ πείθεσθαι· *Herodot.* apud *Anton. Meliss.* lib. 1. *Dum imperare discimus, parere prudenti in animum inducamus.* *Liv.* Præsertim, *Cùm non minùs esset Imperatoris, consilio superare, quàm gladio.* Cæs. *De bello Civ.* lib. 1. Contrà verò, Τῷ (sic enim rescribendum pro τὸ, quod est in impressis; quod miror non animadvertisse doctissimum *Rittershusium*) μήτε ἀφ' ἑαυτοῦ συνορᾷν τὸ δέον, μήτε συμβαλλόντος ἀνέχεσθαι, εἰς τοιαύτην ἐξώκειλε κακίαν, &c. *Isid. Pel.* lib. 2. epist. 50.

ᑫ *Dionys. Halicarn.* in Τέχνη. *Plutarch.* in *Pelopid.* *Dio Chrys.* Orat. 56. *Leo, Tactic.* cap. 4. Φρονιμώτερον ᾗ ποιήσεις, ἐὰν τάξῃς ἀδελφοὺς μετ' ἀδελφῶν, κỳ φίλους μετ' φίλων, &c. Eadem ferè habet *Onosander*, *Strateg.* cap. 24. *Nicet. Choniat.* (qui etiam in prosa passim Ὁμηρίζει) in *Joann. Comneno.* Ὁ βασιλεὺς τὰς φάλαγγας διηκρινηκὼς, κỳ κτ γέν@ κỳ φρατρίας διηρηκὼς ὡς φῦλα φύλοις ἀρήγωσιν.

ʳ Σύμβουλ@ ἀγαθὸς χρησιμώτατον· *Isocr.* ad *Nic.* Συμβούλους ᾗ παραλαμβάνομεν εἰς τὰ μεγάλα· *Aristot. Ethic.* lib. 3. cap. 3. Καὶ ἡ εὐχὴ τοῦ Ἀγαμέμνον@, Τοιοῦτοι δέκα μοι συμφράδμονες, &c. Idem in *Polit.* lib. 3. cap. 12. *Dux ille Græciæ nunquam optat, ut Ajacis similes habeat decem, at ut Nestoris.* Cic. in *Cat. Maj.* Ὥστε κỳ τ Ἀγαμέμνονα εὔχεσθαι δέκα γέροντας αὐτῷ πιστοὺς εἶναι μᾶλλον συμβούλους, ἢ νεανίσκους· *Dio Chrysost. De Reg.* Orat. 2. Ὥσπερ Ἀγαμέμνων δέκα συμφράδμονας εἶναι θέλεις μετ' σεαυτοῦ Θεοὺς· *Tatian.* Orat. *Contra Græc.* Vide & *Libanium* in *Declam.* 31. ubi hoc *Agamemnonis* votum fusè doctéque παραφράζει. Citat & *Dionysius Halicarnassensis* in Τέχνη. Ità & *Darius* apud *Herodotum*, in *Melpomene*, tot *Megabazos* sibi optabat, quot essent grana in malo *Punico*.

18 *Nunc venite ad prandium; ut conferamus prælium.*
19 ˡ *Nè ampliùs nunc diu hìc desideamus, neque in-longum*
Differamus opus, quod jam Deus dabit.
20 ᵐ *Alia aliorum lingua longè-latéque-dispersorum hominum.*
21 ⁿ *Illis quilibet vir mandata-det, quibus præfectus-est.*

ˡ *Eccles* 9.10. Quodcunque facere potest manus tua, instanter operare.

ᵐ *Gen.* 11. 9. Ibi confusum est labium universæ terræ. *Act.* 2. 4. Cœperunt loqui variis linguis. ⁿ *Rom.* 12. 8. Qui præest, cum diligentia.

commodius. Siquidem Τὸ ἀεὶ μέλλειν ἀτελέας ποιεῖ τὰς πρήξιας· *Democrit.* apud *Stobæum.* *Tolle moras semper nocuit differre paratis*; *Cæsar* apud *Lucanum*, ejusdem *Alexandri* æmulus.

[u] *Polyb.* lib. 15. Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα· πολύκλητοι δ' ἔσαν ἄνδρες. Ubi confundit hunc locum cum alio in *Iliad.* δ'. Et duo hemistichia diversorum carminum in unum conjungit.

[x] Torqueri potest, Vel in desides & ignavos principes, qui munus suum negligunt, nec Rempublicam curant. Imperet quisque iis, quibus præfectus est. Quisque suum gregem pascat & regat. Σπάρ⟨τ⟩αν ἔλαχες ταύταν κόσμει. Vel etiam in ἀλλοτριοεπισκόπους & πολυπράγμονας.

[y] Salubria monita, præsertim paterna, non amplecti, nec sequi, certissimum imminentis ruinæ indicium. Sana consilia respuunt, quibus perire in fatis est, & exitium in propinquo. *Curtius* (lib. 5.) de *Dario.* *Destinatus sorti suæ, & jam nullius salubris consilii patiens.* *Sic, cùm fata volunt, bina venena juvant.* Martial. *Et cùm fata* vocant, pharmaca *nulla juvant*, nulla remedia, nulla monita nec consilia prosunt. Κῆρες γὰρ ἄγον] *Herodot.* in *Clio.* Χρῆν γὰρ Κανδαύλῃ γενέσθαι κακῶς (& alibi χρῆν γὰρ). *Plutarch.* in *Pyrrho.* Τὸ δὲ χρεὼν ἦν ἄφυκτον. *Joseph. Antiqu.* lib. 8. Ἐνίκα γὰρ οἶμαι τὸ χρεών. Et certè ex *Stoicorum* sententia videtur frustrà esse omnis divinatio: &, si fato omnia fiunt, nullus erit usus τῆς μαντείας vel (ut *Homerus* hìc) μαντοσύνης· nam, si omnia fato & ex necessitate eveniunt, mala quidem prædici possunt & prævideri διὰ τῆς μαντοσύνης, at præcaveri omninò, & evitari non possunt διὰ τὴν ἀνάγκην, juxta illud in *Anthologia*, Εἰ μὲν ἦν μαθεῖν ἃ δεῖ παθεῖν, Καὶ μὴ παθεῖν, καλὸν ἦν τὸ μαθεῖν, Εἰ δὲ δεῖ παθεῖν, ἃ δ' ἦν μαθεῖν, Τί δεῖ μαθεῖν; χρὴ γὰρ παθεῖν. *Cic.* de *Divin.* lib. 2. *Si omnia fato, quid mihi divinatio prodest?* Et post pauca; *Ubi est igitur divinatio ista Stoicorum? quæ, si fato omnia fiunt, nihil nos admonere potest, ut cautiores simus; quoquo enim modo nos gesserimus, fiet tamen illud, quod futurum est. Sin autem id potest flecti, nullum est fatum.* Viderint illi, si qui sint, qui *Parcarum tabulas & Stoicas opiniones in Ecclesiam invehunt*, uti olim querebatur *Melancthon.* Interim verò dum hanc *Scyllam* fugimus, cavendum ab illa *Charybdi*, in quam incidit idem *Cicero:* qui, ut ait *Augustinus*, *ut homines faceret liberos, fecit sacrilegos.* Et tamen alibi (ut erat ἀμφιδέξιος & ἀλλοπρόσαλλος) videtur planè in *Stoicorum* castra transfugere, ubi scilicet atrox illud & plusquàm civile bellum *Cæsaris* & *Pompeii* hoc fati prætextu aut excusat, aut extenuat. *Orat.* pro *Ligar.* *Fatalis quædam calamitas incidisse videtur, & improvidas hominum mentes occupavisse, ut nemo mirari debeat humana consilia divinâ necessitate esse superata.*

22 ——— [y] Ὃς περὶ πάντων
ᾜδεε μαντοσύνας, οὐδὲ οὓς παῖδας ἔασκε
Στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δέ οἱ οὔτι
Πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
23 [z] Ἀλλ' οὐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρα μέλαιναν.
24 [aa] Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμόνδ' ἴεν, ἠΰτε κούρη,
Νήπιος, οὐδέ τί οἱ τό γ' ἐπήρκεσε κῆρα μέλαιναν.

[z] *Apollon. Argon.* 2. Ἀλλά μιν οὔτι Μαντοσύναι ἐσάωσαν & lib. 4. de *Mopso.* Ἀδευκέα δ' οὐ φύγεν αἶσαν Μαντοσύναις. Sed non augurio potuit depellere pestem; Virg. *Æn.* 9. Μόρσιμα πάντως Οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται, οὐδ' ἱερά. *Solon* apud *Stobæum.*

[aa] Citat *Dio Chrys.* Orat. 2. De *Regno*, &

Ἰλ. γ'.

1 ——— [a] Ὀμίχλην
Ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.

[a] Κλεπτῶν γὰρ ἡ νὺξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς· *Eurip.* in *Iphig.* *Nocte latent fures*; Catull. Φάσθαν ἥλιον, διώκων νύκτα καὶ ὁμίχλην, ποιμέσιν οὔτι φίλην, κλέπτῃ δὲ ἀγαθήν. Ὁ μὲν ποιμένι ἔοικεν, ὁ δὲ κλέπτῃ ἔοικεν, καὶ γὰρ λανθάνειν εὔχεται. Ὁ δὲ γὰρ τὸ κακὸν ὃ δρᾷ· ἀλλὰ εἰδὼς ὑφ' ἡδονῆς ἕλκεται· *Max. Tyr.* Dissert. 9. Ubi ipsissima habemus Poetæ verba paululum immutata. Hinc fur apud *Hesiodum*, (Ἔργ.

καὶ

Quisque suam curet provinciam. Contineat se quisque intra fines & limites officii vel imperii sui. Nequis in alienum chorum pedem inferat, nec in alienam messem falcem immittat. Πασσαλικὸς ἐπίτασσε' *Theocrit. Idyl.* 15. id est' Impera iis, quos possides,& sub ditione tua habes, vel quos pascis. Μαντεύεο παισὶ τεοῖσιν *Od.* β'.

22 ——————— *Qui supra omnes*
Callebat vaticinia, neque suos filios sinebat
Proficisci in bellum hominibus-exitiosum: ° *ii verò ipsi nèutiquā*
Parebant; fata enim eos *agebant atra mortis.*
23 p *Sed non auguriis propulsavit mortem atram.*
24 q *Qui & aurum gestans ad bellum ibat veluti puella,*
Stultus, minimè autem ab eo hoc propulsavit mortem atram.

° 1 *Sam.* 2. 25. Non audierunt vocem patris sui; quia voluit Dominus occidere eos. p *Esai.* 47. 13. Stent, & salvent te augures cœli, &c. (*Ironicé*) q *Prov.* 11. 4. Non proderunt divitiæ in die ultionis.

Clem. Alex. Pædag. l. 2. c. 12. Ubi pro πόλεμόνδ' ἴεν, &c. legitur, πόλεμον ἤιεν, ἠύτε κούρη Νηπίη. Et παρῳδεῖ *Julianus* in *Cæsaribus* de *Gallieno*; Ὃς καὶ χρυσὸν ἔχων πάντη τρυφᾷ, ἠύτε κούρη. *Anacr.* (licèt alio sensu) Θανεῖν γὰρ εἰ πέπρωται, Τί χρυσὸς ὠφελεῖ με; *Nè terreat vanus aspectus, aut auri fulgor atq; argenti, quodneq; tegit, neque vulnerat.* *Galgacus Britannus* apud *Tacitum* in *Vita Agricolæ.* Unde *Timotheus* apud *Plutarchum* in *Agesil.* Ἄρης τύραννος· χρυσὸν δ' Ἑλλὰς οὐ δέδοικε. & *Darius* apud *Curtium*, lib. 5. *Ferro geruntur bella, non auro.* Quod ipse profectò haud satis meminit, cùm *Charidemum Atheniensem* supplicio affecit ob liberam hâc ipsâ de re orationem; (lib. 3.) cujus hæc conclusio, *Argentum istud atque aurum ad conducendum militem mitte.* Quanquam & alioqui si non in prælio, tamen vos *Dicite quæso, Duces, in bello quid facit aurum?* Annon νεῦρα τοῦ πολέμου τὰ χρήματα; Et si non ad perditionem, tamen ad proditionem δεινὸν πολεμίοις ὅπλον τοῦτο (τὸν χρυσὸν scilicet) καὶ δραστήριον εἰς τὸ νικᾶν vocat *Onosander* in *Strateg.* Et Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχου, erat dictum ex Tripode. Et quantum in bello valeat vel *asinus auro onustus*, nos ignorare non sinit *Philippi* Apophthegma apud *Plutarchum.* Τὰ γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα χειρωθῆναι τῷ χρυσῷ ῥᾴδιόν ἐστι καταπολεμῆσαι· τῷ ἀργυρείῳ δ' ὑποτάσσεται πάντα· *Diod. Sic.* Quid? quòd *Lachares* apud *Polyænum*, (*Strategem.* lib. 3.) hostes persequentes auro per viam sparso remoratus effugit. At generosa planè, & præclara illa *Pyrrhi* sententia apud *Ennium* (*Fragm. Annal.* lib. 6.) quam et laudat *Cicero* (De *Offic.* lib. 1.)

Nec mî aurum posco; nec mî pretium dederitis,
Nec cauponantes bellum, sed belligerantes,
Ferro, non auro vitam cernamus utrique.

IL. 3.

1 ——————————— a N*Ebula*
Pastoribus haudquaquam amica, furi autem nocte melior.

a *Job.* 24. 14. Noctu verò est sicut fur. 1 *Thess.* 5. 2. Sicut fur in nocte.

καὶ c. Ἡμ. l. 2.) et *Oppianum* (*Hal.* 2.) audit ἡμερόκοιτος ἀνήρ; quia interdiu dormit, noctu furatur. Hùc spectat & illud *Horatii*, (lib. 1. epist. 16.) *Noctem peccatis & fraudibus objice nubem.*

nubem. Et illud *Nasonis*, *Celari vult sua furta Venus: & Celari vult sua furta Latro.* ¶ Qui & fortè à *Latendo* sic dictus; quia latebras quærit, ubi insidietur: ut & *fur* à *furvus* juxta *Grammaticos*; quia furvum & obscurum tempus furto accommodum. (Nisi potiùs utraque vox *Græca: Latro* à λάτρις· *fur* à φώρ.) *Varro* apud *Nonium. Fur ex eo dictus, quòd furvum atrum appellaverint; & fures per obscuras noctes atque atras faciliùs furentur. Homerus;* Κλέπτῃ δέ τε νυκτὸς ἀμείνω. Ideóque fures nocturni ex lege *Duodecim Tabularum* graviùs puniuntur, quàm interdiarii: quia noctu major delinquendi facultas, & facilitas: sed & aliam

2 [b] Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, γυναιμανὲς, ἠπεροπευτά·

3 [c] Αἴθ' ὄφελες τ' ἄγαμός τ' ἔμεναι, ἄγονός τ' ἀπολέσθαι.

4 [d] Οὐκ ἄν τοι χραίσμῃ κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
Ἥ τε κόμη, τό, τε εἶδος, ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.

5 ———————— [e] Ἦ τέ κεν ἤδη
Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα, κακῶν ἕνεχ' ὅσσα ἔοργας.

6 [f] Οὔ τοι ἀπόβλητ' ἐστὶ Θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
Ὅσσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.

7 [g] Μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὅρκια δηλήσηται.

8 [h] Αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται.

9 [i] Οὐ νέμεσις Τρῶας καὶ ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν.
Αἰνῶς ἀθανάτῃσι θεῇς εἰς ὦπα ἔοικεν.

10 [k] Ἀλλὰ καὶ ὧς, τοίη περ ἐοῦσ', ἐν νηυσὶ νεέσθω,
Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσί τ' ὀπίσσω πῆμα λίποιτο.

[b] Δύσπαρις, *Infelix Paris*; sic δυσμήτηρ, *Infelix*, vel *dura mater*. Μῆτερ ἐμὴ δύσμητερ· *Od.* ψ'. Rariùs autem cum Substantivis, præsertim propriis nominibus conjungitur hæc particula. Sed & Κακοΐλιον sic dixit noster: & Αἰνόπαρις est apud *Euripidem*, qui hic Δύσπαρις apud *Homerum*. *Alcman* utrumque hoc nomen eodem carmine conjunxit. Δύσπαρις, Αἰνόπαρις, κακὸν Ἑλλάδι βωτιανείρη. Εἶδος ἄριστε,] Ἄλλως μὲν κακὲ, καλὲ δὲ ἰδεῖν. *Eustath.* Ψόγου γὰρ ἀποφαίνει καὶ λοιδορείας ἄξιον, ᾧ μηδὲν ἐστὶν ἀγαθὸν εὐμορφίας κάλλιον· *Plut.* (citans hoc hemistichium, Δ. εἶ. ἄ.) Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Unde et poeta alibi, Ἕκτορ, ὦ εἶδος ἄριστε. *Voluit nimirum summus ac sapientissimus poeta ostendere, neque bona neque mala corporis talia esse, ut ad laudem, aut ad vituperium cujusquam valde pertineant. Itaque apud eum etiam qui aliquem objurgant, ac reprehendunt, simul tamen commendare ipsius formam, si bona est, non verentur; ut Hector Paridi convitium faciens*, Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε, &c. *Muret.* lib. 11. *Var. Lect.* cap. 10. Vide plura ibi: est enim totum illud caput lectu dignissimum. ¶ Γυναιμανὴς per Syncopen à γυναικομανὴς, θηλυδρίας, λάγνος, γύννις. Epitheton *Paridi* apprimè conveniens: quod et cum εἶδος ἄριστε rectè conjungitur; siquidem *Rara est concordia formæ Atque pudicitiæ:* teste *Satyrico.*

[c] *Augusti* vox et votum de seipso apud *Suetonium.* Αἴθ' ὄφελον τ' ἄγαμός τ', &c. Citat etiam *Max. Tyrius*, Dissert. 34. Ὁ μὴ γαμῶν ἄνθρωπος οὐκ ἔχει κακά· Incertus apud *Grot.* Excerp. Ἄλυπον ἕξεις τὸν βίον χωρὶς γάμου· Ibid. Γάμοι πλῆθουσιν ἀνίας· *Theocr.* Idyll. 27. Καί φημι βροτῶν οἵτινές εἰσι πάμπαν ἄπειροι, μηδ' ἐφύτευσαν παῖδας, προφέρειν εἰς εὐτυχίαν τῶν γειναμένων· *Eurip.* in *Med.* Οὔποτε φήσω γάμον εὐφραίνειν πλέον ἢ λυπεῖν· Idem in *Alcest.* Ἀσύμφορον τὸ ἔχειν τέκνα· τεκνοτροφίη σφαλερόν· *Democr.* apud *Stobæum.* *Plus aloes quàm mellis habet;* Juven. *Sat.* 6. de toro nuptiali. Δημόκριτος γάμον καὶ παιδοποιΐαν παραιτεῖται διὰ τὰς πολλὰς ἐξ αὐτῶν ἀηδίας· *Clem. Alex. Strom.* 6. Nec omittendum illud *Diogenis* Apophthegma apud *Plutarchum*; qui, cùm νεόγαμος nescio quis ædibus suis inscripsisset, Μηδὲν εἰσίτω κακόν· Μετὰ τὸν πόλεμον, inquit, ἡ συμμαχία. Nec ille versus *Eueni* apud *Plutarchum*, Περὶ Φιλοστοργ. et *Artemidorum, Onirocrit.* lib. 1. cap. 16. Ἢ δέος ἢ λύπη παῖς

legis rationem affert *Ulpianus*. Ἐν γὰρ ἡμέρᾳ δυναταί τις καὶ βοηθοὺς καλέσαι ἑαυτῷ, ἐν δὲ νυκτὶ οὐκέτι. *Si im aliquis occisit*, (furem scilicet nocturnum) *jure cæsus esto*. Ubi verba hæc Solonis, Εἰ δέ τις νύκτωρ ὁπῶν κλέπτει, τοῦτον ἐξεῖναι καὶ ἀποκτεῖναι, vertebant *Decemviri*. Quin & *nebulo* etiam à *nebula* (ὁμίχλη) ob eandem rationem: cui etymo confirmando eundem hunc *Homeri* locum adducit *Nonius* in voce *Nebulones*. Trinum hoc etymon *Latronis*, *Nebulonis*, & *Furis*, quid ni, memoriæ ergò, in unum distichon compingere liceat?

Latro latet: *Nebulo* nebulâ & caligine gaudet:
Et furvum tempus *Fur* (& adulter) amat.

2 *O nequam-Pari, formâ præstantissime, effœminate, impostor,*
3 *O utinam prolisque-expers, cœlébsque-periisses!*
4 *Haud tibi profuerit cithara, & dona Veneris,*
Et coma, & forma, cùm pulveri immixtus-fueris.
5 ———————— *Certè jam*
[b] *Lapideam induisses tunicam ob mala quæ fecisti.*
6 [c] *Non rejicienda sunt Deorum eximia dona,*
Quæ ipsi dederint; pro-libitu verò haud quisquam ceperit.
7 [d] *Nè quis transgressione Jovis fœdera violet (neque pejeret).*
8 [e] *Semper juniorum hominum animi penduli & instabiles sunt.*
9 *Haud indignè-ferendum Trojanos & bene-armatos Achivos*
Talem ob fœminam multo tempore belli- *miserias pati.*
Omnino immortalibus deabus vultu similis-est. (*redeat,*
10 *Veruntamen & sic, talis quamvìs sit, in navibus (domum)*
Neq; nobis, liberísq; (nostris) in-posterum pernicies relinquatur.

[b] *Joh.* 8. 5. Moyses mandavit nobis hujusmodi lapidare. [c] *Eccles.* 3. 13. Omnis homo, qui comedit & bibit, & videt bonum de labore suo, hoc donum Dei est. 1 *Tim.* 4. 4. Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum, &c. (οὐδὲν ἀπόβλητον *in Gr.*) [d] *Levit.* 19. 12. Non perjurabis in nomine meo. *Matth.* 5. 33. Non perjurabis; reddes autem Domino juramenta tua. [e] *Eccles.* 11. 10. Adolescentia & pueritia, vanitas. *Tit.* 2. 6. Juvenes hortare, ut sobrii sint.

τοῖς πατρὶ πάντα χρόνον. Nec epigramma illud *Anthol.* lib. 1. Εὐδαίμων πρῶτον μὲν ὁ μηδένι μηδὲν ὀφείλων· Εἶτα δ' ὁ μὴ γήμας· τὸ τρίτον, ὅστις ἄπαις.

[d] *Hephæstion* apud *Photium* in *Biblioth.* *Dio Chrysost.* Orat. 11. In hunc locum velut aliud agens hoc tetrastichon fudi.

Forma bonum fragile est; *Venerem Proserpina* vincit,
Et *Parin*, et pulchras corripit illa comas.
Miscentur teneris *Parcarum* fila capillis:
I, perfunde caput pulvere, pulvis eris.

Hinc *Venus* de *Proserpina* fatetur, an queritur, apud *Bionem* in *Epitaphio Adonidis*. Λάμβανε, Περσεφόνα, τὸν ἐμὸν πόσιν· ἐσσὶ γὰρ αὐτὰ Πολλὸν ἐμεῦ κρέσσων· τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ καταρρεῖ. Et *Thersites* apud Inferos cum *Nireo* de pulchritudine contendit apud *Lucianum* in *Mortuorum Dialog.*

[e] Si tecum sc. ex merito actum fuisset. Λάϊνον ἕσσο χιτῶνα] Elegans descriptio τῆς λιθεύσεως seu καταλεύσεως. *Lapideam induisses tunicam:* id est, Lapidatus fuisses. Stupet hic *Scholiastes*, et planè Λάϊνος, imò *Lapis* est. Nec meliùs *Latinus* Interpr: *Impenetrabilem induc tunicam.* Rectè autem *Eustathius* ad *Il.* γ'. Λάϊνον ἑ. χ. ἤγουν Ἑλλήνων ἂν τὸ γὰρ λίθοις σκεπασθῆναι, ὡς ἐπὶ χιτῶνος ἐλήφθη. Κακῶν ἕνεχ'] Adulterii inprimis: cujus solennis pœna lapidatio, seu Χερμάδων ἐπομβρία ut *Lycophron* in *Cassandra*, hoc est *Saxeus imber*; ut ibi vertit *Jos. Scaliger*, et, ut scitè hic noster, Λάϊνος

λάϊνος χιτών· quem qui induit, cum θανεῖν τῷ λευσίμῳ πετρώματι dixit *Euripides* in *Orest.* Mœchorum porrò ſupplicium fuiſſe καταλευσιν non tantùm apud *Hebræos*, ſed etiam alias aliquot gentes (etiam apud *Athenienſes*) liquet tum ex hoc loco *Homeri*, tum etiam ex *Æliano* (*Var. hiſt.* lib. 5. cap. 19.) *Sophocle* (*Antig.*) *Philoſtrato* (*Heroic.*) & aliis. Vide et *Juriſconſultos* ad *Legem Juliam* DE ADULTER.

[f] *Diogenes* apud *Laertium* ὀνειδιζόμενος ὅτι παρὰ Ἀντιπάτρου τριβώνιον ἔλαβεν, Οὔτι, ἔφη, ἀπόβλητ' ἐστι, &c. *Bona nec ſua quiſque recuſet*; Ovid. *Metam.* 13. Τιμαῖσιν, ὦ παῖ, δαιμόνων χρῆσθαι χρεών· *Eurip.* in *Hippol.* Ἀσεβοῦς μὲν ὅτι τὰς παρὰ θεοῦ χάριτας ἀτιμάζει· *Arrian.* in *Epictet.* lib. 2. cap. 23. Οὔτοι ἀπόβλητά ἐστι δῶρα παρὰ τοῦ Διός· *Lucian.* in *Timone*, alludens ad hunc *Homeri* verſum. Citat etiam hunc locum *Dio Chryſoſtomus*, Orat. 30. & *Apuleius* in initio *Apologiæ*: & reſpicit fortè *Libanius* Orat. 9. Τά γε δῶρα τῆς φύσεως οὐ μεμπτά.

[g] Διὸς ὅρκια] Erat enim Ζεὺς ὅρκιος· hoc eſt, *Juramenti præſes*, & *perjurii ultor.* Vide infrà *Il.* τ'. Δηλήσηται] βλάψῃ. βλάβῃ δὲ ὅρκων ἡ παράβασις αὐτῶν· *Euſtath.*

[h] Citat *Lucianus*, in *Hercule Gall.* & *Artemidorus*, *Onirocrit.* lib. 1. cap. 52. & re-

[l] De *Agamemnone.* Hinc *Menedemus* à *Cratete* dictus Ἀγαμεμνόνειος apud *Hesychium Illuſtr.* à *procera* ſcilicet & *inſigni formâ*, inquit ibi *Joannes Meurſius* in *Notis*, ubi & hos *Homeri* verſus citat. Hinc & adagium apud *Eraſmum*; *Forma regia.* Et Paraſitus apud *Plautum* (in *Mil.*) *Pyrgopolinicen* ait eſſe *formâ etiam regiâ.* Hinc verſus ille notiſſimus à *Plutarcho* laudatus & *Porphyrio* in *Iſag.* opinor ex *Euripide*; Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. Sanè barbari olim vix alios imperio dignos exiſtimabant, niſi quos eximiâ ſpecie natura donavit. Et *Æthiopes* κατὰ μέγεθος διενέμοντο τὰς ἀρχάς, ἢ κατὰ κάλλος. (*Ariſtot. Polit.* lib. 4. cap. 4.) viz. *formâ corporis animum æſtimantes*, *& in ſpeculo frontis imaginem cernentes ingenii*; ut eleganter *Carolus Paſchalis* in *Legat.* cap. 8. quò & hunc *Homeri* locum adducit. *Alexander* apud *Curtium* de *Abdolonymo* regiâ quidem ſtirpe viro, licèt inope; *Corporis quidem habitus famæ generis non repugnat.* *Xen.* in *Conviv.* Ἡγήσαιτ' ἂν φύσει βασιλικόν τι κάλλος εἶναι. *Dionyſ. Hal.* lib. 2. *Rom. Antiqu.* Γένους τε γὰρ ἔφυ βασιλείου, μορφῆς τε ἀπέλαυσε βασιλικῆς, *Numa* ſcilicet. *Polyb.* lib. 4. de *Philippo Macedone*; Χάρις ἐπλὴν αὐτῷ διαφέρουσα· πρὸς δὲ τούτοις ἐπίφασις βασιλικὴ καὶ δύναμις. *Inſignis Regi forma eſt, diſſimiliſque cæteris tum magnitudine, tum nitore.* Sen. *De Clem.* de Rege apum. Citat porrò hunc *Homeri* locum *Themiſtius* Orat. 18.

11 [l] Καλὸν δ' οὕτω ἐγὼν οὔπω ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Οὐδ' οὕτω γεραρόν· βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν.
12 [m] Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.
13 [n] Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως· ἐπεὶ οὐ πολύμυθος,
Οὐδ' ἀφαμαρτοεπής. ———
14 -- [o] Ἔπεα νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσι.
15 [p] Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις.
16 [q] Ζεὺς μέν που τό γε οἶδε, καὶ ἀθάνατοι Θεοὶ ἄλλοι,
Ὁπποτέρῳ θανάτοιο τέλος πεπρωμένον ἐστί.

[m] Hoc verſu mirificè delectatus *Alexander*, teſte *Plutarcho* in ejus vita. Citant etiam *Xenophon* lib. 3. *Memorabilium*, & *Plutarchus* lib. 1. *De Placitis Philoſophorum*: & *Juliani Imperatoris* tumulo inſcriptum, autor eſt *Zoſimus*, & *Cedrenus.* Et de *Baſilio Macedone* uſurpat *Conſtantinus Imperator* in *vita* ejuſdem *Baſilii.* Et alludit fortè *Salluſtius*, ubi de *Catilina*; *Strenui*, inquit, *militis & boni imperatoris officium ſimul exſequebatur.* *Auſon.* in *Heroum Epitaph.* de *Antilocho*; *Conſiliis belloque bonus, quæ copula rara.* *Salluſt.* de *Jugurtha*; *Quod difficillimum inprimis eſt, & prælio ſtrenuus erat, & bonus conſilio.* Tales & duo illi Heroes *Trojani*, *Æneas* & *Hector*, quos *Helenus* ſic affatur infrà, *Il.* ζ'. Οὕνεκ' ἄριστοι Πᾶσαν ἐπ' ἰθύν ἐστε, μάχεσθαί τε φρονέειν τε. *Dionyſ. Hal.* lib. 1. de *Fauno*, *Aboriginum Rege*; Ἀνὴρ μετὰ τοῦ δραστηρίου καὶ συνετός.

[n] Citat

spicit nescio quis hisce versibus, Ἐις σε καὶ ἀψάδης ἐψεύσατο βίβλος Ὁμήρε, Ὁπλοτέρων ἐνέπων μετήορα δῆνεα φωτῶν. Incert. apud *Stobaeum.* Ἧβη καὶ νεότης ἐπικουφίζει νόον ἀνδρὸς, Πολλῶν δ' ἐξαίρει θυμὸν ἐς ἀμπλακίην· *Theognis.* Τὸ νέον ἅπαν ὑψηλόν ἐστι καὶ θρασύ. *Metrodorus* apud *Stobaeum.* Similis character ille adolescentis apud *Horatium De Arte Poet. Sublimis cupidúsque, & amata relinquere pernix.* ¶ Ὁπλότεροι, *Juniores,* ab ὅπλα, quia armis gerendis aptiores: quomodo & *Arab.* צבא *juvenis* (nî fallor) ab *Hebr.* צבא *exercitus.*

[i] *Athen.* lib. 5. & 13. *Lucianus* in *Dial.mort. M. Tyr.* Dissert. 15. *S. Empiricus*, *Adversùs Mathem. Eustath. Ismen.* lib. 3. Respicit *Aristaenetus*, lib. 1. epist. 2. Καὶ γέροντες θαυμάζουσιν ὡς οἱ παρ' Ὁμήρῳ δημογέροντες τὴν Ἑλένην. Ὀυ νέμεσις τὸ γύναιον, &c.] *Zeuxis*, cùm *Helenam* pinxisset, ---*hos versus adjecit*, Ὀυ νέμεσις Τρῶας, &c. *Val. Max.* lib. 3. cap. 7. Ὀυ νέμεσις apud *Homerum*, idem quod apud *Atticos* πιζοτέρως Ὀυδεὶς φθόνος.

[k] *Aristot. Ethic.* l. 2. c. 9. Ὅπερ ἦν οἱ δημογέροντες ἔπαθον πρὸς τὴν Ἑλένην τοῦτο δεῖ παθεῖν καὶ ἡμᾶς πρὸς τὴν ἡδονὴν καὶ ἐν πᾶσι τὴν ἐκείνων ἐπιλέγειν φωνήν. Ubi vel ad hunc locum alludit, vel ad illum alterum in *Il.* ν'. Δεῦτ' ἄγετ' Ἀργείην Ἑλένην, &c.

11 [f] *Pulchrum adeò ego haud-unquam-hactenus* alium *vidi oculis,*
Nec adeò venerabilem: regi enim similis-est.
12 *Pariter, & rex bonus, fortisque bellator.*
13 [g] *Pauca quidem* loquebatur, *sed valde argutè; quoniam non multiloquus* erat,
Neque in-verbis peccans.———
14 --*Verba nivibus similia hybernis.*
15 [h] *Sol qui cuncta aspicis, & cuncta audis.*
16 *Jupiter utique hoc novit & immortales dii reliqui,*
Utri mors & vita terminus fato-destinatus sit.

[f] *Judic.* 8. 18. Erant formâ, quasi filii regis.

[g] *Prov.* 10. 19. In multiloquio non deerit peccatum; qui autem moderatur labia sua prudentissimus est.

[h] *Psal.* 19. 6. Nihil est absconditum à calore ejus (*Solis* sc)

[a] Citat hoc hemistichium *Plinius*, *Epist.* lib. 1. & respicit *Cicero* lib. *De Claris Oratoribus. Menelaum ipsum, dulcem illum quidem tradit Homerus; sed pauca loquentem.* Vide & *Quintilianum* lib. 12. cap. 10. Σιωπὴ τὸ πολὺ ἔστω, ἢ λαλείσθω τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δι' ὀλίγων· *Epict. Enchir.* cap. 32. *Soph.* apud *Stobaeum.* Βραχεῖ λόγῳ καὶ πολλὰ περιέχεται σοφά. Βαιὰ δ' ἐν μακροῖσι ποικίλλειν, ἀκοὰ σοφοῖς· *Pind. Pyth.* 9. Πολλῶν πείρατα συντανύσαις ἐν βραχεῖ· Idem *Pyth.* 1. Ὅστις ἐν βραχεῖ Πολλοὺς λόγους οἷός τε συντέμνειν καλῶς· *Euripid.* Ὡς δὴ σὺ βραχέα, ταῦτα δ' ἐν καιρῷ λέγεις· So... Μὴ ἐν πολλοῖς ὀλίγα λέγε, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις πολλά· *Pythag.* apud *Stobaeum.* Λαῖπερος κύκνων μικρὸς θρόος, ἢ κολοιῶν Κρωγμὸς ἐν εἰαριναῖς κιδνάμενος νεφέλαις· *Anthol.* lib. 3. Huc pertinent proverbialia illa de breviloquentia: Λακωνίζειν· Χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ· *Magnum in parvo*; Ὀυκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα· *Verbum sapienti*; Ἐυώνυμον ἐς δίκαν τρία ἔπεα ἐξαρκεῖ· (*Pindar.*) *Quicquid praecipies, esto brevis*; (*Horat.*) & similia. Sic *Phocionis* oratio πλεῖστον ἐν ἐλαχίστῃ λέξει νοῦν habuit. Unde & κοπίδα τῶν λόγων eum vocavit *Demosthenes. Plut.* in *Phoc.*

[o] Verba scilicet *Ulyssis.* Λόγοι πολλοὶ καὶ πυκνοί· *Schol.* Citat *Hermogenes* Περὶ ἰδεῶν, lib. 2. Δεινὸν ῥήτορα δεῖξαι βουλόμενος ὁ ποιητὴς, &c. *Quintilianus*, loco jam laudato; *Cui* (*Ulyssi* scilicet) *orationem nivibus hybernis & copiâ verborum atque impetu parem tribuit.* Quin & ibidem observat idem *Fabius* hoc stylo & exemplo *Ulyssis* ab *Homero* designari copiosum & grande & robustum dicendi genus, quod ἁδρὸν (& πλατὺ) vocant, ut & illo *Menelai*, breve & concisum & subtile, quod ἰσχνὸν (& γοργὸν) appellant *Rhetores.* Vide & *Majoragii* Praefa- in

in Ciceronis *Oratorem*. *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Comn.* lib. 2. Νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσι τὰ βέλη ἐπιπτον. Sed & in frigidam orationem (ψυχρολογίαν) *Ironicè* torqueri potest hic locus. Τὸ νιφάδεσσιν ἐοικέναι τοὺς λόγους δύναταί ποτε καὶ σκωπτικῶς ψυχρῶν ἐπιλέγεσθαι ῥήτορι· *Eustath.* Porrò σιωπηρῶς hæc παραβολὴ, quâ verba nivibus comparantur, suggessit mihi hoc hexastichon (quod ignoscat mihi lector)

Mens an vox hominis prægnans fœcundáque *nubes*,
  A qua verba velut tot *meteora* fluunt.
Candida verba & crebra *nives* sunt; grandia *grando*,
  Ore *Pericleo fulmina* jacta cadunt.
Sermo super teneras distillans molliter herbas,
  Et * *ros* doctrinæ ceu *pluvialis* aquæ. * *Deut.* 32. 2.

p *Diod. Sic.* lib. 1. *Plin. Nat. Hist.* lib. 2. cap. 6. *Boeth.* lib. 5. *De Consol. Hesiod.* Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμὸς, καὶ πάντα νοήσας. (Quò allusum proculdubio in inscriptione *Chii* Numismatis, *Homeri* imagine signati, quam ex vetere Codice M. S. citat doctissimus *Leo Allatius*, lib. *De Patria Homeri*, Ὁ πάντα εἰπὼν, legerim potiùs, ut sit versus hexameter,

Πάντ' εἰπὼν καὶ πάντα νοήσας Χῖος Ὅμηρος)
Æschylus in *Prometheo V.* Καὶ τὸν πανόπτην κύκλον ἡλίου καλῶ. *Virg. Æn.* 4. *Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras. Quem, quia respicit omnia solus, Verum possis dicere solem*;

'Ιλ. δ'.

a Φιλικῆς ἀντιπαραχωρήσεως τὸ, «Ἀλλ' ἤτοι, &c. Eustath. *Mali inter malos vivimus: Una res nos facere potest quietos, mutuæ facilitatis conventio*; (hoc est, Ut mutuo faciles simus in ignoscendo) *Sen. De Ira*, lib. 3. Nihil ad pacem tranquillitatémque magis conducit, quàm mutua hominum inter se tolerantia & ἐπιείκεια & συγκατάβασις. *Scimus & hanc veniam petimúsque damúsque vicissim*; Hor. *De Arte Poet.*

1 a Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦθ' ὑποείξομεν ἀλλήλοισι,
Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί. ---
2 b Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.
3 c Πᾶν δ' εὖ λειήνας χρυσέην ἐπέθηκε κορώνην.
4 d Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ' Ὀλύμπιος οὐκ ἐτέλεσσεν,
Ἔκ τε καὶ ὀψὲ τελεῖ· σύν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν.
5 e Οὐ γὰρ ἐπὶ ψευδέσσι πατὴρ Ζεὺς ἔσσετ' ἀρωγός.
6 ——————— f Κακοὺς δ' ἐς μέσσον ἔλασσεν,
Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ.
7 g Τοῖσιν δ' αὖ θάνατος καὶ κήδε' ὀπίσσω
Ἔσσετ', ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια δηλήσαντο.
8 h Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισι,
9 ——————— i Κελεύσω
Βουλῇ καὶ μύθοισι· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων·
Αἰχμὰς δ' αἰχμάσσουσι νεώτεροι, οἵπερ ἐμεῖο

b *Justin. Mart.* Paræner. *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. & videtur huc respicere *Belisarius* apud *Procopium* (*Vandal.* 1.) Μάχονται μὲν ἄνθρωποι, βραβεύει δὲ ὁ Θεὸς ὅπως ποτὲ αὐτῷ δοκεῖ, καὶ τὸ τοῦ πολέμου δίδωσι κράτος.

c Ἡ δὲ Ὁμηρικὴ χρυσῆ κορώνη καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσε· καὶ ὁ ἀγαθὸν τέλος τοῖς φθάσασιν ἐπιθεὶς χρυσέην ἐπιθεῖναι τῷ παντὶ κορώνην λέγεται· *Eustath.* in locum. Χρυσῆ ergò κορώνη est cùm *finis coronat opus*. ¶ Et quid si *Latinorum Corona* ab hoc *Græc.* κορώνη. Χρυσῷ βίῳ (fortè βίῳ) χρυσῆν κορώνην ἐπιθεῖναι· *Lucian. De morte Peregrini.*

d Ὥσπερ καὶ ἐπιορκήσασιν Ὅμηρος ἔφη συμβαίνειν σὺν πολλοῖς καὶ μεγάλοις ὕστερον ἐκτῖσαι τὰς δίκας· *Aristid.* tom. 2. Or. 2. Περὶ συμμαχ. Χρόνια μὲν τὰ τῶν Θεῶν πως εἰς τέλος δ' οὐκ ἀσθενῆ· *Eurip.* in *Ione*. Idem alibi. Ἀλλὰ σιγᾷ καὶ βραδεῖ ποδὶ στείχουσα μάρψει τοὺς κακοὺς, ὅταν τύχῃ. Quò respicere videtur

Valerius

Boethius, ubi ſuprá. *Valerius Flaccus* Solem vocat *omni-tuentem*, Et Ovidius *Mundi oculum*. *Solem Jovis oculum appellat antiquitas*; Macrob. *Saturn.* lib. 1. cap. 21. *Eſt profectò Deus, qui quæ nos gerimus auditque & videt*; Plaut. *Capt.* Ἀυτὸ ὃ τὸ Θεὸ παρόντος ἔσωθεν καὶ ἐφορῶντος πάντα καὶ ἐπακούοντος· (ipſiſſima *Homeri* verba) *Arrian. Epictet.* lib. 2. cap. 8. Ἔισονται μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὁρῶντες καὶ νῦν καὶ εἰς ἀεί· *Xen.* Ἑλλην. lib. 12. cap. 6. Ὦ πάντ' ἐφορῶν ὀφθαλμὲ τῆς δίκης ἀλάθητε· *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Comnen.* lib. 3.

q Proverbialis locutio de re dubia & incerta, apud nos vulgò recepta, Θεὸς οἶδε, *Deus novit*. Cui ſimile illud *Doctoris gentium*; Ὀυκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδε. Tempore autem mortis nihil occultius nec incertius. Quis ergò priùs, quis poſteriùs, quis citiùs, quis ſeriùs moriturus ſit (præſertim in bello, cujus tam anceps alea) nemo ſcit: ſolus ille novit, qui omnia; Deus ſcilicet omniſcius, ὁ παντεπιστήμων. Ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα, Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων· ut Poeta alibi. Ταῦτα μὲν ἀθανάτων ἐνὶ γούνασιν ἑστήκεται, Ὅς τε θάνῃ κατὰ δῆριν ὑπέρβιον, ἠὲ σαωθῇ· Q. *Calab.* Τέλος θανάτοιο] περιφραστικῶς pro θανάτοις (ὅς ἐστι τέλος ſcilicet τῆς ζωῆς) quod alibi dicitur βιότοιο τελευτή· Citat porrò hos verſus *Plutarchus*, *Sympoſ.* lib. 9. cap. 13.

IL. 4.

1 [a] *Verùm enimverò in-his cedemus invicem,*
Et ego tibi, & tu mihi. ---
2 [b] *Jupiter, qui hominibus arbiter belli eſt.*
3 *Totum cùm bene expolivisset, aureum impoſuit apicem.*
4 [c] *Nam-etſi non protinus Cœlicola perfecerit,*
At tandem aliquando perficiet, & magno luent (improbi)
5 [d] *Non enim in mendaciis pater Jupiter erit auxiliator.*
6 ——— *Timidos* & imbelles *in medium coegit,*
Ut vel invitus quis præ-neceſſitate pugnaret.
7 —— *Illis utique mors, & ærumnæ in-poſterum*
Erunt, quoniam priores fœdera violârunt.
8 *Sed nequaquam ſimul omnia Dii dederunt hominibus.*
9 ——————— [e] *Hortabor* ego alios
Conſilio, & verbis, hoc enim munus eſt ſenum:
Haſtas autem tractabunt juniores, qui me-

[a] *Eccles* 10.4. Conceſſio (mutua) faciet ceſſare peccata maxima. [b] 1 *Sam.* 17.47. Non in gladio, nec in haſta ſalvat Dominus; ipſius enim eſt bellum. *Prov.* 21.31. Equus paratur ad diem belli; ſed ſalus eſt à Domino. *Deus dicitur* Dominus exercituum *paſſim in ſacra Scriptura.* [c] *Habac.* 2.3. Si moram fecerit, expecta illum, quia veniens veniet & non tardabit. *Luc.* 18.7,8. Deus non vindicabit electos ſuos ---quamvis lentè ad vindicandum ipſos procedat? Imó: ſtatim eos vindicabit. [d] *Prov.* 19.9. Qui loquitur mendacia peribit. [e] *Job.* 32.7. Provecti ætate loquentur, & annoſi docebunt ſapientiam.

Valerius Maximus lib. 1. cap. 11. *Lento gradu ad vindictam ſui divina procedit ira, tarditatémque ſupplicii gravitate compenſat.* Ὄυτε γὰρ ὁ Θεὸς παραχρῆμα κολάζει· ἀλλ' αὐτὸ μὲν ἐστιν ἀνθρωπίνη δίκη· *Lyſias*, Orat. 5. *Conſuêſſe enim Deos immortales, quò graviùs homines ex commutatione rerum doleant, quos pro ſcelere eorum ulciſci velint, his ſecundiores interdum res, & diuturniorem impunitatem concedere.* Cæſ. *De Bell. Gall.* lib. 1. ad quæ verba *Manutius* in *Scholiis*

affert

affert hunc *Homeri* locum. Ἀδίκοις μὲν τὸ μίασμα τὸ ἐκ τῶν Θεῶν ὀψέ τε καὶ ἀπελθοῦσιν ἐπελεύσεσθαι ἀπόκειται. *Pausan*. l. 8. Hæc porrò spectat tritum illud & vulgatum apud *Græcos* Parœmiographos, Ὁ Ζεὺς κατεῖδε χρόνιος εἰς τὰς διφθέρας. *Serò Jupiter diphtheram inspexit*. Et notus ille Versus Proverbialis, Ὀψὲ Θεῶν ἀλέουσι μύλοι, ἀλέουσι δὲ λεπτόν. *Lanei Deorum pedes*, &c. *Rarò antecedentem scelestum Deseruit pede pœna claudo*; Horat. *Sed videt hoc, videt ille Deûm regnator; & ausis Sera quidem, manet ira tamen*; Stat. Pap. *Theb*. 5. *Sera tamen tacitis pœna venit pedibus*; Tibul. Vide & *Plutarchi* librum *De sera numinis vindicta*.

[e] Τίς δὲ κλύει σου Θεὸς ἢ δαίμων τοῦ ψευδόρκου καὶ ξειναπάτα; *Eurip*. in *Med*. *Causa jubet melior Superos sperare secundos*; Lucan. lib. 7. Ἀγωνοθέται δ' οἱ Θεοί εἰσιν, οἳ σὺν ἡμῖν ὡς εἰκὸς ἔσονται, οὗτοι μὲν γὰρ αὐτοὺς ἐπιωρκήκασι. *Xen*. Ἀναβασ. 3.

[f] *Homerus*, ut aliarum ferè omnium, ità & artis *Tacticæ* apud *Græcos* primus autor & magister fuit. Testis *Ælianus*, *Tacticorum* capite primo, primis statim verbis. Πρῶτος μὲν ἄν ἴσμεν δοκεῖ τὴν τακτικὴν θεωρίαν Ὅμηρος ἐπιγνωκέναι. Vetus utique hoc artis *Tacticæ* & *Polemicæ* præceptum est, Timidos quosque & ignavos in medium tanquam in carcerem compingere, ut vel inviti pugnare cogantur, nec, si velint, aciem deserant, nec elabantur. Non ergò in *Tacticis* ut in *Practicis*; nec in re *militari* ut in *morali*, nec in acie & *militibus* ut in vita & *moribus* ordinandis; *In medio virtus*; nec ut in *Politicis*, ubi juxta veterem versiculum, Πάντα μέσοισιν ἄριστα, μέσος θέλω ἐν πόλει εἶναι (vetus *Phocylides*, apud *Aristotelem*, *Polit*. lib. 4. cap. 11.) Sed contrá; Τοὺς μὲν κρείττονας ἔμπροσθεν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀλόγους ὄπισθεν καὶ διὰ μέσου. *Leo Imp*. *Tact*. cap. 4. *Pyrrhus Epirotarum rex pro Tarentinis apud Asculum*, *secundùm Homericum versum quo pessimi in medium recipiuntur*, *Dextro cornu*, &c. Jul. Frontin. *Strategem*. lib. 2. cap. 3. Ἀναγκάσαι δὲ τοὺς Καρχηδονίους μέσους ὄντας μένειν καὶ μάχεσθαι κατὰ τὸν ποιητήν, Ὄφρα καὶ οὐκ ἐθέλων, &c. *Polyb*. lib. 15. Et meritó: nam *Ignaviam quoque ne-*

Ὁπλότεροι γεγάασι, πεποίθασίν τε βίηφι.

10 ——— [k] Ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;

11 ——— [l] Μὴ ψεύδε', ἐπιστάμενος σάφα εἰπεῖν.

12 [m] Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι.

13 ——————— [n] Ἔρις ἄμοτον μεμαυῖα

Ἄρεος ἀνδροφόνοιο κασιγνήτη ἑτάρη τε·

Ἥ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσεται, αὐτὰρ ἔπειτα

Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.

[k] Hunc *Homeri* locum sic expressit vetus poeta *Livius*, laudante *Prisciano*: *Quid verbi ex ore tuo profugit?* & proverbialiter usurpat inter alios *Nazianzenus*, Epist. 10. Pythagoras *Nihil prius discipulos suos docuit quàm tacere*, ---*Verbáque*, *quæ Volantia poetæ appellant*, (ἔπεα πτερόεντα *Homerus* passim) *detractis pinnis intra murum candentium dentium premere*. Apul. *Florid*. *Petulantiæ verborum coercendæ vallum esse appositum dentium luculenter dixit, ut loquendi temeritas non cordis tantum custodiâ atque vigiliâ cohibeatur, sed & quibusdam quasi excubiis in ore positis sepiatur:* Agellius, (*Noct. Att*. lib. 1. cap. 14.) explicans hunc *Homeri* versum, quem & ibidem adducit. Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε, &c. Παῖς μὲν ἄνηβος ἐὼν ἔτι νήπιος ἕρκος ὀδόντων Φύσας —*Solon*, apud *Censorinum* cap. 12. Μάτην αὐτοῦ τῇ γλώττῃ προήκηται τὸ ἕρκος τῶν ὀδόντων· *Poll*. lib. 6. ex autore, opinor, incerto. Duplici autem vallo seu septo linguam munivit natura, dentibus & labris. Ἕρκος ὀδόντων ἢ περιφραστικῶς αὐτοὶ οἱ ὀδόντες μόνοι, ἢ τὰ χείλη, ἃ δὴ καθὰ τεῖχος ἐπὶ τείχει πόλεως, ὃ καὶ ἐπιτείχισμα λέγεται· οὕτω καὶ αὐτὰ ἕρκος ἐπὶ ἕρκει ὀδόντων εἰσί, σχηματίζοντα τὴν εἴργουσαν ἔσω τὴν γλῶσσαν φραγμόν· *Eustath*. Μὴ ἐᾶν τὴν γλῶτταν προπετῶς ἐκπηδᾶν τοῦ ἕρκους τῶν ὀδόντων, καὶ τοῦ τῶν χειλέων ἐπιτειχίσματος ἅπερ διὰ διπλοῦν περίβολον ἡ φύσις ταύτῃ περιεγύρωσε· *Nicet. Choniat*. Annal. *Man. Comnen*. lib. 3. Οὐδὲν οὕτως ἡ φύσις εὐερκῶς κεχαράκωκε τῶν παρ' ἡμῖν, ὡς τὴν γλῶτταν, βαλομένη

cessitas acuit, & sæpe desperatio spei causa est; Curt. lib. 4. *Imperator catervis peditum infirmis* (ità enim pro *firmis*, quod est in impressis, rescribendum monet *Lipsius, De milit. Rom.* lib. 4.) *medium inter acies spatium, secundùm Homericam dispositionem, præstituit:* *Ammianus Marcellinus*, lib. 24. *Catilina* apud *Sallustium*; *Necessitudo etiam timidos fortes facit.* Et (ut *Vegetius* lib. 3. cap. 21.) *Clausis ex desperatione crescit audacia, & cùm spei nihil est, sumit arma formido.* Ἀναγκ. πολ.] Utpote Τοῖς μὲν ὄπισθεν ἀθέμιδος ἑπομένου δὲ τοῖς ἐπὶ τοῦ μετώπου· μεταξὺ γοῦν δύο καλῶν ἕνα κακὸν ἐνέβαλεν· *Eustath.* ad locum. Citat verò hunc *Homeri* locum *Xenophon*, lib. *De dictis & factis Socratis.*

^g *Rarò antecedentem scelestum Deseruit pede pœna claudo, (Horat.)* perfidum inprimis & perjurum. Infrà, *Il. η.* Ὅρκια πιστὰ ψευσάμενοι μαχόμεσθα, &c. Vide plura ibi.

^h Ex hoc loco sumptum illud *Pindari* juxta *Scholiasten.* Ἄλλα δ' ἐπ' ἄλλον ἔβαν ἀγαθῶν· πολλαὶ δ' ὁδοὶ σὺν θεοῖς εὐπραγίας· *Pind. Ol.* 8. Propius illud *Livii*, lib. 22. *Non omnia eidem Dii dederunt.*

^i Ἔργα νέων, βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων. Versus Proverbialis ex *Hyperide* apud *Erasmum*, cujus autor *Hesiodus* fuisse creditur; (ex eo enim citat *Hyperides*) & de quo fusè *H. Stephanus, Sched.* lib. 4. Παιδὸς αἶνος, ἔργα μὲν νεωτέρων· Βουλαὶ δ' ἔχουσι τῶν γεραιτέρων κράτος· *Eurip. Melanip.* citante *Erasmo.* Ἡ μὲν δύναμις ἐν νεωτέροις, ἡ δὲ φρόνησις ἐν πρεσβυτέροις· *Aristot. Polit.* 6. Αἱ νεότητες Ἄρεσσι· αἱ πολιαὶ δ' ἔμπαλιν ἀδρανέες· *Anthol. Græc. Epigr.* lib. 1. Αἰεὶ δ' ἐν βουλῇσι γέρων πολυΐδρις ἀμείνων Ὁπλοτέρου πέλει ἀνδρὸς, ἐπεὶ μάλα μυρία οἶδε· *Q. Calab.* Γνώμη γέροντος ἀσφαλεστέρα νέου· *Incertus.* Μάλιστα σώζεται πόλις, ἔνθα βουλαὶ γερόντων καὶ νέων ἀνδρῶν ἀριστεύουσιν αἰχμαί· *Plutarch.* libro *An seni ger. Resp.* Ubi proculdubio respicit hunc *Homeri* locum. Atque hinc solennis illa vox præconis apud *Athenienses* in concionibus, Τίς ἀγορεύειν βούλεται τῶν ὑπὲρ πεντήκοντα ἔτη γεγονότων; *Æschin.* contra *Ctesiph.*

Minores-natu sunt, confidúntque viribus.
10 ——*Quale tibi verbum effugit vallum dentium?*
11 ——^f *Nè mentiaris, cùm-scias vera dicere.*
12 *Nos quidem patribus longè fortiores profitemur esse.*
13 ——^g *Contentio perpetuò furens,*
Martis homicidæ soror & socia:
Quæ parva quidem primùm attollitur, sed posteà
Cœlo infixit caput, & super terram ingreditur.

^f *Col.* 3. 9. Nolite mentiri invicem.

^g *Prov.* 17. 14. Initium contentionis est, veluti cùm quis dimittit aquam. *Jacob.* 3. 5. Lingua modicum quidem membrum est, & magna exaltat. Ecce, exiguus ignis quantam materiam incendit!

βαλοῦσιν φρεὰρ περὶ αὐτῆς τοὺς ὀδόντας· *Plut.* Περὶ Ἀδολεσχ. Hinc Ἀπύλωτον στόμα apud *Aristophanem*, & Πολλοῖς ἀνθρώπων γλώσσῃ θύραι οὐκ ἐπίκεινται, apud *Theognidem.*

^l Ἀψευδεῖ δὲ πρὸς ἄκμονι χάλκευε γλῶσσαν· Pind. *Pyth.* 1. Τὸ μὲν ψεῦδος φαῦλον καὶ ψεκτόν· *Aristot. Ethic.* lib. 4. cap. 7. Ἀλλ' εἰπὲ πᾶν τἀληθές· ὡς ἐλευθέρῳ ψευδεῖ καλεῖσθαι κὴρ πρόσεστιν οὐ καλή· *Soph. Trachin.* Ἀψευδὲς εἶναι τοῖς δικαίοις χρὴ στόμα· *Euripid.* in *Herac.* Ψεύδεα μὴ βάζειν, τὰ δ' ἐτήτυμα πάντ' ἀγορεύειν. *Phocylid.* (vulgò sic dictus). *Adeò veritatis diligens, ut nè joco quidem mentiretur:* *Æmil. Probus*, (vel potiùs *Cornel. Nepos*) de *Epaminonda.* Τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾶν ἀεὶ καὶ τοὺς ψευδομένους προβάλλεσθαι, pars erat juramenti *Essenorum*, teste *Porphyrio*, Περὶ ἀποχ. lib. 4. Αἴσχιστον δὲ αὐτοῖσι (*Persis* scilicet) τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται· *Herodot. Clio.* Apage ergò illud *Darii* apud eundem *Herod.* Ἔνθα δεῖ ψεύδος λέγεσθαι, λεγέσθω.

λεγέσθω. Quod sanè dictum Regis *Persarum*, nisi fuisset ille ὁ μέγας βασιλεὺς (cui quod libuit licuit) multùm mirarer: idque magis, quòd Ἄισχιστον τοῖς Πέρσῃσι τὸ ψεύδεσθαι νενόμισται; teste eodem *Patre Historiarum* loco jam laudato.

[m] Filii interdum præstantiores parentibus (quanquam hæ raræ in terris aves. Vide infrà *Od.* β'. Παῦροι γάρ τοι παῖδες, &c.) sic *Tydides melior patre*; *Horat.* Citatur autem hic versus à *Plutarcho*, *De Laude sui*, & *Galeno* in *Protrept.* cap. 3. *Philostrato* in *Heroicis*, ubi de *Diomede* & *Sthenelo*, cujus hæc apud *Homerum* verba sunt, vera forsan, sed non nimis modesta. Huic porrò carmini *Homerico* simillimus ferè est puerorum Senarius in Cantico illo *Laconico*, τριχορίᾳ, πολυθρυλλήτῳ, in quo scil. senes, adolescentes & pueri sic alternatim canebant. Οἱ μὲν γέροντες, Ἄμμες πότ' ἦμες (quod & in proverbium abiit apud *Græcos Paræmiographos*: ut *Fuimus Troes* apud *Latinos*) ἄλκιμοι νεανίαι. Οἱ δὲ νεανίσκοι, Ἄμμες δέ γ' εἰ-

'Ιλ. ε'.

[a] Ἄρες, Ἄρες, &c. Geminatio singularem habet ἔμφασιν καὶ δεινότητα. De διχρονίᾳ seu varietate temporis, quâ eadem syllaba in eadem voce eodem in loco producitur atque corripitur (ut & apud *Theocritum*, Τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται) vide *Eustathium*, qui & pro duplici hac

1 [a] Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τειχεσιπλῆτα.
2 [b] Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.
3 [c] Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη.
4 [d] Ἔρρες ἀνδρὶ βέλος, Διῒ χεῖρας ἀνασχών.
5 [e] Μή τι σύ γ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀντικρὺ μάχεσθαι.
6 ——— [f] Χαλεπὴ δὲ Θεοῦ ἐπιμῆνις.
7 ——— [g] Ὁ δὲ χερμάδιον λάβε χειρὶ
Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ οὐ δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ', ὁ δέ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος.
8 [h] Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.
Οὐ γὰρ σῖτον ἔδουσ', οὐ πίνουσ' αἴθοπα οἶνον·
Τοὔνεκ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται.

quantitate duplex etymon hujus vocis adducit. ¶ Ἄρης cum α longo ab ἀρὰ sive ἀρὴ, *execratio, imprecatio*; unde στυγερὸς Ἄρης, *execrandus*: στυγερῷ κρύσταλλον Ἄρηϊ. Hom. *Belláque Matribus Detestanda*; Horat. Ἄρης cum α brevi ab α privat. & ῥέω *dico*. In prælio enim non linguâ, sed manu res peragitur; Ἐν γὰρ χερσὶ &c. Οἱ δ' ἄρ ἴσαν σιγῇ &c. *Hermog.* Περὶ Δεινότ. hoc exemplum affert τῆς ἐπαναλήψεως τῆς ἐπὶ διαβολῇ, Ἄρες, Ἄρες, &c. Citant præterea hunc versum *Sextus Empiricus* adv. *Mathem. Clemens Alexandrinus* in *Protrept.* aliiq; Ad hanc porrò formam, & ad hujus loci, opinor, imitationem, *Oppian.* Κυνηγ. 3. Ἄρερ, ἄρερ, τί νυ σεῖο φερεσσάκεα τευχήεντες; Hunc *Homeri* locum (ut & alios, ut Μίσυλλόν τ' ἄρα τἆλλα & Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος) pro suo more etiam tangit *Martialis*, quasi invidens immani huic *Græcorum* licentiæ; *Græci, quibus est nihil negatum, Et quos* Ἄρες Ἄρες *decet sonare*. Imitatur & *Nonn. Dionys.* lib. 29. Ἄρες, Ἄρες, σὺ μὲν εὗδε δυσίμερε. Βροτολοιγὸς, *hominum pestis & pernicies*, ut ἀθηρηλοιγὸς (pro ἀθερολοιγὸς, metri gratiâ) *ventilabrum*, Od. λ'. qu. *palearum pernicies*. Idem *Mars*, qui hìc plenè & ἐντελῶς est Ἄρης βροτολοιγὸς, apud *Eusebium* (*Præpar. Evang.* l. 6.) ex vetere poeta ἐλλειπῶς & ἀντονομαστικῶς, Ἀλγινόεις βροτολοιγὸς dicitur: & apud *Oppianum*, Μή μοι βροτολοιγὸν ἀείδῃς Κυνηγ. lib. 1. Ἀφροδίτας συνάντως βροτολοιγὸς Ἄρης. *Æschyl.* Ἱκετ. & *Anthol. Ep. Gr.* lib. 7. Βροτολοιγὸς ἔφυς, ut Ἔρως βροτολοιγὸς in versu *Timonis* apud *Clementem Alexandrinum*, & *Eusebium*. Et alludit *Procopius* in *Arcan. Histor.* Καὶ ὥσπερ οἱ ποιηταὶ λέγουσι βροτολοιγοὶ ἤστην. Quæ verba citat etiam *Suidas* in voce Βροτολοιγός. Τειχεσιπλῆτα.] ¶ Πελάζων τείχεσι. al. τειχεσιβλῆτα, τεί-

μὲν, αἳ δὲ λῆς, αὐγάσδεο· Οἱ δὲ παῖδες, Ἄμμες δέ γ' ἐσσόμεσθα πολλῷ κάρρονες· *Plut. Instit. Lacon.* & *De Laude sui.*

[a] Πιστεύειν δὴ χρὴ καὶ Ὁμήρῳ ἀληθῆ λέγειν, ὡς ἄρα ἔρις ἄρχεται μὲν ἐξ ἀλογίστου, προέρχεται δὲ ἐπὶ μήκιστον· *Aristid.* to. 2. Or. *De Concord.* Hanc Ἔριδος periphrasin ad Famam transfert *Virgilius*, *Æn.* 4. *Parva metu primo, mox sese attollit in auras.* Ad pugnam *Nicetas Chon.* (Annal. *Man. Comn.* lib. 1.) Ἡ μάχη λαμπρῶς ἐκορθύετο, (vox *Homerica*) φιλαυξὴς δὲ οὖσα αὕτη καὶ ἀεὶ τῆς ἄνω ἐφιεμένη μικροῦ δεῖν ἐστήριξεν ἂν τὸ κάρη ἐς οὐρανὸν, χαμαιβάμων οὖσα τὰ πρῶτα καὶ χθόνιος. Ad *Homerum* ipsum accommodat *Longinus*, Περὶ ὕψ. *Callimach.* Hymn. in *Cer.* Ἴθματα μὲν χέρσῳ, κεφαλὰ δὲ οἱ ἧψατ' Ὀλύμπω. Vide & elegantem *Timonis* Parodiam in hunc locum apud *Clementem Alexandrinum, Strom.* 5.

IL. 5.

1 *Mars, Mars, homicida, cædibus-pollute, murorū-destructor.*
2 *Cepit* eum *purpurea mors, & fatum violentum.*
3 [a] *Tydidem haud cognôsses, utri-parti se-aggregaret.* (*sustulerit.*
4 - *Projice telū in virum* (hostem *sc.*) *postquam ad Jovem manus*
5 [b] *Noli tu omnino cum immortalibus Diis ex-adverso pugnare.*
6 ——— [c] *Gravis Dei est ira.*
7 ——— *Ipse saxum prehendit manu*
Tydides, magni ponderis, quod non duo viri ferrent,
Quales nunc mortales sunt: hic verò id facilè vibravit vel solus.
8 *Humor-quidam, qualis saltem fluit beatis Diis:*
Non enim cibum edunt, non bibunt ardens vinum;
Ideò exsangues sunt, & immortales vocantur.

[a] *Jacob.* 1. 8. Vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis.
[b] *Act.* 23. 9. Nè pugnemus cum Deo.
[c] *Psal.* 2. 12. Si vel tantillùm exarserit ira ejus. *Psal.* 90. 11. Quis novit potentiam iræ tuæ? *Apocal.* 6. 17. Venit dies magnus iræ ejus, & quis poterit stare?

χῃ καταβαλών. Utramque hanc lectionem & expositionem agnoscunt Grammatici; *Hesychius*, *Eustathius*, & *Didymus* (si modò *Didymus*) *Scholiastes*.

[b] Est profectò mors bellica, etsi pulchra & præclara, cruenta tamen & violenta π. θ. καὶ μ. κ. Usurpavit verò hunc versum *Julianus Imp.* quo die regiâ induebatur purpurâ, teste *Ammiano Marcellino*, lib. 15. *Clemens Alex. Pædag.* lib. 2. cap. 10. de fœminis delicatulis, quæ purpurâ impensè delectantur, Αὐτὰς ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος· quæ sanè admiranda est hemistichii hujus *Homerici* accommodatio, seu potiùs Catachresis; ut vita voluptuaris, qualis est eorum, qui cum *Divite* in Euangelio purpurâ & bysso induuntur, dicatur πορφύρεος θάνατος. Et fortè in mente habuit eruditissimus pater illud *Pauli* ad *Timotheum*, Ἡ δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκε. Eleganter etiam in *Alexandrum* torsit hoc carmen *Theocritus Sophista*, apud *Athenæum*, lib. 12. Qui, cùm ille patrium mutaret habitum, et ad *Persicum* transiret, juberétque sibi ex *Ionia* mitti purpuras, *Nunc*, inquit, *intelligo quid sibi velit illud Homericum*, Τὸν δ' ἔλε π. θ. καὶ μ. κρ. Voluit dicere, actum esse de *Alexandro*, postquam à ritu cultúque patrio ad luxum *Persicum* degenerâsset. Et nequiter nimis vibravit *Diogenes* in furem quendam πορφυρεοκλέπτην, quem videret ad mortem duci, *Ecce!* inquit, *ut hunc hominem*

nem Ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος, &c. *Plut. Apophth.* & *Laert.* in *Vit. Diog.* Citat etiam *Ælianus, De Animal.* lib. 16. cap. 1. Ubi de purpura, marino sc. animali, agens miram quandam hujus carminis expositionem habet, quam & hic affert *Eustathius*. Πορφ. θάν. λέγει, ὐ μόνον τὸν ἐξ αἵματος, ἢ τὸν μέλανα, ὡς καὶ κῦμα πορφύρεον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκ μιᾶς πληγῆς· ὡς καὶ ὁ Αἰλιανὸς φησὶν ἱστορῶν τοὺ πορφυρέας μιᾷ καταφορᾷ χειρὸς τὴν ζῶσαν πορφύραν συντρίβειν, ἵνα καλὸν ὄντω τὸ βάμμα τῆς πορφύρας γίνηται· ὅθεν καὶ θάνατος πορφύρεος, ὁποῖον ἂν πάθοι πορφύρα, μιᾷ καὶ αὐτὴ θανατουμένη πληγῇ. Imitatus etiam *Constant. Manass.* (Synops. Histor.) Πορφύρεός τε θάνατος κατέλαβε καὶ μοῖρα. Et respicit fortè *Virgilius*, *Purpuream vomit ille animam*; id est, animam unà cum sanguine. Est enim mors *purpurea* mors *sanguinea* seu *cruenta*; cui opponitur, apud *Juvenalem*, *mors sicca*.

[e] Citat *Seneca Rhetor*, (*Controvers.* lib. 4.) de *Rhetore* (nî fallor) prævaricante: qualem vulgò *Ambidextrum* vocant. Etiam παροιμιωδῶς usurpavit *Plutarchus* lib. Πότερα τῶν ζώων. Et *Numenius* Pythagoricus de *Arcesilao* apud *Eusebium Præpar. Evang.* lib. 14. Τῦ τε Ὁμηρικῦ Τυδείδυ ὁπότερεσι μετείη ἀγνοουμένου-ὐδ' ὂν ἦπον Ἀρκεσίλαος ἠγνοεῖτο. Quin & eleganter torqueri poterit hic versus in hominem ἐπαμφοτερίζοντα in bello civili, & ἀλλοπρόσαλλον, & qui in seditione incertarum aut neutrarum est partium: qualis ferè *Cicero* in bello civili inter *Cæsarem* & *Pompeium*, de quo *Sallustius* in *Declamatione* in ipsum *Ciceronem*, *Homo levissimus- fidus nemini, modò harum, modò illarum partium*, &c. *Solonis* certè lex erat, Ὁ ὂν στάσει μηδετέρας μερίδος γενόμενος ἄτιμος ἔστω· hoc est, ὃν ὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη.

[d] Ἔρχευ ἐπ' ἔργον, θεοῖσιν ἐπευξάμενος τελέσαι· *Pyth.* in *Aur. Carm.* Πρέπει ὄντας τι ὑπὸ θεῶν ἄρχεσθαι χρή· *Charond.* apud *Stobæum*. Πειρᾶσθαι σὺν τοῖς θεοῖς ἄρχεσθαι παντὸς ἔργυ, ὡς τῶν θεῶν κυρίων ὄντων, &c. *Xen. Occon.* Καθίει σαυτὸν θαρρῶν κἀπευξάμενος τοῖσι πατρῴοισι θεοῖσι· *Aristoph.* in *Vesp.*

[e] Σὺ δ' εἶκ' ἀνάγκῃ, καὶ θεοῖσι μὴ μάχυ· *Eurip.*

[f] *Plus valet humanis viribus ira Dei*; Ovid. *Trist.* lib. 5. *Gravis ira regum est*; Sen. Quantò magìs Dei, qui rex regum? Pro ἐπὶ μλῶυς legitur & conjunctim ἐπιμλῶυς quod & probare videtur *Eustathius*.

[g] Insignis locus, ex quo colligunt autores imminutam paulatim humani corporis staturam; quàm rectè ipsi viderint: quando Poetis quod libet, licet. Et videtur sanè hoc de humanæ staturæ decremento non tam verè & κατ' ἀκρίβειαν philosophicam, quàm hyperbolicè & per licentiam poeticam ab *Homero* di-

9 [i] Οὐ δηναιὸς, ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο,
Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γούνασι παππάζυσιν.
10 [k] Οὔ τοι, τέκνον ἐμὸν, δέδοται πολεμήϊα ἔργα,
Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο.

[i] Παππάζειν est blandè & ὑποκοριστικῶς patrem compellare (aliter *pappare* dixit *Juvenalis*) quasi πάππα φωνεῖν, hoc est, πατέρα καλεῖν. Καὶ παππάζυσ' ἅμα τῇ γλώττῃ *Aristoph. Vesp.* Πάππα est vox puerorum patrem blandè compellantium. *Od.* ζ'. Πάππα φίλ', ὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσσειας ἀπήνην; Et ut πάππα est ὑποκοριστικὴ προσφώνησις τῦ πατρὸς, sic & μάμμα μητρός· (Vide *Eustathium* aliósque *Grammaticos*) quæ compellatio apud nos etiam infantibus in usu est. Quod autem *Homero* est πάππας, id *Aristophani* est Παππίας, *Callimacho* Ἄππα, *Theocrito* Ἀπφῦς, *Syris* Ἀββᾶ, *Latinis* PAPA. Locus *Callimachi* est in initio Hymni in *Dianam*, quem hùc adscribere visum est, quia expressus videtur ex hoc *Homeri* versu, Οὐδέ τι μιν &c. quem & propterea ibi citat *Scholiastes*. Ὡς ὅτε πατρὸς ἐφεζομένη γονάτεσσι

Παῖς ἔτι κυρίζουσα τάδ' εἶπε προσέειπε γονῆα,
Δός μοι παρθενίην αἰώνιον, ἄππα, φυλάσσειν.

[k] Verba *Jovis* ad *Venerem*. Unusquisque ut *sorte*, sic arte *suâ contentus esse debet*. *Quam quisque nôrit artem, in hac se exerceat*; Cicero *Tusc.* lib. 1. Est autem is versus Proverbialis, apud *Aristophanem* in *Vesp.* (Et integrum ibi ex *Græco* transtulit, atque etiam *Græcè* ἑλληνιστὶ κῶς,

ctum esse. Cùm enim inter bellum *Trojanum* & *Homeri* tempora non ampliùs quàm 140 anni (plùs minùs) ex communi *Chronologorum* calculo interfluxerint (de quo vide inter alios *Plutarchum* in *Vita Homeri*), neutiquam profectò rationi consentaneum fuerit. nec credere id potuerit *Homerus*, in tam brevi temporis spatio, centum scilicet circiter annorum curriculo, tam insignem humanæ proceritati decessionem obtigisse. Ut frustrà omninò hâc de re Poetam nost um exagitent *Hieronymus Magus*, *Miscellan.* lib. 4. & *Hakewellus* noster, *Apologiæ pro Providentia* lib. 3. cap 5. Expressit & auxit *Virgilius*, *Æn.* 12.

Vix illud lecti bis sex cervice subirent,
Qualia nunc hominum producit corpora tellus.

Et respexit *Juvenalis*, *Sat.* 15.

Nam genus hoc vivo jam decrescebat Homero;
Terra malos homines nunc educat atque pusillos.

Vell. Paterc. lib. 1. *Quo nomine non est mirandum. quòd sæpe illud usurpat*, (ter in *Iliade* usurpat *Homerus*) Οἷοι νῦν βροτοί εἰσι. Vide & *Plinium*, *Nat. Hist.* lib. 7. cap. 16. *Agellium*, lib. 3. cap. 10. *M. Tyrium*, *Differt.* 8. *Augustinum*, *De Civitate Dei*, lib. 15. cap. 9. ibique *Ludovicum Vivem*.

[h] *Celsus* apud *Origenem* (lib. 2.) blasphemè & impiè de sanguine *Crucifixi*; Τί φησι καὶ ἀνασκολοπιζομένου τοῦ σώματος ποῖος Ἰχώρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσι. Meliùs longè & modestiùs *Alexander* vulneratus adulatoribus suis subridens, Τοῦτο μὲν αἷμα, ἔφη, οὐκ Ἰχώρ, οἷός πέρ, &c. *Plutarch. De fort. Alex.* *Seneca Rhetor* (*Suasoriâ* primâ) hoc dictum tribuit *Callistheni*; *quem & Alexander occidit propter intempestivè liberos sales: nam cùm Deus vellet videri, & vulneratus esset; viso sanguine ejus, philosophus mirari se dixerat, quòd non esset* Ἰχὼρ οἷός πέρ τε ῥέει μ. θ. *Athenæus*, lib. 6. ait *Dioxippum* quendam *Pancratiasten*, vulnerato *Alexandro*, & manante sanguine, hâc usum *Ironiâ*, dixisséque Ἰχὼρ οἷος, &c. Citat autem hunc locum & idem *Plutarchus* in *Conviv. septem sapientum.* Alludit etiam *Lucianus* in *Icaromenippo*; & *Porphyrius*, *De Abstinentia* lib 4. Ubi habetur aureum hoc ejus dictum & votum, quod apponere non gravabor; Εἰ γὰρ, καθάπερ φησὶν Ὅμηρος, μηδὲ σίτου ἐδεόμεθα, μηδὲ ποτοῦ, ἵν' ὄντως ὦμεν ἀθάνατοι. Medium porrò versum hujus sententiæ citat *Synesius Dione*, & *Juncus* de *Senectute* apud *Stobæum*. Eúmq; & sequentem *Theodoretus*, lib. 3. *De Curand. Græc. Aff.* Quin & hunc tertium Τοὔνεκ' ἀναίμονες, &c. respicit (nî fallor) *Anacreon*, in *Ode* quâdam *De Cicada*, Ἀπαθὴς, ἀναιμόσαρκε, Σχεδὸν εἶ θεοῖς ὅμοιος. Huc etiam pertinet illud *Cambysis* scomma in *Ægyptios* de *Api* à se vulnerato: Ὦ κακαὶ κεφαλαὶ, τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται ἔναιμοί τε καὶ σαρκώδεες; *Herod. Thal.*

9 ---*Non longævus* est, *qui cum immortalibus pugnat,*
Neque ipsum puerùli ad genua blandè patrem-compellant.
10 *Haud tibi, mea nata, concessa est ars bellica,*
Quin tu potiùs conferas te ad jucundas res & ritus *nuptiales.*

κῶς expressit, vel potiùs allusit *Cicero*, *Epist. ad Attic.* lib. 5. *O rem minimè aptam meis moribus! O illum verum!* Ἔρδοι τίς ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.) Ubi *Schol.* Καὶ ταῦτα δὲ ἐν παροιμίαις φέρεται. Scitè autem παρῳδήσας detorsit *Stratonicus Citharœdus* in imperitum *musicum*, qui olitor aliquando fuerat: Ἄιδοι τις ἣν ἕκ. εἰδ. τ. *Athen.* lib. 8. Idem & *Ptolemæo* Regi περὶ κιθαριστικῆς cum eo φιλονεικότερον disputanti, Ἕτερον, ἔφη, ἐστὶν, ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον. Huc spectat illud *Euripidis*; Τέκτων γὰρ ὢν ἔπρασσες οὐ ξυλουργικά. Et illud *Nestoris*, in *Epigram. Anthol.* lib. 1. Ἱππεύειν ἱππεῦσιν ἐδόθη, καὶ ἀοιδοῖς ἀείδειν, &c. quò respicit *Nazianzenus* epist. *ad Eudox.* Ἱππασίαν δεδαότα μὴ ᾄδειν ἐθέλει ἡ ποίησις. *Noli adfectare quod tibi non est datum*; Phædr. fab. 57. Et tritum illud, *Nè sutor ultra crepidam*. Et (ut alicubi *Horatius*) *Ludere qui nescit, campestribus abstinet armis.* Et alibi, *Quod medicorum est*, *Promit-*

Promittunt medici, tractant fabrilia fabri. Quin & ad versum illum *Aristophanis* jam laudatum respicit proculdubiò idem *Flaccus*, (Epist. 14. lib. 1.) *Quam scit uterque libens, censebo, exerceat artem*. Σπάρταν ἔλαχες, ταύταν κόσμει. *Orna Spartam, quam nactus es*. Plut. Et alii passim. *Intra Fortunam* (& artem) *debet quisque manere suam*. Plat. *De Leg*. lib. 8. Μίαν ἕκαστος τέχνην ἐν πόλει κεκλημένος, ἀπὸ ταύτης ἅμα καὶ τὸ ζῆν κλάσθω. *Aristot. Polit*. 2. Ἓν ὑφ' ἑνὸς ἔργον ἄρις' ἀποτελεῖται. Nec mirum, Ἄλλοι γὰρ πρὸς ἄλλα πεφύκαμεν. Idem *Ethic*. lib. 2. cap. 9. Ideóque Ἄριστον τὸ πράττειν ἕκαστον ὅ, τι οἶδε, καὶ ὅ, τι δύναται. *Apollon*. apud *Philostratum*, lib. 4. Egregiè *Plutarchus*, lib. Περὶ εὐθυμ. (Et certè nihil magis ad εὐθυμίαν tran-

11 —————— [l] Μηδὲ Θεοῖσιν
Ἶσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον
Ἀθανάτων τε Θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
12 [m] Αἰδομένων τ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἠὲ πέφανται·
Φευγόντων δ' οὔτ' ἂρ κλέος ὄρνυται, οὔτε τις ἀλκή.
13 [n] Εἴκετε, μηδὲ Θεοῖς μενεαινέμεν ἶφι μάχεσθαι.
14 [o] Τυδεύς τοι μικρὸς μὲν ἔην δέμας, ἀλλὰ μαχητής.
15 [p] Μήτι μοι ἀλλοπρόσαλλε παρεζόμενος μινύριζε·
Ἔχθιστος δέ μοι ἐσσὶ Θεῶν, οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν·
Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

[l] Eundem versum habet *Hesiodus* in *Theogonia*, casu duntaxat mutato, Ἀθανάτοις τε θεοῖς, &c. Citat & *Plutarchus* lib. *De Com. Notion. adv. Stoicos*. Χαμαὶ ἐρχόμενα phrasis est Proverbialis ex hoc loco desumpta, quâ vilia, caduca, terrena, exprimunt Autores. *Nazianz. Epist*. 16. Μικρὰ τῶν μικρῶν καὶ χαμαὶ ἐρχομένων φρονήσαντες. Sic & *Epist*. 63. *Aristid. Orat. Plat*. 2. Νῦν δ' οἱ ποιηταὶ πολλὰ χρήσιμοι, --ἐπημάρυς τε καλοῦντες (ἡμᾶς) καὶ χαμαὶ ἐρχομένους, &c.

[m] *Fortibus est fortuna vireis data*; Enn. *Fragm. Annal*. lib. 7. *Audentes fortuna juvat*; Virg. *Timidi nunquam statuêre tropaeum*; Juvenal. *Audentes fórsque Deúsque juvat*; Ovid. *Fortes fortuna adjuvat*; Terent. Phorm. *Vidêre fugientes capi aut occidi, fortissimum quemque tutissimum*; Sallust. Jugurth. *Galeati hi lepores* (sic enim fugientes milites vocavit olim *Cornificius* Poeta) ut *Imbelles damae, quid nisi praeda? Fortuna fortes metuit, ignavos premit*; Sen. Troad. *Mors & fugacem prosequitur virum*, (qui versus ferè ad verbum expressus ex illo *Simonidis*, Ὁ δ' αὖ θάνατος ἔφικε καὶ τὸν φυγόμαχον.) *Nec parcit imbellis juventae Poplitibus, timidóque tergo*; Horat. *Carmin*. lib. 3. Od. 2. *Fors juvat audentes, Chii sententia vatis*; Claud. *Epist. ad Prob*. Ubi nullus dubito, quin respexerit ad hunc locum Poetae; ut frustrà se torqueat *Cl. Barthius* in inquirendo autore illius sententiae; cùm ille *Chius vates* sit *Homerus*. *Effugit mortem quisquis contempserit*; *timidissimum quemque consequitur*; Curt. lib. 4. Ὁπόσοι τὸν μὲν θάνατον ἔγνωσαν πᾶσι κοινὸν εἶναι, καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ καλῶς θνήσκειν ἀγωνίζονται, τούτους ὁρῶ μᾶλλόν πως εἰς τὸ γῆρας ἀφικνουμένους· *Xenoph. De Exped. Cyri*, lib. 3. Contrà, Τοὺς ἀνθρώπους φεύγοντας τὸν θάνατον διώκειν dixit *Democritus*. Μάλιστα δὲ ἐκεῖνο μέμνησθε, ὅτι τῶν μὲν ἀνδρῶν καὶ μαχομένων ὀλίγον τὸ ἀπολλύμενόν ἐστιν· ἐγκλινάντων δὲ καὶ φευγόντων κομιδῇ βραχὺ τὸ σωζόμενον· uti *Fabius* (apud *Dionysium Halicarnassensem*, lib. 9.) Orationem suam ad milites concludit, respiciens proculdubiò hunc *Homeri* locum. Et geminum est illud *Catilinae* apud *Sallustium*; *Semper in praeliis iis maximum est periculum, qui maximè timent: audacia pro muro habetur*. Διδασκέτω δὲ πλειόνων (Imperator sc. suos milites) ὅτι τοῖς μὲν φεύγουσι πρόδηλος ὄλεθρος· (non ergò usquequaque verum est illud Rhetoris τοῦ ψευδαπόδος, Καὶ πάλιν μαχήσεται ὁ φεύγων) τοῖς δὲ μένουσιν ἄδηλος ὁ θάνατος ἀμυνομένοις· *Onosand. Strategic*. cap. 32. *Suidas*, ex vetere autore in Ἀποθνήσκοντας· Ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκοντας ὁρῶ τοὺς περὶ πλεῖστον τὸ ζῆν ποιουμένους, καὶ ζῶντας ὅσοι τοῦ ζῆν ἀπογνώκασιν. Et celebre inprimis hanc in rem rescriptum illud, quod *Leonidae* & trecentis ad *Thermopylas* pugnaturis miserunt *Ephori Spartiatae*; Μαχέσθωσαν

quillitatémq; animi conducit, quàm μὴ πολυπραγμονεῖν, sed inter artis suæ fines & limites se continere) Τὴν ἄμπελον σῦκα φέρειν οὐκ ἀξιοῦμεν, οὐδὲ τὴν ἐλαίαν βότρυς. (Nonne agnoscis, Lector, dictum illud Parœmiale *Jacobi Apostoli*, cap. 2. v. 12?) Et nos omnia habere volumus: Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν, &c. ut Poeta infrà, *Od.* δ'. Vide plura ibi. Adi & *Ælianum*, *Var. Hist.* lib. 2. capp. 2, & 3. Citant verò hunc versum, Ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα, &c. *Artemidorus* (*Onirocrit.* lib. 5.) et *Galenus* (*Protrept.* cap. 4.) Porrò binos hos *Homeri* versus eleganter παρῳδεῖ Princeps *Romani* Tullius Eloquii; (*Epist. ad Atticum*, lib. 14.) & quidem levi immutatione; pro γάμοιο ponendo duntaxat λόγοιο.

11 ———————— [d] *Neque diis*
Paria velis sapere; quippe neutiquam gens similis
Immortaliúmque Deorum, ac humi repentium hominum.
12 *Virorum quos* fugere *pudet plures salvi, quàm interfecti;*
Fugientium autem nec decus ullum oritur, nec præsidium.
13 [e] *Cedite, neque adversùs Deos gestiatis fortiter pugnare.*
14 *Tydeus parvus quidem erat corpore, sed bellicosus.*
15 *Nè mihi, o varie* & inconstans, sic *assidens quiritare:*
[f] *Invisissimus mihi es Deorum, qui Olympum habitant:*
Semper enim tibi contentio grata, belláque, pugnaque.

[d] *Esai.* 46. 5. Cui me adsimilabitis, æquiparabitis, aut comparabitis, ut ei similis sim?

[e] 2 *Paralip.* 13. 12. Nolite pugnare contra Dominum; quia non vobis expedit. *Act.* 5. 39. Nè etiam cum Deo pugnare comperiamini.

[f] *Rom.* 2. 8. Litigiosis ira & indignatio.

σοι ἠὲ πεφνάξεμενοι, καὶ οὐ πεφνάζονται· quam *Græcam* sententiam interpretari videtur *Sylla* (apud *Sallustium* in *Bello Jugurth.*) ubi milites suos monet, *Quantò ibi in prælio minùs pepercissent, tantò tutiores fore.* *Loccenius* (in *Notis Politicis* in *Cornelium Nepotem* in *Thrasybulo*) hunc *Homeri* versum affert ad illustrandum proverbium illud, quod ibidem occurrit apud *Nepotem*, *Matrem timidi flere non solere*: & in eam rem multa adducit de cauta timiditate, intérque alia hunc Poetæ locum; adeóque & Αἰδομένων hìc vertit *Metuentium*. Sed fallitur omninò vir doctissimus; siquidem Αἰδόμενοι hìc non sunt *timidi*, seu *metuentes*, (opponuntur enim Τοῖς φεύγουσι versu sequente, hoc est, *timidis* & *præ metu fugientibus*) sed planè contrà, *fortes* & *strenui*, quos fugere pudet pigétque, quos pudor & virtus in officio continent, & fortiter pugnare faciunt: Unde illud ad fortitudinem hortantis, Αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ.

[n] Hæc gnome, & quinta, & nona hujus libri, item secunda, & tertia sequentis, planè sunt parallelæ, & eódem spectant, vetántque θεομαχεῖν. Quod & alii Poetæ prohibent: *Pindarus*, *Pyth.* 2. Χρὴ δὲ πρὸς Θεὸν οὐκ ἐρίζειν. *Callimachus*, hym. 2. Καλὸν μακάρεσσιν ἐρίζειν· Ὃς μάχεται μακάρεσσιν ἐμῷ βασιλῆϊ μάχοιτο. *Euripides*, Θεοῖσι μὴ μάχου. Idem in *Iphig. Taur.* Τί γὰρ πρὸς τοὺς θεοὺς ἀμιλλᾶσθαι καλόν; *Menander*, Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχῃ. *Theognis*, Οὐκ ἔστι θνητοῖσι πρὸς ἀθανάτους μαχέσασθαι. Porrò Μὴ θεομαχεῖν Proverbialis formula est, quâ etiam *Latini* Autores utuntur, inter alios *Tertullianus*, *Ad Scapulam* cap. 4. Et quidem, *Cum Diis pugnare sacrilegos tantùm* (Θεομαχεῖν τοὺς ἱεροσύλους μόνον) dixerunt *Barbari* (at hoc non barbarè) apud *Curtium*, lib. 7.

[o] Παροιμιωδῶς usurpari poterit de homine pusillæ quidem staturæ; sed forti & magnanimo: qualem & nos (nî fallor) vulgò dicimus a tidy man. Nam *Tydeus* nanus corpore, mente gigas. Ἀνδρὶ βραχυήλικι μὲν, ἐνεργεστάτῳ δὲ, πρέπει τὸ, Μικρὸς μὲν ἦν, &c.

Eustath. *Statius Papinius*, de eodem *Tydeo*; *Major in exiguo regnabat corpore virtus.* *Ovidius* in *Elegia* quadam; *Utilior Tydeus, qui, siquid credis Homero, Ingenio pugnax, corpore parvus erat.* Qui versus interpretatio est hujus *Homerici*. Inter alia verò *Tydei* encomia apud *Homerum* hoc mihi palmarium videtur, quod hìc habemus. Hùc ergò respexerit *Scholiastes Æschyli*, Ἐπτ. Ἐ. Θηβ. ubi de *Tydeo*, Αἰνίττεται τὰ Ὁμηρικὰ ἐγκώμια φράσιν αὐτὴν καλὰ ἔχει ὁ Αἰσχύλος. Hinc & Adagium apud *Erasmum*, *Tydeus corpore, animo Hercules.* *Theophylactus Simocatta*, *Hist. Mauric.* lib. 2. cap. 8 Σάπερ δέ τις ἀνὴρ τὸ μὲν σῶμα ὡς ὁ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ Τυδεὺς ἀνυμνούμενος, τὴν δὲ γνώμην ... Τυδέως· Ἡρακλῆς γὰρ ἦν τὴν ψυχήν. Quem locum ex *Menandro Historico* nescio quare citat idem *Chiliastes*. Et nonnulli sanè *Grammatici* Τυδεὺς à τυτθὸς, *parvus*, deducunt; quibus suffragatur hic locus, inquit *Eustathius*. Χορηγία δέ τις ἐτυμολόγοις καὶ τὸ, Τυδεὺς μικρὸς ἦν δέμας· οἱ ἐκ τοῦ τυτθὸν, ὅ ἐστι μικρὸν, τὸν Τυδέα παρωνυμοῦσι. Et sæpenumerò quidem Χεὶρ (atque etiam ἀρετὴ, *fortitudo*) βασιλεῖαν ὀπηδεῖ. Fortè & hùc referri licet illud *Phocylidis* de *Formicis*; Φῦλον δ' ὀλίγον πέλεται πολύμοχθον. Et illud *Moschi* de *Cupidine*; Μικκύλα μὲν τήνῳ τὰ χερύδρια, μακρὰ δὲ βάλλει. Et illud *Theocriti* de *Ape*; Τυτθὸν θηρίον ἐντὶ μέλισσα, καὶ ἁλίκα τραύματα ποιεῖ. Habet & apis aculeum, *habet & musca splenem.* Ἔχει καὶ μυῖα σπλῆνα, ἔνεστι κἂν μύρμηκι χολή. Nam & minima animalcula sunt animosa, & (quid si dicam?) magnanima. Non ineptè ergò Poeta alicubi μυίης θάρσος *Menelao* fortiter pugnanti tribuit.

ᵖ Τυκτὸν κακὸν, ἀλλοπρόσαλλον· suprà in hoc ipso libro. Ἄρης ὁ ἀλλοπρόσαλλος ὢν, καὶ ἀνάρσιος, &c. *Clem. Alex.* Protrept. *Homerus Martem subinde mutantem partes novo verbo* ἀλλοπρόσαλλον *appellat*: Erasm. *Adag.* ¶ Est autem Ἀλλοπρόσαλλος (*modò his, modò illis fa-*

Ἰλ. ζ'.

1 ᵃ Ἀνέρες ἐστὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς.
2 ᵇ Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
3 ᶜ Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
4 ᵈ Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοίηδε καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίνεται ὥρη·
Ὡς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.
5 ᵉ Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα.
6 ᶠ Ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

ᵃ Δῆλον ἐποίευν τῷ βασιλέϊ, ὅτι πολλοὶ μὲν ἄνθρωποι εἶεν, ὀλίγοι δὲ ἄνδρες· *Herodot.* *Polymn.* Σὺ μὲν, ὦ Λυκρητία, γυναικείας τυχοῦσα φύσεως ἀνδρὸς εὐγενοῦς φρόνημα ἔσχες· ἡμεῖς δὲ ἄνδρες γενόμενοι γυναικῶν χείρους ἀρετῇ γενοσόμεθα· *Junius Brutus* apud *Dionysium Halicarnassensem*, lib. 4. *Cicero* in *Epistola* quadam: *Vidi Brundusii virum, & planè virum.* Vidi ἄνδρας μὲν οὐδαμοῦ, παῖδας δὲ ἐν Λακεδαίμονι· *Diogenes* apud cognominem *Laertium*, lib. 6. *Siquid in Flacco viri est*; (Horat. *Epod.*) id est, virtutis: nam *virtus à viro*, ut *Cicero*, *Tusc.* lib. 2. Est autem hoc carmen ad pugnam Protrepticon frequens apud Poetam.

ᵇ *Diisne advorser, quasi Titani?* (pro *Titanes*) *Diis belligerem, quibus sat esse non queam?* Plaut. *Pers.* sed de *Theomachia* vide plura paulò suprà.

ᶜ Gnome præcedenti planè parallela. *Velim, ut omnes salvos facere possimus monendo, μὴ θεομαχεῖν.* Tertullian. lib. *ad Scapulam*, cap. 4.

ᵈ *Pyrrho* philosophus, teste *Laertio*, & *Simonides* poeta hoc carmine multùm delectati sunt. Ἓν δὲ τὸ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνήρ· Οἵη περ φύλλων γενεὴ, &c. Laudant etiam *Plutarchus*, (lib. *De Consol. ad Apoll.*) *Lucianus*, (in *Contemplant.*) *M. Antoninus*, (*De seipso*, lib. 10. ubi & sic παραφράζει, Φυλλάρια δὲ καὶ τὰ τεκνία σου, &c.) *Clemens Alexandrinus* (*Strom.* 6. ubi geminum locum affert ex *Musæo*:

vens, varius, levis, inconstans, subinde mutans partes, ὁ ἐπαμφοτερίζων) aptum & elegans epitheton *Martis*, ob dubium scilicet & incertum belli eventum, & ancipitem *Martis* aleam. (Vide Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας, infrà, *Il.* ζ'. & Ξυνὸς Ἐνυάλιος, *Il.* σ'.) Ἀλλοπρόσαλλε, ἄλλοτε ἄλλῳ φίλε· *Hesych.* & *Eustath.* Χρήματα δ' ἀνθρώπων ἄλλοτε ἄλλος ἔχει. (*Theogn.*) hoc est, *Plutus* (æquè ac *Mars*) est ἀλλοπρόσαλλος. ¶ Μινυρίζειν, τὸ ὑφειμένως κλαίειν, παρὰ τὸ μινυὸν, ὃ δηλοῖ τὸ μικρόν· (*Eustath.*) ὑποκλαίειν, vulgò (ni fallor) **to whine or whimper**, μινυρᾷ φωνῇ χρῆσθαι, *querulâ & exili & flebili voce loqui*, seu *exili voce lamentari*; à Μινυρὸς, *querulâ & exili voce lamentans*, unde μινύρεσθαι, idem ferè quod μινυρίζειν, nisi quòd hæc terminatio verborum in ίζειν, præcedente ρ, sit magis ποιητικὴ. Αἰεὶ γάρ τοι, &c.] Οὐκ ἐν ἐπαίνῳ κεῖται τὸ αἰεὶ φίλερι· χρὴ γὰρ κατὰ τοὺς σοφοὺς πολεμικὸν εἶναί τινα, οὐ μὴν φιλοπόλεμον· *Eustath.* Continet hic versus luculentum characterem τοῦ φιλέριδος καὶ φιλονείκου· quo hominum genere nihil profectò magis invisum nec odiosum Deo & hominibus: ut non mirum, si *Mars*, pugnæ & contentionis Deus, *Jovi* invisissimus. Et meritò *Theorus*, περίτριμμα τῆς ἀγορᾶς, *forensis ille rabula*, φιλόνεικος & φιλόδικος, et, ut verbo dicam, alter *Cleon*, Θεοισεχθρία audit apud *Aristophanem* (in *Vespis*) hoc est, *Deorum odium*, vel *Diis invisus*. Quanquam et Clarissimus noster *Crittonus*, qui Comœdiam illam *Prælectionibus* suis æternùm illustravit, in hac compositione vocem ἐχθρὸς non *passivè*, sed *activè* sumendam nos docuit: ac si Θεοισεχθρία non esset *Deorum odium*, aut *Diis exosus*; sed *Diis inimicus*, vel *Deos odio habens*, *Deorum* vel *Dei osor*. Judicent Eruditi. Certè Ἐχθρὸς apud *Homerum* passivum est *Exosus* potiùs, quàm activum *Osor*: ut Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος. Ἐχθρὰ δέ μοι τοῦ δῶρα, &c. Sic hic Ἔχθιστος δέ μοί ἐσσι.

IL. 6.

1 [a] *Viri estote, amici, & mementote strenui roboris.*
2 *Non ego cum Diis cœlestibus pugnavero.*
3 [b] *Haud ego cum beatis Diis velim pugnare.*
4 [c] *Quale foliorum genus, tale & hominum.*
Folia alia quidem ventus humi fundit; alia autem sylva
Virescens producit, veris autem succrescunt tempore:
[d] *Sic hominum generatio, hæc quidem oritur, illa verò occidit.*
5 *Antè Leo, pòst Draco, media autem Chimæra.*
6 *Nimirum ille per campum Aleum solus errabat*
Suum animum macerans, semitam & societatem *hominum devitans.*

[a] 1 *Sam.* 4. 9. Confirmate vos, et estote viri ... igitur ... pugne... 2 *Sam.* ... Esto vi... pug... 1 *Cor.* 16. 13. Viriliter agite, estote fortes. [b] *Act.* 11. 17. Ego quis eram, ut Deo repugnare possem? [c] *Sirac.* 14. 18, 19. Sicut folium fructificans in arbore viridi; alia generantur, et alia dejiciuntur: sic generatio carnis et sanguinis; alia finitur, et alia nascitur. [d] *Eccles* 1. 4. Generatio una abit, et altera advenit.

---

sæo: unde & *Homerum* ait mutuatum esse) & *Eusebius* ex *Attico Platonico* (*Præpar. Eu.* l. 15.) Et ad *Caunios* ἐπιμελῶς χλωροὺς nequiter admodum detorquet *Stratonicus* apud *Strabonem*, lib. 14. Imitatur & *Nonnus*, (*Dionys.* 3.) Ὠκυμόρων μερόπων γενεὴν φύλλοισιν ἐίσκω. Φύλλα τὰ μὲν, &c. Respicere etiam videtur *Mimnermus*; Ἡμεῖς δ' οἷά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη· & *Horatius* (*De Arte Poetica*) *Ut sylvæ foliis pronos mutantur in annos: Prima cadunt*, &c. Et *Aristophanes* (in *Avib.*) Ἄνδρες ἀμαυρόβιοι φύλλων γενεᾷ προσόμοιοι.

Ἀνδρῶν

Ἀνδρῶν γὰρ γένος ἐστὶν ὁμοίϊον ἄνθεσι ποίης,
Ἄνθεσιν εἰαρινοῖσι, τὰ μὲν φθινύθει, τὰ δ' ἀέξει· *Q. Calab.* lib. 14. Elegans quinetiam est Parodia apud *Dionem Chrysostomum*, quâ versus iste, Οἵηπερ φύλλων, &c. ad homines leves & futiles accommodatur; Οἵηπερ φ. γ. τ. κ. α. Ἀνδρῶν κουφονόων φιλολοιδοράτων ἀγερώχων. *Nil semper floret, ætas succedit ætati*; Cic. *Phil.* 12. Νῦν ἄμμες, πρόσθ' ἄλλοι ἐθάλλεον, αὐτίκα δ' ἄλλοι, Ὧν ἄμμες γενεὰν οὐκέτ' ἐποψόμεθα· *Plut.* ubi suprá. *Apuleius*, De Mundo; *Sors nascentium obitorum loco pullulat, & occidentium numerus nascentibus locum pandit. Græci* Autoris *De mundo*, qui *Aristotelis* nomine circumfertur, et quem *Madaurensis* ille *Platonicus* transtulit, verba sic habent; Καὶ αἱ μὲν γενέσεις ἐπανισοῦσι. (apud *Stobæum* ἀνασωζοῦσι, *compensant*) τὰς φθοράς, αἱ δὲ φθοραὶ κουφίζουσι τὰς γενέσεις. Ubi *Bonaventura Vulcanius* hunc *Homeri* locum adducit: *Homerus eleganter vitam hominum foliis arborum comparat: quòd perpetua sit nascentium & morientium vicissitudo, &c.*

[e] Proverbii loco jactari potest, in hominem varium et inconstantem, ut et illa apud *Horatium*; *Humano capiti cervicem pictor equinam*: et *Diversum Panthera genus confusa Camelo.* Quin et παροιμιακῶς usus est *Cicero* de epistola inæquali, et malè sibi cohærente; *Epist. ad Atticum*, lib. 2. Et insignis est illa Parodia de *Arcesilao* Philosopho apud *Sextum Empiricum* (*Pyrrhon. Hypotyp.* lib. 1.) Πρόσθε Πλάτων, ὄπιθεν Πύῤῥων, μέσσος Διόδωρος· ità enim ibi legi debet: prout etiam ab *Eusebio* (*Præpar. Ev.* lib. 14.) citatur ex *Numenio*. Cæterùm hic *Homeri* versus, utì et proximus, habetur etiam apud *Hesiodum* in *Theogonia*; *à quo fortean mutuatus est Homerus*, inquit Clarissimus noster *Gatakerus* in *Cinno*: quod nollem dictum. Quasi scil. *Hesiodus Homero* prior: cujus contrarium tum universæ ferè gentis *Chronologorum* testimoniis, tum et invictis argumentis ex ipso filo et stylo utriusque Poeseως desumptis probari posset; si hoc ageremus. De

7 [g] Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων.
8 [h] Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν. ---
9 [i] Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
10 [k] Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.
11 [l] Χερσὶν ἀνίπτοισιν Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Ἅζομαι· οὐδέ πη ἔστι κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
12 ———————— [m] Νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
13 [n] Τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ' ὀπίσσω
Ἔσσονται· τῷ καί μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.
14 [o] Οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισι.
15 [p] Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος ---

[g] Generosa quæq; pectora fodicat hic stimulus, et æmu... is hic ardo... lit, ut præst... o- ru... l... ui fo... cd (*si possint*) *etiam exsuperare.* (*Scipio de se apud Livium*) Et præclarum quidem hoc, sed periculosum, in libera præsertim Republica, teste *Atheniensium* Ostracismo. Vide *Cornelium Nepotem* in *Aristide*, ibique *Loccenium* in *Notis Politicis*, qui et hoc *Homeri* carmen adducit. Nimirum in populari statu τὸ ὑπερέχειν πᾶν ὕποπτον. Ideóque *Aristides*, dum φερώνυμος esse vult, hoc est, ἀριστεύειν (Οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος, ἀλλ' εἶναι θέλει, ut *Æschylus* de *Amphiarao*) et optimus inter cives esse laborat, ab eis fert præmium pessimi; nec melius *Themistocles*, *Phocion*, aliíque è *Græcis* ἀριστεύοντες· nè quid jam dicam de *Romanis*. Egregia illa vox *Scipionis Africani*, in insigni illa oratione, quâ *Fabio Maximo* respondet apud *Livium*, lib. 28. *Tanquam mihi ab infimo quoque periculum sit, nè mecum æmuletur; & non ab eo, qui quia super cæteros excellat, quò me quoque niti non dissimulo*, (hoc est, Αἰὲν ἀριστεύειν, *&c.*) *me sibi aquari nolit.* Et tamen hic talis tantúsque vir, *repetundarum accusatus*,

Chimæra porrò præter *Eustathium* vide etiam *Mythologos*: nec non *Plutarchum* (*De virtut. Mulier.*) *Apollodorum*, (*Bibl.* lib. 2.) *Lycophronis Scholiasten*, *Sabellicum*, (lib. 5. *Ennead.* 1.) aliósque. Hunc autem versum sic transtulit *Lucretius*, (lib. 5.) *Prima Leo, postrema Draco, media ipsa Chimæra.*

[f] Dictum hoc de *Bellerophonte* proverbii loco usurpatum de homine solitario et solivago, qui ἀπμαγέλης, et segregat se separátque à consortio hominum atque societate, *Ipse suum cor edens, hominum vestigia vitans*; utì posterius hoc carmen *Homericum* vertit *Cicero*. (*Tusc.* 3.) Quippe Θυμοβόρον ὁ μονασμός· *Eustath.* Citat porrò hunc locum *Aristoteles*, Problematum Sect. 30, ubi de melancholicis. Priori hemistichio hujus secundi versûs παροιμιωδῶς usus est *Heliodorus* (*Æthiop.* lib. 1.) de quodam melancholico et solivago, et morbo hoc *Bellerophonteo* laborante; Εἰς ἀγρόν τινα καὶ ἐσχατιὰν ἑαυτὸν ἀπῴκισε, κἀκεῖ διῆγεν, ὃν θυμὸν κατέδων, τοῦτο δὴ τὸ τῆς ἔπους. Fortean ad posterius respexit *Oppianus*, (Κυν. 2.) Τρίβον ἀνθρώπων ἀλεείνων. Ἀλήϊον variè exponitur ab *Eustathio* aliísque *Grammaticis*. Vel ut sit proprium nomen, *Campus Aleius*, cujus mentio apud *Herodotum*, *Strabonem*, *Arrianum*, & alios; atque ità interpretatur *Cicero* (loco jam laudato) *Qui miser in campis mœrens errabat Aleis*. Et *Dionysius* Περιηγ. de eodem *Bellerophonte*, Κεῖθι δὲ καὶ πεδίον τὸ Ἀλήϊον, οὗ κατὰ νῶτα Ἀνθρώπων ἀπάνευθεν ἀλώμενος ἐνδιάασκε. Ubi vide doctissimum *Hillum* in *Commentario* nuper edito, qui et hunc *Homeri* locum eò adducit. Vel appellativum (¶) qu. οὐκ ἔχων λήϊα, hoc est, σιτοφόρα πεδία· vel, παρὰ τὴν τοῦ ἥρωος, *Bellerophontis* scil. ἄλην ἤτοι πλάνην· ut ἀλήϊον ἀλᾶτο sit τρόπος ἐτυμολογίας. Sed et in exemplum τῆς Παρηχήσεως seu Παρονομασίας hunc locum affert *Hermogenes*, (*De Invent.* lib. 4.) Ἐνταῦθα γὰρ ὅμοια μὲν ἀλλήλοις ἠχεῖ τὸ Ἀλήϊον, καὶ τὸ Ἀλᾶτο, καὶ τὸ Ἀλεείνων.

7 [e] *Semper excellere, & eminentior esse aliis* stude.
8 *Neque genus patrum dedecora* --
9 *Aurea pro æneis, centum-boves-valentia pro novem-boves-va-*
10 [f] *Viro defatigato robur valde vinum auget.* (*lentibus.*
11 [g] *Manibus illotis Jovi libare ardens vinum*
Vereor, neque ullo-modo fas-est atras-nubes-cogenti Saturnio
Sanguine & tabo pollutum vota facere. (*nès est.*
12 --*Victoria alternat inter homines, & modò hos-modò-illos-pe-*
13 [h] *Huic neque nunc mens integra, neque in futurum*
Erit: idcircò ipsum luiturum suspicor.
14 *Quibus Jupiter imposuit duram sortem, ut in posterum*
Hominibus simus famosi post-futuris.
15 [i] *O bone, perdet te tuus vigor, impetúsque mentis* --

[e] 1 *Cor.* 12. 31. Æmulamini dona potiora [illegible] orrò iter a[illegible] lentiam [illegible] dicab[illegible] 1 [illegible] D[illegible] excellatis. [f] 1 *Tim.* 5. 23. Modico vino utere propter stomachum tuum, & frequentes tuas infirmitates. [g] *Psal.* 26. 6. Lavabo in innocentia manus meas, & circundabo altare tuum, Domine. *Esai.* 1. 15. Cùm multiplicaveritis orationem, non exaudiam: manus enim vestræ plenæ sunt sanguine. [h] *Psal.* 107. 17. Stulti propter viam defectionis suæ, & propter iniquitates suas afflictantur. [i] *Hos.* 7. 16. Cadent gladio, à furore linguæ suæ.

---

cusatus, --*in voluntarium exilium concessit*, inquit *Aurelius Victor*, libro *De Viris Illustribus*. Cæterùm versum hunc *Pompeius* semper in ore habuit, & se à puero adamâsse testatur *Cicero*,

(*Epist. ad Quintum fratrem*, lib. 3. & *Epist. Famil.* lib. 13.) & eidem *Pompeio* à *Posidonio* commendatum narrat *Strabo*, *Geogr.* lib. 1.

[h] Τῶν πατέρων ἐ χρὴ λείπεσθαι· *Thucyd.* lib. 1. Χρὴ τοὺς νεωτέρους, πατέρων τῶν ἀγαθῶν γενομένων παῖδας, πειρᾶσθαι μὴ αἰσχῦναι τὰς προσηκούσας ἀρετάς· Idem, lib. 4. ad quem locum *Scholiastes* hoc ipsum *Homeri* hemistichium adducit. Αἰσχρὸν, λιπεῖν τὴν τῶ φρονήματος τάξιν, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγονοι παρέδωκαν· *Demosth. Orat.* Περὶ Συντάξ. *Et pater Æneas & avunculus excitet Hector*; Virg. Ου γὰρ ἔοικε Διὸς μεγάλοιο γεγῶτας Αἰσχύνειν πατέρων ἱερὸν γένος· *Q. Calab.* lib. 1. Μή με καταισχύνῃς πατέρα φιλόστοργον· *Basil. Imp. Paranet.* cap. 2. Τὸ, Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, ἐν τοῖς ἄριστα τῷ ποιητῇ εἰρῆσθαι πιθέντες· *Socrates*, in epistola quadam ad *Xenophontem*.

[i] In *Proverbium* abiit, de *inæquali permutatione*, *Diomedis* & *Glauci* permutatio. Χρύσεα χαλκείων· *Aurea pro Æreis*. *Diomedis hercle arma & Glauci non dispari magis pretio existimata sunt*; A. Gell. lib. 2. cap. 23. *Vestris temporibus talis legum inventa est permutatio, qualem & apud Homerum, patrem omnis virtutis, Glaucus & Diomedes* [illegible] *se faciunt dissimilia permutantes*: χρύσεα [illegible]είων, &c. *Justinian.* Proœm. *Pandect.* U[illegible]m porrò hoc Adagium, Χρύσεα χαλκέ[illegible] [illegible]atone, (in *Phædro*) *Aristotele*, (E[illegible]p. 9.) *Plutarcho*, (*Adversùs Sto*[illegible]) (*Epist.* 101.) & *Cicerone*, (*Epist. ad Atticum*, lib. 6.) his verbis, *Habes ad omnia: non* (*ut postulâsti*) χρύσεα χαλκείων, *sed paria paribus respondimus*. Mart. *Epigr.* lib. 9. *Tam stupidus nunquam nec tu, puto, Glauce, fuisti, Χάλκεα donanti χρύσεα qui dederas.* Ἑκατόμβοια] *Centum boves valentia, pretio centum boum digna.* *Boves* enim olim pro *pretio* in emptione & venditione. Hinc æstimatio rerum antiquitùs per *boves*, ut nunc per *nummos*. Οἱ γὰρ παλαιοὶ, πρὶν ἐπινοηθῆναι τὰ νομίσματα, τὰς συναλλαγὰς ἐπὶ τῶν βοῶν ἐποιοῦντο. Falluntur itaque, qui in hac voce & similibus, ut Ἀλφεσιβ. Ἐννεαβ. βοῶν accipiunt pro *numismate* bovis formâ signato; cùm *Homeri* ævo nummus apud *Græcos* nondum in usu fuerit. Posteà quidem hæc figura nummo impressa, idque ad indicandum fortè usum & morem antiquum, quo boves olim pro pretio dari solebant; atque hinc proverbium, Βοῦς ἐπὶ γλώττῃ. Vide præter *Eustathium* etiam *Pollucem*, lib. 9. & *Alciatum*, in *Annotat.* in *Pandect.* Ex. l. pri. de *Contrah. Empt.*

[k] Τὸν οἶνον, ἐὰν πίνῃ τις μετρίως, τό τε σῶμα ὤνησε, τήν τε ψυχὴν οὐκ ἔβλαψε· *Libanius* in exemplo *Progymnasmatum*. Hìc autem versus inter alios, fortè & præ aliis, ansam dedit Carmini illi *Horatiano*: *Laudibus arguitur vini vinosus Homerus*. Respicit porrò ad hunc *Homeri* versum *Macedonius*, *Epigr. Gr. Anthol.* lib. 2. Ὅττι μὲν οὖν μερόπων οἶνον Ὅμηρος ἔφη.

[l] Proverbialis locutio, quâ post *Homerum* usi sunt tum profani, tum etiam Sacri Scriptores. Tam solennis autem, & tralatitius apud

16 [q] Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρωάδας ἑλκεσιπέπλους.
17 ——— [r] Παιδὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων.
18 [s] Ου γάρ τις μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ ἄϊδι προϊάψει,
19 [t] Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
Ου κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
20 [u] Αλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ', ἠλακάτην τε· καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.

[q] Παροιμιακῶς usurpatum à *Cicerone* hoc carmen, non semel in *Epistolis ad Atticum*, ut & alterum illud huic parallelum, *Il.* χ'. Πουλυδάμας μοι πρῶτος, &c. Ubi etiam statim sequitur & istud Αἰδέομαι Τρῶας, &c. Cæterùm duos hosce versus unico illo expressit *Persius Sat.* 1. (observante *Casaubono*) *Ne mihi Polydamas & Troiades Labeonem Prætulerint*. Sic & *Cicero* utrumque hunc *Homeri* versum conjungit; (*Epist. ad Att.* lib. 7. ep. 1.) Αἰδέομαι *non Pompeium modò*, sed Τρῶας καὶ Τρωάδας. Πουλυδάμας μοι πρῶτος, &c.

[r] *Themistius Euphrades*, Orat. 6. in fine: ubi pro ἀμείνων legitur ἀρείων. Horat. *Tydides melior*

Ethnicos mos erat lavandi manus ante sacrificandum; ut χερνίπτειν etiam pro θύειν, id est, *sacrificare*, ponatur à *Lycophrone* & aliis. Legitur autem hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiodum*, (Ἐργ. καὶ Ἡμ.) sed inversus, & divulsus in duo hemistichia duorum versuum: Μηδέ ποτ' ἐξ ἠοῦς Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισι. Κελαινεφέϊ.] Ζεὺς κελαινεφὴς, κατὰ ἀλληγορίαν, ὁ μέλας ἰδεῖν, καὶ οἱονεὶ αὐτὸς κελαινοφανὴς διὰ τὸ τοῦ νοῦ δυσόρατον. *Eustath.* Od. λ'. *Homerus Jovem in nubibus habitantem, & κελαινεφῆ appellat, à qua alia causa, quàm quòd decreta ejus obscura, nec pervia humanæ menti?* *J. Crucius* in Epistola ad *Joannem Beverovicium*, De *Vita Termino*.

[m] *Non semper vostra evortit, nunc Juppiter hâc stat*; Enn. in *Fragm. Annal.* lib. 7. *Fortuna belli artem victos quoque docet*; Q. Curt. lib. 7. *Quondam etiam victis redit in præcordia virtus, Victorésque cadunt*; Virg. *Æn.* 2. Hinc *Mars* apud nostrum audit Ἀλλοπρόσαλλος & νίκη, Ἑτεραλκὴς, (¶) quasi ἐκ διαδοχῆς ἑτέροις ἄλλην παρέχουσα (*Eustath.*) vel, ἡ τοῖς προτέροις νενικημένοις ἀλκὴν παρέχουσα (*Hesych.*) Quo Epitheto, licèt ποιητικωτέρῳ, usa est etiam *Anna Comnena*, *Alex.* lib. 2. Καὶ ἑτεραλκέα τὴν νίκην ποιησαμένους. *Nunquam minùs, quàm in bello eventus respondent. Simul parta ac sperata decora unius horæ fortuna evertere potest*; Liv. Hinc simulacro τῆς νίκης alæ plerumque additæ, quia *Inter utrumque volat dubiis victoria pennis*; Ovid. *Metam.* 8. Et Ἄγαλμα Νίκης ἄπτερον, tanquam insolens quid & speciale, meminit *Pausanias*; & ex eo *Anthologia Græcorum Epigrammatum*. Citat verò hoc hemistichium *Theophylactus Simocatta*, *Hist. Maur.* lib. 2. cap. 17. Et alius item scriptor *Byzantinus* Ὁμηρικώτατος, *Nicetas Choniates*, Annal. *Balduin.* Ἀλλοπρόσαλλος (*Martis* epitheton apud nostrum) ἡ μάχη, πίπτει δὲ τὰ τὰ ἀνθρώπινα, καὶ νίκη ἐπαμείβεται ἄνδρας.

[n] Unusquisque suam luit stultitiam, éstque *suæ fortunæ faber.* ¶ Ἐπαυρεῖν vel ἐπαυρέσθαι est *fructum percipere ex aliquo*; sive *bonum*, & tum est *frui*, ut Τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι· *Il.* ν'. sive *malum*, & tum est *luere* sive *pœnas dare*, ut hìc, & *Il.* ο'. Κακορραφίης ἀλεγεινῆς Πρώτη ἐπαύρηαι· et alibi sæpiùs cum *genitivo*; at hìc *absoluté*.

[o] Ut argumentum fiamus Tragœdiæ. (*Ut Declamatio fias*) Ἀοίδιμοι certè *Homero*, cujus versus apud omnem posteritatem decantatissimi. *Iliensium* (de quibus hic sermo) clades & calamitates inprimis ἀοίδιμοι, & illa *malorum Ilias* πολυθρύλλητος & passim ab omnibus celebrata. ¶ Ἀοίδιμος μέση λέξις, καὶ οὐκ δεῖ ἐπὶ ἐπαίνου (*Eustath.*) sed aliquando in malam partem; ut hìc, *famosus*.

[p] *Plutarchus*, lib. *De Stoic. contrar.* *Seneca Rhetor*, *Controversiarum* lib. 1. Infrà *Il.* π'. Ἐν γὰρ μὲν ὤλεσεν ἀλκή. *Vis consili expers mole ruit suâ*; Hor. *Consilio, non impetu, opus est*; Curt.

16 *Vereor Troas & Troadas longa-vestium-syrmata-trahentes.*
17 ——*Patre hic multò fortior.*
18 [k] ***Nemo enim me ante fatale-tempus ad inferos demittet.***
19 [l] ***Fatum neminem autumo effugisse hominum,***
Neque ignavum, neque fortem, postquam semel natus-fuerit.
20 ***Sed domum te-conferens tua ipsius opera cura,***
[m] ***Telámque colúmque: & ancillas jube***
Munus obire suum; bellum autem viris cura-erit.

[k] *Joan.* 7. 30. Nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora ejus.
[l] 2 *Sam.* 14. 14. Omnino morituri sumus. *Heb.* 9. 27. Statutum est hominibus semel mori. [m] *Prov.* 31. 19. Manus suas immittit ad verticulum, & manus ejus tenent fusum.

---

melior Patre. Suprà *Il.* δ'. Ἡμεῖς τοι πατέρων, &c. Vide plura ibi.

[r] Præsentissimum hoc remedium & amuletum adversùs tyrannorum minas, & mortis metum;

tum, (quo & consolatur socios *Ulysses* infrà, *Od.* κ'. Ὦ φίλοι, ὐ γάρ πως, &c.) quòd viz. nemo ante diem moritur; nec ad plures concedit priùs quàm fatale tempus & decretorius dies advenerit. Hoc enim est ὑπὲρ αἶσαν, (quod alibi ὑπὲρ μόρον & ὑπὲρ μοῖραν) ante debitum tempus, præter & suprà & ultrà fatum: horam & moram mortis quasi prævertere & anticipare, *Parcarum* colos præcipitare, & quasi vitæ filum abrumpere. Nemo sic mortem oppetet, & (si *Hectorem Homericum* hìc audimus) nemo sic alium morti dabit. Idem tamen *Homerus*, *Il.* υ'. Μὴ καὶ ὑπὲρ μοῖραν δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι· (vide *Lucianum* in *Jove Confut.*) & *Virgilius* de *Didone* gladio sibi necem inferente, *Nam quia nec fato, meritâ nec morte peribat, Sed misera ante diem*, id est, ὑπὲρ αἶσαν. Idem verò Poeta alibi; *Stat sua cuique dies.* Vide *Beverovicium* De *Vitæ Termino*, ubi fundum illius sententiæ de vitæ Termino fatali (saltem ex mente veterum Poetarum, qui sapientiæ Magistri erant apud *Ethnicos*) collocat in hoc versu *Homerico*.

[1] *Plut. De Cons. ad Apollon. Clem. Al. Strom.* 6. *Euseb. De Præpar.* 6. *Lucian. Apolog. pro Mercenar.* & *Philopatr. Aristid. Quint.* lib. *De Music.* lib. 3. Succinit *Pindarus*, *Pyth.* 12. Τό γε μόρσιμον ὐ παρφυκτόν. *Eurip. Heracl.* Μόρσιμα δ' ἔτι φυγεῖν θέμις. Idem *Hippol.* Οὐ δὴ δεῖ μοίρας τῦ χρεὼν τ' ἀπαλλαγή. *Bion. Bucol.* Μοίραισι δ' ἀνάγκαια φάρμακα πάντα. *Apollon. Arg.* 1. Μοῖραν ἀνέπλησεν· τὴν γὰρ θέμις ὅποτ' ἀλύξαι θνητοῖσιν. Et lib. 4. Οὐ γάρ τις ὑποτροπίη θανάτοιο. Nec ullus dubito, quin ad hunc *Homeri* locum respexerit *Herodotus*, (*Musâ primâ*) Τὴν πεπρωμένην μοῖραν ἀδύνατά ἐστιν ἀποφυγέειν· & *Euripides* in *Alceslide*, Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται· & *Demosthenes*, Πᾶσι γὰρ ἡμῖν ὁ θάνατος ὀφείλεται· & *Simonides*, Ὁ δ' αὖ φυγόμαχος ὁμῶς ἐπικρέμαται θάνατος, κείνῳ γὰρ ἴσον λάχον μέρος οἵ τ' ἀγαθοὶ, ὅστις τε κακός. Boni & mali, δίκαιοι καὶ ἄδικοι, utrique ad inferos & ad manes descendunt. Καὶ γὰρ καθ' ᾅδην δύο τρίβους νομίζομεν, Μίαν δικαίων, χἀτέραν ἀδίκων ὁδόν. *Diphilus* apud *Clementem Alexandrinum*, (*Strom.* 5.) & *Eusebium* (*Præpar. Evang.* lib. 13.) Huc etiam respicere mihi videtur *Horatius*, (*Carm.* lib. 1.)

'ΙΛ. η'.

1 [a] Θεὸς ναύτῃσιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
Οὖρον, ἐπεί κε κάμωσιν ἐϋξέστῃς ἐλάτῃσι
Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γυῖα λέλυνται.
2 [b] Αἴδεσθεν μὲν ἀνήνασθαι, δεῖσαν δ' ὑποδέχθαι.
3 ———— [e] Ὕψοθεν
Νίκης πείρατ' ἔχονται ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
4 [d] Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.
5 [e] Μηδ' ἔθελ' ἐξ ἔριδος σέο ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι.
6 [f] Νὺξ ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.

[a] Ὁ τῶν κοπιασάντων πλοῦς, διόπερ κατὰ τὴν παροιμίαν λέγεται πλοῦς· ὡς πρῶτος ὄντος τοῦ πλέειν πρὸς ἄνεμον· *Eustath.* ad locum. Videtur παροιμιωδῶς usurpari posse non inconcinnè pro eo, quod dicitur, *Laborantes adjuvat Deus:* ut & altera illa Gnome huic planè gemina, *Od.* λ'. Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος, "Primò remigium, sequitur mox aura secunda. Sic hic Οὖρον dat Deus nautis orantibus, sed & laborantibus: juxta illud, *Manus ad clavum, oculus ad cœlum:* contrà, *Ignavis precibus fortuna repugnat.* Et, Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος τύχη· *Soph. Minoe.*

[b] Proverbialiter hoc carmine usus est inter alios *Cicero*, *Epist. ad Att.* lib. 6. & 16. Vide & *Plutarchum*, *De virt. Morali.* Porrò hoc in versu *Homerus* primus exemplum dedit illius figuræ, quæ Πλεονασμὸς dicitur, uti observat idem *Plutarchus* in *Vita Homeri.* Est & hìc insigne *Dilemma.* Utrinque incommodum, scopulus utrinque. Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ'--- Hinc pudor, indè timor: Hinc pudor absterret, detinet

indè

Æquâ lege necessitas Sortitur insignes & imos. Et *Sat.* 6. lib. 2. *Neque ulla est Aut magno aut parvo lethi fuga.* Hinc & Orcus Ἄιδης πανδοκεὺς à *Lycophrone*, & Παγκοίτας θάλαμος à *Sophocle* appellatur. Ex hoc porrò *Homeri* loco desumptum, inquit *Eustathius*, illud *Pythii* oraculum (Ἐντεῦθεν παρίξεσται ὁ χρησμὸς) apud *Ælianum*, lib. Περὶ Προνοίας, (opere deperdito, cujus etiam meminit idem *Eustathius* in *Dionysium* Περιηγ.) Μοῖραν μὲν θνητοῖσιν ἀμήχανον ἐξελήλακας, Ἣν ἐπὶ γεινομένοισι πατὴρ Ζεὺς ἐγγυάλιξε.

[a] Ἐνταῦθα δὲ καὶ οἰκεῖον εἶναι γυναιξὶ τὴν οἰκείαν γνωματεύει ὁ ποιητής· *Eustath.* in locum. Σοὶ δ' οἰκωφελίη μελέτω, οἶκόν τε φυλάσσειν· *Naumach.* Citat porrò hunc locum *Galenus*, *Protrept.* cap. 4. item *Theodoretus*, lib. 9. *De Curand. Græc. Affect.* & *Arrian.* in *Epictet.* l. 3. c. 12. Ὕπαγε εἰς οἶκον καὶ ὕφαινε, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει. *Plut.* in *Vita Bruti.* Μειδιάσας ὁ Βροῦτος, Ἀλλ' οὐκ ἐμοί γ', εἶπεν, πρὸς Πορκίαν ἔπεισι φάναι τὰ τοῦ Ἕκτορος, Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, &c. *Palæphat.* Περὶ Ἀπίστων. Cap. *De Amazon.* Στρατείαν δὲ γυναικὸς οὐδέποτε εἰκὸς γενέσθαι. Exstat in hanc sententiam proverbium *Hebræum* in *Joma*, אֵין חָכְמָה לְאִשָּׁה אֶלָּא בְּפֶלֶךְ: *Non est sapientia mulieri nisi in colo.* Hinc *Euelthon Salaminus* Rex *Pheretimæ*, milites mercenarios ab eo petenti, Ἐξέπεμψε δῶρον ἄτρακτον χρύσεον, καὶ ἠλακάτην· ἔφη γὰρ τοιούτοισι γυναῖκας δωρέεσθαι, ἀλλ' οὐ στρατιῇ· *Herodot. Melp.* Ἠλακάτην μεταχειρίζεσθαι καὶ ἱστὸν περισκεδίζεσθαι -- τὸ γὰρ γέρας τοῦτο γυναικῶν· *Nazianz.* in epistola quadam, ubi simul alludit ad duos locos *Homericos.* *Colúmque, I, cape cum calathis, & stamina pollice torque. Bella relinque viris*; Ovid. *Met.* 12. Πόλεμος δ', &c.] Hinc hemistichium illud proverbiale πεπαρῴδηται apud *Diogenianum*, Πόλεμος δὲ Κόνωνι μελήσει· quod malè *Erasmus* in *Adagiis* sic extulit, Πόλεμος Κώνωνι μελήσει, cum ω in prima syllaba, *Curabit prælia Conon:* cùm nomen inclyti istius Ducis *Atheniensis* semper apud Autores cum o in initio scribatur. Respicit autem hoc *Homeri* Hemistichium (nî fallor) *Virgilius*, *Æn.* 7. *Bella viri pacémque gerant, queîs bella gerenda:* & mutuatur *Aristophanes*, in *Lysistrat.*

IL. 7.

1 ...*DEus nautis exoptantibus dedit (remis*
Ventum secundum, postquam defatigati-fuerint bene-fabricatis
Mare versantes, labore autem membra soluta-sunt.
2 *Verebantur quidem renuere; timebant autem suscipere.*
3 ——[a] *Desuper*
Victoria exitus pendet à Diis immortalibus.
4 *At vos quidem omnes aqua & terra fiatis.*
5 [b] *Noli præ contentionis-studio cum fortiore viro pugnare.*
6 [c] *Nox jam adest, bonum etiam* est *nocti parere.*

[a] *Prov.* 21. 31. Equus paratus in diem prælii, sed salus (seu *victoria*) à Deo. 1 *Cor.* 15. 57. Deo gratias, qui dedit nobis victoriam.

[b] *Eccles* 6. 10. Nec oportet cum fortiori contendere. *Sirac.* 8. 1. Non litiges cum homine potente. [c] *Judic.* 19. 9. Dies in occasum vergit, & propinquat ad vesperum, mane apud me, &c. *Luc.* 24. 29. Mane nobiscum, quoniam advesperascit.

---

indè timor, etiam hoc sensu, Ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα καὶ αἰδώς· quod *Epicharmi* hemistichium est proverbiale apud *Platonem* in *Euthyphr.* *Plutarchum* in *Agid.* & *Suidam.*

[e] Hæc *Homeri* sententia sic legitur apud *Clementem Alexandrinum, Strom.* 6. Νίκης ἀνθρώποισι Θεῶν ἐν πείρατα κεῖται. *A Deo Victoria*; Symbolum *Heraclii Imperatoris*, quo milites suos animare solebat. *Augustin. De Civit. D.* lib. 4. cap. 15. *Aut si regnum munus est Jovis* (*Sic Homerus frequenter*; Vives, *Comment.* in locum) *cur non & victoria munus ejus habeatur? Quod profectò haberetur, si non lapis in Capitolio, sed verus rex regum & dominus dominantium cognosceretur & coleretur.*

[d] Utitur *Lucianus* in *Jove Trag.* Ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε, id est, ἀναστοιχειωθείητε, inquit *Eustathius*. Et *Plutarchus* in *Vita Homeri* hunc versum citans, Σημαίνει, inquit, τὴν ἀνάλυσιν εἰς τὰ γεννητικὰ στοιχεῖα τοῦ παντός. Atque hinc dogma illud hauserunt Philosophi de resolutione corporum in elementa, ex quibus componuntur. Hinc etiam colligunt veteres *Homerum* agnovisse hominem ex luto formatum; (ut & *Hesiodum*, Γαῖαν ὕδει φύρειν) Omnia enim redeunt eò unde venerunt. *Pulvis es*, &c. Καὶ ἀπῆλθεν ὅθεν ἦλθε πάλιν, γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω· *Epicharm. Sic.* apud *Plutarchum* in *Consol. ad Apollon.* Mirum, ni legerit Concionem sapientissimi Regum, in qua habetur sententia huic planè parallela, cap. 12. v. 7. Nam de *Phocylide* nihil mirum, cujus exstat illud inter alia, ἐκ τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς, & ex sacris fontibus petitum; siquidem erat ille autor ad minimum semi-*Christianus*: Πνεῦμα γὰρ ἐκ γαίης ἔχομεν, καὶ πάντες ἐς αὐτὴν, &c. Πᾶν γὰρ τὸ ἐκ γῆς γῆ τε καὶ εἰς γῆν πάλιν· Nazianz. *Reddenda est terræ terra*; Eurip. *Phœniss.* interprete *Cicerone, Tusc.* 3. Citántque adeò hoc *Homeri* carmen hanc in rem *Clemens Alexandrinus, Strom.* 5. & ex eo *Eusebius, De Præp. Evang. Sextus Empiricus* adv. *Mathematic. Galenus* apud *Beverovicium*, *Achilles Tatius*, Prolegom. ad *Aratum*, *Aristides*, tom. 1. *Orat.* in *Nept. Xenophanes* apud eundem *Sextum* ibidem, Πάντες γὰρ γαίης τε καὶ ὕδατος ἐκγενόμεσθα, quem

[f] Citat *Dio Chrysostomus*, *Orat.* 55. Ἀνδρὸς δ' εὐόρκου γενεὴ μετόπισθεν ἀμείνων· Pythia apud *Herodotum*. Ὅρκον θ' ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίοις ἀνθρώποις Πημαίνει, ὅτε κεν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ· *Hesiod.*

7 ——— [g] Ὅρκια πιστὰ
Ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῷ οὔ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
Ἔλπομαι ἐκτελέεσθαι. ———
8 [h] Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκύων κατατεθνειώτων
Γίνετ', ἐπεί κε θάνωσι, πυρὸς μειλισσέμεν ὦκα.
9 — [i] Ἥρά τις ἐστὶ βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,
Ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει;
10 [k] Οἶνον δ' ἐκ δεπάων χαμάδις χέον, οὐδέ τις ἔτλη
Πρὶν πιέειν, πρὶν λεῖψαι ὑπερμενέϊ Κρονίωνι.

Theog. *Laomedonteæ luimus perjuria Trojæ*; Virg. *Causa jubet melior superos sperare secundos*; Lucan. *Nunc melior certè ea* (causa) *judicanda est, quam etiam Dii adjuverunt.* Cic. ad *Cæsarem* ἐπιδεικτικῶς, *Orat.* pro Q. *Ligario*. Μεγίστη ἐλπὶς ἐν τοῖς πολέμοις ἐστὶ τὸ δίκαιον· *Cassius* apud *Appianum*, Ἐμφυλ. lib. 4. Τοῖς μὲν μυσαροῖς οὐκ ἐπαρήγομεν (Dii scil.). Οὕτως ἀδικεῖν μηδεὶς θελέτω, Μηδ' ἐπιόρκων μέτα συμπλείτω· *Eurip. Electr.* Ἡμεῖς μὲν ἐμπεδοῦμεν τοὺς τῶν Θεῶν ὅρκους· οἱ δὲ πολέμιοι ἐπιωρκήκασι —— οὕτω δ' ἐχόντων, εἰκὸς τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς Θεοὺς, ἡμῖν δὲ συμμάχους· *Xen. Exped. Cyri*, lib. 3. Unde & *Agesilaus* τοὺς παραβάντας ὅρκους τῶν βαρβάρων ἐπῄνεσεν· ὅτι τοὺς Θεοὺς ἐχθροὺς αὐτοῖς πεποιήμενοι τοῖς ἐπιορκίαις, αὐτῷ φίλους καὶ συμμάχους κατειργάζετο· *Ælian. Var. Hist.* lib. 14. cap. 2. Et *Fabius* ad *Æquos* apud *Livium*, lib. 3. *Si perjurio gaudeant, Diis magis iratis, quàm hostibus gesturos bellum.* Στρατηγὸν ἀγαθὸν οὐκ ἄν τις ὀρθῶς καλέσειεν αὐτὸν, ὅς γε καὶ ὅρκους Θεῶν κατεπάτησεν ἀεὶ, &c. *Pausanias* in *Arcadicis* de *Philippo Macedone*. Hoc etiam nomine tam malè audiit *Hannibal*, ut *in dubio, majórne vir an pejor haberi deberet*, poneret; ut de eo *Valerius Maximus*, lib. 9. cap. 6.

[h] Νεκ. κατατεθ.] Πλεοναστικῶς. Sic ὁ κατθανὼν νέκυς apud *Sophoclem* in *Antigone*: quod ex *Homeri* imitatione dictum vult *H. Stephanus*

etiam versum hic laudat *Eustathius*. Quin & nota passim de *Prometheo* fabula, unde Προμηθέως πηλὸς dictum est humanum genus ab *Archilocho* versibus ab eodem *Clemente* ibidem citatis, Τί δέ μοι καὶ μέλει ἄλλου τινὸς, ἢ τοῦ ὅπως ποτὲ αἶα (ni fortè legendum γαῖα) γίνεται; *M. Antonin. De seipso*, lib. 6. ubi *Xylander* in *Annotationibus* citat hunc *Homeri* versum. Obscuriùs paulò & pro suo more *Heraclitus* ex principiis *Orphicæ* philosophiæ, apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom.* 6. Ψυχῇσιν θάνατος ὕδωρ γενέσθαι· ὕδατι δὲ θάνατος γῆν γενέσθαι. ἐκ γῆς δὲ ὕδωρ γίνεται, ἐξ ὕδατος δὲ ψυχή. *Homericus censor cùm Græcis imprecaretur*, *Vos omnes*, inquit, *in terram & aquam resolvamini*. *Macrob.* in *Somn. Scip.* lib. 1. cap. 6. Citat insuper *Alexander Aphrodisæus*, lib. 1. *Problem.* 7.

[c] Ἄφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν· *Hesiod.* Σὺ δ', ὦ τάλαινα, τοῖς κρατοῦσι μὴ μάχου· *Eurip.* Hec. *Demophilus Arianus* apud *Nicephorum*, *Eccl. Hist.* lib. 12. cap. 8. non ampliùs volens cum *Theodosio Imperatore* contendere, Ὁ δὲ πρὸς κρείσσονας ἀντιφέρεσθαι μὴ δεῖν λογισάμενος, &c. ubi ad verba *Hesiodi* jam laudata videtur alludere. Οὐ γὰρ ἔοικεν ἀφαυροτέρῳ ἀντιάασθαι· *Q. Calab.* lib. 7. Χαλεπὰ δ' ἔεις ἀνθρώποισιν ὁμιλεῖν κρεσσόνων· *Pind. Nem.* 10. Ζεὺς γάρ οἱ νεμέσασχ', ὅτ' ἀμείνονι φωτὶ μάχοιτο· *Arist. Rhet.* lib. 2. cap. 12. tanquam ex *Homero*, apud quem tamen non comparet hic versus.

[f] *Plut.* in *Convivio septem Sap.* Gnome, Ἥτις καὶ εἰς παροιμίαν ἦλθε παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον, γλυκέως λεχθεῖσα ὡς ἀεὶ ἐμψύχου τῆς νυκτὸς, καὶ συμβουλευούσης τὰ πρὸς ἀνάπαυσιν· *Eustath.* ad locum. Bonum est nocti auscultare, omnium scil. suadenti. *Suadéntque cadentia sidera somnum*; Virg. ¶ Hinc νύξ à νύσσω, -ξω, quia ad somnum veluti pungit & acuit, stimulat & instigat.

7 —*Fœdera fida*
Transgressi pugnamus; quare nihil commodum nobis
Suspicor perfici-posse.——— (*tuorum*
8 *Neque enim ulla retentio* (*aut* prohibitio) *cadaverum mor-*
Est: quò minùs, postquam obierint, rogus iis indulgeatur ocyùs.
9 -- [d] *Num quis è mortalium per immensam terram,*
Qui ampliùs immortalibus mentem & consilium indicabit?
10 *Vinum ex poculis in-terram fundebant, nec quisquã sustinuit*
Bibere, priusquam libâsset præpotenti Saturnio.

[d] *Esai.* 40. 13. Quis adjuvit spiritum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit & ostendit illi? *Rom.* 11. 34. Quis cognovit sensum Domini? aut quis consiliarius ejus fuit?

---

nus in *Dissertatione de Sophoclea imitatione Homeri*. Sunt tamen etiam nonnulli νέκυες seu νεκροὶ ζῶντες, idque non tantùm animâ tenus; qualis vidua illa σπαταλῶσα apud *Apostolum*, quæ ζῶσα τέθνηκε· sed etiam corpore; quales illi καχεκτοῦντες ἄνδρες, de quibus *Stratonicus* apud *Eustathium* hoc in loco Καὶ οἱ νεκροὶ inquit περιπατοῦσι. [Πυρὸς μειλ.] Pro διὰ πυρὸς, ἐλλειπτικῶς· per ignem gratificari, placare, demulcere, id enim propriè μειλίσσειν. ¶ *Hesych.* Μειλισσόμενοι· Πραΰνοντες, κεχαρισμένα πράττειν· ubi respicit omnino hunc *Homeri* locum. Τὸ δὲ μειλίσσειν ἀστείως εἴρηται, ὡς γὰρ παίδων μειλίγματα τὰ ἐκείνων θελήματα, οὕτω νεκροῦ μείλιγμα, ἡ οἰκεία ταφὴ μειλισσομένου διὰ πυρός· *Eustathius* ad locum. Rem ipsam quod spectat, sepeliendos esse mortuos, idque ex lege naturæ, & gentium, viderunt veteres. Inter jura non scripta ponit *Seneca* pater, *Humum porrigere cadaveri*; lib. 1. *Controv.* 1. Τῆς φύσεως τῆς κοινῆς ἀπαιτούσης μηκέτι ζῶντα καταχρύψαι· *Ælian.* Unde nè hostis quidem sepulturam

ram invident. Tacit. Τοὺς δὲ Μήδους Ἀθηναῖοι φασὶ θάψαι λέγουσιν, ὡς πάντως ὅσιον ἀνθρώπου νεκρὸν γῇ κρύψαι· *Pausan. Attic.* Inhumanè igitur, & parùm heroicè, Heros ille apud *Homerum*, qui Κωφὴν γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.

i Ἐνίψει, vel ἁπλῶς ἐρεῖ, vel etiam μετὰ σφοδρότητος καὶ ἀπειλῆς (unde ἐνιπὴ) *objurgabit, increpabit,* (κακολογήσει· *Eust.*) uti hìc (nî fallor) & alibi sæpe. Potest tamen hæc Gnome etiam hùc accommodari, ut is sensus sit, quē in *Latina* versione exhibuimus; " Estne aliquis mortalium, qui Deo consilium suggerat? juxta illud *Pauli* in margine citatum.

k Ὡς καὶ θεοφιλεῖς, καὶ ἀγαθοί, καὶ σώφρονες

Ἰλ. θ΄.

1 a Ἤ μιν ἑλὼν ῥίψω ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον·
Ἔνθα σιδήρειαί τε πύλαι, καὶ χάλκεος οὐδός,
Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, ὅσον οὐρανός ἐστ' ἀπὸ γαίης.
2 b Εἰδ' ἄγε πειρήσασθε θεοί, ἵνα εἴδετε πάντες,
Σειρὴν χρυσείην ἐξ οὐρανόθεν κρεμάσαντες,
Πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοί, πᾶσαί τε θέαιναι,
Ἀλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ οὐρανόθεν πεδίον-δε
Ζῆν' ὕπατον μήστωρ', οὐδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσσαι,
Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμ', αὐτῇ τε θαλάσσῃ·
Σειρὴν μέν κεν ἔπειτα περὶ ῥίον Οὐλύμποιο
Δησαίμην· τὰ δέ κ' αὖτε μετήορα πάντα γένοιτο.
Τόσσον ἐγὼ περί τ' εἰμὶ θεῶν, περί τ' εἰμ' ἀνθρώπων.
3 c Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὅτοι σθένος οὐκ ἐπιεικτόν.
4 ——— d Ἀνὰ πτόλιν ὡπλίζοντο
Παυρότεροι· μέμασαν δὲ καὶ ὣς ὑσμῖνι μάχεσθαι
Χρειοῖ ἀναγκαίῃ, πρό τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.
5 e Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίταινε τάλαντα.

a Vox *Jovis* τὴν ταρτάρωσιν comminantis inferioribus Diis, nî ipsi paruerint, moréinque gesserint. Atque hinc colligunt veteres *Homerum* aliquid fando accepisse de malis Angelis è cœlo dejectis, & ad imum barathrum *Tartarúmq;* detrusis. Βέρεθρον *Homero* dicitur, quod aliis βάραθρον. *Latinè* etiam *barathrum*, τροπῇ τοῦ α εἰς ε. ut à βάθος βένθος, à πάθος πένθος· *Eustath.* Βέρεθρον autem, seu (commun.) βάραθρον, generaliter vorago, gurges, seu puteus profundus; specialiter, locus *Atheni*: profundum scil. carceris, in quod κακοῦργοι detrudebantur; quale & hodie apud nos, quod vulgò dicimus, the Dungeon. *Aristoph. Plut.* Οὐκοῦν ἀπόλοιτόν σοι τὸ βάραθρον· ubi *Scholiastes*, Βάραθρον χάσμα τι φρεατῶδες καὶ σκοτεινὸν ἐν τῇ Ἀττικῇ, ἐν ᾧ τοὺς κακούργους ἔβαλλον. Sed de barathro *Atheniensium* vide præterea *Harpocrationis Lexicon*, *Ulpianum* ad *Demosthenem*, *Etymologum*, aliósque. Ἐς Τάρταρον ἠερόεντα] Improbos & facinorosos in Tartarum detrudi etiam lumine naturæ viderunt & agnoverunt *Ethnici*. *Plato* in *Phæd.* Οἳ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν, διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων, ἢ ἱεροσυλίας πολλὰς καὶ μεγάλας, ἢ φόνους ἀδίκους καὶ παρανόμους πολλοὺς ἐξειργασμένοι ---τούτους δὲ ἡ προσήκουσα μοῖρα ῥίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὔποτε ἐκβαίνουσι. Τῆλε μάλ', ἧχι βάθιστον, &c.] Citat hunc versum *Plato* in *Phædone*. Ex hoc porrò versu Τόσσον ἔνερθ' ἀΐδεω, &c. sic philosophantur dicam, an nugantur *Grammatici* de sphærica mundi figura: nescio annon præter mentem Poetæ. Τουτέστιν φασὶ τὸν Τάρταρον ἀφεστάναι τοῦ ᾅδου, ὅσον ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς· διὰ δὲ τούτου σφαιροειδῆ τὸν κόσμον συνίστησι, κέντρου λόγον ἐπέχουσαν εἰσάγων

τὴν

ἄνδρες, δειπνοποιεῖσθε, καὶ σπονδὰς τοῖς Θεοῖς ποιεῖσθε· *Cyrus* ad suos milites, apud *Xenophontem*, Κύρε παιδείας lib. 4. in initio. ¶ Hinc μεθύειν dictum volunt nonnulli, qu. μετὰ τὸ θύειν· quia non nisi sacrificiis prius peractis compotationes & convivia celebrare solebant veteres: nec πρὶν πίειν, πρὶν λεῖψαι. Quanquam certè non bene conveniunt θύειν & μεθύειν atque hanc ἀτοπίαν olim notabat *Diogenes* in religione *Graecorum* in ipsis adeò sacrificiis maximè pergræcantium; qui quibus mos erat τὸ θύειν μὲν τοῖς Θεοῖς ὑπὲρ ὑγιείας, ἐν αὐτῇ δὲ θυσίᾳ κατὰ τῆς ὑγιείας δειπνεῖν· *Diog. Laert.* in *Vita* cognominis *Cynici*.

IL. 8.

1 *Ut ipsum prehensum[a] projiciã in Tartarum caliginosum,*
Procul admodum, ubi profundissimum sub terra est barathrum:
Ubi & ferrea porta, & areum pavimentum,
Tantùm infra Infernum, quantum cœlum distat à terra.
2 *Quin agite, periculum facite, Dii, ut cognoscatis omnes,*
Catenam auream de cœlo suspendentes,
Omnes appendimini Dii, omnésque Deæ:
At non trahetis de cœlo in terram
Jovem summum sapientissimum, etiam si valdè multùm laboraveritis.
[b] *Sed quando jam & ego toto impetu voluero trahere,*
Cum ipsa terra traxero, ipsóque mari:
Catenam ipsam dein ad summitatem Olympi
Religavero: illa verò suspensa omnia fuerint:
Tantum ego supráque Deos sum supráque homines.
3 [c] *O Pater noster Saturnie, supreme Imperatorum,*
Bene & nos scimus tibi robur esse insuperabile.
4 ——— *Per urbem armabantur*
Pauciores; gestiebant tamen & sic pugnâ contendere
Præ extrema necessitate, pro liberis, & pro uxoribus.
5 [d] *Et tum sc. aureas Pater extendebat lances.*

[a] 2 *Pet.* 2. 4. Si Deus Angelis qui peccaverunt non pepercit, sed in tartarum detrusos catenis caliginis tradidit, damnationi servatos.

[b] *Esai.* 40. 15. Ecce! gentes quasi stilla situlæ, & quasi flos pulvisculi in lancibus reputantur; ecce! insulæ quasi pulvis exiguus.

[c] 2 *Paralip.* 20. 2. In manu tua est fortitudo & potentia; nec quisquam tibi potest resistere. *Job.* 42. 2. Novi te omnia posse, neque averti te posse à cogitatione perficienda. [d] 1 *Sam.* 2. 3. Per ipsum ponderantur actiones. *Prov.* 16. 2. Spirituum ponderator est Dominus. *Esai.* 40. 12. Libravit in pondere montes, & colles in statera.

τὴν γῆν, καὶ τὰς ἀπ' αὐτῆς ἐκβαλλομένας εὐθείας εἰς ἑκάτερα τὰ πέρατα ἴσας λέγων εἶ· *Scholiast.* Eadem ferè legas apud *Heraclidem Ponticum*, (vel potiùs *Heraclitum*) *Allegor. Homer.* Postremum hunc versum citat *Plutarchus*, lib. *De facie in orbe Lunæ*, & sic expressit *Virgilius*, Æn. 6.

Bis patet in præceps tantum tenditq; sub umbras,
Quantus ad æthereum cœli suspectus Olympum.

Totum verò hunc locum imitatus est *Hesiodus* in *Theogonia*: ubi de *Titanibus* à *Jove* (hoc est, Dæmonibus seu malis Angelis à Deo) in Tartarum deturbatis, Καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης Πέμψαν. ---Ἴσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον

ἔσον ὐρανός ἐς' ἀπὸ γαίης. Videtur autem posterius hoc hemistichium, etiam Adagii speciem quandam præ se ferre, & παροιμιακῶς usurpari posse, quoties quis [illegible] aliquam distantiam seu longissimum intervallum (μέγα χάσμα) aut etiam insignem rerum disparitatem ac dissimilitudinem exprimere velit. Et videor mihi alicubi hoc sensu legisse, *Quantum cœlum distat à terra*; ut & illud etiam eandem in mentem, quod exstat alicubi apud nostrum, Μάλα πολλὰ μεταξὺ Οὔρεά τε σκιόεντα, θάλασσά τε ἠχήεσσα· pro, Πολὺ γε καὶ δεῖ.

[b] Insignis Gnome: quam etiam citant inter alios *Plutarchus* in *Homero*, *Aristoteles*, De *Animal. mot. Lucianus* in *Jove Confut.* Et ex hoc loco colligit *Justinus M.* (Paræn.) *Homerum* agnovisse unum solum Deum omnipotentem: Τινὲς φασι τὴν ἀπειλὴν ταύτην αἴνιγμα μοναρχίας εἶναι, καὶ ὡς ἐκτὸς ἐξῆπται τὰ πάντα, &c. Variis interim modis exponitur *aurea* hæc *Jovis catena.* Alii per eam intelligi volunt *vicissitudinem*, sive *seriem temporis & dierum*; alii ipsum *solem*; (ut *Plato* in *Theæteto*) alii *orbes Planetarum*; alii denique, iique plurimi, εἱρμὸν illum, seu εἱμαρμένην, *inevitabilem* illam *seriem*, *ordinémque causarum*, seu *fatum Stoicum*, vel potiùs (ut nos *Christiani* loquimur) *providentiam divinam*. Et certè nihil aliud est εἱμαρμένη (seu *fatum*) juxta saniores Philosophos, quàm nexus & ordo causarum, & quasi rerum catena à Deo dependens, ἡ τῇ προνοίᾳ συνεπομένη δίκη· vel ἡ τῶν ἐκβαινόντων κατὰ τὴν τῆς προνοίας θεσμὸν δικαστικὴ τοῦ θείου ἐνέργεια, τάξει καὶ εἱρμῷ πρὸς τὰς προαιρετικὰς ὑποθέσεις τῶν αὐτεξουσίων ἔργων ἐπανορθουμένη τὰ καθ' ἡμᾶς· uti ex sententia *Platonis* optimè eam describit *Hierocles*, libro *De Providentia & Fato.* Ad hanc autem *Jovis* σειρὰν χρυσείην fortean alludit *Nazianzenus*, Orat. 21. ubi theoriæ & praxeως connexionem appellat τὴν χρυσῆν ὄντως σειρὰν, *catenam* verè *auream*; quia videlicet hæc *Homeri*-

[f] Oraculum erat *Macrino Imperatori* datum de vitæ exitu hisce duobus *Homeri* versibus: Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε, &c. *Xiphil. Epit. Dion.* in *Macrino*. Priorem hunc versum citat etiam *Plinius*, lib. 9. *epist.* 13. & in aleatorem quendam *Rhodophonta Rhodium* παρῳδήσας detorsit *Comeon* apud *Athenæum*, lib. 10. Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε, νέοι τείρουσι κυβευταί. Ad eum verò alludit *Agathias*, *Antholog. Epigr. Gr.* lib. 2. Πῖνε γέρον, καὶ ζῆθι· μάτην δ' ἄρα θεῖος Ὅμηρος Τείρεσθαι πολλὴν εἶπε νεότητος ἔσω. *Plutarchus*, lib. *An. Seni ger: Resp.* Τοὺς γὰρ Ἄρεος στρατιώτας ἤδη φησι καὶ ἀκμάζειν, οἷα δὴ πόλεμον πολέμοιό τε μέρμερα ἔργα δίδοντι· ἐν δὲ τῷ γέροντι κἂν τὸ κράνος ὑποκρύψῃ τὰς πολιάς, ἀλλά γε λάθρη γυῖα βαρύνεται (Il. τ'.) καὶ προαπολείπει τῆς προθυμίας ἡ δύναμις.

6 [f] Ὦ γέρον, ἦ μάλα δή σε νέοι τείρουσι μαχηταί,
Σὴ δὲ βίη λέλυται, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει.
7 [g] Ἀνὴρ δέ κεν ἐπὶ Διὸς νόον εἰρύσαιτο,
Οὐδὲ μάλ' ἴφθιμος, ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐστι.
8 [h] Βάλλ' οὕτως, αἴ κέν τι φόως Δαναοῖσι γένηαι.
9 [i] Αἰδὼς, Ἀργεῖοι, κάκ' ἐλέγχεα, εἶδος ἀγητοί.
10 ——— [k] Τί με σπεύδοντα καὶ αὐτὸν
Ὀτρύνεις; ———
11 [l] Ἄλλος μὲν ἀποφθίσω, ἄλλος δὲ βιώτω,
Ὅς κε τύχη ———
12 [m] Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ.
13 -- [n] Φυλακὴ δέ τις ἔμπεδος ἔστω,
Μὴ λόχος εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόντων.

[g] ¶ Εἰρύσαιτο] μεθελκύσει, ἢ κωλύσει· *Eustath.* Κατάγει, κρατήσειε, ἑλκύσειε. *Scholiastes*, qui vulgò *Didymus.*

[h] *Qui monet, ut facias, quod jam facis, &c.* Ovid. *Perge, quo cœpisti pede.* Εἰώθε ἐπιλέγεσθαι τοῖς ἐπιτυχῶς εἰς ἔργον σπεύδουσι· *Eustath.* Est igitur Βάλλ' οὕτως Proverbialis acclamatio, (ex hoc loco desumpta) quâ re bene ac feliciter gestæ applaudimus; cui similes & illæ, *Io pæan*, & *Macte virtute.* Atque sic usurpat *Lucianus*,

ca purè poetica est & fictitia: quanquam & hæc etiam diversimodè ἀλληγορεῖται. Vir quidam doctus, in *Disputatione Philologica*, per *auream* hanc *Jovis catenam* intelligi vult *Scalam Jacobi*, quæ videlicet à cœlo ad terram pertingebat: at fortè nimis longè petita hæc Allegoria est, & *nec cælum nec terram tangit*.

[c] Ὕπατε κρ.] ¶ Ὕπατος (ab ὑπέρτατος per Syncopen) Est & *Supremus*, respondétque *Hebræo* עֶלְיוֹן. & *Consul*; unde Μητίετα Ζεὺς sæpe apud *Homerum*, & Ζεὺς βουλαῖος apud *Lycophronem*. Ὅ τοι σθένος, &c.] *Callimach.* Θεοῦ κράτος ἀσυγκλικτον. Hoc porrò *Homeri* hemistichium affert *Scholiastes Æschyli* ad explicandum illud in *Prometheo V.* Κέαρ ἀπαραίμυθον ἔχει Κρόνου παῖς. Quàm rectè, nescio: aliud est (nî fallor) κέαρ ἀπαράμυθον ibi apud *Æschylum*, & σθένος οὐκ ἐπιεικτὸν hìc apud *Homerum*.

[d] Durum telum necessitas. *Necessitudo etiam timidos fortes facit*; Sallust. Ὑσμῖνι.] Casus Dativus Poeticè per *Metaplasmum* pro ὑσμίνῃ. ¶ Est autem ὑσμίνη vox *Homerica* & poetica pro μάχη, παρὰ τὸ ὑπομένειν· qu. ὑπομίμνει τις οὖσα· *Eustath.* Χρειοῖ ἀναγκαίῃ,] *Præ pura puta necessitate.* Videntur duæ λέξεις ἰσοδυναμοῦσαι simul conjungi ἐκ παραλλήλου ob majorem emphasin. Idem enim sunt χρειὼ & ἀνάγκη, seu *Ionicè* & *poeticè* ἀναγκαίη. Erant igitur hi ἀναγκαῖοι πολεμισταὶ, ut loquitur Poeta infrà, *Od.* ω'. Pugnabant videlicet, Περί τε παίδων, &c. *Nunc conjugis esto Quisque suæ, tectique memor*; Virg.

[e] Ὅμηρος μὲν εἰπὼν, Αὐτὸς δὲ χρύσεια πατὴρ, δίκαιον τὸν Θεὸν μηνύει· *Clem. Alex. Strom.* 5. & ex eo *Eusebius*, *Præpar. Ev.* lib. 13. Ζεὺς τὸ τάλαντον ἐπιῤῥέπει ἄλλοθεν ἄλλῳ· *Theogn.* Hunc autem *Homeri* versum sic expressit *Virgilius*: *Jupiter ipse duas æquato examine lances Sustinet, & fata imponit diversa duorum.*

6 *O senex, certè admodum te jam juvenes urgent bellatores:*
Tua autem vires fracta-sunt, gravis autem te senectus premit.
7 -- [e] *Homo nequaquam Jovis consilium impedierit,*
Nè fortissimus quidem, quoniam multò potentissimus est.
8 *Jaculare sic; si fortè lumen aliquod* (aut *solatium*) *Danais fias.*
9 [f] *Proh pudor! Argivi, mala probra, formâ-tenùs admirandi.*
10 ——*Cur me festinantem & ipsum*
Incitas?————
11 -- *Alius intereat, alius autem vivat*
Prout cuique contigerit.————
12 [g] *Verùm enimvero nunc pareamus nocti atræ.*
13 -- [h] *Custodia aliqua firma sit,*
Nè insidiæ intrent in Urbem, copiis absentibus.

[e] *Job.* 9. 12. Quis eum impedierit, dixeritve ei, Quid facis? 1 *Cor.* 1. 25. Infirmitas Dei validior est quàm homines.
[f] *Prov.* 11. 22. Monile aureum in rostro suis est mulier formosa eadémque stolida. & 31. 30. Fallax gratia, & vana est pulchritudo (*absque virtute scilicet*; *imò præ virtute*).
[g] *Joan.* 11. 9, 10. Nonne duodecim sunt horæ diei? Si quis ambulaverit in die non offendit; quia lucem hujus mundi videt: si autem ambulaverit in nocte, offendit, &c.
[h] *Nehem.* 4. 9. Posuimus custodes super murum die ac nocte contra eos.

---

cianus, in *Nigrino*; *Gallus Cæsar*, in epistola ad *Julianum* fratrem inter opera *Juliani*; & *Porphyrius*, in vita *Plotini*, ubi ait præceptorem suum *Plotinum* sibi aliquando recitanti subinde acclamâsse hoc versu *Homerico*. Et respicere videtur *Virgilius*, Æn. 6. *Projice tela manu, sanguis*

guist meus. ¶ Φάος, φῶς, φόως *lux*, metaphoricè *gaudium, salus, solatium, victoria*; ut & אור apud *Hebræos*, *Hesych.* Φόως, φῶς, χαρά, σωτηρία.

i Forma absque virtute sordet. Εἶδος, αἰδώς· Ἂν καλὸν ἔχῃ τις σῶμα, καὶ ψυχὴν κακήν, Καλὴν ἔχει ναῦν, καὶ κυβερνήτην κακόν· *Vet. Com.* Ὄνειδος τὸ εἶδος ἀνδ. τῆς ἀρετῆς· *Eustath.* Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε. Ἕκτωρ εἶδος ἄριστε· Ψόγου γὰρ ἀποφαίνει καὶ λοιδορίας ἄξιον, ᾧ μηδὲν ἐστιν ἀγαθὸν εὐμορφίας κάλλιον. Plutarch. lib. Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Οὔτε σώματος κάλλος, καὶ ἰσχὺς δειλῷ καὶ κακῷ ξυνοικοῦντα, πρέποντα φαίνεται, &c. *Plat. Epitaph.* Imò *Raris forma viris* (*secula prospice*) *Impunita fuit*, inquit *Seneca* Tragœdus, *Hippol.* & alius nescio quis, Τὸ γὰρ πολὺ κάλλος καὶ ψόγων πολλῶν γέμει. Est quidem non rarò pulchritudo corporis cum animæ deformitate conjuncta. *Galen. Protrept.* cap. 4. Πολλοῖς συνέβη περιβλέπτοις διὰ κάλλος γεγενημένοις ἀμελῆσαι τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς, &c. quæ ibi sequuntur hanc in rem egregia. *Turpe est sapienti, cùm habeat animum, captare laudes ex corpore. Julianus* apud *Ammianum Marcell.* lib. 25.

k *Nazianz. Epist.* 116. Πάλιν ἐγὼ παρίππος μάλα σε σπεύδοντα καὶ αὐτὴν ὀτρύνων. Utitur & *Lucianus* in *Nigrino*. Atque hinc Parœmiæ apud *Latinos*. *Currenti calcar addere. Non opus admisso subdere calcar equo*; Ovid. (quod Adagium etiam in lingua nostra vernacula obtinet, quoties scil. quempiam monemus, nè virum liberalem, ultróque ad largiendum proclivem, crebris petitionibus pulset, nec compellet: quod & eleganter vetant *Arabes* hoc proverbio, *Si fuerit amicus tuus mel, nè comederis eum totum*:) &, *Currentem incitare*, quâ usus *Cicero* aliquoties in *Epistolis*, & Ellipticè aliquando; *Mehercule currentem nunc quidem*, &, *Currentem tu quidem*.

Ἰλ. ι'.

a Vide suprà, *Il.* α'. Ἀλλὰ πίθεσθ', ἄμφω δὲ, &c.
b *Arist. Pol.* lib. 1. cap. 2. *Aristoph. Pace. Polyb. Hist.* lib. 12. *Dionys. Hal.* Τέχνη. *Aristid.* tom. 2. Or. *De Concord.* Φεύγειν μὲν οὖν χρὴ πόλεμον, ὅστις εὖ φρονεῖ· *Eurip.* Troad. Pax *optima rerum* --- *Pax una triumphis Innumeris potior.* Sil. Ital. Πᾶσα μὲν εἰρήνη πάντως ἐστὶ πολέμου κρείττων· *Dion. Halic.* lib. 8. *Nulla salus bello*; (præsertim civili) Virg. Οὐδεὶς οὕτω ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται· *Herodot.* Clio. *Belláque matribus detestanda*, (*Horat.*) civilia imprimis: quippe in quibus, *Ut vinci miserum, nunquam vicisse decorum*; Claudian. Ἐμφυλίου γὰρ πολέμου οὐδὲν ἀργαλεώτερον· (*Isid. Pel.* lib. 3. *Epist.* 104.) utpote *in quo omnia sunt misera*; *sed miserius nihil, quàm ipsa victoria*: Cic. *Ep. Fam.* lib. 5. epist. 9. *Lugubres semper existimabantur istæ Victoriæ, utpote non externo sed domestico partæ cruore.* Val. Max. lib. 2. cap. 8. *Usq; adeò miserum est civili vincere bello*; Lucan. lib. 1. Et tanquam ex tripode dictum illud *Dionis Cassii*, lib. 41. Οὕτως γάρ τοι ἀμφοτέρωθεν ἐν ταῖς στάσεσι τὸ κοινὸν βλάπτεται. Cæterùm integram hanc *Homeri* sententiam expressit idem *Cicero*,

1 a Ἀλλ' ἄγ', ἐγών, ὃς σεῖο γεραίτερος εὔχομαι εἶναι,
Ἐξερέω, καὶ πάντα διΐξομαι.

2 b Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος,
Ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου, ὀκρυόεντος.

3 c Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὕνεκα πολλῶν
Λαῶν ἐσσὶ ἄναξ, καί τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βουλεύῃσθα.
Τῷ σε χρὴ πέρι μὲν φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι,
Κρηῆναι δὲ καὶ ἄλλῳ, ὅταν τινὰ θυμὸς ἀνώγῃ
Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν, σέο δ' ἕξεται, ὅ, ττι κεν ἄρχῃ.

4 ——————— d Ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐστιν ἀνήρ, ὅν τε Ζεὺς κῆρι φιλήσῃ.

5 e Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμην φρεσὶ λευγαλέῃσι πιθήσας,
Ἂψ ἐθέλω ἀρέσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄποινα.

Hùc etiam (nî fallor) παροιμιακῶς accommodari poterit versus ille tam frequens apud *Homerum* de equis jugalibus flagello incitatis ad cursum, vel (ut hyperbolicè loqui amat *Poeta*) ad volatum, Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τὼ δ' οὐκ ἀέκοντε πετέσθην. *Flagellavit ad incitandum,* (hoc est, flagellando incitavit) *illi autem non inviti volabant.* Cujus carminis prius hemistichium festivâ admodum parodiâ detorsit *Diogenes* (apud *Laertium, Athenæum, Eustathium*) ad oleas in cœna appositas, quas, lautiori jam ferculo mensæ illato, rapidè & celeriter à se amovit, dicens, Μάστιξεν δ' ἐλάας, he whipt away the olives; nequiter viz. ludens in homonymia vocis ἐλάαν. Sed hæc ἐν παρόδῳ, si non *extra oleas.*

[l] Ἢ ἀπολέσθω, Ἠὲ σαωθήτω· infrà *Il.* ρ'. Anceps enim belli alea. Et, *Quod cuivis contingit,* (in prælio præsertim) *cuiquam potest.* Ξυνὸς Ἐνυάλιος, ut *Poeta* alibi. Et *Mars,* & *Mors* communis. Et cui priùs obtigerit, incertum. Sanè miles in bello ad utramque sortem paratus esse debet. *Aut cita mors venit, aut victoria læta.*

[m] Πείθεσθαί τις νυκτὶ, δηλαδὴ ἀλληγορικῶς ἀποπαυσαμένῃ παύσασθαι ἔργων. οὐ τὸ ἀνάπαλιν ἢ ἠὼς ποιεῖ--- αὐτὴ γὰρ οὐκ ἀναπαύεσθαι βούλεται· ἀλλὰ Προφέρει μὲν ὅπλα, προφέρει δὲ καὶ ἔργα, καθ' Ἡσίοδον, ὀρθοῦσα εἰς τὸ ἔργον· ὅθεν καὶ ὄρθρος παρῆκται. *Eustath.* ad illud, *Il.* η'. Ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι. Vide ibi.

[n] Ἅπαν κάκιον τοῦ φυλάσσεσθαι καλῶς· *Eurip. Phœn.* Præceptum hoc primum & præcipuum in re Polemica, præsertim in Poliorcetica, de firmandis scilicet vigiliis, & cavendis insidiis. Vide *Polybium De Militia Romana, Æneam* in *Poliorceticis, Onosandri Strategemata,* aliósque scriptores *Tacticos.*

IL. 9.

1 [a] *Verùm agè, ego, qui te senior profiteor esse,*
Edicam, & singula percurram.---
2 *Sine-tribu, sine-lege, sine-lare est ille,*
Qui bellum amat intestinum, sævum.
3 [b] *In te desinam, à te incipiam, quoniam multorum*
Populorum es Rex, & tibi Jupiter dedit
Sceptrúmque & jura, ut ipsis consulas.
Ideò te oportet supra omnes *dicere sententiam, & audire,*
Et permittere etiam alii, siquem animus impulerit
Dicere in bonum; penès te autem erit statuere *quid* optimum &
(præcipuum fuerit.
4 ———— [c] *Instar multorum*
Populorum est vir, quem Jupiter ex animo amaverit.
5 [d] *Sed quoniam* eum *læsi & offendi, mente læva obsecutus,*
Iterùm volo placare, daréque ingentia dona.

[a] *Job* 32. 7. Dicebam, Provecti ætate loquentur.

[b] *Prov.* 16. 10. Divinatio in labiis Regis; in judicio non errabit os ejus.

[c] *Jos.* 23. 10. Unus è vobis persequetur hostium mille viros; quia Dominus Deus vester pro vobis ipse pugnabit. 2 *Sam.* 18. 3. Tu unus pro decem millibus computaris. [d] *Levit.* 7. 2, 3, 4, 5. Qui peccaverit, & --- negaverit proximo suo depositum,--- vel vi aliquid extorserit, ---convictus delicti reddet omnia --- & quintam insuper partem.--- *Prov.* 21. 14. Munus absconditum extinguit iras, & donum in sinu indignationem maximam.

Cicero, Philip. 13, *Nam nec privatos focos, nec publicas leges videtur, nec libertatis jura cara habere, quem discordia, quem cædes civium, quem bellum civile delectat;* hoc est, Ὃς πολέμου ἔραται

ται ἐπιδημίῳ. ¶ Ἐπιδήμιος, ἐγχώειος, ἐμφύλιος· *domesticus*, *intestinus*. Ἀφρήτωρ] ¶ Ὁ φρατρίαν, ἢ φρήτρην (*Ionicè* φρήτρην, suprà, *Il. β'.*) ἢ φράτορα ἐκ ἔχων· cui nullus cognatus, nec contribulis: ab α' & φράτωρ, *Ionicè* φρήτωρ, quod & φράτηρ· unde *Latinum* FRATER. *Horat.* Serm. 5. lib. 2. *Qui quamvis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno.* Ubi nullus dubito, quin tria hæc Epitheta *Homerica*, Ἀφρήτωρ, Ἀθέμιστος, Ἀνέστιος, exprimere voluerit, licèt hanc allusionem non observaverint Interpretes, nec qui plaustra Commentariorum in suavissimum illum poetam congesserunt.

[e] Imitatur proculdubio *Virgilius*, *Eclog.* 8. *A te principium, tibi desinet.* Et fortè *Horatius*, *Epist.* lib. 1. ep. 1. vers. 1. *Primâ dicte mihi, summâ dicende Camœnâ.* *Theognis*, in ipso limine operis, --Οὔποτε σεῖο Λήσομαι ἀρχόμενος, οὐδ' ἀποπαυόμενος. Ἀλλ' αἰεὶ πρῶτόν τε καὶ ὕστατον, ἔν τε μέσοισιν Ἀείσω. *Theocritus*, in *Encomio Ptolem.* primis statim verbis, Ἐκ Διὸς ἀρχώμεσθα, καὶ εἰς Δία λήγετε, Μοῖσαι, Ἀθανάτων τὸν ἄριστον ἐπὴν ἀείδωμεν ἀοιδαῖς· Ἀνδρῶν δ' αὖ Πτολεμαῖος ἐνὶ πρώτοισι λεγέσθω, Καὶ πύματος, καὶ μέσος· ὁ γὰρ προφερέστατος ἀνδρῶν. Καί τοι Ζεύς, &c.] Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· *Hesiodus*, & *Callimachus*: & noster alibi, Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι. (*Il. β'.* Vide ibi) Ὑμῖν πατρὶ καὶ υἱῷ πάντα κεχείρωται ἄνωθεν τὴν βασιλείαν εἰληφόσι· *Athenag.* *Apolog. ad M. Antoninum & filium ejus Commodum.* Ὧι δέδωκεν ὁ Θεὸς αὐτῷ τὴν ἡγεμονίαν· *Diotogenes Pythagoricus*, lib. *De Regno*, apud *Stobæum*. Hinc & θείους & διοτρεφέας βασιλῆας vocat *Homerus* non semel. Ἠδὲ θέμιστας, ἵνα, &c.] Ità suprà, *Il. α'*. Δικασπόλοι, οἵ τε θέμιστας Ἐκ Διὸς εἰρύαται· & *Il. β'*. ubi idem hic versus occurrit, Σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, &c. Egregia est hanc in rem sententia apud *Plutarchum* in *Demetrio*: ubi ad unum certè ex hisce locis *Homeri*, vel etiam fortè ad singulos alludit hisce verbis; Οὐδὲν γὰρ οὕτως τῷ βασιλεῖ προσῆκον, ὡς τὸ τῆς δίκης ἔργον· Ἄρης μὲν γὰρ τύραννος, ὥς φησι Τιμόθεος· νόμος δὲ πάντων βασιλεὺς κατὰ Πίνδαρόν ἐστιν. καὶ τοὺς βασιλεῖς Ὅμηρός φησιν, οὐχ ἑλεπόλεις, οὐδὲ ναῦς χαλκήρεις, ἀλλὰ θέμιστας παρὰ τοῦ Διὸς λαμβάνοντας, ῥύεσθαι καὶ φυλάσσειν. καὶ τοῦ Διὸς οὐ τὸν πολεμικώτατον, οὐδὲ τὸν ἀδικώτατον καὶ φονικώτατον τῶν βασιλέων, ἀλλὰ τὸν δικαιότατον (τὸν Μίνωα scil.) ὀαριστὴν καὶ μαθητὴν προσηγόρευκεν. Τῷ σε χρὴ περὶ μὲν φάσθαι, &c.] Videtur hunc locum adumbrâsse *Hesiodus* versibus illis notissimis, & qui passim ab Autoribus laudantur, Οὗτος μὲν πανάριστος, ὃς αὐτὸς πάντα νοήσῃ &c. *Demosth. Olynth.* 1. Προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν.

[d] Εἷς ἀνὴρ θεοφιλὴς πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων· *Eust.* Hinc adagium, *Unus multorum instar.* Unus scil. *Cato*, vel unus *Plato*. Dixit

6 [f] Δμηθήτω· Ἀΐδης τοι ἀμείλιχος, ἠδ' ἀδάμαστος,
Τοὔνεκα καί τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθιστος ἁπάντων.
7 [g] Τὸν δ' εὗρον φρένα τερπόμενον φόρμιγγι λιγείῃ,
Καλῇ, δαιδαλέῃ, (ἐπὶ δ' ἀργύρεος ζυγὸς ἦεν)
Τὴν ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἠετίωνος ὀλέσσας·
Τῇ ὅγε θυμὸν ἔτερπεν, ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.
8 [h] Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, οὐδέ τι μῆχος
Ῥεχθέντος κακοῦ ἔστ' ἄκος εὑρεῖν.——

[f] *Themist.* Orat. 9. Διό φησιν Ὅμηρος τοὺς μὲν ἄλλους Θεοὺς πρεπτοὺς εἶναι καὶ παραιτητούς· τὸν δὲ Ἀΐδην μόνον ἀμείλικτον καὶ ἀδάμαστον. Ἀμείλιχος Ἀΐδης, contrà Μείλιχος seu Μειλίχιος Ζεύς. (Vide paulò infrà.) Sic *Illacrymabilem Plutona* vocat *Horatius*, *Carm.* lib. 2. *Od.* 14. hoc est, *implacabilem*, *inexorabilem*, qui nec prece, nec pretio, nec lacrymis flecti nec moveri potest: quales sc. *Deos Inferos* describit *Virgilius*, Georg. 4. *Nesciaque humanis precibus mansuescere corda*: hoc est, ἀμείλικτα καὶ ἀδάμαστα.

[g] Φρένα τερπόμενον, &c.] *Musica* ad hoc inventa, ut oblectet animum, mœrorémque & luctum & ægritudinem adimat & expellat, saltem leniat sopiátque. Τὴν δὲ μουσικὴν πάντες εἶναί φαμεν τῶν ἡδίστων· διὸ καὶ εἰς συνουσίας, καὶ διαγωγὰς εὐλόγως παραλαμβάνουσιν αὐτήν,

Cicero, *Sibi unicum Catonem esse pro centum millibus*. Unde aliud proverbium, *Contenti simus hoc Catone*: quo & usus *Augustus* apud *Suetonium*. Et *Antimachus* poeta (apud eundem *Ciceronem*, De *Claris Orat.*) *cùm inter recitandum ab aliis omnibus auditoribus esset destitutus*; *Pergam*, inquit, *nihilominus*, *Plato enim mihi instar omnium est auditorum*. Idem *Cicero*, *Epist. ad Atticum*, lib. 16. Εἷς ἐμοὶ μυρίοι. *Æmilius Probus*, vel potiùs *Cornelius Nepos*, de *Epaminonda*; *Quamdiu ille præfuerit Reipublicæ, caput fuisse totius Græciæ; ex quo intelligi potest, unum hominem, pluris quàm civitatem fuisse*. *Justin.* lib. 4. *Ab his mittitur Gylippus, solus, sed in quo instar omnium auxiliorum erat*. Vide *Phædri* fabulam 63, cujus hic scopus, ostendere, *Plus esse in uno sæpe quàm in turba boni*. Et præclara sanè illa *Antigoni* vox, qui cum hostibus congressurus, & dicente quodam, *Multò plures numero esse hostes*, Ἐμὲ δὲ αὐτὸν, ἔφη, πόσους ἀντιτάσσεις; *Plut. Apophtheg.* & in *vita Pelopidæ*.

[e] Vox pœnitentis. Οἰκεῖον δὲ πρεσβύτῃ μεταμελουμένῳ ἐφ' οἷς ἐπλημμέλησεν. *Eustath.* Et est hæc *secunda tabula post naufragium*. *Erravi, temerè feci, pœnitet: ad clementiam tuam confugio: delicti veniam peto: ut ignoscas oro*. Cic. *pro Ligar.* *Quem pœnitet peccâsse*, &c. præsertim si sequatur compensatio, & satisfactio pro injuria. Μόνη γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ ἴασις ἁμαρτίας, ὁμολογεῖν τε ἁμαρτάνοντα, καὶ δῆλον εἶναι ἐπ' αὐτῷ μεταγνώσκοντα. *Arrian. Exped. Alex.* lib. 7. ¶ Ἀασάμην peccavi, offendi, læsi, ab ἄτη, ἀάω, Lædo. Φρένας ἀάσεν οἴνῳ *Od.* φ'. *Hesych.* passivè, Ἀασάμην, ἐβλάβην & Ἀάσατο, ἐβλάβη. Idem tamen mox activè, Ἀάσατε, ἔβλαψαν. *Scholiastes* hoc in loco utramque significationem conjungit activam & passivam: Ἀασάμην, ἔβλαβον, ἔβλαψα, ἠδίκησα, ἐνύβρισα. Mihi magìs placet activa. Sic enim meliùs constabit antithesis inter hoc verbum, & sequens ἀρέσαι· ἀάσαι, *offendere*; ἀρέσαι, *placare*. Quanquam etiam qui alterum lædit, ipse etiam unà læditur. Ἀασάμενος etiam ipse μέγ' ἀάσθη (uti & de se fatetur *Agamemnon* infrà, *Il.* τ'.) Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνὴρ ἄλλῳ κακὰ τεύχων. ¶ Hinc Ἄτη (ut & κακότης, & *Latinum* NOXA, & *Hebræum* אָוֶן) est & *malitia* & *miseria*, & *culpa* seu *delictum*, & *damnum* seu *nocumentum*: quia sc. ὁ βλάψας ipse pariter ἐβλάβη, & *Culpam pœna premit comes*. Δόμεναι] Nota hybrida illa paronomasia in *Anthologia Græcorum Epigrammatum*, Οὐκ ἐθέλω Δόμινε, οὐ γὰρ ἔχω δόμεναι. Optimè autem conjunguntur ἀρέσαι & δόμεναι, nam qui vult ἀρέσαι, debet δόμεναι. *Munera, crede mihi, placant hominésque Deósque*. Ἄποινα hìc, non ut alibi λύτρα, seu redemptionis pretium; sed simpliciter δῶρα, aut saltem dona ἱλαστικὰ seu propitiatoria, seu compensatoria, vel ad redimendam gratiam, vel ad compensandam injuriam data.

6 [e] Emolliri & *exorari se sinat: Pluto immitis* est, *& inexorabilis*;
Ideóque & hominibus Deorum odiosissimus omnium.
7 [f] ***Illum invenerunt animum oblectantem citharâ dulci-sonâ,***
Pulchrâ, variegatâ, (supernè autem argenteum jugum erat)
Quam ceperat ex spoliis, urbe Eetionis expugnatâ:
Hâc is animum oblectabat, canebat autem laudes & ***insignia gesta virorum.***
8 ***Ipsi tibi postea dolor erit, neque aliqua facultas***
Patrato semel malo erit remedium inveniendi.---

[e] *Rom.* 1. 31. Implacabiles, immisericordes.

[f] *1 Sam.* 16. 23. Et accepit citharam, & pulsavit manu suâ, & refocillabatur Saul.

αὐτὴν, ὡς δυναμένην εὐφραίνειν. *Aristot. Polit.* lib. 8. cap. 5. Nec verò πρὸς τὴν τέρψιν tantùm & oblectationis ergò comparata *Musica*; sed & magnam vim habet ad εὐρυθμίαν τοῦ βίου, & ad temperandos, moderandósque animi affectus. Κλεινίας γοῦν ὁ Πυθαγόρειος, εἴποτε συνέβαινε χαλεπαίνειν αὐτὸν δι' ὀργὴν, ἀναλαμβάνων τὴν λύραν ἐκιθάριζε· πρὸς δὲ τοὺς ἐπιζητοῦντας

ἐπιζητοῦντας τὴν αἰτίαν ἔλεγε, Πραΰνομαι. Καὶ ὁ Ὁμηρικὸς Ἀχιλλεὺς τῇ κιθάρᾳ κατεπραΰνετο. *Athen.* lib. 14. Καὶ γὰρ τὰ ἤθη μουσικὴ (*musica* scil.) καὶ τοὺς θυμοειδεῖς, καὶ τὰς γνώμας διαφόρους (hæc est, furiosos & mente distractos) καταπραΰνει. *Idem ibid.* Eadem ferè habes apud *Sextum Empiricum* adversùs *Mathematicos*, lib. 6. & *Ælianum, Var. Hist.* lib. 14. cap. 23. Vide & eundem, *Var. Hist.* lib 9. cap. 38. *Morbos animi, quos appellant πάθη, Musica lenire ac sanare consuevit*; Censorin. *De Die Natali*, cap. 14. *Achillem* fingit *Poëta* τὴν ὀργὴν πέττοντα τὴν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα διὰ μουσικῆς. Plut. lib. *De Musica*, ubi mox citat hunc *Homeri* locum. Notum illud (ex *Thucydide*, *Plutarcho*, *Agellio*, & aliis) de *Lacedæmoniorum* tibiis, quibus in prælio utebantur, & de *Gracchi* fistula *Concionatoria*. Adi omnino *Jamblichum*, *De Vita Pythagoræ*, cap. 25. ubi post multa hanc in rem præclara sic concludit; Οὕτω μὲν δὴ πολυωφελεστάτην κατεσκεύασε Πυθαγόρας τὴν διὰ τῆς μουσικῆς τῶν ἀνθρωπίνων ἠθῶν τε καὶ βίων ἐπανόρθωσιν. Et vide plura apud *Plutarchum*, *De Musica*, *Dionem Chrys. De Regn.* Orat. 6. *Sextum Empiricum*, adverf. *Mathematicos*, *Valerium Maximum*, lib. 8. cap. 8. *Maximum Tyrium*, *Dissert.* 21. *Aristidem Quintil. De Musc.* lib. 1. Ἄειδε δ' &c.] Citat hoc hemistichium *Athenæus*, libro jam laudato, & post ἀνδρῶν addit Ἡρώων, Ὅμηρος γοῦν φησιν ἐπ' Ἀχιλλέως, Ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν Ἡρώων· quæ verba (mirum) sic vertit *Dalecampius*; (nec notante *Casaubono*) *Homerus scribit Herculem ex heroibus viris ab Achille præcipuè cantionibus laudatum.* Λαβὼν ἁρμονίαν λόγων ἀληθινὴν ὑμνῆ-

9 ——— [i] Σὺ δὲ μεγαλήτορα θυμὸν
Ἴσχειν ἐν στήθεσσι, φιλοφροσύνη γὰρ ἀμείνων.
10 [k] Ληγέμεναι δ' ἔριδος κακομηχάνου. ---
11 [l] Παῦε, ἔα δὲ χόλον θυμαλγέα. ---
12 [m] Ὡς μή μοι τρύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
13 [n] Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.
14 [o] Ἴση μοῖρα μένοντι, καὶ εἰ μάλα τις πολεμίζοι,
Ἐν δὲ ἰῇ τιμῇ ἠμὲν κακὸς, ἠδὲ καὶ ἐσθλός·
Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὅ, τε πολλὰ ἐοργώς.
15 [p] Οὐδέ τί μοι προὔκειται, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Αἰὲν ἐμὴν ψυχὴν παραβαλλόμενος πολεμίζειν.
16 [q] Ὡς δ' ὄρνις ἀπτῆσι νεοσσοῖσι προφέρῃσι
Μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι· κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ.

[i] *Animum reges; qui, nisi paret, Imperat; hunc frenis, hunc tu compesce catenâ.* Horat. Ὀργῆς γὰρ ἀλογίστου κρατεῖν Ἐν ταῖς ταραχαῖς μάλιστα τὸν φρονοῦντα δεῖ. *Menand.* Χαλίνου πίστευε Θάττον τὸν θυμὸν, &c. *Isid. Pel.* lib. 1. ep. 280. Φιλοφρ.] *Animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare; hæc qui faciat, non ego eum cum summis viris comparo; sed simillimum Deo judico.* Cic. pro *M. Marcello.* *Nihil enim laudabilius, nihil magno & præclaro viro dignius placabilitate atque clementiâ.* Idem *De Off.* lib. 1.

[k] Κακομηχάνου] Ἔρις κακομήχανος *malorum machinatrix* eo modò hic ab *Homero* appellatur, quo Ἔρις κακόχαρτος *malis-gaudens*, ab *Hesiodo*, Ἔργ' καὶ Ἡμ. 1. nam alioqui est etiam quædam ἀγαθὴ ἔρις, (bona & amica contentio seu æmulatio) ut ibidem ait idem *Ascræus Vates*.

[l] Ἐπίσχες ὀργιζόμενος, ἀλλὰ βούλομαι· *Menander* apud *Stobæum*. *Vince animos, irámque tuam, qui cætera vincis*; Ovid. quod *Briseidos* monitum est, eidem huic *Achilli* datum. Et meritò: nam *Qui non moderabitur iræ, Infectum volet esse, dolor quod suaserit, & mens.* Horat.

[m] Contra querulos & obmurmuratores hunc versum adducit *Clemens Alexandrinus*, *Strom.* 5. quia γογγύζουσι ἢ τρύζουσι, &c. *Eustath.* in locum. Ἔστι δὲ τρύζειν τὸ πολυλογεῖν ἢ πολυφωνεῖν, ἐξ οὗ καὶ τρυγὼν, ἣν ἡ παροιμία

ἐπὶ

σαι βίον Θεῶν καὶ ἀνθρώπων· διὰ καὶ παρ' Ὁμήρῳ Ἀχιλλεὺς ᾄδει, ἡνίκα ἀπόμαχος ἦν. *Themist. Euphrad.* Orat. 1.

[h] Προμηθέα δεῖ εἶναι, οὐκ Ἐπιμηθέα. *Qui antè non cavet*, &c. *Quotidie pridie caveat, nè faciat quod pigeat postridie.* Plaut. Stich. *Quod enim semel admissum est, coerceri reprimique non potest.* Cic. *De Fin.* l. 1. Προβουλεύεσθαι κρεῖσσον τῶν πράξεων, ἢ μετανοεῖν· *Democrat. Sentent. Pythagor.* Κρείττων ἡ πρόνοια τῆς μεταμελείας· *L. Valerius*, apud *Dionem Halic.* lib. 11. Σχέτλιον γὰρ ἐξὸν προκαταλαβεῖν τὰ δεινὰ, εἶτα περιιδόντας αὐτὰ γενόμενα μεταγνῶναι· *Cicero* apud *Dionem Cassium*, lib. 45. Σοὶ δὲ ὅρα μήποτε οὐχὶ καὶ μεταμέλῳ γενομένῳ ὄνησις ἔσται μηδεμία· *Cinnam. Histor.* lib. 4. Τῷ γάρ τοι Ἐπιμηθεῖ τὸ μεταμέλειν ἀνωφελῶς ἀφωσίωται· *Eustath. Ismen.* lib. 6. Notetur autem hìc elegans Paronomasia inter ἄχος & ἄκος. Ἄχος erit, sed non ἄκος. Τὸ γὰρ γενόμενον μὴ γενέσθαι οὐ δύναται· *Eustath.* Οὔποτε γὰρ δύναται τὸ τετυγμένον εἶναι ἄτυκτον. Τὸ γὰρ φανθὲν τίς ἂν δύναιτ' ἀγέννητον ποιεῖν; *Soph. Trach.* Τὰ μὲν πραχθέντα οὐδὲ Κλωθὼ ἂν ἔτι ἀνακλώσειεν, οὐδ' Ἄτροπος μεταστρέψειε· *Lucian. De Scrib. Hist.* Ἀποίητον οὐδ' ἂν Χρόνος ὁ πάντων πατὴρ δύναιτο θέμεν ἔργων τέλος· *Pind. Olymp.* 2. ubi *Scholiastes* citat hunc *Homeri* locum, & pro μῆχος habet μῆχαρ· utì & *Lycophron*, Βαιόν τι μῆχαρ ἐν κακοῖς δωρούμενος. Cæterùm phrasin hanc, si non sententiam, respicere videtur *Euripides* in *Alcestide*, Οὐδ' ἔστι κακῶν ἄκος οὐδέν· & *Oppianus*, *Hal.* 2. Οὔτε κακῶν ἄκος, οὐδ' ἀλεωρή.

9 ——— [g] ***Tu magnum animum***
Cohibe in pectore, clementia enim melior.
10 [h] ***Desiste à contentione (noxiâ &) malorum machinatrice.***--
11 [i] ***Quiesce, & pone iram acerbam.***---
12 [k] ***Nè mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.***
13 [l] ***Invisus enim mihi ille est aquè ac inferni porta,***
Qui aliud occultat animo, aliud loquitur.
14 [m] ***Æqualis sors cunctanti, ac si acriter quis pugnet,***
Inque eodem honore tum ignavus, tum fortis;
Occumbit pariter & desidiosus homo, & qui multa præstitit.
15 [n] ***Nec quid mihi ampliùs superest, postquàm toleravi ærumnas***
[o] ***Semper animam meam periculis exponens in pugnando. (animo.***
16 ***Quemadmodum verò avis implumibus pullis affert***
Escam, quamprimum ceperit; malè autem ei est ipsi.

[g] *Prov.* 16. 32. Præstantior est, qui animo suo imperat, quàm qui urbem capit. [h] *Prov.* 17. 14. Desiste à lite, priusquam immisceat se. [i] *Psal.* 37. 8. Desine ab ira, & derelinque furorem. [k] *Job.* 13. 5. Utinam taceretis. [l] *Psal.* 55. 21. Blanda verba ejus, & mollia ut butyrum: sed bellum in animo. *Psal.* 119. 163. Falsitatem odi & abominor. [m] *Eccles.* 9. 2. Universa æquè eveniunt justo & impio, bono & malo, mundo & immundo, immolanti victimas & sacrificia contemnenti; sicut bonus, sic & peccator. [n] *Job* 35. 3. Dixisti, Quid profuturum est mihi? aut quid proficerem supplicio meo? *Psal.* 73. 13. Frustrà mundavi cor meum. *Eccles.* 6. 8. Quid ampliùs sapienti quam stulto? [o] *Judic.* 12. 3. Posui animam meam in manibus meis.

ἐπὶ σκώμματι τῶν πολυλογούντων παραλαμβάνει λαμυρῶς τρυγόνων κάλλισα.

[n] Laudat *Plato*, *Hipp.* & *Philostratus*, *Vit. Sophist.* in *Polemone*, & *Eunapius*, *Eclog. Legat.* & alludit proculdubio *Phocylides*, Μηδ' ἕτερον κεύθῃς κραδίῃ νόον, ἄλλ' ἀγορεύων· Ὁμῶς αἰ-

δῶο

δαο πύλῃσι· Perinde ac inferni portæ. Proverbialis locutio, quâ denotatur scil. odium plusquam *Vatinianum*. *Invisus ut Orci portæ*; Chiliast. Πύλαι ᾅδε phrasis est, quæ occurrit non tantùm apud scriptores *Ethnicos*, *Euripidem*, *Plutarchum*, *Lucianum* & alios (quos citat incomparabilis *Grotius* ad illud *Evangelistæ*, Πύλαι ᾅδε ἐ κατισχύσεσιν αὐτῆς.) sed etiam in *sacro codice*, ut Esai. 38. שערי שאול ubi LXX habent πύλαις ᾅδε. Et sic in N.F. loco jam laudato. Et videtur sanè ex *Oriente* ad *Homerum Græcós*que fluxisse. "Ος χ' ἕτερον, &c.] Τί μεῖζον ἔχοι τις ἂν εἰπεῖν ἀδίκημα κατ' ἀνδρὸς ῥήτορος, εἰ μὴ ταυτὰ κὶ φρονεῖ κὶ λέγει; *Demosth.* pro *corona*. *Solet aliud sentire, aliud loqui*. Cic. de Pompeio, alicubi in *Epistolis*. *Turpe est aliud loqui, aliud sentire*. Sen. *epist.* 24. *Moschus* de *Cupidine*, 'Ου γὸ ἴσον νοέει κὶ φθέγγεται· ὡς μέλι φωνά. Huc spectant versus illi rhythmici, *Mel in ore, verba lactis*; *Fel in corde, fraus in factis*: & Adagia illa apud *Erasmum*, *Aliud in titulo, aliud in pyxide*; *Aliud in ore, aliud in corde*. Hunc porrò versum sic expressit *Sallustius*, Conjur. Catil. *Aliud clausum in pectore, aliud in lingua promptum habere*. Νοεῖ μὲν ἕτερα, ἕτερα δ' ἡ γλῶττα φθέγγεται· *Plato Comicus* in *excerpt. Grot.* 'Ενδακόντα τὸ χεῖλος ὑποβρέφειν τὴν χολὴν, ἕτερα μὲν καλύψαντα ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλα δὲ λέγοντα, &c. *Lucian.* lib. *De non temerè credendo calumniæ*. Διά τε γλώττης πεσίετο, ὅτα μὴ ἔσεφεν ἐπὶ γνώμης· *Herodian.* lib. 2. de *Severo*. Hanc artem optimè callebat *Tiberius*, *egregius ille simulandi dissimulandique artifex*; cujus insigne specimen edit in fœdo illo ἀκκισμῷ, fictâque recusatione imperii apud *Tacitum*, *Annal.* 1.

° Στασιάζεσιν οἱ χαρίεντες περὶ τῆς τιμῆς, ἐὰν ἴσαι· ὅθεν κὶ 'Εν δ' ἰῇ τιμῇ, &c. *Arist. Pol.* lib. 2. cap. 5. *Antisthenes* apud *Diogenem Laertium*, Τότ' ἔφη τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ

17 ʳ Ἦ μοῦνοι φιλέεσ' ἀλόχες μερόπων ἀνθρώπων
'Ατρεῖδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀγαθὸς κὶ ἐχέφρων
Τὴν αὐτῦ φιλέει κὶ κήδεται.—
18 ˢ 'Εκ γάρ δή μ' ἀπάτησε, κὶ ἤλιτεν· ὐδ' ἂν ἔτ' αὖτις
'Εξαπάφοι-τ' ἐπέεσιν· ἅλις δέ οἱ· ἀλλὰ ἕκηλος
'Ερρέτω.———
19 ᵗ 'Εχθρὰ δέ μοι τῦ δῶρα· (τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ)
'Ουδ' εἴ μοι δεκάκις τε κὶ εἰκοσάκις τόσα δοίη,
"Οσσα τέ οἱ νῦν ἐστι, κὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
'Ουδ' εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
'Ουδέ κεν ὣς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει 'Αγαμέμνων.
20 ᵘ 'Ου γὰρ ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, ὐδ' ὅσα φασὶν
"Ιλιον ἐκτῆσθαι ἐυναιόμενον πτολίεθρον
Τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, πρὶν ἐλθεῖν υἷας 'Αχαιῶν·
'Ουδ' ὅσα λάϊνος ὐδὸς ἀφήτορος ἐντὸς ἐέργει
Φοίβε 'Απόλλωνος Πυθοῖ ἐνὶ πετρηέσσῃ.

ʳ Expressit *Virgilius*, Æn. 9. *Nec solos tangit Atridas Iste dolor*. Et allegat *Ulpianus*, in Pandect. ad legem *Juliam De Adulteriis*, apud *Budæum* & *Alciatum* ibidem. Et adagii loco habet *Erasmus*, *Non soli Atridæ amant uxores*, pro eo, quod dicitur, *Sua cuique dolet injuria*. Et fortè huc spectat illud *Pindari*, *Nem.* 1. Τὸ οἰκεῖον πιέζει πάνθ' ὁμῶς.

ˢ *Ictus Piscator sapit*. 'Αλιεὺς πληγεὶς νόον οἴσει· *Soph.* apud *Stobæum*. *Ubi quis semel pejerârit, ei credi posteà, etiamsi per plures juret Deos, non convenit*. Cic. pro Rabir. *Nec semel irrisus triviis attollere curat Fracto crure planum*; Horat. lib. 1. epist. 17. *Quicunque turpi fraude semel innotuit, Etiamsi verum dicit, amittit fidem*. Phædr. *fab.* 10. Et notum illud monitum prudentissimi senis apud *Livium*, (lib. 28.) *Satis sit semel creditum: non semper temeritas est felix: fraus fidem in parvis sibi præstruit; ut, cùm operæ-pretium sit, cum mercede magna fallat*. Quin et proverbium hinc excudit *Chiliastes*; *Cavendum ab eo, qui semel imposuit*. Hinc est, quòd juvenes

λιώωνται πού φαύλας ἀπὸ τῆς ασιδίαν διακρίνειν· hoc est, quando Ἐν ἰῇ τιμῇ, &c. Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἀτιμΘ- ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλλαχε τύμβε· Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ Ἶρος, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. Lucian. Contempl. Citat etiam Plinius, lib. 8. epist. 3. item Lucianus in Demonact. & Origenes contra Celsum, lib. 3. de Deo loquens. Παρ' ᾧ ἐκ ἔστιν Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ. &c. Οὐδὲ Κάτθαν' ὁμῶς, &c. Ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδε, καὶ ὅμοιοι ἅπαντες· Lucian. Mort. Dial. Omnes una manet nox. Et, Nullum sæva caput Proserpina fugit. Horat. Carm. lib. 1. Æquat omnes cinis: impares nascimur, pares morimur. Sen. epist. 91.

p Ψυχὴν παραβαλλόμενΘ-] Animásque in aperta pericula mittunt; Virg. Æn. 9. Ψυχὴν παραβάλλεσθαι, est vitam projicere, seu exponere periculis: ¶ Hinc παράβολΘ-, ὁ κινδύνοις ἑαυτὸν παραβαλλόμενΘ-, & παράβολον πρᾶγμα τὸ κεκινδυνευμένον· (Eustath.) Latinè etiam parabolus, unde etiam parabolani, & verbum parabolari, & παραβολεύεσθαι in N. F. pro quo παραβουλεύεσθαι perperàm legitur in vulgatis exemplaribus. Vide Criticos sacros. Οὐ σὺ πολλάκις τὴν σὴν προὔτεινας φρένα Ψυχὴν δορί· Soph. Ajace, ad quem locum illustrandum Scholiastes affert hunc versum Homericum.

q Ἡ περὶ τὰ ἔγγονα φιλοστοργία καὶ τὰ πολεμικὰ δειλὰ ποιεῖ, καὶ φιλόπονα τὰ ῥᾴθυμα, καὶ φειδωλὰ τὰ γαστρίμαργα, καὶ ὥσπερ ἡ Ὁμηρικὴ ὄρνις προσφέρουσα τοῖς νεοσσοῖς μάστακ', ἐπεί κε λάβῃσι, &c. Plut. Περὶ φιλοστοργίας. Idem alibi hunc locum citat, & aliorsum accommodat, libro De Profect. Virtut. Τὴν φιλοστοργίαν ἐνδεικνύμενΘ- τὸ τῆς ὄρνιθος ὑπόδειγμα τέθεικεν· Theophylactus, in Matthæi cap. 23. ¶ Μάσταξ, (à μασάομαι, comedo, manduco) est & τροφὴ, & στόμα, & id quod manducatur, scilicet cibus, & id quo manducatur, scilicet os. Poeta, Od. δ'. Ἐπὶ μάστακα χερσὶ πιέζε.

17 *An soli inter homines diligunt uxores*
Atridæ? nimirum quisquis bonus & prudens est
p *Suam ipsius* uxorem *amat & curat.* ---
18 *Nam jam me* semel *decepit & offendit; neque amplius rursum*
Fallet verbis; sat autem id *ipsi* fuerit: *verùm quietus*
Abeat-in-malam-rem. ---
19 q *Invisa mihi ejus dona; (æstimo autem eum mancipii in loco)*
Neque si mihi decies & vicies tot dona *daret,*
Quot ei nunc sunt, & si alicunde alia accederent,
Neque si mihi tot daret, quot arena pulverisque grana,
Nè sic quidem animum meum placabit Agamemnon.
20 r *Nihil enim mihi tanti-est ac anima & vita, nè ea quidem*
Ilium habuisse fortunatam urbem (opes, quas aiunt
Antehac tempore-pacis, priusquam appulissent filii Achivorum:
Nec ea, quas lapideum solum jaculatoris intùs continet
Phœbi Apollinis Pytho in saxosa.

p *Col.* 3. 19. Viri diligite uxores vestras.

q *Prov.* 6. 35. Non habet rationem ullius redemptionis, nec accipiet dona plurima.

r *Job* 2. 4. Pellem pro pelle, & cuncta quæ habet homo, dabit pro anima sua. *Matth.* 16. 26. Quid enim prodest homini, si universum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? aut quam dabit quispiam compensationem animæ suæ?

---

juvenes facilè falluntur, notante *Philosopho*; quia raro, aut nunquam, adhuc falsi fuere. Εὐεξαπάτητοι οἱ νέοι καὶ εὔπιστοι διὰ τὸ μήπω πολλὰ ἐξηπατῆσθαι, καὶ εὐέλπιδες· *Aristot. Rhet.* lib. 2. Hinc proverbialiter dicunt *Itali, Si quis semel me fefellit, culpa ejus; sin iterū, culpa est mea.*

r Hinc

[t] Hinc expressum illud *Sophoclis* in *Ajace* (observante etiam *Hen. Stephano* in *Dissertatione De Sophoclea imitatione Homeri*) quod & Proverbii loco passim jactatur, Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, κ᾽ ὐκ ὀνήσιμα. Nec dissimile id quod habet *Euripides* in *Medea*, Κακῦ γὰ ἀνδρὸς δῶρ᾽ ὄνησιν ὐκ ἔχει· & *Oppianus*, *Hal.* 3. Δῶρα λαθῶν δύσδωρα. Fortè & huc respexit *Virgilius*; *Ulla putatis Dona carere dolis Danaum? --Timeo Danaos & dona ferentes.* Sidon. Apoll. lib. 5. *epist.* 13. *Mihi latronis & beneficia suspecta sunt.* Notum & illud *Epigramma* ex *Anthologia*; Ἕκτωρ Αἴαντι ξίφος ὤπασεν, Ἕκτορι δ᾽ Αἴας Ζωστῆρ᾽· ἀμφοτέρων ἡ χάρις εἰς θάνατον. Alterum etiam est Adagium in hoc versiculo, Ἐν καρὸς αἴσῃ, quod tamen crucem fixit *Grammaticis*, variéque exponitur. Alii *Caris* loco, id est, ἐν μισθωτῦ τάξει, *mercenarii* seu *mancipii loco*; quia scilicet *Cares* vilis & servilis & mercenaria gens, unde Proverbium apud *Platonem Lachet.* & *Euthydemo*, Ἐν Καρὶ ὁ κίνδυνος. *Auson.* Monosyll. Histor. *Fallaces Ligures, nullo situs in pretio Car:* ad quem locum illustrandum hoc *Homeri* hemistichium adducit *Josephus Scaliger*, *Auson. Lect.* lib. 1. cap. 19. Ἐν Καρὸς αἴσῃ τετάξονται· *Nicet. Chon.* (sedulus *Homeri* imitator) *Annal. Alex. Duc.* Alii Ἐν θανάτυ μοίρᾳ, à κὴρ --ρὸς (η in α mutando) quasi diceret, *Odi eum instar mortis*, juxta illud Ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν, & Μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν· utrumque apud nostrum. Ità *Hesychius*; Ἐν καρὸς αἴσῃ· ἐν θανατηφόρῳ μοίρᾳ· & iterum, Ἐν καρὸς αἴσῃ· ἐν κηρὸς μοίρᾳ. Alii denique conjunctim legunt ἐγκαρὸς, & exponunt vel pediculum, vel cerebrum: (quasi ἔγκαρ, --ρος, idem sit quod ἐγκέφαλος· sanè ὁ ἔγκαρος, --υ, pro ἐγκέφαλος occurrit apud *Lycophronem*) sic *Plutarchus* in *Sympos.* Vide *Eustathium*, & *Erasmum* in Adagio, *Caris loco habere.* Et quidem obtinuit ferè ea sententia, quæ hoc nomen habet pro Gentili (etsi repugnat quantitas syllabæ: Κᾶρες enim primam circumflectit, adeóque producit, *Il.* κ'. Corripit tamen *Theocritus*, *Idyll.* 17. Φιλοπολέμοισί τε Κάρεσσι.) *Synesius* in epistola quadam, Ἐν Καρὸς μοίρᾳ κ̀ ἄτιμος. Et certè *Cares* olim pessimè audiebant tanquam perditissima gens, & bipedum nequissimi: unde illud poetæ nescio cujus, Αὐδὴ πονηρὶ, δὲ ἀπεθ᾽ δ᾽ Αἰγύπτιοι, Τρίτοι ἢ πάντων Κᾶρες ἐξωλέστατοι. Notum proverbium, Τρία Κάππα κάκιστα· Κρῆτες, Κίλικες, Καππαδόκες. Ecce autem quartum jam K. Κᾶρες! ut sic fiat nebulonum quadriga. Ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε] Proverbialis locutio, & hyperbole de ingenti copia seu numero infinito, etiam in Sacris literis usitata: *Sicut arena, quæ est in litore maris*; Gen. 22. & alibi sæpe. Hinc ψαμμοκόσια & ψαμμοκοσιογάργαρα apud *Aristophanem*, & ὅσα κόνις, innumera, ceu grana pulveris, & arenarum numerum superantia. Noster in *Catalogo*, Λίην γὰ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισι. Sic *Callimachus*, in *Hymno* quodam, στατὸν dixit ψαμάθῳ ἴσον. Notum & illud ex Oraculo de Omniscientia divina; Οἶδα δ᾽ ἐγὼ ψάμμυ τ᾽ ἀριθμὸν κ̀ μέτρα θαλάσσης. Sed infinitus essem, si hujusce Phraseωs accumularem exempla, quæ passim exstant apud Autores, Ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε. Citat verò hunc versum *Aristoteles*, *Rhet.* lib. 3. cap. 11. ubi de Hyperbolis; & *Theocriti* Scholiastes, *Idyll.* 9. haud paulò aliter quàm hodie legitur, Οὐδ᾽ εἴ μοι τόσα δοίη, ὅσα ψάμμος τε κόνις τε.

[u] Aurea planè sententia, & divinis literis apprimè consentanea, de inæstimabili pretio & valore animæ, vel etiam vitæ; (nam & ψυχὴ pro ζωὴ sæpiùs ponitur) Ψυχῆς γὰ ὐδὲν ἔστι τιμιώτερον· *Eurip.* Ψυχὴ δ᾽, ὡς εἴπομεν, ἀληθείᾳ γ᾽ ἐστὶ πᾶσι τιμιώτατον· *Plat. De Leg.* l. 5. Οὐ γάρ τι ψυχῆς πέλει ἀνδράσι φίλτερον ἄλλο· Q. *Calab.* lib. 13. Ἐστιν ἀνθρώποις ψυχὴ πάντων προτιμότερον· *Heliodor.* lib. 5. *Nihil est miseris mortalibus spiritu charius*; Q. Curt. lib. 6. Et meritò invertere liceat dicta illa de opibus & pecuniis, Χρήματα γὰ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι, (*Hesiod.*) Τ᾽ ἀργύριόν ἐστιν αἷμα κ̀ ψυχὴ βροτοῖς, (*Timocles* apud *Stobæum*) ità viz. ut ψυχὴ in his propositionibus non prædicatum fiat, sed subjectum. Anima quippe seu vita miseris mortalibus est aurum, & argentum, & opes, & facultates & omnia; imò supra omnia: quâ semel amissâ aut sublatâ, quid prosunt opes utriusque *Indiæ*, aut *Arabum* gazæ, aut infinita denique auri & argenti talenta? Anima *scilicet*, ut *virtus*, *fulvo pretiosior auro*. Et hoc sensu usur-

paverim

paverim illud Regis *Sodomorum*, (quæ etiam videtur esse vox ipsius Dei; imò & Diaboli: uterque enim est *animarum* appetentissimus) *Da mihi, quæso*, animas; *cætera sume tibi*. Sed næ, ego profectò frustrà sim, si vel unius animulæ pretium exprimere coner; cujus inæstimabilis valor & dignitas non aliunde meliùs percipi nec dignosci potest, quàm ex infinito illo redemptionis pretio (ἀπερείσι' ἄποινα diceret *Homerus*) pro ea dato, pretiosissimo, inquam, sanguine filii Dei pro ea effuso. Præclara inprimis est illa observatio *Chrysostomi* in *Matthæum*; Πάντα διπλᾶ δέδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς, δύο ὀφθαλμοὺς, δύο ὦτα, &c. ψυχὴν δὲ μίαν· ἂν ταύτην ἀπολέσωμεν, μετὰ τίνος ἐπὶ βιώσομεθα; *Nil. Parænet.* Πάντα μὲν φθαρτά· ἡ ψυχὴ δὲ ἀθάνατος· περιμάχου τοίνυν τὰ ἄφθαρτα τῶν φθαρτῶν δίον· *Macar. Homil.* 26. Τίμιόν τι σκεῦός ἐστιν ἡ ἀθάνατος ψυχή. Λάϊνος οὐδὸς] *Lapideum pavimentum*. Λιθόστρωτος· *Joan.* 19. 31. quod *lapidi-pavium* vertit *Castellio*, novo & insolenti vocabulo. Ἀφήτορος] ¶ Ἀφήτωρ ab ἀφίημι. Epitheton *Apollinis*, *jaculator*, *sagittarius*; unde & Ἤϊος dicitur, Ἤϊε Φοῖβε, (*Il.* ρ'.) id est, Τοξικὲ, (παρὰ τὴν τῶν βελῶν ἄφεσιν· *Scholiast.*) & ἑκηβόλος & ἑκατηβελέτης. Sed & aliam hujus nominis rationem tradit *Eustathius*. Ἀφήτωρ ὁ Ἀπόλλων, οἱονεὶ ὁμοφήτωρ, ὁ πᾶσι διδοὺς τὰς ὀμφάς· vel (ut *Phavorinus*) ὁμοίως πᾶσι προφητεύων, καὶ μαντευόμενος, πέτε πένητι καὶ πλουσίῳ· (quanquam & olim φιλιππίζειν dicebatur) ἢ τοξικὸς, &c. *Hesychius*, pro suo more, rotundè & eruditè; Ἀφήτορος· Προφητεύοντος, ἢ τοῦ τοξότου. Aliter exponitur hæc vox apud *Strabonem*, lib. 9. (ubi & hoc *Homeri* locum citat) Ἔνιοι δὲ τὸν ἀφήτορα δεξάμενοι λέγεσθαι θησαυρὸν, ἀφήτορος δὲ οὐδὸν, τὸν κατὰ γῆς θησαυρισμὸν ἐν τῷ ναῷ κατορυχθῆναι φασι τὸν πλοῦτον,&c. Quasi id scil. hoc in loco voluerit *Homerus*, thesauros in terra sub solo seu pavimento templi defossos: cùm οὐδὸς hìc (ni fallor) nihil aliud sit quàm ναὸς, adeóque Synecdochicè pro toto Templo ponatur. Πυθοῖ] Pytho & Python, quæ postea *Delphi*, urbs *Phocidis*, *Apollinis* oraculo clara; unde *Apollo Pythius*, & sacerdos *Pythia*, & spiritus divinatorius *Python*; in Πράξεσι τῶν ἀποστόλων, Πνεῦμα Πύθωνος, hoc est, *Apollinis Pythii*, vel potiùs *Diaboli*, veteris illius serpentis, qui oraculo illo famigeratissimo gentes decipiebat. Unde *Pythius* & *Python*, non à Πύθεσθαι, nec πυθέσθαι, ut nugantur *Græci Grammatici*; sed ab *Hebræo* פתן *serpens*, utì & ὄφις ab אוב *Python*. Vide Clarissimum *Heinsium* in *Dissertatione Critica*. Hinc fabula illa de *Pythone* ab *Apolline* interfecto, & serpens *Apollini* sacer, quasi οἰωνιστικός. *Hesych.* Οἰωνὸς ὄφις· quia scilicet ὄφις εἰς οἰωνισμοὺς seu μαντείας χρήσιμος. Erat autem Templum *Pythii Apollinis* usque ad miraculum & proverbium dives & opulentum, infinitis adeò anathematis & donariis ornatum ac repletum. Hinc Πυθῶνα πολύχρυσον vocat *Sophocles*, in *Oed. Tyr.* & πολυχρήματον *Strabo*, lib. 9. *Callimachus Hymn.* in *Apoll.* Πολύχρυσος γὰρ Ἀπόλλων, Καί τε πολυκτέανος, Πυθῶνί κε τεκμήραιο· ubi *Scholiastes* hunc *Homeri* locum adducit. Vide & *Ælianum*, *Var. Hist.* lib. 6. cap. 9. Hinc & *Timon* apud *Lucianum* in vastam auri & thesauri vim incidens admirabundus exclamat, Ὦ Μίδα, καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα! *Strab. Geogr.* lib. 9. Πρότερον δὲ πολυχρήματον ἦν τὸ ἱερὸν (τὸ ἐν Δελφοῖς scil.) καθάπερ Ὅμηρός τε εἴρηκεν, Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὸς, &c. De opulentia porrò templi *Delphici* vide præter alios *Herodotum* in *Clio*, *Diodorum Siculum*, *Biblioth.* lib. 17. *Pausaniam* in *Phocicis*. Quàm insigniter porrò opulentum, quot & quantis thesauris onustum, quàm pretiosis denique cimeliis, donariis, & anathematis refertum & locupletatum fuerit hoc *Apollinis Pythii* seu *Delphici* Templum, id inprimis argumento est; quòd cùm *Phocenses*, *Onomarcho* & *Phayllo* ducibus, hoc fanum diriperent ac spoliarent, pecunias ad decem mille talentûm & suprà exinde conflaverint: teste *Diodoro Siculo*, *Biblioth.* lib. 16. Famosi autem hujus sacrilegii, ex quo *bellum Phocicum* seu *sacrum* exarsit, crebra mentio apud Autores. Vide *Strabonem*, *Geogr.* lib. 9. *Diodorum Siculum* ubi suprà, *Pausaniam* in *Phocicis*; (ut plures alios omittam) quorum singuli hunc *Homeri* locum laudant.

21 [x] Ληϊστοὶ μὲν γάρ τε βόες, καὶ ἴφια μῆλα,
Κτητοὶ δὲ τρίποδές τε, καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα,
Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν οὔτε λεϊστὴ,
Οὔθ' ἑλετὴ, ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.

22 [y] — Ἀγοραὶ, ὅθι τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθουσι.

23 [z] Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηκτῆρά τε ἔργων.

24 [a] Καί με φίλησ', ὡσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
Μοῦνον τηλύγετον.———

25 — [b] Δάμασον θυμὸν μέγαν, οὐδέ τί σε χρὴ
Νηλεὲς ἦτορ ἔχειν· στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοὶ,
Τῶν περ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε βίη τε·
Καὶ μὲν τοὺς θυέεσσι καὶ εὐχωλῇς ἀγανῇσι,
Λοιβῇ τε κνίσῃ τε παρατρωπῶσ' ἄνθρωποι
Λισσόμενοι, ὅ-τε κέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἁμάρτῃ.

26 [c] Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κοῦραι μεγάλοιο,
Χωλαί τε, ῥυσαί τε, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμὼ,
Αἵ ῥά τε καὶ μετόπισθ' Ἄτης ἀλέγουσι κιοῦσαι·
Ἡ δ' Ἄτη σθεναρή τε καὶ ἀρτίπος, οὕνεκα πάσας
Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους, αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω.
Ὃς μέν τ' αἰδέσεται κούρας Διὸς ἆσσον ἰούσας,
Τὸν δὲ μέγ' ὤνησαν, καί τ' ἔκλυον εὐξαμένοιο·
Ὃς δέ κ' ἀνήνηται, καί τε στερεῶς ἀποείπῃ,
Λίσσονται δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιοῦσαι
Τῷ Ἄτην ἅμ' ἕπεσθαι, ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.

[x] *Pellem pro pelle* (*Job* 2.) vel *pellem super pellem*, δέρμα ὑπὲρ δέρματος (juxta *Græcos* Interpretes,) hoc est, Omnes pelles omnium pecudum suarum & animantium, βόας, καὶ ἴφια μῆλα, καὶ ἵππων ξανθὰ κάρηνα dabit homo pro vita sua redimenda. Ἀνδρὸς δὲ ψυχὴ, &c.] *Maximus Tyrius Dissert.* 12. hunc locum sic παρῴδηκεν, Ἀνδρὸς δὲ ἀρετὴ πάλιν ἐλθεῖν, οὔτε λεϊστὴ, Οὔθ' ἑλετή. Et citat *Plutarchus*, lib. Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως, &c. *Nescit vox missa reverti.* Nescitque anima acta reverti. *Eurip. Herc. fur.* Καὶ τίς θανόντων ἦλθεν ἐξ ᾅδου; Id. *Alcest.* Οὐκ ἔστι τοὺς θανόντας ἐς φάος μολεῖν. *Sed revocare gradum*, &c. *Virg. Illuc, unde negant redire quenquam*; Catull. Οὐ θέμις ἀνελθεῖν τινα τῶν λίμνην διαπλευσάντων· *Lucian. Mort. Dialog.* Ἅπαξ ἄνθρωποι γεγόναμεν, δὶς δὲ οὐκ ἔστι γενέσθαι· *Plut.* ubi suprà. *Gradúmque retrò flectere haud unquam sinunt Umbræ tenaces*; Sen. *Hippol.* Nempe hìc inprimis obtinet celebre illud scitum in *Scholis Logicis*, *A privatione ad habitum*, &c. Vide tamen apud *Plinium* (*Nat. Hist.* lib. 7. cap. 52.) exempla quorundam παλιμβίων, qui post mortem scilicet revixerunt, & quorum animæ πάλιν ἦλθον, & velut è postliminio redîerunt in corpora. Insigne præ aliis illud exemplum est *Hermotimi* cujusdam *Clazomenii*; cujus anima, relicto corpore, hùc illùc vagari solebat, & subinde in corpus regredi, donec nonnulli *eo cremato remeanti animæ velut vaginam ademerunt*. *Credat Judæus*. Quid? quòd *Apion Grammaticus, cymbalum mundi* dictus, (κύμβαλον verè ἀλαλάζον) ipsius *Homeri* animam, si Diis *Manibus* placet, ab inferis revocare voluit, ut de patria ejus & parentibus inquireret, certiórque fieret. Testis inter alios *Plinius*, lib. 30. cap. 2. At verò Ἀναβεβιωκέναι τὸν Ὅμηρον, *Homerum* revixisse, nè *Alexander* quidem ipse unquam à fatis impetraverit, quantumvis id ei vel maximè, & supra alia omnia in votis fuerit; si *Plutarcho* fides in *Vita Alexandri*. Ἐπεὶ ἄρ κεν ἀμ. ἕρκ. ὀδ.] [x] Ἄδηλα τὰ ἀνθρώπινα, ἕως ἂν ἑκάστῳ ἡ ψυχὴ εἴσω τοῦ τῶν ὀδόντων ἕρκους ᾖ· *Ælian.* qui procul dubio hunc *Homeri* locum

21 *Prædabiles enim boves, & pingues oves,*
Parabiles item tripodes, & equorum flava capita,
[s] *Viri autem anima nec prædando capi* (*dentium.*
Nec iterum *acquiri poterit, postquam semel transîerit septum*
22 *Conciones, ubi viri egregii versantur.*
23 [t] *Sermonúmque elo. utorem esse* oportet *factorémq; operum.*
24 [u] *Et me amavit, ut pater suum filium amaverit*
Unicum, extremâ-ætate natum, & quem in senectute genuit.
25 *Doma animum magnum; neque* enim *te oportet*
Immite cor habere; flexibiles sunt & Dii ipsi,
Quorum etiam major virtus, honor, potentiáque;
[x] *Et tamen eos sacrificiis & votis placidis,*
Libamine nidoréque placant homines
Supplicantes, cùm quis transgressus-fuerit & peccârit.
26 [y] *Etenim Preces sunt Jovis filiæ magni,*
Claudæque rugosæque strabæque oculis,
Quæ & post Noxam venientes rem *curant* ac restituunt;
Noxa autem valida & pedibus integra; ideò cunctas
Longè præcurrit, & antevertit totam per terram
Lædens homines: sed hæ medentur postmodó.
Qui utique reverebitur filias Jovis propiùs accedentes,
Illum valde juvant, & exaudiunt precantem:
Qui autem renuerit, & duriùs recusârit,
Precantur tum hæ Jovem Saturnium profectæ,
Eum ut Noxa simul sequatur, quò læsus pœnas luat.

[s] 2 *Sam.* 14 14. Quasi aquæ dilabimur in terram, quæ non revertuntur. *Job.* 14. 12, 14. Homo cùm dormîerit, non resurget. --- Putásne mortuus homo rursum vivat! [t] *Matth.* 7. 21. Non omnis, qui dicit Domine, &c. sed qui facit voluntatem, &c. *Matth.* 23 3. Dicunt, sed non faciunt. 2 *Cor.* 10. 11. Quales sumus verbo absentes, tales & præsentes in facto. [u] *Gen.* 22. 2. Tolle nunc filium tuum, unicum illum tuum, quem unicè amas. *Gen.* 37. 3. Diligebat Josephum super omnes filios, eò quòd in senectute genuisset eum. *Prov.* 4. 3. Nam & ego filius fui patris mei, tenellus & unigenitus coram matre mea. [x] *Gen.* 8. 21. Et obtulit (*Noachus*) holocausta super altare, odoratúsque est Dominus odorem suavitatis. *Job* 1. 5. Offerebat holocausta: ---dicebat enim, Nè forte peccaverint filii mei. [y] 1 *Reg.* 8, 38, 39. Omnis plaga, universa infirmitas ---quæ acciderit omni homini --- Siquis expanderit manus suas - - tu exaudies, &c.

---

locum respicit, non verò illum alterum, (quod sensit *Henricus Stephanus* in voce ἕρκος) Ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων· nihil enim ibi de anima. Porrò anima jam è corpore evolatura dicitur *supremis labris insidere*, quia videtur scilicet cum supremo spiritu exhalari. Plato *Comicus* apud *Agellium*, lib. 19. cap. 11. Τὰν ψυχὰν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον. *Sen.* epist. 30. *Non dubitare se, quin senilis anima in supremis labris esset. Lucilius* apud *Nonium*: *Eduxique ollis animam in primoribus labris. Eustath. Ismen.* lib. 7. Μή μοι τῶν ὀδόντων ἕρκος ἐκφύγῃς ψυχή.

[y] Citant *Plutarchus* in *Præceptis Politicis*; *Simplicius*, in *Epictet.* cap. 31. *Aristides*, tom. 3. or. 4. Rhetori. Hinc & ἀγγελίῳ κυδιάνειραν (æquè

(æquè ac *μάχλω*) vocat noster, *Il. α'.*

[z] Citat *Plutarchus*, lib. *An seni gerenda Resp.* & in *Præceptis Politicis*; *Dio Chrysostomus*, or. 2. *De Regno*; *Cicero*, lib. 3. *De Oratore*; *Aristides* ubi suprà; *Synesius Dione*. Idem porrò debet esse & *μύθων ῥητῆρ*, & *πρηκτῆρ ἔργων*· nam alioqui *Vox, & præterea nihil.* Lingua sine manu, dictum sine facto, est velut umbra sine corpore; Est enim *Λόγος ἔργου σκιή*· ut (nî fallor) dixit *Democritus*: & *Ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν*· *Demosth.* Qualis viz. fuit eorum sermo, qui barbâ & pallio tantùm philosophos agerent, quos *Epictetus* olim philosophos esse dixit *Ἄνευ τοῦ πράττειν μέχρι τοῦ λέγειν.* *Eum eligas magistrum, quem magis admireris cùm videas, quàm cùm audias*; (Sen.) nam *Segniùs irritant animos demissa per aures*, &c. *Horat.*

[a] Duo sunt, quæ filium patri chariorem reddunt: primò, si *μοῦνος* sit, hoc est, *unigenitus* (unde *ἀγαπητὸς* exponitur *μονογενὴς* ab *Hesychio* & aliis.) secundò, si *τηλύγετος*, hoc est, *filius senectutis*, בן־זקנים ut loquuntur *Hebræi*; *ὁ τηλοῦ τῆς ἡλικίας τοῖς γονεῦσι γεγονὼς ἐπὶ γήρᾳ*· *Hesych.* Quanquam & alii aliter hanc vocem interpretantur. *Apoll. Argon.* 1. *Τηλυγέτης ὠδῖνι μιῇ τέκεν*· ubi *Scholiastes*; *Τηλυγέτης νῦν ἀντὶ τοῦ ἀγαπητοῦ, Ὅμηρος δὲ τοὺς ἐν γήρᾳ γινομένους.* *Plut. περὶ Πολυφιλ.* *Ὅμηρος ἀγαπητὸν υἱὸν ὀνομάζει Μοῦνον τηλύγετον, τουτέστι μὴ ἔχουσιν ἕτερον γονεῦσι, μήτε ἕξουσι γεγεννημένον.*

[b] *Nazianz. Epist.* 117. *Ἀλλ' Ἀχιλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγαν.* Idem & *Carmine* 51. hùc alludere videtur, *Ἀλλὰ πάτερ, δάμασον δεινὸν χόλον.* *Θυμῷ μάχεσθαι μὲν χαλεπὸν, ἀνδρὸς*

δὲ τὸ κρατεῖν εὐλογίστου· *Democritus* apud *Stobæum.* *Pugna tecum ipse: si iram vincere non potes, illa te incipit vincere*; Sen. *Τὸ νικᾷν αὐτὸν, πασῶν νικῶν πρώτη τε καὶ ἀρίστη*· *Plato*, lib. 1. *De Legibus.* *Fortior est qui se*, &c. [x] *Ἄνθρωπος ὢν γίγνωσκε τῆς ὀργῆς κρατεῖν*· *Menand.* *Στρεπτοὶ δέ τε*, &c.] Hanc *Homeri* sententiam citat et impugnat post magistrum suum *Platonem*, (*de Republica*, lib. 2.) *Maximus Tyrius*, *Dissert.* 30. Defendit verò contra eundem *Platonem* *Justinus Martyr*, *Cohortatione ad Græcos.* Et certè *Solet interdum fieri placabile numen*; Ovid. Nec placet illud è porticu apud *Virgilium*; Æn. 6. (quod tamen citat, imò laudat *Seneca*, *Epist.* 77.) nisi cautè & cum grano salis sumatur, *Desine fata Deûm flecti sperare precando.* ¶ *Στρεπτοὶ* etiam (*substantivè*) sunt *ὅρμοι armillæ*, *torques*, *monilia*; *παρὰ τὸ στρέφειν*, ut *torques* à *torquendo*: & *στρεπτὸς ἄρτος*, *tortus panis*; qui et absolutè *Torta* (unde fortasse vernaculum nostrum **a tart**, o mutato in *a*) *Græcè* item *στρέμμα*, quod *εἶδος πέμματος* exponit *Hesychius*: unde *Latinum* Streblita, et Scriblita, *ἀπὸ τοῦ στρεβλοῦν*, *torquere*, *στρέφειν*. *Καὶ μέν τοὺς*, &c.] Citant *Athenagoras*, in *Legatione pro Christianis*; *Hierocles*, in *Fragm.* *Libanius* in *Legatione ad Julianum* *ἀποδεικτικῶς*, *Καὶ μέν τοὺς θυέεσσι*, &c. *Σοὶ δ' ἔσται μὲν ὅτε θύουσιν ἄνθρωποι, καὶ βωμοὺς ἱδρύσονται.* Vah blasphemiam sophistæ, impium illum *Apostatam* *ἀποδείξαντος*! *Flectitur iratus voce rogante Deus*; Ovid. *Πολλοὶ ἤδη μεγάλα εἰς αὐτοὺς* (*θεοὺς* scil.) *ἐξαμαρτάνοντες, εὐχαῖς καὶ θυσίαις τὸν χόλον ἐξιλάσαντο*· *M. Coriolani* mater ad filium apud

27 [d] *Τιμὴ, ἥ τ' ἄλλων περ ἐπιγνάμπτει φρένας ἐσθλῶν.*
28 [e] *Οὕτω καὶ τῶν πρόσθεν ἐπευθόμεθα κλέα ἀνδρῶν*
Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ἐπιζάφελος χόλος ἵκοι,
Δωρητοί τε πέλοντο παράῤῥητοί τ' ἐπέεσσι.
29 ——— [f] *χόλος, ὅς τε καὶ ἄλλων*
Οἰδάνει ἐν στήθεσσι νόον πύκα περ φρονεόντων.

[d] *Γναμπτόμενος ὁ Φοῖνιξ λέγει, ὡς ἡ τιμὴ κάμπτει τοὺς ἀγαθοὺς, οἱ οὐχ οὕτω δώροις ὑπάγονται ὡς τιμῇ· ὅθεν καὶ ἡ φιλοτιμία τοῖς τῆς ἀρετῆς ἐστὶ θερμαστικὸν ὁρμαθός*· *Eustath.* Et sanè *Fax mentis honestæ Gloria*: quod symbolum erat præstantissimi Principis *Henrici*

Heu olim! nostri, quem funere mersit acerbo
Atra dies, *Angliæq*; iratum numen ademit.

Nempe Optimus quisque honoris studio ducitur. Et Generosa quæque pectora pungit hic aculeus. Nec mirum, quando (teste *Philosopho*, *Eth.* lib. 4. cap. 8.) *Τῆς ἀρετῆς ἆθλον ἡ τιμὴ, καὶ ἀπονέμεται τοῖς ἀγαθοῖς.* Et *Honos alit*

artes.

Dionysium Halicarnassæum, lib. 8. Hinc *Jupiter* μείλιχος: et μειλίχιος quia precibus et sacrificiis placatur. *Phurnut.* Προσαγορεύουσι δὲ καὶ μειλίχιον τὸν Δία, εὐμείλικτον ὄντα τοῖς ἐξ ἀδικίας μεταπαιδευομένοις.

* *Hesych.* Ἄιται, θυγατέρες Διὸς, αἱ τοῖς δεομένοις βοηθοῦσαι. Ubi quis non miretur, quid sibi velit illud Ἄιται, et non potiùs Λιταὶ legendum existimet? facilis siquidem et proclivis est transmutatio τοῦ Λ in Α. Διόσκουροι conjunctim, *Castores*, sive *Castor* et *Pollux*: Διὸς κοῦραι divisim, *Musæ*, et *Litæ*, seu *Preces*. Ab hac porrò re et voce Λιταὶ totus hìc *Iliados* liber nonus apud veteres *Criticos* epigraphen suam et denominationem obtinuit. Sic apud *Platonem*, *Strabonem*, *Athenæum*, alios, legimus, Ἐν ταῖς Λιταῖς, hoc est, *Il.* ί. *Eustath.* Λιταὶ ἡ ῥαψῳδία ἐπιγράφεται αὕτη, ἀπὸ μιᾶς πληθυντικῆς λέξεως. Sic et Δολώνεια dicta est *Il.* Rhapsodia sequens, sc. κ'. et Τὸ ἐπιτάφιον, *Il.* ψ'. *&c.* Ἱκεσίαι Ζηνὸς κοῦραι λιταί· *Orph. Argonaut.* Διὸς θυγατέρας τὰς λιτὰς ἀλληγορεῖ, ὡς τι σεβασμιωτέρας φαίνεσθαι. *Schol.* Χωλαὶ, διὰ τὸ βραδέως καὶ μόλις προσιέναι, καὶ γονυκλινεῖς λιτανεύειν, &c. Παραβλῶπες, διάστροφοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπειδὴ οἱ ἱκετεύοντες ὑπὲρ τοῦ ἔλεεινὸν φαίνεσθαι, προσίασιν οἰκτροὶ τὰ σχήματα αὐτῶν καὶ τὰς θέας ἔχοντες. Id. *Aten pedibus validam & velocem, Litas verò claudas fingit* Poeta: *illud viz. innuens, offensas esse citas, reconciliationes esse tardas.* Erasm. *Adag.* Salsè hunc locum & *Homericas* has Litas tangit *Clemens Alex. Protrept.* Χωλαὶ ἐκεῖναι καὶ ῥυσαὶ, παραβλῶπές τ' ὀφθαλμώ (ità enim ibi lego ex *Homero* pro ὀφθαλμῶν) αἱ Λιταὶ, αἱ Θερσίτου μᾶλλον ἢ αἱ Διὸς θυγατέρες. Et respicit *Galenus*, *Protrept.* cap. 6 de Athletis; Κἂν ἀφίκωνταί ποτε εἰς τοῦτο, (τὸ γῆρας scil.) τῶν Ὁμηρικῶν οὐδὲν ἀπολείπονται Λιτῶν, χωλοί τε, ῥυσοί τε, παραβλῶπες, ὀφθαλμῶν ἀπεστερημένοι. Vide & *Heraclidem* (vel potiùs *Heraclitum*) *De Allegoriis Homericis*, ubi totum hunc locum fusè explicat. Παραβλῶπες.] *Molestum verbum est, onerosum, & demissa vultu dicendum*, ROGO. Senec. *De Benef.* lib. 2. cap. 2. ad quæ verba illustranda *Federicus Morellus* in *Scholiis* hunc *Homeri* locum adducit. ¶ Παραβλῶπες, αἱ διεστραμμέναι τὴν ὄψιν, qu. παραβάλλουσαι τοὺς ὦπας. --στραβαὶ καὶ πλαγιόμματοι, διά τε τὴν τῆς ὄψεως δυσωπουμένων παρατροπὴν, καὶ ὅτι διαστροφὴν, καὶ διότι οὐχ ἱλαρὸν τὸ βλέμμα τοῖς λιταζομένοις, ἀλλ' (ὡς εἰπεῖν) δυσβλεπτοῦσιν ἐκεῖνοι· ὅθεν καὶ ἡ δυσωπία· *Eustath.* ad locum; qui tamen alibi, et fortè rectiùs, hanc vocem derivat ἀπὸ τοῦ παραβλέπειν. Sic Κατῶβλεψ à κάτω βλέπειν. *Ate* est **Diabolus**, inquit *Justinus Martyr*, de qua allegoria vide infrà, *Il.* τ'. Et certè apprimè quadrat hæc periphrasis, præsertim si cum altero illo *Poetæ* loco jam laudato conferatur. Quis enim adeò σθεναρὸς καὶ ἀρτίπος, fortis et agilis, ac iste μισάνθρωπος, cujus & hoc proprium opus, et negotium est, φθάνειν πᾶσαν ἐπ' αἶαν βλάπτουσ' ἀνθρώπους; Quid quòd contra Σατᾶν et Ἄτην unicum ferè remedium sunt Λιταὶ, *preces* et *vigiliæ*: αἱ δ' ἐξακέονται ὀπίσσω. ¶ Ἀρτίπος pro --πους, ut Ἀελλόπος, pro --πους metri gratiâ, ut et versus ipse ἀρτίπους et ἀελλόπους sit, integer pedibus, et celeriter currat.

27 *Honor, qui & aliorum hominum flectit animum etiam bonorū.*
28 [z] *Ità & priscorum accepimus famam & facinora virorum Herðum*, quòd viz. *si quem eorum vehemens ira ceperat, Donísque placabiles erant, exorabilésque verbis.*
29 ——[a] *Ira, qua & aliorum* quorumvis *Tumefacit in pectore animum etiam prudentum.*

[z] *Prov.* 15. 1. Responsio mollis frangit iram. *Prov.* 21. 14. Munus absconditum extinguit iram, & donum in sinu furorem vehementem. [a] *Prov.* 27. 4. Sæva res est ira, & furor inundatio.

---

artes, pariter & *virtutes*. Egregiè *Cicero*, *Orat. pro Milone*; *Ex omnibus præmiis virtutis, si esset habenda ratio præmiorum, amplissimum esse præmium gloriam; eße hanc unam quæ brevitatem vitæ*

ta posteritatis memoriâ consolaretur. Et rectè ille ad *Cæsarem*; *Gloriâ industria alitur: ubi eam dempseris, ipsa per se virtus amara atque aspera est.* Et Poeta, *Immensum gloria calcar habet.* Et *Valerius Max.* lib. 8. cap. 13. *Nulla est tanta humilitas, quæ dulcedine gloriæ non tangatur.*

[e] Versus proverbialis, adeóque παροιμιωδῶς usurpatus à *Synesio*, Epist. 121. & *Cicerone*, Epist. ad *Atticum*, lib. 7. ubi qui *Græca Latinè* reddidit in calce illius operis, parùm, ut videtur, in *Homero* versatus, ἐπενθόμεθα ridiculè admodum vertit *lugebamus*: legit viz. ἐπενθόμεθα, quod tamen *Græcum* non est. ¶ Ἐπιζάφελος χόλος, *irâ vehemens, intensa,* qu. ἄγαν ἐνεξημένος (unde & adverbium, ἐπιζαφελῶς, *vehementer*, apud Poetam non semel: ἐνεξημένως, ἄγαν· Phavorin.) παρὰ τὸ ζα (μόριον ἐπιτατικὸν, ut in ζάθεος, ζάκοτος, &c.) καὶ τὸ ὀφέλλω, τὸ αὔξω· ὁ ἐπηυξημένος, καὶ σφοδρός, καὶ θυμώδης, καὶ ἰσχυρός· *Etymol.* ¶ Δωρητοὶ, παράρρητοι (*placabiles.* Παρὰ hìc idem significat, quod in παρειπεῖν, παρφάσθαι, &c.) Elegans *paronomasia.* Παρομοίωσιν vocat *Aristot. Rhet.* lib. 3. cap. 9. ubi

30 [g] Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ·
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.
31 ——— [h] Ἄττα, γεραιὲ διοτρεφὲς, οὔτι με ταύτης
Χρεὼ τιμῆς· φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ.
32 ——————— [i] Οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι·
Καλόν σοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν ὅς κ' ἐμὲ κήδῃ.
33 [k] Ἄγριον ἐν στήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμὸν
Σχέτλιος, οὐδὲ μετατρέπεται φιλότητος ἑταίρων.
34 —— [l] Καὶ μέν τίς τε κασιγνήτοιο φόνοιο
Ποινὴν, ἢ οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος·
Καί ῥ' ὁ μὲν ἐν δήμῳ μένει αὐτοῦ πόλλ' ἀποτίσας·
Τοῦ δέ τ' ἐρητύεται κραδίη, καὶ θυμὸς ἀγήνωρ,
Ποινὴν δεξαμένου. ———
35 [m] Αἰδεῖσθαι δὲ μέλαθρον, ὑπωρόφιοι δέ τοι εἰμέν.
36 [n] Ἀλλά μοι οἰδάνεται κραδίη χόλῳ, ὁππότε κείνων
Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,
Ἀτρείδης, ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην.
37 ——— [o] Μάλα γὰρ ἕθεν εὐρύοπα Ζεὺς
Χεῖρα ἑὴν ὑπερέσχε, τεθαρσήκασι δὲ λαοί.
38 [p] Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα,
Μυρία δῶρα διδούς· ὁ δ' ἀγήνωρ ἐστὶ καὶ ἄλλως·
Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγηνορίῃσιν ἐνῆκας.
39 [q] Νῦν μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ
Σίτου καὶ οἴνοιο· τὸ γὰρ μένος ἐστὶ καὶ ἀλκή.

[g] Hosce tres versus citat *Aristoteles*, *Rhet.* lib. 1. cap. 7. ubi pro Κήδε' ὅσ' legitur Ὅσσα κάκ'. sensu planè eodem. Duos posteriores *Maximus Tyrius*, *Dissert.* 19. Secundum, scil. Ἄνδρας μὲν, &c. *Galenus*, *De Opt. Secta ad Thrasybulum*, c. 11. Quin & Tragicam hanc expugnatæ direptæque urbis periphrasin adumbravit (nî fallor) *Æschines* contra *Ctesiphontem*; Νομίσατε ὁρᾷν ἁλισκομένην τὴν πόλιν, τειχῶν κατασκαφὰς, ἐμπρήσεις οἰκιῶν, ἀγομένας γυναῖκας, καὶ παῖδας εἰς δουλείαν, &c. Similis locus occurrit apud *Demosthenem* Περὶ παραπρεσβ. Ἦν ἰδεῖν οἰκίας κατεσκαμμένας, &c. Ubi *Græcorum* Oratorum princeps μονονουχὶ παρέφρασε τὸ Ὁμηρικὸν, inquit *Hermogenes*. Vide & *Theonis Progymnasmata* in initio. *Latinè* etiam expressit *Quintilianus*, lib. 8. & *Cornificius*, lib. 4. *ad Herennium*. Quorsum

igitur

& hunc ipsum *Homeri* versum in exemplum adducit. Porrò, quod ad loci sententiam attinet, hùc spectat carmen illud ex vetere oraculo apud *Platonem*, lib. 3. *De Repub.* Δῶρα θεοὺς πείθει καὶ αἰδοίους βασιλῆας· et illud *Euripidis* in *Medea*, Πείθειν δῶρα καὶ θεοὺς λόγος· & *Ovidii*, *De Arte Amandi* lib. 3. *Munera, crede mihi, placant hominésque, Deósque: Placatur donis Jupiter ipse datis.*

[f] Infrà, *Il.* σ'. Καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι· nam Ira etiam in sapientes cadit, negante hoc licèt *Senecâ* & universâ Porticu. Certè Θυμῷ χαλεπὸν διαμάχεσθαι· *Plut. De Ira Cohib.* Et quotus quisque est, quantumvìs prudens, qui non verè usurpet tritum illud *Medeæ* apud *Euripidem*, Θυμὸς δὲ κρείσσων τῶν ἐμῶν βουλευμάτων. Imò ingeniosi & solertes præ aliis ad iram proni. Οἵ τε ὀξεῖς καὶ ἀγχίνοοι καὶ μνήμονες ὡς τὰ πολλὰ καὶ πρὸς τὰς ὀργὰς ὀξύρροποί εἰσι. *Plat. Theæt.* Sed & pro fatuis *Aristoteles* habet, qui nunquam irascuntur: Οἱ μὴ ὀργιζόμενοι ἐφ' οἷς δεῖ, ἠλίθιοι δοκοῦσιν εἶναι· *Eth.* lib. 4. cap. 5.

30 [b] *Mala, quæ hominibus contingunt, quorum urbs capta fuerit*, hæc ferè sunt;
Viros interimunt, urbem ignis absumit,
Liberos autem alii abducunt, & altè-cinctas mulieres.
31 ——*O pater, senex divine, neutiquam mihi hoc*
Opus-est honore: puto autem me sat *honoratum-esse Jovis fato* & consilio.
32 —————— [c] *Handquaquam te convenit*
Istum amare, nè mihi odio-sis qui te *amo*;
Decet te mecum eum lædere, qui me læserit.
33 *Ferocem in pectore induit superbum animum*
Durus, neque rationem habet amicitiæ sodalium.
34 ———*Etenim quis fraternam ob cædem*
Compensationem, vel ob filium accepit occisum:
Et is quidem qui interfecerit, *in populo manet ibi, postquàm multa persolverit,*
Alterius autē pacatur cor, & animus strenuus,
Pretio accepto.————
35 *Reverere* tuam *domum; domestici enim tibi sumus.*
36 *Sed mihi tumescit cor irâ, quoties illius*
Meminero, qui me contemptibilem inter Argivos fecit,
Atrides; veluti aliquem nullo-in-pretio transfugam.
37 --- [d] *Valde enim ipsam* (urbem *scil.*) *altitonans Jupiter*
Manu suâ protegit: animúmque-sumpsêrunt populi.
38 *Utinam non orâsses præclarum Pelidem*
Innumera dona dans: is autem superbus est & aliás;
Nunc verò eum multò magìs superbire fecisti.
39 *Nunc quidem cubitum-ite,* [e] *refecti corde*
Cibo & vino: hoc enim robur est & vigor.

[b] 1 *Sam.* 30. 1, 2. Et incenderant eam (*urbem* scil.) igni, & captivas abduxerant mulieres.

[c] *Psal.* 139. 21, 22. Nonne odi eos, qui oderunt te? Imò perfecto odio odi eos.

[d] *Psal.* 46. 1, 2. Deus nobis protectio & fortitudo. —Propterea non timebimus. *Psal.* 126. 2. Nisi Dominus custodierit civitatem, &c.

[e] *Act.* 27. 34. Rogo vos accipere cibum pro salute vestra.

---

igitur hæc censura Henrici Stephani in *Apologia pro Herodoto*? *Quòd si nostras expugnationes urbium spectemus, frigebit illa descriptio Homerica,* Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, &c. *Notum*

carmen (inquit *Petrus Victorius*) *quódque plures virtutes in se habet , à gravissimis Autoribus valde illustratum est*. Porrò & exemplum Figuræ, quam διατύπωσιν vocat, hinc sumit *Plutarchus* l. *de Homero*. Tragicæ item dictionis illustre hoc exemplum facit *Hermogenes* Περὶ Δεινότητος. Τὸ τραγικῶς λέγειν Ὅμηρος μὲν ἐδίδαξε, Δημοσθένης δὲ ἐμιμήσατο. ὅτι μὲν γὰρ τραγῳδὸς καὶ πατὴρ τραγῳδίας Ὅμηρος, Πλάτων μαρτυρεῖ -- Ἰλίου ἅλωσιν οὐκ εἶπε -- τί οὖν ποιεῖ; πάσης πόλεως εἶπε πέρθησιν ἐν δυσὶν ἔπεσιν, Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, &c. ¶ Ἀμαθύνει.] Ἄμαθον ποιεῖ, ἀφανίζει καὶ φθείρει· *Hesych*. Λεπτύνει ὡς ἄμαθον· *Eustath*. Ab ἄμαθος idem quod ψάμαθος, *arena*: unde ἠμαθόεις pro ἀμαθόεις *arenosus*, apud *Poetam*.

[h] Citat *Synesius*, *De Regno*, & *Sermone ad Paeon*. & *M. Tyrius*, *Differt*. 2. Ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ἀτιμαζόντων τῶν ἄλλων, βοήσεται τὸ τοῦ Ἀχιλλέως, Φρονέω δὲ τετιμῆσθαι Διὸς αἴσῃ· & imitatur *Virgilius*, *Non equidem tali me dignor honore*. Ἄττα.] Προσφώνημα seu compellatio junioris ad seniorem, ut τέττα amici ad amicum, vel æqualem. *Hesych*. Ἄττα· προσφώνησις φιλοφρονητικὴ νέου πρὸς πρεσβύτερον καὶ τροφέα, ὡς πάππα πρὸς τὸν πατέρα. Estque vox πρωτόθετος, καὶ ἀκίνητος, καὶ ἀνομοιόπτωτος· ut rectè *Eustathius*. Nec ullo modo assentiri possum clarissimo *Heinsio*, qui *Prolegomenis* ad *Aristarchum* hoc *Græcum* Ἄττα ab *Hebræo* pronomine אתה vult derivatum. Est viz. hæc mera linguarum συνέμπλωσις. Nec omnino quadrat significatio. Denique non magìs quærenda est origo τοῦ ἄττα , quàm τοῦ τέττα· cùm utraque vox sit primitiva.

[i] Κανὼν ταῦτα φιλίας ἀληθοῦς· *Eustath*: Πάντα τὰ κοινὰ φίλων, *Amicorum omnia sunt communia*, amici inprimis. Εἰ κοινὰ τὰ φίλων ἐστὶ, μάλιστα δεῖ κοινοὺς τῶν φίλων εἶναι τοὺς φίλους· *Theophrastus* apud *Plutarchum* Περὶ φιλαδελφίας. Φιλόφιλον δεῖ εἶναι τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ φιλόπατριν, καὶ συμμισεῖν τοῖς φίλοις τοὺς ἐχθροὺς, καὶ συναγαπᾶν τοὺς φίλους· *Polyb*. lib. 1. Τοὺς αὐτοὺς ἡγοῦμαι φίλους τε καὶ συγγενεῖς, καὶ πολεμίους οὕσπερ ἐγώ· *M. Coriolanus* apud *Dionysium Hal*. lib. 8. Hinc & solennis illa formula fœderis apud *Thucydidem* non semel, Τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Hùc etiam pertinet illud *Lesbonactis* apophthegma, quod ex *Gnomologo* quodam Anonymo citat *Leopardus*, *Emendationum* lib. 3. cap. 19. Λεσβῶναξ, αἰτιωμένου τινὸς τῶν ἑταίρων αὐτῷ καὶ φήσαντος, Οὐκ ἐχρῆν σε τὸν ἐχθρόν μου φίλον εἶναι· Σὲ μὲν οὖν ἔδει τὸν φίλον μου μὴ εἶναι ἐχθρόν. Et illud *T. Quintii* apud *Livium*, lib. 32. *Quibus igitur rebus amicitia violatur? nempe his maximè duabus; si socios meos pro hostibus habeas, si cum hostibus te conjungas*. ¶ Κήδειν· (verbum poeticum) κακοῦν, βλάπτειν, ἀνιᾶν, λυπεῖν, *lædere*, *contristare*, *curâ* vel *mœrore afficere*. Κήδεσθαι contrà, φροντίζειν, ἐπιμελεῖσθαι, λυπεῖσθαι alicujus gratiâ scilicet, *curam habere alicujus*, vel *de aliquo solicitum esse*, adeóque ἐλεεῖν, ὀλοφύρεσθαι· ut Κήδετο γὰρ Δαναῶν. Utrunque à κῆδος, hoc est, λύπη, ἀνία, μέριμνα.

[k] *Iracundus*, *inexorabilis*, *acer*. Horat. Ἄγριον θυμὸν hìc vocat *Homerus*, quem alibi ἀπηνέα & νηλέα θυμὸν appellat.

[l] Ἔθος παλαιὸν ἦν, φονευθέντος τινὸς, ποινὴν ὑπὲρ τοῦ φόνου δίδοσθαι τοῖς συγγενέσιν, εἴπερ ἐθέλοιεν· καὶ τὸν φονέα οὕτω μένειν αὐτοῦ ἐν τῷ δήμῳ. χρημάτων τὸ μὴ φυγεῖν ὠνησάμενον -- Ἐνταῦθα κυριολεκτεῖται ἡ ποινὴ, φοινή τις οὖσα, ὡς διὰ φόνον διδομένη. *Eustathius* in locum. Ποινὴ apud veteres *Græcos* non est *pœna*, sed *pretium*, seu *compensatio*. *Soph*. *Electr*. Ποίνιμα πάθεα παθεῖν· ubi *Scholiastes*, Ποίνιμα· ποινῆς ἄξια. ποινὴ δὲ λέγεται ἐπὶ μόνης καταβολῆς χρημάτων· (rectè apud *Homerum* alióſque antiquiſſimos Autores) Ὅμηρος, Ποινὴν οὗ παιδὸς ἐδέξατο τεθνειῶτος, &c.

ᵐ Ὅτι τὸ ὁμόστεγον μέγα τοῖς ἀρχαίοις εἰς δυσωπίαν, καὶ τὸ ὁμοτράπεζον, ὡς καὶ τοῖς Ἐστίᾳ συμπεφεσβεύσοσι, καὶ τοῦ Ἑρκείου καὶ τοῦ Ἐφεστίου Διὸς, ἐνδηλότατόν ἐστιν· *Eustath.* Hujus rei exempla sunt inter alios *Priamus Achilli* supplicans apud *Homerum*, & *Themistocles Admeto* apud *Thucydidem*. ¶ Ὑπωρόφιοι. (per crasin pro ὑποορόφιοι, ut in ἀκρώρεια, ὑπώρεια & similibus, ubi duo ο ο coalescunt in ω) idem quod Ὁμωρόφιοι, ὁμόστεγοι, ὁμέστιοι, *familiares, domestici, contubernales*; qu. sub eodem tigno & tecto habitantes: ab ὄροφος, vel ὀροφὴ, *tectum*; unde fortassean nostrum **roof.** Et tales quidem sunt *Homerici* ὑπωρόφιοι. Verùm apud τοὺς μεθ' Ὅμηρον etiam ad alias animantes transfertur hæc vox: siquidem Φάλαγγες παρὰ τοῖς ὕστερον ὑπωρόφιοι, τὰ ὑπὸ τοῖς ὀρόφοις ἐνεργοῦντα φαλάγγια, ὅ ἐστιν ἀράχνιά τινα· *Eustath. Theocrit. Idyll.* 14. Μάστακα δ' ὅια τέκνοισιν ὑπωροφίοισι χελιδὼν, &c. (ubi alludit fortè *Simichides* ad locum illum *Poetæ* suprà in hac ipsa *Rhapsodia*, Ὡς δ' ὄρνις, &c.) Hirundines certè ὑπωρόφιοι sunt, & sub ædium tectis nidificant. Unde notum illud *Pythagoræ* Symbolum, Ὁμωροφίους χελιδόνας μὴ ἔχειν: cujus explicationem vide apud *Jamblichum*, *Lilium Gyraldum*, aliósque. Citat porrò hunc versum *Dio Chrysost.* Orat. 74. Οὐ μεταστρέπεται φιλότητος] (id est,) οὐκ ἐπιστρέφεται φιλίας. *Eustath.*

ⁿ *Cicero*, *Tusc.* 3. hunc locum sic transtulit; *Córque meum penitùs turgescit tristibus iris,*
Cùm decore atq; omni me orbatum laude recordor. Citat & *Dionysius Halicarnass.* Τέχνη. Ἀσύφηλον.] ¶ Ἀσύφηλος (vocabulum insolens & ἅπαξ λεγόμενον) ὁ ἄσοφος καὶ ἀπαίδευτος, ἢ βλαβεὶς καὶ ἀπατηθεὶς, παρὰ τὸ ἄσαι καὶ φηλῆσαι. *Eustath.* ubi duplex Etymon. *Utrum horum*, &c. Ὡσεί τιν' ἀτίμ. μετανάστην.] *Aristot. Polit.* lib. 3. cap. 3. Ὡσεί τιν' ἀτίμητον μετανάστην. ὥσπερ μέτοικος γάρ ἐστιν ὁ τῶν τιμῶν μὴ μετέχων. ¶ Ubi *Philosophus* μετανάστην exponit per μέτοικον, *inquilinum*, *transfugam*: atque ità *Hesychius*; Μετανάσται μέτοικοι, φυγάδες, *coloni*, qui aliò sponte migrârunt, vel *profugi*, *exules*, qui à sedibus suis pulsi, solum mutârunt: à μετὰ & ἀναστῆναι *migrare*, vel potiùs à μετὰ & ναστῆναι, hoc est, ναίειν· qu. *transhabitatores*.

ᵒ Ζεὺς μὲν τῆσδε πόληος ὑπειρέχοι αἰθέρι ναίων, Αἰεὶ δεξιτερὴν χεῖρ' ἐπ' ἀπημοσύνῃ. *Theogn.* ubi *Camerarius* in *Hypomnematis*; Τὸ τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ὑπερέχειν, παροιμιωδῶς περὶ τοῦ παρέχειν τὴν ἀσφάλειαν, ὡς καὶ Ἰλ. ί. Μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς Χεῖρα ἑὴν, &c.

ᵖ *Superbia atque ira, mala invicta*; Q. Curt. *lib.* 3. Superbus animus nec muneribus flectitur, nec precibus mollitur, imò magìs obfirmatur, & occallescit: nempe *Uno, eodémque igni bona mens ut cera liquescit, (στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν) Limus ut hic durescit.* Adeò homini fastuoso & arroganti palpum obtrudere, & supparasitari, nihil aliud est quàm Utrem inflatum adhuc inflare velle.

ᵠ Τεταρπόμενοι] ¶ Τεταρπόμενοι· εἰς τέρψιν ἐληλυθότες, κεκορεσμένοι. Schol. *Oblectati*, *satiati*, *refecti*. Τέρπω, vel potiùs τεταρπέω in aoristo secundo medio (nam in hoc ferè tempore reperitur apud *Homerum*) est & *oblectari* & *satiari*. Τεταρπώμεσθα γόοιο· (*Od.* λ'.) cujus tamen αἶψα κόρος (*Od.* δ'.) Nec mirum, si eadem vox & ἡσθῆναι & κορεσθῆναι significet; cùm adeò affines sint κόρος (saltem πλήρωσις) καὶ ἡδονὴ, ut contrà ἔνδεια καὶ λύπη. Τὸ γὰρ μέν, &c.] ¶ Hinc εἴδατα, *edulia*, dicuntur ὀνείατα apud *Homerum*; & οἶνος ab ὄνημι juxta *Græcos Grammaticos*. Cui Etymologiæ adstipulari etiam videtur *Poeta*, ubi ait, Ὀνήσεαι, αἴκε πίῃσθα, suprà, *Il.* ζ'. ubi & statim sequitur, Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγα οἶνος ἀέξει.

'Ι Λ. κ'.

1 [a] Χρεὼ βουλῆς ἐμὲ καί σε ——
Κερδαλέης, ἥτις κεν ἐρύσσεται, ἠδὲ σαώσει.
2 [b] Πολλάκι γὰρ μεθίει τε, καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι,
Οὔτ' ὄκνῳ εἴκων, οὔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο.
3 [c] Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς
Ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς, ἠὲ βιῶναι.
4 [d] Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε, μηδέ τιν' ὕπνος
Αἱρείτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσι.
5 ---[e] Εἴ τις μοι ἀνὴρ ἅμ' ἕποιτο καὶ ἄλλος,
Μᾶλλον θαλπωρὴ, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται.
Σύν τε δύ' ἐρχομένω, καί τε πρὸ ὁ τοῦ ἐνόησεν
Ὅππως κέρδος ἔῃ· μοῦνος δ' εἴπερ τε νοήσῃ,
Ἀλλά τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.
6 [f] Τοῖιν δ' ἑσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο
Ἄμφω νοστήσαιμεν, ἐπεὶ περὶ οἶδε νοῆσαι.
7 [g] Κλῦθί μευ, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος, ἥτε μοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι· οὐδέ σε λήθω
Κινύμενος. ——
8 —— [h] Μή τ' ἄρ με μάλ' αἴνεε, μήτι νείκει·
9 [i] Εἰ δέ κ' ἐμῇς ὑπὸ χερσὶ δαμεὶς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσῃς,
Οὐκ ἔτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισι.
10 [k] Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεται δέ με θυμός.
11 [l] Ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει.

[a] Ἱερὸν ἡ βουλὴ, vel συμβουλή· frequens Parœmia, ſeu potiùs ſententia, apud *Græcos*. Exſtat apud *Platonem*, *Xenophontem*, *Lucianum*, alios. Βουλὴν ἁπαντος πράγματος προλάμβανε, Βουλῆς γὰρ ὀρθῆς οὐδὲν ἀσφαλέστερον· *Menander* apud *Stobæum*. Βουλεύου δὲ πρὸ ἔργου, ὅπως μὴ μωρὰ πέληται· *Pythag. Aur. carm.* Ἀνάγκη τοὺς ὀρθῶς βουλευομένους ἄμεινον τῶν ἄλλων πράττειν. *Iſocr. De Pace.* *Priuſquam incipias, conſulto opus eſt;* (hoc eſt, χρεὼ βουλῆς σε) Sallust. Τὸ βουλεύεσθαι τῶν περὶ τῶν ἀνθρώπων θειότατόν ἐστι· *Ariſtot. Polit.* lib. 4.

Χρεὼ] ¶ Χρεὼ, & Χρειὼ, vox poetica & *Ionica* pro χρεία, *inopia, indigentia, Homero* familiaris (& vox & res) cum accuſativo perſonæ hìc, & alibi Τίπτε δέ σε χρεὼ, vel χρειώ· ἐλλειπτικῶς, ἢ ἀντιπτωτικῶς, pro τίνος σοί ἐστι χρεία; Vide *Euſtathium*.

[b] Ἐθελοκακεῖν hoc vocant *Græci*. Quod in bello certè rarius: nam alioqui ſolent plerunq; homines remiſsè agere, & ab opere ceſſare, & detrectare pugnam, aut per ignaviam, aut per inſcitiam. Γνωματεύει ὁ ποιητὴς, ὅτι τὸ μὴ ἐθέλειν πονέεσθαι ἢ διὰ ὄκνον ἐγγίνεται, ἢ διὰ ἀφροσύνην· *Euſtath.* ad locum. Poſteriorem verſum citat *Plutarchus* Περὶ Φιλαδελφ.

[c] Parœmialis locutio, imò Parœmia. *In acie novaculæ*; (Eraſm.) hoc eſt, in ſummo diſcrimine. *In extrema tegula.* Φράζεο, κίνδυνός τοι ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμῆς· *Theogn.* Ὀξεῖα ῥοπὴ καὶ ἐπικίνδυνος τοῦ καιροῦ· uti exponit *Camerarius* in *Hypomnematis Græcis*, ubi & hunc *Homeri* locum allegat. *Soph. Antig.* Φρόνει βεβὼς αὖ νῦν ἐπὶ ξυροῦ τύχης· *Theocr. Idyll.* 22. ubi *Dioſcuros* vocat Ἀνθρώπων σωτῆρας ἐπὶ ξυροῦ ἤδη ἐόντων. *Silentiar. Antholog. Epigr.* lib. 1. Ὑμῖν ἀμφοτέροισιν ἐπὶ ξυροῦ ἵσταται ἀκμή. (leg. ἀκμῆς, quod & monuit *Brodæus* in locum.) Utuntur etiam *Herodotus*, *Erato*; *Lucianus*, *Dialog.* *Syneſius De Regno*; *Procopius*, *Perſ.* 1. *Nazianzenus*, *Orat.* 19. & 22. alii: qui omnes ex hoc fonte hauſerunt, & ad hanc veluti cotem & limam ſui ξυροῦ ἀκμὴν, & ingenii aciem poliverunt. Ἢ μάλα λυγρὸς, &c.] *Aut cita mors venit, aut victoria læta.*

[d] De Excubiis & Vigiliis in re militari ritè & diligenter ordinandis obſervandíſque

maxima

IL. 10.

1 [a] *Opus est consilio mihi & tibi*——————
Prudenti, quod nos *eximat periculo, & servet* in bello.
2 *Sæpe enim negligens est, & non vult laborare,*
Nec tamen pigritia cedens, nec insipientia mentis.
3 *Nunc enim profectò omnibus in novacula stat acie*
Aut valde luctuosus interitus Achivis, aut vita.
4 [b] *Ità jam, chari filii, vigilias-agite, nec quenquam somnus*
Capiat, nè ludibrium fiamus hostibus.
5 ---[c] *Si quis me vir comitetur alius,*
Plus mihi alacritatis erit, & majori-cum-confidentia res transi-
Duobus enim simul euntibus, unus ante alterum videt (*getur.*
Quid commodius-factu sit: solus autem unus *si fortè intelligat,*
Tamen ei hebetior mens est, lubricúmque consilium.
6 [d] *Isto concomitante, etiam ex igne ardenti*
Ambo redierimus, quandoquidem est egregiè prudens.
7 *Audi me Ægiochi Jovis filia, quæ mihi semper*
In omnibus periculis adstas; [e] *nec te lateo*
Vel tantillum *me-movens.*———
8 ---[f] *Neque me multùm lauda neque vitupera.*
9 *Si meis manibus subactus vitam amiseris,*
Haud ampliùs posthac tu nocumento unquam fueris Argivis.
10 *Mentiar, aut verùm dicam? impellit verò me animus* loqui.
11 *Equorum celeripedum sonitus circùm mihi verberat aures.*

[a] *Prov.* 20. 18. Cogitationes consilio disponuntur: consiliis gere bellum. *Prov.* 24 6. Consiliis bellum geres: & in Consiliariorum multitudine sita victoria est. [b] *Nehem.* 7. 3. Constituite custodias; ---quisque scil. in custodia sua. *Jer.* 51. 12. Augete excubias, constituite custodes. *Marc.* 13. 37. Quod vobis dico, omnibus dico, Vigilate. [c] *Gen.* 2. 18. Non est bonum esse hominem solum. *Eccles* 4. 9, &c. Melius est duos esse simul, quàm unum; habent enim emolumentum societatis suæ. Si unus ceciderit, ab altero erigetur. Væ autem soli, quia cùm ceciderit, non habet sublevantem se, &c. [d] *Psal.* 66. 12. Transivimus per ignem & aquam, & eduxisti me. *Isai.* 43. 2. Cùm ambulaveris in igne, non combureris, &c. [e] *Psal.* 139. 2, 3. Tu cognoscis sessionem meam, & surrectionem meam, intelligis cogitationem meam longè antè. Semitam meam & accubitum meum cingis, & omnibus viis meis assuevisti. [f] *Prov.* 27. 14. Laudanti alterum magnâ voce manè consurgenti reputabitur ac si execratus eum fuisset.

---

maxima semper ab ipsis Imperatoribus cura ratióque habita & habenda. Vide *Tacticos* scriptores, *Polybium* inprimis *De militia Romana*, ibique *Lipsium*, necnon *Onosandri Strategemata*, *Leonis Tactica*, aliósque. Δεῖ σεαυτὸν ὀχυρὸν ποιεῖν κ̀ διαιρεῖν τοὺς βιγλεύοντας· *Leonis* verba sunt, *Constit.* 14. ubi Βιγλεύειν est illius ævi vox barbara, facta ex *Latino* VIGILARE. Vide *Rigaltii Lexicon Tacticum Mixobarbarum*, & *Meursii Glossarium Græcobarbarum.*

[e] Θαλπωρὴ] Propriè *fotus*, seu *fotura*, seu *refocillatio*; Metaphoricè *spes*, *solatium*, *voluptas*, *alacritas*, &c. In hac voce interpretanda mirè luxuriat *Hesychius*. Θαλπωρή· *παραμυθία, σκέπη, χαρά, σωτηρία, ἡδονή, θάλψις, ἐλπίς, ἀσφάλεια*

λεια, ἢ διάχυσις. ¶ Ejusdem autem formæ & analogiæ hoc nomen est cum suis synonymis, ἀλπωρή, ἀλεωρή· verbale sc. factum ab ipso themate, hoc est, primâ personâ singulari præsentis activi assumendo terminationem ρη. Συμ τε δύ' ἐρχ'] Proverbium de vi unita. Τὸ γνωμικὸν τοῦτο εἰς παροιμίαν πεσὸν, καὶ ὅ φασι, καθαμαξευθὲν· *Eustath.* Citant autem hemistichium hoc παροιμιῶδες *Plato Protag.* *Aristot. Ethic.* lib. 8. cap. 1. & *Polit.* l. 3. c. 12. Τοῦ δὲ ἑνὸς οἱ δύο ἀγαθοὶ βελτίους· (Quis non putaret se hic legere locum illum *Solomonis* in margine præced. paginæ laudatum?) Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ, Σύν τε δύ' ἐρχομένω. *Cic. Epist.* ad *Att.* lib. 9. & *Ep. fam.* lib. 9. Et alludit idem *Plato, Alcib.* poster. Σύν τε δύο σκεπτομένω τάχ' ἂν εὕροιμεν. Sed & συντομώτερον absque ἐρχ. proverbialiter etiam usurpatur Σύν τε δύο. Ἀρκοῦνται οἱ παλαιοὶ μόνον εἰπόντες τὸ Σύν τε δύο, καὶ πλέον οὐδέν· *Eustath.* Hùc pertinet tritum illud, *Oculi plus vident quàm oculus.* Εἷς ἀνὴρ οὐ πάνθ' ὁρᾷ· *Eurip. Phœn.* ubi hunc *Homeri* versum citat *Scholiastes.* Σύν τε δύ' &c. *Nemo solus satis sapit*; *Plaut. Mil. glor.* Εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνήρ· *Eurip. Unus vir nullus vir.* Μιᾶς γὰρ χειρὸς ἀσθενὴς μάχη· Id. Ὀλίγα γὰρ εἷς ἂν ἴδοι καὶ εἷς ἀκούσειε· *Xen.* K. π. l. 8. ¶ Βράσσων τε] A βραδὺς -ασίων -άσσων· vel, à βραχὺς -χίων -σσων ut ab ἐλαχὺς -ίων -σσων. à ταχὺς -ίων -σσων, & (ne coincidat cum participio à τάσσω) θάσσων. Λεπτὴ μῆτις,] In malo sensu: alioqui λεπτὸς (de mente seu prudentia) etiam in bono, ut in illo versiculo, Παχεῖα γαστὴρ λεπτὸν οὐ τίκτει νόον· & *Aristoph. Nep.* Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν! O solertiam, subtilitatem!

[f] *Comes in via* (præsertim comis, probus, & prudens) *pro vehiculo.* Et hoc sensu, *Socius bonus aura secunda.* Usurpavit verò hunc *Hom.* locum *August. Cæsar* de *Tiberio* apud *Sueton. Tiber.* Laudat etiam inter alios *Strab. Geog.* l. 1. Ἐκ πυρὸς αἰθ.] Videtur esse phrasis παροιμιώδης, etsi non observârint Interpretes. Ità enim Ἐκ πυρὸς σώζεσθαι proverbialiter dicunt *Græci*, pro *Ex summo periculo servari*, aut *evadere.* *Aristid.* tom. 1. *Or.* in *Apellam.* Ἐκ μέσου φασὶ πυρὸς τὸν ἄνδρα σώζειν. Τίνα δ' οὐκ ἂν οὗτός γε καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο βληθεὶς ἀναρπάσειεν; ubi apertè respicit hunc *Poetæ* locum. *Paulus* 1 ad *Cor.* 3. 15. Σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς διὰ πυρός. Ubi *Grotius*, Σώζεσθαι ὡς διὰ πυρὸς, *est proverbiale, ad significationem summi periculi. Sic*, Ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπάζοντες· *Jud.* 23. *Aristid.* Orat. in *Apell.* Ἐκ μέσου, &c. Quem locum non sine voluptate legi à magno viro laudatum, quippe ad illustrandam hanc gnomen *Homericam* à me adductum, priusquam apud ipsum invenerim. Addo jam & apud *Hebræos* adagiale hoc dictum esse; siquidem *Titio raptus ex igni* occurrit in Δωδεκαπροφήτῳ non semel, idque παροιμιακῶς usurpatum.

[g] Verba *Ulyssis* ad *Minervam.* Hanc *Homeri* sententiam & autoritatem allegant veteres, præsertim *Stoici*, ut probent providentiam divinam etiam ad particulares personas se exten-

ἸΛ. λ'.

1 [a] ΝΥ͂Ν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην.
2 — [b] Οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ
Κεῖατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι, ἢ ἀλόχοισι.
3 [c] Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζεὺς, ἔκ τε κονίης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ.

[a] Filii interdum luunt delicta parentum. *Delicta majorum immeritus lues Romane*, &c. *Horat.* Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, &c. ut est in adagio sacro; quod tamen damnat Dominus per Prophetam. Sic, Τὰ τῶν τεκόντων σφάλματ' εἰς τοὺς ἐκγόνους τρέπουσι, queritur *Eurip.* apud *Plutarchum, De sera Numinis Vind.* *Culpam majorum posteri luêre.* *Curt.* lib. 7. Ἡ Πυθία Γλαύκῳ — ἐπίορκα ὀμόσαντος καὶ τοῦδε εἶπεν ἐς τοὺς ἀπογόνους κατιέναι τὴν δίκην· *Pausan. Corinth.* Quare temerè nimis & audacter, imò impiè & blasphemè *Bion*, (apud *Plutarchum*, loco jam laudato) qui τὸν Θεὸν κολάζοντα τοὺς παῖδας τῶν πονηρῶν γελοιότερον ἔφη ἰατροῦ τῷ ἰατρῷ διὰ νόσον ἢ πατρὸς

dere. *Dii separatim ab universis singulos diligunt.* ---*Quæ ratio Poetas, maximéque Homerum impulit, ut principibus heroum, Ulyssi, Diomedi, Agamemnoni, Achilli, certos Deos, discriminum, & periculorum comites* (hoc est, ἐν π. π. παρασάντας, & quasi παρασάτας) *adjungeret.* Cic. de Nat. Deor. lib. 2. in fine. Insignis porrò hanc in rem locus est apud *Arrianum*, in Epict. l. 1. c. 12. Ubi postquam quatuor jam opiniones de Diis recensuisset, quintam & ultimam sic proponit. Πέμπτοι δ' ὧν ἦν Ὀδυσσεὺς καὶ Σωκράτης, οἱ λέγοντες ὅτι Ὀυδέ σε λήθω κινύμενος. leg. -ύμενος. Et videtur omnino vox Κινύμενος propriè hìc poni, denotans viz. motum localem; ut sensus sit, Nè movere quidem me possum, quin tu me videas sentiásque. *Eustathius* tamen de motu interno, & cogitatione cordis exponit. Κινύμενος, ὁ ἐστι κατὰ νοῦν κινούμενος καὶ διαλογιζόμενος. Ac si parallela sit hæc gnome dicto illi *Thaletis* apud *Laert.* qui interrogatus Ἐι λήθει θεοὺς ἄνθρωπος ἀδικῶν; resp. Ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενος. Et *Lucian.* in Epigram. Ὀυ λήσεις δὲ θεοὺς οὐδὲ λογιζόμενος. Et *Arrian.* in Epict. l. 2. c. 14. Ὅτι ἐστὶ Θεὸς, καὶ προνοεῖ τῶν ὅλων, καὶ οὐκ ἔστι λαθεῖν αὐτὸν, οὐ μόνον ποιοῦντα, ἀλλ' οὐδὲ διανοούμενον ἢ ἐνθυμούμενον.

[h] Citat Plut. *Conviv. 7. Sap.* & *De Discrim. Adul. & Am.* Eurip. *Orest.* Βλάβος τι χἄν τις δ' ἐστὶν αἰνέσας λίαν. (Quod & hùc affert *Eustath.*) *Pessimum inimicorum genus laudantes;* Tacit. Ὀυ χαλεπὸν ψέξαι τὸν πλησίον, οὔτε καὶ αὐτὸν Αἰνῆσαι· Theogn. Ἐστι ῥᾴδιον μὲν ἐπαινεῖν ἃ μὴ χρὴ, καὶ ψέγειν· ἑκάτερον δὲ πονηροῦ τινος ἤθους· Democrit. apud *Stobæum*. Ὀυδ' αὖ ἐπαινετικός ἐστιν (ὁ μεγαλόψυχος scil.) διόπερ οὐδὲ κακολόγος. *Aristot. Eth.* 4. 3. Φεῦγε τοὺς ἐπαίνους, αἰσχύνη δὲ τοὺς ψόγους· *Nil.* Parænet. *Viventes laudare, irrisio est,* dixit olim *Pescennius Niger:* fortè nimis severè. Præsentes verò, præsertim coràm & in os laudare, fœdum & φορτικὸν, imò παρασιτικὸν, καὶ κολακευτικόν. Quid, quòd mali, si laudaveris, pejores fiunt. Ὀι γὰρ κακοὶ, κακίους ἐπαινούμενοι· *Philostrat. de vita Apollon.* lib. 8.

[i] Notum adagium seu dictum adagiale, *Mortui non mordent.* Νεκροὶ οὐ δάκνουσι. Legitur apud *Plutarchum, Pompeio.* Ubi *Theodorus Chius* in consilium adhibitus *Pompeium* in *Ægypto* captum interficiendum censet, hoc dicto addito, Νεκρὸς οὐ δάκνει.

[k] Ἐν τῷ, ψεύσομαι ἢ ἀληθὲς ἐρῶ, ἐπεξεργάζεται τὴν γνώμην τοῦ ἀκροατοῦ· ὡς ἂν φασιν ἀποτυχὼν μὲν, ἐπιψευσθῇ, ἀποτυχὼν δὲ, μὴ ἐλεγχθῇ· *Eustath.* ad locum. Est autem hic versus quodammodo proverbialis; atque eâ facie citatum me legisse memini. Occurrit etiam iterum apud Poetam, *Od.* δ'. Huic non absimile illud *Pindari*, Δίχα μοι νόος ἀπτέχεται εἰπεῖν· quod ex *Cygno* illo *Dircæo* citat & mutuatur *Cic. Epist.* ad *Att.* lib. 13.

[l] Usurpatum hoc carmen à *Nerone*, cùm audiret equites jam appropinquantes, qui eum ad mortem traherent. (*Sueton. Nerone;*) & ab *Herode Sophista* de stylo *Polemonis* apud *Philostratum Vit. Sophist.*

IL. II.

1 [a] *Nunc certè quidem patris gravem luetis contumeliam*
2 ---*Hi autem in terra* (& culpam.
Jacebant, vulturibus multò gratiores, quàm uxoribus.
3 [c] *Hectorem extra tela subduxit Jupiter, extráque pulverem,*
Et extra cædem, & sanguinem, ac tumultum.

[a] *Exod.* 20. 5. Ego sum Dominus visitans iniquitatem patrum in filios. *Ezech.* 18. 2. Patres comederunt uvam acerbam, & dentes filiorum obstupescunt. [b] *Gen.* 23. 4. Date mihi vobiscum jus sepulchri; ut sepeliam mortuum meum è conspectu meo. [c] *Psal.* 91. 7. Cadent à latere tuo mille --ad te autem non appropinquabit.

πρὸς ἔχθρον ἢ παῖδα φαρμακεύοντος. Crimen verò patris, quod in filiis hìc se ulturum minitatur *Agamemnon*, erat violatum jus legationis: de quo vide *Carolum Paschalium, Legat.* c. 20. ubi

ubi hunc *Homeri* locum citat. *Orig.* contra *Cels.* lib. 8. ait apud eundem *Celsum*, à sacerdote *Apollinis* seu *Jovis* ità responsum, Ἐς παίδων παῖδας, τοί κεν μετόπισθε γένωνται· (apud *Hom.* est, Καὶ παίδων, &c. *Il.* ύ'.) de vindicta divina in impiorum liberos redundante. Cui sententiæ opponit is divina illa oracula ex Prophetis; Οὐκ ἀποθανοῦνται πατέρες ὑπὲρ τέκνων, οὐδὲ υἱοὶ ὑπὲρ πατέρων· καὶ, Υἱὸς οὐ λήψεται ἀδικίαν πατρὸς, &c. Denique hùc non ineptè referri poterit insignis ille versus proverbialis *Theocriti*, *Idyll.* 26. Εὐσεβέων παίδεσσι τὰ λῷστα, δυσσεβέων δ' οὔ.

[b] Poeta in initio operis, Ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν, Οἰωνοῖσί τε πᾶσι. Et infrà in hoc ipso libro, Οἰωνοὶ δὲ περὶ πλέες (id est, πλέονες) ἠὲ γυναῖκες. Sen. Thyest. *Utrùmne sævis pabulum alitibus jacent?* Apul. Miles. 6. *Protinus cum vulturiis gratissimum pabulum* (γύπεσσιν πολὺ φίλτατοι) *futurum præcipitabo.* Mortuorum quippe corpora alitibus quàm uxoribus, feris quàm feminis gratiora. Hinc proverbium apud *Erasmum*, *Mortuo vilior:* & Plaut. *Mortuus pluris pretii est quàm ego sum.* Et tamen *Periander*, unus (si Diis placet) septem Sapientum (verè in hoc octavus) νεκρῷ ἐούσῃ Μελίσσῃ (conjugi suæ) ἐμίγη. *Herod. Terps.*

[c] Ἐκ βελέων, *Extra tela*, vel *extra telorum*

4 [d] Ὡς δ' ὅταν ὠδίνουσαν ἔχῃ βέλος ὀξὺ γυναῖκα
Δριμὺ, τό, τε προϊεῖσι μογοστόκοι εἰλείθυιαι,
Ἥρης θυγατέρες, πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι·
Ὡς ὀξεῖ' ὀδύναι δῦνον μένος Ἀτρείδαο.
5 [e] Ἡ θήν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας,
Εἴ πού τις καὶ ἔμοι γε θεῶν ἐπιτάῤῥοθός ἐστι.
6 [f] Τοξότα, λωβητὴρ, κέρᾳ ἀγλαὲ, παρθενοπῖπα.
7 [g] Οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι, ἢ πάϊς ἄφρων·
Κωφὸν γὰρ βέλος ἀνδρὸς ἀνάλκιδος οὐτιδανοῖο.
8 [h] Οἶδα γὰρ ὅττι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο,
Ὃς δέ κ' ἀριστεύῃσι μάχῃ ἔνι, τὸν δὲ μάλα χρεὼ
Ἑστάμεναι κρατερῶς, ἤτ' ἔβλητ', ἤτ' ἔβαλ' ἄλλον.
9 [i] Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων.
10 [k] Δεινὸς ἀνὴρ τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιόῳτο.

[d] Ταῦτα οὐχ Ὅμηρον αἱ γυναῖκες, ἀλλ' Ὁμηρίδα γράψαι λέγουσι, τεκοῦσαν ἢ τίκτουσαν ἔτι. *Plut.* Περὶ φιλοστοργ. Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ζώοις οὐκ ἐπίπονοι γίνονται οἱ τόκοι, ταῖς δὲ γυναιξὶ συμβαίνουσιν οἱ πόνοι ἰσχυρότεροι. *Arist. Hist. Anim.* lib. 7. cap. 9. Contrà tamen *Oppianus*, *Hal.* 1. Οὐδ' ἄρα μοῦνον ἐπιχθονίῃσι γυναιξὶν Ἄλγεα, πάντῃ δ' εἰσὶν ἐπαχθέες εἰλείθυιαι. Fortè igitur illud οὐκ ἐπίπονοι apud *Philosophum* comparativè intelligendum; quasi dicat, non adeò graves & laboriosi, ac mulieribus. *Hippocrat.* *De natura puerorum*, Μάλιστα δὲ πονέουσιν αἱ γυναῖκες ἐν τῷ τόκῳ, καὶ πλεῖστον λοχίοισιν αἱ πρωτοτόκοι· (nam & alioqui & reliquæ animantes non sine dolore pariunt.) Hinc ὠδῖνες τῶν τικτουσῶν, *Nixæ* seu *Dolores parturientium* passim in Sacra pagina παροιμιωδῶς pro vehementissimis, acutissimisque. Βέλος etiam *Metaphoricè* de dolore acri & acuto: nec de dolore tantùm; sed & de alio quovis vehementi animi affectu seu perturbatione à *Græcis* usurpatur. *Basilius Seleuc.* Orat. 4. *de David.* Ἀφόρητον ἔχει τὸ τῆς ἀθυμίας βέλος. *Ex Homero præceptore qui dixerat*, --Βέλος Εἰλειθυίης, inquit *Dausqueius* in *Notis:* ubi lapsus omnino memoriâ est vir doctus; neque enim totidem verbis Βέλος Εἰλειθυίης dixit uspiam *Homerus*, sed *Theocritus*, *Idyll.* 28. Ὠδίνων τρομέοισα χαλεπὸν βέλος Εἰλειθυίης. Hunc porrò *Homeri* locum in exemplum τῆς ποικιλίας affert *Hermogenes* Περὶ Δεινότ. Ἔχομεν ὀξὺ, δριμὺ, πικρὸν· ἐπεὶ δ' οὐκ ἔχει ἄλλο ἰσότιμον, ἐπὶ τὸ πρῶτον ἐπανέρχεται. Ὡς ὀξεῖ', &c. ¶ Μογοστόκοι, *circa partum occupatæ, obstetrices.* Ἐπισπεύδουσαι τόκοις· *Eustath.* Αἱ μογοῦσαι καὶ πονέμεναι περὶ τοὺς τοκετούς. τιτίσι, λοχεύτριαι· *Hesych.* Εἰλείθ. ποιητικῶς μὲν θεαὶ μυθικαὶ, filiæ *Junonis Lucinæ*, παρὰ τὸ ποιεῖν τὰ ἔμβρυα.

jactum, pro quo ἔξω βέλους, vel βελῶν, dicunt οἱ μεθ' Ὅμηρον παροιμιακῶς· Eustath. Estque hæc proverbialis locutio ex hoc Homeri loco desumpta, pro *In tuto esse*, vel *Extra periculi aleam esse*, tam apud *Græcos* quàm *Latinos*. *Extra teli jactum utraque acies erat*; Curt. lib. 3. (quanquam & ibi κατὰ τὸ ῥητὸν ea phrasis intelligi potest.) Ἐπεὶ δὲ διέφυγες, καὶ ἔξω ἦν βέλους· Lucian. Deor. Dialog. Idem in *Nigrino* hoc adagio utens, apertè ad hæc *Homeri* verba alludit, Καθάπερ ὁ Ζεὺς τὸν Ἕκτορα ὑπεξαγαγὼν ἐμαυτὸν, ἐκ βελέων φασὶν, ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, &c. *Agell.* lib. 13. cap. 23. hoc distichon affert in exemplum σχήματος, τοῦ ἐκ παραλλήλου ubi scilicet duæ aut plures voces synonymæ simul junguntur ad majorem emphasin, ut Ὑσμίνας τε μάχας τε, Πόλεμόν τε μόθον τε, &c. Denique *Dio Cassius*, in somnis monitus, duos hos versiculos ad finem historiæ suæ adjecit. Vide *Xiphilinum*, qui suam epitomen *Dionis* his versibus claudit, Ἕκτορα δ' ἐκ βελέων, &c. Ἀνδροκτασίης] Legitur hæc vox numero plurativo, *Il.* ε'. postremo versu, Παύσαμεν βροτολοιγὸν Ἄρην ἀνδροκτασιάων· ubi ἀνδροκτ. idem in abstracto, quod βροτολοιγὸς in concreto.

4 [d] *Ut cùm parturientem urget telum acutum feminam*
Acerbum, quod mittunt obstetrices Lucinæ,
Junonis filiæ, amaros dolores præbentes:
Sic acuti dolores perculerunt animum Atridæ.
5 [e] *Certè conficiam te, si posthac* tibi *occurram,*
Si nimirum & aliquis mihi Deorum adjutor est.
6 *Sagittarie, rabula, comatule, virginum-inspector.*
7 [f] *Haud* magis *curo, quàm si me femina percussisset, aut puer*
Obtusum enim telum viri imbellis & vilis. (*stolidus:*
8 *Scio enim quòd ignavi recedunt à pugna:*
Qui verò strenuus est in prælio, hunc omnino oportet
Obsistere fortiter, sive feriatur, sive feriat alium.
9 [g] *Medicus enim vir multis æquiparandus* est *aliis.*
10 *Acer homo, statim vel insontem culpaverit.*

[d] *Psal.* 48. 6. Tremor apprehendit eos, dolores ut parturientis. Sic *Esai.* 13. 8. *Jer.* 6. 24. & alibi sæpe.
[e] 1 *Sam.* 17. 14. Dabit te Dominus in manu mea, & percutiam te, &c.
[f] *Judic.* 8. 21. Qualis est vir, tale robur ejus.
[g] *Sirac.* 38. 1. Honora medicum.

βρυα εἰς φῶς ἐλθεῖν· quasi famulæ quædam, seu *Nymphæ* ancillantes *Lucinæ* in hoc obstetricandi munere. Φιλοσοφικῶς δὲ καὶ ἀλληγορικῶς, αἱ εἰς φῶς ἐλεύσεις καὶ περιαγωγαὶ τῶν κυοφορουμένων. Unde illud non semel apud *Poetam*, Τόν γε μογοστόκος Εἰλείθυια Ἐξάγαγε πρόφοωσδε καὶ ἠελίου ἴδεν αὐγάς. Hinc & apud *Latinos Lucina* à *Luce*. Eadem autem *Lucina* & *Diana* & *Eilithya*; θεὰ scil. ἔφορος τῆς λοχείας. Eadem & *Luna*, quæ & propterea ὠκυτόκος σελήνα (à promovendo partu) dicitur à *Timotheo* Poeta apud *Macrobium*, *Saturn.* lib. 7. & *Plutarchum*, *Sympos.* 3. & Ὀρσιλόχεια, *Orsilochia* apud *Ammianum Marcellinum*, lib. 22. (ubi rectè pro *Orsilodia* eam vocem reponit *Hadrianus Junius*, *Animadversionum* lib. 4. cap. 23.) & Προθυραία apud *Onomacritum* in *Hymn.* Ἄρτεμις εἰλείθυια, καὶ ἡ σεμνὴ προθυραία. *Horat.* Carm. secul. *Ritè maturos aperire partus Lenis Eilithya, tuere matres, Sive tu Lucina*, &c. Quare nullo modo assentiri possum doctissimo *Heinsio*, qui Εἰλείθυια dici vult ab *Hebræo* לילית (à ליל *Nox*) *nocturnus quidam Dæmon, Lamia, Strix, vel Empusa*; nec enim *Eilithya* erat *Lamia* vel *Empusa*, Dea puerperis læva, formidabilis, infesta, aut infausta; sed lenis, tutelaris, & propitia. Ad hunc porrò *Homeri*

meri locum respexit *Pausanias* in *Arcadicis*; Ἐιλειθυίας ἐποίησεν (*Homerus* scil.) ἐν Ἰλιάδι ὠδῖνας γυναικῶν μέλειν.

e ¶ Ἀνύω καὶ ἐξανύω, non solùm *perficio*, sed etiam *conficio*: hoc est, *interficio*: quanquam hæc significatio est aliquantùm ποιητικωτέρα, nec adeò usitata τοῖς ὕστερον Ἀττικοῖς. ¶ Ἐπιτάῤῥοθος ab ἐπίῤῥοθος, per Epenthesin syllabæ ταρ vel τα ut ab ἀτρεμὴς ἀταρτηρός. Ἐπίῤῥοθος autem ὁ ἐπὶ ῥόθον θέων ut βοηθὸς ὁ εἰς βοὴν θέων, ad clamorem alicujus accurrens, adeóque succurrens & opem ferens. *Hesychio* tamen τάῤῥοθος, βοηθός· quod sanè vocabulum pro suspecto haberem, nisi legissem non semel apud *Lycophronem*.

f Τοξ. λωβ.] Ἰφ' ἓν & conjunctim legunt *Hesychius* & *Eustathius*: quorum hic passivè exponit; Ὦ φαῦλε τοξότα, ὦ αἰσχιῶν καὶ λωβώμενε τὴν τοξικὴν, dedecus & opprobrium artis tuæ; scil. Sagittariæ: *Sagittarie ignominiose*; Ille activè, Διὰ τόξων λωβώμενε καὶ βλάπτων, *arcu homines lædens*, seu *infestans*. Mallem tamen divisim legere, Τοξότα, λωβητὴρ, *Sagittarie, rabula*, seu *conviciator*: ut λωβητὴρ sit ὑβριστὴς, κέρτομος, ὀνειδιστὴς, λοίδορος. Et certè vox ipsa τοξότα per se εἰς ψόγον τίθεται. Φασὶν ἦν οὐκ ἐν ἐχυραῖοις τὸ ἦθος τῶν παλαιῶν τὸν τοξότην· *Eustath*. Quippe apud antiquos ἡ τοξικὴ inhonestum & minimè generosum pugnæ genus habebatur, ità ut ipsum nomen *Sagittarii* in ignominiam cesserit. *Sophocles*, *Tragicorum* princeps, & Ὁμηρικώτατος, *Ajace*; Ὁ τοξότης ἔοικεν οὐ σμικρὰ φρονεῖν· (*Menelaus* ad *Teucrum*) ubi *Triclinius*, Διαβέβληται ἡ τοξεία παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς μικροπρεπὴς τέχνη, καὶ φαύλη, καὶ ἀξιόλογον οὐδὲν ἐργάσασθαι δυναμένη. Vide & *Procopium* initio *Persicorum*: ubi ad hunc locum Poetæ respicere videtur. Postea tamen apud plerasq; gentes in pretio & honore esse cœpit hæc *ars Sagittandi*. Vide *Aschami Toxophilū*, *Anglicano* nostro idiomate conscriptum, ubi *Apologiam* τῆς τοξικῆς nervosam habemus & eruditam. Κέρᾳ ἀγλαὲ] *Latinus* Interpres, *Cornu clare*. *Hesychius*, obscurè: Κέρᾳ ἀγλ. τὴν τρίχα λαμπρὲ, τῷ τόξῳ ἀγαλλόμενε. *Schol.* Κ. ἀγ. καλλωπιζόμενε τῇ τοξικῇ, καὶ τῇ τριχώσει· κέρας γὰρ οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν τρίχωσιν ἐκάλουν. Ubi duplex glossema. Κέρατα igitur, contractè κέρα, hìc sunt vel *brachia* arcûs (quia ex cornu olim fiebant: unde & κέρας Synecdochicè pro arcu apud *Lycophronem*, ἐν χάρμαισι ῥαιβώσας κέρας) inter quæ, media pars arcûs, ubi scil. duo illa κέρατα committuntur, dicitur πῆχυς τοῦ τόξου, à similitudine cubiti humani quem & elbow, hoc est, *cubiti arcum* vocamus linguâ vernaculâ, quia arcûs in modum flecti & sinuari potest. Vel etiam Κέρατα sunt *crines*, vel potiùs *cincinni*. *Pollux Onom.* lib. 2. Κέρας ἡ κόμη. Ὁ καὶ Ὅμηρος δηλοῦν τινες ἔφασαν εἰπόντα τὸν Πάριν κέρᾳ ἀγλαόν. Ut sensus sit, Κέρᾳ ἀγ. κάλλιστε τὴν τρίχα, vel potiùs τρίχωσιν, comâ comptissime, capite muliebriter compto; quod (nî fallor) per τὸ κομᾷν intelligit *Apostolus*, 1 *Cor.* 11. & *Phocylides* per Ἄρσεσιν οὐκ ἐπέοικε κόμην & *Martialis* per *Bellus homo est, flexos qui digerit ordine crines*: & *Juvenalis* per *Madido torquentem cornua cirro*. Et quid nî *cirrus* à Κέρας; (ut & κείρειν juxta *Plutarchum*) nam Κέρας non est simpliciter θρὶξ, sed πλόκον, seu τρίχωσις, ἐμπλοκή τις τῶν τριχῶν, vel ἀμπλοκῆς τι γένος εἰς κέρατος τύπον· qualis *Atheniensium* κρωβύλος, de quo *Thucydides*, lib. 1. Et certè Κέρα hoc sensu, scil. βόστρυχοι, πλόκαμοι, cirri, cincinni, & sine adjuncto epitheto ferè semper in bonum: éstque *Numen*, *genius*, *fortuna* (Τύχη vox ἄγνωστος τῷ ποιητῇ, ut dudum observârunt *Critici*: fortè & res ipsa.) *Bourdelotius* ad *Heliodori Æthiop.* lib. 1. *Homerus, qui omnia divino numini assignat, nè quidem* τύχης *dictione usus est*, (quod & *Macrobius*, *Saturnal.* lib. 5. cap. 16. aliíque *Critici* observârunt) *nec us-*

11 Τίς δ' ἔτι, εἰ κὲν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνας
Παρειπὼν; ἀγαθὴ δὲ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρου.

g Σὺν δαίμονι] Σὺν ἀγαθῇ τύχῃ, vel potiùs Σὺν Θεῷ· quæ formula & phrasis *Græcis* Autoribus frequens & tralatitia, præsertim in *prosa*: at σὺν δαίμονι pro σὺν Θεῷ vix nisi in *carmine* reperitur. *Theocr. Idyll.* 2. Ὡς τῆνον τὸν καρὸν ἐγὼ σὺν δαίμονι τύχω· id est, σὺν Θεῷ, vel ἀγαθῇ τύχῃ, ut exponit *Scholiastes*. Est enim & δαίμων μέση λέξις· & apud *Homerum* quidem, allósque Autores *Ethnicos*, Δαίμων ἁπλῶς, & sine adjuncto epitheto ferè semper in bonum ...

quam

ni *Paridi* nostro, viro (si viro) molli & effeminato apprimè conveniunt: & meritò sequitur Παρθενοπῖπα· nam Ὀυδεὶς κόμητης, ὅστις ὀ — ut inquit ille. ¶ Est autem Παρθενοπίπης, *Virginum observator, curiosus formarum inspector*; ὁ ὀπιπτεύων καὶ περιβλέπων τὰς παρθένους καὶ ἐπιτηρῶν· &, ex consequenti, *lascivus, procax, mulierosus*, μαλακὸς, ἀνδρόγυνος, γύννις, θηλυδρίας, γυναικομανὴς, γυναιμανὴς, uti & idem *Paris* alibi appellatur.

[g] Ὀυχ ἀλέγω] Hinc *Ucalegon* (nomen proprium viri apud *Virgilium*) qu. *negligens, incuriosus*. Κωφὸν γὰρ, &c.] Citat *Dio Chrysost. Orat.* 66. Imitatur *Virgilius*, Æn. 2. *Sic fatus senior, telúmque imbelle sine ictu Conjecit*, id est, κωφὸν βέλος· *sine ictu, sine sonitu, mutum, surdum*. Κωφὸν βέλος, κατὰ σχῆμα γλυκύτατος· κωφὸς enim propriè de animalibus: apud *Homerum* tamen semper *Metaphoricè*. Ἔνθα σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ὅτι κωφὸν οὐδέποτε Ὅμηρος ἐπὶ ἐμψύχου τίθησι· *Eustath.* in locum. Ὀυτ' ἀῤῥώστου πανηγύριν, οὔτ' ἀνοήτου ἀπειλὴν δεῖ ευλαβεῖσθαι· *Demophil. Pythag. Simil.* Sed & argumentum debile & infirmum, surdum & absurdum, κωφὸν βέλος eleganter dici potest. Quin & huc fortè spectat elegans illud dictum *Curtianum*; *Canis timidus vehementiùs latrat, quàm mordet.*

[h] Ἤτ' ἔβλητ', ἤτ' ἔβη.] *Aut fer, aut feri.* Ἢ γὰρ ἀποκτεῖναι χρὴ ἢ παθεῖν· *Agatharchides* apud *Photium*. *Hauriendus aut dandus sanguis*; Romanus dux apud *Livium*. *Gladiatori hæc proposita sors est, aut occidere si occupaverit, aut occumbere si cessaverit*; *Agell.* l. 7. c. 3.

[i] Citant *Plato, Conviv. Julianus, Epist.* 45. Et *Neoterici* passim in *Encomio Medicinæ*. Celebre enim inprimis hoc carmen est in honorem *Medici*: adeò que omnium ore tritum, ac decantatum, ut μονονουχὶ in proverbium abierit.

[k] Δεινὸς ἀνὴρ, &c.] Appositâ distinctionis notâ post ἀνὴρ· & subaudi ἐστί. *Acer vir*, (scil. *Achilles*,) *adeò ut statim vel insontem culpaverit*. Quòd si tollatur ὑποστιγμὴ, seu interpunctio, facilè ex Hypothesi fiet Thesis, seu sententia generalis. Atque ità hunc versum legit *Chiliastes*, & sic interpretatur, *Forsan & innocuum culpet vir sævus & acer*. Quem & propterea notat *H. Stephanus* in *Animadversionibus in Adagia Erasmi*: (quasi scil. *Homeri* sensum perverterit) At fortean immeritò, καὶ ἀναίτιον, nisi ideo quis reprehendendum dixerit, quòd, ut alia complurima, ità & hoc etiam adagium fecerit, cùm sit dictum duntaxat γνωμικόν· quòd & præterea τάχα reddiderit *forsan*, cùm hoc adverbium apud *Homerum* nunquam significet ἴσως *fortè*, ut apud posteriores *Atticos*; sed semper ταχέως, *citò, statim*. *Vir acer, & qui vel insontem seu immerentem citò culpaverit*. Ità enim αἴτιος & αἰτιάζω *Homero* semper in malum. ¶ Δεινὸς (de persona) μέση λέξις, ut *Latinum* GRAVIS & modò in laude, δεινὸς, σεμνὸς, αἰδοῖος, *gravis, reverendus*, modò in vitio ponitur, δεινὸς (ut hic) χαλεπὸς, σκληρὸς, αὐθάδης, ἄγριος, δύσκολος, ἀπηνὴς, μεμψίμοιρος, *rigidus, asper, durus, severus*; & (ut idem hic *Achilles* ab alio Poeta dicitur) *iracundus, inexorabilis, acer*: cujus δεινότης toti huic operi argumentum dedit. Est autem Δεινὸς ἀνὴρ, &c. proverbialis character usurpatus à *Cicerone, Epist. ad Attic.* lib. 13. *Plutarcho, De Adulatoris & Amici Discrimine*, *Aristenæto*, lib. 2. Ep. 3. Μή με φιλοψόγος ὢν καὶ ἀναίτιον αἰτιάσηται. Et alludit *Lucianus Dial.* Ἀναίτιον δοκεῖς μοι κατὰ τὸν ποιητὴν αἰτιᾶσθαι αὐτόν.

11 *Quis scit, an ei favente Deo animum commoveas Admonens?* [h] *bona autem adhortatio est amici.*

[h] *Prov.* 27. 9. Bonis amici consiliis anima dulcoratur.

---

quam δαίμονα *hoc significatu accipit.* Rectè sané. Addo ampliùs Δαίμων (absque epitheto) & Θεὸς apud *Homerum* sunt voces synonymæ, & promiscuè usurpantur. Ὅμηρος φαίνεται κοινῶς ἀμφοτέροις χρώμενος τοῖς ὀνόμασι, καὶ τοὺς θεοὺς ἔστιν ὅτε δαίμονας προσαγορεύων· *Plut.* lib. *De Oraculorum defectu.* At apud *Sacros & Ecclesiasticos* Scriptores semper in malum

Ium ponitur, pro *spiritu* scil. *malo, noxio*, & *impuro*. Τὰ μὲν γὰρ παρ' ἡμῖν θεῖα λόγια ἐδ' ὅλως ἀγαθὸν ὅιδεν ὀνομάζειν δαίμονα· *Eusib. Præpar. Evang.* lib. 4. quod & contra *Celsum* observat *Orig.* lib. 5. Ἀγαθὴ ἢ παρ.] Γνωμικὸν ἢ τὸ, Ἀγαθὴ ἢ παραίφασίς ἐστιν ἑταίρε. *Eustath.* *Sententia proverbialis*, inquit *Erasmus*. Ἡμᾶς παρόντας χρή σε νυθετεῖν φίλα· Ἐπιεικείαι γὰρ αἵδε τοῖς φίλοις χαραί. *Eurip. Orest.* Καὶ παιδαγωγὸς ἢ ἄειστος ὁ φίλος·

m Ὀλίγη τε φίλη τε, scilicet ἐλλειπτικῶς· ut Δόσις δ' ὀλίγη τε, φίλη τε.

n Οἱ ἀκμῆτες τὼ κεκμηότας, Integri fessos

12 ——— m Ὀλίγη δ' τ' ἀνδρὶ δόσις πολέμοιο.

13 n Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες κεκμηότας ἄνδρας ἀϋτῇ

Ὤσαιτε. ———————

14 o Νίζ' ὕδατι λιαρῷ, ἐπὶ δ' ἤπια φάρμακα πάσσε.

15 — p Ἰητρὸν μὲν ὀΐομαι ἕλκεα ἔχοντα

Χρηΐζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος.

(*impar congressus*) facilè superant. Hinc inprimis monent Doctores *Tactici*, reique Militaris magistri; "Hostes si fortè longo itinere aut prælio fatigatos aggredi: Milites item subsidiarios in procinctu, & succenturiatos habere, extra agmen clanculùm collocatos, qui integris viribus fessos jam hostes adoriantur. *Onosand. Strateg.* cap. 22. Καὶ ἄλλως ἐκ ὀλίγον ὤνησαν, ἀκμῆτες ἐπελθόντες ἤδη κεκοπιακόσι· τὰς τε γὰρ κεκοπιακότας ἤδη τῶν φίλων ἀνέλαβον, καὶ τοῖς πολεμίοις ἐκλελυμένοις ἀκμάζοντες ἐπέθεντο. *Veget. De Re Milit.* lib. 3. cap. 11. *Impar enim conditio est, lassum cum requieto, sudantem cum alacri, currentem cum eo, qui steterit, subire conflictum.* Hâc arte victus à *Cæsare* Pompeius in fatali illo prælio *Pharsalia*, ubi de imperio orbis terrarum certabatur. *Cæs.* lib. 3 *De Bello Civili*, testis hac in re locuples satis & ἀξιόχρεως, *Ità cùm recentes atque integri defessis successissent, alii autem à tergo adorirentur, sustinere Pompeiani non potuerunt, atque universi terga verterunt.* ¶ Ἀκμὴς *indefessus*, ab α & κάμνω· (unde & ἄκμων Epitheton *solis*, & ἄκμων *incus*, qu. *tuditibus infatigata*) ut ἀδμὴς *indomitus*, ab α & δαμάω. ¶ Κεκμηότες (& —ῶτες, Ἀνδρὶ ἢ κεκμηῶτι) pro -κότες. At κεκμηότες *Homero* defessi, κεκμηκότες *Aristoteli* & aliis *defuncti*; qui *Homero* καμόντες.

o Non sunt adhibenda acria remedia, ubi lenia locum habent; nec φάρμακα δριμέα καὶ πικρὰ καὶ δηκτικὰ, ubi ἤπια καὶ γλυκέα καὶ μαλακτικὰ sufficiunt. Hinc *Pindarus*, *Pyth.* 3. Μαλακαῖς ἐπαοιδαῖς, & προσανέα φάρμακα *Æsculapio* tribuit: & *Pyth.* 4. Χρὴ μαλακὰν χέρα προσβάλλοντα τρώμαν ἕλκεος ἀμφιπολεῖν. Eleganter verò mihi transferri posse videtur hic *Homeri* versus à re *Medica*, ad *Rempublicam*, & *Ethicam*, & *Politicam*, vitámque civilem: utpote in qua monita & consilia, addo etiam & supplicia (Ἰατρεῖαι γάρ τινές εἰσιν αἱ κολάσεις· *Aristot. Ethic.* lib. 2. cap. 3.) non acria & aspera & acerba, sed mitia & mollia & moderata esse debent. Heus vos! *Medico-politici*, Viri Principes, & Magnates, Ἰητροὶ πόλεων, sint ἤπια φάρμακα vestra; Χρῆσθ' ὕδατι λιαρῷ, πεφύλαχθε ἢ πῦρ ἀΐδηλον· Quin abstinete, quæso, cauteria; & cataplasmata potiùs & fomenta adhibete. Λιαρῷ] ¶ Λιαρὸς per Aphæresin à χλιαρός· vel à λῶ *volo*, inquit *Etymologus*, λιλῶ, λιλαρὸς, καὶ ὑπερβολῇ τῷ λ' λιαρὸς, τὸ γὰρ προσηνῶς θέλομεν· vel ab ἱλαρὸς, inquit *Eustathius*, per Metathesin λιαρός· Hilaritas enim seu lætitia χλιαίνει seu ἰαίνει τὴν καρδίαν· (vide ἰαίνετο, *Od.* ζ'.) contrà κρυερὸς γόος. Sic nimirum *Grammatici* suaviter ludunt Etymologiis, nósque & seipsos hilares reddunt.

p Ἰατρὲ, θεράπευσον σεαυτόν· Adagium, quo usus etiam *Dominus* in Evangelio; *Medice, cura teipsum. Est autem hoc proverbium*, inquit Cl. *Grotius*, *usu Hebræorum*, *Syrorum*,

Arabúmque

ὑπ' οὐδενὸς γὰρ οὕτως ἀβαρῶς ἐλέγχεταί τις πλημμελήσας ὡς ὑπὸ φίλου. *Simplic.* cap. 37. *Comment.* in *Epictetum.* Imitari videtur *Gr. Nazianz. carm.* 3. Πολλῆς δὲ παῤῥησίας ἐστὶν ἀείσιν· & alibi, Πατρὸς δὲ παραίνεσις ἐστὶν ἀείσιν· *Plurimum in amicitia amicorum bene suadentium valeat autoritas*; Cic. *De Amicitia.*

12 --- [i] *Modica respiratio à bello* grata est.
13 *Facilè integri defessos viros prælio*
Repuleritis. ———
14 [k] *Ablue aquâ tepidâ, & lenia medicamenta insperge.*
15 --- [l] *Medicum puto vulnus habentem*
Indigere & ipsum perito medico.

[i] 1 *Sam.* 2. 26. An perpetuò devorabit gladius? --quousque non dices populo, ut revertatur, &c. [k] *Prov.* 25. 15. Patientiâ lenietur princeps, & lingua mollis confringet duritiam. 2 *Tim.* 2. 24, 25. Servum Domini oportet mansuetum esse erga omnes, cum lenitate corripientem, &c. [l] *Luc.* 4. 23. Medice, cura teipsum.

Arabúmque tritissimum. Imò fortè etiam & *Græcorum*: nam παροιμιῶδες nescio quid sonat hic *Homeri* locus. Tritus certè versus ille Adagialis, qui exstat apud *Plutarchum De discrimine Adulatoris & Amici*, & *adv. Colot.* Ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσι βρύων· & *Nazianz. Apolog.* mutato duntaxat numero, Ἄλλους ἰατρεύειν ἐπιχειροῦντες αὐτοὶ ἕλκεσι βρύοντες. Utitur & *Basilius*, lib. 2. cont. *Eunom.* Simile etiam quid occurrit apud *Æschylum, Prom.V.* quem vide. Torquetur autem hoc Adagium in medicum imperitum, vel etiam in *Doctorem, quem culpa redarguit ipsum*, juxta illud Satyrici, *Loripedem rectus*; & *Quis tulerit Gracchos?* Et videtur sanè *Homerus* hoc in loco ansam & originem illi proverbio dedisse. Δοκεῖ καὶ παροιμίᾳ δοῦναι ἀρχὴν τῇ, Ἄλλων ἰατρὸς, &c. *Eustathius* ad locum. Νῦν δ' ὅμοιον πέπονθας αὐτῷ εἰ Ἱπποκράτης ἢ Δημοκήδης, ἢ καὶ ἄλλος τις τῶν πάνυ ἰατρῶν. νοσήματι δυσιάτῳ τινὶ ἐμπεσὼν ἀλλοτρίας χειρὸς περὶ τὴν ἄκεσιν αὐτοῦ προσδεηθῇ. Quod certè pace illius, cujus hæc verba sunt, (is autem *Philiscus* est in oratione ad *Ciceronem* exulem apud *Dionem Cassium*, lib. 38.) nihil mirum nec novum. Etenim οὐδεὶς φθόνος, imò οὐκ αἰδὼς medico ægrotanti etiam peritissimo (qualis hìc *Machaon* ἕλκος ἔχων, de quo *Homerus* suprà, Ἰητρὸς γὰρ ἀνὴρ, &c.) alterius medici opem & operam desiderare. Ἰητρὸν γὰρ οἴομαι, &c. Medici enim, ὡς ἐπιπολὺ, alienos morbos faciliùs & feliciùs curant, quàm suos; *Nec prosunt domino*, &c. Et rationem assignat ille apud *Terentium, Heautontim. Ità comparata est natura hominum omnium, Aliena meliùs ut videant & judicent, quàm sua*: necnon *Cobares* apud *Curtium*, lib. 7. *Natura mortalium hoc quoque nomine prava & sinistra dici potest; quòd in suo quisque negotio hebetior est, quàm in alieno.*

'Ι Λ. μ'.

1 [a] --- Θεῶν ἀέκητι τέτυκτο
'Αθανάτων, τὸ καὶ οὔτι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
2 [b] 'Αργαλέον δέ με ταῦτα Θεὸν ὣς πάντ' ἀγορεύειν.
3 [c] 'Ημεῖς δὲ μεγάλοιο Διὸς πειθώμεθα βουλῇ,
Ὃς πᾶσι θνητοῖσι, καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει.
4 [d] Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης.
5 --- [e] Σοὶ δ' οὐ δέος ἔστ' ἀπολέσθαι·
Οὐ γάρ τοι κραδίη μενεδήϊος, οὐδὲ μαχήμων.
6 [f] Ὦ φίλοι, 'Αργείων ὅς τ' ἔξοχος, ὅς τε μεσήεις,
Ὅς τε χερειότερος (ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι
'Ανέρες ἐν πολέμῳ) νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασι.
7 [g] Ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγήρω τ', ἀθανάτω τε
Ἔσσεσθ', οὔτέ κεν αὐτὸς ἐνὶ πρώτοισι μαχοίμην,
Οὔτέ κέ σε στέλλοιμι μάχην ἐς κυδιάνειραν.
Νῦν δ' ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφεστᾶσιν θανάτοιο
Μυρίαι, ἃς οὐκ ἔστι φυγεῖν βροτὸν, οὐδ' ὑπαλύξαι·
Ἴομεν, ἠέ τῳ κῦδος ὀρέξομεν, ἠέ τις ἡμῖν.
8 [h] 'Αλλ' ἐφομαρτεῖτον· πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον.

[a] Divina planè sententia, & θεολογικωτάτη, si mutato duntaxat numero dicas Θεοῦ pro Θεῶν. Nihil firmum nec stabile, quod fit Diis iratis, vel (ut *Virgilius*) *Sine numine Divûm*, vel (ut *Horatius*) *Jove non probante*, vel potiùs (Ὁμηρικώτερον ἅμα καὶ Χριστιανικώτερον λέγειν) quod Θεοῦ ἀέκητι τέτυκται. *Æschyl. Agam.* Τί γὰρ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται; *Virg. Æn.* 2. *Heu! nihil invitis fas quenquam fidere Divis. Dio Chrysost.* Orat. 32. Καθόλου δὲ οὐδὲν εὔδαιμον, οὐδ' ὠφέλιμον, ὃ μὴ κατὰ γνώμην καὶ δύναμιν τῶν Θεῶν ἀφικνεῖται πρὸς ἡμᾶς. *Socrat. Epist.* 1. Πολλοῖς δὲ πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων εἴρηται ποιητῶν περὶ θεῶν· καὶ ὅτι τὰ μὲν κατὰ τὴν αὐτῶν βούλησιν πραττόμενα ἐπὶ τὸ λῷον ἐκβαίνει, τὰ δὲ παρὰ Θεὸν ἀλυσιτελῆ ὑπάρχει τοῖς πράξασι· quibus verbis fortean ad hunc *Homeri* locum respexerit ille ἀνδρῶν σοφώτατος. Θεοῦ ἀέκητι nihil firmum, nihil tutum; nec murus aheneus, nec arx adamantina. Contrà, Θεοῦ ἰότητι tuta omnia & secura, etiam (in se) ἀβληχρὰ καὶ ἀσθενῆ· nam Θεοῦ θέλοντος κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις, ut est in proverbio.

[b] Citat *Boethius*, libro 4. *De Consolatione*: ubi legit Θεῶν ὥς· quod & itâ explicat his verbis sequentibus, *Neque enim fas est homini cunctas divini operis machinas, vel ingenio comprehendere, vel explicare sermone.* Sed Θεὸν ὣς & omnes codices habent, & locus postulat; cujus sententiam hoc disticho utcunque expressimus. Omnia, quæ dicenda, potest is, qui omnia novit, Dicere: Sed *non vox hominem sonat*; est Deus ille.

[c] Καὶ γὰρ δὴ μακάρεσσι Θεοῖς πείθεσθαι ἔοικε· *Q. Calab.* Πάντα λῆρος πρὸς τὸ πείθεσθαι τῷ Θεῷ· *Aristid. Orat.* 9. ἱερῶν. Ἄγε δὴ οὖν, τῷ Θεῷ πειθώμεθα, ἵνα μὴ θεοχόλωτοι ὦμεν· *Arrian.* in *Epict.* lib. 3. cap. 1. *In regno nati sumus; Deo parere libertas est;* Sen. *De Vita beata.* Cui consonat *Philo* lib. *De Regno;* Θεῷ δουλεύειν, οὐκ ἐλευθερίας μόνον, ἀλλὰ καὶ βασιλείας ἄμεινον.

[d] Citant *Aristoteles, Rhetoric.* libro secundo, capite 22. *Diodorus Siculus* de *Epaminonda*; *Cicero, Epist. ad Attic.* lib. 2. Τιμῆέν τε γάρ ἐστι καὶ ἀγλαὸν ἀνδρὶ μάχεσθαι Γῆς πέρι, καὶ παίδων, κουριδίης τ' ἀλόχου· *Tyrt.* Ἱερῶν πατρῴων δ' ὅστις ὢν μομφῆς ἄτερ τέθνηκεν, οὐ πρὸς τοῖς νέοις θνῄσκειν καλόν· *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Θ. quod ex hoc *Homeri* versu desumptum putat *Scholiastes*. Nec dubium, quin hùc respexerit idem *Cicero De Senectute*; *Optimis auspiciis ea geri, quæ pro Reipublicæ salute gererentur.* Festivè autem hunc versum παρῴδηκε nescio

quis

IL. 12.

1 --- [a] *Contra Deorum consilium fiebat*
Immortalium, quocirca & haud multo tempore durabat.
2 *Difficile* eſt *me hæc, Deum ceu, omnia recenſere.*
3 [b] *Nos autem magni Jovis obediamus conſilio,*
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.
4 [c] *Unum augurium* eſt *præſtantiſſimum pugnare pro patria.*
5 --- *Tibi verò nullus eſt pereundi metus,*
Non enim tibi cor belliccoſum, nec pugnax.
6 [d] *O amici, Argivorum quiq; præſtantior, quique medioxumus,*
Quique deterior, (quoniam non omnes ſimiles
Viri in bello) nunc eſt opus & negotium *omnibus.*
7 *O amice, ſi bello iſti ſuperſtites,*
Perpetuò jam eſſemus ſeniique expertes, & immortales
Futuri; neque ipſe certè inter primos pugnarem,
Neque te inſtruerem pugnam ad illuſtrem:
Nunc verò quando fata inſtant mortis
Infinita, quæ mortali non licet effugere neque vitare,
Eamus, & *vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.*
8 [e] *Quin* agite *ſimul-ſequimini; multorũ quippe opus melius* eſt.

[a] *Prov.* 21. 30. Non eſt conſilium contra Dominum. *Act.* 5. 38. Si eſt ex hominibus (& non ex Deo) conſilium hoc, aut opus diſſolvetur.
[b] *Act.* 5. 29. Obedire oportet Deo magis quàm hominibus.
[c] 2 *Sam.* 10. 12. Pugnemus pro populo noſtro, & pro civitate Dei noſtri.
[d] 1 *Cor.* 12. 21, 22. Non poteſt oculus dicere manui, Operâ tuâ non indigeo: aut iterum caput pedibus, Non eſtis mihi neceſſarii. Sed multò magis quæ videntur membra corporis infirmiora eſſe, neceſſaria ſunt. [e] *Prov.* 11. 14. In conſiliariorum multitudine eſt ſalus. *Eccles.* 4. 9. Duo (vel plures) præſtant uni.

---

quis ὀψοφάγος apud *Dipnoſophiſtam*, lib. 6. Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ δείπνου· & fidenter ſatis *Pyrrhus* apud *Plutarchum* in *Vita Pyrrhi.* Εἷς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ Πύῤῥου.

[e] *Pindarus*, *Olymp.* 1. Ὁ μέγας δὲ κίνδυνος ἄναλκιν οὐ φῶτα λαμβάνει· ad quæ verba hunc *Homeri* locum citat *Scholiaſtes.* Hùc pertinet Proverbium illud apud *Cornelium Nepotem* in *Thraſybulo; Matrem timidi flere non ſolere:* & verſus ille *Anacreontis, Anthologi. Gr. Epigr.* l. 3. Ἄρης οὐκ ἀγαθῶν φείδεται ἀλλὰ κακῶν. Μενεδήϊος, *bellicoſus*; ut μενεπτόλεμος, μενεχάρμης, & ος. Μενεδήϊος autem & μαχήμων, ἐκ παραλλήλου· prius explicatur per poſterius.

[f] ¶ Χερειότερος, ἀ χερείων, & χειρότερος ἀ χείρων. *Comparativum* à *comparativo*; ut, à λωΐων λωΐτερος, à ῥᾴων, ῥαΐτερος, ῥηΐτερος à μείζων μειζότερος in N. T. à πλείων πλειότερος (nî fortè à πλεῖος) ſic & *Comparativa* à *Superlativis*; ut à λάλιστος λαλίστερος, ab ἐλάχιστος ἐλαχιστότερος itidem in N. T. Unusquiſque (ut *miles* in *bello*, ſic & *homo* in *mundo*) opus ſuum ac penſum à Deo demandatum habet, cujuſcunque gradûs aut ſtatûs aut conditionis fuerit, (ἐπεὶ οὔπω πάντες ὁμοῖοι Ἀνέρες ἐν πολέμῳ) ſive ἔξοχος, ſive μεσήεις, ſive χερειότερος. Et *eſt aliquid in ſecundis tertiiſve conſiſtere.* In corpore *polemico* opus eſt pedite; & in corpore *politico* (ut in corpore *naturali*) opus eſt pede, & opus eſt pedi, (plebeio) perindè ac capiti (principi).

g Hanc

s Hanc sententiam proculdubio expressit *Theopompus* apud *Clementem Alexandrinum*, *Strom. 6.* Εἰ μὲν γὰρ ἦν τὸν κίνδυνον τὸν παρόντα διαφυγόντας ἀδεῶς διάγειν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοψυχεῖν. νῦν δὲ τοσαῦται κῆρες τῷ βίῳ παρατετήρηνται ὥστε τὸν ἐν ταῖς μάχαις θάνατον αἱρετώτερον εἶναι δοκεῖν. Et *Lysias*, Orat. fun. *in Auxil. Corinth.* Εἰ μὲν γὰρ οἷόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν, ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, &c. Videtur etiam hunc locum respicere, imò adumbrare *Cicero*, *Phil.* 10. *Quòd si immortalitas consequeretur præsentis periculi fugam*, &c. *Cùm verò dies & noctes omnia nos undique fata circumstent*, &c. Nec multùm hinc abludit illud *Pindari Olymp.* 1. Θανεῖν δ' οἷσιν ἀνάγκα, τί κέ τις ἀνώνυμον γῆρας ἐν σκότῳ καθήμενος ἕψοι μάταν, ἁπάντων καλῶν ἄμμορος; *Æschyl.* Οὔτ' ἐν σιγῇ τις ἥμενος παρ' ἑστίᾳ φεύγει τι μᾶλλον τὸν πεπρωμένον μόρον. *Demosth.* Περὶ στεφ. Πέρας μὲν γάρ ἐστιν ἅπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὑτὸν καθείρξας τηρῇ. qui locus citatur à *Clemente Alexandrino*, *Strom. 6.* & à *Philostrato* in *Vitis Sophistarum* affertur in exemplum τῆς τοῦ Δημοσθένους δεινότητος. Alludere videtur *Mimnermus*; Κῆρες δὲ παρεστήκασι μέλαιναι. *Mille modi mortis.* Οὐδὲ γὰρ μία ὁδ'

'ΙΛ. ν'.

1 a Γλακτοφάγοι, ἄβιοί τε, δικαιότατοι ἀνθρώπων.
2 --b Ἀρίγνωτοι δὲ θεοί περ.
3 -- c Ἀκεσταί τοι φρένες ἐσθλῶν.
4 d Ὑμεῖς δ' οὐκέτι καλὰ μεθίετε θούριδος ἀλκῆς
Πάντες ἄριστοι ἐόντες ἀνὰ στρατόν· οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἀνδρὶ μαχεσσαίμην, ὅς τις πολέμοιο μεθείη
Λυγρὸς ἐών, ὑμῖν δὲ νεμεσσῶμαι περὶ κῆρι.
5 e Ὦ πέπονες, τάχα δή τι κακὸν ποιήσετε μεῖζον
Τῇδε μεθημοσύνῃ· ἀλλ' ἐν φρεσὶ θέσθε ἕκαστος
Αἰδῶ καὶ νέμεσιν. ———
6 f Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἀνέρα δ' ἀνήρ.
7 g Συμφερτὴ δ' ἀρετὴ πέλει ἀνδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν.
8 ——— h Ἔνθα μάλιστ' ἀρετὴ διαείδεται ἀνδρῶν·
Ἔνθ' ὅ, τε δειλὸς ἀνήρ, ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη·
Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρὼς ἄλλυδις ἄλλῃ,
Οὐδέ οἱ ἀτρέμας ἧσθαι ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμός,
Ἀλλὰ μετοκλάζει, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας ἵζει,
Ἐν δέ τέ οἱ κραδίη μεγάλα στέρνοισι πατάσσει.
Κῆρας ὀιομένῳ, πάταγος δέ τε γίνετ' ὀδόντων.

a Γλακτοφάγοι] *Sauromatæ* scil. seu *Scythæ Nomades*, qui & Ἱππημολγοί, quia pastoralem vitam degentes lacte equino præcipuè vescebantur. *Venit & epoto Sarmata pastus equo;* Martial. Nec tantùm *Scythæ* isti *Nomades*; sed & alii multi olim γλακτοφάγοι, vel potiùs γαλακτοπόται, & solo lacte vitam tolerârunt: teste *Athenæo*, *Diphnosoph.* lib. 1. Καὶ πολλὰ δὲ ἔθνη γαλακτοπιτοῦντα ζῇ. Quid quòd *Zoroastres*, *Magiæ ille parens*, *lacte solo in cibo potúque omni vitâ est usus*; inquit *Fromondus* lib. 1. cap. 2. *De Anima.* Et videtur sanè lac maximè proprium & genuinum esse humani corporis alimentum: hinc à natura datum infantibus, deinde senibus, qui *bis pueri*. Ἀφικνοῦνται παρ' Ἀλέξανδρον πρέσβεις παρά τε Σκυθῶν τῶν Ἀσίαν καλουμένων, οὓς Ὅμηρος δικαιοτάτους ἀνθρώπους εἰπὼν ἐν τῇ ποιήσει ἐπῄνεσεν. *Arrian. Exp. Alex.* lib. 4. in initio. Γλακτοφάγοι per Syncopen, pro Γαλακτοφάγοι. Ἀλλὰ καὶ τοὺς μὲν Ὁμήρου Γαλακτοφάγους, καὶ τοὺς Γαλατῶν Δρυΐδας, &c. *Orig.* contra *Celsum*, lib. 1. Ubi (ut & nonnulli Interpretes hoc in loco *Glactophagi*) pro proprio nomine seu *Gentili* videtur accipere. Alii

appellati-

ἡ αὐτὴ πᾶσιν ἀνθρώποις θανάτου αἰτία· διάφορει δ' ἔσται εἰς ἓν τέρμα βίου συντελοῦσιν· *Herodian.* lib. 1. Ἀλλὰ τὸ μοιρίδιον ἦμαρ ἄλυτον, οὐδέ ποτ' ἔστιν Ἐκφυγέειν, ὁπόσοι γῆν ἐπιφερβόμεθα. *Phanocles* apud *Clementem Alex. Strom.* 6. ubi & integrum hoc *Homeri* hexastichon citatur.

* *Thucydides* (qui & ipse summus *Homeri* imitator, teste *Demetrio Phalereo*) hùc etiam alludit; sed tectè & occultè, pro suo more: *lib.* 2. Τὰ δὲ πολλὰ τῶν πλειόνων, καὶ ἄμεινον παρεσκευασμένων τὸ κράτος ἐστί. *Apollon. Argon.* 4. Πολέων δέ τε μῆτις ἀμείνων. (quod hemistichium citatur à Clarissimo *Cujacio* ad illa verba *Justiniani Institut.* lib. 2. cap. 14. *Hæredes instituere permissum secundum plurium sententias*) *Multorum manibus*, &c. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. in fine; Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη, μείζων δ' ἐπιθήκη. Fortè & hùc referri poterit dictum illud Adagiale (quod in Proverbiorum album mittit *Apostolius, Centur.* 19.) Τῶν πλειόνων ἡ ψῆφος νικᾷ· in suffragiis scil. ferendis. Unde & formula illa apud *Romanos* solennis, (*Brisson.*) *Hæc pars videtur esse major.*

IL. 13.

1 L*Acte vescentes, tenuique-victu contenti, justissimi* ferè (sunt *hominum*.
2 ——— [a] *Facilè cognoscuntur Dii.*
3 -- [b] *Facilè-sanantur* & mutantur in melius *animi bonorum.*
4 [c] *Vos haud pulchrè* nec honestè *remittitis strenuum vigorem,*
Omnes fortissimi qui estis in exercitu: non equidem
Virum objurgaverim qui pugnâ cedat,
Imbellis cùm-sit; vobis autem succenseo prorsus ex animo:
5 [d] *O molles, mox jam aliquid malum admittetis gravius*
Præ hac pigritia; verùm in mente habete singuli
Pudorem & indignationem ——
6 *Clypeus clypeum fulciebat, galea galeam, virum autem vir.*
7 [e] *Collatæ* in unum *vires hominũ etiam valdè imbellium* prosunt.
8 -- *Ibi* in conflictu scil. bellico *maximè virtus elucescit virorũ:*
Ibi, & qui timidus, quique fortis facilè *apparet.*
Meticulosi enim mutatur subinde *color aliàs aliò,*
Nec ut quietè sedeat, continetur in præcordiis animus,
Sed flexis-genibus-subsidit, & alternando pedes modò hàc modò (*illàc inclinat,*
Ei verò cor valdè in pectore palpitat
Fatum præsagienti, stridor autem fit dentium.

[a] *Psal.* 9 16. Notus est Dominus per judicia. *Psal.* 76. 1. Notus in Judæa Deus.

[b] *Prov.* 21. 11. Cùm eruditur (*& admonetur*) sapiens, percipit scientiam. *Prov.* 24. 16. Septies cadit justus, & resurgit.

[c] *Matt.* 25. 15. Et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii verò unum; unicuique secundum ipsius facultatem. *Luc.* 12. 48. Cui multum datum est, multum requiretur ab eo.

[d] *Eccles.* 10. 18. Pigritiâ humiliabitur contignatio, & infirmitate manuum perstillabit domus.

[e] *Eccles.* 4. 12. Si vincatur unus, resistent duo: & triplex funiculus haud facilè rumpitur.

---

appellativum faciunt, *Lacte-vescentes.* Sed & de voce Ἀβίοι eadem inter *Criticos* lis & dividia est. Sitne nomen *Gentile* an *appellativum*, *Grammatici certant:* & an à βία, aut βίος, aut βιὸς derivetur.

derivetur. Vide *Eustathium* & *Scholiasten*. *Casaubonus* certè ad *Strabonis* lib. 7. animadvertit *Abios Arriano, Curtio, Ammiano* nomen proprium videri, non Epitheton. (Sunt tamen qui hìc *Longævos* vertunt, qu. μακρόβιες, ut α sit intensivum). *Legati Abiorum Scytharum superveniunt --Justissimos hominum constabat*. *Curt*. lib. 7. respiciens proculdubio ad hunc *Homeri* locum. Ὁ λόγος ἀλληγορεύμενος γάλα. πιεῖν τόν τι καὶ Ὅμηρος ἄκων μαντεύεται, τοὺς δικαίους τῶν ἀνθρώπων γαλακτοφάγους καλῶν. *Clem. Alex. Pædag*. lib. 1. cap. 6. Τούτους (*Scythas* scil.) γαλακτοφάγους μὲν καὶ ἀβίους καὶ δικαιοτάτους ἀνθρώπων Ὅμηρος εἴρηκεν. *Niceph. Greg. Histor*. lib. 2. Justissimi sunt qui minimo contenti: & innocentissimè agunt eæ gentes, quarum victus est simplicissimus. Et in hanc sententiam hunc *Homeri* versum citat *Philo* lib. *De vita Contempl*. Hùc pertinet dictum *Diogenis*, Ου γὰρ ἐκ τῶν μαζοφάγων οἱ κλέπται καὶ οἱ πολέμιοι. *Hæc continentia morum quoquè illis justitiam indidit*; ait *Justinus* de *Scythis*. Siquidem *Bonæ mentis soror est paupertas*, *Petron. Arb.* & Frugalitas ferè mater justitiæ. Contrà Τίκτει τοι κόρος ὕβριν, ὅταν κακῷ ὄλβος ἕπηται. *Theogn*. (quod tamen *Pindari Scholiastes Olymp.* 13. per μνημονικὸν, opinor, ἁμάρτημα *Homero* tribuit) & *Pars vilissima rerum Certamen movistis opes*. Lucan.

[b] Erant tamen etiam Θεοὶ ἄγνωστοι unde & Ara illa *Athenis* Ἀγνώστῳ Θεῷ, Πράξ. ἀποστόλ. cap. 17. cujus meminit & *Lucianus*, Νὴ τὸν ἄγνωστον ἐν Ἀθήναις, ἐλλειπτικῶς. & *Pausanias* in *Atticis*, aras ait *Athenis* fuisse Θεῶν ἀγνώστων. & *Apollonius* apud *Philostratum*, lib. 6. Σωφρονέστερον γὰρ τὸ περὶ πάντων θεῶν εὖ λέγειν καὶ ταῦτα Ἀθήνησιν, οὗ καὶ ἀγνώστων δαιμόνων βωμοὶ ἵδρυνται. *Lucanus* lib. 2. Etiam *Judæis* hoc impingit; quasi & illi Θεὸν ἄγνωστον coluissent: perperam & imperitè: nam si usquam gentium, profectò, *Notus in Judæa Deus*, uti canit regius *Psaltes*, veriórque *Lucano* vates.

[c] Ἀκεσταὶ, *sanabiles, placabiles*, εὐίατοι, εὐκατάλλακτοι. *Hesych*. qui & hanc vocem explicans integrum hoc *Homeri* hemistichium adducit. Ἀκέστωρ *medicus*, & ἀκεσορία *medicina*. Ἀκέστραι *acus*; quibus scil. laceræ vestes sanantur & resarciuntur. Bonorum mentes sunt sanabiles: malorum contrà insanabiles & implacabiles. ἀνίατον γὰρ ἡ διάθεσις ἡ κακία· præsertim cùm jam altas radices egit; & κακὰ paulatim gliscendo & grassando fiunt ἀνήκεστα· & *serò* & frustrà *medicina paratur, Cùm mala per longas invaluere moras*. *Menand*. Ἀνυπότιτον ἐστὶν ἡ πορνεία. *Soph. Antig*. Ἐπεὶ δ' ἁμάρτῃ, κεῖνος οὐκ ἔτ' ἔστ' ἀνὴρ Ἄβουλος οὐδ' ἄνολβος, ὅστις ἐς κακὸν Πεσὼν ἀκεῖται, μηδ' ἀκίνητος πέλει. Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι. *Æschyl. Prom. V*. Viri boni capiunt & admittunt hæc remedia; monita scil. & præcepta salutaria; unde ἀκεσταὶ eorum φρένες. Mali contrà respuunt & aversantur; unde ἀνήκεστα & ἀνίατα eorum vitia. Et certè tam animi quàm corporis morbi, quò δυσιατότεροι, eò pejores. ἀσωτία ergò melior quàm ἀνελευθερία· quia εὐιατοτέρα, inquit *Philosophus, Eth*. lib. 4. cap. 1. Et *incontinens* quàm *intemperans*; εὐιατότερος γὰρ διὰ τὸ μεταπεισθῆναι ἄν. Idem *Eth*. lib. 7. cap. 2.

[d] Totum hunc locum citat *Plutarchus* lib. *De Discrimine Adulatoris & Amici*. Λυγρὸς] ¶ Κακὸς, δειλὸς, *naturâ meticulosus* & *segnis*: Quò autem plus naturæ, eò minùs voluntatis & culpæ. Naturâ timidum vix unquam fortem efficies. Morbi enim naturâ insiti ægriùs sanantur; imò ἀνίατοι, juxta *Græca* illa proverbia *Aristoph*. Pace, Οὔποτε ποιήσεις τὸν καρκίνον ὀρθὰ βαδίζειν. & Οὐδέ ποτ' ἂν θείης λεῖον τὸν τραχὺν ἐχῖνον. Sic & Οὔποτε ποιήσεις λυγρὸν κρατερῶς πολεμίζειν. Usque adeò *recurrit natura, furcâ licet expellas*. Ὑμῖν δὲ] *Duo cùm faciunt idem, non est idem*; nec si peccant, perinde peccant. Ὑμῖν δέ. Καὶ σὺ, τέκνον;

[e] *Plut*. Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. *Timotheus* apud eundem ibidem. Σέβεσθ' αἰδῶ συνεργὸν ἀρετᾶς δορυμάχου. Hinc fortes & strenui bellatores dicuntur αἰδόμενοι. supr. *Il*. ε'.

[f] *Hæret pede pes densúsq; viro vir*. Ποὺς ἐπαλλαχθεὶς ποδὶ, Ἀνὴρ δ' ἐπ' ἀνδρὶ στάς. *Eurip. Heraclid*. Virg. *Defendit numerus*, &c. Vide sententiam sequentem. Citat hunc versum *Polybius*, lib. 17. & Numen. apud *Euseb. Præp. Evang*. l. 14. (de *Conflictu Philosophorum*) Et veteres Tactici Testudinis bellicæ (quæ *Gr*. Φάλαγξ & Συνασπισμὸς) ab *Homero* hìc exemplum esse volunt, refragante tamen *Lipsio*. quem vid.

vid. *Poliorcet.* lib. 1. *dialog.* 5. Μιμνηλῶ σακέεσσιν ἐπυργώσαντο χελώνην· Ἔγχεϊ μὲν στατὸν ἔγχος ἐρείδετο κεκλιμένη δὲ Ἀσπὶς ἔλω προθέλυμνος ἀμοιβαδὶς ἀσπίδι γείτων Στεφανηδὸν, καὶ ἔνδοσι λόφῳ λόφος, ἀγχιφανὴς δ' Ἀνδρὸς ἀνὴρ ἔψαυε. *Nonn. Dionys.* lib. 22. Tanto nimirum ambitu & epitúque verborum vates ille διθυραμβώδης id exprimere satagit, quod *Homerus* unico hoc versu breviter & rotundè extulit, Ἀσπὶς ἄρ ἀσπίδ'. &c. Et quisquamnè satìs miretur eorum insulsitatem, qui *Panopolitam* istum cum poetarum Rege conferendum putent? *Statius* haud paulò elegantiùs. *Jam clypeus clypeis, umbone repellitur umbo, Ense minax ensis, pede pes, & cuspide cuspis.* *Silius Ital.* *Pes pede, virque viro teritur.* *Curtius*, lib. 3. *Viro vir, armis arma conserta sunt.* Est porrò hæc scutorum connexio (*Græcè* Συνασπισμὸς, *Latinè* TESTUDO) optimum emblema concordiæ: Ideóque recitavit hunc versum *Lacedæmoniis Isæus Sophista*, cùm de urbe mœnibus cingenda consultarent. Ἀσπὶς ἄρ ἀσπίδ', &c. *Et sic*, inquit, *sic vos state, Lacedæmonii, & muris satìs muniti & septi sumus.* Οὕτω στῆτε Λακεδαιμόνιοι, καὶ τετειχίσμεθα· (*Philostrat.* in *Vitis Sophistarum* in *Isæo.*) viz. Sat *tuti*, si *toti*, sat *muniti*, si *uniti*. Contrà, Καθ' ἑκάστους βλαπτόμενοι, ξύμπαντες κινδυνεύουσιν· *Hermocrates* apud *Thucydidem*, lib. 4. & *Britanni* (apud *Tacitum* in *Vita Agricolæ.*) *Dum singuli pugnant, universi vincuntur.* Nempe Ὁμόνοια μέγιστον ἀγαθὸν δοκεῖ ταῖς πόλεσιν εἶναι· Xen. *Concordia arctissimum atque optimum in Republica vinculum incolumitatis; Cicero* apud *Augustinum* lib. 1. De *Civitate Dei*. Contrà, στάσις μάλιστα φθείρει τὰς πόλεις· *Hermocrates* apud *Thucydidem* libro jam laudato. Notum hanc in rem *Scyluri Scythæ* exemplum apud *Plutarchum* & *Æsopum*.

ε Ἄμαχον ἰσχὺς τοῖς ἀσθενέσιν ὁμοφροσύνη· *Dionys. Hal. Rom. Ant.* lib. 4. *Defendit numerus, junctæque umbone phalanges;* Juven. *Sat.* 2. *Vis unita fortior.* Et *Quæ non prosunt singula, juncta juvant.* Ἔσται γὰρ ἕκαστος μὲν χείρων κριτὴς τῶν εἰδότων, ἅπαντες δὲ συνελθόντες ἢ βελτίους, ἢ οὐ χείρους· *Aristot. Polit.* lib. 3. cap. 7. Μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄριστ' ἂν, καὶ μέγας ὀρθοῖτ' ὑπὸ μικροτέρων· *Soph. Ajac.* ubi hunc *Homeri* versum affert *Scholiastes.* Citat & *Aristid.* Sophista tom. 3 *Orat. Platon.* simile illud quod paulò antè præcessit, *Il.* μ'. Πλεόνων δέ τοι ἔργον ἄμεινον· Vide ibi. ¶. Συμφερτὴ] *Hesych.* Συμφερετὴ (leg. συμφορητὴ) συναχθῆ. *Eustath.* συνάξιμος, ἤτοι συνοισὴ·

h Imitati hunc locum *Latini* poetæ, *Virg. Æn.* 5. *Tarda trementi Genua labant; vastos quatit æger anhelitus artus.* Horat. Carm. lib. 1. *Od.* 23. *Et corde & genibus tremit.* Ovid. *Metam.* 2. *Subito genua intremuere timore.* Et nescio annon huc respexerit *Cicero*, Orat. pro *Cluentio*; *Timor ejus, perturbatio, suspensus, incertúsque vultus, crebra coloris mutatio.* Meritò itaque monet *Henricus Stephanus* falli *Erasmum*, qui ab hoc versu parœmiam trahit *de homine inconstantis ingenii:* nam certè hoc in loco non hominem inconstantem & levem; sed ignavum & meticulosum (is enim stylo *Homerico* est κακὸς) *Poeta* describit. Et est sanè hæc elegans & luculenta periphrasis τοῦ δειλοῦ. Ità ut ex hoc loco (inter alios, imò præ aliis) *veteres Critici observârint Homerum fontem illum ingeniorum hujusmodi descriptionum primum autorem esse: eundémque suo exemplo cùm aliis præivisse, tum etiam nostro huic autori (Theophrasto) quando isti operi (characteribus Ethicis) manum admoveret. Nam similem esse fortis & ignavi characterem hunc apud Poetam, Il.* ν'. Ἔνθ' ὅ, τε δειλὸς ἀνὴρ &c. *Casaub.* in *Prolegomenis ad Theophrasti Characteres.* Respicit porrò hunc locum *Naziana. Epist.* 80. Τίς δὲ ὁ μεταπλάζων καὶ περιδιδοὺς δειλίᾳ τὸν λόγον τῆς ἀληθείας; & *Arrian. Epictet.* lib. 2. cap. 13. Χρῶμα γὰρ οὐ μεταβάλλει οὐδὲν ἄλλο, οὐδὲ τρόμον ποιεῖ οὐδὲ ψόφον τῶν ὀδόντων, Οὐδὲ μεταπλάζει &c. Ad hunc item versum *Homeri* *Pindaricum* illud *Nem.* 3. refert *Scholiastes.* Ψεφηνὸς ἀνὴρ (vir obscurus, ignobilis, à ψέφος tenebræ) ἄλλοτ' ἄλλα πνέων οὔποτ' ἀτρεκεῖ κατέβα ποδί. Τρέπεται χρὼς, &c.] vulgò dicimus. **His colour goes and comes.** Integrum verò hunc locum, ubi luculentum adeò habemus τοῦ δειλοῦ characterem quinque versibus comprehensum, citat *Nicet. Choniat.* Annal. *Henr.* versùs finem operis. Ἀχαιοὶ καὶ ἀλκιμώτατοι μαχηταὶ, καὶ γυναικῶν ἐς πόλεμον ἀπαλώτεροι, καὶ πρὸς τὴν ὄψιν τῶν δυσμενῶν ἀπηχῶς πάσχοντες ταῦτα δὴ τὰ Ὁμήρεια, Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ &c. *Plut.* Quæst. Natur. Διὰ τί

τί τὴν χροιὰν ὁ πλούτης ἐξαλλάττει; πότερον (ὡς Θεόφραστος ᾤετο) δειλόν ἐστι φύσει ζῶον; — διὸ καὶ λέλεκται, Τοῦ μὲν γάρ τε κακοῦ τρέπεται χρώς. ¶ Μετοκλάζει, γονατίζει. *Hesych.* obscurè admodum. qu. *geniculare.* Est quidem hoc verbum etiam inter ἅπαξ λεγόμενα cujus Etymon sic arcessunt Grammat. A κλάω frango κλάξ, & per prosthesin τοῦ ὁ ὀκλάξ (ut ab antiquo δύκω, δύξω ὀδάξ *Etymol.* & à νύσσω, —ξω, νύξ, καὶ τὸ κατὰ τοὺς δακτύλους ἔξω σκληρὸν, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ὁ πρὸς διαστολὴν, ὄνυξ. *Eustath.*) —γνύξ, ἐπὶ γόνυ, παρὰ τὸ ἐγκλᾶν καὶ κάμπτειν τὰ γόνατα ἐν τῷ καθίζεσθαι· & ὀκλάζειν χωλαίνειν ἐπὶ γόνυ κάμπτεσθαι, & μετοκλάζειν, flexis seu submissis genibus subsidere, adeóque succumbere & labascere: vulgò. **To crinkle, or buckle i'the hamms**, præ metu scil. aut languore, & imbecillitate. Optimè *Schol.* hoc in loco. Μετοκλ. μετακαθίζει ἐπ' ἀμφοτέρους πόδας (**shifts feet**) ὀκλάξ γάρ ἐστι τὸ ἐπὶ γόνυ, ὅ ἐστιν, ἐγκλίνει τὰ γόνατα, διὰ δειλίαν μετακαθίζων. ¶ Πατάσσει] Tremit, vibrat, palpitat. *Hesych.* Πλήσσει, κρούει, τρέμει, πηδᾷ, φοβεῖται, ἅλλεται,

Τοῦ δ' ἀγαθοῦ οὔτ' ἄρ τρέπεται χρὼς, οὔτε τι λίην
Ταρβεῖ, ἐπειδὰν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν,
Ἀρᾶται δὲ τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ.

[i] Honestiora vulnera in pectore, quàm in tergo; hæc enim fugientium sunt, illa pugnantium. Ὅτι τοὺς μὲν πρόσθεν τετρωμένους, ἐνδοξοτέρους ἡγούμεθα, ἅτε τὴν ἐκ τοῦ συνεστάναι καὶ παραμένειν προθυμίαν δεικνύοντας· τοὺς δὲ τὸ νῶτον ἢ τὸ μετάφρενον πεπληγότας, ἀτιμοτέρους, ὡς ἐν τῷ φεύγειν τοῦτο πεπονθότας. *Plut.* in *Vit. Homer.* ubi hos versus citat *Tyrteus*, in Charactere viri fortis, Αὐτὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσὼν &c. Πολλὰ διὰ στέρνοιο καὶ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης, Καὶ διὰ θώρηκος πρόσθεν ἐληλαμένος· Contrà, de timido, Αἰσχρὸς δ' ἐστὶ νέκυς καταπείμενος ἐν κονίησι Νῶτον ὄπισθ' αἰχμῇ δουρὸς ἐληλαμένος. Acre igitur illud convitium est, quo *Vlyssem* ferit *Diomedes* suprà *Il. θ'.* Πῇ φεύγεις, μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὣς, ἐν ὁμίλῳ; Μή τίς τοι φεύγοντι μεταφρένῳ ἐν δόρυ πήξῃ. Et insignem hanc in rem historiam narrat *Ælianus*, de fœminis *Lacænis*, quæ filiorum scil. in bello occisorum vulnera inspicere solebant, τὰ τραύματα αὐτῶν ἐπισκοποῦν, τά τε ἔμπροσθεν, καὶ τὰ ὄπισθεν· *Var. Hist.* lib. 12. cap. 21. Et de quodam milite refert *Plutarch.* quòd ab hoste ipsum jam interfecturo supplex petierit, cúmque oraverit, quid? non quidem

9 [i] Εἴπερ γάρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἠὲ τυπείης,
Οὐκ ἂν ἐν αὐχέν' ὄπισθε πέσοι βέλος, οὐδ' ἐνὶ νώτῳ,
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων, ἢ νηδύος ἀντιάσειε
Πρόσσω ἱεμένοιο μετὰ προμάχων ὀαριστύν.
10 [k] Τὴν περὶ κῆρι φίλησε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἐν μεγάρῳ, πᾶσαν γὰρ ὁμηλικίην ἐκέκαστο
Κάλλεϊ καὶ ἔργοισιν, ἰδὲ φρεσὶ, τοὔνεκα καί μιν
Γῆμεν ἀνὴρ ὤριστος.————
11 [l] Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, καὶ ὕπνου, καὶ φιλότητος,
Μολπῆς τε γλυκερῆς, καὶ ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο.
12 [m] Οὕνεκά τοι πέρι δῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Τοὔνεκα καὶ βουλῇ ἐθέλεις περιίδμεναι ἄλλων;
Ἀλλ' οὔ πως ἅμα πάντα δυνήσεαι αὐτὸς ἑλέσθαι.
Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα,
Ἄλλῳ δ' ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ κίθαριν καὶ ἀοιδὴν,
Ἄλλῳ δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ νόον εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκοντ' ἄνθρωποι,
Καί τε πόλεις ἐσάωσε, μάλιστα δέ κ' αὐτὸς ἀνέγνω.
13 [n] Πὰρ δύναμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν.

(leg. ἄλλεται, aut fortè πάλλεται) ἢ πατάξαι. Communiter apud alios Græcos πατάσσειν transitivum est, παίειν, πλήσσειν, ferire, percutere. Sed apud *Homerum* (ut hìc, & alibi *Il.* η'. & ψ'. quibus duntaxat in locis occurrit) ubiq; intransitivè ponitur pro πηδᾶν, ἄλλεσθαι, πάλλεσθαι, vibrare, palpitare, tremere; de tremore scil. seu palpitatione cordis præ metu. Sic & nos vulgò, **his heart beats, or pants**. Τοῦ δ' ἀγαθοῦ, &c.] Καλῶς Ὅμηρος εἰπὼν, Τοῦ δ' ἀγαθοῦ. &c. τὸν φόβον οὐκ ἀφεῖλεν, ἀλλὰ τὸν ἄγαν φόβον. *Plutarchus*, De *Virt. Mor.* Perperam interim *Calcagnin.* (*Comment.* De *Profectu*) ex hoc *Hom.* hemistichio contra pudorem disputat, velut *malæ conscientiæ testimonium:* cùm ἀγαθὸς hìc non *honestum* sed *fortem* denotet, & mutatio coloris non *pudorem*, sed *metum* designet: nec sensus verborum est, Vir bonus non erubescit (nam contrà potiùs Rubor ex verecundia est virtutis color, Τὸ ἐρυθριᾶν τῆς ἀρετῆς χρῶμα, ut inquit ille) sed Vir fortis non metu pallet, nec colorem mutat.

Fortis autem viri *neque mutatur color, neque omninò*
Trepidat, postquàm primùm in loco insidiarum se-collocaverit
Optat autem quàm-citissimè manum conserere in atroci prælio.
9 *Si enim* aliquandò *ictus inter-pugnandum, aut percussus sis,*
Non in cervicem ponè cadet telum, nec in tergum,
Sed aut pectori, aut ventri tuo *occurret,*
Dum antrorsùm tendis in propugnatorum agmine.
10 *Eam animitùs dilexit pater & veneranda mater*
In ædibus, [f] *omnes enim coætaneas excelluit*
Pulchritudine, & operibus & prudentiâ; ideoque eam
Duxit vir optimus.————
11 [g] *Omnium rerum satietas est, & somni, & amoris,*
Cantúsque suavis, & egregiæ saltationis.
12 [h] *Quoniam tibi eximiè-præ-aliis dedit Deus bellica opera,*
Ideóne & consilio vis antecellere?
At nullo modo simul omnia tu poteris ipse capere.
[i] *Alii enim dat Deus rei-bellicæ peritiam,*
Alii artem-saltandi, alii citharam & cantum,
Alii autem in pectore indit mentem altitonans Jupiter
Prudentem, ex eo autem multi fructum-percipiunt homines;
Etiam & civitates servat: præcipuè autem ipse id agnoscit. (re.
13 [k] *Ultra vires non licet quantùvis prompto & cupienti pugna-*

[f] *Prov.* 31. 29. Multæ filiæ præclarè fecerunt; sed tu universas excellis.

[g] *Prov.* 25. 16. Mel nactus comede tibi quod sit satis, nè eo satiatus revomas.

[h] 1 *Cor.* 12 4, 11. Diversitates donorum sunt, sed idem spiritus. Hæc autem omnia operatur unus atque idem spiritus, dividens singulis prout vult. [i] 1 *Cor.* 7 7. Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic. [k] *Matth.* 25. 15. Dedit unicuique secundum ipsius facultatem. 2 *Cor.* 8. 12. Si voluntas prompta est, secundùm id quod habet accepta est, non secundum id quod non habet.

---

quidem vitæ suæ parcere, sed διὰ τοῦ στέρνου διεῖναι τὸ ξίφος, Ὅπως, ἔφη, μή με νεκρὸν ὁ ἐχθρὸς ὁρῶν κατὰ νώτου πεπτωκότα αἰσχυνθῇ. *Plut. Pelopid.* Unum jam addo de *Pyrrho* vel

potiùs

potiùs à *Pyrrho* dictum, qui *Cùm Romanos adversis vulneribus occisos videret*, Ego, inquit, *talibus viris brevi orbem terrarum subigere potuissem. Aurel. Victor. De Viris Illustr.* ¶ Βλεῖο. Optativ. Aorist. 2. med. à verbo obsoleto βλήμι, aor. 2. act. ἔβλην. med. ἐβλήμην. in Optat. βλείμην, εῖο, το. ut, θείμην, εῖο, το. Βλεῖο, πόρρωθεν, seu eminùs, telo; Τυπείης, αὐτοσχεδὸν, seu cominùs, manu: ità enim differunt βάλλειν & τύπτειν.

[k] Παιδεύει ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ γονεῦσι πρὸς παῖδας πλείων ἡ εὔνοια δι' ἀρετὴν ἤπερ διὰ φύσιν· *Eust.* Liberis tum amorem parentum, tum & nuptias conciliat virtus (& quidem hìc uno hemistichio *Homerus* πάσας ἐξέθετο γυναικὸς ἀρετὰς, κάλλος, ἔργα, φρένας,) Sic olim: secus hodie, nunc enim *Virtus post nummos.* & *Veniunt à dote sagittæ.* Ὁμήλικιν] id est, ὁμήλικας, abstractum pro concreto. Ἐκέκασο] ¶ Ἐνίκα, ἐκεκόσμητο. *Hesych.* Κάζομαι, vel potiùs κέκασμαι in præter. (vix enim alio in tempore reperitur hoc verbum, saltem non apud *Homerum*) *instructus*, vel *ornatus*-sum tantùm cum dat. rei, Παντοίοισι δόλοισι κεκασμένον. adeóque *excello*, *supero*; etiam cum accusativo personæ: ut hìc & alibi. Ἐγχείῃ δ' ἐκέκασο Πανέλληνας καὶ Ἀχαιούς.

[l] Dictum ex trivio, imò ex tripode, *Omnium rerum est satietas*, omnium ore tritum & passivitùs usurpatum. Et tamen *Theognis* unam rem excipit, & verè *rem*, opes scil. seu divitias. Πλούτου πάντως παντὸς χρήματός ἐστι κόρος· Κόρος itaque est παντὸς χρήματος, πλὴν χρημάτων. Et nos sanè aliquando sic lusimus, Πάντων μὲν κόρος ἐστὶν, ἔειπεν τυφλὸς Ὅμηρος, Χρυσοῦ δὲ βλέψας οὐκ ἂν ἔειπε, κόρος. Insignem hanc sententiam respicit aut etiam imitatur *Theocritus* in *Megar.* Καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστίν. Et *Pind. Nem.* 7. Κόρον δ' ἔχει καὶ μέλι, καὶ τὰ τέρπν' ἄνθε' ἀφροδίσια, quod ex hoc *Homerico* ductum putat *Schol.* citans hoc hemistichium, Πάντων μὲν κόρος ἐστί. Et *Aristoph.* in *Pluto*, Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἐστὶ πάντων πλησμονή Ἔρωτος. quem locum ab *Homero* etiam desumptum notat *Scholiast.* eóque hunc versum adducit. Παντῶν μὲν &c. Et alludit (nî fallor) *Nazianz.* Carm. 52. Καὶ μολπῆς κόρος ἐστὶ, καὶ ἀργαλέου πολέμοιο. Palam certè imitatur *Nonn.* & πλατύτερον παραφράζει pro suo more, *Dionys.* lib. 42. Πάντων γὰρ κόρος ἐστὶ παρ' ἀνδράσιν, ἢ λέχος ὕπνου, Μολπῆς τ' εὐκελάδοιο, καὶ ὁππότε κάμπτεται ἀνὴρ Εἰς δρόμον ὀρχηστῆρος. γυναιμανέοντι δὲ μούνῳ Οὐ κόρος ἐστὶ πόθων, ἐψεύσατο βίβλος Ὁμήρου. At certè nec in hoc ἐψεύσατο βίβλος Ὁμήρου, qui etiam φιλότητος εἶναι κόρον & verè (nî fallor) hìc & verecundè dixit: quicquid ille contrà, cujus hæc verba sunt apud *Heliodor. Æthiop.* lib. 4. Ἐγὼ καὶ Ὁμήρῳ μέμφομαι -- ἄλλων τε καὶ φιλότητος κόρον εἶναι φήσαντι, πράγματος ὃ κατ' ἐμὲ κριτὴν, οὐδεμίαν φέρει πλησμονήν. Imò verò Πᾶν τὸ πολὺ τῇ φύσει πολέμιον. *Hippocr.* Aphor. Μεταβολὴ γὰρ πάντων γλυκύτατον. *Aristot. Eth.* lib. 7. cap. 14. *Mutatione castiganda est satietas. Symmach.* lib. 7. *epist.* 56. *Pind.* iterum, *Pyth.* 1. Ἀπὸ γὰρ κόρος ἀμβλύνει αἰανὴς ταχείας ἐλπίδας. Hùc spectat & tritum illud, Μηδὲν ἄγαν, *Nequid nimis.* de quo ille in *Epigramm.* Τὸ μηδὲν γὰρ ἄγαν, ἄγαν με τέρπει. Et *Pindar.* apud *Plutarchum*, Σοφοὶ δὲ καὶ τὸ μηδὲν ἄγαν ἔπος αἴνησαν περισσῶς, Modum laudando,

'ΙΛ. ξ'.

1 [a] Οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
2 [b] Βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγῃ κακὸν, ἠὲ ἁλώῃ,
3 [c] Νῦν δ' εἴη, ὃς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσποι,
Ἢ νέος ἠὲ παλαιὸς, ἐμοὶ δέ κεν ἀσμένῳ εἴη.

[a] *Max. Tyr.* Dissert. 25. ubi pro ἀνὰ νύκτα legitur ὑπαλύξαι.

[b] Notum illud *Demosthenis* (qui tamen Orator melior quàm miles) Καὶ πάλιν μαχήσεται ὁ φεύγων· Quod postea proverbiali hoc senario expressum, Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται.

[c] Διδάσκει παντὸς λέγειν τὴν παραίνεσιν ἐν καιρῷ κινδύνου. Vetus *Scholiast. Omnes in tanto periculo qui rectè & fortiter sentient, erunt consulares. Cic. Phil.* 8. Imitatus etiam videtur

modum excesserunt. *Plaut. Pan. Modus omnibus in rebus, soror, est optimus. Phocyl.* Πάντων μέτρον ἄριστον· quod & nos monet, nè plura hùc spectantia ex Autoribus accumulemus. Φιλότητ۞] ¶ Φιλότης apud *Homerum*, interdum est ἡ ἁπλῶς φιλία, interdum ἡ κατὰ συνουσίαν μίξις, amor Venereus; atque ità hoc in loco, nam alioqui *Verus amor nullum novit habere modum.* Hanc verò *Homericæ* phraseos castimoniam atque modestiam, quâ conjugalis tori commercium φιλότητος nomine designatur, observat *Plut.* in *Amatorio*, laudátque Ὅμηρον φιλότητα τὴν τοιαύτην προσαγορεύοντα συνουσίαν. Et sanè (ut ibidem gravissimus ille Autor) Τὸ τῆς ἡδονῆς μικρὸν ἡ δὲ ἀπὸ ταύτης ἀναβλαστάνουσα καθ᾽ ἡμέραν τιμὴ καὶ χάρις καὶ ἀγάπησις ἀλλήλων καὶ πίστις talis tantáque est, ut exinde conjugalis concubitus Φιλότης, id est, amicitia suo jure dici mereatur; quam & propterea τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν, *debitam benevolentiam* non modestè magìs quàm venustè appellat Apostolus (1 *Cor.* 7. 3.) ubi *Grotius, Paulus* σεμνῶς *admodum vocat* εὔνοιαν, *quomodo Homerus* φιλότητα, *Plutarchus* φιλοφροσύνην. *Plut.* verò vocat φιλοφροσύνην paulò inferiùs in libro jam laudato.

m Γλυκύπικρον, ex laude & vituperio mixtum. Οὕτω ῥητορικῶς (*alterâ manu lapidem, alterâ panem*) τραχύτητά τε συνεκέρασε καὶ γλυκύτητα. τραχύτητα μὲν, δι᾽ ὠνείδισε, γλυκύτητα δὲ, τῷ εἰς ἐκεῖνον ἐπαίνῳ· *Eustath.* An quia fortis, ideò & prudens? Imò rara hæc ξυνωρίς. Plerunque enim *Ingenio pollet, cui vim—*; & vicissim· Et quàm plurimi *Bellipotentes sunt magè quàm sapientipotentes*, ut *Ennius* de *Æacidis*. At *Pauci quos æquus amavit* *Jupiter*, tam Marte quàm Mercurio, tam bello quàm consilio valent, tam *Achilles* sunt quàm *Nestores*, tam *Hectores*, quàm *Polydamantes*. Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε &c. Ὅμηρος λέγει. ἀλλ᾽ ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα, ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως. *Clem. Alex. Strom.* 4. Laudat & *Lucian.* De *Salt.* ubi pro Ἄλλῳ δ᾽ ὀρχηστὺν, ἑτέρῳ &c. legitur, Ἄλλῳ δ᾽ ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδήν. Notetur verò illud ἔδωκε Θεὸς piissimè dictum. Variæ siquidem sunt hominum dotes, sed ab eo omnes, à quo πᾶσα δόσις ἀγαθή. Quin & hùc (nî fallor) respexit *Pindar. Pyth.* 1. Ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς καὶ σοφοὶ, καὶ χερσὶ βιαταὶ περίγλωσσοί τ᾽ ἔφυν. aurea planè sententia & huic *Homericæ* parallela. Id. *Olymp.* 9. Μία δ᾽ οὐχ᾽ ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα. ubi *Schol.* citat hunc *Homeri* versum, Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἔδωκε &c. Id. *Nem.* 1. Τέχναι δ᾽ ἑτέρων ἕτεραι. ubi itidem *Schol.* eundem hunc *Homeri* versum adducit. Nec abludit illud *Virg. Non omnia possumus omnes.* Ἀλλ᾽ οὐ γὰρ ἐν δυνατῷ ἦν ἄρα πάσας τὰς ἀρετὰς ἐν ἀνθρώπου φῦναί ποτε φύσει, οὐδὲ φύσεταί τις ἀπὸ θνητοῦ καὶ ἐπικήρων σπερμάτων, περὶ πάντα ἀγαθός. *Dionys. Halic. Ro. Ant.* lib. 8. Οὐ γὰρ αἰσχρὸν, τὸ μὴ πάντα δύνασθαι· *Plut.* De *Vitioso pudore.*

n *Qui dicit, Ultra vires nihil aggrediendum, non inconcinnitèr illud accommodaverit,* Παρ δύναμιν &c. *Erasm.* Adag. Vulgò dicimus, *Ultra posse non est esse.* Sufficit Καθ δύναμιν. nec requiritur aliquid Παρ δύναμιν. juxta veterem versum rhythmicum, *Ultra posse viri non vult Deus ulla requiri.* Et Ἐν μεγάλοις ἀρκεῖ καὶ τὸ θέλημα μόνον· *In magnus voluisse sat est.* Et *Si desint vires, tamen est laudanda voluntas.*

IL. 14.

1 N*On enim indignum-est vitare infortuniũ etiam per noctẽ.*
2 a *Melius-fecerit, qui fugiens evitaverit malũ, quàm si capi-*
3 *Nunc verò esto* aliquis *qui isto melius consiliũ proponat,* (*atur.*
Seu juvenis, seu senex; *mihi* certẽ id *lubenti fuerit.*

a *Matt.* 10. 23. Cùm persequentur vos in una civitate, fugite in aliam.

---

tur *Apollon.* Arg. 1. Τῶν δ᾽ εἴπῃς ἄρειον ἔπος μητίσσεται ἄλλη, Ἐρχέσθω. ubi citat *Schol.* hunc *Homeri* locum. Et *M. Antonin.* lib. 1. profitetur Τὸ ἀκουστικὸν τῶν ἐχόντων τι κοινωφελὲς

φελὲς

φελὲς εἰσφέρειν· Τὴν τε παῤῥησίαν παντὶ τῷ βυλομένῳ καὶ ὅπουν συμβυλεῦσαί σοι, μετὰ ἀδείας νέμε, *Mæcenas* Oratione ad *Augustum* apud *Dionem Cassium*, libro quin-

[d] Frequens hic versus apud *Homerum*, ubi scil. quis aliquid petenti annuit, aut potiùs alterius vota prævertit, seque pro virili præstiturum spondet, quicquid ille petierit. Est autem hæc cautio seu conditio in omni promisso vel expressa vel subintellecta, Εἰ δύναμαι τελέσαι &c. *Faciam, si possum, & si fieri possit.* nam *Nemo tenetur ad impossibile.*

4 [d] Αὔδα ὅ,τι φρονέεις, τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν,
Εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστί.
5 — [e] Ἐν δ' ἄρ᾽ οἱ θελκτήρια πάντα τέτυκτο,
Ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἵμερος, ἐν δ' ὀαριστὺς,
Πάρφασις, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων.
6 [f] Ἔνθ' ὕπνῳ ξύμβλητο κασιγνήτῳ θανάτοιο.
7 [g] Ὕπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων.
8 [h] Ὠκεανὸς, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.
9 [i] Ὡς δ' ἴδεν, ὥς μιν ἔρως πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψε.
10 [k] Ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε χάρμα βροτοῖσι.
11 [l] Ὅς δέ κ' ἀνὴρ μένεχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὤμῳ,
Χείρονι φωτὶ δότω, ὁ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω.
12 [m] Ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρηα δὲ χείρονι δόσκεν.
13 ——— [n] Χαλεπὸς δὲ Διὸς μεγάλοιο κεραυνός.
14 ——— [o] Καί κέ τις εὔχεται ἀνὴρ
Γνωτὸν ἐνὶ μεγάροις ἀρεως ἀλκτῆρα λιπέσθαι.

Τετελεσμένον particip. pro gerundivo τελεστέον, aut verbali τελεστὸν, (i.) τὸ τελεσθῆναι πεφυκὸς καὶ δυνάμενον, *Eustath.* Τὸ δῖον πράγμα τελεσθῆναι, ἤγουν πληρωθῆναι. *Hesych.* ut κατεγνωσμένος *Gal.* 2. 11. pro καταγνωστὸς, *culpandus*, *condemnandus*. ad quam vocem explicandam hoc *Hom.* hemistichium citat *Camerarius*, Εἰ τετελεσμένον ἐστί. Sed & integrum hunc versum Εἰ δύναμαι &c. παροιμιακῶς me legisse memini, saltem apud recentiores Criticos. Πρωθύστερον præterea in hoc versu observat *Eustath.* πρῶτον γὰρ ἐξεταστέον εἰ τετελεσμένα ζητούμεθα (mallem αἰτούμεθα) εἶτα καὶ εἰ τελέσαι δυνάμεθα. Multa enim fortean in se quidē possibilia factu sunt, quæ tamen sphæram nostram superant, nec à nobis fieri possunt. Ἐν γὰρ εἴρηται καὶ τοῖς περὶ ἡμῶν, φίλυ μὲν εἶναι ἐκείνην τὴν ἐπαγγελίαν, Εἰ δύναμαι τελέσαι γε &c. κόλακος δὲ ταύτην, Αὔδα ὅ, τι φρονέεις. *Plut.* de *Discrim. Adul. & Am.*

[e] Cesto (viz.) Veneris (κεστὸν ἱμάντα vocat *Hom.* ἀπὸ τοῦ κάζειν (i.) κοσμεῖν, vel ἀπὸ τοῦ κένσαι, (i.) κεντεῖν, q. διακεκεντημένος καὶ διαπεποικιλμένος) cujus elegans hic descriptio est. Hinc adag. *Cesto pellacius*. *Suid.* ex vetere *Epigr.* Καὶ κεστοῦ φαύλοις μαγώτερος. Metaphoricè autem usurpari poterit hic locus non invenustè de lingua blanda & dolosa, cui scil. insunt θελκτήρια πάντα, jynges omnes, & illecebræ, & delinimenta verborum. Ἔχει γὰρ ἐν ἑαυτῇ φιλότητας, ἱμέρους, ὀαριστὺν, πάρφασιν· ὡς κλέψαι τὸν νοῦν καὶ τῶν μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς φρονούντων. *Aristid.* to. 1. Or. *Isth.* Citant porrò hunc versum, Πάρφασις &c. *Aristot. Eth. Nic.* 7. 6. & *Eudem.* 6. 6. *Sext. Empir.* adv. *Mathemat.* Et ad poeticam accommodat *Plut.* lib. Πῶς δεῖ τὸν νέον &c.

[f] *Plut.* loco jam laudato. & *De Consol. ad Apollon. Hesiod. Theogon.* Ἡ δ' ὕπνον μετὰ χερσὶ κασίγνητον θανάτοιο. *Orph. Hym. in Somn.* Αὐτοκασίγνητος γὰρ ἔφυς λήθης θανάτου τε. *Virg. Æn.* 6. *Et consanguineus lethi sopor.* *Sen. Herc. fur. Frater duræ languide mortis.* Hinc Gorgias *Leontinus* jam moribundus Ἤδη με, inquit, ὁ ὕπνος ἄρχεται παρακατατίθεσθαι τῷ ἀδελφῷ. *Ælian. Var. Hist.* 2. 35. Idem ferè *Diogenes* apud *Plut.* De *Consol. ad Apollon.* Ἔοικε γὰρ ἡ τοῦ ὕπνου καταφορὰ θανάτῳ. *Clem. Alex. Pædag.* lib. 2. cap. 9. Et *Lacedæmonii* inter reliquas statuas erexerunt Ὕπνου καὶ θανάτου, καὶ σφᾶς ἀδελφοὺς εἶναι κατὰ τὰ ἔπη τὰ ἐν Ἰλιάδι

quagesimo secundo. Ἐμοὶ δὲ καὶ ἀσμένῳ εἴη.] Hinc phrasis illa apud posteriores Atticos passivitùs recep:a & usitata. Ἐμοὶ βουλομένῳ ἐστί.

4 [b] *Loquere quod cupis, perficere autem me animus jubet,*
Si possum perficere, & si perficiendum est.
5 --*In eo autem* cesto sc. Veneris *ei illecebra omnes facta-erant,*
Ibi & amor inerat, & cupido, & colloquium,
[c] Et *blandiloquentia, quæ pellexit mentem etiam prudentum.*
6 *Ibi somno obviàm venit* [d] *fratri mortis.*
7 *Somne, rex omniúmque deorum omniúmque hominum.*
8 *Oceanus, qui quidem parens omnibus est.*
9 [e] *Ut vidit, subitò amor ipsius animum intùs-occupavit.*
10 [f] *Bacchum Semele peperit gaudium mortalibus.*
11 *Quicunque vir strenuus est, & gestat parvum scutum humero,*
Deteriori viro det, ipse verò scutum majus induat.
12 *Bona bonus induebat, pejora autem pejori dabat.*
13 ---[g] *Dirum* est *Jovis magni fulmen.*
14 ——*Etiam quilibet optat vir*
Fratrem in ædibus mortis vindicem relinquere.

[b] *Esth.* 5.6. Quid petis, ut detur tibi? & pro qua re postulas? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis. [c] *Prov.* 7. 21. Irretivit eum multis sermonibus, verborúmque blandimentis illum pellexit. [d] *Joan.* 11.11,12. Lazarus amicus noster dormit --Dixerunt ergò ---si dormit, salvus erit Dixerat autem Jesus de morte ejus &c. [e] *Gen.* 3. 6. Vidit mulier, quòd bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectúque delectabile, & tulit de fructu illius & comedit. *Gen.* 6. 1. Videntes filii Dei filias hominum quòd essent pulchræ, acceperunt sibi uxores &c. *Jos.* 7. 21. Vidi inter spolia pallium coccineum--- & concupiscens abstuli.--- [f] *Judic.* 9. 13. Nunquid desererem vinum meum, quod lætificat Deum & homines? *Psal.* 104. 15. Vinum lætificat cor hominis. *Eccles.* 10. 19. Vinum vitam exhilarat. [g] *Heb.* 10. 31. Horribile est incidere in manus Dei viventis.

αἰδ᾽ ἥγλω). *Pausan. Lacon.* ubi hic Poetæ locus apertè respicitur.

[g] *Ælian.* De *Animal.* lib. 1. cap. 43. *Hesiod.* De *Amore*, Λυσιμελὴς πάντων τε θεῶν, πάντων τ᾽ ἀνθρώπων. *Orpheus*, sive is *Onomacritus* est *Hymn.* εἰς Ὕπνον. Ὕπνε, ἄναξ πάντων μακάρων, θνητῶν τ᾽ ἀνθρώπων. Sed aurem hìc nobis vellit, nósque hoc somno expergefacit *Scaliger*, cui viz. displicet (*Poet.* 5. 3.) *Somnum etiam Deorum regem dici.* Dii *Homerici*, inquit, *si dormiunt, etiam pereunt.* Rectè quidem, nam Somnus frater mortis: & unum hoc mortalitatis argumentum fuit, quo adulatores suos divinitatem sibi affingentes confutavit *Alexander*, quòd viz. & ipse somno succumberet. Sed meminisse debuit audax ille censor Poetam non ex rei veritate, nec ex sua sententia, sed ex vulgi opinione, & pseudodoxiâ communi suorũ temporum hæc tam ἄτοπα & ἀλλόκοτα Diis suis tribuere. Ὕπνος porrò παγκρατὴς (*Soph. Ajac.*) & πανδαμάτωρ (*Hom.* infr. *Il.* ω.) quod & Amoris Epitheton est apud *Musæum.*

[h] Ex hoc Oceano (*Homerum* volo, qui & ipse Oceanus, ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοί) manavit sententia *Thaletis* de aqua rerum omnium principio (juxta Etyma illa vulgaria, Aqua à *qua* omnia, & Unda *unde* omnia) Atque hanc in rem laudatur hic versus, à *Just. Martyre. Clemente Alex. Athenagorâ*, aliisq; *Plut.* de *Isid.* & *Osir.* Οἴονται δὲ καὶ Ὅμηρον, ὥσπερ Θαλῆν μαθόντα παρ᾽ Αἰγυπτίων, ὕδωρ ἀρχὴν ἁπάντων καὶ γένεσιν τίθεσθαι. Citatur etiam à

Juliano Orat. 4. & *Plut. De facie in Orb. Lun.* (ubi post versum hunc *Homericum* alius iste proximè affertur ex sententia *Cratetis*, Ἀνδράσιν ἠδὲ θεοῖς, πλείστην ἐπὶ γαῖαν ἵησι.) & exprimitur à *Virgilio, Georg.* 4. *Oceanúmque patrem rerum.*

[i] *Theocr. Pharmac.* Ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην. & ex eo *Virg. Ut vidi, ut perii.* Et notum illud, Ἐκ τοῦ ὁρᾷν γίνεται τὸ ἐρᾷν. *Amor ex aspectu nascitur.* Propert. *Si nescis, oculi sunt in amore duces. Achill. Tat.* lib 1. Ὀφθαλμὸς γὰρ φιλίας προξενός. *Musæus Erotopæg.* Ὀφθαλμὸς δ' ὁδός ἐστιν· ἀπ' ὀφθαλμοῖο βολάων Ἕλκος ὀλισθαίνει, καὶ ἐπὶ φρένας ἀνδρὸς ὁδεύει. Cui geminum illud *Max. Tyr. Dissert.* 9. Ἀρχὴ ἔρωτος ἄνθος σώματος ἐρχόμενον εἰς ὀφθαλμοὺς, καὶ δι' αὐτῶν ἐπὶ τὴν ψυχὴν ῥέον· ὁδοὶ γὰρ κάλλους οἱ ὀφθαλμοί. *Long. Pæmen.* lib. 1. Πάντως γὰρ οὐδεὶς ἔρωτα ἔφυγεν ἢ φεύξεται, μέχρις ἂν κάλλος ᾖ, καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσι· *Eustath. Ismen.* lib. 3. Ὀφθαλμὸς γὰρ ἔρωτος πηγή. *Eurip. Hippol. Cor.* Ἔρως, ἔρως, ὁ κατ' ὀμμάτων στάζεις πόθον. *Heliodor.* lib. 3. Τοῖς ἐρῶσιν τὰ ὁρώμενα τὴν ἀρχὴν ἐνδίδωσι, καὶ οἷον ὑπήνεμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πάθη ταῖς ψυχαῖς εἰσπέμπονται. *Aristot. Eth.* lib. 9 cap. 5. Ἔοικε δ' ἀρχὴ φιλίας εἶναι ὥσπερ τοῦ ἐρᾷν, ἡ διὰ τῆς ὄψεως ἡδονή· *Lucian. Amor.* Ἔρως πρῶτον ἔχει βαθμὸν ὄψεως.

[k] Βότρυος ὑγρὸν πῶμ' εὗρε κ' εἰσηνέγκατο Θνητοῖς, ὃ παύει τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς Λύπης, ὅταν πλησθῶσιν ἀμπέλου ῥοῆς. *Eurip. Bacch.* & apud eundem in *Cycl.* Οἶνος audit μέγιστος ἀνθρώποισιν εἰς τέρψιν βίου. Et *Lætitiæ Bacchus dator.* apud *Virgilium*, *Æn.* 1. & iterum ibid. *Munera, Lætitiámque Dei*, id est, *Liberi patris* (inquit *Servius.*) quam lectionem frustrà sollicitare videtur *Agell.* lib. 9. cap. 14. pro *Dei* scil. substituens *Dii*, ut sit genitivus 5. declin. antiquus pro *diei.* Hinc γάνος ἀμπέλου pro vino dixit nescio quis apud *Eustath.* & οἶνον εὔφρονα Metonymicè ab effectu vocavit *Homerus* noster. *Il.* γ'. & *Simonides* apud *Athenæum*, οἶνον ἀμύντορα δυσφροσυνάων. & *Hesiod.* Ἐργ. καὶ Ἡμ. 2. Δῶρα Διωνύσου πολυγηθέος. *Xen. Sympos.* Οἶνος ἄρδων τὰς ψυχὰς, τὰς λύπας, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας τοὺς ἀνθρώπους, κοιμίζει. *Varro Satyr.* περὶ μέθης, *Vino nihil jucundius quicquam cluit -- Hoc hilaritatis dulce seminarium.* Διώνυσος igitur vel potiùs Διόνυσος (ità enim ferè in prosa scribitur) παρὰ τὸ διαίνειν ἡμᾶς ἡδέως juxta *Phurnutum*, vel, ut alii, quasi Διάλυσος, quòd curas *solvat*. unde & Λυαῖος *Lyæus* dicitur idem *Liber* pa-

Ἰλ. ο'.

[a] Stoicum hoc paradoxum est, Ὅτι πάντες οἱ μωροὶ μαίνονται· *Cic. Parad. Laert.* in *Zenon.* ¶ Ἠλὲ] Idem quod ἠλεὲ, ab eóque factum per Apocopen,

1 [a] Μαινόμενε, φρένας ἠλὲ, διέφθορας· ἦ νύ τοι αὔτως
Οὔατ' ἀκουέμεν ἐστὶ, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδώς·

2 —————— [b] Ἀργαλέον δὲ
Πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γόνον τε, τόκον τε.

3 [c] Πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι.

4 [d] Τειχέα δὲ πάντα δέδασται· ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς.

5 [e] Ἦ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μέν τε φρένες ἐσθλῶν.

juxta *Eustath.* quanquam & potest esse ἀπαθὲς ab ἠλὸς inusitato. Est autem ἠλὸς vel ἠλεὸς idem quod ἠλίθιος, & ejusdem originis, viz. ab ἄλη, vel ab ἀλάομαι erro (α in η Ion.) q. πεπλανημένος τὸν νοῦν, stolidus, insipiens, qui & πλαγκτὸς, à πλάζομαι. πλαγκτὲ συβῶτα *Od.* φ'. Δεῖ τὰ ὦτα ὑμῶν πρῶτον ἰάσασθαι, διέφθαρται γάρ· *Demosth.* π. Συντάξ. Τῇ ἀρετῇ μία λαβὴ τὰ ὦτα τῶν νέων ἐστί. *Plut.* de *Audit.* Ἦ νύ τοι αὔτως Οὔατ' &c.] Τὸ λέγειν ἃ χρὴ, τὸ ἀκούειν οὐκ ἀτιμότερον· *Nazianz.* Epist. 97. Νόος δ' ἀπόλ. &c.] *Ego illum periisse duco, quoi quidem periit pudor.* *Plaut. Bacch.* Αἰδὼς μὲν γὰρ ὄλωλε. *Theogn.*

[b] Εὐχερέστερον ῥηθῆναί ποτε πρός τινα ἐθέλοντα πᾶσι βοηθεῖν ὅπως ἂν καὶ τύχῃ. *Eustath.* *Licebit ceu spolium quoddam Ægypti usurpare, de difficultate operis redemptionis à Christo Θεανθρώπῳ perfecti*, inquit *Seberus Florileg. Græco-Lat.* Et sæpiuscule sanè de Redemptore nostro

ter; qui & sic Latinè fortè à liberando, ut Gr. Αυαῖος à λύειν. quia scil. Ὅταν πίω τὸν οἶνον, Ἑύδουσιν αἱ μέριμναι. uti canit *Ebrioso acino ebriosior Anacreon*. Túque etiam ex eodem grege, Lyrice alter, qui multò rectiùs quàm *Homerus*, *Laudibus argueris vini vinosus*, *Horati*, classicum hoc canis combibonibus tuis, *Vino pellite curas*.

[l] *Eustath.* ad *Il.* ζ'. de *Diomedis* & *Glauci* permutatione. Ὅρα δὲ ὅπως εὐτυχῶς τῷ κρείττονι τὰ κρείττονα ὅπλα ἐγένοντο, τῷ δὲ χείρονι Γλαύκῳ τὰ προσήκοντα. ὅθεν οἱ Ἕλληνες μετὰ ταῦτα ποιοῦσι κατὰ συμβολὴν, ὅτι ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδωκε, χείρονα δὲ χείρων. *Plut. vit. Pelopid.* in initio. Ὅθεν Ὅμηρος μὲν ἀεὶ τοὺς θαῤῥαλεωτάτους καὶ μαχιμωτάτους ἄνδρας (puta *Achillem*, *Diomedem*, *Agamemnonem*, *Ajacem*, *Hectorem*, quorum panopliam non semel describit Poeta) ἐν καλοῖς ἐξωπλισμένους ἐξάγει πρὸς τοὺς ἀγῶνας. Notetur obiter elegans Ὁμοιοτέλευτον, & Παρήχησις seu Παρονομασία. Δῶτω, δῦτω.

[m] *Est hujus proportionis, quâ justitia attributrix uti solet, non incommoda apud Homerum descriptio.* Ἐσθλὰ μὲν &c. *Grot.* in *Annotat.* l. 1. c. 1. de *Jure belli.* Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἀναλογίαν εἶναι τοῦτο γεωμετρικὴν, τουτέστι τὸ κατὰ πιότητα καὶ κατ' ἀξίαν, τὸ τοῖς ἀρίστοις δηλαδὴ διδόναι τὰ πρέποντα. *Eustath.* ad locum. Trahi etiam & accommodari poterit hic locus ad œconomiam providentiæ divinæ bona & mala convenienter cuique dispensantis, juxta illud *Callim.* Αἰεὶ τοῖς μικροῖς μικρὰ διδοῦσι θεοί. & *Socrat.* apud *Athen.* lib. 9. Τοὺς τοῖς κακίργοις κακά. & *Vetus* Senarius, ἐσθλῷ γὰρ ἀνδρὶ Ἐσθλὰ καὶ διδοῖ Θεός.

[n] Supr. *Il.* ε'. Χαλεπὴ δὲ Θεοῦ ἔπι μῆνις. Terribile autem hoc telum Jovis trisulcum; quod Ζηνὸς ἄγρυπνον βέλος vocat *Æschyl.* *Prom. V.* Πτεροφόρον Διὸς βέλος, *Aristoph.* *Avib.* Πυρπάλαμον βέλος ὀρσικτύπου Διὸς *Pind. Ol.* 10. Σελασφόρον ἔγχος Ὀλύμπου. *Nonn.* (pro suo more, satis διθυραμβικῶς) *Dionys.* 2. & denique Ὅπλον πταιοκτύπον ὀβριμοεργόν. *Hom.* vel potiùs alius quis, *Batrachom.* Vid. *Orph.* Κεραυνίοις Διὸς θυμίαμα, sive *Hymn.* in *Jovem Fulminatorem*.

[o] Γνωτὸς, ὁ κατὰ γένος, οἰκεῖος, ἢ ὁ ἀδελφὸς, *cognatus* vel etiam *frater*. A γνωστὸς abjiciendo σ, vel qu. γνητὸς (à γεννητός.) mutando η in ω. *Eustath.* Ἀρεως ἀλκτὴρ, ὁ τοῦ φόνου ἐκδικητὴς, ὁ καὶ ἀμύντωρ.

I L. 15.

1 [a] *INsane, stolide, periisti; an tibi frustrà*
Aures ad-audiendum sunt, mens autem periit & pudor?
2 ————*Difficile est*
Omnium hominum liberare genus & prolem.
3 [b] *Omnia hæc narra, nec falsus-nuncius sis.* (*est honorem.*
4 [c] *Trifariam omnia divisa-sunt; unúsquisq; autē* suum *sortitus-*
5 [d] *Nunquid resipisces? flexibiles certè* sunt *mentes bonorum.*

[a] *Psal.* 115. 6. Aures habent, & non audiunt. *Matt.* 11. 15. Qui habet aures ad audiendum, audiat. b *Prov.* 13. 17. Fidelis nuntius, sanitas. *Act.* 20. 20, 27. Nihil subtraxi---quò minùs annuntiarem vobis. --Non subterfugi quò minùs annuntiarem vobis omne consilium Dei. [c] 1 *Joan.* 5. 7. Tres sunt, qui testimonium dant in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus. [d] *Psal.* 55. 20. Non sunt mutationes ipsis (scil. *improbis, utpote obstinatis in malitia*) *Ezech.* 33. 11. Convertimini, convertimini-- cur enim moreremini?--

---

nostro usurpatur hoc verbum ῥύεσθαι in N. T. Est enim ille Λέων ὁ ῥυόμενος, ut Diabolus Λέων ὠρυόμενος. Ῥῦσθαι per Syncopen pro ῥύεσθαι, vel per Aphæresin pro

pro ἐρρῦσθαι, *liberare*, *tueri*, *defendere*.

[c] Nuntium inprimis fidelem & veracem esse oportet, μηδὲ ψευδάγγελον εἶναι. *Soph. Electr.* Ἴσθι πᾶν τὸ δρώμενον, Ὅπως ἂν εἰδὼς ἡμῖν ἀγγείλῃς σαφῆ. *Lycophr. Alex.* primo statim versu, Λέξω τὰ πάντα νητρεκῶς, ἅ μ' ἱστορεῖς. Atque hæc una inter innumeras alias *Homericæ* poeseos virtus & laus est, in qua etiam ut & in aliis pluribus ad simplicitatem styli & phraseos SS. Scripturæ proximè accedit, (uti & viri docti jampridem observârunt) quòd viz. ut in Historia sacra, ità & apud *Homerum*, ubique ὁ ἄγγελος nuntium refert αὐτολεξεὶ, iisdem vocibus & syllabis, quibus ei demandatum est, ut nè latum unguem ab ἀγγελίᾳ sibi commissa discedat; quem morem Poeta ubique (ni fallor) religiosè observat.

[d] *Sext. Empir.* Adv. *Mathemat.* *Psellus* de *Oper. Dæm. Max. Tyr. Dissert.* 24. *Plut. vit. Pomp.* Ἀκούοντες καὶ ἀναγινώσκοντες (*Cæsar* sc. & *Pompeius*) ὅτι Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται τοῖς θεοῖς, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς, ἑαυτοῖς οὐκ ἐνόμιζον ἀρκεῖν δυοῖν οὖσι τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν. Cæterùm hinc obscurum aliquod vestigium SS. Triados deprehendisse videntur Gentiles philosophi, præsertim Platonici. Nota illa Trias Platonica, τὸ αὐτοὸν, ὁ νοῦς ὁ δημιουργὸς, ἡ τοῦ κόσμου ψυχή. Vide *Lucian.* in *Philopatr.* & *Theodoret. De Cur. Græc. Affect.* lib. 2. *Procl.* in *Platon. Theol.* lib. 1. cap. 5. *Plato* in *Gorgia* docet τὸν Ὅμηρον (autorem scil. fuisse) τῆς τῶν δημιουργικῶν τριαδικῆς ὑποστάσεως. Et certè si in hoc hemistich. ἕκ. δ'. ἔμμ. τ. intelligatur τιμῆς scil. ὁμοίης vel potiùs ὁμῆς, optimè quadrabit in tres personas τῆς παναγίας τριάδος, utpote ἰσοτίμους inter se & ὁμοτίμους. *Aristot.* De Cœlo, lib. 1. cap. 1. ubi de numero ternario ex *Pythagora*, Τὰ τρία πάντα, καὶ τὸ τρὶς πάντῃ. καὶ πρὸς τὰς ἁγιστείας τῶν θεῶν χρώμεθα τῷ ἀριθμῷ τούτῳ. καθάπερ γάρ φασιν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, τὸ πᾶν καὶ τὰ πάντα τοῖς τρισὶν ὥρισται. τελευτὴ γὰρ καὶ μέσον καὶ ἀρχὴ τὸν ἀριθμὸν ἔχει τὸν τοῦ παντός· ταῦτα δὲ τὸν τῆς τριάδος. Ex quo loco *Trapezuntius*, non sine risu Cardinalis *Bessarionis*, probare satagit *Aristotelem* (si Diis placet) perfectâ habuisse notitiam SS. Trinitat. Anonymus à *Meursio* passim laudatus in *Denar. Pythag.* c. 5. Καὶ τὸ παρ' Ὁμήρῳ δὲ ἁρμόσαι τις ἂν τούτοις, Τριχθὰ γὰρ πάντα δέδασται. Vid. & *Auson. Griphum* ternarii numeri. *Tres Ope progeniti fratres*; *tres ordine Parcæ* &c. Singulos porrò hosce tres fra-

[f] Ἐπ' ἀγαθῷ scil. δορυφορῆσαι, καὶ οἷον ἀμύνασαι. *Eustath.* nam alioquin etiam nonnunquam ἐπὶ κακῷ ἕπονται διώκουσαι, ut quando ἀνθρώπους τινυῦνται, Orestem puta μητροκτόνον.

6 [f] Οἶσθ' ὡς πρεσβυτέροισιν Ἐριννύες αἰὲν ἕπονται.

7 [g] Ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἰδῇ.

8 [h] Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἱκάνει,
Ὁππότε' ἰσόμορον καὶ ὁμῇ πεπρωμένον αἴσῃ
Νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσι.

9 ——— [i] Θεοῖσι
Χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.

10 [k] Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα.

Eò autem propensius est numen ad vindicias senibus ferendas, quò minùs illi ob ætatem ad seipsos vindicandos idonei. Hinc ὑπὲρ τῶν γηραιοτέρων ἡ θεόθεν δίκη ἐστίν. uti hoc carmen παραφράζει idem *Eustath.* ¶ Ἐριννύες τιμωρητικαὶ δαίμονες, παρὰ τὸ ἐρευνᾶν, ἢ ἀπὸ τῆς ἔρας ἤγουν ἐκ τῆς ὑπὸ γῆν νέεσθαι. *Id.*

[g] Versum hunc de bono & prudente nuntio respicit *Pindar. Pyth.* 4. Τῶν δ' Ὁμήρου καὶ τόδε συνθέμενος ῥῆμα πόρσυν' ἄγγελον ἐσθλὸν ἔφα τιμὰν μεγίσταν πράγματι παντὶ φέρειν. *Eurip.* (citante hìc *Eustath.*) Ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κρυπτὸς ὀρθοῦται λόγος.

[h] *Par in parem non habet imperium.* adeóque nec objurgandi jus & potestatem. Atque hùc fortè spectat illud apud *Theocritum, Idyl.* 15. Πασαμένος ἐπίτασσε Impera iis (& increpa eos) quos pascis, aut quos possides, id est, filios tuos & famulos; nos ἰσόμοροι tibi, & æquales, & ejusdem tecum sortis & conditionis, nec sub tuâ potestate aut imperio sumus. Ὁμῇ πεπρ. αἴσῃ, παράφρασίς ἐστι τοῦ ἰσόμορον,

tres, & (ut ità dicam) Deorum Triumviros trifurco seu trifido quasi telo armârunt, & donârunt poetæ: *Jovem* qu. οἴσῳ τριγλώχινι, Trisulco fulmine, *Neptunum* τριωνύχῳ δορὶ (*Lycophr.*) Tridente sc. *Plutonē* deniq; Cerbero τρικεφάλῳ κυνί. Rationem variè assignant Mythologi, quos adi sis, si vacat, & si tanti est. Observo duntaxat de Tridente, (ex *Æschyli* Schol. *Prom. V.*) eum scil. *Neptuno* datum, διὰ τὸ εἰς τρία διαιρεῖσθαι τὸ ὕδωρ, εἰς ποτάμιον, εἰς θαλάσσιον, καὶ εἰς λιμναῖον. (quanquam est & ὕδωρ κρηναῖον· sed fortè in fonte non est opus Tridente.) Quid quod etiam in altero sexu (si Diis placet) trinum numen est, adeò ubique apud Gentes numerus hic ternarius sacer & mysticus. Nam (ut hìc tres Dii, ità) & tres Deæ principales, & propemodum pares (Paris modò ne judex sit) scilicet, *Juno*, *Minerva*, *Venus*. Sed & aliæ præterea Deæ minorum Gentium, vel potiùs Deastræ per trigas seu terniones ab Ethnicorum Theologis recensentur; quales sunt tres *Parcæ*, tres *Furiæ*, tres *Sirenes*, Tres etiam *Charites*, & ter tres denique *Musæ*. Ut omittam *Hecaten* illam *Triformem*, seu *Triviam*, seu *Tergeminam*, *Minervam* item *Tritoniam*, seu Τριτογένειαν &c.

[e] Citat *Sext. Emp.* itidem adv. *Mathemat.* ubi & insignem narrat historiam de *Antigono*, qui cùm diu fuisset inexorabilis, tandem hoc versu *Homerico* flectebatur. Ταῦτα ἀκούσας Ἀντίγονος μετεβάλλετο. Στρεπτοὶ] In melius scil. nam alioqui tam boni quàm mali hominis animus suo modo est flexibilis; hujus plerunque in pejus, illius in melius. hic *Cereus in vitium flecti*, ille Serius ad frugem flecti magis atque reduci. Viri boni στρεπτοὶ sunt (ut Dii ipsi, Στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοὶ *Il. ι'.*) Mali contrà ἄτροποι (est autem Ἄτροπος una ex Parcis Infernalibus) ἀμετάστρεπτοι, & ἀμετάτροποι, utpote quorum mentes & mores raro mutantur in melius (quin vergunt potiùs in deterius) Et si fortè *Cœlum, non animum mutant*, & (quod *Æschines* olim de *Demosthene*, Orat. c. *Ctesiph.*) Οὐ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μόνον μετήλλαξαν. Quid quod nec ætas improborum hominum mutat mores, & *mentum* non *mentem* mutat canities, juxta Græc. illud proverb. Οὐκ ἦθος, ἀλλὰ τὴν τρίχ' ἀλλάττει λύκος. Denique μεταμελείας οἱ φαῦλοι γέμουσιν (*Aristot. Eth.* lib. 9. cap. 5.) sed non μετανοίας.

6 *Scis, quòd* [e] *majores-natu Erinnyes semper sequuntur.*
7 [f] *Bonum & illud est, quando nuncius prudens fuerit.*
8 *Sed ille gravis dolor cor & animum occupat,*
Cùm æqualem & pari destinatum sorti
Objurgare quis *vult iracundis verbis.*
9 ——— [g] *Diis*
Manus attollentes multùm precabantur singuli.
10 [g] *Orabat manus tendens ad cœlum stellatum.*

[e] *Levit.* 19. 32. Honora faciem senis, & time Deum tuum, ego sum Dominus (*qui vindico scil. causam senum, corúmque honori consulo*).
[f] *Prov.* 13. 17. Nuntius fidelis, sanitas.

[g] *Thren.* 3. 41. Levemus corda nostra cum manibus ad Dominum in cœlos.

ειν, ἥρωι ἰσόμοιρον, ὃν ὁμότιμον φθάσας εἶπεν. *Eustath.*

[i k] Χεῖρας ἀνίσχειν Θεῷ, & Χεῖρας ὀρέγειν εἰς οὐρανὸν, phrases sunt synonymæ & parallelæ. quia scil. cœlum Dei habitaculum. idque naturæ lumine vel Ethnicis notum. quibus propterea solenne inter orandum manus & oculos ad cœlum attollere. *Apollon. Argon.* lib. 1. Πολλὰ μάλ' ἀθανάτοισιν ἐς αἰθέρα χεῖρας ἀείρων Εὐχόμενοι. *Aristot.* de *Cœl.* lib. 1. c. 3. Πάντες τὸν ἀνωτάτω τῷ θείῳ τόπον ἀποδιδόασι, καὶ βάρβαροι καὶ Ἕλληνες, ὅσοι περ εἶναι νομίζουσι θεούς. Autor lib. de *mundo* qui *Aristotelis* nomine circumfertur, Συμμαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ βίος

ὁ βίος ἅπας, τὴν ἄνω χώραν ἀποδοὺς Θεῷ. καὶ γὰρ πάντες οἱ ἄνθρωποι ἀνατείνομεν τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐχὰς ποιούμενοι. Philopon. de Creat. lib. 19. Διὸ καὶ τὰς χεῖρας εἰς αὐτὸν (οὐρανὸν scil.) ἐκτείνουσιν εὐχόμενοι· παραδηγεῖται γὰρ τοῦτο τὰς παχυτέρας τῶν ψυχῶν

11 Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίνεται ἀλκή,
Ἠμὲν ὅτεοισιν κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξῃ,
Ἠδ' ὅτινας μινύθῃ τε, καὶ οὐκ ἐθέλῃσιν ἀμύνειν.

12 [m] Τεθνάτω, οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης
Τεθνάμεν, ἀλλ' ἄλοχός τε σόη καὶ παῖδες ὀπίσσω,
Καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος ——

13 Βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.

14 —— [o] Τρομέουσι δέ τε φρένα ναῦται,
Δειδιότες· τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται.

15 [p] Τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χείρονος υἱὸς ἀμείνων
Παντοίας ἀρετάς. ——

16 [q] Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσι.

17 —— [r] Ἐν χερσὶ φόως, οὐ μειλιχίῃ πολέμοιο.

[l] Forte an hùc alludit *Hesiod.* versibus illis notissimis in initio operis Ὅν τε διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἄφατοί τε φατοί τε, Ῥητοί τ' ἄῤῥητοί τε Διὸς μεγάλοιο ἕκητι· Ῥέα μὲν γὰρ βριάει &c. *Horat. Carm.* lib. 1. *Valet ima summis Mutare, & insignem attenuat Deus* (ubi expressit proculdubio illud *Hesiodi.* Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει) *Obscura promens.* *Pindar. Pyth.* 8. Δαίμων δὲ παρίσχει ἄλλοτ' ἄλλον ὕπερθε βάλλων, ἄλλον δ' ὑπὸ χειρῶν μέτρῳ καταβαίνει.

[m] Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα Ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον. *Tyrteus. Omnes omnium charitates patria una complexa est, pro qua quis bonus dubitet mortem oppetere, si ei sit profuturus? Cic. Off.* 1. *Equidem mortem pro patria præclaram esse fateor. Lentulus* apud *Livium*, lib. 9. Οὐ οἱ ἀεικές. Litotes seu Antiphrasis, *non indecorum*, id est, *pulchrum. Dulce & decorum est pro patria mori. Horat.* Atque huc fortè respexerit idem Lyricus, ubi præliantes pro patria *Non indecoro pulvere sordidos* introducit. Ἀγάμεθ', ἀγάμεθα, Ὃς ἐπὶ θάνατον οἴχεται γῆς ὑπὲρ πατρῴας. *Eurip. Phœn.* Ὁ δὲ καὶ τῇ πατρίδι (γεγενῆσθαι νομίζων) ὑπὲρ τοῦ μὴ ταύτην ἐπιδεῖν δουλεύουσαν, ἀποθνήσκειν ἐθελήσει. *Demosth.* π. Στεφ. Τὸν ἁπάντων κράτιστον αἱρησόμεθα θάνατον περὶ τῆς πατρίδος. *C. Horatius* apud *Dionys. Hal.* Antiqu. Rom. lib. 10. Hinc præclara illa lex Athenis, Δημοσίᾳ ταφὰς ποιεῖσθαι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ ἀποθανόντων (ὑπὲρ τῆς πατρίδος scil.) Legem hanc laudat, morémque sic publicè sepeliendi *Thucyd.* lib. 2. Οἱ Ἀθηναῖοι τῷ πατρίῳ νόμῳ χρώμενοι, δημοσίᾳ ταφὰς ἐποιήσαντο &c. Sed & τοῖς ἐπιταφίοις λόγοις eos celebrabant, (cujus insigne exemplum habemus in funebri Oratione *Periclis* apud eundem ibid.) eorúmque παῖδες δημοσίᾳ ἐτρέφοντο. Κλῆρος ἀκήρατος] Patrimonium, sors, hæreditas integra, & illibata. ¶ Ἀκήρατος, *salvus*, *integer*, (idem quòd σόος versu præced. ab α privat: κὴρ, & ἄτη, inquit *Eustath.* q. à *fato* & *damno* immunis: Vel etiam *purus*, *sincerus*, *non mixtus* (ut ἀκήρατον ὕδωρ pro καθαρὸν) fortè ab α privat. & κηρὸς, cera (ut Lat. *sincerus*) q. *sine cera*, *simplex*, ἄκηρος & per epenthesin τοῦ ατ ἀκήρατος, ut μέσος μέσατος, τρίτος τρίτατος, ἕβδομος ἑβδόματος, &c.

[n] Κρεῖσσον γὰρ εἰσάπαξ θανεῖν, Ἢ τὰς ἁπάσας ἡμέρας πάσχειν κακῶς. *Æschyl. Prometh.* vinct. Θανεῖν ἄριστόν ἐστιν, ἢ ζῆν ἀθλίως *Philem.* apud *Stob.* Ἀλλ' ἢ καλῶς ζῆν ἢ καλῶς τεθνηκέναι τὸν εὐγενῆ χρή *Soph. Ajace.* Ἥμισυς ὁ βίος βιῶναι κρείττων ἀλύπως ἐστὶ διπλασίως λυπουμένῳ *Lysias Orat.* 2. ¶ Στρεύγεσθαι, τὸ στραγγίζεσθαι, καὶ οἷον κατὰ στράγγα, καὶ κατ' ὀλίγον ἐκλείπειν, ὃ καὶ ἀπολιβάζειν φασὶν οἱ μεθ' Ὅμηρον. *Eustath.* Στρεύγεσθαι igitur *torqueri*, *cruciari*, παρὰ τὸ Στραγγίζεσθαι

διὰ τῆς εἰς τὸν οὐρανὸν τῆς ὄψεώς τε καὶ ψυχῶν ἐκτάσεως &c. *Arrian.* de *Exped. Alex.* lib. 4. Ἐπὶ τοῖς δὲ ἀνατείνας Δαρεῖον ἐς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας, καὶ εὐξάμενος ὧδε· Ἀλλ᾽ ὦ Ζεῦ βασιλεῦ &c.

11 [h] *Facilè autem conspicua Jovis hominibus fit potentia,*
Tum quibus decus excellentius dederit,
Tum iis quos attenuaverit, nec voluerit adjuvare.
12 [i] *Moriatur; non ei indecorum pugnanti pro patria*
Mori; at uxor salva erit, *& liberi superstites,*
Et domus, & patrimonium integrum———
13 *Melius* est *aut perire semel, aut vivere,*
Quàm diu vexari in gravi pugna.
14 ———[k] *Trepidant animo nautæ,*
Paventes; paululùm enim à morte distant.
15 [l] *Hoc genitus erat ex patre multò pejore filius melior*
Omnifariis virtutibus———
16 *Ajax non ampliùs manebat, urgebatur enim telis.*
17 ---[m] *In manibus salus,* seu victoria, *non in remissione pugnæ.*

[h] 2 *Paralip.* 25. 8. In Deo est robur, vel ut opem ferat, vel ut prosternat. *Psal.* 9. 16. Notus est Dominus judicio quod fecit.
[i] 2 *Sam.* 10 12. Pugnemus pro populo nostro-- Dominus autem faciet quod bonum est in conspectu suo.
[k] *Jon.* 1. 5. Timuerunt nautæ, & clamaverunt, &c.

[l] *Ezech.* 18. 14, &c. Si genuerit filium, qui videns peccata patris --timuerit, & non fecerit simile &c. [m] *Esai.* 9. 5. Tota conflictatio confligentis in concussu, & vestimentum volutatum in sanguine.

στραγγίζεσθαι per Syncopen juxta *Eustath.* addo etiam & per Metathesin. *Hesych.* Στρεύγομαι, διαπίζω (q. lentè & paulatim maceror & absumor) ἀφ᾽ οὗ καὶ στράγξ ἡ κατὰ βραχὺ σταγὼν· & immediatè suprà, Στρεύγεται (ità enim, ni fallor, legendum pro eo quod in impressis est, στραγγίζεται repugnante serie literarum) ταλαιπωρεῖται, καταπονεῖται, τείβεται, στενοχωρεῖ. Ergo juxta *Hesych.* Στρεύγξ, unde στραγγίζεσθαι, fit à verbo στρεύγεσθαι, non autem contrà στρεύγεσθαι à στραγγίζεσθαι uti vult *Eustath.*

• Τυτθὸν γὰρ, &c.] *Longin.* π. ὕψ. *Arat.* de navigantibus Ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον ἄϊδ᾽ ἐρύκει. Quem locum *Arateum* ex hoc *Homerico* factum vult idem *Longinus*: quanquam *P. Victor*: (quem vid. *Var. Lect.* 29 18.) ex alio potiùs expressum putat, qui viz. habetur supr. Il. x. Ὀλίγος δ᾽ ἔτι χώρος ἐρύκει. *Q. Calab.* l. 7. Ναῦται γὰρ ἀεὶ σχεδὸν εἰσιν ὀλέθρου. *Juvenal.* *Digitis à morte remotus Quatuor aut septem.* Et antè eum *Anacharsis* apud *Laert.* Τέσσαρας δακτύλους ἔφη τοῦ θανάτου τοὺς πλέοντας ἀπέχειν. Idem ergo interrogatus τίνα πλοῖα εἴη ἀσφαλέστατα, μακρὰ ἢ στρογγύλα, respondit, Τὰ νενεωλκημένα· & rursùs, Plures nè essent vivi an mortui, Τοὺς οὖν πλέοντας, ἔφη, ποῦ τίθης; (nempe navigantes adeò in confinio mortis esse censebat, ut medio quodam loco & statu inter vivos & mortuos habendi essent) quanquam sunt qui ibi legant πλέονας. *Et propè tam lethum, quam propè cernit aquam. Ovid.* de *Pont.* 2. *Inter vitæ mortisque vias nimium gracili limite ducto. Sen. Med.*

p *Plut.* De *Serâ Num. vind.* Παῦσαι δὲ τὸν παῖδας ἀρετῆς infr. Od. β. Fuêre tamen nonnulli, licèt non admodum multi, κακοῦ κόρακος καλὰ ὠὰ (*O matre pulchrâ filia pulchrior! Horat.*) Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ᾽ ἀμείνονες εὐχόμεθ᾽ εἶναι. supr. Il. δ. vide ibi. Ut enim nec virtus, ita nec vitium (personæ) fit ex traduce, nec hæreditario jure descendit ad posteros.

q Οἰκεῖόν ἐστι ἐνδιδῶναι ἐπὶ ἀρεταῖς ἠπηδίνου

θεῖνθ (*Eusth.* in locum) de strenuo bellatore hostium vi & multitudine oppresso. Cæterùm nobilitavit imprimis hunc locum non minùs quàm ipsum *Ajacem* elegans illud Epigramma *Antholog.* l. 1. c. 5. (cujus argumentum ex *Philostrati Heroicis* desumptum) Αἴαντος παρὰ τύμβον ἀταρβήτοιο παρεστὰς, Φρύξ ἐπέων κακοῖς ἦρχεν ἐπεσβολίης. ΑΙΑΣ δ' οὐκέτ' ἔμιμνεν· ὁ δ' ἀντιγέγωνεν ἔνερθε. Μίμνειν δ' οὐκ ἔτλη ζωὸς ἀποτρεψίμενος. Ità enim majusculis literis distinguendum est à cæteris hoc hemistichium, uti rectè monuit *H. Steph.* Illa enim ἐπεσβολίην statim sequitur in his ipsis verbis ex *Homero* petitis Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε.

Ἰλ. π΄.

a Est quidem id celebre dictum, nec à vero abhorrens, quod habent Græci Parœmiographi, aliiq; Autores passim citant; tanquam ex *Homero*, etsi apud eum non invenio, Ἀγαθοὶ δ' ἀριδάκρυες ἄνδρες. Et tamen fletus præsertim immodicus feminas, imò puellas potiùs quàm viros decet; & liquescere in lacrymas sexui molliori magis quàm meliori convenit. Τῷ δ' ἀγεννῶς δακρύοντι ὀνειδίζει

1 a Τίπτε δεδάκρυσαι, Πατρόκλεις, ἠΰτε κούρη
Νηπίη, ἥ θ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει;

2 b Νηλεὲς, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς,
Οὐδὲ Θέτις μήτηρ, γλαυκὴ δέ σε τίκτε θάλασσα,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής.

3 ——— c Πάντη δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο.

4 d Ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν.

5 e Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.

f Ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτε λαβρότατον χέει ὕδωρ

9 Ζεὺς, ὅτε δή ῥ' ἄνδρεσσι κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ,
Οἳ βίῃ εἰν ἀγορῇ σκολιὰς κρίνωσι θέμιστας,
Ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι, θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες,
Τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι,
Ἐς δ' ἅλα πορφυρέην μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι
Ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ· μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων.

μετ' ἐναργοῦς ὁμοιώσεως, Τίπτε δεδάκρυσαι, &c. *Plut. Vit. Homer.* Ὅς τις ὥστε παρθένος βέβρυχα κλαίων. *Soph. Trachin.* ad quem locum illustrandum affert *Schol.* hunc *Homericum*. · Οὐ σιγ' ἀρεστὰ τοῦ γυναικείου γόος, *Eurip. Orest.* Δακρύοις εἰς τὸ θῆλυ τρεπόμενος ἐλεεινὸς ἦν, &c. *Id. Helen.* Κλαίων χάθησαι ὡς τὰ κορασία *Arrian. Epict.* 4. 10. Παρῳδεῖ *Aspasia* in Carmine ad *Socratem* apud *Athen.* l. 5. Τίπτε δεδάκρυσαι, φίλε Σώκρατες;

b *Plut.* de *discrim. Adul. & Amici*: *Agell.* 12. 1. Expresserunt autem hunc locum Latini Poetæ, *Virg. Æn.* 4. *Ovid. Metam.* 8. *Catul. Epigram.* Et alludere videtur *Abaris*, Epistolâ ad *Phalaridem*, quæ extat inter Epistolas ejusdem *Phalaridis*. Σὲ ἔτεκεν οὐ γυνὴ καὶ ἀνὴρ, ἀλλὰ λέαινα καὶ σῦς ἄγριος. Quod tyranno illi truculentissimo non minùs verè quàm liberè dictum. Quin & huic ferè geminum est illud *Theocriti Idyl.* 3. Ἦ ῥα λεαίνας μαστὸν ἐθήλαζε, δρυμῷ τε μιν ἔτρεφε μήτηρ.

c *Hermog.* de *Inven.* l. 4. *Theophyl. Simocat.* Epist. 65. Hùc spectant illa adagialia, *Fluctus fluctum*; & *Fortuna obesse nulli contenta est semel*, & *Catenati labores* apud *Ausonium*. Πόνος πόνῳ πόνον φέρει, *Soph. Ajace*. Οὐκ ἔστι τοῦ δυστυχοῦντας μὴ οὐχὶ πολλαχοῦ δυστυχεῖν *Heliodor.* l. 5. Ἔργον ἐπ' ἔργῳ, *Theocr.* *Nulla calamitas sola*. *Erasm.* Adag. *Finis alterius mali gradus est futuri*, *Sen. Herc. fur.* Πρὸς δ' ἔτι πικρότατον κρίμα, κακὸν ἄλλο κακοῖσι, *Apollon. Argon.* Nec multùm hinc abit (saltem quoad formam verborùm) dictum illud proverbiale, Κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι. *Malum malo sanare*, quanquam in sensu

est

Citat etiam hunc versum *Hermog.* de *Invent.* l 4. ᾿Εν τοῖς θεῶν ἐστὶν ἡ νίκη, οὐκ ἐν τῇ μειλ.. τοῦ πολ· *Eust.* Alii μειλιχίη legunt in recto casu, q.d. Ἐν χερσὶν ἡμῶν ἡ σωτηρία, μειλιχίη δ᾽ οὐκ ἔνι πολέμου. Lenitas non est belli, propria scil. vel, Bellum non decet clementia. In prælio fortiter pugnandum, nec cuiquam parcendum ex lenitate aut misericordia. Ferro armata manus, mens ferrea belligerantûm. Nempe hìc inprimis obtinet id quod dixit *Agesilaus* apud *Plut. Apophth.* Χαλεπὸν ἅμα ἐλεεῖν καὶ φρονεῖν.

IL. 16.

1 *UT quid lacrymaris, Patrocle, sicut puella* (*monet ?*
Parvula, quæ unà-cum matre currens eam se *attollere*
2 *O crudelis, non utique tibi pater erat eques Peleus,*
Néque Thetis mater, cæruleum autem te peperit mare,
Rupésque excelsæ, quandoquidem tibi mens est sæva.
3 ——— [a] *Undique malum malo accumulatur.*
4 *Dicite nunc mihi Musæ cœlestes domos babitantes;*
Quomodo jam primò ignis incidit in-naves Achivorum.
5 [b] *Huic alterum quidem dedit pater, alterum verò denegavit.*
6 *Die autumnali cùm copiosissimam fundit aquam*
Jupiter, quando jam hominibus infensus irascitur,
Qui per-vim in foro obliqua decernunt judicia,
Justitiámque expellunt, divinam vindictam nihil curantes;
Eorum nonnunquam *omnes fluvii exundant fluentes,*
Multásque convalles tunc abscindunt torrentes,
In mare autem profundum valdè strepunt fluentes
Ex montibus proni; minuuntur autem opera hominum.

[a] *Job* 1.17,18. Illo adhuc loquente venit alius. ——Adhuc loquebatur ille, & ecce alius— *Isa.* 30. 1. Ut adderetis peccatum super peccatum. 1 *Joh.* 5. 19. Totus mundus in maligno positus.
[b] *Eccles.* 6. 1, 2. Vir, cui dedit Deus divitias——— sed non dedit ei potestatem ut comedat———
[c] *Psal.* 107. 34. Terram fructiferam in salsuginem (*vertit Deus*) propter malitiam habitantium in eâ. 2 *Pet.* 2. 5. Diluvium mundo impiorum inducens.

est discrimen; nam in isto Adagio κακὸν non est calamitas seu infortunium, ut in hemistichio hoc *Hom.* sed culpa seu delictum, (quò spectat illud Tragici, *Per scelera semper sceleribus tutum est iter.*) Exstat apud *Herodot. Thucyd. Soph. Plat. Polyb. Plut.* alios: quorum verba parco hùc adscribere.

[d] Hoc versu hic & alibi etiam utitur *Hom.* tanquam solenni invocationis formulâ, quâ Musarum opem implorat, quando sc. rem aliquam novam & memorabilem narrare incipit. Atque hinc certè μονοστιχὶ in parœmialem procœmium, aut procœmialem parœmiam abiit hic locus *Hom.* apud Autores, quoties insignem aliquam narrationem exordiuntur. Ità *Cic.* Epist. ad Att. l. 1. Ep. 15. rem novam & miram narraturus sic præfatur. Ἔσπετε νῦν μοι μοῦσαι, Ὅππως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε· ubi ex binis hisce versibus bina mutuatur hemistichia, quanquam in nonnullis exemplaribus, prior ille versus integer habetur. Et *Plato* de Rep. l. 8. Πῶς οὖν δή, εἶπον, ὦ Γλαύκων, ἡ πόλις ἡμῖν κινηθήσεται ——— ἢ βούλει, ὥσπερ Ὅμηρος, εὐχώμεθα ταῖς μούσαις εἰπεῖν ἡμῖν, ὅπως δὴ πρῶτον στάσις ἔμπεσε, &c. *Quæ eò libentiùs posui* (verba *P. Victor. Castigat.* in *Ciceron.* locum supra

prà laudatum) *ut viderent homines quomodò gravissimi scriptores iisdem Homeri locis unusquisque pro suo commodo uterentur.* Porrò versum hunc *Hom.* Ἔσπετε νῦν μοι, &c. sic, παρῴδηκε *Timon* ὁ Σιλλογράφος apud *Diog. Laert.* Ἔσπετε νῦν μοι ὅσοι πολυπράγμονές ἐστε Σοφισταί. Quin & occurrit hic versus *Homer.* (uti & alii non pauci) etiam apud Hesiod. (Theogon.) Ταῦτά μοι ἔσπετε μοῦσαι, &c.

[e] In Citharœdum quendam imperitum lepidè hoc carmen detorsit *Stratonicus* apud *Athen.* l. 8. Καλῶς μὲν κιθαρίζειν ἔδωκεν, ἄλλο δὲ κλαίειν ἀνένευσεν. Citat etiam *Plin.* Epist. l. 1. & imitatur *Virg. Æn.* 11. *Audiit, & voti Phœbus succedere partem Mente dedit, partem volucres dispersit in auras.* Hùc autem spectat id quòd infrà habemus. *Il. σ.* Οὐ γὰρ Ζεὺς ἄνδρεσσι, &c. vid. ibi. Et alludere videtur *Artemidor. Onirocrit.* l. 5. de eo qui binos gallos *Æsculapio* vovit, unum si à morbo, alterum, si à lippitudine liberaretur. Ἀπος μὲν ὖν ἔμενεν, ὠφθαλμίασε δὲ ἰσχυρῶς· ἐπὶ γὰρ μιᾷ εὐχῇ ἀρκούμενος ὁ Θεὸς, τὸ ἕτερον ἀπένευσε· dixerat quippe ei in somnis *Æsculapius*, εἷς μοι ἀλεκτρυὼν ἀρκεῖ.

[f] *Cic.* Epist. ad Q. fr. l. 3. *Viget illud Homeri* &c. ubi 3. primos hujus sententiæ versus adducit. Vide & de hoc *Homeri* loco *Alciat. Prætermiss.* in *Pandect.* l. 2. ubi duos priores hujus sententiæ versus eleganter sanè sic transtulit. *Mense sub autumni ingentes cùm Jupiter imbres Iratus miseris mortalibus æthere fundit.* Σκολιὰς κρίνωσι, &c.] *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Δωροφάγοι, σκολιῇς δὲ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.

7 [g] Ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴσῃ
Ἂψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι;
8 [h] Τύμβος τε στήλη τε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
9 ——————— [i] Χαλεπόν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἐόντα
Πάντων ἀνθρώπων σβέσσαι μένος, ὅς κέ σοι ἄντα
Ἔλθῃ ἀμυνόμενος· θνητὸς δέ τε καὶ σὺ τέτυξαι.
10 [k] Ἐν γὰρ χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ·
Τῷ οὔτι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι.
11 [l] Ὕπνος καὶ θάνατος διδυμάονες ———————
12 [m] Ἀλλ' αἰεί τε Διὸς κρείσσων νόος ἠέ περ ἀνδρῶν,
Ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ, καὶ ἀφείλετο νίκην
Ῥηϊδίως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι.
13 ——————— [n] Ἐμή τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή.
14 [o] Οὔ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέῃ, ἀλλά τοι ἤδη
Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος, καὶ μοῖρα κραταιή.

[g] Citat hunc *Homeri* locum *Cyril. Alex.* lib. 10. *contra Julian.* Θανεῖν πέπρωται ἅπασι, *Pythag.* Aur. Carm. Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται, *Eurip.* & (juxta quosdam) *Menand.* Nil mirum mortalem mori. Ἐφ' ἑκάστου τῶν ψυχαγωγούντων μέμνησο ἐπιλέγειν ὁποῖόν ἐστιν· ἂν παιδίον σαυτοῦ καταφιλῇς, ἢ γυναῖκα, ὅτι ἄνθρωπον καταφιλεῖς· ἀποθανόντος γὰρ αὐτοῦ οὐ ταραχθήσῃ· *Epict. Enchir.* c. 8. Notum illud *Xenophontis* apud *Diog. Laert.* & *Ælian.* qui, auditâ morte filii, Ἀλλὰ γὰρ ᾔδειν, inquit, θνητὸν γεγεννηκώς. Idem & de *Anaxagorâ* habent *Cicero, Laertius*, alii: Δυσηχέος, οὗ ὁ ἦχος ἀηδής, *Eustath.* ¶ Δυσηχὴς propriè *malè sonans*, adeóque tristis, luctuosus. Est autem hoc Epitheton martis & mortis, πολέμοιο δυσηχέος, & θανάτοιο δυσηχέος apud nostrum sæpiusculè: i.e. κακοήχου διὰ τὰς οἰμωγὰς (inquit *Scholiast.*) κακὸς ἦχος ἔχοντος, διὰ τὰς τῶν ἀποθνησκόντων φωνάς. Utpote in quo Ἔνθ' ἅμ' οἰμωγή τε καὶ εὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν Ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων, ῥέε δ' αἵματι γαῖα· quemadmodum *Bellonæ* rabiem & furias noster alicubi ἐκτραγῳδεῖ.

[h] Οὐδ' ὑστάτην κάδοντας ἐκ πυρὸς τέφραν Κρωσσοῖσι ταρχυθεῖσαν, ὡς φθιτῶν θέμις *Lycophr.* ——*Corpora terræ mandemus: qui solus honos Acheronte sub imo est. Virg. Æn.* 11.

[i] Σβέσσαι μένος· ἡ μεταφορὰ καθ' ὁμοιότητα ἐστὶ, καὶ κατὰ τοὺ παλαιοὺς εἰπεῖν, ἔμψυχος· σβέσις γὰρ πάντως

Σεισμὸς porrò, & χαλαχλυσμὸς, & ejusmodi Συμπλώματα non ad casum aut fortunam, nec ad causas tantùm secundas, sed ad supremum aliquod numen referenda, agnoverunt etiam Ethnici, saltem qui aliquem religionis gustum habuere. Insignis hac de re locus est apud *Diod. Sic.* l. 15. (*qui scriptor*, inquit *Rhodoman.* & meritò, *non minùs sanctus quàm prudens*) Οἱ μὲν φυσικοὶ πειρῶνται τὰς αἰτίας τῶν τοιούτων παθῶν, ὐκ εἰς τὸ θεῖον ἀναφέρειν, ἀλλ' εἰς φυσικάς τινας κὴ χαλλωαλκασμένας περιστάσεις· οἱ δ' εὐσεβῶς διακείμενοι πρὸς τὸ θεῖον πιθανάς τινας αἰτίας ἀποδιδόασι τοῦ Συμβάντος, ὡς διὰ θεῶν μῆνιν γεγενημένης τῆς Συμφορᾶς τοῖς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβήσασι. Quam ipsissimam Cataclysmi causam hìc assignat *Homerus*, *Mosi* & Historiæ sacræ hâc in re Συμφώνως planè, & ad amussim consentiens. ¶ Κλιτύς] τὰ ἀποκλίματα τῶν ὀρῶν· *Hesych.* τόποι ὀρεινοὶ ἐξέχοντες, κὴ προνενευκότες, παρὰ τὸ κεκλίσθαι· *Eustath.* declivitates, seu devexitates montium. 'Αποτμήγουσι] ¶ 'Αποτέμνουσι· verbum purum putum poeticum, & *Homericum*. Hinc ἀπορρὼξ, ----γος, *abscissus, abruptus*, apud *Apollon. Rhod.* 'Επὶ κάρ] In caput i. e. proni, præcipites: ¶ Sæpiùs apocopen passum est hoc *caput*; nam à κάρηνον fit κάρη, à κάρη κάρ, quod tamen est inter ἅπαξ λεγόμενα, & hoc tantùm loco occurrit apud Poetam, idque *metaphoricè*, Τὸ κάρ caput, 'Ο κὰρ Gentile, ut in Proverb. 'Εν καρὶ ὁ κίνδυνος· & suprà *Il.* ι. ἐν καρὸς αἴσῃ.

7 *Virum mortalem, olim destinatum fato*
Iterum vis à-morte tristi liberare?
8 [d] *Tumulúsque cippúsque, hic quidem honor est mortuorum.*
9 ———*Difficile est tibi, fortis licet fueris*, (*obviam*
Omnium hominum extinguere vires & vitam, *quicunque tibi*
Venerit pugnaturus: mortalis certè & tu factus-es.
10 *In manibus enim exitus belli, verborum verò in consilio:*
Ideò non oportet sermonem augere, sed pugnare.
11 [e] *Somnus & mors gemelli.*———
12 *Sed semper Jovis potior sententia quàm hominum,*
Qui [f] *& fortem virum terret, & adimit* ei *victoriam*
Facilè, quando ipse alterum *excitat ad pugnam.*
13 ———*Suum-ipsius robur ipsum perdidit.*
14 [g] *Nè tu quidem ipse diu vives, sed tibi jam*
Propè imminet mors, & fatum præpotens.

[d] 2 *Sam.* 18. 18. Absalom erexerat sibi cippum (seu columnam) dixerat enim. ---Hoc erit monumentum nominis mei.
[e] *Mat.* 9. 24. Non est mortua puella, sed dormit. *Sic alibi sæpè Dormire pro Mori.*
[f] *Eccles.* 9. 11. Vidi sub sole nec velocium esse cursum nec fortium bellum (seu *victoriam.*)
[g] *Luc.* 12. 20. Hâc nocte anima tua à te repetetur. 2 *Tim.* 4. 6. Tempus migrationis meæ instat.

πάντως τοῦ ἐνδιέρμου μένους ὁ ψυχρὸς θάνατος· *Eustath.* nam, Vita velut lampas, cujus extinctio mors est. Θνητὸς δέ τ', &c.] Et tu etiam mortalis es. Haud absimile monitum illud πολυθρύλλητον, quod *Philippus Mac.* sibi occini jussit unoquoque manè, Μέμνησο ἄνθρωπος ὤν.

[k] Τέλος πολέμου νίκη, quod supr. *Il.* ο'. φόως dixit, ἐν χερσὶ φόως, h. e. *salus, victoria.* 'Επέων δ' ἐνὶ βουλῇ· *Hypallage*, pro βουλῆς δ' ἐν ἔπεσι. Hunc porrò versum sic reddit *Camerar. Pugna manus poscit, fora sunt sermonibus apta.* Etiam hoc sensu, 'Εν χερσὶν ἡ μάχη (Pugna in manibus sita est, utpote in quâ non lingua, sed manu res geritur) quanquam hæc phrasis à *Thucydide*, aliisque *Gr. Historicis* specialiter usurpatur de

prælio, quod cominùs & consertis manibus fit. Ut ἐν χειρῶν νόμῳ, & absolutè ἐν χερσὶ, h. e. in ipso conflictu, in prælio, consertâ manu, &c. Verùm ad hunc *Hom.* locum alludit (ni fallor) *Apollon. Argon.* 3. Οὐ μὲν ἔολπα Βυλῆς εἶναι ὄνεαρ, ὅσον τ' ἐπὶ κάρτεϊ χειρῶν· & *Pind. Nem.* 1. Πράσσει γὰρ ἔργῳ μὲν σθένος, βυλαῖσι δὲ φρήν. ubi *Schol.* Μετέβαλε τὸ Ὁμηρικὸν, Ἐν γὰρ χερσὶ, &c. *Compesce verbis velitare, ad rem redi: Turpil.* apud *Nonium.* Ὁπόσα γὰρ μὴ διαιρῆται ὑπὸ λόγου, ταῦτα ὑπὸ τῶν ὅπλων κρίνεται· *Dion. Halic. Ro. Ant.* l. 3. Non linguâ, sed manibus opus in bello. Φωνὴ γὰρ ἐδένα πώποτε ἀνθρώπων ἀπέκτεινε. *Cæsar* apud *Dion. Cass.* l. 38. Unde Ἄρης ab α privat. & ῥέω, h. e. ἐρέω *dico* alicubi derivat *Eustath.* & *Græci* apud nostrum taciti ad pugnam procedunt, Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί. Nempe, In pace & consilio ἐχεχειρία, in pugnâ & conflictu ἐχεμυθία locum habet.

[l] *Plut.* De *Consol.* ad *Apollon. Athenag. Legat.* pro *Christian.* Idem de *Resurr.* Τινὲς ἀδελφὸν τῷ θανάτῳ τὸν ὕπνον ὀνομάζουσι. *Orpheus* Hym. εἰς Ὕπνον, Αὐτοκασίγνητος γὰρ ἔφυς λήθης, θανάτου τε. Et *Homero* suprà *Il.* ξ. Ὕπνος dicitur κασίγνητος θανάτοιο. Vide plura ibi.

[m] Ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις φέρονται καὶ παῖδες θεῶν· *Pind. Nem.* 9. Ὅταν δέ τις θεῶν βλάπτῃ, δύναιτ' ἂν οὐδ' ἂν ἰσχύων φυγεῖν. *Soph. Electr.* Οὕτω δὴ καὶ στρατὸς πολλὸς ὑπὸ ὀλί-

ΙΛ. ρ'.

[a] Γνωμικῶς εἴρηται, ὡς μὴ καλὸν ὂν αὐχεῖν τινὰ τὰ ὑπὲρ δύναμιν, *Eustath.* Τὸ δὲ καυχᾶσθαι παρὰ καιρὸν, μανίαισιν ὑποκρέκει, *Pind. Olymp.* 9. Ὡς οὐχ ὑπέρφευ θνητὸν ὄντα χρὴ φρονεῖν. *Æschyl. Pers.* Et certè *In magnos animos non cadit affectata jactatio. Symmach.* l. 10. Ep. 29. Vide *Æsopi* fabulam, cui Titulus Κομπαστής, & Epilogus, Ἰδὲ Ῥόδος, ἰδὲ καὶ τὸ πήδημα, Hic Rhodus, hic saltus, quod in Proverbium abiit.

1 ——— [a] Οὐ μὲν καλὸν ὑπέρβιον εὐχετάασθαι.
2 ——— [b] Ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω.
3 Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι Χαρίτεσσιν ὁμοῖαι,
Πλοχμοί θ', οἳ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο.
4 ——— [d] Σὺ μὲν ὧδε θέεις ἀκίχητα διώκων.
5 [e] Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸς δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
Ὅν κε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίσθη.
6 ——— [f] Κακῶν δέ κε φέρτερον εἴη.
7 ——— [g] Ὦ εἶδος ἄριστε, μάχης ἄρα πολλὸν ἐδεύεο.
8 ——— [h] Μένος πολυθαρσὲς ἐνῆκε
Ἀζήμου, οἷόν τ' ἄνδρας ἐσέρχεται, οἱ περὶ πάσης
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πόνον καὶ δῆριν ἔθεντο.
9 [i] Τῷ τις νῦν ἰθὺς τετραμμένος ἢ ἀπολέσθω,
Ἠὲ σαωθήτω· ἡ γὰρ πολέμου ὀαριστύς.

¶ Εὐχετάασθαι (ut & εὔχεσθαι) est & προσεύχεσθαι & καυχᾶσθαι & *precari* & *gloriari*. Nempe Deum *orare*, eique *preces* offerre, ingens hominis decus & privilegium est, & de quo jure *gloriari* possit. Afferant alii alias hujus homonymiæ rationes (est enim certè non *ex casu*, sed *ex consilio*) mihi hæc una sufficiet, & *contentus ero hoc Catone.*

[b] Hemistichium proverbiale, cui geminum illud *Hesiodi* hinc proculdubio depromptum, Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω. *Plat. Conviv.* Εὐλαβηθῆναι (χρὴ) καὶ μὴ κατὰ τὴν παροιμίαν, ὥσπερ νήπιον παθόντα γνῶναι. Atque hinc etiam sumi videtur illud, quod ex *Tragico* hic affert *Eustath.* Ἔγνωκα δὴ τάλαινα συμφορᾶς ὕπο. *Hesiod.* de *Epimetheo.* Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος ὅτε δὴ κακὸν εἶχ' ἐνόησε. Nec absimile *Euripidis* illud in *Bacch.* Κακῷ γὰρ ἐγγὺς ὢν ἐμάνθανε. *Eventus stultorum magister. Fabius* apud *Liv.* Δίκα δὲ τοῖς μὲν παθοῦσι μαθεῖν ἐπιῤῥέπει τὸ μέλλον, *Æschyl. Agamem.* Ὁ προπηδήσας, νόῳ καὶ προμάθειαν φέρει· *Pind.* Præclarè *Curt.* l. 8. (de *Alexandro* resipiscente, postquam jam *Clitum* interfecerat) *Malè humanis ingeniis*

γὰ διαφθείρεται κτ' τοιόνδε, ἐπειὰν σφι ὁ θεὸς φθονήσας φόβον ἐμβάλῃ, &c. *Herodot. Polymn.*

[n] Pind. *Pyth.* 8. Βία δὲ καὶ μεγάλαυχον ἔσφαλεν ἐν χρόνῳ. *Horat.* Carm. l. Od. 4. *Vis consili expers mole ruit suâ.* Id. alibi. *Suis & ipsa Roma viribus ruit. Juvenal. Sat.* 10. *Viribus ille Confisus periit, admirandisque lacertis.* Ut *Milo Crotoniates* (inquit ibi vetus *Scholiast.*) *qui cùm arbores manibus scinderet, brachia ejus occupata sunt, & à lupis consumptus est :* Testes, *Strabo, Plinius, Agellius*, alii.

[o] *Hodiè mihi, cras tibi.* Mors in propinquo. fortè juveni, certè seni : nam *Juvenis quidem potest citò mori, sed senex diu vivere non potest. Hieron.* Τὸν πλοῦτον πίσυνα εἰκπιζόμενοι, ὅς τις πρῶτος ἄπεισιν, ἐκ ἄπωθεν ἐπιμένοι τέτο, λελήθαμεν ἑαυτοῖς ἐπιρρίπτοντες τὰ δάκρυα· *Phalar. Epist.* ¶ Βέη· ποιητικὴ λέξις ἀσυνήθης· ἐκ τοῦ βέω βῶ, ἐξ οὗ ἴσως κτ' πλεονασμὸν τὸ βίω· (ut à μενδῶ - ιῶ. à καλπρῶ - ιῶ, à λῶ volo λιῶ, unde λελιημένος·) ἐκ δὲ τοῦ βέω γίνεται καὶ τὸ βείω, Τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα· *Eustath.* Videtur porrò ad hunc locum respexisse *Virg.* Æn. 10. *Non me quicunque es, inulto, Victor, nec longum lætabere : te quoque fata Prospectant paria, atque eadem mox arva tenebis.*

Il. 17.

1 —— [a] H*Aud bonum est insolentèr gloriari.*
2 —— [b] *Quod* semel *factum est stultus cognovit.*
3 *Sanguine ei madefacta-sunt comæ Gratiis similes,*
Cincinnique, qui auro & argento revincti-erant.
4 —— [c] *Tu quidem sic curris, incomprehensibilia persequens.*
5 [d] *Quoties homo vult adverso numine cum viro pugnare,*
Quem Deus honorat, mox in eum magna clades devolvitur.
6 —— [e] *E malis melius* hoc eligendum *fuerit.*
7 —— *O formâ præstantissime, in pugnâ sanè multùm deficis.*
8 —— [f] *Impetus-animi audax insit*
Intrepidus, qualis viros subit, qui pro patria
Cum hostibus prælium & pugnam committunt.
9 *Quare aliquis nunc rectà impetum-faciens,* [g] *aut pereat*
Aut salvus-sit ; hoc enim est *belli commercium.*

[a] *Psal.* 52. 1. Quid gloriaris? *Rom.* 11. 18. Noli gloriari adversus ramos. 1 Cor. 5. 6. Non est bona gloriatio vestra. *Jac.* 4. 16. Omnis ejusmodi gloriatio mala est. [b] *Prov.* 22 3. Prudens prævidet malum, & evitat; stulti pergunt, & læduntur. [c] *Eccles.* 5. 16. Quid prodest ei, qui laboravit in ventum? *Gal.* 2. 2. Nè fortè in vanum currerem, aut cucurrissem. [d] *Exod.* 14. 25. Dixerunt Ægyptii, Fugiamus Israelem; Dominus enim pugnat pro eis contra nos. *Isa.* 41. 11, 13. Confundentur omnes qui pugnant adversùm te ---Quia ego Dominus Deus tuus apprehendens manum tuam, &c. [e] 2 *Sam.* 24. 14. Coarctor nimis, sed melius est ut incidam in manus Domini ---quàm in manus hominum. [f] *Nehem* 4. 14. Nolite timere ---pugnate pro fratribus, filiis, & filiabus, & uxoribus, & domibus vestris. [g] 2 *Sam.* 11. 25. Varius eventus est belli ; nunc hunc, & nunc illum consumit gladius.

---

ingeniis natura consuluit, quòd plerunque non futura sed transacta perpendimus. τὰ ῥεχθέντα γινώσκομεν καὶ ἐννοοῦμεν. Nempe *Epimethei* potiùs quàm *Promethei* sumus plerique mortalium, nec tam πρόσω ὁρῶμεν quàm ὀπίσω. *Serò nimis sapimus* miseri *Phryges* experiendo. Citat porrò hoc hemistichium *Aristid.* To. 3. or. pro *Quatuorvir* : & *Galen. Protrept.* c. 4.

[e] Celebrem

[c] Celebrem hunc de *Euphorbo* locum præ aliis fecerunt *Pythagorei*, qui eum ambitiosè citant, *Porphyrius* inprimis, & *Jamblichus* de vitâ *Pythag*. Et alludit *Apollon*. apud *Philostrat*. l. 8. Laudat etiam *Synes*. *Calvit*. *Encom*. & *Lucian*. *Gallo*. Respicit & *Plin*. Nat. Hist. 33. 1. *Est quidem apud eundem Homerum virorum crinibus aurum implexum; ideò nescio an prior usus à feminis cœperit*. Ἐσφήκ.] ¶ Ἐκ τῆς τῶν σφηκῶν κατὰ μέσον ἐνδομῆς dicitur τὸ σφηκῶδες (*constringi*) Τοῖς γὰρ λεπτὴν μειοῦσθαι σφιγγομένοις ἔοικεν πῶς καὶ αὐτοῖς διασφίξ, ἐτυμολογοῦσι τοὺς σφῆκας· *Eustath*. Ὁ δὲ πτερωτὸς ἐσφήκωται· *Arat*. in *Phænom*. de Zodiaco: ubi etiam hunc *Homeri* versum adducit *Theon Scholiastes*.

[d] Ἀκίχητα, ἀκατάληπτα· *Hesych*. nam κιχέω & -άνω poetis idem quod πεζογράφοις καταλαμβάνω. Παροιμιῶδες τὸ Ἀκίχητα διώκειν· *Eustath*. Cui similia apud *Erasm*. *Frustrà curris, Impossibilia captas*, &c. Εἰς κενὸν τρέχω, *Paul* in Epist. Τὸ τὰ ἀδύνατα διώκειν μανικόν· *M. Antonin*. de Seipso l. 5. Ἀδυνάτων ἐρᾷς· *Lucian*. *Dialog*. Ἀνήνυτα μοχθοῦσιν· *Porph*. De *Abstin*. l. 1. Χρὴ δὲ (σε τῶν ἀδυνάτων μὴ ἐρᾷν· *Isid*. *Pelus*. l. 2. Ep. 134. Τὰ ἀδύνατα διώκειν, μανικόν. Πέπαυσο τοίνυν ἀκίχητα διώκων· Id. l. 5. Ep. 145. Χρὴ τὰ ἐοικότα παρὰ δαιμόνων μαστευέμεν θναταῖς φρεσί· *Pind*. *Pyth*. 3. Ἀρχὴν δὲ θηρᾷν οὐ πρέπει τἀμήχανα. Incertus. Τὸ μὴ τοῖς ἀδυνάτοις ἐγχειρεῖν, κράτιστον· *Procop*. *Pers*. 2.

[e] Δεινός, ὃς θεοὺς (έβει· *Æschyl*. Ἑπτ. ἐ. Θ. ubi *Schol*. Δυσκατέργαστος γάρ ἐστιν, ὅστις τοὺς θεοὺς τιμᾷ. Et nescio an non huc referri poterit Epigram. illud in Invid. quod habetur *Antholog*. l. 1. Ὅταν συγῇ τις ἄνδρα, ὃν φιλεῖ θεός, Οὗτος μεγίστην μωρίαν κατείσάγει. Φανερῶς γὰρ αὐτῷ τῷ θεῷ κορύσσεται.

[f] Κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν φασὶ πλείω τὰ ἐλάχιστα ληπτέον τῶν κακῶν· *Arist*. *Eth*. 2. 9. Τῶν μὲν ἀγαθῶν

[k] Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες. *Hesiod*. & *Callim*. Τιμὴ δ' ἐκ Διός ἐστι supr. *Il*. β. [l] Θρέπτα vel -τρα vel τρεῖα sunt τὰ τροφεῖα, nutritia, seu nutritionis-præmia, τὰ ὑπὲρ τῆς ἀναστροφῆς χαριστήρια. Δὲ hic pro γὰρ non pro οὖν. Nec enim vult Poeta (quod plerique existimant) *Hippothoum* immaturâ morte pœnas luisse ingratitudinis erga parentes, sed morte præventum non potuisse ἀντιπελαργεῖν. Vid. *Xylandrum* Annot. in *Plut*. *Hom*. Potest tamen & huc trahi, & per accommodationem sic sumi & exponi hic Poetæ locus, ità ut βραχυβιότης dicatur esse pœna τῆς ἀχαριστίας περὶ τοὺς γονεῖς· ut contra μακροβιότης præmium est divinitùs constitutum τῆς περὶ αὐτοὺς τιμῆς καὶ εὐχαριστίας καὶ ἀντιπελαργίας, juxta promissum 5. D. calogi mandato annexum, & veterem illum senarium, Ἰκανῶς βιώσεις γηροβοσκῶν τοὺς γονεῖς. Et hunc opinor *Homeri* locum ob oculos habuit Clariss. *Mo*-*ricius* nostras in eruditissimo libro vernaculo nuper edito, cui titulus, *Cœna quasi* Κοινή ubi ait p. 213. *Quintum præceptū expressè invenitur apud Homerum*. *Hesiod*. Ἔργ. καὶ Ἡμ. de ferreo seculo. Οὐδέ κεν οἵγε Γηράντεσσι τοκεῦσιν ἀπὸ θρεπτήρια δοῖεν· *Oppian*. Κυνηγ. 2. Τιννύμενοι κομιδὴν παιδοτροφίης

10 —— [k] Ἐκ δὲ Διὸς τιμὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ.
11 ———————— [l] Οὐδὲ τοκεῦσι
Θρέπτα φίλοις ἀπέδωκε, μινυνθάδιος δέ οἱ αἰὼν
Ἔπλετ' ————————
12 [m] Πολλὰ δὲ μειλίχιοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρεινῇ.
13 [n] Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
14 [o] Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
15 [p] Ἦτοι γὰρ καὶ ἐγώ· τὰ δὲ καὶ Διὶ πάντα μελήσει.
16 [q] Τῶν μὲν γὰρ πάντων βέλε' ἄπτεται, ὅστις ἀφείη,
Ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθός. Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει.
17 [r] Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσσον, ἐπεί νύ τοι εὔαδεν οὕτως.
18 [s] Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή.

ἀεὶ τὸ μέγιστον, τῶν κακῶν δὲ τοὐλάχιστον αἱρεῖσθαι· *Annibal* apud *Polyb.* l. 15. *Ex malis minimum:* quod in uxorem suam pusillam nequiter nimis torsit *Laco* quidam apud *Plut.* π. φιλαδελφ. Et *Democr.* apud *Anton.* in *Meliss.* *E malis multis malum quod minumum est, id minumum est malum. Plaut. Stich.* ubi τῷ παρὰ προσδοκίαν, atque etiam κακωνυμίῳ utitur Comicus ridiculi causâ.

[g] Δύναμει εἶδος ἄριστ. Quanquam *Gratior est pulchro,* &c. (*Virg.*) tamen nescio quomodo, *Forma viros neglecta decet:* (*Ovid.*) Et formosi certe digni videntur & idonei, Qui *Veneris* potiùs quàm *Martis* castra sequantur: *Rara est concordia formæ, Atque pudicitiæ* (*Juven.*) fortè & fortitudinis. Certè *Nireus* apud nostrum, *Il.* β. Κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε (unde & Proverb. Εὐμορφότερος Νιρέως apud *Lucian Timon.*) Ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔην· &, Formoso Paridi non ἀσπὶς, δόρυ τ' Ἄρηος, Sed magè grata fuit κίθαρις, τά τε δῶρ' Ἀφροδίτης.

[h] *Codrus pro patriâ non timidus mori. Horat.* Carm. l. 3. & l. 4. *Non ille pro charis amicis, Pro patriâ timidus perire.* Laudat verò hunc *Hom.* locum *Plut.* Præcept. Polit.

[i] *Aut cita mors venit, aut victoria læta. Horat.* Ἢ γὰρ ἀποθανεῖν δεῖ, ἢ πλουτεῖν, *Agatharchid.* apud *Stob.* Ἄρτι δύλομαι πράξω ποτ' ὃν πόλεμον, ἢ τεθνάξομαι, *Brasidas* apud *Plut. Apophth. Lacon.* Incerta belli alea, & Mars communis. Quamobrem, Miles ad utrúmq; paratus esse debet, Ἢ ἀπολέσθαι, Ἠὲ σαωθῆναι, hæc enim belli lex & conditio, τοῦτο ἐστιν ἡ ὀαριστὺς πολέμου. Ὀαριστὺς δὲ propriè *consuetudo, colloquium, confabulatio* familiaris sc. blanda & amatoria: ut cùm Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιιν. *Il.* χ. qualis ὀαριστὺς in cesto Veneris *Il.* ξ. (ab ὄαρ εος, uxor, mulier, puella,) sed & ἁπλῶς ἡ ὁμιλία, ἡ συνουσία, congressus quicunque, etiam bellicus, προμάχων ὀαριστύς· *Il.* ν. quæ & μίξις, unde μιγήμεναι ἐν δαῒ λυγρῇ.

10 -------[h] *A Jove honor & gloria hominibus advenit.*
11 ——————[i] *Neque parentibus*
Educationis-præmia charis persolvit, breve autem ejus ævum
Fuit————————
12 [k] *Sapè blandis verbis usus est, sæpè etiam minis.*
13 [kk] *Non enim quid uspiam est ærumnosius homine*
Omnium quæ super terram spirant & repunt.
14 [l] *Sed profectò hæc Deorum in genibus sita sunt.*
15 [m] *Jaculabor enim & ego; hac verò jam Jovi omnia-curæ (erunt*
16 [n] *Horum enim omnium tela* scopū *feriunt, quicunq;* ea *emi- (serit,*
Sive ignavus, sive fortis: Jupiter tamen omnia dirigit.
17 *In luce saltem perde, quoniam sic tibi placuit.*
18 *Diu eum obmutescentia tenuit, ejusque oculi*
Lacrymis oppleti sunt; florida autem ejus hæsit vox.

[h] 1 *Paralip.* 29. 11, 12. Tua est Domine magnificentia, & potentia, & gloria, ---- Tuæ divitiæ, & tua est gloria, tu dominaris omnium; in manu tuâ virtus & potentia: in manu tuâ magnitudo, & imperium omniū. [i] *Exod.* 20. 12. Honora patrem tuum & matrem tuam, ut sis longævus super terram. 1 *Tim* 5.4. Discat vicem rependere parentibus (ἀντιπελαργεῖν) hoc enim est honestum-- [k] *Deut.* 30 19. Proposui vobis vitam & mortem, benedictionem & maledictionem. [kk] *Job* 14 1. Homo muliere natus tum brevis ævi, tum plenus est miseriæ. 25 6. Homo vermis, & filius hominis lumbricus. [l] *Jac.* 4. 15. Dicere deberis, si Dominus voluerit, & vivamus, faciemus hoc, aut illud. [m] 2 *Sam.* 10. 12. Pugnemus -- & faciat Dominus pro libitu suo. [n] 1 *Reg.* 22. 34. Quidam jaculans arcu simplici animo, percussit regem &c.

παιδοτροφίης ἀλεγεινῆς. h. e. ἀντιπελαργοῦντες & τοκεῦσι θρέπτρα φίλοις ἀποδιδόντες. Verbum porrò illud ἀντιπελαργεῖν (hâc de re *Græcis* tam familiare) unde derivetur, vel pueri nôrunt

nôrunt, viz. à πελαργὸς, ciconia, quæ στοργῆς, h. e. amoris & gratitudinis erga parentes emblema decantatissimum; unde & in lingua nostra vernacula ſtoꝛk à στοργῇ, & Hebr. חסידה q. *pia* & *benigna*, & à *Petronio Arbitro* unâ voce *pietaticultrix* appellari meruit. Exstat autem hæc ipsa sent. suprà *Il.* δ.

m Ἄλλοτ μειλιχίοις, ἄλλοτ στερεοῖς ἐπέεσσι. *Il.* μ. *Monendo*, & *minando*. *Precibúsque minas regaliter addit*. *Ovid*. Αἱ τῶν πρεσβύτων δεήσεις οἶδ' ὅτι μεμιγμέναι ἀνάγκαις εἰσί· *Plat*. ¶ Ἀρειά, ἐνιπή, ὁμοκλή, increpatio, comminatio, propriè hostilis seu bellica, ab ἄρης mars.

n *Plut*. Πότερον τὰ τῆς ψυχῆς, &c. *Dio. Chrys*. Orat. 23. Πᾶς ἐστι ἄνθρωπος συμφορή. *Solon* apud *Herodot*. Clio. Οὐδὲν καὶ μηδὲν τῶν μερόπων τὸ γένος. *Anthol. Gr*. Ep. l. 2. *Heu, heu, nos miseros, quàm totus homuncio nil est!* *Petron. Satyr*. Πολύ γ' ἐστὶ πάντων ζῶον ἀθλιώτατον Ἄνθρωπος. *Philem*. apud *Stob*. Ἅπαντα τὰ ζῶα ἐστὶ μακαριώτατα, Καὶ νοῦν ἔχοντα μᾶλλον ἀνθρώπου πολύ. *Menand*. apud eund. ubi plura vide hanc in rem. Mirè enim luxuriant veteres in depingendis vitæ humanæ miseriis & calamitatibus, adeò ut infinitus essem si congerere velim & accumulare omnia illa epitheta & elogia quæ ab Autoribus præsertim Græcis tribuuntur δειλοῖσι βροτοῖσι, qualia sunt σκιᾶς ὄναρ, εἴδωλα, κοῦφη σκιά, πλάσματα πηλοῦ, σκιοειδέα φῦλ' ἀμενηνά, ἀνέρες εἰκελόνειροι, ἔμψυχοι νεκροί, ὀνείρων μιμήματα, ἀσθενείας ὑπόδειγμα, καιροῦ λάφυρον, τύχης παίγνιον, μεταπτώσεως εἰκών, φθόνου καὶ συμφορᾶς πλάστιγξ, τὸ λοιπὸν φλέγμα καὶ χολή, & similia, ὅσα κόνις. Quare ex innumeris aliis quæ hùc afferri possint, addam duntaxat distichon illud ex *Pallada* Epigrammate, quod habetur *Antholog*. l. 1. Ὦ γένος ἀνθρώπων πολυδάκρυτον, ἀσθενές, οἰκτρόν, Συρόμενον κατὰ γῆς, καὶ διαλυόμενον.

o Hoc est, ἐν τῇ τῶν θεῶν ἐξουσίᾳ ἐστί· *Scholiast*. *Diogenes* cùm à prodigo minam peteret, Tantum, inquit, à te peto, quia an unquam posthàc à te accepturus sim, θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, *Plut*. *Apophth*. & *Laert*. vit. *Diog*. Ἐσθλά τε καὶ τὰ χρηστὰ θεῶν ἐν γούνασι κεῖται, *Q. Calab*. l. 7. & alibi, Ταῦτα μὲν ἀθανάτων ἐνὶ γούνασιν ἐστήρικται. Simile id apud *Plaut*, *Bacchid*. *Quò eveniat, Diis in manu est*. Ἐν τοῖς τοῦ Θεοῦ γόνασι κεῖται. *Procop*. *Vandat*. l. 1. Hùc allusum in proverbio illo, Ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κεῖται, de quo consulendus *Zenobius*, aliique *Græcorum* Parœmiographi. Sumptum verò (ni fallor) hinc adagium, eò quod mos erat supplicibus genua prehendere eorum quos orabant, unde γούνων ἅψασθαι, seu λαβεῖν, & γουνάζεσθαι sæpè apud *Hom*. de supplicantibus. Quin & vota sua cerâ obsignare, & Deorum genibus affigere solebant (*Turneb*. Adversi. 1. 15.) unde *Juvenal*. Sat. 10. *Propter quæ fas est genua incerare Deorum*. i. e. Diis supplicare. Et *Apul. Apolog*. *Votum in alicujus statuæ femore assignâsse*. Sensus igitur dicti & adagii hujus *Homerici* hic fuerit, *Incertum an Dii votis nostris hâc in re annuere velint*.

p Dabo operam, ut det Deus successum. Faciam quod meum est, & viderit Deus. *Jaculabor & ego*, Κυλίω κἀγὼ τὸν πίθον, ut *Diogenes* ille *Cynicus* apud cognominem *Laert*. ¶ Ἧσω. ἀκοντίσω, unde ἥματα· missilia, tela, sagittæ.

q Ζεὺς δ', &c.] Hinc adagium exculpsit *Erasmus*. *Deus omnia dirigit*. In bello certè, Ὦ

'ΙΛ. σ'.

r ——— a **Η** Μάλα λυγρῆς
Πεύσεαι ἀγγελίης, ἣ μὴ ὤφελλε γενέσθαι.
Κεῖται Πάτροκλος. ———

a Quoties quis nuntium affert de obitu viri alicujus illustris, & herois τὰ μακαρίτου, παροιμιακῶς hoc usurpare poterit, Κεῖται Πάτροκλος. Itá apud *Plin*. l. 4. Ep. 11. nescio quis loquens (non quidem de morte, sed) de exilio *Liciniani* cujusdam viri præstantis, brevi hoc elogio & quasi proverbio usus est, Κεῖται Πάτροκλος. Sanè Critici nostri recentiores cùm significare volunt virum aliquem incomparabilem, & *literarum* (ut loquuntur) *Phœnicem*

γὰ ταμίης πολέμοιο. Arma gerunt homines, sed regit Arma Deus. Et quicunque emittat, Ἢ κακὸς, ἢ ἀγαθὸς, est profectò Certa ferire sagitta, Deus si dirigat arcum.

[t] Proverb. cui simile alterum illud (quod & hic affert *Eustath.*) Ἀπ' ἀξίῳ ξύλῳ κἂν ἀπάγξαιο. Et illud apud *Virg. Si pereo, manibus hominum periisse juvabit.* Quò & fortè pertinet votum illud *Philippi Maced.* qui cùm multæ res prosperæ unâ die ei contigissent, Ὦ τύχη, ἔφη, μικρόν τι μοι κακὸν ἀντὶ πάντων καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν ποίησον. *Plut. Apophth.* & De *Consolat.* ad *Apollon.* q. d. Contingat mihi, (inquit) quando sic necesse est, κακὸν, sed μικρὸν: & mihi ὄλεθρος, inquit heros iste, sed ἐν φάει. Virum nempe fortem & magnanimum non tam mors ipsa perturbat, quàm mortis circumstantiæ, putà modus, aut locus, aut tempus. Et nescio annon huc alludat *Vulteius* apud *Lucan.* l. 4. *Non tamen in cæca bellorum nube cadendum est, ---Perit obruta virtus.* Citat verò hunc *Hom.* locum *Longin.* περὶ Ὕψ. Παροιμιώδης γέγονεν ἐπὶ τῶν εὐχομένων μὴ ἀκερδέσι κακοῖς περιπεσεῖν, ἀλλὰ καὶ ἀγαθόν τι παραμεμῖχθαι αὐτοῖς· οὕτω τις ὀλλύμενος ἐν ὕδατι, εὔχεται κατὰ γλῶτταν παθεῖν· οὕτω παράσιτος νήστις δυσόχων, εὔξαιτ' ἂν κόρῳ διαῤῥαγῆναι. *Eustath.* Cæterùm hunc *Homeri* locum ob oculos habuit *Ammian. Marcellinus* lib. 28. *Per horrorem tenebrarum ---quo tempore hebetari solent obstrictæ terroribus mentes; ut inter innumera multa Ajax quoque Homericus docet, optans perire potiùs luce, quàm pati formidinis augmenta nocturnæ.* Quanta igitur insania oculos sibi eruere cum *Democrito*, & (ut loquitur *Laberius*) *elucificare exitum ætatis suæ*, ut sic ἐν σκότῳ ἀπόλοιτο misellus senex, & cæcus & in tenebris moriatur? ¶ Εὔαδε, verbum purum putum poeticum. Ἅδε placuit ἕαδε, (ἑαδότα μῦθον *Il.* 1.) εὔαδε, mutato etiam spiritu aspero in tenuem, quod ferè fit in istiusmodi vocis incremento, ut ἧλος, ἥελος, ἕκηλος, εὔκηλος, ὅρος, οὖρος, ἀΐδης ἀΐδης, ἔρση ἐέρση, ἕδνα ἔεδνα, aliquando etiam in decremento, ut ἡμέρα ἦμαρ, ἡδονὴ ἦδος.

[f] Vocem dolor impedit ingens. *Curæ leves loquuntur*, &c. *Vox faucibus hæret.* ¶ Unde & Ἄχος juxta Grammat. ab α privat. & χῶ, i.e. χαίνω hisco, q. στερεῖ τοῦ χαίνειν, voce & spiritu intercludit, & ne hiscere quidem sinit. Ἀμφασίη ἐπέων, q.d. obmutescentia verborum. Quanquam ellipsis & defectus vocis hic indicatur, est tamen duplex Pleonasmus in dictione; Redundat enim & μ in ἀμφ. per epenth. pro ἀφασίη (ab α & φάσις dictio) atq; etiam vox ἐπέων, siquidem ἀφασία, seu ἀμφ. per se ἄνευ ἐπέων, sine voce & verbis, obmutescentiam seu taciturnitatem significat. quare omnino παρέλκει τὸ, ἐπέων. Ἐκ περιττοῦ πρόσκειται τὸ ἐπέων, καθ' αὐτὸ γὰρ στέρησιν τοῦ φάσεως δηλοῖ (ἡ ἀμφασίη sc.) ὃ δὴ ἔπος γίνεται· *Eustath.* Θαλερὴ δέ οἱ, &c. Sunt qui hic vim faciunt & emphasin ponunt in voce θαλερὴ, ac si sensus sit sc; nimio luctu οὐχ ἁπλῶς τῆς φωνῆς, ἀλλὰ τὸ θαλερὸν τῆς φωνῆς κωλύεσθαι. Mallem tamen ἁπλῶς sumere, ut sit epitheton simplex & otiosum (ut θαλερὸν δάκρυ & ejusmodi) Et certè luctus ingens & immodicus ἀφασίαν inducit, & prorsus obmutescere facit, ità ut quis non tantùm non clarè & floridè, sed nè omnino quidem loqui possit.

IL. 18.

1 ———— [a] CErtè admodum triste
Audies nuntium, quod utinam nunquam accidisset:
Jacet Patroclus.————

[a] 1 *Reg.* 14. 6. Missus sum ad te triste nuntium afferens.

Phœnicem ad plures abiisse, solenni hac formulâ utuntur, Κεῖται Πάτροκλος. Sic *Baudius* Cent. 2. Ep. 29. de morte *Lipsii*, *Ad summam* Κεῖται Πάτρ. *Beverovic.* (Epist. Dedicat. ad *Dan. Heins.*

Heinf.) de obitu *J. Rutgersii*. *Nunc* Κεῖται Π. &c. Sic & Clariss. *Kingus* Academiæ *Oxon.* Orator in Cenotaphio Regis *Jacobi*. *Et nunc tandem* Κεῖται Πάτροκλος, *Pius, Doctus, Pacificus*, &c. Et qui Epistolam nuper edidit De laudibus & vitâ *Salmasii* τοῦ πάνυ, *Anton. Clementius, Erat*, inquit, *& veneni suspicio: Quicquid sit*, Κεῖται Πάτροκλος. *Deseruit nos magnus Salmasius*, &c. *Artemidor. Onirocrit.* 4. 61. Γυνή τις ἔδοξε (in somno sc.) λέγειν αὐτῇ τινά, Κεῖται Πάτροκλος. Ταύτης ἀποδημῶν ὁ ἀνὴρ ἀπέθανε. Κεῖται (de personâ) *jacet, obiit*, (nuper sc.) *occisus est*. *Bion* Epitaph. *Adon.* Κεῖται καλὸς Ἄδωνις. *Theocr.* Id. 3. Κεισεῦμαι δὲ τουτῶν. *Hom.* infr. hoc ipso lib. Κείσομ', ἐπεί κε θάνω. *Il.* τ. Κεῖται ἀνὰ προθύροισιν. Et *Od.* χ. Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται· & hic K. Π.

2 [b] Ἀλλὰ τί μοι τῶν ἦδος, ἐπεὶ φίλος ὤλεθ' ἑταῖρος,
Πάτροκλος, τὸν ἐγὼ περὶ πάντων τῖον ἑταίρων
Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ; ———
3 [c] Ὠκύμορος δή μοι, τέκος, ἔσσεαι, οἷ' ἀγορεύεις.
4 [d] Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον ἑταίρῳ
Κτεινομένῳ ἐπαμῦναι.———
5 [e] Ὡς ἔρις ἔκ τε θεῶν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπόλοιτο,
Καὶ χόλος, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ χαλεπῆναι·
Ὅς τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένοιο
Ἀνδρῶν ἐν στήθεσσιν ἀέξεται, ἠΰτε καπνός.
6 [f] Ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν ἀχνύμενοί περ,
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλον δαμάσαντες ἀνάγκῃ.
7 ---[g] Κῆρα δ' ἐγὼ τότε δέξομαι, ὁππότε κεν δὴ
Ζεὺς ἐθέλῃ τελέσαι, ἠδ' ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
8 [h] Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ βίη Ἡρακλῆος φύγε κῆρα,
Ὅς περ φίλτατος ἔσκε Διῒ Κρονίωνι ἄνακτι,
Ἀλλά ἑ μοῖρα δάμασσε, καὶ ἀργαλέος χόλος Ἥρης.
9 [i] Κείσομ', ἐπεί κε θάνω· νῦν δὲ κλέος ἐσθλὸν ἀροίμην.
10 ——————— [k] Οὐ κακόν ἐστι
Τειρομένοις ἑτάροισιν ἀμυνέμεν αἰπὺν ὄλεθρον.

[b] Οὐδὲν ἡμῖν ἐστι χρηστὸν φιλίας χωρίς. ἔστω μυρία ἀγαθά. ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; ἔστω πλοῦτος, ἔστω τρυφὴ φίλων χωρίς. ἀλλὰ τί τὸ κέρδος; (h. e. *Homericè* loquendo τί τῶν ἦδος;) *Chrysost.* Hom. 19. in *Act. Apost.* Ad quæ verba *Aurei* illius *oris* illustranda hoc Achillis dictum tanquam parallelum ex *Homero* affert doctissimus noster *Dounæus*. Ἦδος] ¶ *Hesych.* Ἦδος ἡδονή, καὶ ὄφελος. Est autem aptoton, ut & Synonymum ὄφελος, Κάλλος, καλλονή, sic ἦδος ἡδονή, sed mutato spiritu, ut ἦμαρ ἡμέρα. Ἶσον ἐμῇ κεφ.] Hinc *Pythagorica* illa amici descriptio, Ὁ φίλος ἄλλος ἐστὶν ἐγώ· *Eustath.* in locum, Ὁ δὲ ἑταῖρος ἕτερος ἐγώ. *Clem. Alex.* Strom. 2. (quæ certè melior mihi videtur Etymologia hujus vocis ἑταῖρος, quàm ulla ex iis quas tam prolixè & operosè cudit *Etymologus*.) Ἔστι γὰρ ὁ φίλος ἄλλος αὐτός. *Aristot.* *Eth.* 9. 4. Et fortè huc respexit *Alexander*, ubi de suo *Hephæstione*, Οὐ σώσας μοι τὸν ἑταῖρον, ὄντινα ἶσον τῇ ἐμαυτοῦ κεφαλῇ ἦγον. *Arrian. Exped. Alex.* l. 7.

[c] Vox *Thetidis* ad *Achillem*. Abiitque in adagium, *ubi quem ob nimiam virtutem non diu victurum auguramur*. Append. *Erasm.* Adag. Videtur huc alludere, *Horat.* l. 2. Sat. 1. ---*O puer, ut sis vitalis, metuo.* Festiva illa *Diogenis* parodia, quâ hunc versum torquebat in prodigum quendam & profusum opsonatorem, Ὠκύμορος δή μοι τέκος ἔσσεαι, οἷ' ἀγοράζεις, (eò quòd talia emis) *Plut. Apophth.* & *Diog. Laert.* in vit. cognominis *Cynici*. Usus est & *Aristot.* ad *Callisthenem*, liberiùs cum rege loquentem *Laert.* l. 5. in *Aristot.* Regibus enim ἢ ἥκιστα ἢ ἥδιστα. Εὐόλισθον γὰρ τὸ τῆς γλώττης ὄργανον, καὶ μέγιστον παρέχει τοῖς ἀμελοῦσι κίνδυνον. *Agap.* Paræn. ad *Justin.* c. 54. Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν· *Incert.* apud *Grot.* Excerpt. *Plures linguâ quàm gladio periere.* Hinc elegans proverb.

Κεῖται (de voce aut sententiâ) *extat, habetur, occurrit.* Hinc Κειτούκειτος dictus *Ulpianus*, inquit *Athenaus*, vel potiùs *Athenai* Breviator l.1. quia viz. solebat nihil in cæna appositum comedere, πρὶν εἰπεῖν, κεῖται; ἢ οὐ κεῖται; καὶ ποῦ κεῖται; *Hesych.* Κεῖται ἀεὶ ἐπὶ κακοῦ τίθεται τοῦτο, ἢ θανάτου, ἢ ἀπραξίας. Rectè quidem, quoties de personâ dicitur, ut hoc in loco. Porrò autem à nuntio hoc *Homerico* tam brevi & acerbo, (non *brevi & suavi*) Κεῖται Πάτροκλος, haud multum abludit *Laconismus* ille in literis ducis *Spartani* Ἔῤῥει τὰ καλά. Μίνδαρος δ' ἀπέσσυται. (i.e. ἀπέθανε) *Xenoph.* Ἑλληνικ. l.1.

2 *Sed quæ mihi ex his voluptas, postquàm charus periit amicus*
Patroclus, [b] *quem ego supra omnes amicos dilexi*
Æquè ac meum caput? ———
3 [c] *Brevis-ævi mihi fili, eris, eò quòd talia loqueris.*
4 *Illicò moriar, quoniam certè amico*
Dum-interficeretur, auxiliaturus non eram ———
5 [d] *Utinam adeò contentio ex Diis & ex hominibus pereat,*
Et [e] *ira, quæ impellit etiam prudentem excandescere,*
Quæque multò dulcior melle stillante
Virorum in pectoribus augetur veluti fumus.
6 *Sed illa quidem antè-facta sinamus mœrentes licét,*
Animum in pectore charum cohibentes necessitate.
7 ---[f] *Mortem ego tunc accipiam, quandocunque jam*
Jupiter voluerit perficere, atque immortales Dii alii.
8 [g] *Nam nè vis quidem Herculis effugit mortem,*
Qui charissimus erat Jovi Saturnio regi,
Sed eum fatum domuit & gravis ira Junonis. (*bonam assequar.*
9 [h] *Jacebo* iners, *postquàm mortuus fuero; nunc antè* interea *famã*
10 ——— ——— *Non malum est*
Afflictis à sociis avertere grave exitium.

[b] 1 *Sam.* 18.1. Anima Jonathæ conglutinata est animæ David, & dilexit eum quasi animam suam.
[c] *Prov.* 18. 7. Os stulti contritio ejus. & Labia ipsius ruina animæ ejus. & v. 21. Mors & vita in manu linguæ.
[d] *Rom.* 13.13. Non in contentione & æmulatione. *Phil.* 2. 3. Nihil per contentionem (facientes.)
[e] *Eccles.* 7. 9. Ira in sinu stulti requiescit (rectè, *requiescit, nam est etiam aliquando ira in pectore prudentis, sed ibi non manet nec requiescit.*) [f] *Job* 14.14, Omnibus diebus præfiniti temporis mei expectabo, donec venerit immutatio (seu mors) mea. [g] *Psal.* 82.6 7. Dixi, Dii estis, & filii excelsi omnes: Veruntamen sicut homines moriemini. [h] *Eccles.* 9.10. Quodcunque facere potest manus tua, instanter operare; quia nec opus, nec ratio -i- apud Inferos, quò tu properas.

---

proverb. *Arab. Cave nè feriat lingua tua collum tuum.*

[d] Memorabilis est in hanc sententiam historia, quam refert *Simplic.* in *Epictet.* c. 39. Πιστεύεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ τὸν θεὸν ἐκβαλεῖν τὸν μὴ βοηθήσαντα ἀναιρουμένῳ τῷ φίλῳ, &c. (Vid. locum.) Ἀτθεὶ φίλῳ θνήσκοντι παρὼν πέλας οὐκ ἐπήμυνας, Ἥλυθες οὐ καθαρὸς, περικαλλέος ἐξιθι νηοῦ. Extat eadem historia apud *Ælian.* (*Var. Hist.* l.3.c.44.) atque idem etiam distichon ex oraculo prolatum, nisi quòd pro ἐπήμυνας ibi habetur ἐσώθης, & pro Ἥλυθες οὐ καθαρὸς, Οὔ σε θεμιστεύσω. Nempe, *Qui non prohibet perire, cùm potest, jubet:* Citatur porrò

rò hæc gnome à *Cicerone* Epist. ad Att. lib. 9. & *Appian.* Civil. l. 3. ubi *Octavii* hæc vox est seipsum extimulantis ad necem *Cæsaris* vindicandam. Nescio annon & hùc pertineat *Æsopi* fabula de duobus Viatoribus & Urso. Votū sanè optimū, etsi displicuerit σχολικῷ illi Philosopho. Ἡράκλειτος τὸν μὲν Ὅμηρον εὐχόμενον ἐκ τε θεῶν ἔριν, ἔκ τ' ἀνθρώπων ἀπολέσθαι λανθάνειν φησὶ τῇ πάντων γενέσει καταρώμενον, ἐκ μάχης καὶ ἀντιπαθείας τὴν γένεσιν ἐχόντων. *Plut.* De *Isid.* & *Osir.* Λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς ἔρις βλάπτουσα λέληθε Σύμφυτος. *Pythag.* Aur. Carm. Εἰ γὰρ ἔρις μακάρεσσιν ἔην, οὐκ ἂν πόλος ἔστη. Tribuitur *Phocylidi*, veteri sc. nec enim apud recentiores illū invenitur in poematio, quod extat, νουθετικῷ. Ὅς τε πολὺ γλυκίων &c.] *Plat. Phileb.* *Arist.* Rhet. 1.11. & 2.2. Ὁ θυμὸς ἔχει τινὰ ἡδονήν. *Chrysost.* Hom. 32. in 1 Epist. ad *Cor.* ad quem locum doctissimus noster *Dounæus* hæc *Homeri* verba ex *Aristot.* citat, Ὅς τε πολὺ γλυκίων, &c. Quin & ipse *Aristot.* apud *Stob.* iram fumo comparat. Ὥσπερ ὁ καπνὸς ἐπιδάκνων τὰς ὄψεις οὐκ ἐᾷ βλέπειν τὸ κείμενον ἐν τοῖς ποσίν· οὕτως ὁ θυμὸς ἐπαιρόμενος τῷ λογισμῷ ἐπισκοτεῖ, &c. Insignis autem hic locus de ira est; ex quo tanquam ex fonte hauserunt Philosophi definitionem suam τοῦ θυμοῦ, quòd viz. sit, ζέσις τοῦ περικαρδίου αἵματος δι' ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως· καπνὸς μὲν γὰρ ἐστὶ σημεῖον πυρὸς, δι' οὗ τὸ ζέειν παρασημαίνεται· τῷ δέ γε τὴν ἀντιλυπήσεως ὄρεξιν, καὶ τὸ παρενεῖσθαι ἡδὺ ἡ παρενθήκη τοῦ μέλιτος ὑπηνίξατο. (*Est* autem ἀντιλύπησις seu τιμωρία, h.e. *Vindicta bonum vitâ jucundius ipsâ, Juven.)* *Eustath.* ad locum. Est porrò ira γλυκύπικρόν τι, mixturam quandam in se habens dulcis & amari, boni & mali, κρᾶμα ἐπαίνου καὶ μέμψεως· καλὸν μὲν γὰρ καὶ γλυκὺ τὸ μέλι, οὐ πιστὸν δὲ ὁ καπνός. Vid. plura apud eundem *Eustath.* non Ecclesiæ magìs quàm literaturæ *Græcæ* Antistitem, qui multus est in hoc loco explicando, ut & in plurimis aliis: Nec verò idcircò eum voco *verbosissimum interpretem*, cùm tamen hoc elogio eum indigetare non dubitent nobile Criticorum par, *Julius Cæsar Scal.* (& ille quidem *Cæsar* satis pro imperio & pro more suo) & post eum, fortè & ex eo, *Philipp. Mausacus* Notis in *Harpocrat.* His accedit tertius, *Gilb Gaulminus*, qui & (Notis in *Psell.* de Oper. Dæmon.) *loquacissimum interpretem* appellat.

11 [l] Ἀλλ' ὁ μὲν ἀρμύθοισιν, ὁ δ' ἔγχει πολλὸν ἐνίκα.
12 [m] Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, καὶ ἐγρήγορθε ἕκαστος.
13 [n] Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κτανέοντα κατέκτα.
14 [o] Ἀλλ' οὐ Ζεὺς ἄνδρεσσι νοήματα πάντα τελευτᾷ.
15 [p] Ἐν μὲν γαῖαν ἔτευξ', ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θάλασσαν,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, σελήνην τε πλήθουσαν,
Ἐν δὲ τὰ τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται,
Πληϊάδας θ', ὑάδας τε, τό, τε σθένος Ὠρίωνος,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν ὠκεανοῖο.

[l] Alius linguâ, alius manu pollet. Alius aliâ in re excellit. *Hic satus ad pacem, hic castrensibus utilis armis: Naturæ sequitur semina quisque suæ. Propert.* Ἀλλ' οὔπως ἅμα πάντα, &c. Il. v. vid. ibi. *Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses. Non omnia possumus omnes*, &c. Ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι μεγάλοι *Pind. Olymp.* 1. Παγχάλεπον δὲ, τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τοῖς λόγοις καὶ ἐν τοῖς ἔργοις διαπρέψαι· *Antonius* Orat. funebri in *Cæsarem* apud *Dion. Cass.* l. 44.

[m] *Vigilandum*. nam *Rerum vigilantia custos*, & vigiles etiam anseres servârunt Capitolium: & Κοιμώμενος οὐδεὶς οὐδενὸς ἄξιος· *Plato* apud *Diog. Laert.* Rectè ille apud *Soph.* citante *Stobeo*, Μύω τε καὶ δέδορκα, καὶ ξεπίσταμαι, Πλείω αὐτοὺς φυλάσσων ἢ φυλάσσομαι. Excubiæ autem & vigiliæ præsertim in bello necessariæ. Vid. *Onosand.* Strateg. c. 10. *Leon. Tact.* Constit. 14. *Veget.* l. 3. ¶ Ἐγρήγορθε Imper. præt. med. pro ἐγρηγόρατε per syncopen, & tropen. Ab ἐγείρω fit præter. med. ἤγορα & per gemin. Attic. ἐγήγορα & interponendo ρ ἐγρήγορα.

[f] Παροιμιακῶς aut saltem γνωμικῶς usurpat hunc versum *Cicero* non semel in Epist. ad Att. & post eum recentiores Critici, *Lipsius*, *Casaub. Baudius*, alii passim, in Epist. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν μεθῶμεν· *Æschyl. Prom.* ubi & *Schol.* citat hunc *Hom.* versum. Ἀλλὰ τὰ μὲν, &c. Προτετύχθαι i.e. παρεγεγονέναι sinamus, quandoquidem nullum est remedium, nam Facta infecta esse non possunt, Οὐ γὰρ δύναται τὸ πεπυγμένον εἶναι ἄπρακτον. Mala præterita defleri possunt, mutari aut revocari non possunt. *Præterita magis reprehendi possunt quàm corrigi.* *Hannibal* apud *Liv.* 30.

[g] Hunc locum respicere videtur *Virg. Æn.* 10.--*De me divûm pater, atque hominum Rex Viderit.* *Phalar. Epist.* Ἀπιμὲν, ὅπως ἔτι τὸ χρεὼν πελδηῆσαι· *Hierocl.* in *Pythag.* Aur. Carm. Καὶ τις ὡρισμένος δεῖ χρόνος πρὸς διαμονὴν τοῖς θνητοῖς σώμασιν ἡμῶν· ὃ ἐνστάντος οὐ δεῖ χαλεπαίνειν, ἀλλ' ὡς νόμῳ θείῳ εἴκοντας ἕπεσθαι. Et quidem κῆρα δέξασθαι, cùm θεὸς τελέσῃ (aliàs verò mortem nec oppetere nec appetere) virum pium & fortem decet. Præclarè ille apud *Curt.* l. 5. *Fortium virorum est magis mortem contemnere, quàm odisse vitam*-- *Ultimum omnium mors est, ad quam non pigre ire, satis est.*

[h] Mortis solatium fati communitas: nam *Ferre quam sortem*, &c. Geminus ille locus *Horat. Occidit & Pelopis genitor, conviva Deorum.* Et *Cicer.* ad *Torquat.* Epist. fam. l. 7. *Postremò is vir, vel etiam ii viri hoc bello occiderunt, ut impudentis videatur eandem fortunam, si res cogat, recusare.* Vid. plura infrà *Il.* φ. ad illum versum, Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, &c.

[i] Aurea planè sententia, Iners jacebo mortuus, faciam aliquid vivus. Hinc adagiale illud apud Erasm. *Post cineres* (*cineri*, *Martial*. Epigr. l. 1.) *gloria sera venit.* Ergo Ποιεῖν τι δεῖ οἷς γόνυ χλωρόν· *Theocr.* Idyll. 14. *Amici, dum vivimus, vivamus*: sensu pio & *Christiano*, non *Ethnico* nec *Epicureo*.

[k] Οὐ κακὸν] Ἀγαθὸν, καλόν. Litotes, seu Meiosis. Sic in sententiâ simili. Οὔ οἱ ἀεικὲς, non ei indecorum, h. e. *Dulce & decorum est* (interprete *Horatio*) ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης τεθνάμεν. Vid. suprà Αὐτίκα τεθναίην, ἐπεὶ οὐκ ἄρ' ἔμελλον, &c.

(*præstantior--erat.*
11 [i] *Verùm hic quidem verbis* & consilio, *ille autem hastâ longè*
12 [k] *Et excubiarum memores--estote & vigilate singuli.*
13 [l] *Communis est Mars, atque occidentem occidit.*
14 *Sed neutiquam Jupiter hominibus cogitationes omnes perficit.*
15 *In eo quidem* [m] *terram formavit, & cælum, & mare,*
[n] *Solémque indefessum, & lunam plenam,*
Et sidera omnia, quibus cælum undique-ornatum-est.
Pleiadásque, Hyadásque, roburque Orionis,
Ursámque, quam & plaustrum cognomine vocant,
Quæ & ibidem vertitur, & Orionem observat,
Sola autem expers est undarum oceani.

[i] 1 *Cor.* 7. 7. Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic.
[k] *Marc.* 13. 17. Quod vobis dico, omnibus dico, vigilate.
[l] 2 *Sam.* 11. 25. Varius eventus est belli; nunc hunc, & nunc illum consumit gladius.

[m] *Gen.* 1. 1. In principio creavit Deus cœlum & terram. [n] *Psal.* 19. 5, 6. Exultat ut gigas ad currendum, &c. Sol. sc. (adeoque *indefessus.*)

ἐγρήγορα, unde γρηγορῶ, & ἐγρηγορῶ.

[a] Citant, & inter proverbiales sententias commemorant *Aristot.* Rhet. 2. *Cic.* Epist. ad Att. l. 7. *Aristid.* to. 3. Or. pro Quatuorv. *Eurip.* Supplic. Ἔκτεινον, ἐκτείνοντο. Ἐτήτυμον γὰρ ξυνὸς ἀνθρώποις ἄρης. Qui versus est *Archilochi* ex

ex hoc *Homerico* adumbratus apud *Clem. Alex.* Strom. 6. *Communis Mars & incertus belli eventus.* *Liv.* *Fortuna belli semper ancipiti in loco est*, *Sen.* Theb. *Cùm omnis belli mars communis, & cùm semper incerti exitus præliorum sunt*, *Cic.* Ep. fam. l. 6. Ep 4. *Dubiis Mars errat in armis.* *Virg.* Georg. 2. Ἔργον δ' ἐπικύδοις ἄρης κρινεῖ· *Æschyl.* Ἑπτ. ἐπὶ Θ. ¶ Atque hinc juxta nonnullos πόλεμος ὁμοίϊος apud Poetam quasi ὅμοιος, Mars *similis*, *par*, *æqualis*, *communis*, Ξ. Ἐτ. Quanquam alii & fortè meliùs παρὰ τὸ ὁμοῦ vel ὁμόσε ἰέναι, à *conflictu* seu *congressu* bellico sic dictum volunt. Utrumque hoc Etymon habet *Hesych.* Ὁμοιΐυ, τὸ ὁμοῦ ἰέναι ποιοῦντος πτολέμοιο. Ἐν ᾧ ὅμοιος πᾶσι καὶ ἴσος ὁ κίνδυνος, Ξυνὸς Ἐνυάλιος, καί τε κλανέοντα, ἐλλειπτικῶς sc. subaud. κατέκτα, nisi potiùs defectus sit ex culpâ librariorum, quales innumeræ sunt in Lexico illo præstantissimo. Ξυνὸς] ¶ Jon. pro κοινὸς, (& sic apud *Hom.* semper: qui licet κοινῇ etiam dialecto utatur, vocem tamen κοινὸς non habet, quippe qui supra *communem* humani ingenii sortem assurgit, & nihil κοινὸν, nihil *commune*, nec vulgare præ se fert.) Unde ξυνήϊα, *Il.* α. τὰ κοινὰ χρήματα, *bona communia*, seu thesauri in publicos usus repositi. ¶ Ἐνυάλιος] Mars, q. ἐνιῦος, πολεμικὸς, (per epenthesin τῆς α συλλαβῆς, *Etymol.*) ab Ἐνυώ, *Bellona*, sic dicta ab ἔνω, nescio quomodo pro φένω occido, ut nugatur idem Grammaticus. Vid. & *Eustath.*

° Πολλὰ δ' ἀνθρώποις παρὰ γνώμαν ἔπεσεν· *Pind.* Olymp. 12. *Nulli fortuna tam dedita est, ut multa tentanti ubique respondeat*, *Sen.* de irâ l. 3. Κοινὸν ἀνθρώπων μὴ τὰ πάντα διαδυστυχεῖν· *Plut.* π. Δεισιδαιμ. Οὐ γὰρ ἅμ' ἀνθρώποισι θεοὶ πλείουσιν ἅπαντα, Ἀλλ' ἐσθλῷ κακὸν ἄγχι παρίσταται ἔκ τινος αἴσης. *Q. Calab.* l. 7. *Nihil est ab omni parte beatum*, *Horat.* Πάντα γὰρ οὐ ῥᾴδιον θνητῷ ἀνδρὶ καὶ νῦν ἐν τῷ ἑαυτοῦ βίῳ εὐδαιμονεῖν, *Plat.* *Menex.* Οὐδείς τοι πάντ' ἐστὶ πανόλβιος, *Theogn.* Οὔτι μάλ' ἀνθρώποις κατὰ θυμὸν πάντα τελεῖται· *Id.* Οὐκ ἔστιν ὅστις πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ· *Eurip.* Οὐ γάρ τις ἐπιχθονίων πάντ' εὐδαίμων ἔφυ, *Bacchylid.*

ᵖ Nobilis locus, si quis alius in toto *Homero*, quẽ & Ἀσπιδοποιΐαν indigetãrũt Grãmatici. Ἀσπιδοποιΐαν verò hanc εἰκόνα τινὰ & imaginẽ τῆς Κοσμοποιΐας passim faciunt veteres, (vid. *Eust.*) eamq; ex *Mose* adumbratã volũt *Just. Mart. Clē. Alex. Euseb.* alii. Ad hanc porrò Ἡφαιστότευκτον *Achillis* panopliam nequiter sed elegãnter alludit *Anacreon* lepidissimis hisce versiculis (quos & citat *Agell.* 19. 9) Τὸν ἄργυρον τορεύσας Ἥφαιστέ μοι ποίησον, Πανοπλίας μὲν οὐχὶ, Τί γὰρ μάχαισι κἀμοί; Ποτήριον δὲ κοῖλον, Ὅσον δύνῃ βάθυνον, Καὶ μὴ ποίει κατ' αὐτὸ Μήτ' ἄστρα, μήθ' ἁμάξας, Τί πλειάδων μέλει μοι; Τί δ' ἀστέρος βοώτεω; Ποίησον ἀμπέλους μοι, Καὶ βότρυας κατ' αὐτό· &c. Ἥλιόν τ' &c.] Integrum hunc versum habemus *Oracul. Sibyll.* lib. 2. ex *Homero* haustum. Nam quod contrà *Mich. Neander* (ut & alicubi *Gul. Canterus*) in suâ *Apocryphorum Sylloge* ait *Homerum* hoc & alia plura carmina & hemistichia à *Sibyllis* mutuatum in poesin suam transtulisse, fateor me vix sine risu & indignatione legere posse: quasi verò *Sibyllina* hæc Carmina & *Oracula* authentica essent ac genuina; & non potiùs (saltem maxima ex parte) apocrypha & pseudepigra-

Ἰλ. τ'.

1 ᵃ Νῦν δ' ἤτοι μὲν ἐγὼ παύω χόλον, οὐδέ τί με χρὴ
Ἀσκελέως αἰεὶ μενεαινέμεν ———
2 ᵇ Ἐσταότος μὲν καλὸν ἀκουέμεν, οὐ γὰρ ἔοικεν
Ὑββάλλειν, χαλεπὸν γὰρ ἐπιστάμενόν περ ἐόντα.
Ἀνδρῶν δ' ἐν πολλῷ ὁμάδῳ πῶς κέν τις ἀκούσαι
Ἢ εἴποι; βλάβεται δὲ λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής.

ᵃ *Mortalium iras immortales esse non debere* dixit veterum nescio quis. *Neque verò me pœnitet mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere. Cic.* Or. pro *C. Rabir.* Monito huic saluberrimo inprimis paruêre *Pythagorei*, qui εἴποτε προσαχθεῖεν εἰς λοιδορίας ὑπ' ὀργῆς, πρὶν ἢ τὸν ἥλιον δῦναι τὰς δεξιὰς ἐμβάλλοντες ἀλλήλοις καὶ ἀσπασάμενοι διελύοντο· *Plut.* π. φιλαδελφ. quod ad amussim convenit cum præcepto illo *Paulino*, Ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω, &c.

b Auscultandum sermonibus aliorum, & dandæ

pha, multísque adeò post *Homerum* seculis ab Autore aliquo *Christiano*, aut fortè pluribus, conficta, & consarcinata. Vide inter alios Cl. *Casaubonum* Exercit. in *Baron.* & *Opsopæum* in Præfat. ad *Sibyll.* Oracula. ¶ Ἀκάμαντα] Ἀκάμας·αντος (quanquam vix legitur in nominativo, nisi quando est proprium nomen, *Acamas*, sc. *Antenoris* filius) *indefessus* ab α privat. & κάμνω, in aor. 2. ἔκαμον, ut ἀδάμας ab α privat. & δαμάω vel δαμνάω, ῶ, in aor. 2. ἔδαμον. Ἀκμὴς, Ἀκάμας, Ἀκάματος, tria sunt synonyma, (& ab eodem fonte derivata) sed cum hoc discrimine: Ἀκμὴς de homine dicitur (Ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες, *Il.* λ.) Ἀκάμας proprium quasi Epitheton *Solis* est, Ἀκάματος verò *ignis*, saltem apud *Homerum*, qui Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα non semel, & ἀκάματον πῦρ sæpiusculè vocat. *Hesych.* Ἀκάμαντον (leg. Ἀκάμαντα) ἀκοπίαστον. Πλήθουσα] ¶ Participium hoc cum 3. potissimùm nominib. intransitivè ponitur. πλήθων ποταμὸς, πλήθουσα ἀγορὰ, & πλ. σελήνη. ¶ Τείρεα. τὰ ἄστρα, διὰ τὸ εἴρειν, ὅ ἐστιν ἀγγέλλειν ποτὲ τὰ μέλλοντα (unde fortè & Τειρεσίας μάντις, q. futura *prædixit*) ἢ παρὰ τὸ τείρεσθαι τοὺς ἐξ αὐτῶν βληθέντας, οἱ καὶ ἀστρόβλητοι καλοῦνται· *Eustath.* vel quasi τέρατα καὶ σημεῖα τῶν πλωϊζομένων, ut *Schol. Apollon.* l. 2 Ἐστεφάνωται] περιέχει *Hesych.* Κύκλῳ περιέχει, *Eustath.* Utérque activè, *quæ cœlum coronæ instar ambit & circundat. Didym.* passivè, *quibus cœlum coronatum--est.* Οἷς κατεσμηνται ὁ οὐρανός. Atque huc fortè respexit *Liban.* Exempl. *Progymnasm.* Καὶ στέφανος μὲν οὐρανῷ τὰ ἄστρα. Quin & hoc verbo denotari sphæricam mundi figuram (ex mente *Homericæ* philosophiæ) sentit *Heracl. Pont.* Allegor. *Homer.* Σφαιροειδῆ παραδίδωκεν ἡμῖν τὸν κόσμον· ὥσπερ γὰρ ὁ στέφανος κυκλοτερής &c. ¶ Verbum στεφανοῦσθαι hoc sensu metaphor. *Homero* familiare, nomen verò στέφανος ἅπαξ λεγόμενον, idque etiam metaphoricè (ut στέφανος πολέμοιο, *Il.* ν.) nam sensu proprio pro coronâ capitis nusquam occurrit hæc vox apud Poetam. Occurrit verò & hoc hemistichium apud *Hesiodum Theogon.* Ἄστρα τε λαμπετόωντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται). Πληϊάδας, &c.] Habetur etiam hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiod.* Ὑάδας,] *Cic.* de Nat. Deor. l. 2. *Has Græci stellas, Hyadas vocitare suêrunt. A pluendo. ὕειν enim est pluere: Nostri imperitè suculas; quasi à suibus essent, non ab imbribus nominatæ.* Ἄρκτον θ'] *Has 7 stellas Græci, ut Homerus vocat ἅμαξαν, & propinquum ejus signum βοώτην, Varr.* de L.L. lib. 6. Sanè alibi βοώτην, hìc autem Ὠρίωνα appellat. Citat hunc versum *Pausan. Arcad.* Verùm de toto hoc *Hom.* loco *Astronomico* præter *Eustath.* vid. omnino & *Plutarch.* Vit. *Hom.* & *Achill. Tat.* Prolegom. ad *Arat.* Adi his & *Scaligerum* Not. ad *Manil.* Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται)] Fortean huc respexit *Anacreon* Ode quâdam, Στρέφεται δ' ἄρκτος ἤδη. Ἄμμορος ἐστι, &c.] *Arctos Oceani metuentes æquore tingi. Virg.* Georg. 1. *Gurgite cæruleo septem prohibete triones. Ovid.* Metam. 2. Ὁ δ' ἀντίος ἐκ βορέαο, Ὑψόθεν ὠκεανοῖο· *Arat.* de polo Arctico in *Phænom.* ubi & hunc *Homeri* versum citat Schol. Οἴη δ' ἄμμορος, κατὰ μεταφοράν· τὸ γὰρ γνωριμώτατον μόνον. *Aristot. Poet.* c. 25.

IL. 19.

1 [a] N*Unc utique ego iram pono, neque enim me oportet*
Indefinenter adeò *semper irasci*

2 [b] *Stantem par est audire* alium, *nec convenit* (*fuerit.*
Interpellare, grave enim id & molestum, etsi peritus quis orator
Virorum autem in multo strepitu quomodo quis audiat
Aut dicat? impeditur enim eo modo *etiam disertus concionator.*

[a] *Jer.* 3. 12. Non irascar in perpetuũ. *Eph.* 4. 26. Sol non occidat super iracundiam vestram. [b] 1 *Cor.* 14 30, 31. Quòd siquid alii revelatum fuerit a sidenti, prior taceat: Potestis enim omnes sigillatim prophetare &c.

---

dandæ cuique suæ vices loquendi. Nam πλεονεξία ἐστὶ τὸ πάντα λέγειν, μηδὲν δὲ ἐθέλειν ἀκούειν, *Democrit.* Ἄκουε πολλὰ, λάλει ὀλίγα· *Bias* apud *Laert.* Ἡ γὰρ φύσις γλῶτταν μὲν μίαν, δύο

δύο ϗ ὦτα παρέχειν, ἵνα διπλάσιον ὧν λέγομεν ἀκούωμεν· *Zeno* apud eund. Et Τῦτο ἔχει πρῶτον καλὸν ἡ ἀσιγησία τὴν ἀνηκοΐαν. (*Plut.* de Audit.) *Qui nescit tacere, nescit loqui,* imò nec audire nec attendere. Pro ἑσαότος particip. quidam legunt ἑσαότως adverb. h.e. εὐσαθῶς, ϗ ἡσύχως, ἵνα λέγῃ ὅτι δεῖ μετ' ἡσυχίας ἀκύειν· *Eustath.* ¶ Ὑββ. pro ὑποβάλλειν, ut καββάλ-

ª Solenne est hominibus scelerum suorum causam in Deum & cœlum, & astra & fata rejicere. *Atque Deos atque astra vocat crudelia mater. Multos inveni æquos adversus homines, adversus Deos neminem. Objurgamus quotidiè fatum. Sen.* Epist. 49. Sic *Jocasta* apud eundem *Sen. Oedip. Fati ista culpa est, nemo fit fato nocens.* Sic *Priamus. Il.* γ. *Helenam* absolvit, & incusat Deos. Οὔ σύ μοι αἰτίη ἐσσὶ, θεοί νύ μοι αἴτιοί εισι. Sic *Agamememnon* hic culpam à se amolitur, & in *Jovem* & *Parcam* hanc cudit fabam: iniquè sanè & immeritò, imò impiè prorsus & blasphemè, si per *Jovem Jovam*, h. e. verum Deum intelligamus.

3 ——— ——— ᶜ Ἐγὼ δ' ὐκ αἴτιός εἰμι,
Ἀλλὰ Ζεὺς ϗ μοῖρα, ϗ ἠεροφοῖτις Ἐριννύς.
4 ——— ——— ᵈ Θεὸς διὰ πάντα τελευτᾷ.
5 ᵉ Πρέσβα Διὸς θυγάτηρ Ἄτη, ἣ πάντας ἀᾶται,
Οὐλομένη, τῆς μέν θ' ἁπαλοὶ πόδες, ὐ γὰρ ἐπ' ὔδει
Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥ γε μετ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει,
Βλάπτουσ' ἀνθρώπους, κατὰ δ' ὖν ἕτερόν γε πέδησε.
6 ——ᶠ Οὐ γὰρ χρὴ κλοτοπεύειν ἐνθάδ' ἐόντας,
Οὐδὲ διατρίβειν, ἔτι γὰρ μέγα ἔργον ἄρεκτον.
7 ——— ——— ᵍ Πάσασθαι ἄνωχθι ———
Σίτυ ϗ οἴνοιο, τὸ γὰρ μένος ἐςὶ ϗ ἀλκή.
Οὐ γὰρ ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἄκμηνος σίτοιο δυνήσεται ἄντα μάχεσθαι.
Εἴπερ γὰρ θυμῷ γε μενοινάᾳ πολεμίζειν,
Ἀλλά τε λάθρη γυῖα βαρύνεται, ἠδὲ κιχάνει
Δίψα τε ϗ λιμὸς, βλάβεται δέ τε γύνατ' ἰόντι.
Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο κορεσσάμενος ϗ ἐδωδῆς
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι πανημέριος πολεμίζει,
Θαρσαλέον νυ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσὶν, ὐδέ τι γυῖα
Πρὶν κάμνει πρὶν πάντας ἐρωῆσαι πολέμοιο.

Οὐ γδ θέμις ἀνάπτειν Θεῷ αἰτίαν κακῦ· *Max. Tyr.* Dissert. 3. & paulò pòst. Ψεύδεται ϗ ὁ Ἀγαμέμνων, λέγων, Ἐγὼ δ' ὐκ αἴτιός εἰμι, &c. ᵇ Ἐοικε ϗ ϗ ταυτὶ τὰ ὀνόματα (sc. Ζεὺς, Μοῖρα, Ἐριννὺς) εἶναι μοχθηρίας ἀνθρωπίνης εὐφημοι ἀποστροφαὶ, ἀναθέντων αὐτῆς τὴν αἰτίαν τῷ δαιμονίῳ ϗ ταῖς μοίραις ϗ ταῖς Ἐριννύσιν. *Ammon.* Comment in lib. *Aristot.* περὶ Ἑρμην. Εὑρήσεις τοὺς μὲν ὡς πάντων ἐξ ἀνάγκης γιγνομένων, τὰς αἰτίας ὧν αὐτοὶ πλημμελῦσιν ἀπὸ τὴν εἱμαρμένην, ἢ τὴν πρόνοιαν τὴν τε θείαν ϗ τὴν δαιμονίαν ἀναφέρειν πειρωμένους, καθάπερ ὁ ἀπαιδεύτως παρ' Ὁμήρῳ λέγων, Ἐγὼ δ' ὐκ αἴτιός εἰμι, Ἀλλὰ Ζεὺς, &c. Vid. in hanc rem plura ad illam sententiam Od. α. ᵇ Ὢ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται. ¶ Ἠεροφοῖτις Ερ. ἡ ἀφανῶς φοιτῶσα, *Eust.* ἡ ἐν τῷ ἀέρι φοιτῶσα, ὁ ἀέρα ἠμφιεσμένη, ἡ ἀοράτως φοιτῶσα, ἡ ἀεροπλάνος· *Hesych.* At certè in hâc compositione, ut & alibi semper apud *Homerum*, vox ἀὴρ, non *aërem*, sed *caliginem* designat. *Erinnys* ergò hic ἠεροφ. est ἠέρα ἠμφιεσμένη, *caligine induta*, vel ἐν τῇ ἠέρι φοιτῶσα, *in tenebris ambulans*, adeóque ἀφανῶς & ἀοράτως φοιτ. eodem modo quo Dæmones illi *Hesiodei*, Ἠέρα ἑσσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. Et sanè versus ille *Hesiod.* vocem hanc *Hom.* optimè explicat & παραφράζει.

ᵈ Ἀδυνατεῖ δ' ὐδὲν θεὸς, *Epicharm.* apud *Clem. Alex.* & *Euseb.* Ῥᾴδια πάντα Θεῷ τελέσαι ϗ ἀνήνυτον ὐδέν· *Linus.* Vide plura Od. κ. ad eam sententiam, Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.

ᵉ Πρέσβα vox Poet. per syncop. pro πρέσβεια

λειν pro *καταβάλλειν*. Est autem ὑποβ. suum subjiciendo sermonem alterius verba interrumpere, vel loquentem interturbare, unde ὑποβλήδην ἀμειβόμενος apud nostrum, *Il. α.* h. e. interprete *Hesych.* ὑποβάλλειν τὸν λόγον πρὶν σιωπῆσαι τὸν λέγοντα.

3 ———— *Ego autem non in-culpâ sum,*
Sed Jupiter & fatum & [c] in-tenebris-ambulans Erinnys.
4 ———— [d] *Deus omnia perficit.*
5 *Domina Ate Jovis filia, quæ omnibus nocet*
Perniciosa; ejus quidem molles pedes, non enim ad terram
Adpropinquat, sed per virorum capita incedit,
Lædens homines; itaque unum aliquem saltem offendit.
6 ---- [e] *Non enim oportet cunctando-fallere-tempus hic manentes,*
Neque morari; adhuc enim magnum opus infectum.
7 ———— ———— [f] *Vesci jube----*
Pane & vino, hoc enim robur est & vigor.
Neque enim vir toto die ad solem occidentem
Expers cibi poterit ex-adverso pugnare:
Nam etsi animo quidem gestit præliari,
Tamen sensim membra gravantur, & occupant
Sitisque & fames, & labascunt genua eunti.
Quicunque autem vir vini satur, & cibi,
Cum hostibus totâ die pugnat,
Audax ei animus in præcordiis, nec omninò membra
Priùs defatigantur, quàm omnes desistant à bello.

[c] *Psal.* 91. 6. A peste ambulante in tenebris.

[d] *Gen.* 17. 1. Ego sum Deus omnipotens. (& alibi passim.) *Luc.* 1. 37. Non erit impossibile apud Deum omne verbum.

[e] *Matt.* 20. 6. Quid hic statis totâ die otiosi?

[f] *Psal.* 104. 15. Vinum lætificat cor hominis --- Panis cor hominis cõfirmat. 1 *Sam.* 14 25, 29, 30, 31. Maledictus vir qui comederit cibum usque ad vesperam, - Neq; gustavit populus cibum. --Ita fatigatus est populus. Dixitque Jonathan, Illuminati sunt oculi mei eò quòd gustaverim paululum de melle isto. Quanto magis si comedisset populus ---major plaga facta fuisset in Philistæos?

εια, vel --ρα. Πρέσβα Ἄτη (*antiqua aut veneranda*) ἤτοι κατὰ χρόνον ἢ κατὰ τιμήν· *Eustath.* Ἄτη ἣ πάντας ἀᾶται· Sic *Ceb.* Tab. Ἀπάτη, ἣ πάντας πλανῶσα. Et certè ut nec voce, ità nec re multum differunt Ἄτη & Ἀπάτη. Ἄτη ἢ π. α. τρόπος ἐτυμολογίας, ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀᾶσθαι ἀάτη, καὶ ἄτη γίνεται· *Eustath.* Per *Aten* Homericam *Just. Mart.* in Protrept intelligit Diabolum. Eam & hìc è cœlo à *Jove* dejectam dicit Poeta, Αὐτίκα δ' εἷλ' Ἄτην κεφαλῆς, &c. quæ verba de *Satanâ* hoste illo humani generis, περὶ τοῦ ἀπ' οὐρανῶν κατενεχθέντος ἐχθροῦ τοῦ ἀνθρωπότητος, ὃν διάβολον αἱ θεῖαι γραφαὶ καλοῦσιν, allegoricè exponit idem sanctissimus *Martyr.* Hæc autem fabula de *Ate* cœlitus in terram deturbatâ διδάσκει καὶ ὅτι οὐράνιος οὐκ οἶδεν ἄτην, ἀκολούθως δὲ καὶ γῆν χωρίον ἄτης εἶναι βούλεται, ὡς ἄνθρωπον μηδένα ἐκτὸς αὐτῆς εἶναι. *Eustath.* ad locum. Ἄτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται, ἣν ὁπότε Ζεὺς Πέμψῃ τεισομένοις, ἄλλοτε ἄλλος ἔχει. *Solon.* Eleg. apud *Stob.* Μετ' ἀνδρῶν. &c.] Οὐδεὶς γὰρ ἂν φθονήσειε τῷ ὑπερέχοντι, ἣν μεγαλίζοντα ἐπὶ τοῖς εὐτυχήμασιν αὐτὸν ὁρᾷ, καὶ μὴ κατὰ τὴν Ὁμήρου Ἄτην ἐκείνην ἐπ' ἀνδρῶν κράατα βεβηκότα, καὶ τὸ ὑποδεέστερον πατοῦντα· *Lucian.* Imagin. Ὅμηρος γὰρ Ἄτην θεόν τε

 φησὶν

φυσιν ἐστι καὶ ἀπαλήν. Τὰς γοῦν πόδας αὐτῆς ἀπαλές ἐστι λέγων--- Τῆς μὲν ἁπαλοὶ πόδες, &c. *Plat. Conviv.* Quin & *Ate* olim dicebatur Ilium *Stephan.* π. πόλ. Ἴλιον πόλις Τρωάδος ἣν οἱ Τρῶες Ἄτην ἐκάλουν, uti rectè emendat Cl. *Meurs.* malè anteà, ἣν οἱ Τρ. Ἀντίην ἐκ. Sequitur apud *Stephan.* Καὶ αὐτῆς λόφοι δύο, fortè Ἄτης λόφοι. Horum Ἄτης λόφων meminit *Lycophron. Cass.* in initio. Hinc corrigendus *Hesych.* Ἀτιολόφος, οὕτω τὸ Ἴλιον ἐκαλεῖτο πρότερον· ubi pro Ἀπολόφος omninò legendum videtur, Ἄτης λόφος. Rationem porrò hujus nominis hanc assignat *Eustath.* quia sc. *Ate* è cœlo dejecta in urbem hanc δυσώνυμον & infelicem, & verè κακοΐλιον incidit. Φασὶ δὲ εἰς Ἴλιον καλεῖσθαι πρὶν τὸν τόπον τὴν Ἄτην· διὸ καὶ Ἄτης λόφος ἐκεῖ· τοῦτο δὲ ἀστείως πέπλασται διὰ τὰς μεγάλας ἄτας, ἃς ἐκ Διὸς οἱ Τρῶες ἔπαθον, ὧν ἕνεκα καὶ Ἰλιὰς κακῶν παροιμίασται· Ἑτέρου] Τῶν ἐριζόντων sc. ἐπεὶ ἀμήχανον ἀμφοτέρους τοὺς ἐπὶ κακῷ ἐρίζοντας ἐπ' ἀγαθοῖς ἀπαλλάξαι *Eust.*

[f] *Nil actum credens, dum quid superesset agendum, Lucan.* l.ib 2. de *Cæsare* loquens. Etenim is *Alexandri* exemplum sibi imitandum proposuit, cujus notum illud apophthegma, Μηδὲν ἀναβαλλόμενος. ¶ Κλοτοπεύειν verbum esse ἅπαξ εἰρημένον hìc notavit *Eustath.* dictum quasi κλοπιτεύειν per Metathesin, h.e. *tempus furari & fallere & frustrà perdere*, τὸ κλοπεύειν καὶ διὰ παρακλοπῆς τὸν καιρόν, quanquam & aliam hujus vocis rationem hìc affert idem *Eustath.* ut viz sit quasi κλυτοπεύειν καὶ διὰ κενολογεῖν, καὶ κλυτοῖς ἔπεσιν ἐνδιατρίβειν, καὶ οὕτω χρονοτριβεῖν ἐν καιροῖς. *Hesych.* Κλοτοπεύειν, παραλογίζεσθαι. *Cunctando tempus terere*, & quasi *fallere* Unde & *Amici fures temporis*, quia inanibus colloquiis κλοπεύουσιν, h. e. tempus *furantur & fallunt.*

[g] Πάσασθαι] *Vesci*, *pasci*, πάω, σω, σκω, *pasco*: ἄπαστος impastus. ¶ Ἀνώχθι] περισπαστικὸν μεταπεπλασμένον ἐκ τοῦ ἄνωγε· *Eust.* Quid si pro ἀνώχθητι per Syncopen, ut sit Imperat. aorist. 1. pass. activè positus. ¶ Ἀκμηνὸς, oxyton. ὁ ἀκμάζων καὶ θάλλων, ὁ ἀκμὴν ἔχων τοῦ θάλλειν (sine casu sequ.) Ἀκμηνὸς ἐδητύος· Od. ψ. Ἄκμηνος paroxyt. ὁ νῆστις,

[h] Γνωμικῶς διδάσκει Ὀδυσσεὺς τὸν βασιλέα αὐτὸν φιλιῶσαί τινι, ὃν αὐτὸς προκατάρξας ἐλύπησε, *Eustath.* ¶ Οὐ νεμεσητὸν, οὐ μεμπτὸν, quod alibi est, οὐ νέμεσις, & in prosâ οὐδεὶς φθόνος. *Nil prohibet*, vel, *Non est vitio vertendum*, vel *Non dedecet*, *Non est pudor nec dedecus* regi placare quem læserit, aut injuriâ affecerit. Est autem hic versus Ἄνδρ' ἀπαρ. &c. per parodiam factus (inquit *Eustath.*) ex illo altero infr. *Il.* ω. Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, &c. mallem pro illo ubique esset substitutus, si non apud *Hom.* at certè in hominum vitâ atque praxi. Deleatur ubique ἀπαμύνασθαι, ut profanum & *Ethnicum*, &

8 ——— [h] Οὐ μὲν γάρ τι νεμεσσητὸν βασιλῆα
Ἄνδρ' ἀπαρέσσασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

9 [i] Κρείσσων εἷς ἐμέθεν, καὶ φέρτερος οὐκ ὀλίγον περ
Ἔγχει, ἐγὼ δέ κε σεῖο νοήματί κεν προβαλοίμην
Πολλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα·
Τῷ τοι ἐπιτλήτω κραδίη μύθοισιν ἐμοῖσιν.

10. [k] Αἶψα δὲ φυλόπιδος πέλεται κόρος ἀνθρώποισιν,
Ἧς τε πλείστην μὲν καλάμην χθονὶ χαλκὸς ἔχευεν,
Ἄμητος δ' ὀλίγιστος, ἐπὴν κλίνησι τάλαντα
Ζεὺς, ὅς τ' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκται.

11 [l] Γαστέρι δ' οὔπως ἔστι νέκυν πενθῆσαι Ἀχαιούς.
Λίην γὰρ πολλοὶ καὶ ἐπήτριμοι ἤματα πάντα
Πίπτουσιν, πότε κέν τις ἀναπνεύσειε πόνοιο;
Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνησι
Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας·
Ὅσσοι δ' ἂν πολέμοιο περὶ στυγεροῖο λίπωνται,
Μεμνῆσθαι πόσιος καὶ ἐδητύος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Ἀνδράσι δυσμενέεσσι μαχώμεθα νωλεμὲς αἰεί.

q. ἀἰκμῶ, ἤγουν χωρὶς ἰκμάδ☉· (plerunque cum genit. sequ. ut hic) *Eustath.* Πλάτων δ' ἐν νόμοις φησὶ πάντα ἀνθρώπων, ἵλεων ἢ πεῖτρον γίνεσθαι, ἀγαθῆς τε ἐλπίδ☉ καὶ δυνάμεως πληρῶσθαι· διὸ Λακεδαιμόνιοι πίνοντες ἐπιλίζοντο· Idem *Eust.* in locum. Et certè ut *Sine Cerere & Baccho friget Venus*, sic etiam & *Mars. Jejunus venter non vult* pugnare *libenter. Trahi hoc poterit* (inquit *Erasmus*, qui & hinc proverbium extundit) *ad studium literarum, & exercitium pietatis, & alia complura*: in quibus sc. Οὔτις ἀνὴρ πρόπαν ἦμαρ, &c. Λιμῷ γὰρ οὐκ εἴασεν ἡ ἀρετὴ ξυνοικίζεσθαι, πενίαν τε καὶ ἀνδραγαθίζεσθαι οὐκ ἀνεχομένης τῆς φύσεως· *Procop. Goth.* 4 *Venter non habet aures* (ad audiendum) sed nec manus (ad audendum). Βεβρώσεται] ¶ Verbum tam ἐναργὲς & emphaticum hoc in loco, ut inter ea Homeri verba, quæ ἀναμίμητα appellant Gr. Grammatici, poni meruerit. Vetus Schol. (citante *P. Victor.* Var. lect. 38. 21.) Ἔνια τῶν ὀνομάτων ἀναμίμητά ἐστι τῷ ποιητῇ, καὶ τὴν σημασίαν ἐναργεστάτην ἔχοντα, ὡς κἀνθάδε βεβρώσεσθαι φησι τὰ γυῖα. Ὃς δέ κ' ἀνὴρ οἴνοιο, &c.] Citat *Athen. Dipnosophist.* l. 2. Hinc & veterum nescio quis dixit, *Si quis belluam hanc*, bellum. sc. *pingere velit, incipiendum à ventre.* ¶ Πρὶν κάμνει, &c.] Πρὶν, ἐπίῤῥημα δὶς παραλαμβανόμενον ἐν τῇ αὐτῇ περιόδῳ in primo loco significat πρότερον, in altero πρὸ τοῦ (vel etiam ἢ) *Eustath.* Τὸ πρὶν ἐπ' ἀμφοῖν, πρὶν ἐλθεῖν· πρότερον, πρὸ τοῦ, vel ἢ ἐλθεῖν. Sic hic. Πρὶν κάμνει πρίν. Ἐρωῆσαι] ¶ Nomen Ἐρωὴ, ut & verbum hoc Ἐρωῆσαι ab eo derivatum, unum ex iis vocabulis est apud Græcos, quæ planè contrarias habent significationes. Nam Ἐρωὴ est & *impetus*, (Ὀξέλλ δ' ἀνδρὸς ἐρωήν.) Et *recessio*, seu *cessatio ab impetu*, (Πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή.) unde *Hesych.* Ἐρωὴ, ὁρμὴ, ὑποχώρησις. Et consequenter ἐρωῆσαι est & *cum impetu ruere, fluere*, Αἷμα κελαινὸν Ἐρωήσει περὶ δουρί· atque etiam *cessare, desistere*, ut hoc in loco & alibi. Tale est Ἀργὸς, & *Piger*, & *Velox*, & si fortè alia.

8 ——— *Neutiquam indignum est* etiam *rege*
Virum privatum *placare, cùm quis prior lacessiverit.*
9 *Præstantior es me & fortior haud paulò*
Hastâ, [g] *ego autem te prudentiâ superavero*
Longè, quoniam prior natus sum, & plura novi:
Itaque tibi acquiescat animus verbis meis.
10 [h] *Statim pugnæ fit satietas hominibus,*
Cujus plurimam quidem stipulam ad terram ferrum sternit,
Messis autem minima, postquam inclinaverit lancem
Jupiter, qui hominibus arbiter belli est.
11 *Ventre autem minimè licet mortuum lugere Achivis:*
Admodùm enim multi & crebri diebus singulis
Cadunt; quando quis respirarit à mœrore & ærumnâ?
Sed oportet eum quidem sepelire, quicunque mortuus fuerit,
Durum animum habentes, in diem lacrymantes;
Quotquot verò prælio atroci superstites fuerint,
Meminisse potûs & cibi, ut adhuc magis
Cum hostibus pugnemus incessantèr usque.

[g] *Job* 15. 9. 10. Quid nôsti quod nesciamus? quid intelligis quod non sit apud nos? Et canus & decrepitus est inter nos, grandior quàm pater tuus ætate. Et 32. 7. Par est ut senes loquantur, & multitudo dierum doceat sapientiam.

[h] 2 *Sam.* 2. 26. An in æternum consumet gladius? an nescis amaritudinem fore in fine?

& pro eo scribatur ἀπαρέσασθαι, ut pium & *Christianum.*

[i] Verba *Ulyssis* ad *Achillem*: hic enim fortitudinis, ille prudentiæ exemplum à Poeta proponitur

ponitur. Quæ quidem duo, *Achillis* sc. fortitudo, & *Ulyssis* prudentia, argumenta sunt duorum Hom. poematum, *Iliados* & *Odyssea*. Et *Achilles* quidem ἀνδρειότερος μᾶλλον ἢ φρενιμώτερος, manu quàm mente promptior atque præstantior in toto hoc opere in roducitur. Ac *Homeri* judicium hâc in re confirmat *Ennius*, cujus illud de *Æacidis* extat apud *Cicer.* De Divin. 2. *Bellipotentes sunt magè, quàm sapientipotentes.* *Ulysses* interim hic φιλαυτολογεῖ, laudat se, sed tamen ἐμμελῶς καὶ ἀνεπιφθόνως, fortitudinis palmam *Achilli* tribuens, prudentiæ verò sibi assumens. Ὅρα τὸ ἀξίωμα τοῦ βασιλέως, καὶ τὴν ἑαυτοῦ καίριον καὶ ἀνεμέσητον ἔπαινον, *Eustath.* Vid. *Plut.* de Laude sui. *Tu vires sine mente geris, --Tu pugnare potes, tu tantùm corpore prodes, Nos animo.* Idem hic *Ulysses* noster ad *Ajacem* apud *Ovid.* Metamorph. 13. Περὶ.] ὑπερβαλοίμην· Nam περὶ aliquando idem quod ὑπὲρ, ut περίφρων ὁ ὑπέρφρων· περὶ παίδων καὶ γυναικῶν, h. e. ὑπὲρ π. καὶ γ. Πρότερος γενόμην, &c.] Γέροντες ὡς σοφοὶ, καὶ φρενῶν δοκοῦντες. *Eurip. Andromach.* Ἡ ἐμπειρία Ἔχει τι λέξαι τῶν νέων σοφώτερον· *Eustath.* ad locum ex eodem Euripide. Ὦ παῖ, νέων μὲν τοι δρᾶν εὔτονοι χέρες, Γνῶμαι δ' ἀμείνους εἰσὶ τῶν γεραιτέρων· Id. *Bellerophh.* apud *Stob.* Τὸ γῆρας, ὦ παῖ, τῶν νεωτέρων φρενῶν Σοφώτερον πέφυκε, κ' ἀσφαλέστερον· Id. *Menalip.* apud eund. Ὁ χρόνος τἄλλα πάντ' ἀφαιρῶν, τῷ γήρᾳ προστίθησιν ἐπιστήμην· Plut. π. παιδ. ἀγ. Τῷ γήρᾳ φιλεῖ Χ' ὡ νοῦς ὁμαρτεῖν, καὶ τὸ βουλεύειν ἃ δεῖ· *Soph. Thyest.* Ἰσχὺς καὶ εὐμορφίη νεότητος ἀγαθά· γήρεος δὲ σωφροσύνης ἄνθος· *Democrit*, apud *Stob.* *Seris venit usus ab annis*, *Ovid.* Noster alibi de *Jove*, Πρότερος γέγονεν, καὶ πλείονα οἶδεν· quem locum laudat *Synes.* De Insomn. in initio.

[k] *Nulla salus bello*, quin potiùs illo statim satiantur homines, præsertim cùm cibo non satiantur. Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, *seriùs aut citiùs*, Αἶψα δὲ φυλόπιδος. ¶ Φύλοπις, vox poetica, pro μάχη, πόλεμος, ἀϋτὴ, ὑσμίνη, δηϊοτής. Unde πόλεμος & φύλοπις non rarò ponuntur ἐκ παραλλήλου in eodem carmine. Noster *Il.* δ. Πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνήν· *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. Πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνή· Monet *Eustath.* Φύλοπιν per se poni Ellipticè, plenè autem & ἐντελῶς φύλοπιν πολέμου, q. *conflictum belli*, ut Od. λ. φυλόπιδα στῆσαι πολυάϊκος πολέμοιο (ubi πολυάϊξ πόλ. est bellum *tumultuosum, ferox, impetuosum*, ab ἀΐσσω -ξω, idem quod ὁρμάω, *cum impetu ruo.*) φύλοπις à φῦλον et ὄψ. q. *clamor gentium*, quia viz. tantus est in bello clamor et strepitus, --*Clamórque virûm, clangórque tubarum:* hinc πόλεμος dictus δυσηχής, eadémque vox et clamorem significat, et bellum, βοὴ, ἀϋτὴ, &c. Sic *Eustath.* At quid si à φῦλον et ὄπις, *ultio*, seu *vindicta divina*, quia Deus sc. bello ulciscitur nationes. Est enim triplex hoc Dei flagellum, quo gentes punit atque castigat. Πόλεμος, Λιμὸς, et Λοιμός. Atque id verisimilius hoc Etymon facit, quòd formet genit. in ιδος, φύλοπις --ιδος, ut

12 [m] Αὐτίκ' ἐπειδ' ἅμα μῦθος ἔην, τετέλεστο δὲ ἔργον.
13 ———————— [n] Ἐριννύες, αἵ θ' ὑπὸ γαῖαν
Ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὀμόσσῃ.
14 [o] Εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον, ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
Πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν, ὅ τις σφ' ἀλίτηται ὀμόσσας.

[m] Ex hoc versu desumptum videtur proverbium illud tam frequens apud Gr. Parœmiographos. Ἅμ' ἔπος ἅμ' ἔργον. *Ubi quis citra moram id re præstat* (Erasmus) *quod verbis pollicetur.* Terent. *Dictum factum.* Virgil. *Dicto citiùs.* Autor hymni in *Mercur.* (nescio enim an *Homerus.*) Ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον. Usus est & *Aristan.* l. 2. Ep. 7. & *Apollon. Argon.* l. 4. Ἔνθ' ἔπος ἠδὲ καὶ ἔργον ὁμοῦ πέλεν ἐσσυμένοισιν. *Alexis* apud *Athen.* l. 9. Κῦφοι γὰρ αἰθέρ', ἅμ' εἶπε, γίγνετ' θ' ἅμα, uti illum versum legit et corrigit Cl. *Casaub.* Atque hinc adverbium ἐμμαπέως apud Poetam, *confestim, citò*, quasi ἁμεπέως, ἤγουν ἅμα ἔπει καὶ λόγῳ. *Eustath.* ταχέως, ἅμα τῷ εἰπεῖν, προθύμως· *Hesych.* Citat hoc carmen, *Plut.* l. Ad Principem Indoct.

[n] Severum perjurii vindicem et ultorem Deum etiam Gentes crediderunt. *Perjuris pœna*

ὄπις, ἰδος. Οὐδ' ὄπιδα τρομέουσι θεῶν. Suaviter hic ludit *Etymologus*. Φύλοπις, μάχη, παρὰ τὸ ὁμοῦ τὰ φῦλα εἶναι, φυλομίς τις οὖσα. Ἧς τε πλείστην, &c.] Variè exponitur Allegoria hæc γνωμική, seu Gnome allegorica. Mihi simplicissimus hic sensus videtur. Postquam in alteram partem inclinaverit belli alea, multi ferro demetuntur in exiguo tempore. Ἀλληγορικῶς οὖν καλάμην νῦν κέκληκε τὰ σώματα τῶν ἀνῃρημένων, ἄμητον δὲ τὸν τοῦ θέρους καιρόν· *Scholiast.* Vid. et *Eustath.* Scio variare Grammaticos de accentu vocis ἄμητος, *Eustath.* et *Suid.* ἄμητος proparoxyt. est *tempus messis*, ὁ καιρὸς τοῦ θέρους· ἀμητὸς oxyt. *messis ipsa*, ὁ θεριζόμενος καρπός· *Hesych.* contrà, cui assentitur *H. Steph.* Mihi non tanti videtur hoc discrimen, nec scio an ubique solicitè adeò observetur apud Autores. Citat verò hunc locum *Aristid. Quint.* de Music. l. 2. Et huc respicit *Macrob. Saturnal.* l. 5. c. 15. *Homerus quotiens multam necem significare vult, messem hominum factam esse dicit.* At quorsum spectat illud *quotiens*? quasi sæpiusculè, aut saltem plus vice simplici sic loquatur *Homerus*; cùm hæc Metaphora seu potiùs Allegoria (ni fallor) hoc duntaxat in loco habeatur.

[1] Γνωμικὸν ἐστιν, ὡς μὴ δέον ὂν τοὺς ἐν μάχῃ συχνῶς πίπτοντας, ἀπαίτια πενθεῖσθαι ὑπὸ στρατιωτῶν, οἷς ἡ τροφὴ συνέχει, καὶ ἡ τοῦ σώματος ἐπιμέλεια· *Eustath.* ad locum. *Venter* (militum præsertim in prælio) *non habet aures*, sed nec oculos ad lacrymandum, nec linguam ad lugendos mortuos. Quatuor hosce versus sic interpretatur *Cicero Tuscul.* 3. *Namque nimis multos, atque omni luce cadentes Cernimus: ut nemo possit mœrore vacare. Quo magis est æquum tumulo mandare peremptos Firmo animo, & luctum lacrymis finire diurnis.* ¶ Ἐπήτριμοι, ἐπάλληλοι, πυκνοί, συνεχεῖς, πολλοί· à τρία τρίμος (τρία enim et πάντα, et πολλά, et τρὶς πολλάκις, numerus certus pro incerto) ut à δύο δυμος δίδυμος· et pleonasmo, τοῦ η ἠτρέιμος, ἐπήτ. ut ἐπηετανός, ἐπήβολος· vel ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς ὕφεσιν ἠτρίων, ὅ ἐστιν ἐπαλλήλων στημόνων, ἑτέρων ὄντων ἐφ' ἑτέροις· *Eustath.* Νηλέα] οὐκ ἐπὶ ψόγου (ut alibi) ἀλλὰ τὸ ἀπαθῆ, ἢ ἀδαπανῆ, καὶ ἀπενθῆ, καὶ ὀλιγόδακρυν, *Eustath.* quemadmodum et σιδήρεος θυμὸς alicubi apud Poetam non pro animo sævo et crudeli, sed obstinato et incredulo. Luctus pro mortuis non ultra diem unum aut alterum durare debet. In bello præsertim citò lacrymæ inarescunt. Τοῦ μὲν θανόντος οὐκ ἂν ἐνθυμοίμεθα, Εἰ τι φρονοῖμεν, πλεῖον ἡμέρας μιᾶς· *Simonid.* apud *Stob.* Ἀλλά τι ἀλλότριον κῆδος ἐφημέριον. *Theogn.* Ad hunc locum alludit *Liban.* orat. 9. quæ est in *Julian.* Imp. necem. Ὦ πολλὰ συγκινήσας ἐπὶ σαυτῷ δάκρυα, οὐκ ἐπ' ἤματι κατὰ τὸ ἔπος, ὁλοφυρμοῦ τυχών. Citat totum hunc locum *Dionys. Halicar.* Τέχνη. Et ex primo versu sumptus proverbialis ille senarius apud *Suid.* Οὐκ ἂν δύναιο γαστρὶ πενθῆσαι νέκυν.

12 [i] ***Statim deinde simul atque verbum*** **prolatum** ***& perfectum***
13 —— [k] ***Furia quæ sub terrâ*** ***(quóque opus fuit.***
Homines puniunt, quicunque perjurium commiserit.
14 [l] ***Quòd si quid horum perjurium*** **fit,** ***mihi dii mala dent***
Multa admodũ, quæcunque dant **ei** ***qui ipsos offenderit jurando.***

[i] Gen. 1. 3. Dixit, Fiat lux, & fuit lux. *Ps.* 33. 9. Dixit, & factum est. [k] *Exod.* 20. 7. Non relinquet impunẽ eum Dominus, qui assumpserit nomen suum in vanum. *Zech.* 5. 4. Ut invadat (sc. maledictio) domum furis, & domum jurantis per nomen meum falsò. [l] *Num.* 5. 19, &c. Adjurabítque eam sacerdos --Si declinâsti à viro tuo--his maledictionibus subjacebis; Det te Dominus in maledictionem--ingrediantur aquæ maledictæ in ventrem tuum--Et respondebit mulier, Amen, Amen.

---

pœna divina exitium, humana dedecus. Cic. de leg. l. 2. Hinc Ζεὺς ὅρκιος apud *Eurip. Soph.* aliósque, q. τοῦ ὅρκου ἔφορος juramenti præses, et perjurii ultor. Et ut *Hom.* hic, ita *Hesiod.*

Ἐργ.

Εργ. καὶ Ἡμ. Ἐριννύας vocat perjurii vindices, Ὅρκον τιννυμένας τὸν Ἔρις τέκε πῆμα βροτοῖσι· Id. *Theogon.* Ὅρκον θ', ὃς δὴ πλεῖστον ἐπιχθονίους ἀνθρώπους Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἑκὼν ἐπίορκον ὀμόσσῃ· *Pseudo-Phocyl.* Ψευδόρκον στυγέει θεὸς ἄμβροτος, ὅστις ὀμόσσῃ· *Tibull. Ah miser! & si quis primò perjuria celat, Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.* Nec in hâc vitâ tantùm, sed & post mortem & apud Inferos & ὑπὸ γαῖαν perjurii pœnas luere censebantur οἱ ἐπίορκοι. Erinnyes autem seu furiæ μυθικῶς, Deæ Infernales scelerum ultrices, Αἱ ποιναὶ μερόπων ἀγχόνειραι· *Orac. Magic.* Ἤτοι αἱ κολαστικαὶ δαίμονες, ut exp. *Plethon* Schol. Ἀλληγορικῶς autem nihil aliud sunt quàm conscientiæ morsus & flagra, quibus perjuri & impii apud Inferos torquentur & lancinantur. *Hæ sunt impiis assiduæ domesticæque furiæ, quæ dies noctésque scelerum pœnas ab iis* (vivis mortuísque) *repetunt. Cic.* orat. pro *S. Rosc. Amer.* ¶ Ὅρκον ὀμνύναι vel ὀμόσαι apud *Hom.* idem quod ἁπλῶς ὀμνύειν, unde Posteri formarunt ὁρκωμοτεῖν & ὁρκωμοσία· & ἐπίορκον ὀμόσαι idem quod ἐπιορκεῖν· ut & apud *Hesiod. Aristophan.* alios.

° Solebant jurantes devovere se, & capiti suo diras imprecari, si pejerarent. Πᾶς γὰρ ὅρκος εἰς κατάραν τελευτᾷ τῆς ἐπιορκίας· *Plut. Rom. Quæst.* Εἰ τ' ἐπιορκῶ, ἐξώλης ἀπολοίμην αὐτὸς τε καὶ εἴ τί μοι ἐστί· *Demosth.* Or. adv. *Conon.* Ἐπιορκοῦντι δὲ ἐξώλεια καὶ αὐτῷ καὶ γένει τῷ ἐξ ἐμοῦ· *Seld. Marm. Arundel.* In fœdere

15 ᵖ Ζεῦ πάτερ, οὐ μεγάλας ἄτας ἄνδρεσσι δίδοῖσθα.
16 ——————— ᵍ Δέχεται κακὸν ἐκ κακοῦ αἰεί.
17 ——————— ʳ Ἐπὶ δὲ στενάχοντο γυναῖκες
Πάτροκλον πρόφασιν, σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἑκάστη.

ᵖ Πάντεσσι θνατοῖσι δαίμων ἐπέταξε πόνους ἄλλοισιν ἄλλους, *Bacchyl.* apud *Stob.* Ὦ Ζεῦ, τί ποθ' ἡμῖν δὺς χρόνον τοῦ ζῆν βραχὺν, Πλέκειν ἀλύπως τοῦτον ἡμᾶς οὐκ ἐᾷς. *Euphr.* apud eund. Δαίμων βροτοῖσι πάντ' ἀνδρείοις κακά· *Incert.* apud *Grot.* Excerpt. Οὐδέ τις ἐστὶν Ἀνθρώπων, ᾧ μὴ Ζεὺς κακὰ πολλὰ διδῷ, *Mimnerm.*

ᵍ Ἕτερα δὲ ἀφ' ἑτέρων κακὰ κακῶν κυρεῖ. *Eurip. Hec.* Ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται· Id. *Troad. Aliud ex alio malum. Terent. Eun.* Ἄλλῳ ἐπ' ἄλλην κῆρα κινήσει Θεός· *Lycophr.* Αἰεὶ δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο, supr. *Il.* π. ubi vid. plura in hanc mentem.

ʳ Hinc natum Adagium, Πάτροκλον πρόφασιν, de quo vid. Parœmiographos, *Diogenianum* (apud quem est Πατρόκλειος πρόφασις) & alios; cùm quis simulat se aliquid facere ob alium finem quàm reverâ intendit. Quanquam & aqua hìc hæret *Erasmo*, qui ad *Patroclum* quendam *Aristophaneum* nos remittit; quod in illo magis mirandum (notante *Xylandro* Annot. in *Plut.* de Laude sui) quippe qui solet alioquin ex singulis ferè *Homeri* noematis adagia cudere. Utuntur *Plut.* de sui Laude, *Achil. Tat.* Erot. *Anna Commen.* Alex. l. 3. ità enim quod ibi est Πρόκλον, Πάτροκλον legendum rectè monet in editione suâ *D. Hoeschel.* ut sit mendum ex compendio natum, ut

τοῖς

Smyrn. & *Magnes.* ubi & aliam jurisjurandi formulam adducit cum adjecta imprecatione & vetustissimâ & horrendam, ex *Vettio Valente* Autore nondũ edito. Vid. locũ Sic *Lat.* Dii me *perdant*, vel *Dispeream si*, &c. apud *Plautum* & alios. *Juro ego* —— *Me servasse fidem*; *si fallo, vipera nostris Sibilet in tumulis, & super ossa cubet.* *Proper.* l. 4. Hujusmodi plures imprecationum formulæ passim occurrunt apud Autores utriusque linguæ. Vid. *Brisson.* Formul. l. 8. Insignis illa inprimis erat execratio addita solenni *Romanorum* juramento, *Per Jovem lapidem*, cujus meminit *Festus* hisce verbis, *Jovem lapidem juraturi, silicem tenentes his verbis utuntur, Si sciens fallo, tum me Diespiter, salvâ urbe arcéque, bonis ejiciat, ut ego hunc lapidem.* Quam formulam *Græcè* expressit *Plut.* in *Sylla.* & *Polyb.* l. 3. Ἐκ πίπτοιμι οὕτως ὡς ὅδε λίθος νῦν, καὶ ταῦτ' εἰπὼν ῥίπτει τὸν λίθον ἐκ τῆς χειρός. Sed & hujusmodi ἀραὶ seu diræ etiam *Christianis* olim usitatæ, & solennes, ut *in tremendo sc. die judicii perjurus haberet portionem Judæ, lepram Gebezi, & tremorem Caini.* *Selden.* noster ὁ πάνυ (ex Novellâ 8.) loco jam laudato. Insigne porrò exemplum hujusmodi juramenti execratorii occurrit apud Poetam supr. *Il. γ.* Ὁππότεροι πρότεροι ὑπὲρ ὅρκια πημήνειαν, Ὧδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνος, Αὐτῶν καὶ τεκέων, ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγεῖεν· quæ postrema imprecationis pars revocat mihi in mentem votum illud χιλιαστικὸν, quod habetur inter alias diras hypotheticas viri sancti *Job* 31. 10. *Scortum alterius sit uxor mea*, &c.

15 [n] *Jupiter pater, profectò magna damna hominibus das.*
16 —— [o] *Excipit malum post malum semper.*
17 —— *Ingemiscebant* deflebantque *feminæ*
Patroclum prætextu, reverâ *autẽ suas ipsarum ærumnas singulæ.*

[n] *Job.* 21. 17. Dolores impertitur Deus irâ suâ. *Isa.* 45. 7. Ego Dominus formans lucem, & creans tenebras; faciens pacem & creans malum. *Amos* 3. 6. An erit malum in civitate quod Dominus non fecerit? [o] *Job* 1. 16. Adhuc illo loquente supervenit alius, &c. (*velut unda supervenit unda.*) *Isa.* 30. 1. Ut adderetis peccatum super peccatum. *Ezech.* 7. 26. Ærumna superveniet ærumnæ.

πατρὸς pro πατρός, sic Πάτροκλον pro Πάτροκλον. Ad hunc porrò *Homeri* locum (ni fallor) alludit *Dio Cass.* l. 43. ubi *Arsinoe* Regina in turba Captivorum conspecta populo Ro. Πάμπολυν οἶκτον ἐνέβαλε, κἀκ τούτου ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ καὶ οἰκεῖα πάθη παρωδύραντο. Et *Heliodor.* l. 1. Ἐδάκρυον δὲ — τὸ μὲν ἐκείνου πρόφασιν, μνήμης δὲ τῶν ἰδίων ἕκαστος.

ΙΛ. υ'.

1 ——— [a] Ὕστερον αὖτε τὰ πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα
Γεινομένῳ ἐπένησε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
2 ——— [b] Χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς.
3 [c] Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διῒ οἰνοχοεύειν
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
4 [d] Ζεὺς ἀρετὴν ἄνδρεσσιν ὀφέλλει τε μινύθει τε,
Ὅππως κεν ἐθέλῃσιν, ὁ γὰρ κάρτιστος ἁπάντων.
5 [e] Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, νηπύτιοι ὥς,
Ἑσταότ' ἐν μέσσῃ ὑσμίνῃ δηϊοτῆτος.
Ἔστι γὰρ ἀμφοτέροισιν ὀνείδεα μυθήσασθαι
Πολλὰ μάλ', οὐδ' ἂν νηῦς ἑκατόζυγος ἄχθος ἄροιτο.
6 [f] Στρεπτὴ δὲ γλῶσσ' ἐστὶ βροτῶν· πολέες δ' ἔνι μῦθοι,
Παντοῖοι, ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα.
7 [g] Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, τοῖόν κ' ἐπακούσαις.
8 [h] Ἀλλὰ τί ἦ ἔριδας καὶ νείκεα νῶϊν ἀνάγκη
Νεικεῖν ἀλλήλοισιν ἐναντίον, ὥστε γυναῖκας,
Αἵ τε χολωσάμεναι ἔριδος πέρι θυμοβόροιο
Νεικεῦσ' ἀλλήλῃσι μέσην ἐς ἄγυιαν ἰοῦσαι,
Πόλλ' ἐτεά τε καὶ οὐκί, χόλος δέ τε καὶ τὰ κελεύει.

[a] Ἃ σοι πέπρωται, τάδε τλῆθι γενναίως, Καὶ μὴ σοφίζου, τὸ χρεὼν γὰρ οὐ φεύξῃ. *Babrias* apud *Etymol.* Τό γε μόρσιμον οὐ παρφυκτόν, *Pindar.* Pyth. 12. Ὅ,τι μοῖρα παθεῖν, οὐκ ἔστ' ὑπαλύξαι. *Theogn.* Ὅττι πάντες ὅσους βροτέη τέκε γαστήρ, Μοιριδίῃ κλωστῆρος ἐδουλώθησαν ἀνάγκῃ. *Nonn. Dionyſ.* lib. 3. Τὸ χρεὼν οὐδὲ προμηνυόμενον διαφυγεῖν οἷόν τε, *Iſid. Pel.* l. 2. Ep. 77. *Certum eſt & inevitabile fatum*, *Manil.* Πείσεται] Imò & πράξει juxta nonnullos, ſi fatum Stoicum admittimus: quaſi id ſc. ex diametro pugnaret cum libertate voluntatis humanæ. Τῶν δὴ φασκόντων ἐλευθέρων εἶναι τοῦτο πρῶτον ἀφαιρεῖται τὴν ἐλευθερίαν, τὸ μὴ εἶναι κύριον ἅττα ἐθέλει δρᾶν, ἀλλ' ἠναγκάσθαι πράττειν ὅσα οἱ Γεινομένῳ ἐπένησε, &c. *Liban.* Orat. 31. quæ eſt de *Servitute*. Cùm tamen *Stoici* non minùs τὸ ἐφ' ἡμῖν, quàm τὴν εἱμαρμένην in ſcriptis ſuis ubique deprædicant. Certè *Seneca*, *Epictetus*, *M. Antoninus*, illi *Stoicorum* Triumviri, qui fatum paſſim inculcant, iidem tamen τὸ ἐφ' ἡμῖν & libertatem voluntatis ſtrenuè, & conſtanter aſſerunt atque defendunt. Vid. omnino Cl. *Mer. Caſaub.* Not. in *M. Antonin.* l. 3. c. 4. *Stoicis* hac in causâ patrocinantem: ubi inter alia egregia hæc habet. *Quare vulgi erroribus --- hanc de fato Stoico, quod homines in truncos ſtipiteſque convertat, opinionem accenſendam judico. Quòd ſi in explicanda* τοῦ αὐτεξουσίου καὶ εἱμαρμένης *concordia ſe non expediverunt Stoici, Chryſippus, aliive, -- non eſt in re tam abſtruſâ quòd id miremur, nec id ſolis accidit Stoicis.* Hæc ille. Et profectò Εἱμαρμένη, καὶ Αὐτεξούσιον, *fatum* (ſeu potiùs providentia divina) & *liberum arbitrium* non ſunt ἀσύστατα, etſi nos fortè reconciliare non poſſumus. Mihi impenſè arridet illud *Chæronenſis* philoſophi, Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ πείσομαι (*Menand.*) ἀλλ' ἔξεστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ ποιήσω, οὐ ψεύσομαι, οὐ ῥᾳδιουργήσω, &c. *Plut.* περὶ Εὐθυμ. Hunc porrò nodum ſolvere conatur *Merc. Triſm. Pœmand.* Εἵμαρται δὲ καὶ τῷ κακὸν ποιήσαντι, τὸ παθεῖν· καὶ διὰ τοῦτο δρᾷ, ἵνα πάθῃ ὃ πάσχει ὅτι ἔδρασε· Vid. tamen, quomodo intricatam & perplexam reddat hanc rem, & prætextu τῆς μοίρας ſe excuſet nequam ille *Soſtratus* apud *Lucian.* Dial. Mort. Vid. & *Hierocl.* de Provid. & Fat. & *Boeth.* de Conſol. l. 5. & eundem *Lucian. Jove* Confutat. ubi & ad hunc

Hom.

Il. 20.

1 ——[a] P*osteà deinde ea patietur* homo, *quacunq; ei Parca*
Nascenti nevit filo, & destinavit *quando ipsum peperit mater.*
2 --[b] *Terribiles* sunt *Dii cùm apparent manifesti.*
3 *Qui utiquè pulcherrimus erat mortalium hominum,*
Quem & rapuèrunt Dii, Jovi ut pocula ministraret,
Formam ob suam, ut immortalibus interesset.
4 [c] *Jupiter virtutem viris augètque minuitque,*
Prout voluerit, is enim potentissimus omnium.
5 [d] *Sed agè, nè amplius hæc dicamus, stultorum more,*
Stantes in medio conflictu pugnæ:
Licet enim utrisque probra jactare
Multa admodum, neque navis centiremis onus portaret.
6 [e] *Volubilis lingua est hominum, multique insunt sermones,*
Omnigeni; verborum autem ingens campus hinc & indé.
7 [f] *Quale dixeris verbum, tale audias.*
8 [g] *Sed quid rixis & jurgiis nobis necesse est*
Contendere invicem ex-adverso, veluti mulieres?
Quæ iratæ jurgio præ-gravi
[h] *Rixantes-jactant mutuò mediam in plateam procedentes*
Multa vera & non: ira vero & ista dicta *suggerit.*

[a] *Job* 23. 14. Perficiet, quod de me decretum est. [b] *Exod.* 33. 20. Non videbis me homo & vivet. *Job* 37. 22. Dei terribilis est majestas. [c] 1 *Cor.* 12. 11. Dividens singulis prout vult. *Eph.* 4. 7. Unicuique nostrûm data est gratia secundùm mensuram donationis Christi. [d] *Prov.* 18. 6. Labia stulti miscent se rixis; & os ejus jurgia provocat. [e] *Jac.* 3. 5, 8. Lingua modicum quidem membrum est, & sese effert magnificè --Linguam nullus hominum domare potest; inquietum malum &c. [f] *Matt.* 7. 2. In quâ mensura mensi fueritis, remetietur vobis. [g] *Gen.* 13. 8. Nè sit jurgium inter me, & te. 2 *Tim.* 2. 23. Servum Domini non oportet litigare. *Tit.* 2. 3. Non litigiosos esse. [h] *Psal.* 106. 23. Offensus animo, perperam verba fecit. *Prov.* 30. 33. Ira elicit rixam.

Hom. locum alludit. Ἐπὶν. λίνῳ] Δηλοῦται δὲ διὰ τούτου ἡ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐν λεπτῷ τροπή, καὶ ὁ ἐν τούτοις εἱρμός· *Eustath.* juxta illud *Nasonis*, *Omnia sunt hominum tenui pendentia filo.* Ἀπὸ δὲ τοιούτου νήθειν καὶ οἱ βαρεῖαι κατακλῶθες alibi apud Poetam.

[b] Γνωμικὸν τό, Χαλεποὶ δὲ θεοὶ φαίνεσθαι ἐναργεῖς, ὅπερ ὀρθὸν ἔσται παρῳδηθὲν ἑνικῶς, Χαλεπὸς δὲ θεὸς φ. ἐναργής· ὅ ἐστι, χαλεπὸν τὸ θεὸν ὀφθαλμοφανῶς ἰδεῖν. *Eustath.* Citat & *Athenag.* Legat. pro *Christian.*

[c] *Cic.* Tuscul. 1. *Nec Homerum audio qui Ganymedem à diis raptum ait propter formam, ut Jovi pocula ministraret.* Πολυθρύλλητον illud Musarum Charitúmque Carmen apud *Theogn.* Ὅ,τι καλὸν, φίλον ἐστὶ, τὸ δ' οὐ καλὸν, οὐ φίλον ἐστί. Unde & τὸ φίλον εἶναι τὸ καλὸν, παροιμιακῶς dictum videtur apud *Eurip. Bacch.* & *Plat. Lysid.* Nec omittendum illud *Aristotelis* Apophthegma apud *Laert*: qui πρὸς τὸν πυθόμενον διὰ τί τοῖς καλοῖς πολὺν χρόνον ὁμιλοῦμεν, Τυφλοῦ, ἔφη, τὸ ἐρώτημα. Rectè autem quadrabit

drabit hæc *Homeri* fabula & Gnome de puero in cœlum rapto Κάλλεος εἵνεκα οἷο, si per κάλλος non intelligatur forma corporis, sed virtus & pulchritudo animi, quæ *si corporeus oculis cerni posset, admirabiles sui amores excitaret*, ut inquit ille. Ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ῥᾴδιον ἰδεῖν τό, τε τῆς ψυχῆς κάλλος, καὶ τὸ τοῦ σώματος. *Arist.* Pol. 1. 3. Citat verò hunc *Hom.* locum *Achill. Tat.* Ἐρωτ. l. 2. & *Apollon.* de Syntax. l. 2.

ᵍ Huic geminum illud *Hesiodi* in initio operis, Ῥεῖα δ' ἀρίζηλον μινύθει, καὶ ἄδηλον ἀέξει, quem parallelissimum observat etiam *Eustath.* hoc in loco. Ἀρετὴ quidem hìc, ut alibi passim ab *Homero*, restrictè sumitur & *Synecdochicè* pro fortitudine, quæ est certa species virtutis: potest tamen etiam latiùs extendi, & propriè sumi pro virtute in genere, ut virtutis cujuscunque autor & auctor dicatur Deus. Citat portò hunc versum, *Theophil.* ad *Autol.* l. 2. ut probet ex *Homero* dari providentiam. Et forte-an alludit *Theocrit.* Idyl. 17. Ἀρετάν γε μὲν ἐκ Διὸς αἰτεῦ. & *Pind.* Isthm 3. Ζεῦ, μεγάλαι δ' ἀρεταὶ θνατοῖς ἕπονται ἐκ σέθεν· *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 8. Τὰς τῆς ἀρετῆς θεόθεν ἥκειν ἐπ' αὐτῷ (ἀνθρώπῳ sc.) πιστεύεται.

ʰ Οὐδ' ἂν νηῦς, &c.] Hinc proverbium exculpsit Chiliastes, *Naves convitiis onustæ*, cui parallelum illud alterum, *Plaustra convitiorum*, vel *Plaustra convitiis onusta*. Ὅλας ἁμάξας λοιδορειῶν καλεσχέδασε ἀλλήλων, *Lucian.* Eunuch. Id. *Jove Tragœdo*, Ἐξ ἁμάξης παρρησιάζεται. Unde ἐξ ἁμάξης λοιδορεῖσθαι, *è plaustro convitiari*, pro *Convitiis onerare*, de quo adagio vid. *Suid.* aliosque Parœmiogr. Tale igitur & dictum hoc παροιμιῶδες. Οὐδ' ἂν νηῦς, &c. *Nè navis quidem centiremis onus portaret*, convitiorum sc. quæ facilè est hominibus in se mutuò vibrare: In udo enim & in promptu sunt convitia, & ἐπ' ἄκρου τοῦ χείλους, & sponte in os, imò ex ore fluunt probra ac maledicta, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε, ut vel εὐρεῖαν φορτίδα onerare possint; præsertim cùm nihil tam φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς quàm ὀνειδισμός. Consimili adagio usus est *Theogn.* de multitudine, vel potiùs de paucitate amicorum. Veri & fideles amici haud ità multi sunt, quin omnes unâ navi vehi possint. Τοὺς δ' οὐχ εὑρήσεις διζήμενος οὐδ' ἐπὶ πάντας Ἀνθρώπους, οὓς ναῦς μὴ μία πάντας ἄγοι. *Eustathii* verò glossema hoc in loco, Οὐδ' ἂν νηῦς, &c. ἐὰν γράφειν δηλαδὴ, καὶ βιβλίοις ἐντιθεῖεν, utcunque, mihi in mentem revocet Epilogum Evangelii S. *Johan.* videtur tamen minùs quadrare τῇ ἀφελότητι καὶ ἀσεμνότητι hujus dicti proverbialis. Judicent eruditi. Νηῦς ἑκατ'.] ¶ ἱ Ὑπὸ ἑκατὸν ἐρετῶν ἐλαυνομένη· ζυγὰ γὰρ αἱ τῶν ἐρεσσόντων καθέδραι· *Schol.* ad locum. *Eustath.* videtur legere ἑκατόζυγος extrito ν: sed ἑκατὸν in compos. (ni fallor) semper integrum manet, ut ἑκατόμπυλος, ἑκατόμβη, ἑκατόμπεδον, ἑκατόγχειρ, ἑκατόνταρχος, interjecto τ', ἑκατονταχάρηνος, inserto τα per Epenth. &c. Videtur itaque ἑκατηβελέτης, Epith. *Apollinis*, ex ἑκὰς potiùs quàm ab ἑκατὸν, & βάλλω, vel βέλος, ut ἑκηβόλος, esse compositum. Videtur autem omnino νηῦς ἑκατόζυγος simpliciter hìc dici pro πολύζυγος (numerus certus pro incerto), ut νῆας μυριοφόρους apud *Thu-*

ⁱ Δοξάζει μὴ δεῖν ἀπὸ θεόθεν τι δεδιδαγμένον, ἐνδοιάζειν ἐφ' οἷς ἔγνω. *Eustath.* ad locum. Nec multùm hoc distat ab eo quod dicitur *Il.* γ'. Οὔτοι ἀπόβλητ' ἐστὶ θ'. ε', δ'.

9 ⁱ Ὡς οὐ ῥηΐδι' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι, οὐδ' ὑπoείκειν.
10 ᵏ Ἀλλά τιν υἱὸν αὐτὸς ἀναίτιος ἄλγεα πάσχει
Μὴ ψ' ἕνεκ' ἀλλοτρίων ἀχέων· κακὰ ἀεισόμενα δ' αἰεὶ
Δῶρα θεοῖσι δίδωσι, τὰ ὑγρὸν εὔρω ἔχουσιν.

ᵏ *Alius peccat, alius plectitur.* Τὸ κακὸς κακὸν ὗς ἀπέπεσεν, Prov. apud *Erasm.* *Unde autem, nec liquet, nec refert*, inquit ille, *sapit enim vulgus.* Huic non absimile illud *Eubuli* apud *Athen.* l. 9. Ἂν μάγειρος ἐξαμάρτῃ τάνον, ὥς φασιν, αὐλητὴς παρ' ἡμῖν τύπτεται, *Si coquus peccat, tibicen vapulat.* Et geminum planè illud, quod nescio unde habet Chiliastes, Ππίσαυλος ὑφάντε, ὑπάπτης ἐτύφθη ubi pro ὑπάπτης (voce nihili, quam & se non intelligere ingenuè fatetur *Erasmus*) pridem monuit *Gesnerus* legendum ἠπητὴς, vel potiùs --τὴς, i.e. ῥάπτης, *sutor* vel *sartor*, *Peccavit textor, & vapulavit sartor.* Est verò

cyd. l. 7. pro μεγάλη, uti ibi exponit *Scholiastes.*

[f] *Laert.* l. 1. in *Pyrrh.* *Dio Chrysost.* orat. 12. *Clem. Alex.* Strom. 3. Πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δειλοί τε καὶ ἐσθλοί Προσπίπτουσ'. *Pythag.* Aur. Carm. Στρεπτὴ γλ. *labilis, lubrica, volubilis, versatilis.* Ὑγρὰ καὶ εὐλύγιστος, ὅθεν καὶ γλῶσσαι λέγεται, οἱονεὶ κλῶσσαι, διὰ τὸ εὔκλαστον. *Eustath.* Ὡς ἐν ὑγρῷ ἐστιν ἡ γλῶσσα. *Theophrast.* apud *Stobæum.* Ὑγρὰ ἡ γλῶσσα, καὶ εὔστροφος, *Greg. Nyss.* in *Eccles.* hom. 1. Νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα] πληθυσμὸς, καὶ ἐπινέμησις ἐφ' ἑκάτερα, *Eust.* Ὁ δὲ νομὸς πάνυ καιρίως ἔχει ῥηθεὶς ὡς ἐπὶ λειμῶνος. (Idem) q. d. Lingua satis amplum habet orationis campum, in quo expatietur. Νομὸς enim *pascuum, pratum, campus* oxyt. Νόμος *lex* paroxyt. apud *Hom.* non occurrit, uti jamdudum observarunt Critici, interque alios *Joseph.* c. *Apion.* l. 2. Hæc porrò *Homeri* verba videntur mihi verissimè usurpari posse de *Homero* ipso. Πολέες δ' ἔνι μῦθοι Παντοῖοι· ἐπέων δὲ πολὺς νομὸς ἔνθα καὶ ἔνθα. quod posterius hemistichium vir quidam è nostratibus longè doctiss. in posterioribus Annot. ad *N. F.* nescio quomodo aliud agens *Hesiodo* adscribit: sed profectò istiusmodi μνημονικὰ ἁμαρτήματα maximis etiam ingeniis sunt fatalia.

[g] Τοῦτο δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν φιλονείκων ἀληθεύει (*Eustath.*) qui sc. contentionis serram reciprocant, nec rixandi finem faciunt: nam alioqui nonnunquam εὐλογεῖ τις τὸν κακολογοῦντα. Citat autem hunc versum *Plut.* Advers. *Colot.* & *Greg. Naz.* Ep. 61. Ex hoc porrò *Homerico* expressum videtur carmen illud *Alcæi* apud *Hesiodi* Scholiasten, Εἴκ' εἴπεις τὰ θέλεις, ἀκούσαις τά κ' οὐ θέλεις, atque illud etiam ipsius *Hesiodi* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Εἰ δὲ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μεῖζον ἀκούσαις. Et *Eurip. Alcest.* Εἰ ἡμᾶς κακῶς ἐρεῖς, ἀκούσῃ πολλὰ, κοὐ ψευδῆ κακά. Et *Moschion.* apud *Anton. Meliss.* l. 1. Εἰ θέλεις καλῶς ἀκούειν, μάνθανε καλῶς λέγειν. Hinc versus ille rhythmicus, *Os qui non claudit, quod non vult, sæpiùs audit.* & *Sallust.* De clam. in *Cicer.* *Uti, si quam maledicendo voluptatem cepisti, eam malè audiendo amittas, Plaut.* Pseud. *Contumeliam si dices, audies.* Contrà Μὴ σκῶπτε ἄνθρωπον, καὶ μῶμον οὐχ ἕξεις. *Nil.* Parænet.

[h] Λοιδορεῖσθαι δ' οὐ πρέπει ἄνδρας ποιητὰς ὥσπερ ἀρτοπώλιδας. *Aristoph.* Βατράχ. Σμικρᾶς δ' ἀφορμὰς ἢν λάβωσι τῶν λόγων, Πλείους ἐπεισφέρουσιν· ἡδονὴ δέ τις Γυναιξὶ μηδὲν ὑγιὲς ἀλλήλαις λέγειν· *Eurip. Phœniss.* *Sedemus domi desides, mulierum ritu altercantes inter nos. Q. Capitolin.* apud *Liv.* l. 1. Τοῦ κακορρημονεῖν ὡς ἀγυιαῖς ὅπλα καὶ γυναικείῳ ἀφισάμενοι, *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Commen.* l 4. Muliebre telum rixa est. Et ut viri manibus & armis, ità sequior sexus linguâ & verbis strenuè rem gerunt, & acriter inter se pugnant, & quasi digladiantur. Viri denique *ore gladii*, feminæ *gladio oris* se mutuò transfigunt. Πόλλ' ἐπεὰ τε &c.] Ira, non aliter ac fama, *Tam ficti pravique tenax, quàm nuntia veri*, Καί τι ἔπος προέηκεν ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον. Mulierculæ inprimis rixantes effutiunt *quicquid id buccam*: πόλλ' ἐπεά τε καὶ οὐκί.

9 *Haud facilè possunt Deorum inclyta dona,*
A viris mortalibus domari, nec subigi.
10 [i] *Quorsum verò nunc ille innocens dolores patitur*
Immeritò ob noxas alienas? grata verò semper
Dona Diis dat, qui cælum latum possident.

[i] *Job* 2. 3. Nunquid consideràsti servum meum Job, quòd non sit ei similis in terra, vir simplex & rectus, ac timens Deum? —— Tu autem commovisti me adversus eum, ut affligerem eum frustrà.

verò hoc contra justitiæ regulas, ut alio peccante, alius pœnas luat. Siquidem [a] Ἕκαστος τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει, inquit Doctor Gentium *Gal.* 6. (quod certè miror inter *Adagialia*

sacra non posuisse *A. Schottum*, æquè ac alterum illud huic ἐπαλλοτριοῦν, quòd ibid. paulò antè præcedit, Ἀλλήλων τὰ βάξη βαζέμεν) & juxta proverb. *Arab. Omnis ovis suspenditur è calceneo suo.* At dura planè & dira illa *Persarum* lex, quâ *Unius ob noxam* ple-

[l] *Nè Hercules contra duos*, nedum contra plures, nedum omnes, καὶ πᾶσι μάχεσθαι. Imò nec *Mars* ipse, nec *Pallas*. Οὐδὲ κ' Ἄρης &c. Οὐδεῖ τινὰ διὰ μάχης μολεῖν πᾶσιν Ἀργείοις. *Eurip. Iphig. Aul.*
[m] *Tutius est igitur fictis contendere verbis*, &c. *Promissis dives* (&, Linguâ fortis) *quilibet esse potest.*

11 [l] Ἀλλ' ἄγ', ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς ἴτω, μεμάτω δὲ μάχεσθαι·
Ἀργαλέον δέ μοί ἐστι καὶ ἰφθίμῳ περ ἐόντι
Τοσσούσδ' ἀνθρώπους ἐφέπειν, καὶ πᾶσι μάχεσθαι.
12 [m] Καί κεν ἐγὼν ἐπέεσσι καὶ ἀθανάτοισι μαχοίμην,
Ἔγχει δ' ἀργαλέον· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
13 [n] Οὐδ' Ἀχιλεὺς πάντεσσι τέλος μύθοις ἐπιθήσει,
Ἀλλὰ τὸ μὲν τελέει, τὸ δὲ καὶ μεσσηγὺ κολούει.
14 [o] Οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλὸς, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων,
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Αἴκε σε χειρότερός περ ἐὼν ἀπὸ θυμὸν ἕλωμαι.
15 [p] Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ οὐ πείσεσθαι ἔμελλεν,
Οὐ γάρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, οὐδ' ἀγανόφρων.

Sunt viz. θρασύδειλοι nimium multi, Κακοὶ ὄντες πρὸς αἰχμὴν, ἐν δὲ τοῖς λόγοις θρασεῖς. *Soph.* Μάχεσθαι οὐ μόνον ὅπλοις ἐστὶ καὶ ἔγχει, ἀλλὰ καὶ λόγοις, ἐξ ὧν τὸ λογομαχεῖν. *Eustath.* Hinc illud veteris Com. Ξίφος πιπράσκει σῶμα, τὸν δὲ νοῦν λόγος. Et certè lingua est tantùm non Panoplia, gladius, hasta, & sagittæ, teste etiam bellicosissimo Rege *Davide*.——

[n] Κολούει.] κολοβοῖ καὶ ἀτελὲς ἀφίησι. Τοῦτο δὲ οἰκεῖον ῥηθῆναι περὶ τὸν πολλὰ οὐκ ἐντελῶς ὑπισχνούμενον ἢ ἀπειλούμενον. *Eustath.* Contra *Dosones* & *Thrasones*, qui longè plus promittunt & minantur quàm præstare aut volunt, aut possunt. Κατὰ τὸ ἀνθρώπειον, ὑφ' οὗ πολλοὶ ὑπισχνοῦνταί τέ τι καὶ ἀπειλοῦσι ῥᾷον ἢ τῷ ἔργῳ ἐπεξίασι, *Dio Cass.* l. 38. Prudenter itàque monet *Demophilus* Sentent. *Pythag.* Πρᾶττε τὰ μεγάλα μὴ ὑπισχνούμενος μεγάλα. Præsertim cùm incerti sint rerum eventus, & Τὸ μέλλον ἀόρατον. Et Πολλὰ μεταξὺ πέλει, &c. h. e. ut παρατραγῳδεῖ σκολιὸς ille Vates *Lycophr.* in *Cassandr.* Ὡς πολλὰ χείλους καὶ δεπαστραίων πόρων Μέσῳ κυλίνδει μοῖρα παμμήκης βροτῶν. Et Πολλάκι παρ δόξαν τε καὶ ἐλπίδα γίγνεται εὑρεῖν Ἔργ' ἀνδρῶν, βουλαῖς δ' οὐκ ἐπέγεντο τέλος. *Theogn.* Et *Fors versat humana, nec semper ex voto destinata succedunt. Symmach.* l. 2. Epist. 57. Nec minùs consultè *Pittacus* apud *Laert.* Ὃ μέλλεις πράττειν, μὴ πρόλεγε· ἀποτυχὼν γὰρ γελασθήσῃ. Quin & huc referri poterit illud *Menandri* apud *Plut.* (de Tranquill. An.) & *Stob.* Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ζῶντα, τοῦτ' οὐ πείσομαι. Horsùm etiam spectat sententia, quæ proximè sequitur.

[o] Nempe *anceps belli alea*, & aliquando, Τὰ χερείονα νικᾷ. *Il. α.* & Λοῖσθος ἀνὴρ ὤρεος *Il. ψ.* *Sæpè & contemptus hostis cruentum certamen edidit, & inclyti populi, regésque perlevi momento victi sunt, Hannibal* apud *Liv.* l. 21. *Leo quoque aliquando minimarum avium pabulum fit; & ferrum rubigo consumit. Nihil tam firmum est, cui periculum non sit etiam ab invalido. Q. Curtius lib. 7. Vir magnus strangulatur à muscâ parvâ. Drus.* Apophth. *Arab.* Φοβεῖ δὲ

runquè propinqui omnes plectebantur. *Abominandæ aliæ* (sc. *Persarum* leges) per quas *ob noxam unius omnis propinquitas perit. Ammiam. Marcell. l.* 23. Insigne hujus rei exemplum *Intaphernes* apud *Herodot.* l. 3.

11 *Verùm age, vir contra virum eat, promptúsq; sit ad pugnandum:*
Difficile autem mihi est, etiamsi fortis sim,
Tot homines insequi, & cum omnibus pugnare.
12 *Equidem verbis etiam cum Immortalibus pugnaverim,*
Hastâ autem arduum est; [k] *quoniam longè fortiores sunt.*
13 [l] *Nè Achilles quidem cuncta quæ dixerit ad exitũ perducet;*
Sed aliud perficiet, aliud interea imperfectum relinquet.
14 [m] *Scio autẽ quòd & tu quidẽ fortis, ego verò te longe inferior;*
Sed certè quidem hæc Deorum in genibus sita sunt,
An tibi, infirmior licet sim, vitam eripuero.
15 *Stolidus,* [n] *neque illud animadvertit se non persuasurum,*
Handquaquam enim mitis vir erat, neque clemens.

[k] *Jer.* 20.7. Domine --fortior me fuisti. 1 *Cor.* 10. 22. Nunquid fortiores illo sumus?
[l] *Psal.* 21. 11. Commenti sunt cogitationẽ quam non possunt perficere.
[m] *Eccles.* 9 11. Vidi sub sole, nec velocium esse cursũ, nec fortium bellum (seu victoriam.)
[n] 1 *Sam.* 25. 17. Nequior est, quàm ut quis ei loqui possit.

τὸ λέοντα, τυπλνθεὶς κύων, Ἡμᾶς ἢ κώνωψ εὐτελὴς διαφέρει Δάκνων, φερσαυλῶν, ἐξιπνίζων πολλάκις. *Pisid.* Κοσμυργ. Huc spectat *Æsopi* fabula de Aquilâ & Scarabæo, & Proverb. illud *Arabicum*, *Culex fodit oculum leonis.* Ἔστι δ' ἀφάνζα τύχας, καὶ μαρναμένων πρὶν τέλος ἄκρον ἱκέσθαι. Τῶν τε γὰρ διδοῖ τέλος· καὶ κρέσσον ἀνδρῶν χειρόνων ἔσφαλλε τέχνα καταμάρψαισα. *Pind. Isthm.* 4. Οὐδὲ ἰσχὺς βέβαιον διότι καὶ εὔελπι· τὸ δὲ ἀστάθμητον τοῦ μέλλοντος ἐπὶ πλεῖστον κρατεῖ. *Hermocrates* apud *Thucyd.* l. 4. ¶ Χειρότερος, pro eo quod paulò suprà, primo sc. versu hujus ipsius sententiæ, dixerat χείρων. Comparat. ex Comparativo. Sic ex κάλλιων καλλιώτερος dixit *Thucyd.* l. 4. ex μείων μειότερος *Apollon. Rhod.* l. 2. ex ὀλίζων (pro ὀλιγότερος) ὀλιζότερος *Oppian.* Κυνηγ. 3. ex ἀμείνων, ἀμεινότερος nescio quis in carmine illo proverbiali, Μωρὸς ὃς εἵλε τὸ χεῖρον ἀμεινοτέρων παρεόντων. Vid. Χερειότερος. supr. *Il.* μ.

[p] *Plut.* vit. *Demosthen.* de *Midiâ*, & l. de Adul. & Amici discrim. & Sympos. l. 5. qu. 4. Ὁ Ἀχιλλεὺς καίτοι οὐ γλυκύθυμος ὢν οὐδ' ἀγανόφρων. Huic opp. Hebr. מר נפש q. d. πικρόθυμος, qui *Aristoteli* πικρὸς, δυσδιάλυτος. *Eth.* 4. 5. Græci Interp. 2 *Sam.* 17. 8 κατάπικροι τῇ ψυχῇ αὐτῶν, ubi in Heb. est מרי נפש, h. e. οὐ γλυκύθυμοι, οὐδ' ἀγανόφρονες. Est autem γλυκύθυμος, qualem *Homerus* vocat μείλιχον αἰεὶ, (*Il.* τ.) ὃ ταὐτόν ἐστι τῷ γλυκυθύμῳ, *Eustath.* Est & γλυκύθυμος Epitheton somni apud *Aristoph.* Νεφέλ.

Ἰλ. φ'.

1 [a] Ἀλλὰ φίλος θάνε καὶ σύ· τίη ὀλοφύρεαι αὕτως;
Κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
2 [b] Οὐχ ὁρᾷας οἷος κᾀγὼ καλός τε μέγας τε;
Ἀλλ' ἔπι τοι καὶ ἐμοὶ θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή·
Ἔσσεται, ἢ ἠὼς, ἢ δείλης, ἢ μέσον ἦμαρ.
3 ——— [c] Ἀλλ' οὐκ ἔστι Διῒ Κρονίωνι μάχεσθαι.
4 ——— [d] Θεοὶ δέ τε φέρτεροι ἀνδρῶν.
5 [e] Ἥρως Ἀστεροπαῖος, ἐπεὶ περιδέξιος ἦεν.
6 [f] Ἄρχε, σὺ γὰρ γενεῆφι νεώτερος· οὐ γὰρ ἔμοιγε
Καλὸν, ἐπεὶ πρότερος γενόμην, καὶ πλείονα οἶδα.
7 ——— [g] Βροτῶν ἕνεκα πτολεμίζειν
Δειλῶν, οἳ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μέν τε
Ζαφλεγέες τελέθουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
Ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι ———
8 [h] Ἤτοι βέλτερόν ἐστι κατ' οὔρεα θῆρας ἐναίρειν,
Ἀγροτέρας τ' ἐλάφους, ἢ κρείσσοσιν ἶφι μάχεσθαι.
9 [i] Καὶ γάρ θην τούτῳ τρωτὸς χρὼς ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἐν δὲ ἴα ψυχὴ, θνητὸν δέ ἑ φάσ' ἄνθρωποι
Ἔμμεναι, αὐτάρ οἱ Κρονίδης Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
10 [k] Τίπτε με, Πηλέος υἱὲ, ποσὶν ταχέεσσι διώκεις
Αὐτὸς θνητὸς ἐὼν θεὸν ἄμβροτον; οὐδέ νύ πω με
Ἔγνως ὡς θεός εἰμι;

[a] Hunc versum & sequentē frequenter in ore habuit *Pyrrho* apud *Diog. Laert.* Κάτθανε Μύρσιλος. *Alcæus.* Imitātur & Latini Poetæ, *Occidit & Theseus. Ovid.* de Pont. 3. (quod & proverbiale esse ibi notant Interpretes.) *Occidit & Pelopis genitor conviva Deorum,* Horat. *Quin occidit unà Sarpedon mea progenies,* Virg. Æn. 10.1. *Lumina sis oculis etiam bonus Ancu' reliquit, Qui melior quàm Tu.* Lucret. *Leviùs communia tangunt.* Claud. de Rapt. Proserp. l. 3. *Ferre quam sortem,* &c. Horat. *Levat enim dolorem communis quasi legis & humanæ conditionis recordatio* Cic. Ep. fam. l. 6. Ep. 6. Οὐδὲν παράδοξον ἄνθρωπον ὄντα εἰ τελευτῇ κατέλαβεν *Herodian.* l. 1. Ἀλλὰ γνῶθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασιν. *Pyth.* Aur Carm. *Callisthenes,* cùm se adversus mortem animare vellet, bis tervè hunc versum apud se repetiit, Κάτθανε καὶ Π. &c. *Plut. Alex.* Et *Callianactem* medicum ægrotanti cuidam, desperabundo, ac se moriturum subinde ingeminanti, hunc ex *Hom.* versum (inconsideratè quidem satìs & importunè) recitasse ait *Galenus* Comment. ad *Hippocrat.* citante *Meibomio* Comment. in ejusdem *Hippocr.* Jusjurandum.

[b] *Domitianus* libello quem *De Curâ Capillorum* ad amicum edidit, hoc etiam, illum simul seque consolans, inseruit, Οὐχ ὁρᾷας οἷος κᾀγὼ &c. *Eadem me tamen manent Capillorum fata, & forti animo fero comam in adolescentia senescentem. Sueton.* Domit. c. 18. Καλός τε μέγας τε] Κάλλος καὶ μέγεθος καλὴ συζυγία. Pulchritudini adjuncta proceritas pulchriorem reddit: & *Gratior est* magno splendens *in corpore* forma. Talem itaque *Proæresium* suum effinxit *Eunapius.* Vid. eum in *Proæres.* Ἐν μεγέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι. Οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ. *Arist.* Ethic. 4. 3. Hinc *Alcibiades* κάλλιστός τε καὶ μέγιστος à *Socrate* dicebatur. ¶ Δείλης] in genit. ἐλλειπτικὸν pro δείλης καιρὸς, aut δ. ὥρα. Vel etiam ἐπιρρηματικὸν, ut ἑσπέρας, ἐπιπολῆς, διακενῆς. Vel δείλῃ in Dat. Utramque enim lectionem agnoscit *Eustath.* Est verò hoc in versu διαίρεσις τῆς ἡμέρας εἰς τρία μέρη, ὥσπερ ἡ νὺξ τριχῆ διαιρεῖται, εἰς ἑσπέραν, εἰς ἀμολγὸν, καὶ εἰς ἕω. *Eustath.* Parallela autem hæc sententia

IL. 21.

1 *Quin, amice, morere & tu; quid frustrà lamentaris?*
[a]*Occubuit & Patroclus, qui te multò præstantior.*
2 *Nónne vides qualis & ego pulchérque magnúsque?*
Et tamen post te [b] *& mihi etiam mors & parca præpotens*
Advenit, [c] *seu manè, seu vesperi, sive meridie.*
3 ——— *Sed non licet cum Jove Saturnio contendere.*
4 ——— [d] *Dii præstantiores hominibus.*
5 *Heros Asteropæus, quippe ambidexter erat.*
6 *Incipe, tu enim natu minor; haud enim mihi*
Hoc *convenit, quandoquidem* [e] *senior* te *sum, & prudentior.*
7 ——————*Pro mortalibus pugno*
Miseris, qui [f] *foliis similes interdum quidem*
Vegeti sunt, terra fructum edentes,
Interdum rursus pereunt exanimes ———————
8 *Utique melius* tutiúsque *est per montes feras interficere,*
Agrestésque cervas, quàm cum-potentioribus fortiter pugnare.
9 *Etenim sanè huic* quoque *vulnerabile corpus acuto ferro,*
Inéstque una anima, mortalem & eum etiam *dicunt homines*
Esse, sed nimirum *ei Saturnius Jupiter victoriam præbet.*
10 [h] *Cur me, Pelei fili, pedibus velocibus persequeris,*
Ipse mortalis-cùm sis, Deum immortalem? nondum enim me
Nôsti Deum esse? ———————

[a] *Zach.* 1. 5. Patres vestri ubi sunt? & prophetæ nunquid in sempiternum vivent? *Job.* 8. 53. Nunquid tu major es patre nostro Abraham, qui mortuus est? & Prophetæ mortui sunt; quem teipsum facis?

[b] *Eccles.* 3. 2. Tempus moriendi. *Heb.* 9 27. Statutum est hominibus semel mori.

[c] *Marc.* 13 35. Nescitis enim quando Dominus veniat; serò, an mediâ nocte, an galli cantu, an mane.

[d] 1 *Cor.* 1. 25. Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus: & quod infirmum est Dei, fortius est hominibus.

[e] *Job* 12. 12. In antiquis est sapientia, & in multo tempore prudentia.

[f] *Job* 14. 12. Homo natus muliere, brevis ævi, & plenus miseriæ, ceu flos oritur, & succiditur. *Isa.* 64 6. Diffluimus velut folium omnes. *Sirac.* 14. 18. Omnis caro sicut fænum veterascet; & sicut folium fructificans in arbore viridi.

[g] *Job* 33. 6. Et eodem luto ego quoque formatus sum.

[h] *Psal.* 77. 19. Vestigia tua non deprehensa sunt. *Act.* 9. 4. Ut quid me persequeris? (*Christus ad Paulum*) *Rom.* 11. 33. Impervestigabiles viæ ejus.

---

sententia est proximè præcedenti.

[c] *Cum Deis nè belligeres, quibus sat esse non queas.* *Plaut.* Pers. Χρὴ δὲ πρὸς θεὸν οὐκ ἐρίζειν --ποτὶ κέντρα δέ τοι λακτιζέμεν τελέθει ὀλισθηρὸς οἶμος. *Pind.* Pyth. 2. Cæterùm phrasi illâ proverbiali πρὸς κέντρα λακτίζειν eodem ferè in sensu usi sunt *Eurip.* apud *Stob.* & *Lucas* in Actis. Nec multò aliter *Æschyl. Prom. V.* Πρὸς κέντρα κῶλον ἐκτενεῖς. Quod & Latini etiam à Græcis mutuati eodem sensu dicunt, *Adversum stimulos calcare.* *Terent.* *Contra acumina calcitrare.* *Amm. Marcell.* De vitandâ porrò Theomachia vid. supr. *Il.* ζ. Gnom. 1. & 2.

[d] Πολλὸν γὰρ θνητῶν κρέσσονες ἀθάνατοι. Theogn. Et, ut noster alibi, Οὔποτε φῦλον ὁμοῖον Ἀθανάτων τε θεῶν, &c.

c *Asteropæus* (inquit *Car. Steph.* Diction. Hist. & Poet.) *Homero Amphidexios cognominatur*; imò *Peridexios*: nam illa vox ἀμφιδέξιος versui heroico non est περιδέξιος, apta, nec expedita. Περιδ. i.e. ἀμφοτεροδέξιος (*Thucyd.*) *Ambidexter*, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ δεξιαῖς χρώμενος, *Schol.* Hinc adagium exculpserunt Parœmiographi, qui ad cudendas Parœmias admodum sunt expediti, & περιδέξιοι. Quia viz. iste Heros *Asteropæus* erat *ambidexter*, & sinistrâ manu tam expeditè quàm dextrâ utebatur, ideò qui ad multas res agendas expedito & prompto ingenio est; *Asteropæus ambidexter* (si musis placet) nominari meruit. *Athenæus* sanè Dipnosoph. l. 1. initio *Larensem* (non *M. Antoninum* Imperat. ut perperàm vult *Erasmus*) Ἀστεροπαῖόν τινα appellat, utpote ἐπίσης ἀμφοτέρων τῶν φωνῶν πεφροντικότα, quòd utramque linguam Gr. & Lat. calleret. *Symmach.* l. 9. Ep. 105. *Pari nitore atque gravitate Senatorias actiones & Romanæ rei monumenta limâsti, ut planè Homericâ appellatione περιδέξιον, i. e. æquimanum te esse pronunciem.* Cæterùm *Ambidexter* apud nos pejorem in partem sumitur, ut viz. ἀμφιδέξιος idem sit qui ἀλλοπρόσαλλος, homo vafer & versipellis, qui sui commodi causâ modò his, modò illis partibus favet, & (ut *Laberius* de *Cicerone*) *duabus sellis sedet.* At certè Οὐκ ἔστιν ἀλωπεκίζειν, οὐδ' ἀμφοτέροισι γίγνεσθαι φίλον, quod ex *Praxilla* poetria *Sicyonia* citat *Had. Jun.* Animadvers. 3. 7. etsi inter Carmina 9. illustrium feminarum, (quarum una est *Praxilla*) à *F. Ursino* collecta & edita, non habeatur.

f Sc. μάχης. *Synes.* Epist. 116. Μάχη γὰρ μὴ γένοιτο μέν· εἰ δὲ γένοιτο, ὁ νεώτερος αὐτῆς ἀρχέτω. Et Epist. 141. Ἄρχε, σὺ γὰρ φρονεῖς νεώτερος---Πολέμου μὲν γὰρ καὶ στάσεως ἄρχειν δίκαιοι τὸν νέον· φιλοφροσύνης δὲ τὸν πρεσβύτερον.

g *Plut.* de Consol. ad *Apollon.* *Mimnerm.* Ἡμεῖς δ' οἷά τε φύλλα φύει πολυάνθεμος ὥρη. *Eurip.* apud *Stob.* & *Plut.* de Consol. Κύκλῳ γὰρ ἕρποι καρπίμοις τε γῆ φυτοῖς, Θνητῶν τε γενεὰ· τῶν μὲν αὔξεται βίος, Τῶν δὲ φθίνει τε καὶ θερίζεται πάλιν. *Lucian* in *Contemplant.* Οὐδὲν χεῖρον σὺ τὸ Ὁμήρου εἴκασας, --- ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Verba sunt *Mercurii* ad *Charontem*, qui homines bullis assimilaverat. Et utrâque certè aptissima comparatio est, & *Charontica* illa, & hæc *Homerica*; nam & *Homo bulla*, & Βροτοὶ φύλλα. Vid. supr. Il. ζ. Οἵη περ φύλλων γενεή, &c. Ζαφλεγέες. ¶ Σφόδρα λαμπρόνες, εὐσθενεῖς. *Hesych.* Θερμοὶ καὶ ὡς εἰπεῖν ζῶντες, ἄλλως δὲ μεγαλόφρονες καὶ λαμπροὶ καὶ ἀείδηλοι. *Eustath.* Est autem hoc vocabulum inter ἅπαξ λεγόμενα. Et videtur certè mihi statum corporis potiùs quàm aut habitum animi, aut externam prosperitatem, & εὐζωΐαν denotare. Verterem ergo *Vegeti, Vividi*, aut ejusmodi, μεγάλως ἔνθερμοι, ἐνεργεῖς, δραστήριοι. *Scholiast.* In *Apollinis* oraculo

Ἰλ. χ'.

1 a Οὐ γάρ με κτενέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι.
2 b Δύσμορον, ὅν ῥα πατὴρ Κρονίδης ἐπὶ γήραος οὐδῷ
Αἴσῃ ἐν ἀργαλέῃ φθίσει, κακὰ πόλλ' ἐπιδόντα,
c Υἷάς τ' ὀλλυμένους, ἑλκυσθείσας τε θύγατρας,
Καὶ θαλάμους κεραϊζομένους, καὶ νήπια τέκνα
Βαλλόμενα προτὶ γαίῃ ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι,
Ἑλκομένας τε νυοὺς ὀλοῇς ὑπὸ χερσὶν Ἀχαιῶν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πολιόν τε κάρη πολιόν τε γένειον,
Αἰδῶ τ' αἰσχύνωσι κύνες κταμένοιο γέροντος,
Τοῦτο δὴ οἴκτιστον πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.

a Celebrem hunc versum celebriorem fecit nequam ille Impostor *Apollonius Tyaneus*, qui cùm in vinculis esset, *Domitiano* mortem minitanti respondit, Οὐ γάρ με &c. & (quasi Magico hoc carmine usus) statim evanuit, si *Philostrato* fides, de Vit. *Apoll.* l. 8. Eadem historia apud *Cedren.* Histor. Compend. t. 1. Οὗτος (*Domitian.* sc.) Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα ἐπεχείρει, καὶ δέσμιον εἰς δικαστήριον ἤγαγε· τότε φασὶ καὶ τὸ πολυ-

apud *Euseb.* De Præpar. Evang. l. 3. Deus dicitur Ζαφλεγέων ἄστρων ϐασιλεύς.

[h] *Tutius est igitur* timidas configere damas, *Quàm pugnare manu*, & concurrere fortibus armis. Poterit verò hoc παροιμιωδῶς torqueri in eum qui audet πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν, cum fortioribus contendere, quod vetat Homerus non semel. ¶ Ἐναίρειν hìc generaliter, pro *interficere*, alioqui verò ἐναίρειν propriè est in bello (ἐν ἄρει) *interficere*, & quidem τὸ φονεύειν καὶ τὸ σκυλεύειν, inquit *Eustath.* Unde & ἔναρα, σκῦλα, spolia sc. bellica: atque indè verbum, ἐναρίζειν & ἐξεναρίζειν, frequens apud Poetam.

[i] Πεσσαρμόσει ἀνδρεὶ ἀδηνεστέρῳ καὶ ἀπλουστέρῳ τι γυναικοτέρου τινός. *Eustath.* ad locum. *Nam & hic etiam mortalis est, adeóque vulnerabilis. Chabrias* itaque inclytus ille *Atheniensium* dux militibus dicere solebat, Ἐπειδὰν μέλλωμεν μάχεσθαι, μή τοι νομίζωμεν ὡς πολεμίοις ϲυμϐάλλοντες, ἀλλὰ ἀνθρώποις αἷμα καὶ σάρκα ἔχουσι, καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως ἡμῖν κεκοινωνηκόσι. *Polyæn.* Strategem. l. 3. Cuique mortalium τρητὸς & τρωτὸς χρώς. Πᾶς βροτὸς τρωτός. Quanquam de *Ajace* dixerit *Cassandra* apud *Lycophronem*, quòd eum pellis leonina χαλκῷ τορητὸν οὐκ ἔτευξεν ἐν μάχῃ, (per metathesin, pro οὐ τορ. ἔτ.) τορητὸς & τρωτὸς idem sunt. Invulnerabilis nemo, nec *Caneus* ipse, si ex *cœno* lutóque formatus. Et sunt quos *ex meliore luto*, sed ex luto omnes *finxit* Cœlestis ille *Titan. Sen.* Ep. 91. *Omnium quæ terram premunt, siremps lex esto. Ad omnia patienda pares sumus; nemo altero fragilior est, nemo in crastinum sui certior.*

[k] Οὐχ ἁλωτὸν γὰρ τὸ θνητῷ, οὐδὲ καταληπτὸν τὸ θεῖον, οὔτε ποσὶν, οὔτε χερσὶν, οὔτε ὀφθαλμοῖς, οὐδ' ὅλως τῷ ϲώματι δεδήλωκεν. *Clem. Alex.* (hunc *Homeri* locum παρεγγράφων) Strom. 5. & ex eo *Euseb.* Præpar. Evang. l. 13. *Hic (sc. Deus) nec videri potest, visu clarior est; nec comprehendi, tactu purior est; nec æstimari, sensibus major est; infinitus, immensus, & soli sibi, tantus quantus est, notus. Minut. Fel.* in *Octav.* Immeritò itaque *Eusebium* damnat *Philostorgius*, quòd dixerit Ἄγνωστον τὸ θεῖον καὶ ἀκατάληπτον (notante *Photio Philostorg.* Eccles. Hist. Epit. l. 1. c. 2.) cùm hic *Eunonii* & *Anomæorum* error fuerit, Deum sc. ab homine optimè cognosci & comprehendi posse, non minùs, imò meliùs quàm homo à seipso cognoscatur. *Epiphan.* Hæres. *Anomæom.* 76. *Basil.* lib. contrà *Eunomium. Chrysost.* περὶ ἀκαταλήπτου adversus *Anomæos* tom. 6. *Savil.* Pium ergo & prudens illud *Philetæ* monitum apud *Stob.* Θεὸν νόμιζε καὶ ϲέϐου, ζήτει δὲ μή. Porrò ad illustrandum illum locum Παράλληλα in margine laudatum, hæc *Apollinis* verba ad *Achillem* adducit doctiss. noster *Priceus* Annotat. ad *Act. Apost.*

IL. 22.

1 *NON enim me interficies, quoniam haud mortalis sum.*
2 *Infaustus, quem pater Saturnius in senectutis limine*
Sorte in acerbâ perdet, mala multa conspicatum,
Filiosque interemptos, raptásque filias,
Et thalamos direptos, & [a] infantes liberos
Allisos ad terram in gravi pugnâ,
Tractásque nurus perniciosis manibus Achivorum:
Sed cùm jam canúmque caput, canámque barbam
Pudendáque deturpaverint canes occisi senis,
Hoc jam maximè miserandum est miseris mortalibus.]

[a] *Psal* 137. 9. Allidet parvulos tuos ad petram. *Isa.* 13. 16. Infantes eorum allidentur in oculis eorum; diripientur domus eorum, & uxores eorum violabuntur.

πολυθρύλλητον ἔστω ἐκεῖνο τὸ Ἀπολλώνιον εἰπεῖν, Οὔ μάν με κτενέεις &c. καὶ ἄφαντον γενέσθαι παράγγελμα. ¶ Μόρσιμος hìc est θνητὸς, τῇ μοίρᾳ ὑποκείμενος, *mortalis*; at μόρσιμον ἦμαρ, θανάσιμον

θανάσιμον (quod & αἴσιμον, & νηλεὲς) dies *fatalis* apud Hom. sæpè. Quòd si igitur sic hoc carmen formâsset Planus ille, Οὐ γάρ μι κλαίεις, ἐπεὶ οὔπω μόρσιμον ἦμαρ, vel potiùs πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ, (Od. κ.) aliquid fortè dixisset. Sed & *Pythagoras*, à *Phalaride* tyranno in vitæ discrimen adductus, eâdem & loquendi formulâ, animíque confidentiâ de seipso dixit ὡς οὐκ εἴη φονευθῆναι μόρσιμος· apud *Jamblich.* de Vit. *Pythag.* Cæterùm in interpretatione hujus carminis (& responsi *Apollon.* apud *Philostrat.*) spissum *Lil. Gyraldi* errorem μόρσιμος vertentis *Morsimus* (propr. nom.) vid. apud *Hadrian. Jun.* Animadvers. 6. 19.

b *Diogenes* interrogatus, Τί ἄθλιον ἐν βίῳ; respondit, Γέρων ἄπορος. *Laert. Senectus per se gravis curam duplicat, cui misero, actâ jam ætate, nè mortem quidem honestam sperare licet. Cotta* apud *Sallust.* Ἐνδέχεται τὸν μάλιστα εὐθενοῦντα μεγάλαις συμφοραῖς περιπεσεῖν ἐπὶ γήρως, καθάπερ ἐν τοῖς ἡρωϊκοῖς περὶ Πριάμου μυθεύεται. *Aristot.* Eth. 1. 9. & cap. 10. Ἂν Πριαμικαῖς τύχαις περιπέσῃ· ubi Πριαμικαὶ τύχαι παροιμιακῶς (ut Ἰλιὰς τῶν κακῶν) sunt *extremæ calamitates.* Respexit viz. Philosophus ad luctuosam hanc *Priami* catastrophen; &

3 c Πουλυδάμας μοι πρῶτος ἐλεγχείην ἀναθήσει.
4 d Οὐ μέν πως νῦν ἐστιν ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρης
Τῷ ὀαριζέμεναι, ἅ, τε παρθένος ἠΐθεός τε
Παρθένος ἠΐθεός τ' ὀαρίζετον ἀλλήλοιιν.
5 e Πρόσθε μὲν ἐσθλὸς ἔφευγε, δίωκε δέ μιν μέγ' ἀμείνων.
6 ——— f Ἐπεὶ οὐχ ἱερήϊον, οὐδὲ βοείην
Ἀρνύσθην, ἅ, τε ποσσὶν ἀέθλια γίνεται ἵππων,
Ἀλλὰ περὶ ψυχῆς θέον Ἕκτορος ἱπποδάμοιο.
7 g Ἀλλ' ἄγε, δεῦρο θεοὺς ἐπιδώμεθα, τοὶ γὰρ ἄριστοι
Μάρτυροι ἔσσονται καὶ ἐπίσκοποι ἁρμονιάων.
8 h Ὡς οὐκ ἔστι λέουσι καὶ ἀνδράσιν ὅρκια πιστὰ,
Οὐδὲ λύκοι τε καὶ ἄρνες ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσιν,
Ἀλλὰ κακὰ φρονέουσι διαμπερὲς ἀλλήλοισιν.
9 i Παντοίης ἀρετῆς μιμνήσκεο. ———
10 k Μὴ μὰν ἀσπουδεί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα ῥέξας τι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.

a Citatur hic versus ab *Aristot.* Eth. *Nic.* 3. 8. (ubi multos ait fortes fuisse propter verecundiam, qualis sc. *Hector* hoc in loco. Hæc autem simillima est, inquit, veræ fortitudini, ὅτι δι' ἀρετὴν γίνεται· δι' αἰδῶ γὰρ, καὶ διὰ καλοῦ ὄρεξιν, καὶ φυγὴν ὀνείδους αἰσχροῦ ὄντος) & *Eudem.* 1. 21. & 3. 2. & à *Cicerone* in Epist. ad *Att.* non semel, idq; παροιμιωδῶς, observante *Erasmo*; qui & proverbium hoc esse vult et usurpari posse, *quoties principis viri offensam meremur.* Siquidem ut *Principibus placuisse viris non ultima laus est*, sic, Principibus pudor est displicuisse viris. Ad hunc porrò versum *Homericum* alludit *Pers.* Sat. 1. *ubi vereri se significat*, inquit idem *Chiliastes*, imò non vereri se, nè princeps populúsque Rom. *Labeonem* trivialem Poetam ipsi prætulerint, *Nè mihi Polydamas & Troiades Labeonem Prætulerint.* Quo uno versu (uti ibi annotavit *Casaub.*) duos *Homericos* expressit, vel potiùs obscurè adumbravit Satyricus, hunc sc. Πουλυδάμας, &c. & illum alterum qui mox sequitur, Αἰδέομαι Τρῶας, &c. qui & suprà etiam extat *Il.* ζ. ubi plura vid.

d *Hesiod.* Theog. Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα περὶ δρῦν ἢ περὶ πέτρην; *Virg.* Æn. 8. *Gensque virûm truncis & duro robore nata.* Verùm non de duritie, sed de simplicitate animi proverbialis hæc locutio, Ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρης hoc in loco intelligitur. Οὐκ ἔστι λαμβάνειν τὴν εἰς σκληρότητα ἤθους τὴν ἐνθεῖσαν Ὁμηρικὴν παροιμίαν, ἀλλ' εἰς ἁπλότητα, q.d. Οὐχ ἁπλοῦς τὸ ἦθός ἐστιν (ὁ Ἀχιλλεὺς sc.) καὶ ἀρχαϊκὸς καὶ εὐήθης, ὁποῖοι πάλαι ποτ' ἦσαν ἐκεῖνοι ὡς λόγος ἔχει ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης γίνεσθαι, &c. *Eustath* ad locum. Παρθένος, ἠΐθεός τ'] Elegans ἀναδίπλωσις, seu ἐπανάληψις, seu ἐπαναστροφή· tot enim nominibus apud Rhetores insignitur hæc

fortè ob oculos habuit hunc ipsum *Hom.* locum, ubi graphicè adeò depingitur *Ilias malorum*, quibus miser ille Rex (eóque miserior quòd olim tam fœlix) conflictatus ἐπὶ γήρως, ut Philosophus, vel, ut Poeta loquitur, ἐπὶ γήραος οὐδῷ. ʿΥιάς τ' ὀλλυμένους, &c.] Hosce tres versus citat *Sext. Empir.* adv. *Mathemat.* ¶ Κεραΐζεσθαι κάνλαδῶα φθορὰν ἁπλῶς καὶ βλάβην δηλοῖ, παρὰ τὰ κέρατα· ὅθεν φασὶν ὁ ἄθυμος καὶ ἀθέρυντος ἀκέραιος λέγεται, ὡς μηδένα κεραΐζων, ὃ ἐστι βλάπτων· *Eustath.* Quanquam & nonnulli ἀκέραιος derivant ab α & κεράω misceo, q. *simplex, sincerus, non mixtus.* Νυὸς.] Νυὸς, νύμφη, *nurus*, filii uxor. *Etymol.* Παρὰ τὸ νέος γίνεται νυὸς, καὶ τροπῇ Αἰολικῇ ἐνιός· potiùs (uti hæc verba legit & corrigit *Sylburg.*) παρὰ τὸ νέος γίνεται νεὸς, καὶ τροπῇ Αἰολικῇ νυὸς· q. *nova* affinis, in genus & familiam *noviter* ascita; ut & νύμφη q. νέον φαίνουσα, juxta eundem *Etymologum.* Πολιόν τε κάρη, &c. Imitari videtur *Nazianz.* Carm. ubi de suo ipsius patre, Πολιός τὸν νόον, πολιός τὸ κάρηνον, quod ridiculo errore sic vertit *Ald. Manutius*, Civitatísque mens, civitatísque caput. Citat porrò hunc miseri senis characterem *Homericum Dio Chrysost.* Orat. 11.

3 *Polydamas mihi primus* hoc *vitio vertit.*
4 [b] *Non quidem ullo modo nunc licet à quercu, neque à petrâ*
Cum ipso confabulari, ceu virgo adolescensque
Virgo adolescensque confabulantur invicem. (*tò fortior.*
5 [c] *Antè quidem fortis fugiebat, persequebatur verò eum mul-*
6 ——— *Quandoquidem non pecudem, nec pellem-bovinam*
Captabant, qualia pedibus præmia sunt virorum,
Sed pro vitâ currebant Hectoris equorum-domitoris.
7 [d] *Sed age, hùc Deos adhibeamus, hi enim optimi*
Testes erunt & inspectores fœderum.
8 *Non sunt leonibus & viris fœdera fida,*
[e] *Neque lupi & agni concordem animum habent,*
Sed malè affecti sunt perpetuò ergà-se invicem.
9 [f] *Omnimodæ virtutis memor-sis* ———
10 [g] *Haud profectò ignavitèr & inglorie peream,* (*do.*
Sed magno aliquo facinore patrato etiam apud-posteros celebran-

[b] 1 *Sam.* 25. 17. Ipse est filius Belial (h. e. *tam asper & morosus*) ut nemo ei loqui possit. [c] *Prov.* 18. 17. Justus videtur, qui primus est in lite suâ, donec adveniente proximo ejus, pervestiget illum judex. [d] *Gen.* 31. 44, 50. Nunc itaque age, pangamus fœdus ego & tu. --Vide, Deus testis inter me & te futurus est. [e] *Isa.* 65. 25. Lupus & agnus pascentur simul (*quod miraculi instar futurum prædicitur.*) *Luc.* 10 3. Mitto vos sicut agnos inter lupos, (h. e. *homines vobis infensissimos.*) [f] 2 *Pet.* 1. 5, 6, 7. Adjicite fidei vestræ virtutem, virtuti autem scientiam, scientiæ temperantiam, &c. [g] *Judic.* 16. 28, &c. Confirma me, obsecro, tantùm hâc vice: ut sumam de Philistæis ultionem. --Et apprehendens ambas columnas --Dixit moriatur anima mea cum Philistæis --multóque plures interfecit moriens, quàm antè vivus occiderat.

---

hæc figura, repetitio sc. quâ finis præcedentis versûs seu sententiæ fit principiũ sequentis. Est autem anadiplosis aliquando repetitio unius tantùm vocis, ut Ἀξίου εὐρὺ ῥέοντος, Ἀξίου, οὗ κάλλιστον, &c. *Il.* β. aliquando plurium vocum, ut hìc, π. ἠϊθ. τε, Π. ἠ. τ'. aliquando integræ sententiæ, ut; εἰ πυρὶ χεῖρας ἔοικεν, Εἰ π. χ. ἔ. *Il.* υ. Ibi enim Poeta μὴ συλλαβαῖς, μηδὲ λέξει, κόμματι δ' ὅλῳ ἐπανέστρεψεν, inquit *Hermogenes.*

[e] Οἰκεῖον ἐπὶ ἀντιπάλων ἐνδόξων λέγεσθαι, ὧν κρείττων ἀναμφιλόγως ὁ ἕτερος. *Eustath.* ad locum. Φιλεῖ δοξάζεσθαι τὸ νικώμενον τῇ τοῦ νικῶντος

νικώντων μεγαλειότητι, inquit *Theophyl. Simoc.* Epist 126. Et mox affert hunc *Hom.* versum. Quem & citatum invenio ab *Aristid.* To. 3. Orat. *Platon.* 2. Hinc & proverb. apud *Polyb.* l. 15. Ἐσθλὸς ἐὼν ἄλλου κρείττονος ἀντέτυχε. Meminit *Suid.* & *Zenodot.* & ex eis *Erasm.* qui & ex hoc versu *Homerico* deductum putat. Quin & hùc fortè spectat illud *Hesiodi* in Apologo, Ἐργ. καὶ Ἡμ. 1. Ἔχει δέ σε πολλὸν ἀρείων. Noster supr. *Il.* μ. Ἐπεὶ οὔ πω πάντες ὁμοῖοι Ἀνέρες ἐν πολέμῳ. *Hectora* miramur, sed & hunc superavit *Achilles*: Fortis hic, at longè fortior ille fuit. (Liceat enim mihi duos hos cursores sic pedibus colligare.) Alii aliis præstant, (præsertim in bello.) Atque hùc fortean referri poterit proverbialis ille senarius, cujus meminit *Aristot.* Polit. 1. Δοῦλος πρὸ δούλου, δεσπότης πρὸ δεσπότου. Et illud apud *Plut.* Apophtheg. *Lacon.* Βρασίδας μὲν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ἁ δὲ Λακεδαίμων πολλὼς ἔχει τήνω κρέσσονας. *Brasidas quidem vir bonus.* quod & in adagiorum albo inscripsit *Chiliastes.*

[f] Manifestò imitatur *Virgil.* Æn. 12. *Nec enim levia aut ludicra petuntur Præmia, sed Turni de vitâ & sanguine certant*; & clare alludit *Lucianus* in Dialog. Τὰ ἆθλα οὐ σοφίη τις ἦν οὐδ' ἱερεῖον. Cæterùm ex hoc fonte proculdubio manavit phrasis illa seu parœmia tam frequens apud Græcos scriptores, περὶ ψυχῆς τρέχειν, vel περὶ ψυχῆς δρόμον δραμεῖν, vel ellipticè, τὸν περὶ ψυχῆς τρέχειν, vel δραμεῖν, vel θέειν, quoties quis extremo se discrimini exponit, & in periculo vitæ versatur. Τὸ δὲ περὶ ψυχῆς θέειν, παροιμίαν ἀπετέλεσε λέγουσαν, τὸν περὶ ψυχῆς θέειν, ὅτε τις ἀγωνιῶν ἐπὶ ἐσχάτῳ κινδύνῳ διαγωνίζεταί τι. *Eustath.* in locum. *Herodot.* Calliop. Τρέχων περὶ τῆς ψυχῆς. *Eurip.* Orest. Ὀρέστην κεῖνον οὐχ ὁρᾷς πέλας Στείχοντ' ἀγῶνα θανάσιμον δραμούμενον, quem locum hìc etiam laudat *Eust.* *Aristoph.* Vesp. Καὶ τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον δραμεῖν. *Synes.* Epist. quâdam. Νῦν σαφῶς τὸν ὑπὲρ ψυχῆς θέομεν. *Nazianz.* Epist. ad *Cæsarium.* Τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον τρέχουσιν ἄνθρωποι. *Constant. Manass.* Synops. hist. Περὶ ψυχῆς γὰρ ἔτρεχεν, ἀλλ' οὐ περὶ χρημάτων. Quæ sententia huic *Homericæ* planè parallela. ¶ Ἀρνύσθαι, verb. Poet. pro αἴρεσθαι, *capere, captare, referre, reportare*: unde fortè vernaculum nostrum **to earn.**

[g] Ἐπίσκοποι] Ἀνάδοχοι συνθηκῶν, *Eustath.* *Sponsores, susceptores, fidejussores* fœderum. ¶ Ἐπίσκοπος propriè ἐπόπτης, οὖρος (Hom.) ἔφορος, ἐπιμελητὴς, ἐπιστάτης, προστάτης, κηδεμών, *inspector, curator, custos,* (quanquam & *Il.* κ. idem est quod σκοπὸς seu κατάσκοπος, *explorator, speculator,* vulgò **a scout or spie**) σκοπὸς ὁ τῆς ἀκριβὴς, ὁ γὰρ ἐπὶ περιωπῆς καὶ ἀκρίβειάν τινα σημαίνει καὶ ἐπίτασιν ἐνεργείας. Id. Sic *Hector* dicitur *Troiæ* Ἐπίσκοπος, i. e. φύλαξ, infr. *Il.* ω. & nescio quis, Ἐπίσκοπος ὁ δαίμων, i. e. ἔφορος ἢ φύλαξ τῶν ὠνίων. *Od.* θ. Hinc Presbyteriorum Præsides, seu Præfecti, Ἐπίσκοποι, *Episcopi* (ἀντονομαστικῶς) in *Ecclesiâ* dicti, & quidem ab omni retrò antiquitate, & ab ipsis adeò Apostolorum temporibus hoc titulo & honore gaudentes. Sed de re aut voce Ἐπίσκοπος in hoc sensu Ecclesiastico post tot viros doctissimos, qui nuper apud nos Episcoporum causam egerunt, plura dicere, id verò esset *Iliadem* post *Homerum* scribere. Hoc tantùm addo: Ut hìc Dii *Homerici*, ita plurimi olim primitivæ Ecclesiæ Præsules, imò & nonnulli etiam non ità pridem, certè avorum nostrorum memoriâ, Ecclesiæ Anglicanæ Præsules, erant μάρτυρες καὶ ἐπίσκοποι, Martyres simul & Episcopi, & quid si addam ἁρμονιδῶν? Harmoniæ sc. Confessionum Ecclesiarum Reformatarum (vel potius ἁρμονιδῶν, i. e. *Fœderis*, Vet. &

[1] Character Orphani 9 aut etiam 10 versibus comprehensus.

11 [1] Ἦμαρ δ' ὀρφανικὸν παναφήλικα παῖδα τίθησι,
10 Πάντα δ' ὑπεμνήμυκε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.

Ἐντεῦθεν ἄρχεται] ὁ γνωμικὸς χαρακτὴρ ὁ περὶ τῆς ὀρφανίας, μετρούμενος ἐν στίχοις ἐννέα ἢ καὶ δέκα. *Eustath.* Ἦμ. Ὀρφ.] *Dies in quo quis Orphanus fit,* ut δούλιον ἦμαρ, *in quo servus.* ¶ Παναφήλικα] τῶν ἡλικιωτῶν ἁπάντων ἀπηλλαγμένον. *Hesych.* & *Eustath.* q. à sodalibus & amicis & coætaneis desertum penitus & rejectum. Unde & ὀρφανὸς ab ὄρφνη, q. in *tenebris* & solitudine, & squalore & luctu relictus. Adeò λυπηρὸν παισὶν ὀρφανοῖς γεγονέναι πατρός. *Demosth.* Epitaph. ¶ Ὑπεμνήμυκε] ἐσύγνακε, κάτω οἷον κεῖται, καὶ συγνάζων κατακέκλιται. Ab ἠμύω

Novi) veritatem sanguine suo obsignantes. Ἁρμονίαι] Vocabulum hoc saltem sensu Metaphorico ἅπαξ λεγόμενον (nam alioqui *Od.* ε. est v. x fabrilis, denotátque *juncturas* seu *compages* lignorum) idem hic quod ὅρκια, Συμφωνίαι, Συνθῆκαι, Συνθεσίαι, Συνημοσύναι, (quod statim sequitur) *pacta* seu *fœdera*: quorum optimus ἐπίσκοπος, inspector & testis, judex & vindex Deus. Estque hæc definitio συνθήκης ἐνόρκου (fœderis seu pacti jurejurando sanciti) ut sit *fœdus* sc. cujus *testis & inspector Deus & est, & invocatur*. Nam id hoc in loco est ἐπιδ. ab ἐπιδίδωμι, *addere, adhibere, advocare*, ad partes sc. vel in alicujus rei testimonium. *Hesych.* tamen ab ἐπιδίδω.

[h] Hâc parœmiâ seu gnome eleganter depingitur naturalis ἀντιπάθεια, vel etiam πόλεμος ἄσπονδος non priùs finem habiturus, πρὶν κεν λύκος οἶν ὑμεναιοῖ (*Aristoph.* Pace) Citant *Max. Tyr.* Dissert. 36. *Euseb.* ex *Attico Platonico*, (de dissidio inter *Platonem* & *Aristotelem*, satis invidiosè,) Præpar. 15. *Lucian.* Ἀναβιοῦντες. *Julian.* or. 2. *Neque ullam societatem optimis civibus cum importunissimo hoste fœdere ullo confirmari posse credidi. Cic.* Phil. 2. ubi *Ciceronem* exprimere voluisse hunc *Hom.* locum arbitratur *P. Victor.* Var. Lect. 26. 15. De Antipathiâ autem inter lupum & ovem (quæ in Proverbium abiit) multa multi. Philo. π. ἄθλων. Ἄσπονδος κὴ ἀκήρυκτος πόλεμος, ὡς λύκοις πρὸς ἄρνας. *Horat.* Epod. 4. *Lupis & agnis quanta sortitò obtigit, Tecum mihi discordia est.* Quid quod nec post fata quiescit hæc inter lupos & oves antipathia. Καὶ φθίμεναι γὰρ ὄϊς φθίμενον λύκον ἐῤῥίγασι. *Oppian.* Cyneg. 2. Hinc & proverbium Λυκοφιλία, de infido & simulato amore, vel cùm quis sui commodi gratiâ aliquem amat. *Plat.* Phœdr. ex Poeta nescio quo, Ὡς λύκοι ἄρνα φιλοῦσ', ὡς παῖδα φιλοῦσιν ἐρασταί, Ironicè. *Aristænet.* l. 2. Ep. 20. Ὡς γὰρ λύκοι τοὺς ἄρνας ἀγαπῶσι (amore sc. *concupiscentiæ* non *benevolentiæ*) οὕτω τὰ γύναια ποθοῦσιν οἱ νέοι· κὴ λυκοφιλία τούτων ὁ πόθος.

[i] Monitum perquàm utile & salutare; præsertim si ἀρετὴ latè sumatur, quanquam hic strictè & ἀντονομαστικῶς pro fortitudine ponitur, ut & alibi sæpè apud *Homerum*. Usurpavit autem παροιμιακῶς hoc hemistichium *Cic.* Ep. ad *Atticum* l. 1.

[k] Præclara verò vox, & tali heróe digna: Cui ferè geminum celebre illud dictum *Rhodii* cujusdam gubernatoris apud *Aristid.* to. 2. orat. *Rhod.* At, ô *Neptune*, rectam demergam navem. Sed elegantis illius Sophistæ verba apponere οὐ χεῖρον. Ὅς (Ῥόδιος sc. τις κυβερνήτης) ἔφη χειμαζομένης αὐτῷ τῆς νεὼς κὴ καταδύσεσθαι προσδοκῶν, τοῦτο δὴ τὸ θρυλλούμενον, Ἀλλ', ὦ Πόσειδον, ἴσθι ὅτι ὀρθὴν τὴν ναῦν καταδύσω, ὡς οὐδὲν ἂν πράξαι ἀγεννὲς οὐδὲ ταπεινὸν οὐδὲν τοῖς παροῦσιν, ἀλλὰ πάντα ἂν τὰ αὑτοῦ πληρώσας τρόπον ἢ κακῶς ἀπολέσθαι. Ad eandem sententiam alludit *Cic.* Epist. ad Q. Fratr. l. 1. Ep. 2. Ὀρθὴν τὴν ναῦν· &, ἅπαξ θανεῖν. Et *Senec.* Epist. quadam ἐλλειπτικῶς. *Neptune, nunquam hanc navem nisi rectam.* Citant autem hunc *Homeri* locum *Polyb.* l. 5. (de *Cleomene*) *Cyril. Alex.* adv. *Julian* l. 10. *Cic.* ep. ad Att. l. 10. & ep. famil. l. 13. Nec abludit *Eurip. Orest.* Ὡς ἄνανδρον ἀκλεῶς τὸ κατθανεῖν. Id. Hel. Τοὺς δρῶντας ἢ μὴ δρῶντας ἥδιον θανεῖν. Et videtur hùc alludere *Virgil. Neque enim moriemur inulti.* Et nullus dubito quin hùc respexerit *Arrian.* ubi de *Alexandro* temerè nimis & φιλοκινδύνως de muro inter conferta hostium agmina desiliente, Μεγάλα ἔργα κὴ τοῖς ἔπειτα πυθέσθαι ἄξια ἐργασάμενος οὐκ ἀκλεῶς ἀποθανεῖται. De expedit. *Alex.* l. 6. *Neque quisquam extremam necessitatem, nihil ausus, nisi muliebri ingenio, expectat. Lepidus* apud *Sallustium.*

(puerum facit:
11 *Dies, quo-quis-orphanus-fit, ab-omnibus-æqualibus-derelictũ*
Usquequáque autem tristis-est, & lacrymis-madidæ-sunt genæ.

ἠμύω, ἐπικλίνω, ἐπημύω (Ἐπὶ τ' ἠμύῃ ἀσταχύεσσι) ἐπήμυκε· ὑπημύω, ὑπήμυκε, & per geminationem Atticam ὑπεμήμυκε, & interponendo ν ὑπεμνήμυκε, verbũ & ἅπαξ λεγόμενον;

& purum putum Poeticum, & quod εἰς γραφὴν πεζὴν οὐχ ἕλκεται. Χείλεα μὲν τ', &c. *Lucian.* Apol. pro merc. *Max. Tyr.* Dissertat 35 *Virgil.* de *Didone* pitissante *Æn.* 1. *Primáque libato summo tenus attigit ore.*

Δευόμενος δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς πατρὸς ἑταίρους,
Ἄλλον μὲν χλαίνης ἐρύων, ἄλλον δὲ χιτῶνος,
Τῶν δ' ἐλεησάντων κοτύλην τις τυτθὸν ἐπέσχε·
Χείλεα μέν τ' ἐδίην', ὑπερῴην δ' οὐκ ἐδίηνε·
Τὸν δὲ καὶ ἀμφιθαλὴς ἐκ δαιτύος ἐστυφέλιξε,
Χερσὶν πεπληγὼς καὶ ὀνειδείοισιν ἐνίσσων,
Ἔρρ' οὕτως, οὐ σός γε πατὴρ μεταδαίνυται ἡμῖν.
Δακρυόεις δέ τ' ἄνεισι πάϊς ἐς μητέρα χήρην.

Videtur autem hic versus *Homericus* proverbialiter non inscitè usurpari posse de eo, qui leviter quasi pitissando, & primoribus labris artem aliquam aut scientiam degustaverit, ut *Canis ad Nilum*; Quanquam aliò trahit *Eustath.* (observante etiam *Erasmo* in Adag.) ad denotandum sc. *exiguum aliquod munusculum, quod humectandis quodammodò labris sufficiat, nequeat tamen oris palatum imbuere, nedum sitim aut inopiam explere.* Ἑλκυσθὲν δὲ καὶ εἰς παροιμίαν λέγεται ἐπὶ τῶν μικρά τινα δωρουμένων &c. Atque ità etiam exponit *Apostol.* Prov. Cent. 20. Ἐπὶ τῶν σμικρὰ δῶρα διδόντων. ¶ Ὑπερῴην] λέγει τὸ κατὰ τὸ στόμα οὐρανὸν ἄμφω κοιλούμενον, διὰ τὸ μετὰ ὕψους κατηρεφὲς, καθ' ὁμοιότητα ὀρόφου τοῦ οἰκήματος, καὶ οὐρανοῦ. *Eustath.* ad locum. Sic & nos etiam τὸν οὐρανίσκον, seu palatum oris vulgò dicimus **the roof**, & fortè

Ἰλ. Ψ'.

1 —— a Ὕπνος ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμοῦ,
Νήδυμος ἀμφιχυθεὶς —— ——
2 b Ὢ πόποι, ἦ ῥά τις ἐστὶ καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
Ψυχὴ καὶ εἴδωλον, ἀτὰρ φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν.
3 —— —— c Γόοιο μέδ' ἐστὶ καὶ ἆσαι.
4 d Μήτι τοι δρυτόμος μέγ' ἀμείνων ἠὲ βίηφι,
Μήτι δ' αὖτε κυβερνήτης ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοὴν ἰθύνει ἐρεχθομένην ἀνέμοισι.
Μήτι δ' ἡνίοχος περιγίνεται ἡνιόχοιο,
Ἀλλ' ὃς μέν θ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν οἷσι πεποιθὼς
Ἀφραδέως ἐπὶ πολλὸν ἑλίσσεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἵπποι δὲ πλανόωνται ἀνὰ δρόμον, οὐδὲ κατίσχει·
Ὃς δέ κε κέρδεα εἰδῇ ἐλαύνων ἥσσονας ἵππους,
Αἰεὶ τέρμ' ὁρόων, στρέφει ἐγγύθεν, οὐδέ ἑ λήθει
Ὅππως τὸ πρῶτον τανύσῃ βοέοισιν ἱμᾶσιν,
Ἀλλ' ἔχει ἀσφαλέως, καὶ τὸν προὔχοντα δοκεύει.

a Λυσιμέριμνε κόπων ἡδεῖαν ἔχων ἀνάπαυσιν. *Orph.* Hymn. Εἰς Ὕπνον. *Somne quies rerum --Pax animi, quem cura fugit. Ovid.* Met. 11. vid. plura *Od.* υ. ad illam sententiam, Νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν, ὃ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων, &c.

b Ideò dicuntur à nostro Νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, &c. & Πάντες ἴσοι νέκυες à *Phocylide.* Apud inferos perindè omnes sapientes sunt; ibi enim φρένες οὐκ ἔνι πάμπαν, excepto fortè *Tiresiâ*, qui in Orci peculio solus sapit, Οἶος πέπνυται, &c. ¶ Εἴδωλον hic (ut & alibi etiam apud *Homerum*) est *umbra*, seu *imago*, seu *simulacrum* rei veræ, hominis sc. adeóque non *imago* tantùm rei falsæ, & non existentis, ut ex *Homero*, *Luciano*, & *Eustathio* probare vult *Bellarminus.* Nec est tantùm *imaguncula* seu *icuncula*,

Egens autem vadit puer ad patris amicos,
Alium quidem sago trahens, alium verò tunicâ :
Horum autem miserantium poculum aliquis tantillùm admovit;
Labra quidem rigavit, palatum verò non rigavit :
Hunc etiam, qui-utroque-parente-floret, è convivio exturbat,
[h] *Manibus percutiens, & convitiis insectans ;*
Abi-sic-in-malam-rem, non tuus pater convivatur nobiscum.
Lacrymabundus autem redit puer ad matrem viduam.

[h] *Job* 24 9. Vim fecerunt, deprædantes orphanos. *Ezech.* 22 7. Orphanum & viduam contristaverunt.

---

ab ὄρεφος vel -φὴ, tectum. Ἀμφιθαλὴς παῖς ὁ ἀμφοτέρωθεν θάλλων, ἤγουν ᾧ ἄμφω οἱ γονεῖς περίεισι. *Eustath.* Ἀμφιθ. ὁ ἐπ' ἀμφοτέροις τοῖς γονεῦσι θάλλων, *Hesych.* Utróque parente (superstite sc.) florens. Et falli mihi videtur doctiss *Rittershus.* ad *Oppian.* Cyneg. l. 1. ubi ἀμφιθαλεῖς dici vult *fratres germanos*, seu *utroque parente conjunctos*. Ex *Homero* hanc vocem sumpsit *Dionys. Halic.* Rom. Antiq. l. 2. à quo παῖδες ἀμφιθαλεῖς appellantur iidem qui à *Livio* Patrimi & Matrimi. Usus etiam est *Plat.* De Leg. l. 11. *Heliodor.* Æthiop. l. 1. alii. Ἅπαξ δ' ἡ λέξις εἴρηται παρὰ τῷ ποιητῇ, observante *Phavorino*.

IL. 23.

1 ——— [a] S*omnus* eum *cepit solvens curas animi,*
Dulcis, circumfusus. ———
2 *Papæ! profectò aliqua est & in Orci ædibus*
Anima & simulacrũ, at [aa] *mens et prudentia non insunt omninò.*
3 ——— *Luctu quidem licet etiam satiari.*
4 *Consilio* & arte *lignicida multò præstantior quàm viribus,*
[c] *Consilio item gubernator in alto mari*
Navem celerem dirigit jactatam ventis.
Consilio autem auriga superat aurigam ;
Sed alius quidem equis & curribus suis fidens,
Imperitè multùm vagatur hùc & illùc,
Equi autem errant in cursu, neque is eos continet:
Alius verò qui aurigandi artem callet agitans licet *deteriores* (*equos,*
Semper metam spectans, flectit propè. neque ipsum latet
Quo-pacto primùm equos regat bovinis loris,
Sed continet cautè & firmiter, & præcedentem observat.

[a] *Prov.* 3. 24. Quiesces, & suavis erit somnus tuus.
[aa] *Eccles.* 9. 5. Mortui nihil noverunt ampliús. *Et v.* 10. Nec opus, nec ratio, nec sapientia, nec scientia erunt apud Inferos.
[b] 1 *Sam.* 16 1. Usquequò tu luges? *Sirac.* 38. 17, 18. Fac luctum -- diem unũ aut alterũ, propter calumniam: & consolationem accipe tristitiæ causâ : Nam à tristitia evenit mors, &c.
[c] *Prov.* 20. 18. Cogitationes consiliis roborantur. *Eccles.* 9. 16. Melior est sapientia fortitudine, & c. 10. v. 10. Si retusum fuerit ferrum -- multo labore exacuetur : at emolumento ad dirigendum est sapientia.

---

icuncula, sed εἰκὼν & *imago* in genere, sive *simulacrum* quodcunque; nec est diminutivum ab εἶδος (id enim est εἰδύλλιον) sed ut à φείδω-ομαι, φειδωλὸς, ab εὔχω-ομαι, εὐχωλὴ, (Etymol.)

tymol.) addo, ab ἀμβλίω-ῶ, ἀμβλωλὸς, sic ab εἴδω-ομαι, *assimilor*, εἴδωλον, *simulacrum, idolum, imago*, quæ & Gr. εἰκὼν, ab εἴκω. *Hesych.* Εἴδωλον, ὁμοίωμα, εἰκὼν, σημεῖον, χαρακτήριον σκιοειδές. Sed de Etymo, & usu, & significatu hujus vocis, tum apud alios, tum inprimis apud *Hom.* (hic & alibi) vid. doctiss nostrum *Rainold.* De *Rom. Eccles. Idololatr.* l. 2. c. 7.

[c] Αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο, *Od.* δ. Γόος luctus, Γόης ὁ μετὰ γόος ἐπάδων. *Eust.* At certè γόος non adeò γόης est, ut quenquam præstigiis suis & incantamentis fascinet, aut in amorem sui pelliciat. Ἆσαι vox πολύσημος, est enim vel ἆσαι, κορέσαι ab ἄδω *satio*, ut hic, vel ἆσαι βλάψαι pro ἀάσαι ab ἀάτω *noceo*, ut alibi, Ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακή· vel ᾆσαι ψάλλαι ab ᾄδω *cano.* Luctui facilius fuerit hominem ἆσαι, *satiare*, aut ἆσαι *lædere*, quàm ᾆσαι *incantare.*

[d] *Clem. Alex.* Strom. 6. (ubi pro μέγ' ἀμείνων legitur περιγίνεται) qui & *Homerum* ista mutuatum esse dicit ex hoc versu *Musæi*, Ὡς αἰεὶ τέχνη μέγ' ἀμείνων ἰσχύος ἐστί. *Eurip.* prout citatur à *Polyb.* l. 1. & *Plut. An seni gerenda respub.* Ὡς ἓν σοφὸν βούλευμα τὰς πολλὰς χέρας νικᾷ. Concinit *Phocyl.* Βέλτερος ἀλκήεντος ἔφυ σοφὸς ἀνήρ. Ἀγροὺς καὶ πόλιας σοφίη καὶ νῆα κυβερνᾷ. Et *Soph.* Ajace. Οὐ γὰρ οἱ πλατεῖς, Οὐδ' εὐρυνῶτοι φῶτες ἀσφαλέστατοι, Ἀλλ' οἱ φρονοῦντες εὖ κρατοῦσι πανταχοῦ. *Pind.* Isthm. 3. Καὶ κρέσσον' ἀνδρῶν χειρόνων ἔσφαλε τέχνα καταμάρψαισα. *Q. Calab.* l. 5. Μέγεθος δ' εἰς οὐδὲν ἀέξει Ἀνέρος, εἰ μή οἱ πινυτὴ ἐπὶ μῆτις ἕπηται. *Oppian.* Hal. 5. Ὡς οὔτ' ἠνορέης οὔτ' εἴδεος ἔπλετ' ὄνειαρ Τόσσον, ὅσον πραπίδων· ἀλκὴ δ' ἀνεμώλιος ἀφρων. Καὶ τὸ μέγα βελόνιδι καλέσβεσεν ἠδ' ἐσάωσε Βαιὸς ἀνὴρ εὔμητις. *Philip. Maced.* Epist. quâdam ad *Olymp.* Ἀνδ. οὔ καὶ σωμάτων οὐθ' αἱ πράξεις ὄνησιν φέρουσιν, οὐθ' αἱ δυνάμεις ὠφέλιμοι καθεστᾶσι. *Non viribus aut velocitate corporum res magnæ geruntur, sed consilio & prudentiâ. Cic.* de Senect. *Plura consilio quàm vi perficiuntur. Tacit.* Ann. l. 12. *Non solis viribus æquum Credere, sæpè acri potior prudentia dextrâ. Val. Flacc.* Argon. 4. *Pectora sunt potiora manu, vigor omnis*

[e] Ἐπαυρεῖν νῦν ψαῦσαι. *Schol.* quem hic sequi mallem quàm *Eustath.* qui exponit ἀπολαῦσαι, quasi sit σχῆμα γλυκύτητος, ἀπολ. οὐκ εἰς ἀγαθόν τι δηλαδὴ, ἀλλ' εἰς κάκωσιν. Certè λίθου ἐπ. hic est προσκροῦσαι λίθῳ, *impingere in lapidem.* Quod si feceris, inquit,

5 ———— [e] Λίθου δ' ἀλέασθαι ἐπαυρεῖν,
Χάρμα δὲ τοῖς ἄλλοισιν, ἐλεγχείη δέ σοι αὐτῷ
Ἔσσεται, ἀλλὰ φίλος φρονέων πεφυλαγμένος εἶναι.
6 [f] Ἀλλ' αἰεὶ μύθοις λαβρεύεαι, οὐδέ τι σε χρὴ
Λαβραγόρην ἔμεναι· πάρα γὰρ καὶ ἀμείνονες ἄλλοι.
7 [g] Λοῖσθος ἀνὴρ ὤκιστος ἐλαύνει μώνυχας ἵππους.
8 ———— [h] Ἀλλ' ὤφελεν ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι, τό κεν οὔ τι πανύστατος ἦλθε διώκων.
9 [i] Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι δικάσσατε, μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ.
10 [k] Οἶδ' οἷαι νέου ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι,
Κραιπνότερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις.

currúmque confregeris, erit ἅρμα χάρμα, *gaudium aliis, tibi ipsi probrum.*

[f] Ἐπὶ τῇ στωμυλίᾳ. Λαβρεύεσθαι τὸ λάβρως καὶ οὐ μετὰ σκέψεως λαλεῖν, ἢ στωμύλλεσθαι, ὅθεν καὶ λαβραγόρης ὁ ἐν τῷ ἀγορεύειν λάβρος. *Eustath.* Οὔ σε χρὴ μῦθον ὀφέλλειν quod Λαβρεσσομεῖν est apud *Æschyl.* Prom. & λαβράζειν apud *Nicandr.* Alexipharm. ubi Schol. *Homeri* verba citat, quæ hic proximè præcedunt, Τί πάρος λαβρεύεαι; Pro Λαβραγόρης *Apollinar.* habet λαυραγόρης, *Psal.* 140. Ἀνέρα λαυραγόρην καθελοι κακομήχανος ὥρη. Laudat autem hunc locum *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Ὁ Θερσίτης ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως οὐ χωλὸς, οὐ φαλακρὸς, οὐ κυρτὸς, ἀλλ' ἀκριτόμυθος λοιδορεῖται, Id. ibid.

[g] Ἐν ἅπασι μειονεκτοῦσιν οἱ κρατήσειν ἐπιδοξότεροι. Τεῦχος ἀσήμου τοξότου τὰ δεξιὰ κομίζεται, καὶ Λοῖσθος ἀνὴρ ὤκιστος, &c. *Synes.* de Provid.

in illis, Ulysses contra *Ajacem* apud *Ovid.* Met. 13. *Thucyd.* l. 3. Ὅσις εὖ βουλεύεται πρὸς τοὺς ἐναντίους, κρείσσων ἐστὶν ἢ μετ' ἔργων ἰσχύος ἀνοίᾳ ἐπιών. Nam, ut inquit *Horat. Vis consili expers mole ruit suâ.* Et ut *Titinnius* apud *Nonium, Sapientiâ gubernator navim torquet, non valentiâ,* (ubi manifestò imitatur hoc *Homericum.* Μῆτι δ' αὖτε κυβερνήτης, &c. uti & pridem observavit *Jos. Scaliger.* Conjectan. in *Varr.*) *Cocus magnum ahenum, quando fervet, paulâ confutat truâ.* Ῥώμη γὰρ μετὰ φρονήσεως ὠφέλησεν, ἄνευ δὲ ταύτης πλείω τοὺς ἔχοντας ἔβλαψε. *Isocr.* ad *Demonic.* Οὕτως ἄρα τὸ στρατηγεῖν, οὐ σώματος ῥώμη, μᾶλλον μὲν οὖν φρονήσεως δεῖται. *Agath.* Hist. de Reb. *Justinian.* to. 2. Κυβερνήτης, *Gubernator, Rector-navis.* ¶ Vox peculiaris & annotanda saltem ob tonum quem habet in penultimâ, κυβερνήτης. Est utique hoc nomen anomalum, & irregulare quoad accentum, (adeò *Rector* iste deficiscit à *regulâ*) utpote paroxytonum, cùm reliqua omnia (ni fallor) hujus formæ & analogiæ, verbalia sc. in --ητης, sint oxytona: nam ἀλήτης, κομήτης, κορωνήτης, πλανήτης, & similia, non sunt verbalia, sed nominalia, ab ἄλη, κόμη, &c. ¶ Ἐρεχθομένην] *quassatam, vexatam, agitatam. Hesych.* Ἐρεχθομένην (ita enim legendū, non -η, & sic σαλευομένην, &c. in accus. explicat enim procul dubio vocem *Homericam* hoc in loco) σαλευομένην, ἐλαυνομένην, βαρυνομένην, ὑπὸ τῶν ἀνέμων ταρασσομένην. Est autem hoc verbum Poeticum & *Homericam*, nec legitur quantum scio, nisi in particip. Et quidem *passiv.* hoc uno in loco, *activ.* autem semel & iterum, viz. *Od.* ε. idque metaphoricé. Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι, καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων. quò respiciens *Hesych.* Ἐρέχθων, διακόπτων. *Eustath.* nescio quomodo, Ἐρέχθεσθαι, κατὰ ὀνοματοποιίαν τὸ ἐρεθίζεσθαι. Τέρμα, (unde Lat. *Terminus*) vox Dromica seu Hippodromica, καμπτήρ, νύσσα, *Meta, calx, scopus,* cui opp. βαλβίς, βατήρ, ἀφετηρία, ὕσπληγξ, γραμμή, *repagulum carceres.* Vid. *Pollucem.*

5 ——————— [d] ***In lapidem cave nè impingas,***
Gaudium enim id aliis, dedecus tibi ipsi
Foret; proinde, ô amice, prudens cautúsque esto.
6 [e] ***Sed usque verba temerè effutis; neque verò te decet***
Futilem esse; præstò sunt ***enim præstantiores alii.***
7 [f] ***Ultimus vir optimus agit solidungulos equos.***
8 ——————————— ***Sed debuit Diis***
Supplicare, utique si fecisset; ***non postremus venisset insequens.***
9 [g] ***Ex æquo inter utrósque judicate, neque in gratiam.***
18 [h] ***Nosti quales juvenis lapsus sunt,***
Velocior quidem animus, [i] ***debile verò consilium.***

[d] *Psal.* 91. 12. Nè offendas ad lapidem pedem tuum. [e] *Eccles.* 5. 2. Nè temerè quid loquaris. *Tit.* 1, 10. Vaniloqui. [f] *Eccles.* 9 11. Vidi nec velocium esse cursum. [g] *Deut.* 1. 17. Nè accipite personam in judicio: æquè parvum atque magnum auditote. *Prov.* 18. 5. Accipere personam improbi non est bonum, pervertere justum in judicio. [h] *Job.* 13. 26. Possidere me facis iniquitates adolescentiæ meæ. *Psal.* 25. 7. Delicta juventutis meæ nè memineris. *Eccles.* 11. 10. Adolescentia & pueritia vanitas sunt (*& stultitia*). [i] 2 *Paralip.* 10. 13, 14. Responditque rex dura, derelicto consilio seniorum, locutúsque est juxta consilium juvenum, &c.

Provid. Aliquando nimirum Λῷστος est Λοίσθος. Ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ. Adeò nonnunquam *Fortuna favet fatuis*, & homines ludos facit, nec semper palma *datur digniori*: vid.

Aristid. to. 3. or. pro Quatuorviris. Ubi hunc *Hom.* versum citat, nec citat solùm, sed fusè & egregiè explicat & illustrat.

[k] Divina planè sententia. Si Deum oràsset, meliùs utique res ei cecidisset. Quanquam nec semper ex eventu judicandum: sed *viz.* ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ preces successum impetrant, & (ut *Cic.* de Divin. 2.) *Omnia levius casura rebus divinis procuratis*: unde parœmia illa decantata, quæ extat apud *Athen.* l. 1. ex vetere Poeta, Τοῖς δ' ἀπομαξαμένοισι (addo & εὐξαμένοισι) θεοὶ διδόασιν ἄμεινον. Cui consonum & illud *Philemonis* apud *Theophil.* l. 3. Οἱ γὰρ θεὸν σέβοντες ἐλπίδας καλὰς ἔχουσιν εἰς σωτηρίαν. Rectè ergò & piè monet *Theog.* Θεοῖς εὔχου· οἷσιν ἔπι κράτος, οὔτι ἄτερ θεῶν γίνεται ἀνθρώποις οὔτ' ἀγαθ' οὔτε κακά.

[i] Πᾶσι δίκαια νέμειν, μηδὲ κρίσιν ἐς χάριν ἕλκειν. *Phocyl.* Τὺ δ', ὦ φίλε, μήτ' ἐμὲ, Μόρσων, Ἐν χάριτι κρίνῃς, μήτ' ὦν τύ γα τῆνον ὀνάσῃς. *Theocr.* Idyll. 5. Ναὶ Μόρσων μήτε Κομάτα Τὸ πλέον ἰθύνῃς, μήτ' ὦν τύ γα τῷδε χαρίξῃ. Id. ibid. Ἐς μέσον ἀμφοτέροισι (sc. δικάσατε) μεσολαβήσατε τὸ πρᾶγμα ἢ τὴν δίκην. *Hesych.* Ἐς μέσον δικάζειν est ex æquo judicare inter duos litigantes, in neutram partem inclinando. Judex enim, ut justitia, quasi in medio sedet inter duo extrema. Ζητοῦσι δικαστὴν μέσον, καὶ καλοῦσιν ἔνιοι μεσιδίους, ὡς ἐὰν τοῦ μέσου τύχωσι, τοῦ δικαίου τευξόμενοι· μέσον ἄρα τι τὸ δίκαιον, εἴπερ καὶ ὁ δικαστής. *Aristot.* Eth. l. 5. c. 4. Quid *est, Deus in medio est? Hoc significat, quod æquus est omnibus Deus, & personas non accipit. Quomodo ergo illud quod in medio est, paria habet spa-*

11 ——————————— [l] Νόον νίκησε νεότη.
12 [m] Βέλτερον αὐτ' ἀλέασθαι ἀμείνονα ἠπεροπεύειν.
13 [n] Οὐ μὲν πὺξ γε μαχήσεαι, οὐδὲ παλαίσεις,
Οὐδέ τ' ἀκοντισμῷ ἐσελεύσεαι, οὐδὲ πόδεσσι
Θεύσεαι, ἤδη γὰρ χαλεπὸν κατὰ γῆρας ἐπείγει.
14 [o] Σοὶ δὲ θεοὶ τῶνδ' ἀντὶ χάριν μενοεικέα δοῖεν.
15 ——— [p] Οὐδ' ἄρα πως ἦν
Ἐν πάντεσσ' ἔργοισι δαήμονα φῶτα γενέσθαι.
16 [q] Ἦ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγώ σε ———
17 [r] Ἀθάνατοι τιμῶσι παλαιοτέρους ἀνθρώπους.

[l] Νεότης μ' ἐπῆρε καὶ θράσος τοῦ νοῦ πλέον. *Eurip.* Androm. *Temeritas est videlicet florentis ætatis, prudentia senectutis. Cic.* de Senect. Ἡ νεότης ἐπιζέει, ὥστε ἀεικέστερα ἀπορρίψαι ἔπεα. *Xerxes* ad *Artabanum* apud *Herod.* Polyhymn. Vid. & Gnomen præcedentem. ¶ Νεοίη (idem quod νηπιέη) ἡ νεωτερικὴ κατάστασις, à νέος νεοῖος, fœm. νεοίη, ut ab ἄλλος, ἀλλοῖος --η, ab ποῖος ποῖος, --η, φρονίνη, ἢ ἀνατολικὴ, οὕτω κλητικῶς καὶ νεοῖος, καὶ νεοίη ὁ νεωτερικὸς νοῦς καὶ ἡ νεάζουσα φρήν. *Eustath.* Ut sit q. adjectivum substantivi formam induens. Hinc νεανιεύεσθαι dicunt *Græci* pro *temerè & confidentèr aliquid audere*, vel, *juveniliter*, h. e. *inconsideratè juvenum more aliquid facere*, vel *juveniliter se jactare*.

[m] *Fallere quenquam non est laus*, præsertim virum te præstantiorem. Ἔστιν ὅμοιον τῷ μὴ πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν. *Eust.* Rectè quidem. Etsi enim fortè non sit æquè periculosum & temerarium, est tamen æquè improbū & flagitiosum ἀμείνονας ἠπεροπεύειν, *præstantiores clam dolo deludere*, ac πρὸς κρείσσονας ἀντιφερίζειν, *eos palam viribus aggredi*. Ἠπεροπεύειν ¶ Ἐξαπατᾶν. *Hesych.* Propriè *blandâ voce decipere*, διὰ ἠμέρου ὀπὸς ἀπατᾶν, οἱονεὶ ἡμεροοπεύειν. *Eustath.* Unde Paris ἠπεροπευτὴς, supr. Il. γ.

[n] Ad ludos exercitiáque corporis senes ob ætatem inhabiles prorsus, & inidonei. Nec inanis adeò & de nihilo (pace *Ciceronis*) vox illa *Milonis Croton. qui cùm jam senex athletas se in curriculo exercentes videret, aspexisse lacertos suos dicitur, illacrymánsque dixisse, At hi quidem sanè mortui sunt. Cic.* Cat. Maj. ubi hoc vitium senectutis, imbecillitatem sc. viriúmque defectum aut excusat aut minuit. Quatuor autem ἄθλους seu ἀγῶνας seu ludos gymnicos hìc habemus, ut & *Od.* θ. Πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἅλμασιν, ἠδὲ πόδεσσι· ubi ἅλμα ponitur loco ἀκοντισμοῦ. Quinque igitur, aut etiam sex certaminum genera recenset omnino *Homerus*. Ea sunt πυγμαχίη, πάλη, ἅλμα, δρόμοι,

tia ad omnes fines, ità Deus medius esse dicitur, æqualiter omnibus consulens. Augustin. in Psal. 46. Μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ] Μηδ' ἐπίεω ὑμῶν βοηθεῖν. Schol. (Opponuntur ergo ἐς μέσον δικάζειν, & ἐπ' ἀρωγῇ δικ.) Atque hinc fortè emendandus Hesychius. Μηδέ τ' ἀρ ὠνῇ, μηδὲ βοηθήσῃ· quæ sanè verba, cùm nihili sint, quidni sic legere & restituere liceat (ut nimirum hunc Homeri locum explicet Princeps ille Grammaticorum) Μηδ' ἐπ' ἀρωγῇ, μηδὲ βοηθήσοντε. Judicent eruditi.

k Τοῖς πάθεσιν ἀκολουθητικὸς ὁ νέ☉. Arist. Eth. 1. 3. Stultitiæ, adolescentiaque ejus ignoscas.——Scis solere illanc ætatem tali ludo ludere. Plaut. Mostell. Κακόν γε θνητοῖς τὸ νέον, ἔν τε τῷ νέῳ Τὸ μὴ δίκαιον ὅςις ἀνθρώπων ἔχει. Eurip. Androm. ubi Scholiast. ex Poeta nescio quo, Ἡ νεότης ἀσύνηλος ἀεὶ θνητοῖσι τέτυκ⁊, Εἰ δὲ δίκην βλάπ⁊ει, πολλὰ χερείοτερ. Juvenilis ardor impetu primo furit, Sen. Octav. Ὀξεῖαι γὰρ αἱ βουλήσεις (τῶν νέων sc.) Arist. Rhet. 2. καὶ θυμικοὶ, καὶ ὀξύθυμοι, καὶ οἷοι ἀκολουθεῖν τῇ ὁρμῇ· ibid. πάντα γὰρ ἄγαν πράττουσι, &c. ibid. Αἱ γὰρ ἐπιθυμίαι τῶν νέων ταχεῖαι. Aristæn. Ep. l. 1. Νέοι μὲν καὶ ὀξεῖς καὶ ἵτμοι, ἀεί τε τὰς ὀρέξεις διάπυροι, καὶ οἰςρώδεις αἵματος πλήθει καὶ θερμότητι. Plut. de Virt. Mor. Infirmitas puerorum est, & ferocitas juvenum, & gravitas jam constantis ætatis, Cic. de Senect. Κρατυνότεροι,&c.] Νομίζω δὲ δύο τὰ ἐναντιώτατα εὐβουλίᾳ εἶναι, τάχ☉ τε, καὶ ὀργὴν. Diodotus apud Thucyd. l. 3. Φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς. Soph. Oed. Tyr.

11 ———k *Mentem superavit adolescentia.*
12 *Satius utique fuerit cavere præstantiores nè decipias.*
11 --kk *Non quidem pugno certabis, neque luctaberis,*
Neque jaculorum certamen inibis, neque pedibus
Curres; jam enim gravis senectus te *urget.*
14 l *Tibi Dii pro his gratiam amplam referant.*
15 ———————m *Nullo modo licet*
In omnibus rebus peritum virum fieri.
16 *Aut me tolle, aut ego te.*——————
17 n *Immortales honorant ætate-provectiores homines.*

k Vid. locos præcedentes.

kk *Joh.* 21. 18. Cùm esses junior, cingebus te & ambulabas ubi volebas; cùm autem senueris, extendes manus tuas, & alius te cinget, & ducet quò tu non vis.

l 1 *Sam.* 24. 20. Dominus rependat tibi gratiam, pro eo quod fecisti mihi. m 1 *Cor.* 7. 7. Unusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic. n *Levit.* 19. 32. Coram cano capite consurge; & honora personam senis. -- Ego sum Dominus (*qui senes sc. reverendos jubeo.*) *Esa.* 9. 15. Senex, & honorabilis (ἐκ παραλλήλου.)

δρόμος, ἀκοντισμὸς, δίσκος. Simonides Anthol. l. 1. c. 1. quinq; agonas enumerat hoc pentametro, Ἅλμα, ποδωκείην, δίσκον, ἄκοντα, πάλην. (Hæc πένταθλον & horũ omnium peritus, πένταθλος, quinquertio.) Et alius quis apud Eustath. hoc in loco. Ἅλμα ποδῶν, δίσκου τε βολὴ, καὶ ἄκοντ☉ ἐρωὴ, Καὶ δρόμος, ἠδὲ πάλη. Eosdem ipsos hos agonas recensent Pindari & Sophoclis Scholiastæ, aliique Criticorum filii. Ubi mirum sanè ab iis prætermitti pugilatum, cùm ab Homero semper primo loco ponatur πὺξ vel πυγμαχίη, utpote palmarium & principale genus certaminis; unde & pugna à pugnus, vel à πυγμὴ, quia sc. πυγμαχίη κατ' ἐξοχὴν pugna est, & inter præcipuos & antiquissimos agonas semper habita. Dionys. Hal. Rom. Ant. l. 7. ad hunc Homeri locum respiciens, Οἱ τοῖς ἑαυτῶν σώμασιν ἀγωνιζόμενοι, τότε εἰσὶ, δρομεῖς τε καὶ πύκται καὶ παλαισαί· Τρία γὰρ ἀθλήματα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ταῦτα ἦν Ἑλλησιν, ὡς Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Πατρόκλου δηλοῖ ταφῇ. Sed vid. omninò Plut. Sympos. l. 2. qu. 5. H. Mercurial.

Art. Gymnast. l. 3. *P. Fabr.* Agonist. l. 1.

° *Dignissimi quibus si ego non possim, dii pro me gratiam referant; & mehercule referent.* *Darius* ad milites suos apud *Curt.* l. 5. c. 8. Idem *Darius* jam in extremis agens insigne grati animi specimen & exemplum reliquit. Et sane nescio quomodo mirè me afficiunt ultima hæc illius Regis jam moribundi verba, postquam sc. allatam sibi à *Polystrato* aquam bibisset. *Quisquis es mortalium*, inquit, *hoc mihi extremum universæ calamitatis genus accidit, ut pro tanto in me beneficio, dignas tibi grates referre nequeam: at referat Alexander: Alexandro verò Dii pro ejus summâ in meos humanitate ac clementiâ.* (Ὦ, τε θεοὶ τῶν δ' ἀντὶ, &c.) *Justin.* l. 2. Eadem ferè Græcè extant apud *Plut.* in *Alex.*

ᵖ Ἀλλ' ὁ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἐπιδώσει βροτῶν Πέφυκεν, ἄλλῳ δ' ἄλλο προσκεῖται γέρας. *Eurip.* Rhes. Οὐδὲ φύονταί τις ἀπὸ θνητῶν καὶ ἐπικήρων σπερμάτων ἀεὶ πάντα ἀγαθός. *Dionys. Hal.* Hist. l 8. *Non omnia omnibus Dii dedere. Vincere scis, Hannibal, victoriâ uti nescis. Maherbalis* dictû ad *Hannib.* apud *Liv.* l. 22. quod ex hoc *Hom.* loco desumptum existimat *P. Victor.* Var. Lect.

ᑫ Vox *Caligulæ* comminantis *Jovi* apud *Dion. Cass.* Et *Sueton.* & *Senec.* de Irâ l. 1. & *Philostrat.* Epist. Idem *Caligula* apud *Suetonium cùm audiret fortè reges --concertantes apud se de nobilitate generis, exclamavit,* Εἷς κοίρανος, Εἷς βασιλεύς. Verba sunt *Homeri* decantatissima suprà *Il.* β. ubi cùm plures autores adduximus, qui illam sententiam laudârunt, nescio quomodo nos fugit insignis hic locus *Tranquilli.* Adeò non illibenter nec infrequenter proverbiorum loco usurpavit versus *Homericos* Imperator iste *Romanus*: Et tamen hic erat idem

Ι Λ. ω'.

1 ᵃ Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι.
2 ᵇ Τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν.
3 ——— ᶜ Νεμεσσηθῶ-μέν οἱ ἡμεῖς,
Κωφὴν γὰρ δὴ γαῖαν ἀεικίζει μενεαίνων.
4 ᵈ Τέκνον ἐμὸν, τέο μέχρις ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
Σὴν ἔδεαι κραδίην, μεμνημένος οὐδέ τι σίτου,
Οὔτ' εὐνῆς;
5 ᵉ Οὔτε γὰρ ἔστ' ἄφρων, οὔτ' ἄσκοπος, οὔτ' ἀλιτήμων,
Ἀλλὰ μάλ' ἐνδυκέως ἱκέτεω πεφιδήσεται ἀνδρός.
6 ᶠ Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ἀνὴρ ὅδε, οὔ σ' ἐλεήσει,
Οὐδέ τι σ' αἰδέσεται. ———

ᵃ Οὐ κακῶς τὸ βλάπτειν αὐτῆς πρότερον εἶπ' γίνεται γὰρ ὠφέλιμος ὑπὸ τοῦ λόγου. *Plut.* (citans hunc *Hom.* versum) lib. π. Δυσωπίας. Quin & huc proculdubio respicit idem *Chæronensis* philosophus l. de Sanit. tuendâ. Ἐνταῦθα μάλιστα (cùm ad edendum sc. bibendùmque importunè invitamur) δεῖ περιπετάχθαι, πρὸς τὴν μέγα σινομένην ἄνδρας αἰδῶ καὶ δυσωπίαν. Citatur etiam hic versus à *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & similem sententiam affert ex *Eurip.* Erecth. Legitur quinetiam hoc carmen ἀυλολεξεὶ apud *Hesiod.* nec abludit *Eurip.* Hippol. Αἰδὼς τ' δισσαὶ, ἡ μὲν οὐ κακή, ἡ δ' ἄχθος οἴκων· quod tamen *H. Steph.* citat inter fragmenta *Alcæi.* (ex *Plut.*) Schol. *Eurip.* ad illum locum, Ἴσως δὲ τὸ Ὁμηρικὸν ἀνέγνω Εὐριπίδης, Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας &c. Huc spectat, quòd Philosophus τὴν αἰδῶ non ponit in catalogo virtutum, quia non omnem ætatem decet, nec semper & ubique est laudabilis. Etenim ἐπαινοῦμεν τῶν μὲν νέων τοὺς αἰδήμονας, (verecundia juvenem) πρεσβύτερον δ' οὐδεὶς ἂν ἐπαινέσειεν ὅτι αἰσχυντηλός. *Arist.* Eth. 4. 9. Τὴν αἰδῶ φασὶ μὴ λυπηθῆναι τοῖς πολλοῖς. *Philo* apud *Anton.* Meliss. *Plerique homines, quos cùm nihil refert pudet, ubi pudendum est, ibi deserit eos pudor. Plaut.* Bacch. Vid. infr. Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ, &c. *Od.* ρ.

ᵇ Τί δὲ ὁ φέρει ἀνιαρὸν ἄνθρωπος; *Nazianz.* Ep. 94. Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ὧδ' εἰπεῖν ἔπος,

Οὐδὲ

ille *Caligula*, qui, teste eodem *Suetonio*, *cogitavit etiam de Homeri carminibus abolendis.* Præclara verò mens, & tali monstro ac Alastore digna; qui *Jovi* nempe dixit, Ἤ μ' ἀνάειρ', ἢ ἐγὼ σε. Et certè ejusdem est *Jovi fulmen*, & *Homero versum extorquere.* Vid. *Pet. Victor.* Castigat. in *Ciceron.* Epistol. ad *Attic.* l.16. ubi de hoc hemistichio fusè agit, ostenditq; *esse hunc unum ex Homeri versibus, qui tanquam proverbia in ore omnium versari soliti essent*; (quanquam nec integer hic versus est, sed duntaxat hemistichiū.) Quin & hoc hemistichio festive usus est *Lucian.* Dial. mort. de duobus hæredipetis, quorum alter alterius morti & sorti avidè inhiabat; *Aut tolle me, aut ego tollam te.*

[r] Ὁ παλαιὸς ἡμῶν præ aliis τιμᾷ παλαιοτέρους ἀνθρώπους cæteris paribus, siquidem Αἱ πολιαὶ ζωῶ νῷ γεραρῶτῆαι. Deus autem honorat senes, quatenus vult ut ab hominibus honorentur. Τίμιον γὰρ τὸ γῆρας παρὰ πᾶσι. Inprimis apud *Laced*æ*monios*: quod olim observans nescio quis dixit, Ἐν Σπάρτῃ μόνῃ λυσιτελεῖ γηράσκειν. *Apud antiquissimos Romanorum --majores natu à minoribus colebantur, ad Deûm propè & parentum vicem --. Eúmque morem accepisse Romanos à Lacedæmoniis, traditum est. Agell.* 2. 15. Hinc affinia sunt *Senatus* & *Senectus*, Γέρας & Γῆρας, (*Astrampsych.* Onirocrit. Γέροντα σαυτὸν εἰ βλέπεις, ἕξεις γέρας.) Πρέσβυς Πρεσβύτης & Πρεσβύτερος, quia sc. senibus debetur honor & reverentia, quæ certè, quantulacúnque hodiè sit, *Magna fuit quondam.* Vid. *Plat.* de Rep. 1. *Cic.* de Senect. *Juncum* de Senect. apud *Stob.* aliósque.

Il. 24.

1 [a] *PUdor qui homines valdè lædit & juvat.*
2 [b] *Patientem enim fata animum indiderunt hominibus.*
3 ——— *Indignemur ei nos,*
Insensibilem enim jam terram contumeliosè-tractat sæviens.
4 *Fili mi,* [c] *quousque flens & mœrens*
Tuum rodes cor, memor neque cibi
Neque cubilis? ——— (*lestus.*
5 *Neque enim imprudens est, neque inconsideratus, neque sce-*
Sed valdè humanitèr supplici parcet viro.
6 [d] *Crudelis & infidus vir iste, non tui miserebitur;*
Neque te quicquam reverebitur———

[a] *Sirac.* 20.23. Est qui perdit seipsum pudore.
[b] *Job.* 5.7. Homo nascitur ad laborem (seu ærumnā.)
[c] 1 *Sam.* 1.8. Cur fles? & quare non comedis? & quamobrem affligitur cor tuum? *Prov.* 15. 13. Mœrore animi spiritus frangitur.
[d] *Deut.* 28. 50. Gentem impudentem, quæ non revereatur senem, nec misereatur parvuli. *Jer.* 50.42 Crudeles erant, neque utentur misericordiâ.

Οὐδὲ πάθος, οὐδὲ ξυμφορὰ θεήλατος, Ἧς οὐκ ἂν ἄραιτ' ἄχθος ἀνθρώπου φύσις. *Eurip.* Orest. Quin & huc spectat senarius ille (ex eodem *Eurip.* Belleroph.) quo *Crantor* apud *Laert.* multùm delectatus. Οἴμοι· τί δ' οἴμοι; θνητά τοι πεπόνθαμεν. Θεοὶ γὰρ ἀνηκέστοισι κακοῖσιν, Ὦ φίλ', ἐπὶ κρατερὴν τλημοσύνην ἔθεσαν φάρμακον. *Archiloch.* apud *Stob.* Τλητὸν] ¶ pro τλήμονα, *tolerantem, patientem,* ἀνεξίκακον, *activè,* præter regulam (nam alioqui Τλητὸς, est οἰστὸς, *tolerandus,* seu *tolerabilis. pass.* unde ἄχος ἄτλητον *dolor intolerabilis,* suprà *Il.* τ. & Τλῆθι λέων ἄτλητα παθὼν τετληότι θυμῷ. Orac. in insomniis *Hipparcho* datum apud *Herod.* Terps. juxta

juxta analogiam verbalium in -τος, quæ omnia - passivè significant) Sic μενετοὺ Θεοὺς dixit *Aristoph.* Avib. pro. ἀνεξικάκους, *patientes*: & *Oves hiemis tolerabiles*, *Columel.* 1. 7 pro *tolerantes*. Et *intolerabilis*, vetus Poeta *Afranius*, pro *impatiens*.

[c] Rectè Κωφὴν γαῖαν, nec enim *Hectorem*. *Trahit Hectorem ad currum religatum Achilles: lacerari eum & sentire, credo, putat-- Vidi--- -curru Hectorem quadrijugo raptarier. Quem Hectorem? aut quamdiu ille erit Hector? Melius Accius & aliquando sapiens Achilles, Imò enimverò corpus Priamo reddidi, Hectorem abstuli. Non igitur Hectora traxisti, sed corpus quod fuerat Hectoris.* Cic. Tuscul. 1. Ὅμηρος ἀπὸ τῆς παλαιᾶς καὶ θείας ἱστορίας μαθὼν τὴν λεγοῦσαν, Γῆ εἶ &c. τὸ ἄψυχον τοῦ Ἕκτορος σῶμα κωφὴν ὀνομάζει γῆν. *Just. Mart.* Protrept. Vid. & *Arist.* Rhet 2. 3. & *Sext. Empir.* adv. Mathemat. Hinc etiam desumptum videtur illud *Moschionis* apud *Stob.* Τί κέρδος οὐκ ἔτ' ὄντας αἰκίζειν νεκρούς; Τί τὴν ἄναυδον γαῖαν (i.e. κωφὴν γαῖαν) ὑβρίζειν πλέον; *Soph.* Antig. Τίς ἀλκὴ τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν; ubi Schol. hunc *Homeri* versum adducit. Nihil autem magis barbarum nec inhumanum quàm *sævire in mortuos*, & *cum larvis luctari*, & occisorum cadavera contumeliosè tractare, & denique κωφὴν γαῖαν αἰκίζειν. (Quid enim hoc aliud est quàm *jugulare mortuos*, νεκροὺς ἀποσφάττειν, ut est in Proverb. apud *Diog. Laert.* in *Menedemo*? Cui geminum & alterum illud Græcorum adagium, Νεκρὸν μαστίζεις, *Mortuum flagellas*: quod tamen non propriè de plagis seu verberibus manu inflictis, sed metaphoricè de Linguæ flagello, probris sc. & maledictis in mortuum jactatis intelligitur, ut & Latinum illud suprà dictum *Cum larvis luctari*.) Quod cùm *Achilles* hìc facit, in hoc sanè non *Achillem* se, nec heroa, nec θυμολέοντα, nec leonem, sed leporem præstat; nam & Νεκροῦ σῶμα λέοντος ἐνυβρίζουσι λαγωοί.

[d] Fortean hùc respexit *Virgil.* Æn. 12. *Nec te tantus edat tacitam dolor. Hom.* de Bellerophonte *Il.* ζ. Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων· h. e. interprete *Cicerone*, *Ipse suum cor edens hominum vestigia vitans. Horat. Epist.* 2. l. 1. *Siquid est animum, differs curandi tempus in annum.* Phocyl. Μηδὲ μάτην ἐπὶ πᾶσι χαλεπαῖς μινύθειν φίλον ἦτορ. *Aristoph.* Vesp. Ἐγὼ τοῦτον -- ποιήσω δακεῖν τὴν καρδίαν. Et hinc fluxit symbolum illud Py-

7 [g] Ὤμοι ἐγὼ πανάποτμος, ἐπεὶ τέκον υἷας ἀρίστους,
—————— Τῶν δ' οὔτινά φημι λελεῖφθαι.
8 [h] Τοὺς μὲν ἀπώλεσ' Ἄρης, τὰ δ' ἐλέγχεα πάντα λέλειπται,
Ψεῦσταί τ', ὀρχησταί τε, χοροιτυπίῃσιν ἄριστοι,
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων ἐπιδήμιοι ἁρπακτῆρες.
9 [i] Ἐσθλὸν γὰρ Διὶ χεῖρας ἀνασχέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ.
10 —————— [k] Κούρῳ αἰσυμνητῆρι ἐοικώς,
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦπερ χαριεστάτη ἥβη.
11 [l] Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ.

[g] Integro versu hìc expressit Poeta id quod unâ voce antea dixerat in feminino δυσαριστοτόκεια. *Il.* σ. Contrà Ἀριστότοκος dicitur *Alcmena* apud *Pindarum* & Κρατιστότοκεια *Martia* apud *Oppian.* Est autem δυσαριστοτόκεια vox eleganter comp. vel potiùs decomposita, q. d. ἐπὶ κακῷ τεκοῦσα τὸν ἄριστον. *Eurip.* Troad. Κἀνταῦθ' ἀριστεύοντ' ἐγεινάμην τέκνα, Κἀκεῖνά τ' εἶδον δορὶ πεσόνθ' Ἑλληνικῷ· ubi alludere planè videtur ad hunc locum *Homeri*: loquitur verò ibi *Hecuba*, ut hìc *Priamus*.

[h] *Mars & mors* optimos rapit, pessimos relinquit. Ἄρης δ' οὐκ ἀγαθῶν φείδεται, ἀλλὰ κακῶν. *Anacreon.* Antholog. Gr. l. 3. Πόλεμος γὰρ οὐδέν' ἄνδρ' ἑκὼν Αἱρεῖ πονηρόν, ἀλλὰ τοὺς χρηστοὺς ἀεί. *Soph.* apud *Suidam*. *Cùm belli ardore sævitur, meliores potiùs occumbunt.* *Minut. Fel.* in *Octav.* *Optima citissimè pereunt.* *Append. Erasm.* Adag. Sic *Alexander Severus* apud *Lampridium*, cùm ei mors cruenta à *Thrasybulo* Mathematico prædiceretur, *disputavit, ostenditque optimos quósque violentâ morte consumptos, cùm diceret ipsum Alexandrum, cujus nomen teneret*,

thag. Καρδίαν μὴ ἐσθίειν, vel ut eſt apud *Jamblichum*, Καρδίαν μὴ τρώγε, quod & ille aliter exponit, plerique verò cum *Lilio Gyr.* ſic explicant, *non animum angoribus cruciandum:* nec doloribus ſubinde affligendum, quod & hìc prohibet *Thetis* apud *Homerum*.

e In hoc uno verſu notârunt Veteres comprehendi tria illa malorum genera, quæ tam accuratè diſtinguit *Ariſtot.* Eth. 5. 10. Et poſt eum, imò ex eo *Themiſt.* non ſemel in orationibus, citante *Grotio*, addo & *Clem. Alex.* Strom. 2. Ea ſunt ἀτύχημα, ἁμάρτημα, ἀδίκημα, *infortunium, culpa, injuria.* 1°. reſpondet ἄφρων, 2°. ἄσκοπος, (eſt enim ἁμαρτάνειν propriè *à ſcopo aberrare*,) 3°. ἀλιτήμων. Ἄσκοπος· ἀνόητος, ἀπερίοργος. *Heſych. inconſultus, inconſideratus*, q. σκοπὸν μὴ ἔχων, qui ad nullum *ſcopum* collimat, cui non *Eſt aliquid quò tendit, & in quod dirigit arcum* (*Perſ.*) Ὁ μὴ τῷ συμφέροντος περινοούμενος κατὰ τὸν εὔσκοπον Ἑρμῆν. Hinc illud παροιμιῶδες, Ἄσκοπα τοξεύειν. *Lucian.* Toxar. ¶ Ἐνδυκέως. *Heſych.* Φιλοφρόνως, ἐπιμελῶς. *Etymol.* Ἐνδυκέως παρὰ τὸ ἐνδίκως. Rectiùs *Euſtath.* q. ἐνδοχέως (ab ἐνδέχομαι, Ionicè ἐνδέκομαι) Æolicè, o in υ, ut ὄνομα-υμα, &c. Ἱκέτεω πεφιδήσεται] Benignum ſe & humanum erga ſupplices præbere, eóſque comiter & clementer excipere, viri boni & prudentis eſt; & qui ſecus faxit, ἢ ἄφρων ἐστὶν, ἢ ἀλιτήμων. Quod oſtendere voluit *Xenocrates*, cùm paſſerem ab accipitre fugientem, & in ejus ſinum fortè delapſum occultavit & fovit, dicens, Τὸν ἱκέτην δεῖν μὴ ἐκδιδόναι. *Diog. Laert. Xenocrat.*

f Ὠμηστὴς καὶ ἄπιστος ὅ γε, οὔ σ' ἐλεήσει, ἄπιστος οὐδέ τι αἰδέσεται· huic nullus pudor, illi nulla miſericordia. ¶ Ὠμηστὴς propriè ὠμοφάγος, q. ὁ τὰ ὠμὰ ἐσθίων, hìc verò *crudelis* (à *crudus*) ὠμὸς ὁ τρόπον, οἷα τὰ ὠμοφάγα θηρία. *Scholiaſt.* Et certè ὠμὸς utrumque ſignificat, & *crudum* & *crudelem*. Sic Lat. *Atrox* (quod & purum putum Græcum eſt, ἄτρωξ, ἄτρωγος, *crudum, immaturum*, adeóque *non edule* nec *veſcum*, cui contrarium τρώξιμον, *maturum, edule.* Αἰεὶ σιτουμένα τὰν τρώξιμον. *Theocrit.*) primò ſignificabat *crudum*, *Nævius* apud *Non.* *Simul atrocia porricerent extra miniſtratores.* deinde *crudelem*, *Feſtus*, *Atroces appellantur ex Græco, quia illi atrocia* (leg. cum *Scaligero* in *Caſtigat.* ἄτρωκτα, vel Latinis literis *atrocta*) *appellant, quæ cruda ſunt.* Alii tamen *atrox* ab *atro* ſimpliciter dici volunt, ut *ferox* à *fero*, ſævo.

7 ᵉ *O me prorſus infelicem, ſiquidem genui filios fortiſſimos;*
——*Horum verò ſentio nullum relictum eſſe.*
8 *Illos quidem abſumpſit bellum, hæc verò probra omnia (& carcinomata) ſuperſunt,*
Mendaces ſaltatoréſque, choreis præſtantiſſimi,
Agnorum atque hædorum publici raptores.
9 *Bonum enim eſt ad Jovẽ manus attollere,* ᶠ *ſi fortè miſereatur.*
10 ——— ᵍ *Juveni regio ſimilis*
Primùm barbeſcere-incipienti, cujus venuſtiſſima pubertas.
11 *Virum repellere* fas eſt *quando quis prior infeſtârit.*

ᵉ *Gen.* 42. 36. Me orbâſtis liberis: Joſeph non ſupereſt, & Simeon non ſupereſt, &c. *Jer.* 31. 15. In Rama vox audita eſt lamentationis, luctûs & fletûs, Rachel plorantis filios ſuos, & nolentis conſolationem accipere ſuper eis, quia non ſunt. ᶠ *Joel.* 2. 14. Quis ſcit, ſi convertatur & ignoſcat? *Act.* 8. 22. Ora Deum, ſi fortè remittatur tibi, &c. ᵍ *Judic.* 8. 18. Erant formâ quaſi filii regis.

---

neret, Pompeium, Cæſarem, Demoſthenem, Tullium, & cæteros inſignes viros non quietâ morte oppetiſſe. *Quadrigar.* apud *Agell.* 17. 2. *Nam hac maximè verſatur Deorum iniquitas: quod deteriores ſunt incolumiores; neque optimum quemque inter nos ſinunt diurnare.* Bona verba, mi homo.

S Imò

Imò hæc Deorum iniquitas non est, clementia est. Siquidem "Ον οἱ Θεοὶ φιλοῦσιν, ἀποθνήσκει νέος. *Menand.* Et Poeta nescio quis è neotericis, *Optima cùm pereunt, deteriora manent.* Huic porrò versui, & sententiæ *Homericæ* affine est adagium illud apud *Suidam* ex *Aristoph.* Βάτραχ. ubi *Bacchus* de Poetis, Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσίν, οἱ δ' ὄντες κακοί. Ψεύσαι,&c.] *Dio Chrysost.* Orat. 32. Μῖμοί τ' ὀρχησταί τε. Οὐχ ἐν πολέμῳ ὀρχησταί, οὐδὲ τὰ ἐνόπλια πυῤῥιχίζοντες, (nam & 'Ορχηστὴς "Αρης apud *Lycophr.* & *Meriones* ὀρχηστὴς, h. e. *bellicosus*, εὐκίνητος κατὰ τὸν πόλεμον, apud nostrum suprà, *Il.* π.) ἀλλὰ τὰ ἐς χορὸς ὀρχούμενοι. *Eust. Choreis aptior & jocis Ludoque dictus, non sat idoneus Pugnæ ferebaris. Horat.* Carm. l. 2 *Od.* 19. Etsi verò chorea res sit non omninò illicita, eamque Poeta alicubi ἀμύμονος ὀρχηθμοῖο titulo insigniat, & *Aristippus* saltare coactus in purpura dixerit apud *Laert.* Καὶ γὰρ ἐν βακχεύμασιν ὁ νοῦς ὁ σώφρων οὐ διαφθαρήσεται, tamen saltatio (saltem nimium saltandi studium, id enim per χοροιτυπίαν innui videtur) non optimè audit apud antiquos: Unde probri loco hìc ponitur χοροιτ. ἄρ. & in re consimili dixit (ni fallor) *Diogenes* "Οσῳ ἄμεινον, τοσούτῳ χεῖρον. *Sallust.* de *Sempronia. Saltavit elegantiùs quàm necesse est probæ. Dio Cass.* de *Afranio* consule l. 37. 'Ορχεῖσθαι γὰρ βέλτιον ἤ τι διαπράσσειν ἠπίστατο. Quem *Dionis* locum postquàm hùc adduxeram, citatum inveni à doctiss. *Loccenio* (quem vide) Not. Polit. ad illa verba. *Corn. Nepotis* in *Epaminond. Saltare etiam in vitiis poni*, apud priscos sc. *Romanos*, non item apud *Græcos.* 'Αρνῶν, ἠδ' ἐρίφων, &c.] *Synes.* Epist. 104. *Athen.* Dipnos. l. 1. 'Ονειδίζει τοῖς ἐσθίουσι ἀνάλισκουσι τὰ μὴ νενομισμένα. Siquidem & 'Αθήνῃσι νενόμιστο, ἀπόκτους ἀρνὸς μηδένα γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως. *Eustath.* ex eodem *Athenæo.* Consimili de causâ & Imperator *Valens legem per Orientem dedit, nè quis vitulorum carnibus vesceretur*, utilitati agriculturæ providens, teste *Hieron.* adv. *Jovinian.* l. 2. Taxat & luxum pariter & rapinam, τρυφὴν τὴν ἄκραν δηλοῖ τῶν ἐπτῶς ἁπαλοῖς χαιρόντων ἐδέσμασι· καὶ τὴν ἁρπαγὴν δὲ παραινίττεται, τοιαῦτα γὰρ ζῶδια ταχὺ καὶ ῥᾷον ἁρπάζονται.

(*Imbelles* { *agni* / *hœdi* } *quid nisi præda sumus?*) *Eust.*

1 Piissima sententia, & plurimis locis S. Scripturæ ad amussim parallela, si pro Διὶ duntaxat legatur Θεῷ. Et certè haud scio an hic versus pietate & religione cedere debeat illi alteri infr. *Od.* γ. Εὔχεσθαι, πάντες δὲ Θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι, quem tamen optimum Homeri versum esse judicavit optimus *Melancthon.* Vid. ibi. Χεῖρας ἀνασχέμεν] De elevatione ma-

12 [m] Οἷος δὴ σὺ δέμας καὶ εἶδος ἀγητός,
Πέπνυσαί τε νόον· μακάρων δ' ἐξ ἐσσι τοκήων.
13 [n] 'Αλλ' ἄγε δή μοι πᾶσαν ἀληθείην κατάλεξον.
14 [o] Ὦ τέκος, ἦ ῥ' ἀγαθὸν καὶ ἐναίσιμα δῶρα διδοῦναι
'Αθανάτοις.——
15 [p] Ἔτλην δ' οἷ' οὔπω τις ἐπιχθόνιος βροτὸς ἄλλος,
'Ανδρὸς παιδοφόνοιο ποτὶ στόμα χεῖρ' ὀρέγεσθαι.

m 'Εξ 'Ομήρου ἄρα οἱ ἐκ τοῦ Περιπάτου τὴν τριάδα τῶν ἀγαθῶν εἰλήφασιν, ἅπερ εἰσὶ τὰ κατὰ σῶμα (δέμας καὶ εἶδος) καὶ ψυχὴν (πέπνυσαι) καὶ ἐκτὸς (μακ. δ'. ἐξ ἐ. τ. ἰ. εὐγενὴς εἶ) *Eustath.* ad locum. Quod & ante eum observavit *Sen.* Ep. 88. *Modò Peripateticum* (sc. *Homerum* faciunt) *bonorum tria genera inducentem*: ubi respexit omninò hunc *Hom.* locum, saltem ex mente *Lipsii*, qui & hæc Poetæ verba de *Mercurio* eò adducit in Cõment. Pulchritudo & prudentia καλὴ ξυνωρίς (alioquin εἶδος ἀγητὸς per se positum probri loco habuimus suprà *Il.* β.) juxta illud *Gratior est pulchro veniens è corpore virtus*: frustrà (uti mihi videtur) refragante, *Sen.* ep. 66. cui neutiquam placet illud carmen Virgil. *Errare mihi visus est qui dixit, Gratior*, &c. 'Ως ἡδὺ κάλλος, ὅταν ἔχῃ νοῦν σώφρονα. Incert. apud *Grot.* Excerpt. "Ην δ' ἐσορᾶν καλός, ἔργῳ τ' οὐ κατὰ εἶδος ἐλέγχων. *Pind.* Ol. 8. Εἰ δ' ὢν καλός, ἔρδων τ' ἐοικότα μορφᾷ. Id. Nem. 3. "Οταν φύσει τὸ κάλλος ἐπικοσμεῖ τρόπος χρηστός, διπλασίως ὁ προσιὼν ἁλίσκεται.

nuum inter orandum vid. supr. *Il.* ο. Αἴ κ' ἐλεήσῃ] Θεὸς sc. Hic finis & scopus omnis precationis.

[k] Αἰσυητῆει] ¶ Vocabulum insolens, & ἅπαξ λεγόμενον, de quo variant interpretes. *Hesych.* legit per υ in med. & exp. Αἰσυμνητῆει, τῷ νεανίᾳ· ὁ δ' Ἀπίων (addo & *Aristarch.* apud *Eustath.*) τῷ βασιλεῖ, τῷ τηροῦντι τὰ αἴσια, ὅ ἐστι τὰ δίκαια. *Eustath.* Ἔστι δὲ αἰσυητὴρ μὲν βασιλεὺς ἢ βασιλικὸς, οἱονεὶ τηρῶν τὰ αἴσια, ὃν ἄλλοι αἰσυμνητῆρα ἢ --ήτην φασὶν, ἤγουν ἄρχοντα τῶν αἰσίων, καὶ δικαίων μνήμην ποιούμενον, ὅθεν αἰσυμνᾶν τὸ ἄρχειν· οἱ δὲ φασιν ἔτι αἰσυητὴρ ὄνομα ἡλικίας. *Aristot.* Polit. 4. 10. Τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἐγίγνοντό τινες μόναρχοι --ὓς ἐκάλουν αἰσυμνήτας. Id. Polit. 3. 11. inter quatuor genera τῆς βασιλείας tertium facit τὴν αἰσυμνητείαν. Πρῶτον ὑπηνήτῃ, &c.] Infra Odyss. κ. Νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς, Π. υ. &c. Citant *Plat.* Protag. in initio. *Ælian.* Var. Hist. 10. 18. *Julian.* Orat. 7. *Clem. Alex.* Pædag. l. 3. *Pueritiæ maximus in exitu decor est. Sen.* Ep. 12. In quem locum *Muretus* allegat hunc *Homeri* versum. Πρῶτον ὑπ', &c. Σὺ μὲν τοι Ὁμήρου ἐπαινέτης εἶ, ὃς ἔφη χαριεστάτην ἥβην εἶναι τοῦ ὑπηνήτου, ἣν νῦν Ἀλκιβιάδης αὐτὸς ἔχει. *Athen.* l. 5. ex *Plat.* Protag.

[l] *Claudius* Imperator pro tessera integrum hunc versum militibus dabat, Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, &c. *Dio Cass.* l. 60. & *Sueton.* in *Claud.* Quod certè mirum, cùm plerunque non nisi unum aut alterum verbum pro signo dabant. Citat porrò hunc versum *Cic.* Ep. ad *Att.* l. 2. Et alludit pro suo more *Nazianz.* Ep. 117. Ἄνδρ' ἐπαμύνασθαι, ὁπότε τις πρότερος ἰαμβοποιεῖν πειρᾶται χαλεπήναντα. *Thucyd.* l. 3. Πᾶσιν ὁ νόμος καθέστηκε τὸν ὑπάρχοντα πολέμιον ὅσιον εἶναι ἀμύνεσθαι. *Herodian.* lib. 4. Ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιβουλεύοντας, οὐ μόνον δίκαιον, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖον. *Phalar.* Epist. Οὔτε δοκοῦντος, οὔτε ὄντος ἀδίκου, τὸν κατάρξαντα πλημμελεῖν ἀμύνεσθαι. *Apollodor.* l. 2. Νόμος Ῥαδαμάνθυος, ὅς ἂν ἀμύνηται τὸν χειρῶν ἀδίκων ἄρξαντα, ἀθῷον εἶναι. *Menand.* apud *Stob.* Ὡς οὐχ ὑπάρχων, ἀλλὰ τιμωρούμενος. *Cicer.* pro *Milon.* *Certè illud est non modò justum, verùm etiam necessarium cum vi vis illata defenditur.* Ἐκ τοῦ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλ' ἀμύνεσθαι ὑπάρχει τὸ εὐσεβεῖν. *Herodian.* l. 5. Τὸν ἄρχοντα πολέμου πᾶς ὁ πεπονθὼς ἀμύνεται. *Dionys. Hal.* Rom. Ant. l. 1. Τῶν τις παλαιῶν ἐρωτηθεὶς, τί ἐστι τὸ δικανικὸν τῆς Ῥητορικῆς εἶδος, εἶπεν, Ἄνδρ' ἀπαμύνασθαι, &c. (Idem habet *D. Hæschel.* in Fragmento incerti Autoris, quod subjecit Notis suis in *Orig.* ll. c. *Celsum*) οὐκ ἀκριβῶς μὲν, εὐφυῶς δὲ ὅμως ἐκεῖνος εἰπών. *Eust.* ad *Od.* π. ubi iterum occurrit hic versus.

12 — [h] *Qualis jam tu corpore & formâ admirabilis,*
Prudentíque animo es, & beatis ex parentibus.
13 [i] *Verùm age, nunc mihi omnem veritatem narrâ.*
14 [k] *O fili, sanè bonum* est *convenientia dona dare*
Immortalibus.———
15 *Sustinui, qualia nemo adhuc terrestris homo alius,*
Viri sc. *filiorum-meorum-interfectoris ad manum os admovere.*

[h] *Dan.* 1. 3, 4. Ex semine regio procerumque filios, Pueros in quibus nulla esset macula, decoros formâ, & eruditos omni sapientia, &c.
[i] *Zach.* 8. 16. Loquimini veritatem, unusquisque cum proximo suo. Sic *Eph.* 4. 25. [k] *Levit.* 22. 21. Homo qui obtulerit victimam———immaculatum offeret, ut acceptabile sit. *Prov.* 3. 9. Honora Dominum de tuâ substantiâ, & de primitiis frugum tuarum da ei.

σκεῖ). *Menand.* Δέμας apud *Hom.* (nisi cùm adverbialiter sumitur pro δίκην, *instar*, ut δέμας πυρὸς αἰθομένοιο) semper est *corpus humanum*, & quidem ἔμψυχον, ut σῶμα, ἄψυχον. *Plut.* Vit. *Hom.* Ὅθεν καὶ τοῦτο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις, τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς

δρομαπεῖον· καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε. τὸ μὲν γὰρ τῶν ζώντων ἀεὶ δέμας προσαγορεύει, τὸ δὲ ἀποβεβληκὸς τὴν ψυχὴν οὐδὲν ἀλλ' ἢ σῶμα καλεῖ· τὸ γὰρ αὐτὸ ζῶντος μὲν τοῦ ἀνθρώπου, δεσμὸς ἦν τῆς ψυχῆς (at quid si δέμας à δέμω *ædifico*, est enim *corpus* magni illius Architecti δημιούργημα, fabrica, & ædificium) τῆς δὲ ἀποπτάσης δὲ ὥσπερ εἰ σῆμα καταλείπεται.

[n] Ὀρθὸν ἡ ἀλήθεια ἀεί. *Soph.* Antig. Ἐλεύθερου μὲν ἀνδρὸς τἀληθῆ λέγειν. Id. Μηδὲν τῆς ἀληθείας τιμιώτερον ἔστω. *Epict.* Ἀλήθεια ἁπάντων χρῆμα δικαιότατον. *Menand.* Ἀτεχνία δ' εἰς τὸν ἄνδρ' ἐν πόλει δίκαιος πέλει. *Eurip. Alcmaeon.* Φιλῶ λέγειν τἀληθὲς ἀεί, κἂν δίπλους τέτυχ' ἀνήρ. Id. *Rhes.* Τὸ σιγᾶν τὴν ἀλήθειαν, χρυσὸν ἐστι θάπτειν. *Euagr.* apud *Anton.* Meliss. l. 1. Narrat *Plutarchus* l. de *Isid. & Osir.* Ægyptios olim festum diem *Mercurio* celebrasse insigni pompâ, ubi mel & ficus edebant, clarâ voce dicentes, Γλυκὺ ἡ ἀλήθεια. Quin & carmen hoc solenne seu scolion Veritati à veteribus Græcis cani solitum refert *Clem. Alex.* Strom.

16 [q] Πῶς ἔτλης ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἐλθέμεν οἶος
Ἀνδρὸς ἐς ὀφθαλμούς, ὅς τοι πολέας τε καὶ ἐσθλοὺς
Υἱέας ἐξενάριξα, σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ.
17 [r] Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο.
18 [s] Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι
Ζώειν ἀχνυμένους, αὐτοὶ δέ τ' ἀκηδέες εἰσί.
19 [t] Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κατακείαται ἐν Διὸς οὔδει,
Δώρων οἷα δίδωσι, κακῶν, ἕτερος δὲ ἐάων.
Ὧι μέν κ' ἀμμίξας δώῃ Ζεὺς τερπικέραυνος,
Ἄλλοτε μέν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ.
Ὧι δέ κε τῶν λυγρῶν δώῃ, λωβητὸν ἔθηκε,
Καί ἑ κακὴ βούβρωστις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει,
Φοιτᾷ δ' οὔτε θεοῖσι τετιμένος, οὔτε βροτοῖσιν.

[q] Σιδήρεον ἦτορ nō hic ut alibi σκληρὸν καὶ ἄτεγκτον καὶ ἀνηλεές, sed στερρὸν καὶ θαρραλέον καὶ ἀδεές, nec *crudelitatem & sævitiam*, sed *firmitatem*, & *confidentiam audaciamque* designat. Ut apud *Horat. Illi robur & æs triplex Circa pectus erat.* Et apud nostrum alibi; χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη. Sic γυναῖκά τινα θρασεῖαν Σιδηρῷ dictam ἐπώνυμον esse ait *Sophocles* apud *Aristot.* Rhet. 2. 25. Σαφῶς Σιδηρὼ καὶ φοροῦσα τοὔνομα· non ab ingenio *ferreo* sævóque, ut communiter interpretes, sed ob *audaciam & impudentiam*, ὅτι καὶ θρασύτηλος λάλημά ἐστιν ὁ σίδηρος, ut *Eustath.* Ità & *Aristoph.* Acharnan. σιδηροῦν vocat hominem audacem & impudentem, Ἴσθι νῦν ἀναίσχυντος ὤν, σιδηροῦς τ' ἀνήρ.

[r] *Plut.* de Consol. ad *Apollon. Non levat miseros dolor.* Sen. Vid. paulò infrà, Οὐ γάρ τι πρήξεις, &c. ibique locum *Soph.* Electr. ad quem explicandum Schol. hunc *Hom.* versum adducit.

[s] Πήματα γάρ τ' ἄδηλα Θεοὶ θνητοῖσι νέμουσι. *Apollon.* Argon. l. 1. Χαλεπὰς δὲ Θεοὶ δώσεσι μερίμνας. Hesiod. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Οὕτω γὰρ μακάρων φέρεται βίος, ἄλλον ἐπ' ἄλλῳ Μόχθον ἔχων. *Nonn.* Dionys. l. 3. Αὐτοὶ δέ, &c.] Ὡς Θεοὶ δ' ἔζωον ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες. *Hesiod.* unde & alibi Θεοὶ ῥεῖα ζώοντες à nostro dicuntur. Verbo hoc ἐπικλῶσαι, seu -σασθαι, sæpiusculè hoc in sensu usus est *Homerus*. Unde conjiciunt nonnulli Clotho & Parcarum tabulas & fatum Stoicum ei placuisse. Et videtur is sanè ubique in hanc sectam propensior. Ἀκηδέες] ¶ Ἀφρόντιδες, ἄταφοι, ἄλυποι. *Hesych.* Ἀκηδὴς hic *cura expers*, act. alibi, *incuratus*, pass. ἀτημέλητος, *neglectus*, vel etiam *insepultus*, ἄταφος (ut *Hesych.*) ἀκήδεστος. *Eust.* Ut *Hector* suprà in hoc libro ἀκηδής, κῆδος enim *luctus funebris*, adeóque *funus, sepultura*. unde Κηδεύειν *Hesych.* non tantùm φροντίζειν sed etiam ἐνταφιάζειν. Dii autem ἀκηδέες ex mente *Homeri* non sic, sensu *Epicureo*, quasi negligerent prorsus res humanas, nullámque omninò hujus mundi curam haberent. Imò ἄλυποι potiùs sunt quam ἀφρόντιδες, nec tam curæ

l. 6. Ἀρχὰ μεγάλας ἀρετᾶς ὤνασσα Ἀλήθεια. Τοιαῦτα παρῄνει (*Pythag.* sc.) μάλιστα δ' ἀληθεύειν. Quippe Deum ipsum ἐοικέναι, τὸ μὲν σῶμα φωτὶ, τὴν δὲ ψυχὴν ἀληθείᾳ. *Porph.* de vitâ *Pythag.* Et egregiè *M. Basil.* Homil. πρὸς τοὺς νέους &c. Ψυχῆς καρπὸς ἡ ἀλήθεια.

[o] Quanquam & τὸ εὐδάπανον φίλον θεοῖς· καὶ μᾶλλον τὸ δαιμόνιον πρὸς τὸ τῶν θυόντων ἦθος, ἢ πρὸς τὸ τῶν θυομένων πλῆθος βλέπει, ut præclarè *Porphyr.* de Abstin. l. 2. Et *Religio animis potiùs quàm muneribus æstimatur. Symmach.* l 9. Epist. 64. Et Δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε, ut Poeta alibi. Et Θεοὺς τιμᾶν κατὰ δύναμιν, *pro facultatum modulo* jussit lex *Draconis* apud eundem *Porphyr.* & *Hesiod.* Κὰδ δύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀθανάτοισι θεοῖσι· quem versum laudat *Xenoph.* Ἀπομν. l. 1. ubi plura hanc in rem vid. ut & apud *Plat. Alcib.* posteriore.

[p] Seneca de Irâ l. 2. *Funestam, perfusâmque cruore, filii manum ad os suum retulit.*

16 *Quomodo sustinuisti ad naves Achivorum venire solus*
Viri ante oculos, qui tibi multósque & strenuos
Filios interfeci? certè *ferreus tibi* & firmus, & audax animus.
17 [l] *Haud enim aliquis* fructus nec *effectus est frigidi luctûs.*
18 [m] *Sic enim destinârunt Dii miseris mortalibus,*
Ut in mœrore vitam degant; ipsi vero doloris-expertes sunt.
19 [n] *Duo enim dolia reposita-sunt Jovis in pavimento*, seu palatio,
Donorum, qualia dat, malorum unum, *alterum verò bonorum.*
Cui quidem permixta sua dona *dederit Jupiter fulmine-gaudens,*
Modò in malum ille incidit, modò in bonum;
Cui verò ex malis duntaxat *dederit, eum contumeliis* & calamitatibus *exponit,*
Et ipsum mala fames in terra exagitat;
Oberrat autem nec Diis honoratus, nec hominibus.

[l] *Sirac.* 38. 18, 19. Fac luctum uno die vel duobus— A tristitia enim festinat mors.

[m] *Job.* 5. 7. Homo natus (*& destinatus*) est ad ærumnam.

[n] *Job.* 2. 10. Scilicet bonum acceperimus à Deo, & malum non acceperimus? *Psal.* 75. 9. Calix in manu Domini, plenus mixtione. *Isa.* 45. 7. Ego Dominus—formans lucem, & creans tenebras, faciens pacem & creans malum.

curæ, quàm doloris expertes. Κήδεται quidem Deus, curámque habet rerum humanarum, est tamen ἀκηδὴς, h. e. doloris & molestiæ expers; quippe facilè & nullo negotio omnia regens atque disponens: Unde etiam & Dii *Homerici*, licet πολυπράγμονες, tamen ῥεῖα ζώοντες. Autor libri De Mundo c. 11. (qui vel ex hoc capite vereor nè melior *Aristotele Theologus* fuerit, quicunque fuerit) Ὁ Θεὸς οὐ μὴν αὐτουργοῦ καὶ ἐπιπόνου ζώου κάματον ὑπομένων, ἀλλὰ δυνάμει χρώμενος ἀτρύτῳ, δι' ἧς καὶ τῶν πόῤῥω δοκούντων εἶναι περιγίνεται. Nempe ut non dormit, nec otiatur, ità nec sudat, nec laborat *Diva Pronœa*, sed ἀμογητὶ, ἀπονητὶ, ἀκονιτὶ, καὶ ἀνιδρωτὶ, sine pulvere & sudore *Spartam* suam ornat atque administrat. Dii igitur Homero ἀκηδέες, & ῥεῖα ζώοντες, & ut alius Poeta apud *Plut.* De Commun. Not. adv. Stoic. Κεῖνοι γάρ τ' ἄνοσοι καὶ ἀγήραοι, πόνων τε ἄπειροι, βαρυβόαν πορθμὸν πεφευγότες Ἀχέροντος. Nec tamen noster ex illorum numero, *Qui didicere Deos securum agere ævum*, eo sensu, quo vult & loquitur *Lucretius* ll. 5, & 6. (ut obiq; enim hæc habet) & ex eo *Horat.* (l. 1. Sat. 6.) ille etiam *Epicuri de grege porcus.* Curat profectò Deus res humanas, sed, ut ità dicam, sine curâ, saltem sine solicitudine; ἐπιμελεῖται καὶ φροντίζει, οὐ κήδεται (est enim κῆδος cura anxia cum dolore conjuncta) οὐδὲ μεριμνᾷ. Idem *Lucret.* hanc in rem πόλλ' ἔτεά τε καὶ οὐχὶ, l. 1.

Omnis enim per se Divûm natura necesse est Immortali ævo (ἀθάνατοι) *summâ cum pace fruatur* (ῥεῖα ζώοντες.) *Semota à nostris rebus sejunctáque longè* (οὐρανίωνες, & ὑπέρτατα δώματ' ἔχοντες.) *Nam privata dolore omni* (ἀκηδέες) *privata periclis,* (μάκαρες) *Ipsa suis pollens opibus,* (αὐτάρκεις) *nihil indiga nostri* (ἀνενδεεῖς) Et hactenùs quidem bene: Illud verò quod sequitur, *Nec benè promeritis capitur, nec tangitur irâ*, locum habeat ubi meretur, inter *Epicuri* sc. delirantis insomnia.

[t] Πολυθρύλητος sententia, quam tamen corruperunt tum veterum, tum recentiorum glossemata. Citatur hic locus à *Plut.* De Consol. ad *Apollon. Boeth.* De Consol. l. 2. *Themist.* Orat. 5. *Porphyr.* Antr. Nymph. *Max. Tyr.* Dissert. 35. *Synes.* de Provid. aliisque. Nescio autem annon & hùc pertineat fabula illa de duobus doliis, imbrium uno, ventorum altero, quæ apud Indos se vidisse refert *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 3. Displicet verò hæc sententia *Theodoreto* (De Cur. Græc. Affect. l. 5.) quasi Deum faceret autorem & causam malorum; ut & *Platoni* de Repub. l. 2. qui & secundum versum sic legit, Κηρῶν ἔμπλειοι, ὁ μὲν ἐσθλῶν, αὐτὰρ ὁ δειλῶν, Et *Themistio* ejus sequaci, Orat. 16. Κακῶν γὰρ (inquit) οὐκ ἔστιν ἐν οὐρανῷ ταμεῖον, &c. Rectè, si de *malis culpæ* sermo sit, (horum enim nec ὁδὸς, nec εἶδος, nec via nec vestibulum, nec vola nec vestigium in cœlo) sed de *malis pœnæ* alia ratio: hæc enim à Deo esse & ratio suadet, & testatur scriptura. Et quidem nihil aliud in toto hoc loco vult *Homerus*, quàm res prosperas & adversas divinitùs accidere, & nullum esse ἀγαθὸν ἀκραιφνὲς ἢ ἄκρατον, nullam simplicem nec sinceram in hac vita fœlicitatem. Ουδέ τις ἐστὶν Ἀνθρώπων, ᾧ μὴ Ζεὺς κακὰ πολλὰ διδῷ. *Mimnerm.* Apud *Synesium* l. de Insomniis, ubi hunc *Homeri* locum explicat, Jupiter cum duobus suis doliis Θεὸς ὑλάρχιός ἐστι, τῷ δὲ πιθω τῆς ἐμβρυθοῦς διανομῆς· παρ' οὗ τὸ μὲν ἀγαθὸν οὐδέποτε ἀνεπίμικτον, ἤδη δέ τις ἀκράτου μετέχει τοῦ χείρονος. *Niceph. Greg.* Hist. Rom. l. 8. Νῦν δ' ἐπειδὴ ἔδει ἀνακεκερᾶσθαι τοῖς λυπηροῖς τὰ ἡδέα, καὶ τρίτον πίθον οὔ φασιν Ἑλλήνων παῖδες ἐν Διὸς εἶναι κακῶν ἀμιγῆ, &c. Vid. & *Proclum.* in *Plat.* de Repub. ubi hanc *Homeri* sententiam fusè & egregiè explicat atque defendit. Quin & hùc alludere videtur *Pindarus*, ex mente *Scholiastæ*, Pyth. 3. hisce verbis, Ἓν παρ' ἐσλὸν πήματα σύνδυο δαίονται βροτοῖς ἀθάνατοι. ubi *Pindarus* (inquit Schol.) οὕτως ἐδέξατο δύο πίθους εἶναι φαύλων, καὶ ἕνα ἀγαθῶν, cùm *Homerus* duo tantùm dolia finxerit, unum bonorum, malorum alterum, δοιοὶ πίθοι, κακῶν (ὡς sc.) separare non potest: adeóque *indesinens, vehemens, ingens. Hesych.* Ἀλίαστος, ἄτιμος, (quod vix intelligo) ἀνέκλητος (lego, ἀνέκλιτος) ἀμετάστρεπτος, ἀνελλιπὴς, ἀχώειστος. Ἀλίαστον ergo ὀδύρεσθαι idem est quod ἄμοτον κλαίειν, & πυκνῶς μάλα ἀχνύμεναι ἄχριτον αἰεὶ, ut Poeta alibi. Οὔτι πρήξεις, *nihil ages, nihil proficies*, proverbialis locutio, unde frequens illa formula Lat. apud *Plaut.* & alios, *Nihil* (vel *nil*) *agis*, pro frustrà es, operam perdis. Attici dicunt, Οὐδὲν

20 [u] Αὐτὰρ ἐπεὶ τοι πῆμα τόδ' ἤγαγον οὐρανίωνες,
Ἄνσχεο, μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεο σὸν κατὰ θυμόν·
Οὐ γάρ τι πρήξεις ἀκαχήμενος υἷος ἑῆος,
Οὐδέ μιν ἀνστήσεις, πρὶν καὶ κακὸν ἄλλο πάθησθα.
21 [x] Ἄνερ, ἀπ' αἰῶνος νέος ὤλεο· καδ δέ με χήρην
Λείπεις ἐν μεγάροισι· πάϊς δ' ἔτι νήπιος αὔτως,
Ὃν τέκομεν σύ τ' ἐγώ τε δυσάμμοροι. ————

[u] Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν Θεῶν διδόντων *Æschyl.* Pers. Ὅς τις εὐγενὴς βροτῶν Φέρει τὰ Θεῶν γε πτώματ', οὐδ' ἀναίνεται. *Eurip.* Herc. fur. *Parcè gaudere oportet, & sensim queri* (h. e: μηδ' ἀλίαστον ὀδύρεσθαι.) *Totam quia vitam miscet dolor & gaudium.* Phædr. fab. 73. Φέρειν ἀνάγκη τὰς θεηλάτους τύχας. Incert. Τὸ φέρον ἐκ Θεοῦ, καλῶς χρὴ φέρειν. *Soph. Oed.* Col. Ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ Θεῶν Τύχας δοθείσας ἐς' ἀναγκαῖον φέρειν. Id. Philoct. ¶ Ἀλίαστον *indesinenter, vehementer,* & ἀλίαστος (adject. *Homero* frequens) q. ἀχώειστος, à λιάζω, χωρίζω, *indeclinabilis*, quem quis declinare, vel à quo quis extricare se, aut

ἕτερος ᾗ ἰδών. "Αλλοτε μέν τε κακῷ, &c.] Ἀλλ' ἐπὶ πῆμα καὶ χαρὰ πᾶσι κυκλοῦσιν, οἷον ἄρκτου στροφάδες κέλευθοι. *Soph.* Trachin. ubi Schol. proverbiale hoc *Hom.* hemistichium laudat, Δοιοὶ γὰρ τ' πίθοι· Συμμιγνύουσιν οἱ Θεοὶ τὰ πράγματα, &c. Ὦ Θεοὶ ὡς κακὰ τοῖς καλοῖς ἐοίκατε μιγνύναι. *Heliodor.* Æthiop. l. 10. Ἀλλὰ γὰρ οὔ πως φῦλα δυσπαθέων ἀνθρώπων Τερπωλῆς ἐπέβημεν ὅλῳ ποδί, σὺν δέ τις αἰεὶ Πικρὴ παρμέμβλωκεν ἐϋφροσύνῃσιν ἀνίη. *Apollon.* Argon. l. 4. *Usque adeò nulla est sincera voluptas, Sollicitúmque aliquid lætis intervenit.* *Ovid.* Meta n 7. *Apes ideò pungunt, quia ubicunque dulce est, ibi & acidum invenies.* *Petron.* Satyr. *Dolor & voluptas invicem cedunt.* *Sen.* Trag. Οὐκ ἀκραιφνῆ ἀγαθὰ ὁ Θεός, ἀλλὰ κεραννύων αὐτὰ τοῖς κακοῖς, εἶτα τοῖς ἀνθρώποις παρέχεται, &c. *Chosroes* apud *Procop.* Perf. 2. Οὐκ ἂν γένοιτο χωρὶς ἐσθλὰ καὶ κακά, ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὥστ' ἔχειν καλῶς. *Plut.* de Is. & Os. ex Eurip. Παλίντροπος ἁρμονίη κόσμου, ὅσπερ λύρης καὶ τόξου· καὶ τῶν ἀνθρωπίνων καθαρὸν οὐδὲν, οὐδὲ ἀμιγές. Id. Περὶ εὐθυμίας ex *Empedocle.* Καὶ σφιν πάρα δεινὰ καὶ ἐσθλά, Id. c. *Colot.* ex eodem *Emped.* Ἔδει δ' ἄρα καὶ τοῦτον ἄνθρωπον ὄντα μὴ πάντα διευτυχεῖν, ἀλλ' ἀπολαῦσαί τι τοῦ φθονεροῦ δαίμονος, *Dion. Hal.* l. 3. de *Horatio* sororicidâ. *Habet has vices conditio mortalium, ut adversa ex secundis, ex adversis secunda nascantur.* *Plin.* Paneg. Πλὴν εἴ τι δαιμόνιον ἄρα τῶν μεγάλων ὑπερβολὴν εἴληχεν εὐτυχιῶν ἀπαρύτειν καὶ μιγνύναι τὸν ἀνθρώπινον βίον, ὅπως μηδενὶ κακῶν ἄκρατος εἴη καὶ καθαρός, ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον ἄριστα δοκῶσι πράττειν, οἷς αἱ τύχαι ῥοπὴν ἐπ' ἀμφότερα τῶν πραγμάτων ἔχουσιν. Id. in Vit. P. *Æmil.* ubi proculdubio respicit (quamvis tectè satis & occultè) ad hunc Poetæ locum, ut & præclarè ostendit Vir. Cl. *M. Causab.* magni Patris non degener filius in egregio tractatu Vernaculo *De Temporalium malorum causa & origine*; Ubi hæc verba *Plutarchi* eruditè explicat, & tum ad institutum suum, tum ad Poetæ nostri mentem accommodat. Βούβρωστις] Νῦν δ' κακὴ βούβρωστις ἐν ὀφθαλμοῖσι κάθηται. *Callim.* h. in Cer. Τοίη οἱ βούβρωστις ἐνέσκληκεν γυιοῖσι. *Nicand.* Theriac. ubi *Schol.* Βούβρ. κυρίως ἡ τροφὴ (potiùs ἡ ἄγαν ὄρεξις τῆς τροφῆς) νῦν δ' ἡ ἀνία, καὶ ὁ ἰός. ¶ Βούβρωστις, βούπεινα, βουλιμία· ἡ πολλὴ τῆς βρώσεως ἔφεσις. *Eustath.* (*Plutarch.* tamen Sympos. l. 6. qu. 8 distinguit inter βούλιμον & βούβρωστιν. Vid. locum) Non à βοῦς (ut nugatur *Suid.*) ὅτι βοῦς λυμαίνεται, καὶ τὰς βοῦς βρῶσιν ποιεῖ. Sed à βοῦ intensivâ particulâ, ut βούπαις, βουκέφαλος, βουγάϊος· sic & βούπεινα, & βουλιμία.

20 *At postquàm cladem hanc tibi intulerunt cœlites,*
Sustine, nec immodicè adeò *luge animitus*;
Haud enim quicquàm efficies mœrens ob filium præstantem;
Neq; ipsum resuscitabis quin potiùs *malū aliud priùs patieris.*
21 Mi *vir, ætate juvenis periisti me verò viduam*
Relinquis in ædibus; *filius autem infans,*
Quem genuimus tu & ego infelices.——

° 2 *Sam.* 12. 23. Nunc autem postquam mortuus est, quare jejunarem? (aut *flerem*) Nunquid potero revocare eum denuo? *Sirac.* 38. 21, 22. Nè dedas tristitiæ cor tuum —Non enim est reversio; & huic nihil proderis, & teipsum pessimabis. ᵖ *Psal.* 109. 9. Fiant filii ejus orphani, uxor vidua.

Οὐδὲν ὄφελος, & Οὐδὲν ἀνύσεις. *Hom.* alibi, Οὐκ ἄνυσις, ut pauló antè, Οὔτι πρήξεις, Οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν. Ἐῦς, ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ, pro ἠΰς ab ἠΰς per metathesin, vel ἀντὶ τοῦ ἰδίου, ab ἑὸς, διὸ καὶ δασύνεται. (*Eustath.*) per metaplasmū pro ἑοῦ. At quid si potiùs ab ἐΰς (idem quod ἠΰς apud *Hom.* sæpè) tantùm mutando spiritum? Οὐδέ μιν ἀνστήσεις] Οὐ μὲν δάκρυά νιν

σώσει

σύση τὰ σά. *Eurip.* Troad. Τόλμα δ', ἐ γὰρ ἀνάξεις ποτ' ἔνερθεν τοὺ φθιμένης ἄνω. Id. Alcest. Ἀλλ' εἰ μὲν ἦν κλαίουσιν ἰσᾶς κακά, Καὶ τὸ θανόντα δακρύοις ἀνισάναι, Ὁ χρυσὸς ἧττον κτῆμα τῷ κλαίειν ἂν ἦν. Νῦν δ', ὦ γεραιέ, ταῦτ' ἀλιύτως ἔχει. *Soph* apud *Stob.* (locus est in *Electr.*) Οὐδὲ μὲν ἐξ ἀΐδου παγκοίνου λίμνης ἀνασήσεις. Id. apud. *Eustath.* hoc in loco. Et *Hecuba* mox apud nostrum de ipso *Achille Patrocli* funus raptu *Hectoris* celebrante, Ἀνέστησεν δέ μιν ὧς. Nescio ergo quàm sapienter Sophus ille (*Solon.* apud *Laert.*) qui cùm filium defunctum lugeret, diceretque ei quidam, Ἀλλ' ἐδὲν ἀνύσεις, respondit, At propter hoc ipsum lugeo, Ὅτι ἐδὲν ἀνύσω. *Stesich.* Ἀτέλεστα γὰρ, κἀμήχανα τοὺς θανόντας κλαίειν. *Æschyl.* Agamemn. Οὐθ' ὑποκλαίων, ἐθ' ὑπολείβων, ἔτε δακρύων ἀπύρων ἱερῶν ὀργὰς

22 y Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνε.

23 z Ἀλλ' εἴ τίς με καὶ ἄλλος ἐνὶ μεγάροισιν ἐνίπτοι Δαέρων, ἢ γαλόων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων. Ἢ ἑκυρὴ (ἑκυρὸς δὲ πατὴρ ὣς ἤπιος αἰεί) Ἀλλὰ σὺ τόν γ' ἐπέεσσι παραιφάμενος κατέρυκες, Σῇ τ' ἀγανοφροσύνῃ, καὶ σοῖς ἀγανοῖς ἐπέεσσι.

y Περσαρμίσαι ἄν ποτε ὑπούλῳ ἐχθρῷ ἐπιλεχθῆναι, ὃς ἐν σχήματι φιλίας ἀναιρεῖ τὸν δῆθεν φιλούμενον. *Eustath.* ad hunc versum *Od.* γ. Vulgò hoc dicimus, **to kill one with kindness.** Mollibus verbis, quasi byssino laqueo strangulare. Sic *Osculo prodere*, & *Osculum Judæ* proverbialiter dicunt sacri Scriptores, de eo qui sub specie amicitiæ alium prodit ac perdit. juxta veteres illos versus Leoninos, *Pelle sub agninâ latitat mens sæpè lupina: Oscula quæ Judas Domino dedit, hæc mihi tu das.* *Diogenes* apud *Plut.* & *Laert.* Ὁ πρὸς χάριν λόγος μελιτηρὴ ἀγχόνη. *Sidon. Apollon.* l. 2. Ep. 12. de Medicis imperitis, *Parùm docti & satis seduli languidos multos officiosissimè occidunt.* viz. *Quot Themison ægros.* Non ineptè verò ad *Mundum* accommodari poterit hic *Hom.* versus, hostem illum fallacem & pellacem, qui nos osculo prodit, & *placidis suis telis interficit*, & blandimentis occidit; Huc porrò spectat proverbiale illud apud *Græcos* Parœmiographos, Εὔνους ὁ σφάκτης. Et quod habet *Martial.* de *Sirenibus* Epigr. l. 3. *Sirenas hilarem navigantium pœnam, Blandásque mortes, gaudiúmque crudele.* Et *Pisid.* Κοσμουργ. de Satanâ, Ὁ συγκεραννὺς ἡδονῇ τὴν πικρίαν Μειλιχοστόρῳ φθείρει με δηλητηρίῳ, Σύμβουλος ἐχθρὸς καὶ κατήγορος φίλος, Σφαγεὺς προσηνής, (h. e. εὔνους σφάκτης) καὶ φονεὺς συνεργάτης.

z Τρεῖς συγγενικαὶ λέξεις ἐν ἑνὶ στίχῳ, qui & citatur

ἀτενεῖς παρέθελξε. Id. Eumenid. [w]Ἅπαξ θανόντος οὔτις ἔστ' ἀνάστασις.

[x] Mors juvenum immatura, & acerba. Ἐν νεότητι ἐξεκόπης, ὅ ἐστιν οἰκτρότατον· τοὺς γὰρ ἐν γήρᾳ θανόντας μᾶλλον εὐδαιμονίζομεν· εἰ καὶ ἄλλως λόγος τις σοφοῦ περιφέρεται, τὸ, Νέος θνήσκει, ὃν φιλοῦσι Θεοί. *Eustath.* ad locum. Hunc porrò versum, [y]Ἀνερ ἀπ' αἰῶνος, &c. & Hemistichium sequens ab *Homero* mutuatus est *Nonn.* αὐτολεξεὶ *Dionys.* l. 40. Δυσάμμορος. idem quod δύσμορος, κακόμορος, αἰνόμορος. Ἐκ ταυτοδυνάμων μορίων τοῦ δυς καὶ τοῦ ἃ σύγκειται· quod & intendit significationem, καὶ τῇ ἐκ παραλλήλου θέσει τῶν ῥηθέντων μορίων ἐπίτασιν δυστυχίας ἐμφαίνει. *Eustath.*

22 [q] *Suis mollibus telis superveniens occidit.*
23 *Quòd si quis me & alius in ædibus increparet*
Levirorum, aut glorum, aut fratriarum stolatarum,
Aut socrus (socer autem, ceu pater, mitis semper)---
Tu verò hunc verbis admonens [r] placabas,
Tuâque mansuetudine, tuisque lenibus verbis.

[q] *Psal.* 14. 5. Oleum eorum pretiosum nè conterat caput meum. *Prov.* 27. 6. Meliora sunt vulnera diligentis, quàm fraudulenta oscula odientis. *Luc.* 22. 48. Et Judas appropinquavit Jesu, ut oscularetur eum. [r] *Prov.* 15. 1. Responsio mollis frangit iram.

citatur à Jurisconsultis. Tit. de Gradibus cognat & affinit. vid. Cl. *Grot.* Flor. Sparf. ad Jus. *Justinian.* Δαὴρ ὁ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὸς, ἀπὸ τοῦ δαίειν, μανθάνειν, ὃν μάλιστα τῶν ἄλλων ἀγχιστέων δέδαεν, ἤτοι μεμάθηκεν ἡ γυνή. Γάλως, γάλωος, ut φῶς φόως, Glos. Ἡ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὴ (quæ & nonnullis δάειρα συνωνύμως à δαὴρ, *Levir*, ὁ τοῦ ἀνδρὸς ἀδελφὸς) παρὰ τὸ γάλα, διὰ τὸ γαλλώιον καὶ προσηνῶς τ κατ' ἀγχιστείαν ἐγγύτητος. Εἰνάτηρ (ut Suid.) Εἰνάτειρ, ut *Eustath.* (quanquam & rarò, ut opinor, legitur in sing.) ἡ συνώνυμος, ὁποία ἡ Ἑλένη τῇ Ἀνδρομάχῃ (& Εἰνάτερες αἱ ἐπὶ ἀδελφοῖς σύνυμφοι duorum fratrum uxores, quæ *Justiniano* & *Isidoro janitrices*,) παρὰ τὸ συνάζειν, οἱονεὶ ἡ συνευνάτειρα πρὸς ἄλλην. *Eustath.* Ἐπέεσσι παραιφάμενος &c.] Πολλάκι δ' ἤπιος ἄνδρα καὶ ἄφρονα μῦθος ἔθελξε. *Naumach.* Hinc versus ille leoninus, *Frangitur ira gravis, quando est responsio suavis.*

GNOMOLOGIA

Ο Δ. Α'.

1 [a] Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.

2 [b] Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο
Νήπιοι —————

3 [c] Ὦ πόποι, οἷον δή νυ θεοὺς βροτοὶ αἰτιόωνται,
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι, οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.

4 [d] Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.

5 [e] Ἱέμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἧς γαίης, θανέειν ἱμείρεται —————

6 [f] Μολπή τ' ὀρχηστύς τε, τὰ γάρ τ' ἀναθήματα δαιτός.

7 [g] Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῖο τόσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος,
Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν τε καὶ ὄμματα καλὰ ἔοικας.

8 [h] Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τοῦ ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ', οὐ γάρ πώ τις ἑὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.

9 ——— [i] Νεμεσσήσαιτό κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.

[a] Insignis locus de peregrinatiõe, & ab Autoribus passim laudatus, utpote paucis comprehendens finem & scopum ad quem collimant, certè collimare debent οἱ ἀποδημοῦντες seu peregrinantes. Quem & sic expressit (non *Virgilius*, ut scripsit *Langius* ex lapsu memoriæ, *Epist. Medic.* l. 1. Epist. 63. sed) *Horat.* De Art. Poet. carmen hoc *Hom.* ferè ad verbum interpretatus, *Qui mores hominum multorum vidit & urbes.* *Strabo* (*Homerica* tum Philosophiæ tum Geographiæ summus admirator) l. 1. Ἐν μεγάλῳ τίθεται πολλῶν ἀνθρώπων ἰδεῖν ἄστεα, καὶ νόον γνῶναι. *Max. Tyr* Dissert. 6. Ὁμήρῳ δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς σοφὸς διὰ πολλὴν πλάνην, Πολλῶν δ' ἀνθρώπων, &c. *Eust.* ad *Dionysium* Afrum accommodat, Epist. præfixâ Commentariis suis in eundem περιηγητήν· Καὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἰδὼν ἄστεα καὶ νόον γνοὺς ὀφθαλμῷ καὶ διδασκάλῳ (*H. Steph.* legit διδασκαλίᾳ) μυσῶν, quasi partim αὐτόπτης, partim μουσοδίδακτος. *Heliodor.* Æthiop. l. 2. Βίος γὰρ κἀκείνῳ πλάνος καὶ ἔμπορος· καὶ πολλαὶ μὲν αἱ πόλεις, πολλῶν τε ἀνθρώπων ἤθη τε καὶ νοῦς εἰς πεῖραν ἥκουσιν· ubi nullus dubitò quin respexerit hunc *Hom.* locum. Quem & citant præterea *Plat. Plut. Strabo, Diodor. Sic. Polyb. Max. Tyr. Synes.* alii. *Apul.* Milesiarum lib. 9. *Nec immeritò priscæ Poeticæ divinus auctor apud Graios, summæ prudentiæ virum monstrare cupiens, multarum civitatum obitu, & variorum populorum cognitu, summas adeptum virtutes cecinit.* Porrò ut ab *Iliade*, prioris sc. operis *Hom.* argumento, *Ilias malorum* communi proverbio trita est apud Autores; sic ab *Odysseâ* seu erroribus *Ulyssis*, (qui Πολλῶν ἀνθρώπων, &c.) quod posterioris hujus poematis argumentum est, *Odysseam errorum* pro errorum cumulo proverbialiter etiam dixit *Budæus* l. 5. de Asse. Vid. & *Ascham.* nostrum *Pædagog.* l. 1. & *Lips.* Cent. 1. Epist. 22.

[b] *Max. Tyr.* Dissert. 40. *Quisque suæ fortunæ faber. Improbus suo jumento sibi malum accersit: & Turdus ipse sibi malum cacat.* Κάκ' ἐφ' αὑτὸν ἕλκει ὥστε Καικίας νέφη. *Cæcias nubes trahit.* vid. *Erasm.* Adag. *De malo accersito.* Ὑπὸ τῆς ἰδίας ἕκαστα κακίας σήπεται. *Menand.*

[c] Celebris gnome, & à veteribus passim laudata, continens apologiam pro Deo ejúsque providentiâ circa malum; cujus autorem impiè & iniquè Deum faciunt, quicunque faciunt. *Salv.* De Provid. l. 4. *Autorem quodammodo sui*

sceleris

HOMERICA.

OD. I.

1 *MUltorum hominum vidit urbes, & mentem novit.*
2 [a] *Suâ enim ipsorum improbitate perierunt*
Stolidi———
3 [b] *Papæ! ut sc. Deos mortales culpant;*
Ex nobis enim inquiunt mala esse; at verò illi ipsi
Suâ nequitiâ præter fatum ærumnas patiuntur.
4 [c] *Sic pereat & alius, quicunque talia fecerit.*
5 [d] *Cupiens vel fumum exilientem videre*
Suæ patriæ, mori optat.
6 [e] *Cantilena, & chorea, hæc enim* duo *ornamenta convivii.*
7 *Quin age mihi istud dic, & verè narra,*
Num certè ex ipso tantus filius es Ulysse;
Valdè enim & capite, & oculis pulchris ei *similis*--*es.*
8 *Mater quidem me dicit ejus esse* filium, *at ego*
Non novi; nec enim quis suum genitorem ipse cognovit.
9 ———[f] *Indignetur utique vir*
Contumelias multas videns, quicunque prudens supervenerit.

[a] 1 *Paral.* 10. 13. Mortuus est Saul propter iniquitates suas. *Prov.* 11. 5. In impietate suâ corruet impius. *Prov.* 13. 6. Impietas peccatorem supplantat. *Hos.* 13. 9. Perditio tua ex te. [b] *Thren.* 3. 33. 39. Quia non affligit volens Deus sc.- Cur quiritaretur homo vivens, vir propter pœnas peccatorum suorum? *Ezech.* 18. 24, 25. In prævaricatione, quâ prævaricatus est (homo) & in peccato suo quod peccavit, in ipsis morietur. Et dixistis, non est æqua via Domini? Audite ergo- Nunquid via mea non æqua, & non magis viæ vestræ pravæ sunt? [c] *Judic.* 5. 31. Sic pereant omnes inimici tui, Domine. *Luc.* 13. 3. Nisi pœnitentiam egeritis, omnes similiter peribitis. [d] *Gen.* 30. 25. Dimitte me, ut revertar in patriam, & ad terram meam. [e] *Sirac.* 32. 5. Sigillum carbunculi impositum ornamento aureo, sic concentus musicorum in convivio vini. [f] 2 *Pet.* 2. 8. Justus enim ille cùm habitaret inter eos, indies animam justam sceleratis eorum factis & videndo & audiendo excruciabat.

---

sceleris Deum faciunt. Vetus sanè hæc, sed injusta hominum querela, seu potiùs blasphemia, quâ scelerum suorum culpam in Deum conjiciunt. Sic *Agamemnon* ipse apud nostrum *Il.* τ. in *Jovem* & fatum hanc cudit fabam. Ἐγὼ δ' οὐκ αἴτιός εἰμι, Ἀλλὰ Ζεὺς καὶ Μοῖρα. Sic & nequam ille adolescens *Lyconides* in Comœdia, *Deus impulsor fuit; Credo Deos voluisse*, &c. *Plaut.* Aulular. Vid. & *Basil.* in Homil. Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός· & *Plotin.* Ennead. 1. l. 8. Citant porrò hunc Homeri locum *Plat. Alcibiad.* 2. *Nonius Marc. Max. Tyr.* Dissert. 22, & 25, & 40. *Agell.* 6. 2. *Hierocl.* Fragment. *Euseb.* de Præpar. Evang. lib. 6. ex *Diogeniano.* Respicit fortè *Eurip. Iphig.* Taur. Τοὺς δ' ἐνθάδ' αὐτοὺς ὄντας ἀνθρωποκτόνους Εἰς τὴν θεὸν τὸ φαῦλον ἀναφέρειν δοκῶ. Et nescio an non in animo habuerit Solon in disticho, quod habetur apud *Laert.* & *Plut.* & *Nicet. Chon.* Annal. *Constantinop.* Stat. Εἰ δὲ πεπόνθατε δεινὰ δι' ὑμετέρην κακότητα, Μήτι θεοῖς τούτων μοῖραν ἐπαμφέρετε. Imitatur pro-

proculdubio *Lysis*, seu alius quis autor *Pythagoreus* in Aureis Carm. Γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πήματ' ἔχοντας. Αὐθ. πήμ. ibi sunt quæ hic *Homerus* ὑπὲρ μόρον ἄλγεα, & alibi ἐπίσπαστα κακὰ vocat. Quin & pium hoc dogma discipulis suis propinavit *Pythagoras*, uti habetur apud *Jamblich.* in ejus vitâ, Ὅτι οἱ θεοὶ τῶν κακῶν εἰσιν ἀναίτιοι· καὶ ὅτι νόσοι, καὶ ὅσα πάθη σώματος, ἀκολασίας ἐστὶ σπέρματα. Et ex ejus Scholâ proculdubio hausit *Plat.* de Rep. l. 2. Τῶν μὲν ἀγαθῶν οὐδένα ἄλλον ἢ Θεὸν αἰτιατέον· τῶν δὲ κακῶν ἄλλ' ἄττα δεῖ ζητεῖν τὰ αἴτια, ἀλλ' οὐ τὸν Θεόν. Et *Æschyl. Prom.* vinct. Μηδέ ποτ' εἴπηθ' ὡς Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἀπρόοπτον πῆμ' εἰσέβαλε· μὴ δῆτ' αὐταὶ δ' ὑμᾶς αὐτάς. *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 4. Οὐ μέμφομαι τοὺς Θεούς, εἰ κακῶν ἀξιοῦμαι, μὴ χρηστὸς ὤν. *M. Antonin. De seipso* l. 12. Μήτε θεοῖς μεμπτέον· οὐδὲν γὰρ ἑκόντες ἢ ἄκοντες ἁμαρτάνουσι. *Philo* Alleg. 2. Ὅταν ἁμάρτῃ καὶ ἀπαρτηθῇ ὁ νοῦς τῆς ἀρετῆς, αἰτιᾶται τὰ θεῖα, τὴν ἰδίαν τροπὴν προσάπτων Θεῷ. Id. Decal. Θεὸς Κύριος ἀγαθὸς μόνων ἀγαθῶν αἴτιον, κακοῦ δ' οὐδενός. Id. περὶ φυγάδ. Ἐν ἡμῖν αὐτοῖς οἱ τῶν κακῶν εἰσὶ θησαυροὶ παρὰ θεῷ δὲ μόνων ἀγαθῶν. *Aristid.* to. 1. or. *Isthm.* Κακὰ γὰρ ἐκ κακῶν· ἀγαθὰ δὲ ἔργα τῶν θεῶν. *Lipsius* denique postquam hos *Hom.* versus adduxerat, statim admirabundus exclamat. *Potuisse aliquem profundum hoc Providentiæ penetrare si non à cœlesti aurâ provectum? profectò fuit. Physiolog. Stoic.* lib. 1. Dissertat. 15.

[d] *Paribus paria conveniunt.* Pares in delicto, pares in supplicio. *Te miror, Antoni, quorum facta imitere, eorum exitus non perhorrescere. Cic.* Philip. 2. Æquum nempe est, ut *qui in eâdem causâ sit, in eâdem esset fortunâ*, ut loquitur idem *Cic.* or. pro *Marcell.* *Scipio Africanus*, Τὴν τελευτὴν τοῦ Τιβερίου (Γράκχου sc.) πυθόμενος, ἀναφώνησεν ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν, Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, &c. *Plut.* in vit. *Tiber. Gr.*

[e] Expressit hunc locum *Ovid.* ... *Optat Fumum de patriis posse videre focis*: & respexit *Apul.* Apolog. *Ulysses fumum terrâ suâ emergentē compluribus annis à litore prospectans*, &c. Hinc proverb. *Patriæ fumus* (gratus sc. cuiq; est) de amore patriæ cuique à naturâ insito; juxta illud *Eurip. Phœniss.* Ἡ πατρὶς ὡς ἔοικε φίλτατον βροτοῖς. Et *Ovid. Nescio quâ natale solū dulcedine*, &c. *Max. Tyr.* Dissert. 11. Ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποθρώσκοντα καπνόν. *Lucian.* Encom. Patriæ. Ὁ τῆς πατρίδος καπνὸς λαμπρότερος τοῦ παρ' ἄλλοις πυρός. *Dio Chrys.* orat. 13. Ἐπιθυμεῖ καπνὸν ἰδεῖν ἀπὸ τῆς αὐτοῦ γῆς ἀνιόντα. *Eustath. Ismon.* l. 3. (itidem de *Ulysse* nostro) Καπνὸν πατρίδος οὐ μόνον ἐλευθερίας ἀλλὰ καὶ θεώσεως αὐτῆς τιμιώτερον ἔχοντε.

[f] Choreæ iniquior *Cicero*, apud quem *Nemo saltat sobrius*, Nec cujuslibet *convivii comes saltatio* sed *intempestivi* (Orat. pro *Muren.*) Unde adagium pro suo more excudit Chiliastes, *Intempestivi convivii comes saltatio.* Citat autem hunc versum *Plut.* l. de Music.

[g] *Minerva* hic *Telemachum* esse *Ulyssis* filium ex vultu conjicit. Certissima enim legitimi partûs nota, cùm liberorum vultus parentem arguit. Hinc proles, quâ parentum vultus velut in speculo repræsentantur, puerperis laudi est. *Horat.* Carm. l. 4. *Laudantur simili prole puerperæ.* *Hesiod.* de florente Repub. Τίκτουσιν tum memorat *Æschines* orat. in *Timarch.* Κλέος hic non *gloriam* ut malè *Lat.* Interp. sed *rumorem* aut *nuntium*, κληδόνα καὶ φήμην περὶ ἀγνοουμένων, ut optimè *Scholiast.*

10 ———— ———— [k] Ὄσσα
Ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισιν.
11 ———— ———— [l] Οὐδέ τί σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί.
12 [m] Ἢ οὐκ ἀΐεις οἷον κλέος ἔλλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφονῆα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;

[k] Ὄσσα apud *Hom.* est Θεὰ μυθική, & quasi divinitùs prognata, ἐκ Διός. Et certè *Fama* pro Dea antiquitùs habita. Unde *Hesiod* Ἐργ. καὶ Ἡμ. 2. Θεός νύ τίς ἐστι καὶ αὐτή. Quin & eadem *Virgilio* Dea Æn. 4. *Hæc passim Dea fœda virûm diffudit in ora.* Et *Famæ* aram *Athenienses* ut maximæ Deæ consecrâsse in civitate suâ, eique publicè sacrifica-

Puer-

δὲ γυναῖκας ἐοικότα τέκνα γονεῦσι. *Theophr.* Charact. τῦ ἀρέσκυ, Τὰ παιδία--φῆσαι σύκυ ὁμοιότερα τῷ πατρί. Elegans βραχυλογία pro ὁμοιότερα τῷ πατρὶ ἢ σῦκον σύκῳ, quia viz. notissimum illud erat proverbium, ideò συντόμως tantùm eo alludere potiùs quàm integrum id exprimere voluit divinus ille senex: uti pridem ad eum locum annotavit *Casaub.* Porrò ut similitudo prolis laudi, sic contrà, dissimilitudo probro & vituperio est uxoribus. Ità *Theocr.* Εγκωμ. Πτολεμ. impudicam uxorem hâc notâ inurit, quòd liberos pariat patri dissimiles, Ῥηΐδιαι δὲ γοναὶ, τέκνα δ' ἔποτ' ἐοικότα πατρί. *Hesiod.* de ferreo seculo, Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίϊος, ἐδέ τι παῖδες. *Phocylid.* junior, Οὐ γὰρ τίκτει παῖδας ὁμοίους μοιχικὰ λέκτρα. *Artemid.* Onirocrit. 2. 7. Ἀνόμοιον δὲ ἐν κατόπτρῳ δοκεῖν ὁρᾶν ἑαυτὸν, κακόν· νόθων γὰρ ἢ ἀλλοτρίων παίδων πατέρα κληθῆναι προαγορεύει. Quid quòd alicubi in superiori *Libyâ*, ubi communes essent uxores, susceptos liberos secundùm similitudinem singulis distribui & adjudicari solere, τὰ γινόμενα τέκνα διαιρεῖσθαι κατὰ τὰς ὁμοιότητας refert *Aristot.* Polit. 2. 1. Αἰνῶς γὰρ κεφαλήν, &c.] *Sic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat. Virg.* ubi vel hunc *Hom.* versum imitatur, vel etiam illum alterum infrà *Od.* δ. de eodem *Telemacho*, Κείνυ γὰρ τοιοίδε πόδες, τοιαίδε τε χεῖρες, Ὀφθαλμῶν τε βολαὶ, κεφαλή τ', &c. ubi illud ὀφθ. βολαὶ mirificè dictum fatetur *Scaliger* in Critico.

[h] Ἔστιν δὲ μήτηρ φιλότεκνος μᾶλλον πατρός. Ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς οἶδεν υἱὸν, ὁ δ' οἴεται. *Menand.* apud *Stob.* (quod tamen & ex *Euripid.* hic affert *Eustath.*) Et ex eo (ni fallor) *Aristot.* Eth. 9. 7. Αἱ μητέρες φιλοτεκνότεραι, ἐπιπονωτέρα γὰρ ἡ γέννησις, καὶ μᾶλλον ἴσασιν ὅτι αὐτῶν. Id. Rhet. 2. 24. Οἷον, ἐκ τῆς Πεπαρηθίας. Ὅτι περὶ τῶν τέκνων αἱ γυναῖκες πανταχοῦ διορίζουσι τἀληθές. Quæ verba Philosophi subobscura clarè hìc exponit *Eustath.* Ὡς ἄριστα περὶ τῶν τέκνων κρίνουσιν αἱ γυναῖκες· διὸ φησιν (*Aristot.* sc.) Πεπαρηθία τις γυνὴ μαρτυρήσασα οἰκεῖόν τινα εἶναι παῖδα, ἔλυσε τὴν περὶ αὐτοῦ ἀμφιβολίαν. Huc proculdubio respexit iterum, *Menand.* Αὐτὸς γὰρ ἐδ' εἷς οἶδε τὸ ποτ' ἐγένετο. Ἀλλ' ὑπονοοῦμεν πάντες ἢ πιστεύομεν (quòd & hìc citat *Eustath.*) Et hinc proverbium apud nos vulgò receptum, *Sapiens est filius qui novit patrem.* Hùc & spectat illud *Ciceronis* apud *Plut.* in ejus Vitâ; Qui cùm *Metellus Nepos* in quâdam altercatione ei sæpiùs diceret, Τίς σου πατήρ ἐστιν; Σοὶ ταύτην τὴν ἀπόκρισιν, ἔφη, ἡ μήτηρ χαλεπωτέραν ἐποίησεν· ἐδόκει δ' ἀκόλαστος ἡ μήτηρ εἶναι τοῦ Νέπωτος. ¶ Γόνον *Schol.* hìc exponit, γεννήτορα. Aliter verò *Eustath.* Γόνος δὲ νῦν ἡ γονὴ, τὸ δὲ εἰπεῖν γόνον τὸν γεννήσαντα, ἴσως ἐκ ὀρθόν. Et certè γόνος est potiùs filius quàm pater, unde ἔκγονος, & ἀπόγονος· γόνος igitur hìc (estque hoc sensu ἅπαξ λεγόμενον) omninò pro γονὴ, stirps, origo, γένος, γέννησις.

[i] Αἴσχεα vel act. *Dedecora, probra, contumelias, injurias:* vel pass. *opera fœda & turpia*, quæ nemo cordatus sine indignatione aspicere poterit. *Eustath.* Πολλὰ βλέπων μὴ καλά. Vir bonus & prudens nè intueri quidem scelera sustinet, nedum committere.

10 ——————————— *Fama*
Ex Jove; quæ maximè fert nuntium hominibus.
11 ——————————— [g] *Neutiquam te oportet*
Puerilia consectari, quandoquidem non ampliùs tantillus es.
12 [h] *Annon audîsti, qualem famam obtinuerit divinus Orestes*
Omnes apud homines, postquàm interfecerat parricidam
Ægisthum dolosum, qui ejus patrem inclytum occidit.

[g] 1 *Cor.* 13. 11. Cùm essem parvulus, loquebar ut parvulus—quando autem factus sum vir, evacuavi quæ erant parvuli. Et 14. 20. Nè estote pueri prudentiâ.

[h] 2 *Reg.* 13. 5. Cúmq; obtinuisset regnum, percussit servos suos, qui interfecerant regem patrē suum.

---

[g] Pueri puerilia curant, & sapiunt. Ξέρξης δ' ἐμὸς παῖς, ὢν νέος νέα φρονεῖ. *Darius* apud *Æschylum* Pers. Et dum τηλίκοι parvulíque sunt, ἀθύρματα tantùm amant & crepundia; nec

nec quicquam prius aut antiquius habent, quàm *Ludere par impar, equitare in arundine longa.* Sed, *Alia ætas alios mores postulat.* *Ætate prudentiores reddimur.* *Erasm.* Adag. quod & apud nos vulgò proverbii loco jactatur. Hinc dentes *genuini* seu *maxillares* Gr. κραντῆρες, qui circa vigesimum ætatis annum gignuntur, dicti etiam σωφρονιστῆρες (& primò quidem uti volunt sic dicti à *Cleanthe*) quasi gnomones seu indices prudentiæ, & secum adducentes τὴν σωφροσύνην· quia sc. nascuntur κατὰ τὴν τοῦ σωφρονεῖν ὥραν. *Etymol.* Etsi enim interdum Δὶς παῖδες οἱ γέροντες, reverâ tamen ridicula res est, Γέρων ἔτεσι, νέος ἤθεσι, *senex ætate, juvenis moribus.* Et sunt quidem nonnulli non tam *bis pueri* quàm *semper pueri*, ut *Soloni* olim dixit *Ægyptius* sacerdos, Ἕλληνες ἀεὶ παῖδές ἐστε· γέρων δὲ Ἕλλην οὐκ ἔστι. *Plat. Tim.* & ex eo *Clem. Alex.* Strom. 1. *Justin. Mart.* Protrept. *Joseph.* l. 1. adv. *Apionem.* alii. At quàm malè habitat in senili corpore puerilis animus. Certè nisi mens & prudentia cum ætate cresceret, βίος planè esset ἀβίωτος. Nam Οὐδεὶς ἂν ἕλοιτο ζῆν παιδίου διάνοιαν ἔχων διὰ βίου, ἡδόμενος ἐφ' οἷς τὰ παιδία. *Aristot.* Eth. 10. 3. Et mihi profectò nescio qui hybrida, imò quid monstri est, senex ille *Anacreonticus* imò *Acheronticus*, qui Τρίχας γέρων μέν ἐστι, Τὰς δὲ φρένας νεάζει. Νηπιάας ὀχέειν est νηπιοφροσύνας φέρειν, i. e. νήπια φρονεῖν, *Eustath.* Ὡς δ' ὅτε νηπίαχα φρονέων παῖς. *Oppian.* Hal. 5. Ἐπεὶ οὐκ ἔτι τηλίκος ἐσσί,] i. e. ut *Hom.* infrà *Od.* σ. Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσί, καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνεις. Τηλίκος, τοιαύτης ἡλικίας. *Eustath.* Τηλικοῦτος, οὐ νήπιος. *Hesych.*

m *Orestes* etiam μητροκτόνος fuit, sed de

13 n Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)
Ἄλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων εὖ εἴπῃ.
14 ———— o Ζεὺς αἴτιος, ὅς τε δίδωσιν
Ἀνδράσιν ἀλφηστῇσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν, ἑκάστῳ.
15 p Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείουσ' ἄνθρωποι,
Ἥ τις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
16 q Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι. μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.

n Ἄλκιμος ἔσσ', &c.] Proverbialiter hunc versum usurpavit *Cicero* Ep. fam. l. 13. Καλός τε μέγας τε, καλὴ ξυνωρὶς καὶ συζυγία. Sic alibi ἠΰς τε μέγας τε, quod ferè in proverb. cessit. Et quamvis interdum χάρις βαιοῖσιν ὀπηδεῖ, tamen profectò optimè cohærent, & simul incedunt κάλλος καὶ μέγεθος· & *Est procerum verè procerum corpus habere*, juxta veterem versiculum. Vid. plura *Il.* φ. ad illum versum, Οὐχ ὁράας οἷος κἀγὼ καλός τε μέγας τε.

o Παντὶ μὲν Θεὸν αἴτιον ὑπερτιθέμεν. *Pind.* *Pyth.* 5. Πόθεν σοὶ τοσαῦτα; ὅθεν σοὶ τὰ ὀλίγα. *Aristip.* apud *Laert.* Ἀλφηστῇσι, τοῖς εὑρετικοῖς. *Hesych.* Est autem hoc Epitheton hominum in genere, ἀλφησταί, ut μέροπες, βροτοί, ἐπιχθόνιοι, & similia: ab ἄλφω, vel -φῶ, *invenio*, ob sagacitatem, solertiam, & inventionem, quâ cæteras animantes excellunt. Ἀλφησταὶ λέγονται οἱ ἄνθρωποι κατὰ κοινὸν ἐπίθετον, ἤγουν εὑρετικοὶ καὶ ἐπινοητικοί, διὰ τὴν περὶ τὰς τέχνας εὕρεσιν. *Eustath.* Quid enim non reperit & excogitavit humanæ mentis solertia? ut meritò exclamaverit Poeta *Cilix* Κυνηγ. 1. Ὦ πόσση κραδίη, πόσση μερόπεσσι πέλει φρήν. Id. & Ἁλιευτ 5. Ὡς οὐδὲν μερόπεσσιν ἀμήχανον. Quin & ἀλφησταί dicuntur piscium genus quoddam apud *Athen.* l. 7. unde & proverbium ibi de incontinente ex *Sophrone* mimographo, Καλλιπυγοτέρα τῶν ἀλφηστᾶν, cujus & ratio ibidem adducitur ex *Athenodoro* Grammatico *Sophronis* interprete. Ἀλφῶ, fut. ἀλφήσω, unde ἀλφηστής, & ἀλφέσω, unde ἀλφεσίβοια. Ἄλφα τὸ στοιχεῖον, παρὰ τὸ ἄλφω τὸ εὑρίσκω. *Etymol.* Ἄλφα τὸ στοιχεῖον, ὅτι εὑρέθη πρὸ τῶν ἄλλων. *Hom. Schol.* ad vocem Ἀλφεσίβοια. Potiùs contrà, ἄλφειν ab ἄλφα, quasi prima στοιχεῖα, *elementa* & rudimenta rei alicujus aut artis invenire:

matricidio altum hìc silentium; memoratur tantùm fuisse patris vindex & paternæ cædis ultor. Insignis hac de re locus est apud *Aristot.* Rhet. 3. 2. Ἔστι μὲν τοῖς ἐπιθέτοις ποιεῖσθαι ἀπὸ φαύλου ἢ αἰσχροῦ· οἷον ὁ Μητροφόντης· ἔστι δ' ἀπὸ τοῦ βελτίονος· οἷον ὁ πατρὸς ἀμύντωρ. Philosophus ibi pro suo more occultè respicit ad locum quendam *Eurip.* in & de *Oreste*: ubi duobus continuis versibus idem & μητροφόντης dicitur, & πατρὸς ἀμύντωρ· sed & uno eodemque versu apud *Æschyl.* Χοηφ. Μητροκτόνον φίτυμα, ποινάτωρ πατρός. ¶ Quem *Homerus* hìc πατροφονῆα (*patricidam*) eum οἱ μεθ' Ὅμηρον dicunt πατραλῴαν vel -οίαν, & πατροκτόνον, voce compositâ & petitâ ex hoc ipso forsan loco *Hom.* ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα (pro ἔκτανε per apocopen, vel ab antiquo κτῆμι, ἔκτην, ης, η, α.) ἃ πατέρα ἔκτα, πατροκτόνος· Multæ enim voces compositæ non extant apud *Homerum*, quibus tamen ille primus ansam & originem dedit. Adeò ex *simplicibus* (veluti herbis) per hortos *Homericos* hinc indè sparsis οἱ ὕστερον Ἀττικοὶ tanquam periti pharmacopœi multa *composita* miscuêre. Apud *Hom.* Aurora φόως φέρει, indè posteà Lucifer dictus Φωσφόρος. *Ajax* φέρει σάκος ἠΰτε πύργον· indè *Sophocli* dictus Σακεσφόρος. Non unus ποσὶν ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα· indè posteri Συν-έρραψαν τὰ ὑποδήματα· Et sexcenta hujusmodi. Sic hìc *Ægisthus Orestis* πατέρα κλυτὸν ἔκτα· indè apud τοὺς μεθ' Ὅμηρον, *patricida* dictus πατροκτόνος. Quanquam & is propriè πατροκτόνος est Gr. ut Lat. *Patricida* seu *Parricida*, non qui patrem alterius (uti hìc *Ægisthus* πατροφονεὺς) sed qui suum ipsius *patrem interficit*.

13 *Et tu amice, (omninò enim te video pulchrùmq; magnùmq;)*
Strenuus esto, ut quis te etiam posterorum eximiè laudet.
14 ——————— *Jupiter autor* est *qui* [i] *dat,*
Viris rerum-inventoribus, prout velit unicuique.
15 [k] *Illam enim cantilenam magìs celebrant homines,*
Quæ audientibus novissima advenerit.
16 [l] *Sed domum profecta tua ipsius opera cura,*
Telámque colúmque, & ancillis manda
Opus peragere: [m] *sermo autem viris curæ-erit*
Omnibus, potissimùm verò mihi; hujus enim imperium est in (*domo.*

[i] *Mat.* 20. 14, 15. Volo autem huic novissimo dare, sicut & tibi; Annon licet mihi quod volo facere in meis rebus?
[k] *Psal.* 96. 1. (& alibi) Cantate Domino canticum novum. *Act.* 17. 21. Ad nihil aliud vacabant, nisi aut dicere aut audire aliquid novi. [l] *Prov.* 31. 13, 18, 19. Ancillísque pensum distribuit, sentit quàm bonum sit suum negotium-- Admovet colo manus fusúmque manibus tenet. [m] 1 *Cor.* 14. 34. Mulieres in Ecclesiis taceant; non enim permittitur eis loqui. 1 *Tim.* 2. 11, 12. Mulier in silentio discat—Docere autem mulieri non permitto.

---

venire: ἄλφα antem *Græc.* ab *Heb.* אלף *Aleph*, *quod luculento est argumento* (ait Cl. *Vossius* Grammat. l. 3. c. 31.) *Heb. Aleph valuisse A.* Est enim hæc litera א una ex tribus *matribus* quas vocant *lectionis* (reliquæ duæ ו & י) sic dictis, quòd earum ope facilis olim & expedita fuerit lectio apud *Hebræos*, etiam non adjectis (fortè nec inventis) punctis vocalibus. Aleph autem *Heb.* vel ab אלף *didicit*, vel ab אלוף *princeps, dux*, quia *dux* est & *prima* omnium literarum. (*Bellarm.*) vel ab אלף *Chald.* אלפא *bos* ob figuram, quia *bovem*, seu potiùs *bovis* caput quodammodo repræsentat. *Hesych.* Ἄλφα, βοὸς κεφαλή· vel, ut quidam legunt, Βοῦς, κεφαλή.

[p] *Plato* de Rep. 4. (ubi pro ἐπικλείουσι legitur ἐπιφρονέουσιν, & pro ἀκουόντεσσι, ἀειδόντεσσι.) *Plin.* Epist. lib. 5. *Sext. Empir.* adv. *Mathem.*

[i] Et

Et concinit *Pindar. Olymp.* 9. Αἴνει παλαιὸν μὲν οἶνον, ἄνθεα δ' ὕμνων νεωτέρων. Ubi Schol. citat hunc *Homeri* locum. Φιλοκαινία insitus humano ingenio morbus, *Est natura hominum* &c. Pleríque hactenus *Athenienses* sumus; cupimus ἀκούειν τι καινότερον. *Est quoque cunctarum novitas gratissima rerum. Ovid. Naturale est magis nova quàm magna mirari. Sen.* Nat. quæst. l. ult. Ἀνάγκη δ' ὥσπερ τέχνης ἀεὶ τὰ ἐπιγιγνόμενα κρατεῖν, *Corinth.* Legati apud *Thucyd.* l. 1. ubi, Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον, &c. inquit *Schol.* Ἔνια (imò pleráque) τέρπει καινὰ ὄντα. *Aristot.* Eth. 10. 4. Nec verò siquis nova antiquis præferat, is statim καινοτομίας & curiositatis est insimulandus: potest quippe hoc interdum ex rectæ rationis normâ & judicio fieri; nam (teste *Cicer. Acad.* qu. l. 1.) *Certè recentissima quaque sunt correcta & emendata maximè,* & τὰ πλεῖστα τῶν ἀρχαίων ἧττον διήρθρωται τῶν νεωτέρων. *Aristot.* Polit. 2. 11. Imò potest quis nimium esse φιλάρχαιος, ità ut si vetera omnia miretur, & nova despretui habeat, meritò *invidiæ* crimen incurrat, cujus *nimirum hi mores sunt*, uti olim querebatur *Martialis*, *Præferat antiquos semper ut illa novis.*

[q] Femina οἰκουρὸς esse debet, & quæ intra domum sunt, curare. Μέλει γὰρ ἀνδρὶ, μὴ γυνὴ βουλευέτω Τἄξωθεν, ἔνδον δ' οὖσα, &c. *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὖθι μετ' ἀμφιπόλοισιν ἕκηλος Μίμνε δόμοις. *Apoll. Argon.* 1. Ubi *Schol.* Παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα. Communis quasi hæc vox naturæ, omniúmque Gentium est, Femina intùs colum

17 Παιδὸς [r] γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
18 ——————— [s] Τόνδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ', οἷος ὅδ' ἐστὶ θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
19 [t] Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλευέμεν· αἶψά τέ οἱ δῶ
Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμηέστερος αὐτός.
20 [u] Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο,
Καὶ δμώων.———

[r] Λάμβανε καὶ βουλὴν παρὰ οἰκείου εὖ φρονέοντος. *Phocyl.* quantò magis à filio? Prudens mater nè filium quidem rectè monentem dedignatur audire; quantò magis filius salutari matris consilio debet obtemperare? Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἡ μήτηρ ποιεῖ, σκεπτέον οἵους εἶναι δεῖ τοὺς παῖδας τοῖς γονεῦσι τὰ εἰς συμπείθειν ἐφ' οἷς παραιτοῦνται τὰ δέοντα οἱ γονεῖς. uti piè hìc monet *Eustath.* Et fortè in animo habuit doctiss. Præsul monitum illud *Paulinum Eph.* 6. 1. (quanquam in tam vastis Commentariis nè semel quidem citat S. Scripturam) Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ.

[s] De *Anaxenore* quodam Citharædo *Magnesio* refert *Strabo.* l. 14. Statuam ejus æneam in theatro erectam cum hac Epigraphe, Ἦτοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν, &c.

[t] Ἐπ' ἄλλοισι δ' ἄλλοι μεγάλοι· τὸ δ' ἔσχατον κορυφοῦται βασιλεῦσι. *Pind. Olymp.* 1. Βασιλεία γὰρ μέγιστον μὲν τῶν κατ' ἀνθρώπους, *Apollon.* apud *Philostrat.* l. 5. Οὗτος γὰρ (ὁ βασιλεὺς sc.) ὥσπερ θεὸς ἐν τῷ κόσμῳ, ἡγεμών τε καὶ προστάτας ἐστί. ——Τῶν μὲν ἐν φύσει τιμιωτάτων ἄριστος ὁ θεός. Τῶν δὲ περὶ γᾶν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὁ βασιλεύς·——ὁ δὲ βασιλεὺς ἀρχὰν ἔχων ἀνυπεύθυνον, καὶ αὐτὸς ὢν νόμος ἔμψυχος θεὸς ἐν ἀνθρώποις παρεσχημάτισται. *Diotogen. Pythagoreus* de Regno apud *Stob.* ubi plura in hanc rem vide, tum ex eodem *Diotog.* tum etiam ex

Ecphanta

ac lanam tractet, Vir publica negotia obeat, & forum frequentet. Mirum ergo quòd tanquam novum, & insolens istud de *Græcis* narret *Sophoclis* Schol. ex *Nymphodoro*, Ἐν μὲν γὰρ τοῖς Ἕλλησιν (apud quos verò non?) οἱ μὲν ἄνδρες τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομοῦσιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἔνδον μένουσι ταλασιουργοῦσιν. *Chrysost.* Hom. 34. in 1 ad *Cor.* Ἴσως γὰρ καὶ ἠλακάτη τῆς γυναικός. *Hoc ex Homero* (inquit doctissimus *Dounæus* in Notis.) *Sic enim Telemachus ad matrem Odyss.* 2. Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα, &c. Antipodes nimirum naturæ, & consuetudini, jurique gentium in hoc videntur esse veteres *Ægyptii*, apud quos sc. αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι (si non ἀγοράζουσι) καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες ὑφαίνουσι. *Herodot. Euterp.* Τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε] Longè aliud erat Γυναι, σφρὰς τὰ σὰ, nempe formula solennis divortii, cui respondet formula illa Latina, *Res tuas tibi habeto*, vel *Res tuas tibi agito.* Vid. *Zonar.* in Can. Concil. *Trull.* & *Brisson.* Formul. l. 8. Μῦθος δὲ, &c.] Οὐχ ἁπλῶς οὐ γὰρ χρὴ ἄλλον πάντη τῇ γυναικὶ μένειν, ἀλλ' ὁ δημηγορικὸς λόγος, καὶ ἐν μέσῳ ἀνδρῶν. (*Eustath.*) ὡς οὐ πρέπειν γυναιξὶ δημηγορεῖν. Hinc sumptum illud *Soph.* in *Ajace* sentit *Erasmus*, Γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει, quod & huc affert *Eust.* *Tacita bona 'st mulier semper quàm loquens*, *Plaut.* Rud. *Chariclia* apud *Heliodor. Æthiop.* 1. Πρέπειν γὰρ οἶμαι γυναικὶ μὲν σιγὴν, ἀνδρὶ δὲ ἀπόκρισιν ἐν ἀνδράσι. Τοῦ γὰρ κράτος] ἐγὼ γὰρ οἰκοδεσπότης. *Eustath.* quod paulò infrà πλατύτερον dicit, Αὐτὰρ ἐγὼν οἴκοιο, &c. Vid. ibi.

17 [n] *Filii enim sermonem prudentem reposuit in animo.*
18 ——— [o] *Hoc præclarum est, audire cantorem*
Talem, qualis hic est Diis similis voce. (sc. *domus*
19 *Non enim ullatenùs malum* est *regnare; statim verò ei* regi
Locuples fit, & honoratior ipse.
20 [p] *Cæterùm ego domûs rex ero nostræ,*
Et famulorum.

[n] *Luc.* 2. 51. Et mater ejus conservabat omnia verba hæc in corde suo.
[o] *Eccles.* 2. 8. Comparavi mihi cantores & cantatrices, & delicias filiorum hominum.

[p] *Esth.* 1. 22. Ut quisque vir imperitaret in domo suâ. 1 *Tim.* 3. 4. Suæ domui benè præpositum, filios habentem subditos, &c.

Ecphanta Pythagorico, aliisque. Ὁ βασιλεὺς ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπων. *Plat.* Politic. *Regnum res inter Deos, hominésque pulcherrima. Liv.* l. 26. *Quisquamnè regno gaudet? ô fallax bonum!* (*Sen. Oedip.*) Imò, *Quisquamnè regnum spernit? ô felix bonum!*

[a] Ἡ μὲν οἰκονομικὴ, μοναρχία· μοναρχεῖται γὰρ πᾶς οἶκος. *Aristot.* Polit. 1. 4. & Oecon. 1. 1. Atque hinc fortè Ἄναξ apud *Græcos* non est tantùm *Rex* seu βασιλεὺς, sed etiam *Herus*, *Dominus* seu δεσπότης, quia hæc duo ἀντιστρέφονται, & reciprocantur inter se, Rex est paterfamilias (certè pater patriæ) in suo regno, & paterfamilias est rex in suâ domo.

ΟΔ. β′.

1 a Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι ὀνήμενος, εἴθε καὶ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν ᾗσι μενοινᾷ.
2 b Ἦ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἴ μοι δύναμίς γε παρείη,
Οὐ γὰρ ἔτ' ἀνσχετὰ ἔργα τετεύχαται. ———
3 ——— c Θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μή τι μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
4 d Λίσσομαι ἠμὲν Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἠδὲ Θέμιστος,
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ἠμὲν λύει ἠδὲ καθίζει.
5 e Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται,
Οἱ πλέονες κακίους, παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους.
6 ——— f Ἔα βουλὴν τε νόον τε
Ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, οὐδὲ δίκαιοι.
Οὐδέ τι ἴσασιν θάνατον, καὶ κῆρα μέλαιναν,
Ὃς δή σφιν σχεδόν ἐστιν. ———
7 ——— g Ὑψαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες
Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
8 h Ἔξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Ὑμὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
Εἰ δ' ὕμμιν δοκέει τόγε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσθαι,
Κείρετ', ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἐόντας,
Αἴ κέ ποτε Ζεὺς δῷσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι.

a ¶ Ὀνήμενος vocabulum inter ἅπαξ λεγόμενα. exp. vel activè ὄνησιν φέρων, ab ὄνημι-μαι, ὀνήμενος, ut à δίζημι-μαι, διζήμενος (Eust.) *Utilis, commodus*, χρηστός. Vel passivè, ἄξιος ὀνήσεως, οἷς, ὄνησιν ἑαυτῷ λάβοι, *Scholiast.* & *Hesych.* Est igitur, Ὀνήμενος, ὄνησιν φέρων juxta *Eustath.* ut Ὀνησιφόρος, ὠφέλειαν φέρων, juxta *Hesych.* & *Suid.* (quanquam respuit hanc vocem nescio quare *J. Poll.* in Onom.) eóque libentiùs locum illum *Paulinum* de *Onesiphoro* hùc accommodavi, quando Ὀνήμενος & Ὀνησιφόρος voces sunt Synonymæ.

b *Il.* χ. Ἦ σ' ἂν τισαίμην εἴ μοι δ. γ. π. quem versum laudat *Plut.* De Superstit. ¶ Ἀνσχετὰ per syncopen pro ἀνασχετὰ, ut ἄνσχεο, ἀνστὰς, ἀμβαδὸν, &c. Ἀνασχετὸς, οἰστὸς, *tolerabilis*: unde homonymia illa de quodam *Anascheto* apud *Aristot.* Rhetor 3, 11. Ἀνάσχετος οὐκ ἀνασχετός. Tamdiu ferendæ injuriæ, quamdiu tolerabiles esse videntur. Nam si modum & mensuram excedant, Παλαιὰν φέρων ὕβριν προσκαλεῖται νέαν, *Veterem ferendo injuriam invitas novam*. Quid ergo? licetnè ἀμύνασθαι, cùm ἔργα οὐκ ἔτ' ἀνσχετά; Parcè hic, & cautè, ô Christiane, quisquis es. Quin audi Magistrum tuum, *Si quis percusserit te in dexteram maxillam*, &c. audi Doctorem θεόπνευστον, Μὴ ἐκδικοῦντες ἑαυτοὺς, &c. audi sapientem è Porticu, *Senecam* volo. l. de Constantia sapientis. *Qui dicit illud tolerabile sapienti, illud intolerabile, & animi magnitudinem intra certos fines tenet, malè agit*; *vincit nos fortuna, nisi tota vincatur*. Præclarè quidem, & pro genio Stoæ. Miraris magnanimitatem & patientiam hominis? mirari desine: quomodo enim is injuriarum patiens, qui ullas omnino esse injurias negat? Nempe hoc ille discrimen statuit inter *Epicureos* & *Stoicos*, quòd *Ille* (Epicurus sc.) *ait injurias tolerabiles esse sapienti, nos injurias non esse*. Et paulò pòst, *Nomen injuriæ non potest recipi virtute salvâ*: quod, ni fallor, inter *Stoicorum* paradoxa recenseri meretur. *Volenti non fit injuria*, inquit *Aristot.* nec sapienti inquit *Seneca*, apud quem plura vid. hanc in rem præclara & sublimia loco jam laudato.

OD. 2.

1 [a] PRobus mihi videtur esse & commodus; utinam & illi
Jupiter bene vertat, quacunque mente suâ cogitat.
2 *Omninò sanè vindicarem, si mihi potentia adesset,*
Non enim ampliùs tolerabilia facinora patrantur.
3 ——————— [aa] *Deorum timete iram,*
[b] *Ne fortè sententiam--mutent irati ob mala facinora.*
4 *Oro tum per Jovem Olympium, tum per Themidem,*
Quæ hominum concilia tam dissolvit quàm cogit.
5 [c] *Pauci enim filii similes patri sunt,*
Plerique pejores, pauci verò parentibus meliores.
6 ——— [d] *Mitte consilium, mentémque*
Stultorum, quandoquidem haudquaquàm cordati, nec justi sunt.
[e] *Nec omninò nôrunt mortem, & sortem atram,*
Quæ jam ipsis propè est.———
7 [f] *Alti-loque, animi insolens, quale* verbum *dixisti*
Nos probro-afficiens? vis autem labem nobis *aspergere.*
8 *Exite è domo meâ, alias apparate dapes,*
[g] *Vestra bona edentes, alternis-vicibus* convivantes *domatim*:
Si verò vobis videtur hoc satius & melius
Esse, viri unius substantiam gratìs perdere;
Agite, absumite, ego verò Deos invocabo sempiternos,
An fortè aliquando Jupiter det horum operum in posterũ ultionẽ.

[a] *2 Tim.* 1.16. Det misericordiam Dominus Onesiphori domui, quia sæpè me refrigeravit.
[aa] *Deut.* 9. 19. Timui enim indignationem & irã illius (Dei sc.)
[b] *Prov.* 24.18. Fortè videat Dominus, & displiceat ei.
[c] *Eccles.* 2. 18, 19. Odi omnem laborem meum, &c. quòd relicturus sum eum homini, qui futurus est post me. Et quis scit utrum sapiens futurus sit an stolidus?
[d] *Psal.* 1. 1. Beatus ille, qui non ambulavit in consilio improborum.
[e] *Eccles.* 9 12. Nescit homo finem suum; sed sicut pisces capiuntur hamo—Sic capiuntur homines in tempore malo, cùm eis extemplò supervenerit. [f] *Prov.* 13. 10. Inter superbos semper jurgia sunt. & 26.21. Ut carbo ad prunas, & ligna ad ignem, ità vir contentiosus ad accendendam litem. [g] *2 Thess.* 3. 12. Suum panem manducent.

---

[a] Διὸς δ' ἀλεώμεθα μῆνιν, *Hom.* alibi. [b] Εὖ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος ἐστι. *Hesiod.* 'Αγασσάμενοι. ¶ Θαυμάσαντες, φθονήσαντες. *Hesych.* addo & μεμψάμενοι, κοτεσσάμενοι, ità enim hìc, & alibi, ut Od. κ. ἀγασσαίμεθ' ἐξρέοντες ubi *Eust.* ἀγάσσασθαι, μέμψασθαι.

[d] Θέμις, ιδος, & ιστος, apud *Hom.* non tantùm *lex, jus* & *fas*, sed etiam Θεὰ μυθικὴ κατὰ προσωποποιΐαν, Dea legum & judiciorum Præses, *Themis, Astrea*, Δίκη *Hesiod.* Θέμιν ἣ μυθολογοῦσι μαντείας καὶ θυσίας καὶ θεσμοὺς τοὺς περὶ τῶν θεῶν πρῶτον εἰσηγήσασθαι, καὶ τὰ περὶ τῆς εὐνομίας καὶ εἰρήνης καταδεῖξαι. *Diod. Sic.* l. 5. Θέμιστες in plur. *leges, judicia.* Λύει, &c.] Τοῦτο γνωμικῶς ῥηθὲν σχῆμα, ὅ ἐστι τρόπον ὑστερολογίας, ἤγουν πρωθυστέρου, ἔχει· πρῶτον γὰρ τὸ καθίζειν τοῦ λύειν. *Eustath.*

[e] *Ætas parentum pejor avis tulit Nos nequiores, mox daturos* Progeniem *vitiosiorem.* Horat. Probum *patrem esse oportet, qui gnatum suum esse*

probiorem quàm ipsus fuerit, postulet. Plaut. Pseud. Adeò maxima pars mortalium, Οὐ πατρικὰ αὐλεῖ μέλη, h.e. (juxta Græc. Paræmigr.) à parentibus suis degenerant. Ἐξ ἐσθλῶν δ' φὺς Οὐδὲν κακίων τυγχάνει γοναῖς πατρὸς Παύρων μετ' ἄλλων· ἕνα γὰρ ἐν πολλοῖς ἴσως Εὕροις ἂν, ὅστις ἐστὶ μὴ χείρων πατρός. *Eurip.* Heracl. *Aratus*, laudante *Lambino*, Οἵην χρύσειοι πατέρες γενεὴν ἐλίποντο Χειροτέρην, ὑμεῖς δὲ κακώτερα τεξείεσθε. Mihi tamen hæc nondum videre contigit apud *Aratum*. Hinc adagium illud, cujus meminit inter alios *Plut.* in *Phocione* & *Catone* (qui & ipsi viri optimi pessimos reliquerunt filios) Ἡρώων τέκνα πήματα, *Heroum filii noxæ.* *Quasi natura lege, quæ crebrò tanquam ex industriâ malos è bonis gignit.* *Aurel. Vict.* de *Cæsarib.* Testes inter alios monstrum illud hominis *Caligula*, & *Commodus* ille incommodus; uterque optimi parentis, hic *M. Antonini*, ille *Germanici* plusquàm degener proles, & ut loquuntur Hebræi, חומץ בן־יין, *Acetum filius vini.* Ὡς ἄρα τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὥσπερ εἱμαρμένον ἐστὶ τοὺς υἱεῖς φαύλους ἀποβαίνειν, καὶ ὀλίγου τινὸς (lego ὀλίγους τινὰς) ἀξίους τῆς πατρῴας ἀρετῆς. *Aristid.* to. 3. orat. *Platon.* 2. qui & hos *Hom.* versus ibidem infrà adducit. Sic auream ætatem excepit argentea, argenteam ænea, hanc ferrea; degenerante paulatim, & vergente in pejus naturâ hominum. Παῖδες δ', &c.] Quotusquisque est, de quo illud obtinet, quod *Hector Astyanacti* suo precatur, *Il.* ζ. Καί ποτέ τις εἴπῃσι, πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων. *Pauci quippe boni*, adeóque pauci patre meliores, *vel duo vel nemo:* unus ferè aut alter, puta *Achilles Peleo*, & *Diomedes Tydeo*, (teste *Flacco*) *Tydides melior patre.* Πολλοὶ μαθηταὶ κρείττονες διδασκάλων· Παῖδες δὲ παῖδες κρείττονες φυτηκόρων.

[f] Οὐδέ τι ἴσασιν, &c.] *Nescia mens hominum fati sortisque futuræ, Virg.* Improbi mortem impendentem non vident, neque præsentiunt. Verissimè id quidem à Musonio dictum apud *Stob.* Οὐκ ἔστι τὴν ἐπερχομένην ἡμέραν καλῶς βιῶναι, μὴ προθέμενον αὐτὴν, ὡς ἐσχάτην βιῶσαι. Et tamen quotusquisque est, qui mortem sibi propinquam putat, Quemque *diem credens* sibi *diluxisse supremum*, & non potiùs procul à se amolitur decretorium illum diem, Ὃς δή σφι σχεδόν ἐστι. Paucissimi adeò sunt, qui Parcam sibi imminentem præsagiunt, aut atram illam Divam in oculis aut in animo habent. Improbi præsertim homines & injusti, οἱ οὔτι νοήμονες οὐδὲ δίκαιοι, nihil minùs quàm mortem cogitant; cùm contrà *vita sapientis* nihil aliud sit quàm *meditatio*

9 —— [i] Εἰ δ' ἄγε νῦν μαντεύσο σοῖα τέκεσσι.
10 [k] Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι. ——
11 [l] Μή τις ἔτι πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεὺς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι.

[i] Imitari videtur *Virg. Æn.* 11. *Capiti cane talia demens Dardanio, rebúsque tuis.* Et huc, ni fallor, alludit *Arrian.* *Epict.* l. 1. c. 24. Ἀπελθε, σεαυτῷ μαντεύου. Et *Theocr.* Idyl. 6. Αὐτὰρ ὁ μάντις ὁ Τήλεμος ἔχθρ' ἀγορεύων Ἐχθρὰ φέροι ποτὶ οἶκον, ὅπως τεκέεσσι φυλάξῃ. *Res tuas age*, familiam tuam cura, instrue liberos tuos & domesticos, Παιδευμένος ἐπίτασσε. Theocr. Id. 5. Quid tibi nobiscum? nè sis ἀλλοτριοεπίσκοπος, *nec in aliena Rep. curiosus.*

[k] Ἐναίσιμοι hìc *Fatales*, *fatidicæ*, *oscines*, *præpetes*, (quanquam sunt qui inter *oscines* & *præpetes* sic distinguunt, ut *oscines* aves sint, quæ ore futura prædicunt; *præpetes* quæ volatu. *Fest.* *Præpetes, aves dicuntur, quæ se ante auspicantem ferunt: nam antiqui præpetere dicebant pro anteire*) *futurorum prænuntiæ*, ¶ αἴσιοι, i.e. τὸ πρῶτον μέλλον τι δηλοῦντες, μαντικοί· alioqui ἐναίσιμον est τὸ καθῆκον, καλὸν, ἀγαθόν, Οὐ πάντες ὄρνιθες ἐναίσιμοι. q. d. Οὐ πάντες οἱ ὄρνιθες οἰωνοί. Nam ὄρνις ἐναίσιμος propriè est οἰωνός. Unde & οἰωνὸς pro augurio, ut Εἷς οἰωνὸς ἄριστος, &c. *Hesych.* Εἴρηνται δὲ οἰωνοὶ, δι' ὧν οἰόμεθα τὰ μέλλη, ὅθεν καὶ οἰωνοπόλοι οἱ μάντεις. Ubi si & mihi μαντεύεσθαι & quasi οἰωνίζεσθαι liceat, pro οἰόμεθα τὰ μέλλη, quod nihili est, omninò legendum suspicor atque conjicio, οἰόμεθα τὰ μέλλοντα. Nota Gentium Vanitas in omnibus

meditatio mortis, ut inquit ille.

g Ὕψαγ. hic in vitio ponitur q. d. μεγαλοῤῥήμων, μεγαληγόρος, ψόφης, συκοφάντης. (*Eust.*) alioqui verò ὕψος est virtus orationis, teste *Longino* περὶ Ὕψους. Sed nimirum multæ voces vitium trahunt in compositione, quæ per se simpliciter nihil mali sonant, ut Οἰνοποτής, Χειροδίκης, &c. Μῶμον ἀνάψαι] *maculam inurere, labem aspergere*, ψόγον προσθεῖναι. *Schol.* Μὴ μῶμον ἀνάψῃς. *Phocyl.* Μῶμος, ψόγος. *Hesych.* μῶμος apud *Lycophr. ignominia, macula, labes, dedecus*: ab Hebr. מום. Est etiam Μῶμος Θεός τις μυθικὸς, μωμεῖς καὶ ψόγων προεστώς. Sed non apud *Homerum*, qui tamē alios ferè omnes Deos & Deastros meminit. Quanquam qui *Momum* inter Deos suos non posuit, habuit postea inter homines suum *Zoilum*.

h Νήποινον] hic est ἀδάπανον, *gratuitum*, pro quo ποινὴ, h.e. pretium non solvitur. Suprà Odyss. α. Ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν, *Alienum victum seu cibum gratis comedunt*. Ἀλλότριον κάματον σφετέρην ἐς γαστέρ' ἀμῶνται. *Hesiod. Theog.* Hoc *Græci* παροιμιακῶς dicunt, Ἄσπαστα θύειν, i.e. ἀδάπανον & nullo suo sumptu lautè epulari. Vid. *Casaub.* Animadv. in *Athen.* lib. 1. c. 7. *Plaut.* Captiv. *Quasi mures semper edimus alienum cibum.* Hinc dictum illud proverbiale apud *Sidon. Apollin.* l. 3. ep. 13. *Tam panis bonus quàm panis alienus.* Et *Diogenes* sanè interrogatus, Ποῖον οἶνον ἡδέως πίνει, ἔφη, τὸ ἀλλότριον. *Martial.* Epigram. l. 5. de egregio quodam cœnipeta seu parasito, *Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.* Quamvis autem *miserum* hoc *esse* meritò dixerit *Satyricus*; sunt tamen heu! nimiùm multi, quibus cordi & melli est partim per sycophantiam, partim per rapinam, *alienâ vivere quadrâ*. Hinc *Theopompus* parasitus apud *Athen.* l. 4. dictum hoc pro oraculo habuit, Τἀλλότρια δειπνεῖν τὸν καλῶς εὐδαίμονα. Et *Alexis* apud eundem, Οὕτω τι τἀλλότρι' ἐσθίειν ἐστὶ γλυκύ. Et Parasitos ἀλλοτριοφάγους vocat idem *Dipnosophista* ex *Sophocle*. Κείρετ'] ¶ Κατεσθίετε, ἀναλίσκετε· sic *Il.* φ. Ἐπινεφρίδιον κείρεσκε. *Oppian.* Hal. 3. Κτῆσιν ἀεὶ κείροντες ἀσημάντοιο δόμοιο. Sic & *tondere* prata dicunt *Latini* de ovibus. Ἐπιβώσ. per crasin pro ἐπιβοήσομαι, ut νῶσαι pro νοῆσαι apud *Herodot.* & ὀγδώκοντα pro ὀγδοήκοντα. Sic θῶμα à θαῦμα, *Eustath.* Παλίντιτα] ἀποδεκτά, ὃ ἐστιν ἐξ ὑποστροφῆς τιμωρίαν δηλοῦντα. *Hesych.* Παλίντιτον λέγεται, ὃ ἡ τίσις ὅ ἐστιν ἐκδίκησις πάλιν ἥγειν ὕστερον καὶ ἐν τῷ μέλλοντι χρόνῳ γίνεται. *Eustath.* ad locum.

9 ——— h *Agedum nunc, vaticinare tuis liberis.*
10 *Aves sanè multa sub radiis solis*
Volitant, néque verò omnes oscines, nec ad auspicia apta.
11 *Nè quis ampliùs benevolus, mansuetus, & mitis sit*
Sceptriger rex, néque in animo honesta sciens,
Sed semper sævus sit, & nefaria perpetret.

h 1 *Thess.* 4. 11. Vestrum negotium agatis. 1 *Pet.* 4. 15. Nemo vestrum patiatur ——— ut alienarum rerum inspector.

---

nibus captandis ex avium garritu volatúque: unde *augures* & *auspices* Lat. dicti. Sunt & apud nos, mulierculæ imprimis & rustici, qui omina & auguria & auspicia nescio quæ superstitiosè nimis observant. Contra quam vanitatem (nequid gravius dicam) non incommodè torqueri poterit, ìdque παροιμιωδῶς hic *Homeri* locus. Hùc porrò spectant versus illi. *Il.* μ. ab *Agellio* etiam laudati. l. 6. c. 7. quibus nimirum *Hector* fratris sui Polydamantis οἰωνομαντείαν vel potiùs οἰωνομανίαν perstringit atque castigat. Τύνη δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεσσι κελεύεις Πείθεσθαι, τῶν οὔτι μεταρέπομ', οὐτ' ἀλεγίζω. Huc etiam pertinet versus ille in Orac. *Chald.* apud *Opsop.* Αἴθερος ὀρνίθων ταρσὸς πλατὺς οὔποτ' ἀληθής. Quid quòd hanc Οἰωνιστικὴν seu Ornithomantiam tanquam frivolam & inanem sapientiores etiam Ethnici deridebant. Vid. *Cic.* De Divin. l. 1. (ubi contra augures & aruspices ex *Pacuvio* hos versus.

versus citat Princeps Romani *Tullius* eloquii, *Nam istis qui linguam avium intelligunt, Plúsque ex alieno jecore sapiunt, quàm ex suo, Magis audiendum, quàm auscultandum censeo.*) *Plin.* Hist. Nat. 18 2. *Val. Max.* 1. 6. Et aves ipsæ apud *Aristoph.* Avib. Ἐσμὲν δ' ὑμῖν Ἄμμων, Δελφοί, Δωδώνη, Φοῖβος Ἀπόλλων. Ἐλθόντες γὰρ, πρῶτον ἐπ' ὄρνις οὕτω πρὸς ἅπαντα τρέπεσθε. Citat verò hunc *Hom.* locum *Clem. Alex.* Strom. 7.

[l] Πέσσεμεν ἀγ. καὶ ἦπ. ἔσω Σκηπτ. βασ. ἠδὲ φρ' αἴσ. εἰδώς. Character & officium boni Regis. Ἀλλ' αἰεὶ, &c.] h.e. uno verbo τύραννος sit. Et Tyrannum quidem hîc περιφράζει Poëta, at voce τύραννος nusquam utitur. Insignis hac de re locus est apud *Scholiast. Soph. Oedip.* Tyran. ubi explicans Epigraphen illius tragædiæ, Ἴδιον δέ τι (inquit) πεπόνθασιν οἱ μεθ' Ὅμηρον ποιηταὶ, τοὺς πρὸ τῶν Τρωϊκῶν βασιλεῖς τυράννους προσαγορεύοντες, ὀψέ ποτε τοῦδε τοῦ ὀνόματος εἰς τοὺς Ἕλληνας διαδοθέντος κατὰ τοὺς Ἀρχιλόχου χρόνους, καθάπερ Ἱππίας ὁ σοφιστής φησιν. Ὅμηρος γοῦν τὸν πάντων παρανομώτατον Ἔχετον βασιλέα φησὶ καὶ οὐ τύραννον, Εἰς Ἔχετον βασιλῆα—— & deinde post allata nonnulla hujus vocis etyma (de quibus consulendi tum alii Critici, tum imprimis doctiss. noster *Fuller.* Miscell. 1. 11.) Ὅτι δὲ νεώτερον τὸ τοῦ τυράννου ὄνομα, δῆλον. Οὔτε γὰρ Ὅμηρος, οὔτε Ἡσίοδος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τύραννον ἐν τοῖς ποιήμασιν ὀνομά-

[m] Οὐ θεῶν ἄτερ. *Pind.* *Non sine Diis. Horat.* Utrumque apud Erasm. Adag. *Virg. Æn.* 2. *Non hæc sine numine Divum Eveniunt.* Obtinet etiam hæc phrasis in linguâ *Hebr.* המבלעדי יהוה *an sine Domino huc ascendi*, &c. Οὐκ ἀθεεί. *Theocr.* Contrà, *Diis iratis, Diis invitis,*

Ὡς οὔτις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν, οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
12 [m] Θάρσει, μαῖ'· ἐπεὶ οὔ τι ἄνευ θεοῦ ἥδε γε βουλή.

Θεῶν ἀέκητι, (*Hom.*) fieri dicitur, quod malè succedit. Meritò autem θαρσεῖν δεῖ, ubi quid fit aut suscipitur οὐκ ἄνευ Θεοῦ, i.e. σὺν Θεῷ, sive Θεοῦ μεγάλοιο ἕκητι. Nempe σὺν

ΟΔ. γ'.

[a] Ὅπερ ἀστεῖον εἰπεῖν, ὅτε τις λιθάριον δοὺς τίμιον, ἐκφύγῃ μεγάλην ἐπήρειαν. *Eustath.* Parva sæpè res magni est momenti. Huc spectat illud *Titinnii* apud *Non.*

1 ———— [a] Μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ὑποέργει.
2 [b] Καὶ σὺ φίλος μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησο.
3 [c] Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει, μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
4 [d] Οὐδέ τί πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
Αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
5 ———— [e] Ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
Ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσει.

Cocus magnum abenum, quando fervet, paulâ confutat truâ. Et illud quod alicubi me legisse memini, *Parva pluvia magnum sedavit ventum.* Quin & hùc etiam non incommodè referri poterit illud *Aristotelis* in *Mechanicis* (si modò is verus Autor illius libri fuerit) non procul ab initio, ubi de Vecte, qui Gr. μοχλὸς, Ἄτοπον γὰρ εἶναι δοκεῖ τὸ κινεῖσθαι μέγα βάρος ὑπὸ μικρᾶς ἰσχύος, καὶ ταῦτα μετὰ βάρους πλείονος.

[b] Οἶκος φίλος οἶκος ἄριστος. Vid. infra *Odyss.* ο. Πλαγκτοσύνης, &c. Οἴκοι μένειν δεῖ τὸν καλῶς εὐδαίμονα. *Erasm.* ex *Stob.* qui & ex hoc versu *Homerico* adagium exsculpsit, *Domi manendum.*

[c] *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. *Joan. Philop.* De creatione l. 4. c. 20. *Stob.* de Stoicis, Λέγουσι δὲ μὴ ψεύδεσθαι τὸν σοφὸν, ἀλλ' ἐν πᾶσιν ἀληθεύειν. *Menand.* Ψεῦδος δὲ μισεῖ πᾶς σοφὸς καὶ χρήσιμος. Τὸ μὲν τῷ ὄντι ψεῦδος οὐ μόνον ὑπὸ θεῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπ' ἀνθρώπων μισεῖται. *Plat.* de Rep. l. 2. Estque officium (inquit *Aristot.* Sophist. Elench. l. 1. c. 1.) viri in

ζει. Πατὴρ δ' &c.] *Est mihi semper in animo & Homericum illud*, Πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν, *& hoc nostrum Paterfamilias. Plin.* l. 5. Ep. 19. *Patrem Patriæ appellamus (Principem sc.) ut sciret datam sibi potestatem patriam quæ est temperatissima. Sen.* de Clem. l. 1. *Tu verus patriæ diceris esse Pater. Martial.* palpum obtrudens *Domitiano.* Πᾶσι τοῖς πολίταις ὡς πατὴρ πρᾶος υἱοῖς αὐτοῦ χρώμενος. *Tullius* Rex apud *Dionys. Hal.* l. 4. Ἐοικέναι δεῖ πᾶσι τὸν βασιλέα. *Liban.* Orat. 12. Οὕτως ἄρχοντες τῶν ὑπηκόων ὡς ἂν πατέρες υἱῶν. *Justinian.* Nov. 7. Λέγουσι Πέρσαι ὡς Καμβύσης μὲν ἦν δεσπότης, ὅτι χαλεπός, Κῦρος δὲ πατήρ, ὅτι ἤπιος. *Herodot.* Thal. Ἄρχων ἀγαθὸς οὐδὲν διαφέρει πατρὸς ἀγαθοῦ. *Xen.* Κυρ. l. 8. Sic *Josephus* totius *Ægypti* Dominus & Præfectus sub Rege *Pharaone* constitutus hoc titulo insigniri & salutari jussus, אברך, (*Gen* 41.43.) h.e. juxta nonnullos, *Pater mollis*, & clemens. Πατὴρ ἤπιος. *Ubi pater est, urbique maritus Justitiæ cultor*, &c. *Lucan.*(l.2.), de *Catone*; Vid. & *Aristot.* Ethic. 8.10.

[i] *Ut nemo recordatur Ulyssis divini*
E populis, quibus imperavit, & velut pater mansuetus fuit.
12 [k] *Confide, nutrix, quia non absque Deo hoc consilium* est.

[i] *Judic.*9.16, &c. Si---benè egistis cum Jerubbaal, & cum domo ejus, qui pugnavit pro vobis &c. [k] 2 *Reg.*18.25. Nunquid fine Domini voluntate ascendi ad locum istum? *Act.* 27. 22, 23. Suadeo vobis bono animo esse---Astitit enim mihi hac nocte Angelus Dei.

Θεῷ, salva omnia, contrà ἄνευ Θεοῦ tutum ac firmum nihil (vid. *Il.* μ. Gnom. 1.) Σὺν γὰρ Θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις προϊέναι ἐπὶ τὸ λῷον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει. *Xen.* Περὶ Προσόδ'. postremis verbis.

Od. 3.

1 ——— [a] P*Arvus lapis magnum fluctum repellit.*
2 [b] *Et tu, amice, nè diu procul à domo aberres.*
3 [c] *Mendacium non dicet, valdè enim prudẽs est. (prudentibus.*
4 [d] *Nondum omninò sermonibus præ-experientia-instructus-sum*
[dd] *Pudor etiam juvenẽ* vetat *virũ seniorẽ* quicquam *interrogare.*
5 [e] *Alia quidem ipse in mente tuâ perspiciet,*
[e] *Alia verò & Deus suggeret.*———

[a] *Jacob.*3.4. Naves cùm magnæ sint à modico gubernaculo circumferuntur. [b] *Prov.*27.8. Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum. [c] *Prov.*13.5. Verbum mendax justus detestabitur [d] *Exod.*4.10. Non sum eloquens. [dd] *Job* 32.6. Junior sum tempore, vos autem antiquiores, idcirco veritus sum vobis indicare meam sententiam. *Sirac.* 32. 9. Loquere adolescens, vix si opus erit tibi, si bis interrogatus fueris. [e] *Luc.* 12. 12. Spiritus sanctus docebit vos in ipsa hora, quid oporteat vos dicere.

---

quâ re scientis, ἀψευδεῖν μὲν αὐτὸν περὶ ὧν εἶδε, τὸ δὲ ψευδόμενον ἐμφανίζειν δυνάμενος.

[d] Μύθοισι πεπείρημαι] *Versatus sum in sermonibus, tritus & exercitatus sum in dicendo*: πέπειραμαι τοῖς λόγοις. *Schol.* Πεπειρημένος, γεγυμνασμένος. *Hesych.* Vel potiùs *expertus*, seu *peritus*.

ritus sum sermonum, ἔμπειρός εἰμι τῶν λόγων, Οὐδέ τι πω, &c. *Nondù experientiam habeo sermonum*. Cum dat. μύθοισι pro μύθων, per antiptosin poeticam, & præter analogiam: nam alioqui πειρᾶσθαι *experiri* (unde πειρήσασθαι & πεπειρῆσθαι) regulariter cum genit. construitur. *Αἰδὼς δ' αὖ*, &c.] Πλούταρχος παρεκελεύετο τοῖς νέοις τρία ταῦτα ἔχειν· ἐπὶ μὲν τῆς γνώμης σωφρονεῖν, ἐπὶ δὲ τῆς γλώσσης σιγὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ προσώπου αἰδῶ. *Anton.* Meliss. 2. Νέῳ δὲ σιγᾶν μᾶλλον ἢ λαλεῖν πρέπει. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Νέος ὢν ἀκούειν τῶν γεραιτέρων θέλε. Ibid. Ἀκούσατε νέοι γέροντος, οὗ νέου γέροντες ἤκουον. *August.* apud *Plut.* Apophtheg. Maximum juvenis ornamentum pudor & verecundia, in voce, in vultu, in vita. *Cic.* or. pro *S. Rosc. Amer. Ætas & pudor qui ornat ætatem.* Αἰνοῦμεν τῶν μὲν νέων τοὺς αἰδήμονας. *Aristot.*

6 [f] Εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἄνθρωποι.

7 [g] Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.

8 [h] Οὐ γάρ τ' αἶψα θεῶν τρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.

9 [i] Ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
Ἀνδρὸς, ἐπεὶ καὶ κεῖνος ἐτίσατο πατροφονῆα.

19 ——— [k] Οὐ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον,
——————— νῦν δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.

11 [l] Ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαώσαι.

12 [m] Ἀλλ' ἤτοι θάνατον μὲν ὁμοίϊον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο.

13 [n] Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχευαν,
Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν πεδίῳ ἑκὰς ἄστεος, οὐδέ κέ τίς μιν
Κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων· μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον.

14 ——————— [o] Φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ. ———————

15 [p] Σπείσαντες κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη,
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον. ———

16 [q] Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
Εἰ δή τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.

[f] Quanquam id fatendum est Εὔχεσθαι hìc non imperativè poni, sed esse modum infinitivum cohærentem cum verbo οἴομαι in superiori versu; potest tamen facilè sic accommodari, ut viz. divellatur ab iis quæ præcedunt, & in unam sententiam coalescat cum sequentibus, atque ita sumendo, sc. Εὔχεσθαι, pro Εὔχου, (quæ frequentissima Enallage est Infinitivi pro Imperat.) hunc esse optimum inter omnes versus *Homericos* dicere solebat *Ph. Melancthon*, referente *Rittershus.* ad *Oppian.* Hal. 2. Et *Sebero* Notis in *Theogn.* Nec turbavit virũ sanctum & doctum quòd θεῶν in plur. hìc ponatur, non θεοῦ. Novit quippe hanc vocem in numero multitudinis cum grano salis ità accipi posse, ut respondeat Hebræo Elohim. Novit quinetiam *Homerum* θεὸν in numero singulo sæpius usurpare; præterea & unum solum supremum Deum agnoscere, quem *Jovem* (& quantillum hoc distat à *Jova?*) appellat. Ad hunc porrò versum respicere videtur *Aratus* initio Phænom. Πάντῃ δὲ Διὸς κεχρήμεθα πάντες. *Demosth.* or. adv. *Lept.* Χρὴ τἀγαθὰ μὲν προσδοκᾶν, καὶ τοῖς θεοῖς εὔχεσθαι διδόναι. *Synes* Ep. 149. Θεοῦ δὲ ἔδει δίχα καὶ Ἡρακλέους· quod proverbii speciem præ se fert, *Deo opus habet etiam & Hercules.* Hinc in *Serapio*, seu templo *Serapidis* aureis literis fuit inscriptum, Εὔχου Θεῷ. Vid. *M. Tyr.* Dissert. 30. cui titulus Περὶ Μίδου, vel Πότερον δεῖ εὔχεσθαι τῷ Θεῷ·

Ubi

Ethic. 4. 9. Quemadmodum verò adoleſcentes non decet coram ſenibus παῤῥησιάζεσθαι nec νεανιεύεσθαι, ità nec ſenes *contra indolem juniorum ſolâ occaſione præcedentis ætatis intumeſcere.* (Verba *Sidonii Apollin.* l. 8. Epiſt. 7.) Quod ſi fecerint, meritò audiant illud *Varronis* à *Savarone* laudatum, *Sed neque vetulus canterius, quàm novellus melior, nec canitudini comes virtus.*

e Quædam tu ipſe, quædam Deus. *Varro* de RR. *Quoniam, ut aiunt, Dii facientes adjuvant. Æſchyl.* apud *Stob.* Φιλεῖ δὲ τῷ κάμνοντι συσπεύδειν θεός. Citant porrò hunc *Hom.* locum *Plato* de leg. 7. *Max. Tyr.* Diſſert. 26. *Cic.* Epiſt. ad *Attic.* l. 9. *Ariſtid.* to. 3. orat. *Platon.* Vid. & *M. Caſaub.* Tractat. Vernac. de Enthuſiaſm. c. 4. ubi hæc verba doctè & egregiè παραφράζει.

6 f *Ora: omnes utique Diis indigent homines.*
7 *O hoſpites, quinam eſtis? unde navigatis humidas vias?*
An mercaturæ gratiâ, an temerè erratis,
Veluti prædones ſuper mare, qui vagantur
Animas periculis *exponentes, malum alienigenis ferentes?*
8 g *Non enim ſtatim Deorum mutatur mens æternorum.*
9 h *Adeò bonum eſt vel filium interempti ſupereſſe*
Viri, quoniam & ille ultus eſt patricidam.
10 --- *Neutiquam mihi hujuſmodi deſtinarunt Dii felicitatem;*
——— *nunc autem oportet patientem-eſſe utcunque.*
11 i *Facilè Deus, ſi velit, & è-longinquo virum ſervare poterit.*
12 k *Verùm enimverò mortem omnibus communem neq; Dii ipſi*
Etiam à dilecto viro poterunt arcere, quandocunque
Sors funeſta occupaverit longum-ſomnum-inducentis lethi.
13 l *Sanè ei neque mortuo aggeſtam terram infudiſſent,*
Sed eum & canes & aves comediſſent
Jacentem in campo procul ab urbe; nec quiſquam eum
Deploraſſet; valdè enim ingens admiſit facinus.
14 ——— n *Mente utebatur bonâ;*
Aderat enim ei muſicus vir philoſophus ſc. ſeu præceptor.
15 *Poſtquàm libaverimus, cubitũ eamus; poſtulat enim tempus.*
Jam enim lux abiit in occaſum. ———————————
16 o *O amice, haud te puto ignavum & imbellem fore,*
Si ſic te juvenem Dii ductores comitantur.

f *Act.* 17. 27, 28. Deus non indigens aliquo, cùm ipſe det omnibus vitam, &c. Ut quærerent Dominum. In ipſo enim vivimus, &c. *Jac.* 1. 5. Si quis veſtrûm indiget ſapientiâ, poſtulet à Deo---. g *Malach.* 3. 6. Ego Dominus, & non mutor. *Jac.* 1. 17. Apud quem non eſt tranſmutatio, nec viciſſitudinis obumbratio. h 2 *Reg.* 14. 5. Percuſſit ſervos ſuos, qui interfecerant regem patrẽ ſuum. i *Jer.* 23. 23. An Deus è propinquo ſum ego? & non Deus è longinquo? k *Pſal.* 49 10. Nam videt & ſapientes mori, &c. *Pſ.* 89. 48. Quis eſt homo qui vivet, & non videbit mortem? l 1 *Reg.* 14. 11. Qui mortui fuerint de Jeroboam in civitate, comedent eos canes: qui autem mortui fuerint in agro, vorabunt eos aves cœli. m *Jerem.* 22. 18, 19. Non plangent eum: ſepulturâ aſini ſepelietur. n 2 *Reg.* 12. 2. Fecitque Joas rectum coram Domino cunctis diebus quibus docuit eum Jojada ſacerdos. *Prov.* 2 17. Relinquit ducem pubertatis ſuæ (meretrix ſc. uti hic *Clytæmneſtra.*) o *Joſ.* 1. 9. Strenuus & fortis eſto --- quia tecum eſt Dominus Deus tuus, quocunque iveris. *Judic.* 6. 12. Dominus tecum, vir fortiſſime, (*& ideò fortiſſime, quia Dominus tecum.*)

Ubi ex principiis partim *Stoicis*, partim *Academick* neceſſitatem precandi Deum hoc Dilemmate impugnat (quod tamen ex ſcitis *Chriſtianæ* noſtræ religionis facilè aut retundi poteſt

aut retorqueri.) Ἤτοι ὁ εὐχόμενος ἄξιος τυχεῖν ὧν εὔξατο, ἢ μὴ ἄξιος· εἰ μὲν ἦν ἄξιος, τεύξεται καὶ μὴ εὐξάμενος· εἰ δὲ οὐκ ἄξιος, οὐ τεύξεται, οὐδ' εὐξάμενος. Citat verò hunc versum *Plut.* Sympos. l. 8. qu. 14. Δεῖται ἀνδρὸς ἀνὴρ, inquit *Pind. Nem.* 7. *Indiget viro vir*, unus sc. alio, sed omnes Deo. Solus quippe Deus αὐτάρκης est, & seipso contentus, & παντὸς ἀνενδεής· (Δεῖται γὰρ ὁ Θεὸς, εἴπερ ἔστ' ὄντως Θεὸς, Οὐδενός. *Eurip. Herc. fur.*) ipso autem indigemus omnes. Oremus ergo quia indigemus, Δεόμεθα, quia δεόμεθα· εὐχώμεθα θεῷ quia πάντες θεῶν χατέουσι. ¶ Εὔχεσθαι absolutè est Deum precari, & sic differt à προσεύχεσθαι· utrunque est αἰτεῖν, sed εὔχεσθαι propriè est petere à Deo, προσεύχεσθαι ab hominibus. *Plat. Euthyphr.* Εὐχαὶ παρὰ θεῶν αἰτήσεις εἰσίν. *Aristot.* Rhet. 3. hoc exemplum affert Synecdoches speciei, ubi sc. una species pro alia ponitur. Τὸ φάναι τὸν μὲν προσευχόμενον εὔχεσθαι, τὸν δὲ εὐχόμενον προσεύχεσθαι, ὅτι ἄμφω αἰτήσεις.

g Οὐκ ἄδοξον ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ λῃστεύειν, ἀλλ' ἔνδοξον. *Scholiast.* Latrocinia olim apud veteres tam Græcos, quàm Barbaros non fuisse ignominiosa ex hoc *Homeri* loco etiam probat *Thucyd.* l. 1. Δηλοῦσι δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν ποιητῶν, τὰς πύστεις τῶν καταπλεόντων πανταχοῦ ὁμοίως ἐρωτῶντες εἰ λῃσταί εἰσιν· ὡς οὔτε ὧν πυνθάνονται ἀπαξιούντων τὸ ἔργον, οἷς τ' ἐπιμελὲς εἴη εἰδέναι οὐκ ὀνειδιζόντων. Idem de *Germanis* testatur *Cæsar* De Bell. Gal. l. 6. *Latrocinia nullam habet infamiam, quæ extra fines cujusque civitatis fiunt.* Vid. & *Sext. Empir.* Pyrrhon. Hypot. l. 3. ubi post *Thucydidem* ipsissimum hunc Poetæ locum horsum adducit. Citat præterea *Julian.* Imper. Orat. 7. Et imitatur *Virg.* Æn. 8. *Quid petitis? quæ causa rates, &c. Sive errore viæ &c.* ¶ Πρῆξις hìc est negotiatio seu mercatura, ἐμπορεία. πρηκτὴρ mercator. *Hesych.* Πρηκτῆρα, δραστῆρα, ποτὲ δὲ ἔμπορον. Ψυχὰς παρθέμενοι idem quod suprà ψυχὴν παραβαλλόμενοι. *Il. α.* Et Ψυχῆς οὐκ ἀλέγοντες ἴν' ἄσπετον ὄλβον ἕλωνται. *Dionys.* Perieg.

h Vid. *Philon.* lib. cui titulus, Ὅτι ἄτρεπτον τὸ θεῖον. *Æschyl. Prom. V.* Διὸς γὰρ δυσπαραίτητοι φρένες. Non quidem αἶψα, τρέπεται tamen. nam Στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί· ni fortè aliud sit τρέπεσθαι, aliud στρέφεσθαι.

i *Ælian.* de Animal. 4. 45. *Constantin.* Imp. in vita *Basil. Maced.* Hinc versus ille proverbialis decantatissimus, Νήπιος ὃς πατέρα κτείνας παῖδας καταλείποι (qui patris sc. mortem ulciscantur) quem versum citat *Herodot.* Clio. & *Aristot.* Rhet. l. 1. c. 16. & l. 2. c. 22. Et *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & poetam quendam *Stasinum* hujus carminis autorem facit, & locum parallelum ex *Xenophonte* adducit.

k *Superanda omnis fortuna ferendo. Virg. Æn.* 5. Κῆρα δ' ἐγὼ τὴν μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ, Τλήσομαι ἀκράαντα φέρων τετληότι θυμῷ. *Homerus* de seipso mendico apud *Herodot.* vit. *Hom.* Ὅμως δ' ἀνάγκη πημονὰς βροτοῖς φέρειν Θεῶν διδόντων. *Æschyl. Pers.* *Animus æquus optimum est ærumnæ condimentum.* *Plaut.* Rud. *Quod sors feret, feramus æquo animo.* *Terent. Phorm.*

l Κλύει δὲ καὶ προσωθεν ὢν θεός. *Æschyl.* Eumen. Τηλόθεν ἰσχὺς ἐόντες, (Dii sc.) *Oppian.* Hal. 2.

m Ex hoc & similibus locis *Homerum* fuisse Stoicum colligunt quidam è veteribus (*sensu sc. non professione; nomen enim & secta nondum inventa. Lips.* Manud. ad *Stoic.* Philos. Dissert. 17.) Citat etiam hos versus *Beverovic.* De Vit. Term. Epist. ad *Casp. Barl.* Et mox subjungit, *Annon igitur medicus frustra curat eum, cui Parca non decrevit parcere?* Et videtur sanè *princeps ingeniorum Homerus* (ità eum appellat *Lipsius* loco jam laudato) Parcarum tabulis, & ineluctabili illi Εἱμαρμένῃ, & Fato Stoico passim favere. Unde *Lips.* ubi suprà, *Potestnè aliquid magis Stoicum, quàm quæ de Fato sic palam & sæpe scribit? Certè Jupiter ipse Il. π.* dolet se *Sarpedonem* suum morti eripere non posse, nec θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι, quippe πεπρωμένον αἴσῃ, & cui fatale esset tum à *Patroclo* interfici. Ὤ μοι ἐγὼν, ὅτε μοι, &c. (Cui concinit & vetus Poeta apud *Ciceronem*, *Quod fore paratum est, id summum exuperat Jovem.*) *Miser sanè summus Imperator divûm atque hominum Jupiter, qui sibi carissimum Parcis invitis tueri non potuerit.* *Beverov.* lib. cit. Sed tales nimirum sunt Dii *Homerici*. Mortem haudquaquam καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δύνανται, &c. Quanquam fortè & id solummodò hìc voluit Poeta, viz. neminem unquam posse mortem vitare, nè Deo quidem charissimum. *Infernis neque enim tenebris Diana pudicum Liberat Hippolytum, Horat.* Carm. l. 4. od. 7. Nè *Hercules* ipse, φύγε

γε κῆρα, Ὅσσα φίλτατος ἔσκε Διΐ, supr. *Il. σ.* Citat porrò hanc sententiam *Cyrill. Alex.* adv. *Julian* l. 6. Ὁππότε κεν δὴ Μοῖρ'] Cùm semel decretorius dies advenerit. Siquidem *Stat sua cuique dies. Virg. Stat quidem terminus nobis, ubi illum inexorabilis fatorum necessitas fixit. Sen.* Epist. 101. Et tamen (audite vos ἰατρῶν παῖδες, & plaudite) nescio quomodo Parcam flectit, & *Plutonem* placat, mortémque protelat medicina. Siquidem Ἰητροὶ δεδάασιν ἀνάβλησιν θανάτοιο. *Callim.* Hym. in *Apoll.* Sic & *Æsculapium* non eleganter minùs quàm blandè compellat Vates *Bilbilitanus*, Epigr. l. 9. *Latonæ venerande nepos, qui mitibus herbis Parcarum exoras pensa, brevésque colos.* ¶ Τανηλεγής θάν· περὶ δὲ ἱστορεῖ τὸ ἄδηρον ὕπνε· ὁ μὲν μικρολεγής, ὡς ἐπὶ μικρὸν λέγων, ὃ ἐστι καλακοιμίζων τὸν ἄνθρωπον, ὁ δὲ θάνατος ἐπὶ μακρὸν παρατείνει τὸ τοιοῦτον λέξαι. *Eustath.* Nos sc. mortales semel mortui, Εὕδομες εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήγρετον ὕπνον. *Mosch.* Idyl. 3. *Nobis cum semel occidit brevis lux,* &c.

ª Sepulturæ honore olim prohibiti homines scelerosi & nefarii; puta, proditores, perduelles, sacrilegi; nec non cruciarii omnes, itémque αὐτόχειρες, *Ælian.* Var. hist. 4. 7. Οὐκ ἦν ἄρα τοῖς κακοῖς τὸ ἀποθανεῖν κέρδος (contra quàm piis, quibus τὸ ἀποθανεῖν κέρδος, *Philip.* 1.) ἐπεὶ μηδὲ τότε ἀναπαύονται, ἢ πατρῴας ἀμοιροῦσι ταφῆς, &c. *Xen.* Ἑλλην. 1. Ἐάν τις ἢ τὴν πόλιν προδιδῷ, ἢ τὰ ἱερὰ κλέπτῃ--- μὴ ταφῆναι ἐν τῇ Ἀττικῇ. Is autem ἄταφος dicebatur. *Harpocrat.* Ἀπόταφος, ἀντὶ τοῦ, ἀπεστερημένος τῶν πατρικῶν τάφων. Porrò qui insepulti projiciebantur, eos avibus, canibusque prædam fieri dicebant. Noster in initio *Iliados*, Αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν, Οἰωνοῖσί τε πᾶσι. *Soph.* in & de *Antigone* -- Ἄθαπτον μήθ' ὑπ' ὠμηστῶν κυνῶν ἐᾶσ' ὀλέσθαι, μήθ' ὑπ' οἰωνῶν τινός. *Appian.* Ἐμφυλ. 1. de interfectis jussu *Marii*, & insepultis, Οἰωνοὶ καὶ κύνες ἄνδρας τοιούσδε διεσπάραττον. Interim verò quàm barbarus & inhumanus ille *Bactrianorum* mos, quem ex *Onesicrito* refert *Strab.* Geograph. l. 11. Τοὺς ἀπειρηκότας διὰ νόσον ἢ γῆρας, ζῶντας παραβάλλεσθαι τρεφομένοις κυσὶν ἐπίτηδες πρὸς τοῦτο, οὓς ἐνταφιαστὰς καλοῦσι τῇ πατρῴᾳ γλώττῃ.

ᵒ Prudenter se gessit, h.e. castitatem coluit: nam Σωφροσύνη (ὡς σῴζουσα τὴν φρόνησιν. *Arist.* Eth. l. 6. c. 5.) est & *prudentia*, (atque sic in adagio illo Arabico, *Si omnes homines saperent*, i.e. cœlibes essent, & conjugio abstinerent, *desolaretur mundus*) & etiam *temperantia*, seu castimonia. Unde & ἐχέφρων, q. ἐν νοῦν ἔχων, juxta nonnullos. Contrà re & voce affines sunt ἀφροσύνη, & ἀφροδίτη juxta illud *Hecubæ* apud *Eurip.* in *Troad.* Τὰ μωρὰ γὰρ πάντ' ἐστὶν Ἀφροδίτη βροτοῖς, Καὶ τοὔνομ' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς. Porrò castitatē coluit *Clytæmnestra*, dum philosopho seu præceptori morē gessit. Sic & laudabile *Neronis* quinquennium præceptore *Senecâ*. Τὸ ἀρχαῖον οἱ ἀοιδοὶ φιλοσόφων τάξιν ἐπεῖχον. *Schol.* ad loc. Et *Athen.* l. 1. & ante eos *Strabo* l. 1. Καὶ Ὅμηρος δὲ τοὺς ἀοιδοὺς σωφρονιστὰς εἴρηκε. Quintil. l. 1. *Ut iidem musici & vates & sapientes judicarentur. Grotius* ὁ πάνυ. Proleg. ad *Stob.* Florileg. *Antiquissimis seculis sapientiæ præcepta non nisi carminibus dabantur: quò & Homeri illud pertinet, quòd narrat Clytæmnestram ad vitiū non priùs flexisse quàm cantorem amiserat.* Eo autē sublato statim libidini fræna laxat hæc scelesta mulier, & ut *Virgil.* de navi, quæ caret gubernatore, loquitur, *Cedit, quoniam spoliata Magistro est.*

ᵖ Non nisi re sacrâ cubitum licet ire peractâ, nè quidem τοῖς ἔξωθεν, nedum τοῖς ἐκ τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς. Et verò Ethnicos Diis suis libare solitos priusquam somno litarent, satis locuples *Homerus* testis est, tum hoc in loco, tum etiam alibi, ut infrà *Od. η.* *Phæaces Mercurio* postremo (post cæteros Deos sc.) libabant, Ὧι πυμάτῳ σπένδεσκον ὅτε μνησαίατο κοίτου, idq; ἐπεὶ ὀνειροπομπός, ἢ ὕπνου παρεκτικός, ait *Schol.* Vid. & ibi *Eustath.* nec non *Apollon.* Schol. *Argon.* 1. *Athen.* Dipnos. 1. Solennis porrò apud veteres matutina & vespertina libatio, ut apud *Judæos* matutinum & vespertinum sacrificium, & apud *Christianos* matutinæ & vespertinæ preces. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Ἄλλοτε δὴ σπονδῇσι θυέεσσί τε ἱλάσκεσθαι. Ἠ μὲν ὅτ' εὐνάζῃ, καὶ ὅταν φάος ἱερὸν ἔλθῃ. Quin & huc spectat aureum illud præceptum *Pythag.* Aur. Carm. Μηδ' ὕπνον μαλακοῖσιν ἐπ' ὄμμασι προσδέξασθαι, Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων &c. Κοίτοιο μεδώμεθα, τοῖο γὰρ ὥρη. *Cubitum eamus, tempus enim monet*, imò suadet, imò jubet: adeò potens est Deus ille Nocturninus, Ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι, suprà *Il. η.* Πάντων μὲν χόρος ἐστὶν, & καιρός, *Omnium rerum est tempus*, inquit

X 2 Sapiens,

Sapiens, somni inprimis (quia *Quod caret alternâ requie*, &c.) πίο γδ ὥρη, estque ea ὥρη νύξ, post quam sc. jam φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον. ¶ Ζόφος hìc ut alibi pro Occidente ponitur. *Schol.* ad *Il.* δ. Ζόφον τὴν δύσιν ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι. *Theocr.* Idyll. 26. Ἥλιος μὲν ἔπειτα ποτὶ ζόφον ὑψόωντα.

ʃ Numerum duntaxat mutando, Ei-θεὸς τιμᾶδς ἕπεται, θεοφιλεῖ ἀνδρὶ ἐπλεχθήσονται παρῳδῆσιν. *Eustath.* Nil desperandum, si modò numen adest. Ἐκ θεῶν γδ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς, ϗ σοφοὶ, ϗ χερσὶ βιαταί.--- *Pind.* Pyth. 1. Φημὶ δ' εἰς συμπραξίαν Καὶ θεῶν ὑπάρχειν, θεῶν ἀμεινόνων τυχεῖν. *Eurip. Heraclid.* Hùc etiam spectat versus ille proverbialis, Θεῦ θέλοντος (vel ut alii legunt, Σὺν

ΟΔ. δ'.

1 ---- a Ἦ τοι Ζῆνα βροτῶν ἔχ' ἄν τις ἐρίζοι.
2 b Ἄλλοτε δ' αὖτε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Παύομαι· αἰψηρὸς δὲ κόρος κρυεροῖο γόοιο.
3 c Πολλὰ γδ ἄλγ' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο
Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ πολλοὶ ἀοσσητῆρες ἔωσιν.
4 ———————— d Οὐ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ' ὀδυρόμενος μεταδόρπιος ————
5 ———————— e Νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
Κλαίειν, ὅς κε θάνῃσι βροτῶν, ϗ πότμον ἐπίσπῃ·
Τοῦτό νυ ϗ γέρας οἶον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμην, βαλέειν τ' ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
6 ——— f Τόσα εἶπες ὅσ' ἂν πεπνυμένος ἀνήρ.
7 g Τοίου γὰρ ϗ πατρὸς, ὃ ϗ πεπνυμένα βάζεις·
Ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος γόνος ἀνέρος, ᾧ τε Κρονίων
Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντί τε γεινομένῳ τε.

a *Athen.* Dipnosoph. l. 5. Θεομαχία semper infelix; & cum Deo contendere periculosum. Vid. supr. *Il.* ε. Contrà Deo se submittere, & inferiorem gerere & decet, & expedit. *Horat.* Carm. l. 3. *Od.* 6. *Diis te minorem quòd geris, imperas.* b Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, supr. *Il.* ν. *Omnium rerum est satietas*, Μολπῆς τε γλυκερῆς, at quantò magìs & citiùs πικροῖο ϗ κρυεροῖο γόοιο ʒ

c Οἱ μὴ πολλοὶ Ità habetur in omnibus, quæ vidi, exemplaribus; sed tum versus est hypermeter. *Eustath.* igitur in commentariis suis legit ἄλλοι, atque ità *Stephaniana* editio in margine; Et sic constabit ratio carminis per συνίζησιν sive συνεκφώνησιν, ᾧ μὴ ἄλλοι. ¶ Ἀοσσητῆρες sunt βοηθοὶ ἀπόδαιοι, μὴ ἀναμένοντες ὄσσαν (h. e. oraculum divinum) εἰς τὸ βοηθῆσαι· Ἦν γδ ἔθος ἐρωτᾶν τὸ θεῖον, ϗ βοηθεῖν μὲν εἰ συγχωρεῖν τις, ἡσυχάζειν δ' εἰ κωλύεται. *Eust.* in locum. Ἀοσσητὴρ, ὁ ἄνευ ὄσσης ϗ κληδόνος βοηθῶν αὐτομάτως· ἔθος γδ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, συνδυαζομένοις μαντείαις βοηθεῖν. *Etymol.*

d *Inter cœnandum hilaris esto. A conviviis exulet philosophia*, multò magìs luctus & lacrymæ. Intempestivus venit inter pocula fletus, Nec lacrymas dulci fas est miscere Falerno: nequis fortè hominem inter pocula flentem videns, dicat eum δακρυπλώειν βεβαρηότα τὰς φρένας οἴνῳ, ut loquitur *Ulysses* infrà *Od.* τ. Hùc porrò spectat Proverbium illud Arabicum, *Nè perde margaritas in die festo*: i.e. Nè fleas in loco lætitiæ. ¶ Μεταδόρπιος non est *post cœnam*, ut malè vertunt Interpretes, sed *in cœnâ*, vel *inter cœnandum*: μετὰ enim tam in compositione, quàm extra, sæpè valet ἐν· sic μεταδήμιος, ἔνδημος, ἐν δήμῳ. *Hesych.* Μεταδόρπιος δείπνου ὥρᾳ ἤγουν δείπνῳ. Ità enim (opinor) legenda sunt ea verba, quæ in codicibus impressis mendo laborant. Nec aliter exponit *Eust.* Μεταδ. ἐνδόρπιος, ἤγουν ἐπ' αὐτῷ τῷ δόρπῳ, ἐν ᾧ ἀνίεσιν μάλιστα χρεία. Porrò quàm intempestivus sit in convivio luctus, alibi docet Poeta, ubi sc. citharam, choream, & canticum

τῷ Θεῷ πλῶν) κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλέοις. Θεοὶ πομπ.] Cui Deus est ductor, quàm benè carpit iter! Hinc Θεῶν ἀμύμονα πομπὴν legas apud nostrum *Il.* ζ. Et revera Dii πομποὶ ἀπήμονες, longè potiori jure quàm Phæaces (*Od.* θ.) vel potiùs Deus πομπὸς ἀπήμων, cujus *salvo conductu* (ut loquuntur) ϗ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο tuti & incolumes evademus. ¶ Πομπὸς, ὁδηγὸς, ζωοδοτπόρος. Jon. idem quod πομπὸς, ut Αἰθίοψ, Αἰθιοπεὺς· ἀεὶς, --εὺς, ἡγεμὼν--ονεὺς· ἡνίοχος, εὺς, &c. Ἔολπα, (præt. med. ab ἔλπω, ut ἔοργα ab ἔργω *Eust.*) hic non est *spero*, ut malè Lat. Int. etiam in Edit. *Schrev. sed sentio, opinor, existimo, expecto, præsagio*, ut alibi sæpè. Οἶμαι, νομίζω. *Eustath.* Ἔολπεν, ἐλπίζει, προσδοκᾷ, οἴεται. *Hesych.*

O D. 4.

1 --- [a]*Utique eum Jove mortalium haud quisquã contenderit.*
2 *Interdum quidem luctu mentẽ oblecto & satio; interdũ rursus*
Desino; citò autem fit-satietas frigidi luctûs.
3 *Multa enim mala patitur filius patre peregrinante,*
In ædibus, cui non multi opitulatores fuerint.
4 ———————— *Non enim ego*
Delector luctu & lacrymis *inter-cœnandum.*
5 ——— [b] *Neutiquam* ægrè nec *indignè fero,*
Si quis fleat hominem quemcunque mortuum & fato-functum:
Nam *hic certè unicus honor miseris mortalibus* (*nis profundat.*
Ut sc. quis in eorum funere *& comam tondeat, & lacrymas à ge-*
6 --- [c] *Tantum dixisti, quantum prudens vir* dixerit,
7 *Tali enim patre* natus es, *ideóque & prudenter loqueris:*
Facilè autem celebris fit *proles viri, cui Saturnius*
Prosperitatem destinaverit, & uxorem-ducenti, nascentique.

[a] *Isa.* 45. 9. Væ contendenti cum fictore suo.
[b] *Eccles.* 12. 5. Ibit homo in domum æternitatis suæ, & circuibunt in plateâ plangentes. *Siracid.* 38. 16 &c. Fili, de mortuo lacrymas educito-- --Fletu acerbo utere, & calente planctu, & fac luctum pro dignitate ejus, &c.
[c] *Prov.* 10. 19. Qui labia sua cohibet, sapit. *Eccles.* 5. 2. Sint sermones tui pauci.

---

ticum facit ἀναθήματα δαιτός. *Nicomachus*, sive alius quis, apud *Athen.* l. 8. Ἀλλὰ μάλ' εὔκηλος τέρπε φρένα, τέρπε τ' ἐκεῖνον, tu sc. ξενοδόχος τὸν ξεῖνον.

[e] Τὸ γὰρ φιλῆσαι τὸν θανόντ' ἄγει δάκρυ. *Eurip. Alcest.* Pro γέρας οἷον legi etiam γ. ὅσον, θαυμαστικῶς, monet *Eustath.* Luctus pro mortuis licitus, imò laudabilis, modò moderatus. Τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων, uti noster alibi. Et hic γέρας οἷον vel ὅσον: *Solus honor*, vel *quantus honor.* Meritò itaque *Solon*, Μηδέ μοι ἄκλαυστος θάνατος μόλοι· ἀλλὰ φίλοισι Καλλείποιμι θανὼν ἄλγεα ϗ στοναχάς. *Nam & infinito dolore, cùm aliquem ex charissimis amiseris, affici, stulta indulgentia est; & nullo, inhumana duritia. Sen.* Consol. ad *Helv.*

[f] *Tam multa quàm sapiens.* Nec enim refert quàm multa, sed quàm apta. Etenim Χωρὶς μὲν εἰπεῖν πολλὰ ϗ τὰ καίρια. *Suid.* ex vetere Poeta. Et Οὐκ ἐν τῷ μεγάλῳ τὸ εὖ, ἀλλ' ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα. Et Οὐκ ἄν τις εἴπῃ πολλὰ, θαυμασθήσεται, Ὁ μικρὰ δ' εἰπὼν μᾶλλον, ἂν ᾖ χρήσιμα. *Philonid.* apud *Stob.* Nam Ἀσσυρίου ποταμοῖο μέγας ῥόος, &c. *Callim.* hym. in *Apoll.* Et sæpè ῥημάτων ποταμὸς, νοῦ δὲ σταλαγμός. Vid. supr. Παῦρα μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, *Il.* γ. Quin & modus etiam in optimis servandus est. Siquidem Πάντων μὲν κόρος ἐστί. *Hom.* Λόγων imprimis

mis ὄρεος καὶ χόρεος ἐστιν. Ἀπὸ γὰρ χόρεος (verborum sc.) ἀμβλωὴν αἰανῆς ταχείας ἀπάδης. *Pind.* Ἔστι γὰρ καὶ τὸ ποσὸν ὄρεος. Ὦ φίλ', ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ' ἂν π. α. ἀλλ' ὐ τοιαῦτα (οἷα sc.) *Arist.* Rhetor. 3. 17. Quem locum *Æmil. Port.* in suâ interpretatione malè videtur accepisse.

[g] Citat *Plut.* lib. De vitâ *Homeri*. Erat id *Stoicorum* dogma, *virtutem esse* διδακτὴν, quod (ut & alia plurima philosophorum placita) ex *Homero* haustum ac desumptum censet *Trajani* Præceptor loco jam laudato; Ἔστι τῶν Στοϊκῶν φιλοσόφων δόγμα καὶ τὸ, διδακτὸν εἶναι τὴν ἀρετ-

8 [h] Αὐτίκ' ἄρ' εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον
Νηπενθές τ', ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὴν κρητῆρι μιγείη,
Οὔ κεν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
Οὐδ' εἴ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
Οὐδ' εἴ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
Χαλκῷ δηιόῳεν, ὁ δ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
9 [i] Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
10 ———————— [k] Θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ, δύναται γὰρ ἅπαντα.
11 [l] Οἱ δ' αἰεὶ βούλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
12 ———————— [m] Θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν.
13 [n] Ὅττι τοι ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται.
14 [o] Ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.

[h] *Homerici* hujusce Νηπενθὲς meminerũt *Diodor. Sic.* l. 1. *Plin.* Nat. Hist. 21. 21. *Clem. Alex.* Protrepr. *Jamblich.* de Vit. *Pyth.* 1. 25. *Theophrast.* Hist. Plant. 9. 15. *Damocharis* Anthol. Epig. l. 4. *Galen.* Quòd mores sequ. Temperam. c. 3. *Theophyl. Simoc.* Hist. *Maur.* l. 2. c. 11. alii. qui & singuli ferè hunc versum citant, Νηπενθές τ', &c. *Theophr.* loco laudato. Φάρμακα, &c. ἐν οἷς δὲ καὶ τὸ νηπενθὲς ἐκεῖνό φησιν εἶναι καὶ ἄχολον, ὥστε λήθην ποιεῖν καὶ ἀπάθειαν τῶν κακῶν. Nempe ex hoc *Hom.* loco veteres, inprimis *Botanici*, collegerunt herbam quandam medicam *Nepenthes* appellatam. Quam *Buglossum* alii (de quo *Galen.* Καὶ τοῖς οἴνοις ἐμβαλλόμενον εὐφροσύνης αἴτιον γίνεται) alii *Helenium* ab *Helena*, sic dictum esse volunt. Vid. *Theophrast.* loco jam laudato & ibid. Notas *Bodei* nuper editas. Πάνακες φάρμακον vocat *Athen.* l. 5. Ἀνθεδόνιον φάρμ. *Lucian.* de Saltat. Cùm tamen apud *Hom.* νηπενθὲς non sit speciale aliquod plantæ genus sic nominatum, sed tantùm Epitheton pharmaci cujusdam *Ægyptii*, quod ad exhilirandos hospites *Helena* vino immiscuit. *Hesych.* Νηπενθὲς, ἀπενθὲς, ἀπένθητον. *Eustath.* Νηπενθὲς, ὐ μόνον ἐστερημένον πένθους, ἀλλὰ καὶ τὸ στερίσκον πένθους, ὅ ἐστιν ἄλυπον. Contrà verò Ἄλυπον est & herbæ genus apud *Dioscoridem*, *Plinium*, aliosque *Botanicos*, non ab effectu sic dictæ, sed potiùs per antiphrasin, cùm sit *acris gustatu mordénsque vehementer & accendens.* *Plin.* l. 27. c. 4. Hoc igitur *Helenæ* pharmacum Νηπενθὲς, h. e. *exhilarans*, seu *lætificans*, seu *luctum sedans* non alio sensu hìc dixit Poeta quàm alibi οἶνον εὔφρονα, & *Bacchum* χάρμα βροτοῖσιν, & οἶνον λαθικηδέα. *Alcæus*, & *Horat.* vinum generosum *amara curarum eluere efficax.* Carm. l. 4. Od. 12. Mirum tamen quantum luxurient veteres, quas allegorias fingant, & quàm suaves ludos ludant Critici & mythologi, dum *Craterem Helenæ* (ex quo etiam adagium hauserunt Parœmiographi) & hoc *Nepenthes* Homericum variis modis temperatum nobis propinant. Alii siquidem eloquentiam seu orationem jucundam & tempestivam. *Plut.* Sympos. 1. Τοῦτο γὰρ ἦν (ὡς ἔοικε) τὸ νηπενθὲς φάρμακον καὶ ἀνώδυνον λόγος ἔχων καιρὸν ἁρμόζοντα τοῖς ὑποκειμένοις πάθεσι καὶ πράγμασι. *Macrob.* Saturn. 7. *Delinimentum illud quod Helena vino miscuit*, Νηπενθές τ' &c. *non herba fuit, non ex Indiâ succus, sed narrandi opportunitas, quæ hospitem mœroris oblitum flexit ad gaudium.* Alii historiam, alii philosophiam, alii musicam, alii denique virtutem & pulchritudinem per hoc nepenthes ἀλληγορικῶς denotari

τὴν, ἔχουσαν μὲν ἀρχὴν τὴν εὐγένειαν, ὃ καὶ Ὅμηρός φησι, Τοῖο γὰρ (leg. ut hìc Τοῖυ γὰρ καὶ) πατρὸς, &c. *Robur parentum,* aliquando & prudentiam, *filii indicant.* Vid. infr. Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, &c. Γαμέοντί τε γεινομένῳ τε] τὸ παρωνύμιον παραλλαλεῖ, διὰ τὸ τὰ γενεθλιακὰ, καὶ τὴν μετὰ τὸν γάμον ζωήν· καὶ ἔστι σαφέστερον· πρῶτον γάρ τις γεννηθεὶς, εἶτα εἰς γάμον ἥκει· κρεῖττον δὲ κατὰ τοὺς παλαιοὺς νοεῖν τὸ γεινομένῳ ἀντὶ τοῦ γεννῶντι, τεκνοποιοῦντι (at verò tum non esset γεινομένῳ sed γειναμένῳ) *Eustath.* ad locum.

8 [d] *Protinus pharmacum infudit vino, unde bibebant,*
Nepenthes, bilem-sedans, malorum oblivionem-inducens omnium:
Qui illud hauserit, postquàm crateri immixtum-fuerit,
Haud utique eo-die-quo-biberit, lacrymam à genis profuderit,
Nè si vel ei mortem obierint materque paterque,
Nec si ei coràm fratrem aut charum filium
Ferro trucidarent hostes, *ipse verò oculis cerneret.*
9 [e] *Pharmaca multa & bona mixta, multa & mala.*
10 ———— [f] *Deus aliud post aliud*
Jupiter bonúmque malúmque dat, potest enim omnia.
11 [g] *Semper volunt Dii memores-esse nos praceptorum,* quæ de-(derint.
12 ——— [h] *Dii omnia nôrunt.*
13 [i] *Quidnam tibi in ædibus malumq; bonumq; sit,* videndũ sc.
14 [k] *Difficilis enim est Deus mortali viro superari.*

[d] *Prov.* 31.6 7. Date siceram mœrentibus, & vinum his qui amaro sunt animo. Bibant, & obliviscantur egestatis suæ, & doloris sui non recordentur ampliùs. [e f] *Job* 2 10. Bonum acceperimus à Deo, & malum non acceperimus? *Eccles.* 7.14. Bono tempore ità esto in bono, ut malum tempus spectes. Siquidem utriusque vicissitudinem fecit Deus. *Thren.* 3. 38. Ex ore Altissimi annon prodit malum & bonum? [g] *Num.* 15. 38, 39. Faciant sibi fimbrias---Quas cùm viderint, recordentur omnium mandatorum Domini. [h] *Joh.* 21.17. Domine, tu omnia nôsti. *Heb.* 4.12. Omnia nuda & aperta sunt oculis ejus (sc. Dei.) 1 *Joh.* 3. 20. Major est Deus corde nostro, & novit omnia. [i] *Gen.* 30. 30. Quando etiam providebo domui meæ? 1 *Tim.* 3. 4. Qui suæ domui benè præsit.

---

tari volunt. Σύ μοι γενοῦ τὸ Αἰγύπτιον φάρμακον· εἴτε λόγος τοῦτο ἦν, εἴτε τι ἕτερον, ᾧ φαρμακεύεις τὰς ψυχὰς Ὅμηρος ἐν ταῖς λύπαις. *Greg. Nazianz.* Epist. 137. Vid. fusè hac de re agentem *P. la Seine,* qui & integrum librum scripsit de *Nepenthe Homerico.* Quod de mirâ & incredibili hujus pharmaci τοῦ νηπενθοῦς virtute & efficaciâ ad mœrorem luctúmque abolendum hic addit Poeta, Ὃς τὸ καταβρόξειεν, &c. id ὑπερβολικῶς dictum meritò observat *Eustath.* Nam profectò ut *amor* ità & *nullis* dolor *est medicabilis herbis*; nisi fortè opii instar aut mandragoræ soporiferum hoc & narcoticum medicamentum fuerit, de quo viderint *Ægyptii,* οἱ περὶ ταῦτα δεινοί, & quibus hæc planta indigena. Somnus quidem mœrorem abolet, & malorum omnium oblivionem inducit. Ὁ γάρ τ' ἐπίλησεν ἁπάντων Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν. Infr. *Od.υ.* Alioqui verò Λόγος h. e. ratio vel oratio sola ægrotantis animi medicina, atque unicum doloris *nepenthes* est. Ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι *Æschyl.* Prom. V. Et Λόγος γάρ ἐστι λύπης φάρμακον μόνος, *Menand.* ¶ Ἐχημένιος, vir quidam doctus poni vult pro ἐφήμερος, *mortalis,* sc. homo (quemadmodum ea vox non rarò sumitur apud Græcos. vid. infrà ἐφημέριοι φρονέοντες *Od.* φ.) ut sensus sit, *Siquis mortalium in potu sumpserit* &c. At hoc certè duriusculum,

riusculum: rectiùs multò *Didym.* & *Eustath.* 'Ερμη. 'Εν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ ἔπιεν. Hos porrò versus de *Nepenthe* elegantissimè transtulit *Budeus* Annot. in Pandect.

ⁱ *Herodot.* Euterp. *Theophr.* Hist. Plant. 9. 15. *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. *Anthol. Gr.* Epigr. l. 1. εἰς ἰατρούς. Et imitari videtur *Apollon.* Argon. 3. de Medea. Φαρμακά οἱ τὰ μὲν ἐσθλὰ, τὰ δὲ ῥαισήρι', ἐκέκτο. De *Ægypto* pharmacis abundante loquitur hìc Poeta: Eleganter interim accommodari poterit hìc versus ad mores hominis, qui magnas virtutes habet, & vitia non minora. Περὶ ἀνθρώπου λεχθείη ἂν ἐκ τε ἀγαθῶν τινων συγκεκροτημένου, καὶ εἰς ἐναντία δὲ ἀποκλίνοντος. *Eustath.* Atque ità de *Alcibiade* usus est *Plut.* in *Niciâ.* Vel etiam ad res humanas prosperas & adversas, quæ permisceri sc. sibi invicem solent, juxta illud quod sequitur, Θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ, & illud de duobus doliis, *Il.* ω. *Isocr.* Ταῖς ἡδοναῖς αἱ λῦπαι παρατετάχασι. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ ἡμ. 1. Ἀλλ' ἔμπης καὶ τοῖσι μεμίξεται ἐσθλὰ κακοῖσιν. *Plut.* π. πολυφιλ. Τὰ ἀνθρώπινα πάθη καὶ πράγματα μεμικται συντυχίαις ἄλλοτε ἄλλας ῥεύσαις. Φάρμ. alia ἐσθλά, alia λυγρά. Φάρμακον igitur μέση λέξις: unde & ² Etymon, παρὰ τὸ φέρειν ἄκος, cùm in bonum, π. τὸ φέρ. ἄχος, cùm in malum sumitur. *Eustath.* *Plut.* lib. Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. vel *Quomodo audiendi sint Poetæ*, hoc *Hom.* carmen, ut & alterum illud proverbiale (ex Poeta nescio quo) huic parallelum, Πολύποδος κεφαλῇ ἐν μὲν κακὸν, ἐν δὲ καὶ ἐσθλὸν, non ineptè usurpat de scriptis Poetarum in quibus sc. πολλὰ μὲν ἐσθλὰ, &c.

ᵏ Insignis Gnome de potentiâ & providentiâ divinâ, & sacris literis apprimè consentanea: Cui respondet illa itidem altera de duobus doliis. Nec dubito quin hùc respexerit *Pind.* Isthm. 5. Ζεὺς τάδε καὶ τὰ νέμει, Ζεὺς ὁ πάντων κύριος. Ubi *Schol.* Ὁ γὰρ δὴ Ζεὺς τὰ πάντα ἀνθρώποις ἀπονέμει. Nec multùm abludit illud *Soph. Ajace.* Ξὺν τῷ Θεῷ πᾶς καὶ γελᾷ, κὠδύρεται. *Diod. Sic.* l. 18. Ὁ γὰρ κοινὸς βίος ὥσπερ ὑπὸ θεῶν τινος οἰακιζόμενος ἐναλλὰξ ἀγαθοῖς τε κακοῖς τε κυκλεῖται πάντα τὸν αἰῶνα. *Multa eveniunt homini, quæ volt, quæ*

ᵖ De *Proteo* hic sermo est: unde & proverbium Πρωτέως ποικιλώτερος (*Lucian.*) *Proteo mutabilior* (*Erasm.*) Cui simile *Vertũno inconstantior.* Et Εὐμεταβολώτερος Ἐμπούσης. Quadrat autem hic locus, & proverbiũ hoc, & nomen, & fabula *Protei* in vafros, versipelles, & inconstantes, vel etiam in præstigiatores & θαυματοποιούς, vel deniq; in adulatores & parasitos, qui subinde pro re natâ μετασχηματίζονται καὶ μεταμορφοῦνται, & in omnes formas se transmutant, & varias personas induunt, dum ad eorum quibuscum versantur mores & ingenia effingunt se atque componunt. *Plat. Jon.* Ἀλλ' ἀτεχνῶς ὥσπερ ὁ Πρωτεὺς παντοδαπὸς γίγνῃ στρεφόμενος ἄνω καὶ κάτω. *Lucian.* de Saltat. Ἴδοις τ' ἂν αὐτοὺς ——ὠκίστως διαλλαττομένους, καὶ αὐτὸν μιμουμένους τὸν Πρωτέα. Ἦ τὸν μὴ οὕτως ἔχοντα τί τοῦ Αἰγυπτίου Σοφιστοῦ φήσομεν ἀπολείπειν; ὃς φυτὸν ἐγίγνετο, καὶ θηρίον ὁπότε βούλοιτο, καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ πάντα χρήματα. *Basil.* M. Homil. πρὸς τοὺς νέους, &c. *Horat.* l. 1. Ep. 1. *Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?* *Petron.* Satyr. *Proteus esse solet, quicquid libet.* Mythologi qui Poetarum fabulas philosophicè ἀλληγοροῦσι, pleriq; per *Protea* intelligunt *materiam primam*; Ut sit Πρωτεὺς ἡ πρώτη ὕλη, quippe quæ est *capax omnium formarum.* Φασὶ γοῦν Πρωτέα τὴν πρωτίστην τὴν ὕλην, τὴν τῶν εἰδῶν δεχάδα, τὴν ἐνεργείᾳ μὲν οὖσαν μηδὲν τῶν εἰδῶν, δυνάμει δὲ τὰ πάντα· στοιχεῖα δὲ δηλαδή, ἃ διὰ τοῦ πυρὸς αἰνίττεται, καὶ διὰ τοῦ ὕδατος, καὶ διὰ τοῦ γεωχοῦς

15 —— ᵖ Οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
Ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠϋγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
16 ᵠ Τίς γάρ κ' ἂν εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
17 ʳ Καί νύ κεν ἔκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε καὶ μέγ' ἀάσθη.
18 ˢ Μηκέτι, Ἀτρέος υἱὲ, πολὺν χρόνον ἀσκελὲς αἰεὶ
Κλαῖ', ἐπεὶ οὐκ ἄνυσίν τινα δήομεν ——

ne volt. *Plaut.* Trin. Et quis mortalium est, de quo usurpare non liceat carmen illud Homericum, Ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὅγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ, idque providentiâ divinâ sic ordinante? Οὐδεὶς Κύρν' ἄτης καὶ κέρδεος αἴτιος αὐτὸς, Ἀλλὰ θεοὶ τούτων δώτορες ἀμφοτέρων. *Theogn.*

[l] Ἀλλὰ σύ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφετμῆς. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Ἀλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας. *Il.* ε. Ἐφετμὴ vox Poet. pro ἐφημοσύνη, ἐντολή. *Mandatum.*

[m] *Julian.* Imper. Or. 6. *Ammon.* Præfat in 5. Voc. *Porphyr.* *Xen.* K. Π. in fine, Θεοὶ, ὦ παῖ, ἀεὶ ὄντες πάντα ἴσασι τά τε γεγενημένα, καὶ τὰ ὄντα, &c. *Aristot.* Rhet. 2. 24. ex autore nescio quo, Εἰ μηδ' οἱ θεοὶ πάντα ἴσασι, σχολῇ οἵγε ἄνθρωποι. & tamen Πάντα γυναῖκες ἴσασι apud *Simichiden.*

[n] Δεῖ ζητεῖν sc. Frequenter autem à *Socrate* usurpatum hoc carmen narrant autores. *Laert.* l. 6. in *Mened.* (quanquam *Diocles* apud eundem ascribit *Diogeni* Cynico) *Philo* de Insomn. *Plut.* de Sanit. tuend. & lib. *Quòd Stoici poetis magìs paradox.* *Sext. Empir.* adversus Mathemat. *Dio Chrysost.* orat. 39. *Agell.* 14. 6. *Meæ noctes de uno maximè illo versu Homeri quærunt, quem Socrates præ omnibus semper rebus sibi esse cordi dicebat*, Ὅ,ττι τοι ἐν μεγάροισι &c. Nempe sapientissimus mortalium *uno hoc versu Homerico summam totius philosophiæ contineri dictitabat*, inquit doctiss. *G. Voss.* De Philosoph. c. 18. Ex quo intelligimus falsissima esse, quæ nequam ille Comicus in Νεφέλ. optimo seni impingit quasi merus agyrtes, & sophista, ἀεροβάτης & ἱερατοβάμων, μετεωρολέσχης, σείσγος & πολυπράγμων fuisset, cùm ille contrà totus in hoc incubuerit, ut Philosophiam è cœlo in terram deduceret, ut unusquisque relictis quæ ad se non pertinerent (& *Quæ supra nos nihil ad nos*, ut ipse hac in re dixit) domi se contineret, *secúmque habitaret*, & vitam & mores suos diligenter curaret, atque dispiceret, Ὅ,ττι οἱ ἐν μεγάροισι, &c.

[o] Ἀργαλέος γὰρ Ὀλύμπιος ἀντιφέρεσθαι. supr. *Il.* α.

15 *Neque senex dolosæ obliviscebatur artis,*
Sed viz. imprimis leo fiebat benè-barbatus,
Deinde verò draco, & panthera, & magnus aper,
Fiebat & humida aqua, & arbor excelsa.
16 *Quis enim marinum juxta cete cubare poterit?*
17 [l] *Et sane effugisset mortem, vel invisus licet Minervæ,*
Nisi arrogans verbū projecisset, adeóq; in noxā ingentē incidisset.
18 [m] *Ne ampliùs, Atrei fili, longo tempore incessanter sic*
Fleas: quandoquidem haud exitum aliquem inveniemus,
(nec quicquam sic proficiemus.

[k] *Act.* 9. 5. Durum est tibi contra stimulos calcitrare. 1 *Cor.* 10. 22. An æmulamur Dominū? Nunquid fortiores illo sumus?

[l] *Prov.* 12. 13. Propter peccata labiorum ruina proximat malo. *Prov.* 13. 3. Qui custodit os suum, custodit vitam suam: at qui futilibus est labiis, huic accidit infortunium. Et 18. 7. Os stulti contritio ejus; & labia ipsius ruina animæ ejus. [m] 2 *Sam.* 12. 23. Quare jejunem? (& fleam) nunquid potero revocare eum? &c.

χαρᾶς δράκοντος, καὶ διὰ τοῦ ἀροδρόμου ὑψιπέτηλου δένδρου. *Eustath.* in locum. Ἔνιοι γοῦν φασι τὸν Πρωτέα τοῦτον εἶναι τὸν ἀέρα· αἰνίττεται γὰρ καὶ Ὅμηρος λέγων, Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον, Καὶ πῦρ. *Theon* Schol. in *Aratum* in initio, ubi illud, Καὶ πῦρ, de suo addit, nec enim apud *Homerum* comparet, saltem hoc in loco. Hos porrò *Homeri* versus de *Proteo* citat *Clem. Alex.* *Pædag.* l. 3. in initio. φιλοεικῶς παραφράζει *Philostrat.* vit. Sophist. l. 2. in *Polluce*. Ὁ Πρωτεὺς ὁ Φάριος, τὸ θαῦμα τὸ Ὁμηρικὸν, &c. Et expressit *Virgil.* Georg. 4.

Fiet enim subitò sus horridus, atráque tigris, Squamosúsq; draco, & torvâ cervice leana, Aut acrem flammæ sonitum dabit, &c. Et *Horat. l.* 2. Sat. 3. *Effugiet tamen hæc sceleratus vincula Proteus---- Fiet aper, modò avis, modò saxum, & cùm volet, arbor. Polyæn.* Procem. lib. 1. Strateg. ait *Proteum* hunc *Hom.* fuisse Strategum, seu Imperatorem, omnigenis dolis & artibus bellicis & strategematis instructum. Τὰς μεταβολὰς ὑπὸ ὑπὸ τῶν τεχνασμάτων ἐμυθοποίησεν Ὅμηρος, ὡς δεινοῦ κρατεῖν ἀπάτῃ ὧν ἂν βούλοιτο. Denique ad egregium quendam ὀψοφάγον nequiter nimis traduxit *Hedylus* in epigrammate apud *Athen. l.* 8. Ἐσθίει ὁ χάλλιχθυς, τὸν ἔμβαλε τῇ βαλανάγραν, Ἔλθῃ μὴ Πρωτεὺς Ἄγεις ὁ τῶν λοπάδων. Γίνεθ' ὕδωρ, καὶ πῦρ, καὶ ὃ βούλεται. Ὑγρὸν ὕδωρ] Ἐν μὲν ποιήσει πρέπει γάλα λευκὸν εἰπεῖν (non sic in prosa oratione) *Aristot.* Rhetor. 3. 2. Sic & ὑγρὸν ὕδωρ, quanquam & ὑ. ὑ. οὐ μόνον ἀφελῶς ὄντως, ἀλλὰ καὶ πρὸς διαστολὴν εἰρῆσθαι δοκεῖ τοῦ παγέντος, ὃς ῥηθείη ἂν πλημμυροῦς ὕδωρ ξηρὸν, καθὰ καὶ ὁ τυρὸς γάλα ξηρόν. *Eustath.* ad locum.

[s] Utpote cujus ἀλοώτατος ὀδμὴ, uti ait *Hom.* ipse hoc in loco: unde & φώκης ὀσμὴ pro te-

19 [t] Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν, ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθυς·
Τῇ περ ῥηΐστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,
Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους.
20 [u] Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷ' ἀγορεύεις.
21 [x] Αὖτις ἐκεῖνοι δῶρα· τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
Ὁππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
Αἰτίζῃ; χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἴη.
22 ———— [y] Ἥτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
Ἄλλον κ' ἐχθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον τε φιλοίη.
23 --[z] Οὐδέ τις ἐστὶ χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.
24 [aa] Μηδὲ γέροντα ἔχειν κεκακωμένον.————

[t] Nusquam alibi apud Poetam mentio occurrit πολυθρυλλήτου & decantatissimi istius *Campi Elysii.* Ex uno igitur hoc loco *Homerico* tanquam ex fonte profluxit celebre figmentum de *Campo Elysio*, vel (ut nonnulli potiùs loqui amant numero multitudinis) *Campis Elysiis*, quod apud scriptores Ethnicos, præsertim Poetas utramq; paginã facit. Nempe piorũ animas alicubi pòst mortẽ εὐζωΐᾳ ac beatitudine frui, plerique etiam Gentiles solo naturæ lumine edocti agnoverunt. Hinc Μακάρων νῆσοι (apud alios) *Beatorum Insulæ*, seu *Insulæ fortunatæ*, & Ἠλύσιον πεδίον (hìc apud Poetam) *Elysius campus*, quem & ἀσφοδελὸν λειμῶνα vocat idem *Hom.* infr. *Od.* λ. *Hesych.* & *Etymol.* Ἠλύσιον, μακάρων νῆσος. De loco, ubi fuerit, haud convenit. Alii enim *Elysium* collocant in cœlo stellato, ut *Plat.* in *Phædon.* alii in supremo æthere sub concavo Lunæ (ubi *Homero Olympus* Θεῶν ἕδος) ut *Lucan.* l. 9. (ubi de anima *Pompeii*) imò &, ni fallor, *Virgilius.* alii denique in extremis terræ finibus, (& quidem juxta *Strab.* Geogr. l. 1. in initio, ubi hunc Poetæ locum explicat, in ultimis *Hispaniæ* oris) ad Oceanum, ubi spirant Favonii, ut *Homerus* hìc. Ubicunq; verò fuerit iste *Campus Elysius*, at certè regionem amœnam, & deliciis affluentem, locum quietis & gaudii, voluptatis & refrigerii, sicubi fuerit, fuisse constat. *Ubi putant habitare animas beatorum*, August. de Civit. Dei l. 21. c. 27. (Vide ibi *Vivem*) Unde οἱ ἐκ τῆς ἡμετέρας θείας αὐλῆς *Paradisum* hâc fabulâ adumbratum volunt; *Paradisum* verò, sive terrestrem, h. e. *Hortum Edenis*; sive etiam cælestem, h. e. cœlum *Empyreum*, sedem beatorum; sive denique locum (quem vocant) tertium, h. e. sinũ *Abrahæ*, seu locũ *refrigerii* (quem & *Paradisi* nomine nonnulli indigetari volunt) in quo animæ sanctorum saltem ante Christi adventum habitabant, imò & juxta nonnullos etiamnum habitant, & usque ad diem extremi judicii habitabunt. Ὥσπερ ἡμεῖς τὴν ἐν παραδείσῳ τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν

ἀπο-

terrimo odore παροιμιακῶς apud *Ariſtoph.* Veſp. Δυσόσμοις θησὶ ζωσκοιμώμενος. *Lycophr.* de eodem *Menelao*.

[r] Ἀκέρδεια λέλογχε θαμινὰ κακαγόρους. *Pind.* Olymp. 1. Μηδ᾽ ἄγαν λαβρόστομ᾽, Ὅτι γλώσσῃ ματαίᾳ ζημία προστρίβεται. *Æſchyl.* Prom. V. Ἀχαλίνων στομάτων, ἀνόμου τ᾽ ἀφροσύνας τὸ τέλος δυστυχία. *Eurip.* Bacch. Ἡ γλῶσσα πολλοὺς εἰς ὄλεθρον ἤγαγεν. Incert. Apud *Grot.* Excerpt. Ἡ γλῶσσα πολλῶν ἐστιν αἰτία κακῶν. Ibid.

[ſ] Οὐ γάρ τις πρῆξις πέλεται κρυεροῖο γόοιο. ſupr. *Il.* ω. Idem ſunt πρῆξις & ἄνυσις. ¶ Ἀσκελὲς, ἀντὶ τοῦ πάνυ σκληρὸς (*firmiter, duriter, conſtanter, indeſinenter*) ἀπὸ τοῦ σκέλλω, τὸ ξηραίνω, unde Σκέλος & Σκελετός. *Euſtath.* Ἀσκελὲς adverb. Σκληρὸν, χαλεπὸν, ἀδιάλειπτον (non λιπτ- ut perperam in impreſſis) *Heſych.* Ἀσκελὲς adject. *quòd crura non habet*, à Σκέλος. Ἀσκελὲς καὶ ἄπουν. *Plat.* Tim. h. e. interprete *Cicer.* *Ingrediendi membra non habens.*

19 *Sed te ad Elyſium campum, & fines terræ*
Immortales mittent, ubi flavus Rhadamanthus eſt:
Ubi ſc. beatiſſima vita eſt hominibus,
Non nix, neque hyems multa, nec unquam imber,
Sed ſemper Zephyri ſuaviter-ſpirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandos homines.
20 [n] *Sanguine* cretus *es bono, chare fili, eò-quòd talia loqueris.*
21 [o] *Ipſe lubens ei dedi; quid utique faceret & alius quiſpiam,*
Quando vir talis habens curas & ærumnas *in animo*
Petat? difficile ſanè denegare donum fuerit.
22 ——————— *Hic eſt mos illuſtrium regum,*
Ut quivis eorum *alium odio-habeat hominem, alium amet.*
23 —[p] *Nec ulla eſt gratia in-poſterum ob-beneficia* accepta.
24 [q] *Nè ſenem affige* jam *afflictum.*

[n] *Prov.* 17.7. Non decent ſtultum verba compoſita, nec principem labium mentiens.

[o] *Prov.* 3.27,28. Nè cohibeto bonum ab eis qui opus habent, cum eſt in poteſtate manûs tuæ efficere illud, &c. *Matth.* 5.42. Petenti abs te dato.

[p] *Eccleſ.* 9.15. Nemo deinceps memor erat pauperis illius hominis (qui urbem ſc. prudentiâ ſuâ liberavit. *Luc.* 17.16. (*Ex ſanatis decem leproſis*) unus tantum erat εὐχαριστῶν. 2 *Tim.* 3.2. Ingrati (ſc. erunt homines.) [q] *Pſ.* 69.26. Quem tu percuſſiſti, perſecuti ſunt: & ſuper dolorem vulnerum meorum addiderunt. *Zach.* 1.15. Ego iratus ſum parùm, ipſi ærumnam promoverunt, (ſeu auxerunt.) *Sirac.* 4.3. Cor exacerbatum ne perturbes magis. *Phil.* 1.16. Exiſtimantes ſeſe afflictionem adjicere vinculis meis.

ἀποκληρωμένων διατριβὴν, ὅτω τοὺς ἥρωας ἀπονέμουσιν Ἕλληνες τὰς μακάρων νήσους καὶ τὸ Ἠλύσιον πεδίον. *Tzetz.* in *Heſiod.* *Si Paradiſum nominemus locum divinæ amœnitatis —Elyſii campi fidem occupaverunt.* *Tertul.* Apolog. c. 47. Ὁ Μίνως ἐκεῖνος, καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς, οὓς ἀσφοδελῶν λειμώνων καὶ Ἠλυσίων πεδίων ἠξίωσαν Ἕλληνες, ἐν φαντασίᾳ τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς παραδείσου γενόμενοι. *Nazianz.* Or. 20. Εἰκόνας τῆς δὲ τῆς πόλεως (cœleſtis ſc. civitatis) καὶ οἱ ποιηταὶ κτίζουσι γράφοντες· αἱ γὰρ Ὑπερβόρεοι καὶ Ἀριμάσπιοι πόλεις, καὶ τὰ Ἠλύσια πεδία, δικαίων πολιτεύματα. *Clem. Alex.* Strom. 4. in fine. Ἱδρύνται θείοις ἀνδράσι παλαιοῖς εὐδαίμων βίος ψυχαῖς εὐδαίμοσιν· ὀνόμασαν δ᾽ αὐτὸν οἱ μὲν μακάρων νήσους, οἱ δ᾽ Ἠλύσιον πεδίον ἀπὸ τῆς λύσεως τῶν ἐνθένδε κακῶν· ὥσπερ καὶ Ὅμηρος, Ἀλλά σ᾽ ἐς Ἠλύσιον πεδίον &c. *Celſ.* apud *Orig.* l. 7. ubi & hunc *Hom.* locum citatum habemus, atque etiam Etymon vocis Ἠλύσιον, viz. παρὰ τὴν λύσιν τῶν κακῶν, quòd ibi beatorum animæ ab omni malo liberæ ac *ſolutæ* vivant. Alii tamen

 aliter

aliter. *Hesych.* ab ἀ & λύσις, ὅπου οὐ διαλύονται ἀπὸ τῶν σωμάτων αἱ ψυχαί· quòd ibi animæ habeant statum *indissolubilem* & immortalem. *Eustath.* παρὰ τὸ ἀλύειν, ὅ ἐστι χαίρειν, ἢ παρὰ τὸ λελύσθαι, ἢ ἀλύτως ὅ ἐστιν ἀφθάρτως ἔχειν τοὺς ἐκεῖ. Fortè meliùs ab ἤλυσις adventus, locus, seu regio, in quam *conveniunt* animæ sc. beatorum. Atque hoc Etymon post alia nonnulla affert Etymol. ἢ παρὰ τὴν ἔλευσιν (potiùs & propiùs ἤλυσιν) ἔνθα οἱ εὐσεβεῖς παραγίνονται. Et *Martinius* in Lex. Philolog. putat Græcos per hanc vocem exprimere voluisse עולם הבא αἰῶνα τὸν ἐρχόμενον, seculum *venturum*, h. e futurum, vitam æternam, ab ἤλυσις, *adventus*, ut idem sit ἠλύσιος quod ἐρχόμενος, μέλλων, ut בא Hebræis. Citant porrò hunc *Hom.* locum *Strab.* ubi suprà, & *Plut.* *De facie in Orb. Lun.* *Max Tyr* Dissert. 1. Ἔνθ' οὐκ ἔτ' ἂρ χειμὼν πολὺς, οὔτε ποτ' ὄμβρος Δεύεται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη, &c. ubi duos diversos *Hom.* locos in unum confundit Platonicus ille Philosophus, observante etiam *Henr. Stephano* Castigat. in eundem. Et imitatur *Virgil.* ubi *Elysios* hos campos describit Æn. 6. *Devenere locos lætos, & amœna vireta Fortunatorum nemorum, sedésque beatas*, &c. Et alludit *Joseph.* De Bell. *Jud.* l. 2. c. 12. (ubi *Judæorum* refert sententiam de animabus defunctorum.) Καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς (sc. ψυχαῖς) ὁμοδοξοῦντες παισὶν Ἑλλήνων, ἀποφαίνονται τὴν ὑπὲρ ὠκεανὸν δίαιταν ἀποκεῖσθαι, καὶ χῶρον οὔτε ὄμβροις, οὔτε νιφετοῖς, οὔτε καύμασι βαρυνόμενον, ἀλλ' ὃν ἐξ ὠκεανοῦ πραΰς ἀεὶ ζέφυρος ἐπιπνέων ἀναψύχει. Ῥαδάμανθυς] Tres Inferni Judices (nempe Τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται· & *Numero Deus impare gaudet*) *Æacus*, & *Minos*, & tertius hic *Radamanthus*; quem hoc munus apud Inferos obiisse fabulantur Poetæ eò quòd in vivis justitiam tam districtè coluerit exercueritque. Unde & in proverbium abiit *Rhadamanthi jus*, Τὸ Ῥαδαμάνθυος δίκαιον, quod & hoc versu exprimi & summatim comprehendi ait *Aristot.* Eth. l. 5. c. 5. Εἴκε πάθοι τά κ' ἔρεξε, δίκη κ' ἰθεῖα γένοιτο. Ῥηΐστη βιοτὴ] *Vita facillima*, i. e. *felicissima*, unde Θεοὶ ῥεῖα ζώοντες apud *Hom.* non semel; & Ῥᾷστα διάγει ὁ Κύκλωψ apud *Theocritum*, Idyl. 11. & Ἀπονέστερον ἐσθλοὶ νέμονται βίον apud *Pind.* Ol. 2. ubi *Elysii* incolas describit. Αἰεὶ Ζεφύροιο λιγὺ πνείοντας ἀήτας Ὠκεανὸς ἀνίησιν.] *Pind.* loco jam laudato, Ἔνθα μακάρων νᾶσον Ὠκεανίδες αὖραι περιπνέουσι. Ἀναψύχειν] Locus *refrigerii*.

[a] Vid. *Aristid.* to. 3. orat. pro Rhetor. *Cleanthes* apud *Laert.* l. 7. Λάκωνός τινος εἰπόντος ὅτι ὁ πόνος ἀγαθὸν, lætabundus exclamat, Αἵματός εἰς ἀγαθοῖο, &c. Huic porrò sententiæ affine est Gallicum illud proverb. *Bonus sanguis non mentitur*. Huc etiam alludit *Nazianz.* Ep. 121. Πατρὸς εἶς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἷα πυνθάνομαι περὶ σοῦ. Hùc verò spectat tritus ille *Menandri* Senarius, Ἀνδρὸς χαρακτὴρ ἐκ λόγου γνωρίζεται· & illud *Socratis*, *Loquere ut te videam*. Porrò ἡ φρόνησις, prudentia, seu prudens sermo (qualis hic *Telemachi*) signum τῆς εὐγενείας. Nempe Μέγα εἰς τὸ κατορθοῦν ἐφόδιον ἡ τῶν προγόνων ἀρετή. Adeò ἀγαθοῦ αἵματος εἶναι, bonâ stirpe oriundum, & præclaris majoribus prognatum esse, ut singulare Dei donum ac beneficium, ità & non mediocre ad virtutem calcar & incitamentum (quem enim non *Et pater Æneas, & avunculus excitet Hector?*) imò etiam non leve subsidium & adminiculum est. Hinc *Fortes creantur fortibus; & bonis Est in juvencis, est in equis patrum Virtus, nec imbellem feroces Progenerant aquilæ columbam. Ho-*

[bb] Πράττε μεγάλα μὴ ὑπισχνούμενος μεγάλα. *Demophil.* Sentent. *Pythag.* Silentio optimè transiguntur negotia. In omni ferè re & consilio Οὐδὲν σιωπῆς ἐστι χρησιμώτερον juxta veterem Senarium. Unde noster alibi, Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον. Contra nihil magis disturbat consilia, & pervertit res ac rationes hominum quàm intempestiva loquacitas. *Tacitus pasci si posset corvus*, &c. Vid. inter alios *Plut.* περὶ ἀδολεσχ. & *Erasm.* Lingua.

25 [bb] Δαιμόνιοι, μύθους μὲν ὑπερφιάλους ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μή πως τις ἐπαγγείλησι καὶ εἴσω.
Ἀλλ' ἄγε σιγῇ τοῖον ἀναστάντες τελέωμεν
Μῦθον, ὃ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.
26 ——— [cc] Κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.

[cc] Ἀνεμώλια βάζειν, τὸ κενὰ φθέγγεσθαι. *Eust.* Ἀνεμώλια, *vana, irrita, inania*, quasi in ventos evanescentia.

vat. Carm. l. 4. Od. 4. Ἀγαθοὶ δ' ἐγένοντο διὰ τὸ φῦναι ἐξ ἀγαθῶν· τὴν εὐγένειαν ἐν πρώτην ἐγκωμιάζωμεν. *Plat.* in *Menex.* Βελτίους εἰκὸς τοὺς ἐκ βελτιόνων· εὐγένεια γάρ ἐστιν ἀρετὴ γένους. *Arist.* Pol. 3. 8. Τοὺς ἐξ ἀγαθῶν γενομένους εἰκός ἐστι τοῖς προγόνοις ὁμοίους. Id. Rhet. ad *Alex.* c. 36.

x Αἰσχρὸν αἰτηθέντα μὴ δοῦναι ἢ αἰτήσαντα μὴ τυχεῖν, *Thucyd.* l. 2. Πολλοῖς πολλὰ δίδους, αἰτεύμενος οὐκ ἀνανεύων. *Theocr.* Idyl. 14. Ἀνήνασθαι δόσιν hìc est *recusare donum*, *dare*, sc. at infrà Od. σ. Ἀνήνασθαι δόσιν est *recusare donum accipere.* Οὐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστί. *Non enim bonum est donum oblatum respuere.* Vid. ibi.

y *Princeps cùm in uno probavit amare se scire, vacat culpâ si alios minùs amat. Plin.* Panegyr. Hic nimirum mos (δίκη) imò & hæc indoles regum est, quam describit *Polyb.* l 2. Τοὺς βασιλεῖς εἰδὼς φύσει μηδένα νομίζοντας οὔτε ἐχθρὸν, οὔτε φίλον· τῷ δὲ τοῦ συμφέροντος ψήφοις ἀεὶ μετρεῖν τὰς ἔχθρας καὶ φιλίας.

z *Ingratum si dixeris*, &c. Et tamen est hæc nescio quomodo communis omnium seculorum querela, Vilem sc. annonam ingratorum esse. *Catull.* Epigram. *Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benignè est.* Hinc Græcum illud Adagium Οὐδεὶς εὐεργέτῃ θύει ἔθυσεν ἀλλ' ἢ Πυρρίας. *Plut.* Quæst. Græc. Ὡς οὐκ ἔστι χάρις &c. infr. Od. χ. Ἴδ' ἁ χάρις ἐς τί ποθ' ἕρπει; *Theocr.* Idyl. 5. Ἀλλὰ παλαιὰ γὰρ εὕδει χάρις. *Pind.* Isthm. 7. Φεῦ τοῦ θανόντος ὡς ταχεῖά τις βροτοῖς χάρις διαῤῥεῖ, καὶ προδοῦσ' ἁλίσκεται. Soph. *Ajace.* Τὸ αὐτό ἐστιν ὄφιν ἐκτρέφειν, καὶ τὸν πονηρὸν εὐεργετεῖν· παρ' οὐδετέρῳ γὰρ ἡ χάρις εὔνοιαν γεννᾷ. *Demophil.* similitud. *Pythagor.* Notus proverbialis ille versiculus apud *Suidam* aliósque *Græcos* Parœmiographos, Ἅμ' ἠλέηται, καὶ

τέθνηκεν ἡ χάρις. Λέγεται γὰρ τοὺς κακῶς πεπονθότας μεμνῆσθαι μᾶλλον ἢ τοὺς εὖ. *Lysias* Or. 19. *Siquid benefacias, levior plumâ est gratia. Plaut.* Pœn. Καὶ τὰ μὲν δεινὰ τῶν ἔργων ἀεὶ μνημονεύεται, (τὸ γὰρ λυπηρὸν δυσεξάλειπτον) τὰ δὲ χρηστὰ, ἅμα τῇ ἀπολαύσει, καὶ τὴν περὶ αὐτῶν μνήμην συναναλίσκει. Pertinax apud *Herodian.* l. 2. Interrogatus ergo *Aristoteles* apud *Laert.* Τί τάχιστα γηράσκει; respondit, Χάρις. *Non publica querela est beneficia perisse? Et paucissimos esse qui de benè merentibus non invicem pessimè mereantur? Senec.* de Benef. l. 5. Pereunt beneficia, præsertim quæ in juvenes conferuntur. Præclarè idem *Sen.* de Benef. l. 3. *Ad præterita rari animum retorquent: sic fit ut præceptores eorumque beneficia intercidant; quia totam pueritiam relinquimus: sic fit ut in adolescentiam nostram collata pereant; quia ipsa nunquam retractatur.*

a Μὴ κακὸν κακῷ δίδου· Ἄκος, πλέον τὸ πῆμα τῆς ἄτης τίθει. *Soph.* Ajace. Μή πῃ τις ἐφ' ἕλκεϊ ἕλκος ἄρηται. *Il.* ξ. Ubi *Eustath.* Ὅμοιον παροιμίᾳ τῇ, κακὸν ἐπὶ κακῷ, *Ne vulnus geminetur afflictis*, Cassiodor. Var. 2. Ep. 22. Μὴ νοσοῦντί μοι νόσον Προσθῇς· ἅλις γὰρ συμφορᾷ βαρύνομαι. *Eurip.* Alcest. Unde adagium excudit *Chiliastes*, *Morbum morbo addere.* i. e. *conduplicare malum. Satis est homines imprudentiâ lapsos non erigere: urgere verò jacentes, aut præcipitantes impellere, certè est inhumanum. Cic.* pro *C. Rabir.* Et tamen nescio quomodo ea est plurimorum hominum inhumanitas, ut miserum miseriorem reddere, labentem dejicere, & (ut vulgò dicimus) cadentem impellere & jacentem conculcare ament. *Æschyl.* Agamem. Σύγγονον βροτοῖσι τὸν πεσόντα λακτίσαι πλέον.

25 [r] *Heus vos, sermones arrogantes fugite*
Omnes pariter, [s] *nè fortè quispiam annunciet intus.*
Quin age, taciti adeò exurgamus, & ad-exitum-perducamus
Consilium, quod jam etiam omnibus in animo placuit nobis.
26 ———— [t] *Turpe est vana loqui.*

r *Psal* 75. 5. Nè attollatis contra excelsum cornu vestrum; nè loquamini collo duro.

s *Eccles.* 10. 20. Nè maledixeris, &c. nam qui habet pennas, *annuntiabit.* t *Job.* 5. 2, 3. An sapiens responderet ventosa, aut impleret Euro ventrem suum? Et 16. 3. Nunquid habebunt finem verba ventosa? *Eph.* 5. 6. Nemo seducat vos inanibus verbis.

---

eu inescentia, aut *vento disperdita*, ab ἄνεμος & ὄλλυμι Unde adagium, *Verba ventis profundere. Quæ cuncta aerii discerpant irrita venti. Catull.* Epithal. Οὐ γὰρ σοί θέμις ἀνεμώλια βάλλειν. *Dionys.* Περιηγ. ubi *Eustath.* Τοῦτο δὲ παρῳδία ἐστὶ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ, Ἀνεμώλια βάζειν.

ΩΔ. ε'.

a Ὡς ὐκ ἔςι Διὸς κλέψαι νόον, ὐδὲ παρελθεῖν. *Hesiod.* Διὸς ὐ παραβατά ἐςιν μεγάλα φρὴν ἀπέρατ☉. *Æschyl.* Ἱκέτ'. Οὔποτε τὰν Διὸς ἁρμονίαν θνατῶν παρεξίασι βουλαί. Id. *Prom. V.* Τὸ περὶ Διὸς ἐν ταῦθα ῥηθὲν ὑπὸ τῦ Ἑρμῦ ἐςὶ παραφραθὲν ὕπως ὀρθῶς ῥηθῆναι, Ἀλλὰ μάλ' ὕπως ἐςὶ Θεῦ νόον, &c. *Eustath.*

1 a Ἀλλὰ μάλ' ὕπως ἐςὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρὲξ ἐλθεῖν ἄλλον θεὸν, ὐδ' ἀλιῶσαι.
2 ——————————— b Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μήπως τοι μετόπιθε κοτεσσαμεν☉ χαλεπήνῃ.
3 ——— c Θεοὶ τοὶ ὐρανὸν εὐρὺν ἔχυσιν,
Οἵ μεν φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.
4 ————— d Οὕτως ὐδὲ ἔοικε
Θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδ☉ ἐρίζειν.
5 e Καὶ γὰρ ἐμοὶ νό☉ ἐςὶν ἐναίσιμ☉, ὐδέ μοι αὐτῷ
Θυμὸς ἐνὶ σήθεσσι σιδήρε☉, ἀλλ' ἐλεήμων.
6 f Τλήσομαι ἐν σήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμόν.
Ἤδη γὰρ μάλα πόλλ' ἔπαθον καὶ πόλλ' ἐμόγησα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.

Piè admodum & ut Episcopum Christianum decuit. Αἰγιόχοιο.] Scio quid fingant Poetæ, & quid nugentur Grammatici de Jove à *capra nutrito*, aut *ægidem tenente*: qu. αἰγιόχος sc. dicatur vel ab αἶξ, -γὸς & ὀχὴ *cibus*, vel quasi αἰγίδοχος, (extrito δ euphoniæ causâ) ad formam τῦ ἡνίοχ☉. Sed quia perinde ridiculum & infrunitum mihi videtur utrumque hoc Etymon, mallem rem in medio relinquere, & (quod etiam ab aliis Interpretibus factum video) Græcum vocabulum in Lat. versione retinere, quàm de hâc *ægide, pelle caprinâ*, & *lanâ caprinâ* rixari aut nugari.

b Ἐν τύτοις καὶ τὴν ὄπιν ἐτυμολογεῖ, ἥτις ἐςὶ τῶν μελλόντων ἤτοι τῶν μελλόντων θεία ἐπιςροφή. *Eustath.* Schol. ad illa verba *Pind.* Isthm. 3. Ζώει δὲ μάσσων ὄλβ☉ ὀπιζομένων. Ὄπις μὲν ἡ τῦ μέλλοντος ἐπιςροφὴ, καὶ τῦ μετὰ ταῦτα ἐσομένυ. *Hesiod.* Εὖ δ' ὄπιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένος εἶναι. *Hesych.* Ὄπις ἐπιςροφή· ità enim legendum pro eo quod est in impressis, ἐπιςροφή. Hinc Ὄπις, & Jon. Οὖπις (ut νόσος, νῦσος· κόρη, κύρη) nomen *Dianæ*. *Callim.* Hym in *Dian.* Οὖπι ἄνασσ' εὐῶπι· παρὰ τὸ ὀπίζεσθαι τὰς τικτύσας, inquit *Schol.* quòd curã gerat puerperarum. Ὄπις igitur est *cura*, sed nec quævis cura, sed Deorum *cura*, seu providentia circa res futuras, ἡ τῶν μετέπειτα θεία ἐπιςροφή. Sed nec quævis Deorum cura circa res futuras, sed ea propriè quæ *antecedentem scelestum* ὄπισθεν & à *tergo sequitur*, & in sontibus plectendis occupatur. Unde noster de impiis, Οὐδ' ὄπιδα τρομέυσι θεῶν, & Θεῶν ὄπιν ὐκ ἀλέγοντες. Ut ὄπις nihil aliud sit quàm *Nemesis, ultio*, seu *vindicta divina*. *Phurnutus* sanè *Adrastiam* seu *Nemesin* Ὄπιν dictam vult ἀπὸ τῦ λανθάνειν ὄπισθεν, καὶ παρατηρεῖν τὰ ἀνθρώπεια, καὶ κολάζειν τὰ κολάσεως ἄξια, juxta illud Tragici, *Sequitur nocentes ultor à tergo Deus.* Nisi fortè quis *Nemesin Opin* dictam esse contenderit ab appellativo ὄπις, & hoc ab ὀπίζω vel ὄπισθεν. Quòd tamen non multùm interest. Vid. incomparabilem *Salmas.* Notis ad Inscript. *Herod. Att.* ubi in ipso statim limine occurrit hic versus, Ἡ τ' ἐπὶ ἔργα βροτῶν ἐλάεις Ῥαμνυσιὰς Οὖπι.

c Σοφωτέρυς γὰρ δεῖ βροτῶν εἶναι Θεύς. *Eurip.* Hippol. Ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανεῖται, *Plat.* Hipp. Θεοὶ σάφα τεκμαίρονται· Ἡμεῖς δ' ἀρεμίοισι νοήμασι μῆχρα φέρομεν. *Oppian.* Hal. 1. Πᾶσιν γὰρ θνητοῖς θνηταὶ κόραι εἰσὶν ἐν ὄσσοις. *Orpheus* apud *Just. Mart.* Paræenet. Ἡ ἀνθρωπίνη σοφία ὀλίγυ τινὸς ἀξία ἐςὶ καὶ ὐδενός. *Plat.* Apolog. Contrà verò Θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασι· ait noster alibi. Ὀυρανὸν εὐρὺν] *Cœlum amplum spatiosum*, totam

OD. 5.

1 [a] *AT profectò nullatenùs licet Jovis mentem Ægiochi*
Transgredi alium Deum, nec irritam-facere.
2 ———— [b] *Jovis cave iram,*
Nè fortasse tibi in-posterum iratus succenseat.
3 ———— [c] *Dii qui cœlum latum habitant,*
Qui me præstantiores sunt intelligere atque discernere.
4 ———— *Haudquaquam decet*
Mortales cum Immortalibus corpore & formâ contendere.
5 [d] *Etenim mihi mens est bona, nec mihi ipsi*
Animus in pectore ferreus, sed misericors.
6 [e] *Tolerabo in pectore habens patientem animum;*
Jam enim valdè multa passus-sum, & multa pertuli
In fluctibus & bello: ad illa etiam hoc accedat.

[a] *Job* 23.13. Ipse enim solus est, & nemo avertere potest cogitationem ejus. *Prov.* 19 21. Multæ cogitationes in corde viri: voluntas autem Domini permanebit.

[b] *Ps.* 2. 12. Osculamini filium, nè quando irascatur.

[c] *Psal.*94. 10. Qui docet hominem scientiam, annon ille cognoscet? (meliùs sc. quàm homo.) 1 *Cor.* 1. 25. Quod stultum est Dei, sapientius est hominibus.

[d] *Psal.*37.21. Bonus vir misericors est, & 112.4,5. Clemens & misericors, & justus; Bonus vir miseretur———

[e] *Rom.*5.3,4. Afflictio patientiam operatur. Patientia verò experientiam, experientia autem spem.

---

totam sc. compagem & regionem cœlestem. Atque ità Οὐρανὸς apud *Hom.* semper, idque in singulari tantùm, nunquam verò in numero multitudinis. Et nescio annon notatu dignum sit quod habet *Joban. Philop.* De mundi Creat. l.3.c.3. Ἕνα μὲν οὖν τοῦτον οὐρανὸν ἅπαξ ἅπαντες εἶναί φασι, καὶ πληθυντικῶς οὐδέποτε αὐτὸν οὐρανοὺς ὀνομάζουσιν Ἕλληνες (nunquam certè *Homerus* dixit οὐρανοὶ) ὡς ἡ θεία γραφὴ πολλάκις οὕτω καλεῖ.

[d] Ἐπεὶ οὔποτε φῦλον ὁμοῖον Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων. *Il.* ε. Vid. ibi. Δέμας de vivo, σῶμα de mortuo apud *Hom.* semper. Κἀκεῖνο δοκεῖ τοῖς φιλοσόφοις τὸ εἶναι τὸ σῶμα τρόπον τινὰ τῆς ψυχῆς δεσμωτήριον. καὶ τοῦτο δὲ Ὅμηρος πρῶτος ἐδήλωσε, &c. *Plut.* Vit. *Homer.* Vid. supr. *Il.* ω. *Gnom.* 12.

[e] Haud dissimili figurâ, quanquam alio sensu, dixit *Persius*, —*Neque enim mihi cornea fibra est. Ferrea mens, ferreus animus*, παροιμιακῶς pro *duro, immiti*, & *inexorabili*. ἦ γὰρ σοί γε σιδήρεος ἔνδοθι θυμός, *Il.* χ. & alibi, σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. *Tibull. Quàm ferus, & verè ferreus ille fuit. Cic. O te ferreum, qui illius periculis non moveris!* Πέτρης ὅγ' ἔχων νόον ἠδὲ σιδήρου. *Theocr.* Σιδηρόφρων τε κἀκ πέτρας εἰργασμένος. *Æschyl.* Prom. *V.* Cæterùm νόος ἐναίσιμος idem hìc & ἐλεήμων. Vir *probus* & *prudens* (utrumque significat ἐναίσιμος) mitis est & misericors: *Græci* Parœmiogr. Ἀγαθοὶ δ' ἀριδάκρυες ἄνδρες (hemistichium ex *Homero* citatum, quod tamen apud eum non extat, quantum reperio) ἐπὶ τῶν σφόδρα πρὸς ἔλεον ῥεπόντων. Misericordia itaque viros bonos, & sapientes decet. Contra *Stoicos*, quorum hoc dogma est, Ἐλεήμονας μὴ εἶναι τοὺς σοφούς. Quantò rectiùs *Eurip.* Ἔνεστι δ' οἶκτος ἀμαθίᾳ μὲν οὐδαμοῦ, Σοφοῖσι δ' ἀνδρῶν. Quanquam & illud interim fatendum, Χαλεπὸν ἅμα ἐλεεῖν καὶ φρονεῖν, quod *Agesilai* Apophth. est apud *Plut.*

f Tole-

[f] *Tolerabo, multa enim jam passus sum.* Experientia malorum fortes & tolerantes in periculis facit. Τλήσομαι, πολλὰ γὰρ ἔπαθον. Et hoc etiam sensu παθήματα μαθήματα sunt, documenta sc. patientiæ, quibus instruitur & obfirmatur animus adversus mala futura. Atque hoc est unum

ΟΔ. Ζ'.

1 ———— [a] Ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὔλυμπόνδ', ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἔμμεναι· οὔτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτέ ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀνέφελος, λευκὴ δ' ἐπιδέδρομεν αἴγλη.
Τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα.
2 [b] Τρὶς μάκαρες μὲν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Τρὶς μάκαρές τε κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
Αἰὲν ἐϋφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
Λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
Ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
Οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
Οὔτ' ἄνδρ', οὔτε γυναῖκα, σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
3 [c] Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν, ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ἄνδρα τε καὶ οἶκον, καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
Ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
Ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή, πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
Χάρματα δ' εὐμενέτῃσι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.

[a] Periphrasis cœli supremi seu Empyræi, quæ sedes est Dei & Beatorum. Quanquam hìc, si usquam, planè cæcus est *Homerus* noster, aut siquid vidit, per nebulam tantùm, & quasi per transennam vidit; non *aquila in nubibus*, sed planè *noctua in meridie*, & magis γλαυκώπης (hoc sensu) quàm ipsa γλαυκῶπις. Et ὥσπερ τὰ τῶν νυκτερίδων ὄμματα πρὸς τὸ φέγγος ἔχει τὸ καθ' ἡμέραν (*Aristot.*) ità summus vates ad hanc lucem; quod & pridem observavit *Hierocles* De Provid. ex *Plat. Phædro*, Τὸν δὲ ὑπερουράνιον τόπον οὔτε τις ὕμνησέ πω τῶν τῇδε ποιητής, οὔτε ποτὲ ὑμνήσει κατ' ἀξίαν. Nec mirum, si hìc caligaverint Gentilium oculi; nam & Christianorum. Quis enim intueri hunc solem? quis coruscum hoc & ὁλολαμπὴς Dei solium, qui habitat φῶς ἀπρόσιτον, oculis lustrare, imò quis mente & cogitatione complecti potest? Cùm verò summi montium vertices vacui sint à meteoris, & *Olympus* præsertim (præ aliis excelsissimus) ab exhalationibus immunis, nec nebulis, nec pluviis, nec procellis obnoxius, certè non ineptè nec immeritò à Poeta usurpatur, tanquam emblema quoddam seu imago cœli supremi, sedis viz. Dei & Beatorum, qui & *mons Domini* à *Davide* dicitur, ubi nulla nubes, nulla perturbatio, nulla tempestas, sed summa pax, & quies, & serenitas, & tranquillitas æternùm viget ac regnat. Θεῶν ἕδος] Vid. *Just. Martyr.* Qu. & Resp. ad Gr. q. 5. & *Pseud-Aristot.* de Mund. c. 6. ubi integrum hunc *Hom.* locum citat; quem & *Apuleius* ibi sic vertit. *Ad firmam illa Deûm sedem discessit Olympum, Qui nunquam quatitur ventis, nunquam madet imbre: Urgeturvé nive; at latè sese explicat æthra Nube carens, nitido semper splendore coruscans* (unde ὄλυμπος q. ὁλολαμπής.) Et haud scio annon huc respiciat *Sen.* de Ira l. 3. c. 6. *Pars superior mundi & ordinatior, ac propinqua sideribus, nec in nubem cogitur, nec in tempestatem impellitur, nec versatur in turbinem.* Et Epist. 59. *Talis est sapientis animus, qualis mundi*

status

genus fortitudinis quod ab experientiâ proficiscitur. De quo *Aristot.* Eth. 3. 8. Δοκεῖ δὲ καὶ ἡ ἐμπειρία ἡ περὶ ἕκαστα ἀνδρεία τις εἶναι. Nazianz. Orat. 23. Γενναιότερον γὰρ ἐκ τοῦ παθεῖν τὸ φιλόσοφον, ὥσπερ ψυχῶν σίδηρος ἔμπυρος, οὕτω τοῖς κινδύνοις στομούμενον.

Od. 6.

1 ——————— A*Biit cæsiis-oculis Minerva*
Ad Olympum, ubi aiunt Deorum sedem firmam semper
Esse, quæ *nec ventis concutitur, nec unquam imbre*
Rigatur, neque nix ei *appropinquat; sed omninò* [a] *serenitas*
Expansa-est innubis, & coruscus circumcurrit splendor.
In qua [b] *voluptatibus-fruuntur beati Dii in perpetuum.*
2 [c] *Ter beati tibi pater, & veneranda mater,*
Ter etiam beati fratres, valdè nimirum ipsorum animus
Usque [d] *lætitiâ perfunditur tui causâ,*
Quando vident te *tale germen ad chorum ingredientem:*
Porrò ille rursus animi felicissimus super cæteros,
Quicunque te sponsaliis onerans domum duxerit.
Haud enim alium *unquam talem vidi mortalem oculis*
Nec virum nec feminam, admiratio me *tenet intuentem.*
3 *Tibi enim Dii ea dent, quæcunque animo tuo expetis,*
Virúmque & domum, & concordiam præbeant
Bonam; [e] *non verò hoc quicquam præstantius & melius,*
Quàm cùm concordes consiliis rem familiarem administrant
Vir atque uxor; magnum hoc cordolium inimicis,
Gaudium verò amicis, maximè autem hoc sentiunt & ipsi.

[a] 1 *Tim.* 6. 16. Lucem inhabitat inaccessibilem.
[b] *Psal.* 16. 11. Voluptates ad dexteram tuam in perpetuum.
[c] *Prov.* 31. 28, 29. surrexerunt filii ejus, & beatissimam prædicaverunt, vir ejus & laudavit eam. Multæ filiæ præclarè fecerunt, sed tu excellis universas.
[d] *Prov.* 10 1. Filius sapiens lætificat patrem.
[e] *Eccles.* 9. 9. Fruere vitâ cum dilectâ tibi uxore -- hæc est enim pars in vitâ &c.

---

status super Lunam, semper illic serenum est, & Poeta ex eadem porticu *Lucan. Pharsal.* 12. *Nubes excedit Olympus Lege Deûm, minimas rerum discordia turbat; Pacem summa tenent.* Citat præterea hunc locum *Max. Tyr.* Dissert. 31. Et imitatur vel potiùs interpretatur *Lucret.* l. 3. statim ab initio. *Apparet divûm numen, sedésque quietæ:* Quas *neque concutiunt venti, nec nubila nimbis Aspergunt, neque nix acri concreta pruinâ Cana cadens violat; sempérque innubilus æther Integit, & largè diffuso lumine ridet.* Postremum porrò versum laudat *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. & *respicit* Pind. Nem. 6. Ὁ δὲ χάλκεος ἀσφαλὲς αἰὲν ἕδος μένει οὐρανός. Et *Hesiod.* Theogon. Ὄφρ᾽ εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί. Οὔτε ποτ᾽ ὄμβρος δὲ Οὐρανὸς ἀνώτερός ἐστιν ὑετῶν καὶ Χειμώνων. *Chrysost.* Hom. 16. in. ad *Hebr.* ubi ipsissimum hunc *Homeri* locum citat *A. Douneus.* Hinc *Olympus* ἀνομβρήεντος Ὀλύμπου titulo insignitur à *Nicandr.* Alexiphar.

[b] *Virg.* Æn. 1. *Qui tanti talem genuere parentes? Musæus* (is sc. qui extat *Homero* longè posterior) *Erotopæg.* Ὄλβιος ὅς σ᾽ ἐφύτευσε, καὶ ὀλβίη ἣ τέκε μήτηρ. *O felicem matrem tuam, quæ te talem peperit!* Petron. *Arbit.* Satyr.

Τρὶς μ. & conjunctim τρισμάκαρες ter beati i. e. beatissimi (quomodo & Galli in suâ linguâ superlativum efferunt) quia numerus sc. ternarius perfectus, sacer, & mysticus. Vid. Τριχθὰ ϗ πάντα δέδασται. *Il.* ο. Sæpè etiam sequente τετράκις. Τρὶς μάκαρες Δαναοὶ ϗ τετράκις. *Od.* ε. *Virg.* Æn. l. 1. O térque quatérque beati. *Pausan.* ex Orac. Τρισμάκαρες κεῖνοι ϗ τετράκις ἄνδρες ἔσονται. *Sen. Hippol.* *O térque quatérque prospero fato dati.* Ubi etiam nonnulli mysteria quærunt, et numeri septenarii perfectionem innui volunt. ¶ Ἰαίνεται] Verbum *Homericum*; observante *Plutarcho*. Χαρᾷ ϗ ἐπιθυμοῦσιν ἅμα καθ' Ὅμηρον ἰάνθη ϗ διεχύθη πολλοῖς ὁ θυμός. *Plut.* Περὶ Ἀοργησ. Κρατεῖν ϗ (τὸ θερμὸν sc.) τῆς ψυχῆς διάχυσιν παρέχει ϗ ἄλεαν τῷ σώματι μεθ' ἡδονῆς, ὅπερ Ὅμηρος ἰαίνεσθαι κέκληκεν. Id. de primo Frigid. Ἀδόντων] Σολοικοφανὲς ϗ καινοπρεπὲς, pro ἀδώσι. Χρηστέον ϗ τοιούτοις σχήμασιν ὅτε τι συγχέει πάθος τὴν ψυχήν. Uti hic πέζας μ' ἔχει εἰσορόωντα. Et alibi, Ἡμῖν ϗ καλεκλάσθη φίλον ἦτορ Δεισάντων φθόγγον τε βαρύν, &c. Οὐκ ἔχει ϗ κρατεῖν τὸ κατ' ὀρθὸν φέρεσθαι ὁ πλαγιασμὸς τὴν ψυχήν. *Eustath.* ad locum. Θάλος] *Surculum*, *germen*, utì mox infrà, Φοίνικος νέον ἔρνος· & alibi de Achille, ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος. Et Heros non unus ὄζος ἄρεος. Et omnino frequens est apud poetam hæc à plantis metaphora, ubi personæ alicujus præstantiam aut pulchritudinem φράζει· quod & olim observavit *Ælian.* Ὁ δ' Ὅμηρος ὅταν τοὺς καλοὺς θέλῃ ἐλέγξαι, δένδρεσιν αὐτοὺς παραβάλλει ὁ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἶσος, *Var. Hist* 12.14. Ubi hunc etiam de Nausicaa locum laudat *Vulteius.* Ου γάρ πω] *O quàm te memorem Virgo! namque haud tibi vultus Mortalis*, &c. *Virg.* Æn. 1.

[c] *Lat. Comicus* ferè ad verbum, non semel. *Dii tibi dent quæ velis, Plaut.* Pœn. & Stich.

4 [d] Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ.
5 ——————— [e] Πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
6 [f] Τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδευκέα, μή τις ὀπίσσω
Μωμεύῃ· μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον.
7 ——— [g] Αὐτῇ νεμεσῶ, ἥτις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
Ἥτ' ἀέκητι φίλων πατρὸς ϗ μητρὸς ἐόντων
Ἀνδράσι μίσγηται, πρίν γ' ἀμφάδιον γάμον ἐλθεῖν.

[d] Insignis sententia, & sacræ paginæ ad amussim conformis. Deus siquidem ὁ πλουτοδότης ϗ δοτὴρ ἐάων opes & externam prosperitatem pro libitu & promiscuè dat tam bonis quàm malis. Unde illud *Augustini* de divitiis. *Dantur bonis nè putentur mala, dantur malis nè putentur summa bona.* Hinc Plutus ab *Aristophane* cœcus fingitur. Vid. & *Lucian.* Timon. Ὃς ἀνέχει ποτὲ μὲν τὰ κείνων, ποτὲ δ' αὖθ' ἑτέροις ἔδωκε μέγα κῦδος. *Pind.* *Pyth.* Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὔτ' ὄλβιος οὔτε πενιχρὸς Οὔτε κακὸς νόσφιν δαίμονος οὔτ' ἀγαθός. *Theogn.* Ὅπως ἐθέλ'] Θεοὶ ϗ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον. *Id.* 2.

[e] *Arrian.* Epictet. l. 3. *Julian.* Fragment. & Epist. 49. *Apollon.* Argon. 3. Καὶ Διὸς, ὅς ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερίσχει. Δόσις δ' &c.] Donum quantulumcunque ab amico datum grato animo amplectendum est. *Noli de gratuito munere judicare; & ut vulgare proverbium est, Equi dentes inspicere donati.* Hieron. Procem. in Epist. ad Ephes. Et certè munus quantumvis exiguum indigentibus gratum, viris bonis præsertim: qui &, propterea quòd parvo sunt contenti, et quantulumcunq; obvenit, boni consulunt, idcircò facilè amicos inveniunt, qui eorum inopiæ succurrant, juxta illud *Venusini* vatis, *Vilis amicorum est annona, bonis ubi quid deest*, l. 1 Epist. 9. Ἡ μεγάλα χάρις δώρῳ ξὺν ὀλίγῳ. *Theocr.* Idyll. 28. Ἅπαν διδόμενον δῶρον εἰ ϗ μικρὸν ἦ μέγιστόν ἐστιν εἰ μετ' εὐνοίας δίδοται. *Philem.* apud *Stob.* Ergo ἐλευθέριος τί ϗ ἀνδρὸς χρυσίου ἐστὶν, inquit ille apud *Xen.* K. Π. 5. Οὐ γὰρ ἐν τῷ πλήθει τῶν διδομένων τὸ ἐλευθέριον, ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ διδόντος ἕξει. *Aristot.* Eth. 4. 1. Unde vetus ille versus rhythmicus, *Dat benè, dat multum, qui dat cum munere vultum.*

Estque solennis formula benè precandi, vid. *Brisson.* Formul. l. 1. Ἄνδρα τε καὶ οἶκον· rectè; quia domus sequitur virum. *Hesiod.* Contrà. Οἶκον μὲν πρώτιστα γυναῖκά τε, quia femina sequitur domum. Εὐχὴν οὖν μεγίστην καὶ Ὅμηρος τίθεται ἄνδρα τε καὶ οἶκον, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς, μετὰ ὁμοφροσύνης δὲ τῆς ἐσθλῆς. *Clem. Alex.* Strom. 2. quin & Strom. 4. eundem hunc locum citat; ut & *Aristot.* Oeconom. 2. & *Plut.* Erotic. & *Hierocl.* de Nupt. & *Aristid.* to. 2. Orat. de Concord. ubi pro συμφρονέητον legitur ὁμονοέητον, sensu quidem commodo, sed retragante metro. *Homero* autem hac in re concinit *Eurip.* Med. Ἥπερ μεγίστη γίνεται σωτηρία, Ὅταν γυνὴ πρὸς ἄνδρα μὴ διχοστατῇ. Et nescio annon oculum huc intenderit *Phocylides* vix inter Ethnicos censendus autor. Τί γὰρ ἡδύτερον καὶ ἄρειον Ἢ ὅταν ἀνδρὶ γυνὴ φρονέῃ φίλα γήραος ἄχρι, Καὶ πόσις ᾗ ἀλόχῳ μηδ' ἐμπίπτῃ ἄνδιχα νεῖκος. Ἄνευ ὁμονοίας οὔτ' ἂν πόλις εὖ πολιτευθείη, οὔτ' οἶκος καλῶς οἰκηθείη, *Xen.* Cùm itaque *Gorgias* in quadam oratione concordiam *Græcis* suaderet, sallè eum sic perstrinxit *Melanthius.* Οὗτος ἡμῖν συμβουλεύει περὶ ὁμονοίας, ὃς αὑτὸν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν θεράπαιναν ἰδίᾳ τρεῖς ὄντας ὁμονοεῖν οὐ πέπεικε. *Plut.* Conjug. præcept. Cæterùm ad conjugalem hanc concordiam plurimum conducit regula illa *Callimachi.* Τὴν κατὰ σαυτὸν ἔλα. *Tu tibi sume parem.* Nam inter impares plerumque suboriuntur rixæ, querelæ, & lites. Adeóque ἀντὶ ὁμοφροσύνης διχοφροσύνην κατασκευάζουσι περὶ ἡγεμονίας διαμαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους. *Occll. Lucan.* De natur. univ. Et sæpenumerò ἡ ἅμαξα τὸν βοῦν. *Dotata regit virum Conjux. Horat.* & Ἄρχουσιν αἱ γυναῖκες ἐπίκληροι οὖσαι. *Aristot.* Eth. 8. Πόλλ' ἄλγεα, &c.] Ad hunc locum alludere videtur *Nazianz.* Carm. in laud. Virg. Χάρμα μέγ' εὐμενέεσσιν, ἄχος δέ τε δυσμενέεσσι.

4 [f] *Jupiter ipse distribuit felicitatem* externam *hominibus*
Bonis atque malis, prout vult unicuique.
5 ——— [g] *A Jove enim sunt omnes*
Hospitésque & mendici, domum autē vel exiguum gratum est.
6 *Horum caveo rumorem acerbum, nè quis à tergo*
Obtrectet; valdè autem sunt insolentes plebeii.
7 [h] *Illi indignor quæcunque talia fecerit,*
Quæ & contra voluntatem charorum parentum
Cum viris congrediatur, priusquàm aperta nuptiæ advenerint.

[f] 1 *Paral.* 29 12. Tuæ divitiæ & tua est gloria; tu dominaris omniū, in manu tua virtus, & potentia; in manu tuâ magnitudo & imperium omnium. *Eccles.* 9 1, 2. Nec amorem nec odium novit homo: Cùm eadem eveniant omnibus: Idem eventus justo & injusto, &c. [g] *Prov.* 19. 17. Fœneratur Domino qui miseretur pauperis: & beneficium ipsius rependit ei. [h] *Prov.* 2. 16, 17. Ut defendat te à muliere alienâ: Quæ derelinquit ducem adolescentiæ suæ, & fœderis Dei sui obliviscitur.

---

tum. Οὐδὲν γὰρ ἦν οὕτω μικρὸν τῶν διδομένων, ὃ οὐ προσεδέξατο προθύμως. *Plut.* de *Artax.* Longin. in ejus vita.

[f] Cavenda improbitas, saltem ob metum infamiæ, nè sinistri rumores de nobis spargantur. Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομος. *Musæus.* Et meritò Heros ille apud nostrum Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας, quæ sententia proverbialiter usurpatur à *Cicerone* et aliis. Et egregiè idem ille parens *Romanæ* eloquentiæ, *Non est negligenda fama: nec mediocre telum ad res gerendas existimare oportet benevolentiam civium. Cic.* Læl. Ἀδευκής, *amarus, acerbus, in-suavis,* πικρὸς, ἀηδὴς, δεῦκος γὰρ τὸ γλυκύ. *Etymol.* Vel *inopinatus, inexpectatus,* ἀδόκητος, ἀπροσδ. ut πότμος ἀδευκής. *Hom.* ab α et δέκω pro δέχο-

μαι. *Eustath.* vel etiam ἀνήκυστος, ἀνιστόρητος, ab α & δείκω, narro, ostendo, q. δεικής. *Etymol.* Unde & ἄγνωστος exponit *Hesych.*

ε Virgines virorum cœtibus & frequentiis haud temerè se immiscere debent, invitis præsertim parentibus nedum nuptias contrahere sine parentum consensu. *Hero* apud *Musæum.* Ἀμφαδὸν οὐ δυνάμεσθα γάμοις ὁσίοισι πελάσσαι, Οὐ γὰρ ἐμοῖς τοκέεσσιν ἐπαδέα. Unde & עלמה dicitur Virgo in linguâ Sanctâ, quasi domi latitans, & *abscondita* à conspectu virorum; qualis à *Græcis* dicebatur κατάκλειστος, *conclusa, reclusa* non religionis ergo sed pudicitiæ, & θαλαμευομένη, *in thalamo latens.* Ἡ τε δ' ἡμῶν ἔντοσθε φίλη παρὰ μητέρι μίμνει. *Phocyl.* Νόθος. Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις

ΩΔ. η'.

ΤΩΝ νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
2 ———————— b Μηδέ τι θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισιν τελέθει, εἰ καί ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
3 c Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
4 d Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλή, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
5 e Πείσεται, ἅσσα οἱ αἶσα κατὰ Κλῶθές τε βαρεῖαι
Γεινομένῳ νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
6 f Οὐ γάρ τι στυγερῇ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥ τ' ἐκέλευσεν ἕο μνήσασθαι ἀνάγκῃ
Καὶ μάλα τειρόμενον, καὶ ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναι κέλεται, καὶ πινέμεν, ἐκ δέ με πάντων
Ληθάνει, ὅσσ' ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.

a Νέες (quæcunque) ὠκεῖαι, unde & ἀλιὸς ἵπποι à Poëta vocantur ob celeritatem, ὠκύτατον γὰρ καὶ ἵππος ἐν ζώοις. *Eustath.* Ideóque ἡλίῳ ἀνάκειται, ὡς ταχυτάτῳ ταχύτατος. *Herod.* Euterp. Postremis verbis. Omnes ergo naves celeres, sed *Phæacum* inprimis, per hyperbolen ὠκ. ὡσεὶ πτ. ἠὲ νόημα. Cogitatione nihil celerius. Unde & noster alibi pernicissimum *Junonis* avolantis motum menti humanæ comparat. Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀΐξῃ νόος ἀνέρος, &c. *Il.* ο. Τάχιστον νοῦς· διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. *Thales* apud *Laert. Nihil est animo velocius: nulla est celeritas quæ possit cum animi celeritate contendere. Cic.* Tuscul. 1. *Claud.* de Rapt. *Pros. l.* 2. *Quantum non jaculum Parthi, non impetus Austri, Non leve sollicitæ mentis discurrit acumen.* Icon summæ celeritatis quâ & alii Poetæ post *Homerum* usi: *Hesiod.* Scut. *Herc.* Ὁ δ' ὥστε νόημ' ἐποτᾶτο. *Theogn.* Αἶψα γὰρ ὥστε νόημα παρέρχεται ἀγλαὸς ἥβη. *Q. Calab.* l. 12. Θέεις ἦν τε νόημα· Ἄλλο διὰ νεφέων. *Orph.* hymn. in *Eumenid.* Ὠκύδρομος ὥστε νόημα. *Naves aves* quibus remi pro alis—εὐήρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται, ut Poeta alibi, & *Hesiod.* Νηὸς πτερὰ ποντοπόροιο. Schol. *Aristoph.* Avibus. Αἱ νῆες ἀντὶ πτερῶν τὰς κώπας ἔχουσι· quanquam vela etiam pro alis sunt. Unde & Naves appellat *Æschylus* Prom. V. λινόπτερα ναυτίλων ὀχήματα, h. e. τὰ ἔχοντα τὰ ἄρμενα ὡς πτερά, & rectè exponit *Schol.* & *velivolum mare* post *Lucret.* dixit *Virg.* Idem & *Mercurium* volare *Remigio alarum.* Hæc igitur κατ' ἀντιστροφὴν dicuntur, Remi sunt alæ navium & alæ sunt remi avium. *Onosand.* Strategic. c. 1. Ubi enumerans virtutes boni Στρατηγοῦ seu Imperatoris. Oportet eum inquit præterea esse Νοερὸν· ὀξὺν γὰρ εἶναι δεῖ τὸν στρατηγὸν ἐπὶ πᾶν ἄπτοντα (ea enim vera lectio juxta *Rigaltium*) διὰ ὀξύτητος ψυχῆς κατὰ τὸν Ὅμηρον ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα. Alludit autem omninò ad hunc locum etiam *Themist. Euphrad.* Orat. 6. Θᾶττον πτεροῦ καὶ νοήματος. Porrò aptè conjunguntur πτερὸν καὶ νόημα. Siquidem Πτερὸν τοῦ ἀνθρώπου λογισμός,

θαλάμοισι. Μηδέ μιν ἄχρι γάμων περὶ δόμων ὀφθῆναι ἐάσης: Rectè; nam Εἰς ὄχλον ἕρπειν παρθένοισιν οὐ καλόν. *Eurip.* Orest. & Γυναιξί τοι αἰσχρὸν μετ' ἀνδρῶν ἑστάναι νεανιῶν. Id. Electr. Καὶ πῶς ἀκραιφνὴς ἐν νέοις στρωφωμένη ἔσαι; Id. Alcest. Ἀμυδάδιον γ.] Huic opp. φώνεις ἐωνὴ apud *Musæum*. Et Γαμοκλοπίειν apud *Phocyl*. Λάθρη φιλότητι μιγῆναι & Κρυπταδίη φιλότητι μιγῆναι· alibi apud *Hom.* qui & filium spurium utpote ex occulto concubitu natum proinde Σκότιον appellat. Quare autem μίσγεσθαι de conflictu venereo usurpatum, & cur ἡ Συνουσία μίξις appelletur, mallem alii dicant quàm ego. Vid. igitur *Nemes.* De Nat. Hom. c. 25.

O D. 7.

1 [a] *EOrum naves veloces, ceu ala aut cogitatio.*
2 ———— [b] *Nequid animo*
Paveas: audax enim vir in omnibus melior
Operibus est, etiam si quando aliundè veniat.
3 [c] *Verùm is & perdidit populum* suum *improbum, periitq; ipse.*
4 *Pirus super pirum senescit, pomum verò super pomum,*
Porrò super uvam uva, & ficus super ficum.
5 [d] *Patietur, quæcunque ei fatum Parcæque graves*
Nascenti nerunt filo, quando ipsum peperit mater.
6 [e] *Haud quicquam improbo ventre impudentius*
Est, qui monet meminisse sui præ necessitate
Etiam valdè afflictum quempiam & in animo dolores habentem.
Sic & ego luctum quidẽ in animo habeo, hic verò prorsus semper
Edere jubet & bibere, & me omnium
Oblivisci facit, quæcunque passus sum, & repleri hortatur.

[a] *Job* 9 26. Prætervolarunt dies mei, ut naves veloces. *Psal.* 90. 9. Annos nostros finimus sicut meditationem.
[b] *Deut.* 31. 8. Noli timere, nec paveas.
[c] *Prov.* 29. 2. Cùm impii sumpserint principatum, gemet populus.
[d] *Job.* 23. 14. Perficit statutum de me. 1 *Thess.* 3. 3. Ut nemo commoveatur ob afflictiones istas; ipsi enim nostis ad id nos constitutos esse.
[e] *Eccles.* 6. 7. Omnis hominis labor ejus ori servit, & tamen appetitus ejus non expletur. *Prov.* 16. 26. Qui laborat, sibi laborat; compellit enim eum os suum.

---

[a] [τὸ νόημα συνθέτως] σιδὲς αὐτῶ. *Chrysost.* Homil. 11. Περὶ τῶν Ἀνδριάν. Quid quod etiam ἐκ νοῦ fluunt (aut fluere debent) ἔπεα, quæ & *Homero* πτερόεντα.

[b] Τόλμη δικαίᾳ καὶ Θεὸς συλλαμβάνει. *Menand.* Οὐκ ἔστι τόλμης ἐφόδιον μεῖζον βίου. Id. Τόλμα καὶ εἰς αἴδαν καὶ ἐς οὐρανὸν ἄνδρα κομίζει. *Antholog. Gr.* Epigr. l. 3. Ἀρχὴ γὰρ τοῦ νικᾶν τὸ θαῤῥεῖν. *Plut.* Themist. *Audentes fortuna juvat.* Virg. Θαρσεῖν χρὴ φίλε Βάττε. *Theocr.* Τολμᾶν ἀνάγκη, κἂν τύχω, κἂν μὴ τύχω. *Eurip.* *Qui homo timidus erit in dubiis rebus, is nauci non est. Plaut.* Mostell.

[c] *Rex malus & seipsum perdit & subditos.* Citat *Pausan.* Arcad. Talis Δημοβόρος βασιλεὺς, *Il. α.* Sed nimirum simul pereunt *Rex* & *Grex*. Qui perdit populum Princeps se perdit & ipsum. Οἱ αὐτῷ κακὰ τεύχει ἀνήρ, λαῷ κακὰ τεύχων· liceat enim huc *Hesiodeum* illud παρῳδεῖν.

[d] Ad *Taprobanam* Insulam hosce versus accommodant. *Diod. Sic.* Biblioth. l. 2. Totum verò hunc locum de *Alcinoi* horto ab *Homero* expressum esse vult *Just. Mart.* Protrept. ad imitationem eorum quæ in SS. de *Paradiso* dicuntur. Τοῦ παραδείσου δὲ εἰκόνα τὸν Ἀλκινόου κῆπον

χῆ τον Ϲῶζιν πιπίνκε. In vilem Sycophantarum annonam hoc hemistichium eleganter detorsit *Aristoteles*. Athenis siquidem jam discessurus, Nolle se dixit diutiùs in illâ civitate manere in quâ Γηεάσκς σῦκον ἐπὶ σύκῳ, h. e. ubi tanta indies succresceret calumniarum seges, adeóque abundarent χάκιστα illa Ͽηεία οἱ Ϲυκοφάντοι. *Diog.* Laert. & *Ammon.* in vit. Aristot. & *Ælian.* Var. hist. 3. 36. & post eos *Eustathius* ad hunc locum.

e *Lucian* Philopatr. Ὡς ἐκ ἔςιν ἀλύξαι ἀνθρώποις ὅτι μοῖρα καὶ κλωςῆρες ἐπείγ. *Theocr.* Idyll. 24. Οὐδ' ὅπ μοίραις τῆ χρεών τ' ἀπαλλαγή. *Eurip.* Hip. Μόρσιμα δ' ὑπ φυγεῖν Ͽέμις. Id. Heraclid. Κλωθὼ τ Λάχεσίν τ καὶ Ἄτροπον, αἳ τ βροτοῖσι Γεινομένοισι διδῦσιν ἔχειν ἀγαθόν τε κακόν τ. *Hesiod.* Theog. Ὅ δεῖ παθεῖν σε, μηδαμῶς Ϲκέψη φυγεῖν *Philem.* apud *Grot.* Excerpt. Ὡς γάρ οἱ ἐπίκλωσεν τάγε δαίμων, Infr. *Od.* π. Τὰς γὰρ μοιρῶν ἀτρέπτες ὅρες πελθεῖν μὲν δυνατὸν, ἐκφυγεῖν δὲ ἐκ ἐφικτόν. *Heliod.* l. 2. Κλῶθες autem (unde Comp.

g *Longâ militiâ (& peregrinatione uti hìc Ulyss.) fessis patriæ atque otii cupido est. Tacit.* Hist. l. 4. Plerique adeò mortales post diuturnam præsertim peregrinationem domuitionis cupidi sunt, patriæque visendæ desiderio flagrant. Ἐν γῇ πατρῴᾳ τερπνὸν ἐκπλῆσαι βίον. *Eurip.* Alcest. Οἶκος φίλος οἶκος ἄρισος: *Dulce & decorum est pro patriâ*, & in patriâ *mori*. Ità *Cic.* ad *Att.* 8. *Pro patriâ & in patriâ mori præclarum.* Et tamen nescio annon verum sit illud quod observat *Plut.* de Exilio. Τῶν φρονιμωτάτων καὶ Ϲοφωτάτων ὀλίγες ἂν εὕροις ἐν τῇ ἑαυτῶν πατρίσι κεκηδευμένες.

7 g Καί περ πολλὰ παθόντα, ἰδόντα με καὶ λίποι αἰὼν
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῶάς τε, καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
8 ——— h Αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
9 i Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.
10 ——— k Οὔ μοι τοιοῦτον ἐνὶ σήθεσσι φίλον κῆρ
Μαψιδίως κεχολῶσθαι· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.

h *Cyril. Alex.* c. *Julian.* l. 7. *Aristoph.* Οὐ γὰρ ἐν νέοις τὸ Ϲοφὸν ἔνεστιν, ἀλλ' ἐν πρεσβύτεροις. Vid. supr. *Il.* ψ. Νέον νίκησι νόον.

i Πολὺ τὸ δύσζηλον ἡ φύσις ἔχουσα καὶ τὸ βάσκανον. *Plut.* de Tranquill. Φύσει μὲν γὰρ ἐπίφθονον χρῆμ' ἄνθρωποι. *Philostr.* Vit. Sophist. Ζῆλος δ' ἀνθρώποισιν ὀϊζυροῖσιν ἅπασιν. *Hesiod* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1.

k Εἰκῆ καὶ μάτην ὁ χολοῦται ὁ σπουδαῖος. *Eustath.* Οἱ ἀκρόχολοι ὀξεῖς καὶ πρὸς πᾶν ὀργίλοι,

κατακλῶθες) per metaplasmum pro κλωθοὶ à sing. κλωθώ. (*Eustath.*) δηλοῖ δὲ τὰς μοίρας παρωνομασθείσας ἀπὸ μιᾶς αὐτῶν τῆς κλωθοῦς. Ἐτυμολογία δὲ τοῦ κατακλῶθες, τὸ, νήσαντο λίνῳ, ὅ ἐστιν, ἐπέκλωσαν.

[f] Eleganter, uti sole:, *Oppian.* Hal. 3. Ὡς οὐδὲν λιμοῖο κακώτερον οὐδὲ βαρείης Γαστέρος, ἣ κρατέει μὲν ἐν ἀνθρώποισιν ἀπλωὴς, Καὶ χαλεπὴ δέσποινα ζωῆς ἐστι. *Ventre nihil novi frugalius*, ut *Juvenalis* (Sat. 5.) Et *Ventre nihil novi importunius*, inquit *Ulysses* hoc in loco. Siquidem *Est magister artis* Rhetoricæ, & potentissimus Orator *Venter*; *Quid non mortalia pectora* (suadet, imò) *cogit* Importuna *fames? Venter non habet aures*, at linguam habet. *Venter præcepta non audit: poscit, appellat. Sen.* Epist. 21. ubi & duos hosce *Hom.* versus citat *Lipsius* in Comment. Hinc Proverb. *Molestus interpellator Venter. Erasm.* Infr. *Od.* ρ. Γαστέρα - Οὐλομένην, ἣ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι. Ubi plura vid.

7 [f] *Quantumvis multa passum me relinquat vita, ubi videro Prædium meum, & servos, & excelsam magnam domum.*
8 ——————— [g] *Semper enim juniores desipiunt.*
9 [h] *Suspiciosi* seu Zelotypi *sumus super terram genus hominũ.*
10 ——— [i] *Non mihi hujusmodi in pectore charum cor, Temerè ut irascar; potiora autem honesta omnia.*

[f] 2 *Sam.* 19 37. Moriar in civitate mea, & sepeliar juxta sepulchrum patris mei. [g] *Prov.* 7. 7. Vidi inter imperitos, animadverti inter juvenes, vecordem adolescentem. 22. 15. Stultitia colligata est in corde pueri. [h] *Num.* 5. 14. Si spiritus Zelotypiæ concitaverit virum. [i] *Prov.* 14. 17. Iracundus temerè agit. *Eccles.* 7. 9. Nè sis velox ad irascendum.

λοι, καὶ ἐπὶ πᾶσι. *Aristot.* Eth. 4 5. *Sicut pueri qui tam parentibus amissis flebunt quàm nucibus. Sen.* de Irâ 1. 12. Licet utique κεχολῶσθαι, sed non μαψιδίως, nec irasci malum est (quicquid dixerint *Stoici*,) sed temerè & immeritò & immodicè irasci. Γνωμικὸν δὲ πάντως τὸ, Ἀμείνω δ', &c. *Eustath.* Vid. infr. *Od.* ο.

Ο Δ. Θ'.

1 [a] ΤΟ'Ν περὶ μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε.
'Οφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
2 [b] Πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
3 [c] Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ συνήορός ἐστι θαλείῃ.
4 [d] Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης,
"Ανδρα γε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.
5 ———— [e] Ἔοικε δὲ σ' ἴδμεν ἄλεθας·
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρα κεν ᾖσιν,
Ἤ ὅτι ποσσίν τε ῥέξει καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
6 [f] Οὕτως οὐ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
'Ανδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
'Αλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει, οἱ δέ τ' ἐπ' αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν, ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν.
'Ερχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν,
'Αλλ' οὔ οἱ χάρις ἀμφιπεριστέφεται ἐπέεσσιν.

[a] *Max. Tyr.* Dissert. 22. *Apollon.* de Syntax. lib. 2. *Aristid.* to. 3. Or. pro *Rhet.* ex hoc disticho adagium excudit Chiliastes, *Malum bono pensatum.* Et ità profectò se habent res humanæ; sunt mala mixta bonis, sunt bona mixta malis. De quâ mixturâ. Vid. supr. ad illum vers. *Od.* δ. Φάρμακα πολλὰ, &c. Fortè & huc pertinet proverbialis ille versiculus apud Schol. *Aristoph.* Vesp. 'Εν δὲ Πάφῳ ψυχρὸν μὲν ὕδωρ, καλαὶ δὲ γυναῖκες. Et illud ejusdem *Aristoph. Plut.* 'Επειδὴ καὶ τὸν οἶνον ἠξίους πίνειν, συνεκποτέον ἐστί σοι καὶ τὴν τρύγα. *Pind.* Pyth. 7. Φαντὶ γε μὰν οὕτω κεν ἀνδρὶ παρμονίμαν θάλλοισαν εὐδαιμονίαν, τὰ καὶ τὰ φέρεσθαι, i. e. ἀγαθὰ καὶ κακὰ inquit Schol. Ubi & hunc *Hom.* locum adducit quasi *Pindarico* illi parallelum. Τὴν ἀνθρωπίνην εὐτυχίαν ὑποδηλοῖ κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἔχουσαν συναναμεμιγμένα φαῦλα καλοῖς. *Eust.* in locum. Certè quidem id non expedit Musico, nec in bonis numerandum, oculis privari (etsi nonnulli hìc ità accipiant, ἐπεί φασι μουσικώτεροι οἱ τοιοῦτοι, ὡς μὴ ἀσχολούμενοι περὶ πολλὰ) tamen non rarò fit, ità providente naturâ, ut oculorum defectus aliunde suppleatur: cæcitásque corporis ingenii acie compensetur. Quòd siquis *Homerum* hìc de seipso sub persona *Demodoci* loqui putet, quasi nimirum ille cæcus fuisset musicus, næ eum omnibus sensibus orbum esse dicet *Velleius.* Cæcos tamen se factos somniare, ποιηταῖς ἄριστον esse ait *Artemidor.* Onirocrit. 1. 28. tum alias ob causas, tum & quia λόγος τις ἔχει, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος τυφλὸς ἦν. Et nescio quomodo apud nos fieri solet, ut non pauci triviales tibicines oculis capti sint, ità ut cæcus tibicen aut fidicen, a blind fidler, ferè in proverbium abierit quasi huic hominum generi fatalis sit hæc mixtura ἀγαθοῦ τε κακοῦ τε 'Οφθαλμῶν, &c. Nec verò oculis tantùm, sed & mente capti tibicines. Saltem si verum id, quod tanquam proverbio jactatum apud Veteres citat *Athen.* ex Poeta anonymo Dipnosoph. 8. 'Ανδρὶ μὲν αὐλητῆρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν· unde Adagium suo more formavit Chiliast. *Tibicines mente capti.*

[b] Hinc colligitur veterem eum morem fuisse singula pocula singulis convivis apponendi: quod & aliis ex innumeris Autorum locis ostendere liceret, si opus esset. *Quod nulli calicem tuum propinas,* &c. *Martial.* Et *Claudius* Imp. *convivæ, qui pridiè scyphum aureum surripuisse existimabatur revocato in diem posterum, calicem fictilem apposuit,* teste *Sueton.* Vit. *Claud.*

Πιεῖν

Odyss. 8.

1 *Hunc impensè Musa dilexit, [a]dedit verò ei bonumq; malumq;*
Oculis quidem privavit, dedit autem suavem cantum.
2 [b] *Juxtà verò poculum vini ad bibendum, cùm animus ferret.*
3 [c] *Et cithara, quæ convivio comes est lauto.*
4 [d] *Haud enim ego quicquam puto pejus* esse *alind mari* (*sit.*
Ad hominē perturbandum debilitandumq;, etiamsi valdè robustus
5 ———————— *Decet te callere agonas:*
Neque enim major gloria homini, dum in vivis *fuerit,*
Quàm si pedibus strenuè *rem gerat, & manibus suis.*
6 [e] *Adeò non omnibus Deus* omnia *gratiosa dona dat*
Viris, neque indolem, neque prudentiam, neque eloquentiam:
Alius quidem aspectu deterior est vir,
At Deus formam verbis ornat, alii autem in ipsum (*quitur*
Cum-voluptate intuentur, hic verò inoffenso-sermonis-tenore-lo-
[ee] *Modestè & suavitèr: excellit autem inter congregatos,*
Incedentem verò per urbem veluti Deum suspiciunt:
Contrà verò alius formâ quidem similis est Diis,
Sed non ei gratia coronat verba.

[a] *Job* 2. 10. Si bona suscepimus de manu Dei, mala quare non suscipiamus?

[b] *Esth.* 1. 8. Erat & lex bibendi, ut neminem quis cogeret --ut sumeret unusquisque quod vellet.

[c] *Isa* 5 12. Cithara & lyra, &c. in conviviis vestris. *Sirac.* 32. 5. Concentus Musicorum in convivio vini.

[d] *Ps.* 107. 26, 27. Ascendunt usque ad cœlos (navigantes sc. in mari) & descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescebat, Turbati sunt, &c.

[e] 1 *Cor.* 12. 4. Diversitates donorum sunt.

[ee] *Psal.* 45. 2. Diffusa est gratia in labiis tuis. *Cant.* 4. 3. Eloquium tuum dulce.

Πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.] Οὐ γὰρ ἀναγκαστὸν τὸ συμπόσιον. *Eustath.* in locum. Hinc illud tam frequens apud nostrum de convivis, Σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός. Nondum quippe inoleverat barbarus ille mos provocandi se mutuò majoribus poculis. Nec dum consueverant οἱ συμπόται se invicem *multis urgere cullis.* Bibebant tum quisque pro suo libitu, non pro more, nec ad nutum aut gustum alterius. Et sanè Αὐλοθελὴς ἥδιστος ἀεὶ πότος· ὃς δέ κ' ἀνάγκῃ, Ὑβριστὴς οἴνῳ τ' ἐστὶ, καὶ οἰνοπότῃ, *Gr.* Epigram. *Anthol.* l. 2. Δέδοκται πίνειν ὅσον ἂν ἕκαστος βούληται; ἐπάναγκες δὲ μηδὲν εἶναι. *Plat.* Conviv. Πιεῖν οὐ προσεφέρετο, εἰ μή τις αἰτήσει. *Athen.* l. 4. de *Cleomenis* Spartani conviviis. Quin & idem Dipnosophista l. 1. observat apud *Homerum*, Ἑκάστῳ τῶν δαιτυμόνων παρατίθεσθαι τράπεζαν καὶ κάνεον καὶ δέπας, πιέειν ὅτε θυμὸς ἀνώγει. Et meritò quidem: Nam τὸ πίνειν πρὸς βίαν Ἴσον κακὸν πέφυκε τῷ διψῆν βίᾳ. *Soph.* apud *Grot.* Excerpt. Scitè ergo & salsè *Laco* ille apud *Plut.* (Apophtheg. *Lacon.*) Ἀκούσας δειπνήσοντάς τινας βιάζεσθαι πίνειν, Μὴ καὶ ἐσθίειν, εἶπε, βιάζονται. Et certè videtur esse utrobique par ratio, h. e. planè nulla. Et præclarè *Romulus* (referente *Agell.* l. 11. c. 14.) *cùm in quodam convivio parcè ac sobriè bibisset, dixissetque ei aliquis, Romule, si istuc omnes homines faciant, vinum vilius sit, respondit,* imò verò carum, *si quantum quisque volet, bibat, nam ego bibi quantum volui.* Ergo inter nævos hoc erat *Alexandri M.* quòd καὶ τὸν ἄκρατον προθύμως προπίνων, καὶ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζεν. *Athen.* l. 12. Contrà verò ea e ar

 aliquando

aliquando *Agesilai* cautela in convivio, ut ferè in alteram partem peccare videretur. Qui cùm esset sympofiarcha, pincernam jussit unicuique dare, εἰ μὲν πολὺς οἶνός ἐστιν, ὅσον ἕκαστος αἰτεῖ· εἰ δὲ ὀλίγος, ἐξ ἴσου πᾶσι. *Plut.* Apophth.

^c *Apollo Cereris & Bacchi*, Musica convivii comes, Ἀλλ' ἤγε κιθάρα πάλαι πυ καὶ καθ' Ὅμηρον ἐπὶ τοῖς χρόνοις γνωρίμη τῆς δαιτὸς, &c. *Plut.* Sympos. l. 7. qu. 8. Συνήορος itaque interprete *Plut.* est γνωρίμη, *socia familiaris*, *comes individua*, παρὰ τὸ συναείρεσθαι (idem quod συναίρεσθαι) *conjungi*, *connecti*, unde συνωρὶς biga. *Hesych.* Συνήορος συνηρμοσμένη καὶ συνήθης. Hinc Εὐφώνυς θαλίας dulcisona convivia vocat *Pind.* Pyth. 1. Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ οἷα παίζομεν φίλοι ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ τράπεζαν. Finis autem Musicæ in conviviis non tantùm est oblectare & exhilarare convivantium animos, sed etiam ἀντισπᾶν καὶ πραΰνειν τὴν τοῦ οἴνου ὑπέρβαμον δύναμιν, inquit, *Plut.* l. de Musicâ. quam etiam rationem affert, *Athen.* l. 14.

^d Mare malè audit apud *Græcos* parœmiographos, & inter τὰ κακὰ sic numeratur, ut vix κακώτερον ἄλλο. Πῦρ, καὶ θάλασσα, καὶ γυνὴ, κακὰ τρία. *Sen.* in & de *Medea*, *Majúsque mari Medea malum.* Et alterum proverb. Πᾶσα θάλαττα θάλαττα, *Aristagor.* in Antholog. i. e. Quodvis mare malum & infidum, & nescio quàm verè dictum sit illud tam frequens apud *Græcos* parœmiographos ex *Eurip.* Iphig. Taur. cujus meminit & *Laert.* & *Plato*, & *Eustath.* *Il.* κ. Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. (Quod fortasse an de aqua marina ad lustrationes adhibita intelligendum) Certè Θάλασσα πίνει πολλὰ γ' ἀνθρώποις κακά. Nec immeritò fortè *Antiphanes* apud *Stob.* Ἐν γῇ πένεσθαι κρεῖττον ἢ πλουτοῦντα πλεῖν. Quid quòd nonnulli πόντον ἀπὸ τοῦ πόνου, ab *ærumna* & *labore* dictum volunt. Hinc illud Nævii apud Fest. *Námque nullum pejus macerat humanum, quamde mare sævum* (mirum ni respexerit hunc *Hom.* locum) *Vires cui sunt magnæ, topper confringent importunæ undæ.* Addo & illud ex *Astrampsycho* in *Onirocrit.* Φλοῖσβος θαλάσσης ταραγμάτων δηλοῖ κλόνον.

^e Hùc fortean respicit *Pind.* Nem. 7. Ὑμνητὸς οὗτος ἀνὴρ γίνεται σοφοῖς, ὃς ἂν χερσὶν ἢ ποδῶν ἀρετᾷ κρατήσας, &c. Ain' verò, mi *Homere*? annon ex ingenio, animíque solertiâ μεῖζον κλέος, quàm ex robore & fortitudine corporis? Σοὶ δὲ ἀλλ', ὦ ποιητὰ, ἐπὶ τίνι τὸ κλέος μέγα τοῦ πηρῶ μὲν --- ἐν λόγοις δὲ ἄλλως εὐκλεεστάτῳ; ἆρα γε ἀληθῶς ἐπιλαθέσθαι γνωμολόγεις; ἤκουσα φησὶν ἀλλὰ περὶ τοῦ φιλάθλου ὁ λόγος, *Eustath.* ad locum. Φίλαθλος γὰρ καὶ φιλογύμναστος ὁ περὶ τὴν τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἀρμενίζων θήραν. *Philo.* de Insomn. Porrò autem hæc ars gymnastica ideò tantoperè à veteribus præsertim *Græcis* celebrata, & athletæ & agonistæ tanto in pretio & honore habiti, quia sc. hi agones seu ludi gymnici quædam quasi προμελετήματα & προγυμνάσματα erant τοῦ πολέμου, & ad rei militaris peritiam bellicámque virtutem multum conferebant. Ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίας χρήσιμος πρὸς τὴν ἀνδρείαν τὴν ἐν τοῖς πολέμοις. *Dionys. Halic.* in τέχνη περὶ τῶν πανηγυρ. Ποσσὶν τε ῥέξει καὶ χερσὶν] Hinc Gr. Χείρων *pejor*, *inferior*, propriè quem χειρὶ *manu* subigimus: Et Lat. *Pessimus* à *pessum*, qui pes-

^g Forma sine prudentiâ fordet. Οἷς εἶδος τὸ εἶδος ἀνδὶ τῆς ἀρετῆς. *Eust.* Vid. supr. *Il.* θ. 9. ¶ Φωλεὸς propriè est *nidus* avium, seu *cubile* ferarum; metaphoricè, *ludus literarius*, παιδευτήριον κατὰ γλῶσσαν (*Eust.*) ut & μυρμηκιὰ, propriè *nidus*, seu *antrum* & *cubile formicarum*, metaphoricè etiam pro *Scholâ* seu *gymnasio* ponitur. Juxta duplicem hanc notionem vocis φωλεὸς duplex etiam Etymon & significatio est hujus vocis ἀποφώλιος, ut sit vel ὁ ἀδόκιμος καὶ ἄγονος καὶ ἄκαρπος. *reprobus*, *rejectaneus*, *evanidus*, *irritus*, ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐκ τῶν φωλεῶν ἀπορριπτομένων οὐρίων ὠῶν, ut Οὐκ ἀποφώλιοι εὐναί. *Od.* λ. vel ὁ ἀπαίδευτος, καὶ ἀδίδακτος, παρὰ τὸ φωλεὸν, ὃ δηλοῖ παιδευτήριον, ut hìc, & infr. *Od.*

7 ^g Ὣς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε, νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
8 ^h Ὤρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
Εἰπὼν οὐ κατὰ κόσμον. ———————
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπεῖν.

sum it, & hoc fortè à *pes*, q. qui *pedibus* prosternitur, aut subjicitur; quia *quem domamus*, *subjicimus* χερὶ ἢ ποσί. *Martin.* Lex. Philolog.

f *Non omnia possumus omnes.* Virg. Multis multa Dii dedere, nulli omnia. *Ingenio pollet, cui vim natura negavit.* Non semper (quid si dicam rarò?) in eodem ore conveniunt forma & facundia, κάλλος & κομψέπεια. *Non formosus erat, sed erat facundus Ulysses.* Τὰς τὴν ὄψιν ἀμόρφους ἀναπληροῖ ἡ τοῦ λόγου πιθανότης. *Athen.* l. ult. *Si mihi difficilis formam natura negavit, Ingenio formæ damna rependo meæ. Sappho* apud *Ovid.* Epist. Et *Claudian.* Paneg. 1. in *Stilic. Nunquam sincera bonorum Sors ulli concessa viro: quem vultus honestat, Dedecorant mores: animus quem pulchrior ornat, Corpus destituit: bellis insignior ille, Sed pacem fœdat vitiis*, &c. Nempe oraculum est id quod alibi canit noster Ἀλλ᾽ οὔ πως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν· & Cygnus ille *Dircæus* Nem. 7. Τυχεῖν δ᾽ ἓν ἀδύνατον εὐδαιμονίαν ἅπασαν ἀνελόμενον, & Olymp. 1. Ἐπ᾽ ἄλλοισι δ᾽ ἄλλοι μεγάλοι. Ἄλλος μὲν οὖν ἐν ἄλλῳ ἀγαθός, καὶ ἄλλος ἐν ἄλλῳ βελτίων ἑτέρου. *Philostrat.* Vit. Soph. l. 2. Citat porrò hosce versus, Ἄλλος μὲν γάρ τ᾽ εἶδος, &c. *Galen.* Protrept. c. 4. *Lucian.* Amorib. *Aristid.* to. 3. Or. pro Rhetor. Ἀσφαλέως ἀπροσκόπως, *inoffensè*. Κυρίως δὲ σφάλλεσθαι (*labi, titubare, cæspitare*) ἐπὶ ποδῶν, ut & προσκόπτειν, ὅθεν ἐξελήλυθεν τοῖς ὕστερον τὸ, φορητότερον εἶναι ποσὶν ἤπερ γλώττῃ προσκόπτειν· τὸ μὲν γὰρ ἔχει ἀνέγερσιν, γλώσσης δὲ ὄλισθος ἀνέγερτα κακὰ πολλάκις ποιεῖ. *Eust.* Et certè ut communior & facilior, ità & pejor & periculosior est linguæ lapsus, quàm pedum, & Εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει (i.e. σφάλλεται ἐν τῷ λέγειν, sed ἀσφαλέως ἀγορεύει) οὗτος τέλειος ἀνήρ, inquit *S. Jacobus.* Citat porrò hoc Hemistich. *Liban.* Orat. 10. quæ est in *Juliani* Imp. necem. Ὁ δὲ, ὥσπερ Ὅμηρός φησιν, ἀσφαλέως ἀγορεύων. Vid. & *Dionys. Halicarn.* Τέχνη. circa finem ubi explicat quid sit ἀσφαλέως ἀγορεύειν hic apud *Hom.* Αἰδοῖ μειλιχίῃ, &c. Occurrit & hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiod.* Theog. uti & proximè sequens, nisi quòd pro εἰσορόωσιν in *Hes.* est ἱλάσκονται. Ἐρχόμ.] Citat *Plut.* lib. Ὅτι οὐδὲ ζῆν ἔστιν ἡδέως κατ᾽ Ἐπικ. *Cic.* 3. de Orat. in viri eloquentis laudem excurrens, *Quem stupefacti dicentem intuentur? quem Deum, ut ità dicam, inter homines putant?* Ubi proculdubio hunc *Hom.* versum, Ἐρχόμενον δ᾽, &c. ob oculos habuit disertissimus *Romuli* nepotum. Θεὸν ὥς. Sic alibi apud nostrum nescio quis Θεὸς δ᾽ ὣς τίετο δήμῳ. Et *Hector. Il.* ω. Ὃς θεὸς ἔσκε μετ᾽ ἀνδράσιν· ubi subauditur ὡς, inquit *Eustath.* ὡς θεός. Ἀμφιπεριστέφ. (pro quo legunt nonnulli, sed malè, ἀμφιπεριστρέφ.) Elegans verbum decompositum, q. d. *instar-corona-ornat*, & *circundat.* Exegesis ejus quod paulò ante præcessit, Θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· viz. decor & gratia sermonis, viri præsertim Oratoris corona & ornamentum est. ¶ Στέφειν igitur & στέφεσθαι hìc, & στεφανοῦσθαι alibi apud *Hom.* legitur, sed nusquam Στέφανος in sensu proprio (& semel tantùm in metaphorico, στέφανος πολέμοιο *Il.* ν.) quæ tamen τοῖς μεθ᾽ Ὅμηρον vox usitatissima.

7 *Adeò tibi forma quidem eximia, haud certè aliàs*
Nec Deus ipse quempiam *formaverit; mente autem stolidus es.*
8 f *Commovisti mihi animum in pectore charo*
Locutus adeò *ineptè.* ———————
Mordax enim est sermo tuus, *irritasti autem me* sic *locutus.*

f *Prov.* 15. 1. Sermo durus iram excitat.

Od. ξ. Ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα. Utroque hoc modo exponit *Hesych.* Ἀποφώλιος, μάταιος, ἀδόκιμος, εὐτελής, ἀπαίδευτος. *Phavorin.* posteriori tantùm, Ἀποφώλιοι, ἀπαίδευτοι· φωλεοὶ γὰρ τὰ παιδευτήρια κατὰ Ἴωνας. Quæ ex *Eustathio* habet, ut & pleraque alia in *Homerum* glossemata. Quod verò de suo addit, Οὐ μὴν πᾶς ἀπαίδευτος, ἀλλὰ κατὰ ψυχὴν μόνον, fateor me

me tam ἀπρεπῶλιον esse, ut vix intelligam; quippe qui putabam hactenus πᾶσαν παιδείαν τε καὶ ἀπαιδευσίαν ad animam pertinere.

[h] Ὤρινας θυμὸν, idem quod ἔδακες θυμὸν, ut de θυμοδακὴς μῦθος (ubi ἀναγραμματισμὸν observat *Eustath.* τοῦ θυμὸς καὶ τοῦ μῦθος) *Sermo mordax*, seu *animum-mordens*, eleganti compositione Græcè dicitur θυμοδακὴς, & inverso vocum ordine δακέθυμος. *Anacr.* Δακέθυμά μοι λέγοντες. *Homerus* alibi, Δάκε δὲ φρένας Ἕκτορι μῦθος. *Julian.* Orat. quâdam. Πολλαπὸν δὲ χρῆμα λοιδορία ὡς θυμοδακὴς ἀληθῶς, καὶ ἀμύττον ψυχὴν μᾶλλον ἢ σίδηρος χρῶτα· ubi θυμοδακὴς & ἀμύττον ψυχὴν ἐκ παραλλήλου ponuntur, utrumque ex *Homero* (θυμὸν ἀμύξεις. *Il. α.*) *Quid opus teneras morda-*

9 ——————— [i] Ἀλλ' ἐν πρώτοισιν ὀΐω
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἥβη τε πεποίθεα χερσί τ' ἐμῇσι.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι καὶ ἄλγεσι, πολλὰ γὰρ ἔτλην,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
10 [k] Ξεῖνος γάρ μοι ὅδ' ἐστί· τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε καὶ οὐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ, ἕο τ' αὐτοῦ πάντα κολούει.
11 [l] Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω.
12 [m] Ἠπεδανὸς γενόμην, ἀτὰρ οὔ τι μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω, τὼ μὴ γείνασθαι ὄφελλον.
13 [n] Οὕνεκά σοι καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
14 [o] Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αἰδοῖ οἴκοι ἑκάστη.
15 ——————————— [p] Θεοὶ δωτῆρες ἐάων.
16 [q] Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν.
17 [r] Δειλαί τοι δειλῶν γε καὶ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
18 ——————— [s] Ἔπος δ' εἴπερ τι βέβακται
Δεινὸν ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.

[i] Ὄφρ' ἥβη τε πεποίθεα] *Juventute fretus & manibus*, h. e. ætatis flore & robore fretus, ἓν διὰ δυοῖν, Senectus frangit enervátque vires. Unde votum illud solenne *Nestoris trisecli-senis* (uti eum vocat *Lævius* apud *Agell.*) Εἴθ' ὡς ἡβώοιμι, &c. Et querela *Milonis Croton.* jam senio confecti, de lacertis suis, *At hi quidem mortui sunt.* *Cic.* de Senect. Et adagium apud *Suid.* Ἵππῳ γηράσκοντι τὰ μείονα κύκλ' ἐπίβαλλε. Ἐπὶ τῶν διὰ γῆρας δεομένων ῥᾳστώνης τινὸς καὶ ἀναπαύλης. Quòd si senectæ accedat ærumna, duplex id malum: eóque magis languidum & effœtum corpus efficitur, quando sc. quis κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσι, ut de *Ulysse Hom.* paulò suprá.

[k] *Julian* Orat. 2. Ξένος φανεὶς πρὸς ξενοδόχους οὐδείς. Incert. (fortè *Menand.*) apud *Stob.* Τοῦτο δ' οἱ θεοὶ ἐξεδιδάλαβόντες, μὴ φίλοις τὰ χεῖν ἐᾶν. *Eurip.* Andromach. Hinc *Q. Crispinus* apud *Valer. Max.* 5. 1. *At me fœdus amicitiæ, Diique hospitales hostili certamine congredi tecum vetant. Tuum ergo crimen sit, hospitem occidere voluisse, meum non eris hospes occisus.*

[l] *Dio Chrysost.* Orat. 36. Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν, &c. οὔτε Πλάτωνι, οὔτε Ὁμήρῳ. Hinc proverbium hausit *Erasmus*, *Antiquis debetur* veneratio, veluti (inquit) *si quis neget se cum Tullio velle de eloquentiâ contendere*, quanquam *Eustath.* οὐκ ἐθελήσω hic exponit, οὐ δυνήσομαι.

[m] Λύπης πάντως ἄκρας τὸ τοὺς γονεῖς αἰτιᾶσθαι τοῦ τεκέσθαι. *Eustath.* Hoc tamen præ nimio dolore fecit & vir sanctus *Job* c. 3. Τοῖς μὲν γὰρ διὰ φύσιν αἰσχροῖς οὐδεὶς ἐπιτιμᾷ. *Aristot.* Eth. 3. 5. ¶ Ἠπεδανὸς *debilis, infirmus*, (cui opp. ἄρτιπος versu præced.) idem quod ἀβληχρὸς, ἀλαπαδνὸς, ἀμενηνὸς, ἀκιδνὸς, ἄκικυς, (quæ singulæ voces sunt *Homericæ* pro ἀσθενὴς) ab α & πέδον, *solum*, quasi *insolidus*, *instabilis*, ἀβέβαιος *infirmus*, cui opp. ἔμπεδος. Qui primigeniam naturæ labem & corruptelam, à parentibus derivatam, impatienter deplorat, præsertim si in eâ sit sententia, quòd hæc non tam iniquitas est, quàm infirmitas, non tam malitia, quàm

miseria,

ci radere vero Auriculas? Perſ. Sat. 1. Ξίφος τιτρώσκει σῶμα, ὁ δὲ νοῦν λόγος. Vet. Com. Hinc *Cynici* à mordacitate, & caninâ eloquentiâ ſic dicti; itâ ſc. πεφυκότες, Ὥστε δακεῖν κραδίην ῥήμασιν, οὐ στόμασιν ut de *Antiſthene* inquit *Laertius* ſic in illum Ἀπόκωμα Epigrammate. *Intromittuntur (quanquam rarò) inter cœnandum mimici ſales, ità ut nullus conviva mordacis linguæ felle feriatur. Sidon. Apoll.* l. 1. Epiſt. 2. Cavendus autem θυμοδακὴς μῦθος, nè, ſi *ſermone mordeas,* viciſſim *mordearis.* Siquidem Ὁπποῖόν κ' εἴπῃσθα ἔπος, &c. *Il. υ.* & *Audibis malè ſi malè dices mihi. Cæcil.* apud *Agell.*

9 ———————— *Verùm inter primos*
Puto me fuiſſe. donec juventâ fretus-eram, & manibus meis.
Nunc autē opprimor ærumnis et doloribus; multa enim paſſus-ſum,
Virorúmque prælia ſubiens *ſævóſque fluctus tranſiens.*
10 *Hoſpes enim mihi ille eſt; quis cū homine-comiter-eum-excipiente contenderet?*
Inſipiens utiq; ille, & nullius-pretii eſt vir,
Quicunque hoſpiti antagoniſtam ſe obtulerit in certaminibus
Gentē apud exteram, ſuaſq; res omnes & rationes *imminuit* impedítque.
11 [g] *Cum viris autem priſcis contendere nolo.*
12 *Debilis natus-ſum, verùm nemo alius mihi in cauſa-eſt,*
Niſi parentes ambo, [gg] *qui utinam me non genuiſſent.*
13 [h] *Quoniam tibi pulchra filia, ſed non prudens.*
14 [i] *Fœminæ autem Deæ manebant præ-pudore domi ſingulæ.*
15 ———————— [k] *Dii datores bonorum.*
16 [l] *Non rectè-ſuccedunt mala opera:* [m] *aſſequitur tardus celerē.*
17 [n] *Miſeræ pro miſeris etiam ſponſiones adſpondendum.*
18 ———————— *Verbum ſi quod dictum ſit*
Grave, ſtatim illud ferant abripientes procellæ.

[g] *Gen.* 6. 4. Gigantes erant in terrâ diebus illis---ii ſunt potentiſſimi illi, qui fuerūnt jam olim viri celeberrimi. *Sirac.* 44. 1, &c. Laudemus viros glorioſos, parentes noſtros, &c.

[gg] *Job* 10. 18. Cur eduxiſti me ex utero? utinam periiſſem! &c. [h] *Prov.* 11. 22. Mulier formoſa & fatua. [i] *Tit.* 2. 5. Temperantes, caſtæ, domi manentes. [k] *Matth.* 7. 11. Dabit bona (ſc. Deus) petentibus ſe. *Jac.* 1. 17. Omne datum optimum & omne bonum perfectum deſuper eſt, deſcendens à Patre luminum. [l] *Prov.* 11. 21. Manus in manu non erit innocens malus. Et 29. 6. Peccatum viro malo damnoſum eſt. [m] *Eccleſ* 9. 7. Vidi ſub ſole, nec velocium eſſe curſum. [n] *Prov.* 6. 1. Si ſpoponderis pro amico illaqueatus es, &c. Et 22. 26. Noli eorum eſſe, qui manum præbent, qui debitorum ſponſores ſunt, &c.

---

miſeria, non tam culpa quàm calamitas, non tam peccatum quàm pœna peccati: (quod annon *Pelagianum* ſit dogma diſquirant alii) is hâc *Vulcani* ſeu apologiâ ſeu querelâ haud inconcinnè uti poterit, Ἠπεδανὸς γενόμην, &c.

[n] Οἴη κερδηνῇ; ἀλλ' ἐγκέρδειαν οὐκ ἔχεις, ut apud *Æſop.* vulpes in fabula. Παύρους ἀνθρώπων ἀρετὴ καὶ κάλλος ὀπηδεῖ· Ὄλβιος ὃς τούτων ἀμφοτέρων ἔλαχεν. *Theogn.* Τοὺς εὐειδεῖς καὶ ἀπαιδεύτους ὁμοίους ἔφη εἶναι ἀλαβάστροις ἔχουσιν ὄξος. *Diogenes* ſc. *Raram facit miſturam cum ſapientiâ forma. Petron.* Satyr. Ἀφορᾶν οὖν δεῖ εἰς τὸν νοῦν, καὶ μὴ εἰς τὴν ὄψιν, ut hero ſuo olim dixit *Æſopus.* Adeò longè formoſior & amabilior eſt

animi quàm corporis virtus ac pulchritudo. Et *Ganymedes* ipse non tam ob corporis quàm animi præstantiam in cœlum raptus; si *Socrati* credimus de Amore disputanti apud *Xen.* in *Conviv.* Καὶ ἐγὼ δέ φημι καὶ Γανυμήδην ἐ σώματος ἀλλὰ ψυχῆς ἕνεκα ὑπὸ Διὸς εἰς Ὄλυμπον ἀνενεχθῆναι. Insignis sanè locus, quem & eò lubentiùs hùc adduco, quòd suprà citatum oportuit ad *Il. υ.* Gnom. 3. ubi de *Ganymede*.

° Αἱ λαμπραὶ αἱ θεαὶ διὰ σιμνότητα· uti hunc locum παραφράζει *Clem. Alex.* Protrept. Τῇ γυναικὶ κάλλιον ἔνδον μένειν, ἢ θυραυλεῖν, *Xen.* Oeconom. Εἰς ὄχλον ἔρπειν παρθένοισιν, ἐ καλόν. *Eurip.* Orest. Hinc ὁ Φειδίας Ἀφροδίτην ἐποίησε, χελώνην πατῶσαν, οἰκουρίας σύμβολον τῇ γυναικί. *Plut.* Conjug. Præcept. Hinc (ut Lat. *Adulter* q. *ad alteram* sc. accedens; ità) Græc. Μοιχὸς juxta nonnullos à μὴ & οἶκος, q. qui *domi non manet*, sed exit foràs, & huc illuc vagatur ad explendam libidinem. Et Φοιτὰς *meretrix*, παρὰ τὸ φοιτᾶν, q. *vagabunda*, quia sc. huc illuc itat, cursitátque ad captandos & pelliciendos amatores & in *domo non manent pedes ejus*, prout eum graphicè depingit Parœmiographus sacer cap. 7.

ᴾ *Omne bonum Dei donum*, Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώρημα τέλειον (quod sic versu heroico pronuntiâsse B. Apostolum divino spiritu afflatum observat inter alios *Fed. Morell.* Scholiis in *Dion. Chrysost.*) ἄνωθεν ἐστι, &c. Τῶν μὲν ἀγαθῶν ἐδένα ἄλλον ἢ θεὸν αἰτιατέον. *Plat.* de Rep. 2. Ἐκ θεῶν γὰρ μαχαναὶ πᾶσαι βροτέαις ἀρεταῖς, &c. *Pind.* Pyth 1. Θεοὶ δὲ ἀεὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ παρέχεσιν, ὥσπερ ἥλιος ἀνίσχων τὸ φῶς. *Procl.* in *Platon.* Theolog. l. 1. c. 18. Ὁ θεὸς χαρίζεται τὰ ἀγαθὰ πᾶσιν. *Philo.* Allegor. Κεκλῦθι πανυπέρτατε, δῶτορ ἐάων, Δῶτορ ἀπημονίης. *Callim.* hymno in *Jovem.* *Commoda quibus utimur, lucémque quâ fruimur, spiritúmque quem ducimus, ab eo* (*Deo sc.*) *nobis dari atque impertiri videmus.* *Cic.* pro *S. Rosc. Amer.* (*Aristid.* to. 3. Or. pro Rhetor.) Videntur, inquit, Poetæ *Mercurium*, utpote τῆ λόγιον & eloquentiæ præsidem, τέτε χάριν τοῦ κοινοῦ τῶν θεῶν μόνον κληθῆναι ὀνόματι· κοινῇ μὲν γὰρ ἅπαντας δωτῆρας ἐάων ὀνομάζουσιν· ἰδίᾳ δ᾽ ἔτω μόνον τῦτον, καὶ ἀκάκητά γε καὶ ἐριούνιον. Sunt autem hæc duo *Mercurii* Epitheta apud *Hom.* Hinc *Æschyl.* Ἑπτ᾽. ἐπ᾽. Θήβ. Erinnyn vocat τὴν ὠλεσίοικον θεὸν, ἐ θεοῖς ὁμοίαν· ubi Schol. Θεὸν Ἐριννὺν ἐδὲν ἔχουσαν θεοῖς ὅμοιον· πᾶς γὰρ θεὸς ἀγαθοποιός. Θεοὶ γὰρ δωτῆρες ἐάων. ¶ Ἐάων, *Bonorum*, monoptoton, in hâc saltem significatione. Non ab ἐὺς *bonus*, refragatur enim tum spiritus, tum analogia, sed ab ἑὸς, ἴδιος *suus*, *proprius*: nam ut φίλος sæpè apud *Hom.* est ἑὸς, quia suum cuique charum, ità vicissim Ἑὸς pro ἀγαθὸς, quia *bonum* quisque *suum* ac *proprium* esse vult. ἰδιοποιεῖται γάρ τις τὸ ἀγαθόν. *Eustath.* qui & neutrius gen. esse vult. κατὰ πλεονασμὸν τῦ α. quanquam alii feminin. faciunt, κατ᾽ ἔλλειψιν, subintellig. δωρεῶν. Idem jam hemistich. ha-

19 ᵗ Μνήσῃ ἐμεῖ᾽, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι᾽ ὀφέλλεις.

20 ᵘ Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ

Τιμῆς ἔμμοροί εἰσι, καὶ αἰδοῦς, οὕνεκ᾽ ἄρα σφέας

Οἴμας μοῦσ᾽ ἐδίδαξε, φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.

21 ————————— ˣ Ὁμῶς τερπώμεθα πάντες

Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνοι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω.

ᵗ Memento benefactorum, imò & creditorum: Μνῆσαι, ὅ,τω καὶ ὅ,τι ὀφέλλεις (h. e. ὀφείλεις) nè fortè id merearis, quod apud *Tyrrhenos* in more positum refert *Heraclid.* de Polit. Ὅταν δέ τις ὀφείλων χρέος μὴ ἀποδιδῷ, παρακολυθῶσιν οἱ παῖδες ἔχοντες κενὸν θυλάκιον εἰς δυσωπίαν. Quanquam profectò plurima hodiè lenta nomina non tam crumenam pecuniâ, quàm conscientiam bonâ fide vacuam habent. Ζωάγραι hic sunt μισθὸς ὑπὲρ τῦ τὸ ζῆν ἀγεῖραι, ὃ ἐστι περιποιῆσαί τινι, alioqui communiter, ζωάγρια sunt τὰ διδόμενα ἐν πολέμῳ ὑπὲρ ζωγρήσεως λύτρα (quæ & ἄποινα) à verbo ζωγρεῖν, q. ζωὸν ἀγρεῖν. *Eustath.* ad locum. Sed quomodocunque ζωάγρια sumantur, optimè sanè ac meritissimè cuique Christiano cecinere poterit hoc carmen Beatiss. noster Servator, Μνῆσαι ἐμεῖ᾽ ὅτι μοι πρώτῳ (imò & μουνῳ) ζωάγρι᾽ ὀφέλλεις.

Citat

betur ἀνολεξει apud *Hesiod.* Theogon.

q Divina planè sententia, & Sacræ scripturæ ad amussim conformis. Citant verò *Athen.* lib. 12. Et *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Ἀρετῶν ab ἀρετῆ, prosperitas à virtute, non mirum ergo si ὀκ ἀρετᾶ, &c. Elegantèr *Pindarus*, & ad hanc mentem, Isthm. 7. Τὸ δὲ πὰρ δίκαν γλυκὺ πικροτάτα μένει τελευτά. Et iterum Pyth. 4. Ἐντὶ μὲν θνατῶν φρένες ὠκύτεραι κέρδος αἰνῆσαι πρὸ δίκας. ²Et *Theocr.* Id. 10. Εὑρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν· Ἰδόλιον τραχεῖαν ἐς πένθων πρὸς ἐπίβδαν ὅμως, h. e. *Lucra injusta tristem ferè sortiuntur exitum.* Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ κέρδεα, nec mirum, cùm teste *Hesiodo,* sunt ἴσ' ἄτησι. ¶ Ἀρετᾶν est εὐδαιμονεῖν, sic --ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτὸν, infra *Od.* τ. i. e. εὐδαιμονοῦσι. Οὐδὲν γὰρ ἡ εὐδαιμονία ἕτερον ἀλλ' ἡ ζυγκεφάλαιοις ἀρετῆς. *Eustath.* ad hunc locum. Οἱ κακοὶ δ' ὥσπερ πτύγας ὕπο' ἂν ὀφλισκάνοιεν ἄν. *Eurip.* Ion. Κιχάνει τοι, &c. Hinc παροιμία (inquit *Eustath.*) Ἔστι καὶ χωλῷ δρόμος, cujus tamen parœmiæ nemo alius quod sciam meminit. *Erasmus* certè pro suo more hinc adagium fecit, *Velocem tardus assequitur*, & videtur huc alludere *Theogn.* Καὶ βραδὺς εὔβουλος εἷλεν ταχὺν ἄνδρα διώκων. *Aristid.* to. 3. Or. pro Quatuorv. Ἡττήσεται μὲν ὁ ἰσχυρὸς τοῦ ἀσθενοῦς, ὅταν καιρὸς ᾖ τούτου ——— Ἰλιγγιᾷ δὲ ὁ κρείττων ὑπὸ τοῦ χείρονος, κιχάνει δὲ βραδὺς ὠκύν. *Achæus* Vetus Com. (apud *Diog. Laert.* l. 2. in *Menedem.*) Ἡλίσκετ' ἄρα καὶ πρὸς ἀσθενῶν ταχὺς, Καὶ πρὸς χελώνης αἰετὸς βραχεῖ χρόνῳ, respexit opinor hunc *Hom.* locum.

r Versus satis obscurus. Varias ejus interpretationes habemus apud *Eustath.* Videntur autem in genere hìc damnari αἱ ἐγγύαι, i. e. sponsiones pro aliis juxta tritum illud unius (*Chilonis*, ni fallor) è 7. sapientibus, quod & hinc desumptum putat *scholiast.* Ἐγγύα πάρα δ' ἄτα. Citat porrò hunc *Homeri* versum *Plut.* Conviv. 7. Sap.

s Ex hoc loco videntur cæteri Poetæ tralatitiam illam phrasin mutuati, quâ *ventis* aut *procellis tradere* dicunt pro negligere aut oblivisci. *Theocr.* Διοσκύρ. Τὰ δ' εἰς ὑγρὸν ᾤχετο κῦμα Πνοιὴ ἔχοισ' ἀνέμοιο. *Anacr.* Ἀπειπλοντα μέμειμαι, Πολυφροντίδες τὸ ζυλαὶ ἐς ἀλικλύστους ἀήτας. *Virg.* Æn. 9. *Auræ omnia discerpunt & nubibus irrita donant.* *Eurip.* Troad. Ἀργεῖ ὀνείδη καὶ φυγῶν ἐπαινέσεις Ἀνέμοις φέρεσθαι παραδίδωμι. *Catull.* Nupt. Pel. *Irrita ventosæ linquens promissa procellæ.* *Apollon.* Arg. 1. Ἀλλ' ἀνέμοισι Δῶκεν ἀμπλακίην. Similia invenias apud alios. Citat verò hunc locum *Plut.* *Platon.* quæst. ubi pro βίβακται habetur λέλεκται, verbum nec tam elegans nec tam frequens apud *Homerum.* Similis porrò huic locus supr. *Il.* δ. Εἰ τι κακὸν νῦν Εἴρηται τάδε πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν, ubi μεταμ. idem quod ἀνεμώλια, q. per Syncopen pro μεταναμώλια ab ἄνεμος & ὄλλυμι, q. *ventis dispèrdita*, vel *in ventos evanescentia*, τὰ φέρουσιν ἀναρπάξασαι ἄελλαι. Vid. supr. *Od.* δ. Κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.

19 o *Memor sis mei, quia mihi primò vitæ conservatæ præmia (debes.*
20 *Omnibus enim hominibus terrestribus musici*
Honore digni sunt & reverentiâ, eò quòd ipsos
Cantum musa docuit, amat autem gentem cantorum.
21 ——————— p *Simul oblectemur omnes*
Convivatores, & convivæ; quoniam id multò melius est.

o *Psal.* 103. 2, 4. Nè obliviscaris beneficiorum ejus. ---Qui redimit de interitu vitam tuam.

p *Eccles.* 8. 15. Laudavi lætitiam, quòd non esset homini bonum sub sole, nisi quòd comederet & biberet, atque gauderet. Esa. 10. 19. Ad lætitiam comparatur convivium.

---

a Citat hos versus *Aristid.* to. 3. Or. pro Rhetor. statímque addit, ὥσπερ δεδοικὼς Ὅμηρος ὑπὲρ ἑαυτοῦ μή τις αὐτὸν φῇ παρ' ἑτέρου τι μεμαθηκέναι, ἀλλὰ μὴ παρ' αὐτῶν τῶν μουσῶν. *Hesiod.* de seipso Theogon. Μοῦσαι γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον ἀείδειν. *Q. Calab.* l. 12. Μούσας

Musas invocans, Ὑμεῖς γὰρ πᾶσαν μοι ἐνὶ φρεσὶ θῆκατ᾽ ἀοιδήν.

x Libera & exporrecta frons τοῦ ξενοδόχου optimum in cœnâ ferculum, unde rhythmicus ille versiculus, *Hospitis in mensâ vultum, non fercula pensa.* Convivii comes, ut cithara, sic & lætitia. Et maximum hospitalitati ornamentum hilaritas. Mutuis nempe sermonibus & colloquiis exhilarare se invicem & oblectare debent convivatores & convivæ (ξενοδόχος

y Τί γὰρ ξένοις ξένοισιν ἐστὶν εὐμενέστερον; *Æschyl.* Χοηφ.

Ἐπιψαύει πραπ.] Ἀντιπτωτικῶς κεῖται, pro ἐπιψαύει φρενῶν. Est autem hic versus periphrasis ἀνδρὸς φρονίμου qui sc. adeò est φιλόξενος, ut ei hospes fratris loco habeatur.

z Nemo πάμπαν ἀνώνυμος, omninò nominis expers: alioqui poterit quis esse ἀνώνυμος ὡς ἀκλεὴς καὶ μὴ ὀνομαστός.

22 y Ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνός θ᾽ ἱκέτης τε τέτυκται
Ἀνέρι, ὅς τ᾽ ὀλίγον περ ἐπιψαύῃ πραπίδεσσι.
23 z Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμος ἐστ᾽ ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸς οὐδὲ μὲν ἐσθλός, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται,
Ἀλλ᾽ ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
24 ——— aa Τά-δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
Ἤ κ᾽ ἀτέλεστ᾽ εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
25 bb Οἵ τε φιλόξεινοι, καί σφιν νόος ἐστὶ θεουδής.
26 cc Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεῦξαν, ἐπεκλώσαντο δ᾽ ὄλεθρον
Ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσσομένοισιν ἀοιδή.
27 ——— dd Γαμβρὸς καὶ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
Κήδιστοι τελέθουσι μεθ᾽ αἷμά τε καὶ γένος αὐτῶν.
28 ——— ee Οὐ μέν τι κασιγνήτοιο χερείων
Γίνεται, ὅς κεν ἑταῖρος ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

Eust. Ἀλλ᾽ ἐπὶ πᾶσι τίθενται, &c.] Parentes sunt ὀνοματίθεται, & imponendi nomina infantibus suis jus habent. Imò & lex erat *Athenis*, Τοὺς γονέας θεῖναι τοὔνομα ἐξ ἀρχῆς, καὶ πάλιν ἐξαλεῖψαι ἐὰν βούλωνται. Meminit *Demosth.* Orat. πρὸς Βοιωτόν. Quin & solenne illud erat (quod & etiamnum apud nos obtinet) majori è liberis avi paterni nomen imponere, Ἀξιοῖ δὲ αὐτὸς ὡς δὴ πρεσβύτερος ὢν τοὔνομα ἔχειν τὸ τοῦ πρὸς πατρὸς πάππου. *Demosth.* ibid. Imponebantur autem nomina infantibus decimo aut etiam septimo à partu die (quo ferè tempore & apud nos.) *Suid.* Ἔθος ἦν (loquitur de *Atheniensib.* gente religiosissimâ, optimísque legibus instructâ) τῇ δεκάτῃ τῶν νυκτῶν ἀπὸ τῆς φύσεως -- τά τε ὀνόματα τοῖς παισὶ τιθέναι, καλλιερεῖν τοῖς θεοῖς, ἔπειτα εὐωχεῖν τοὺς συνεληλυθότας· more sc. hodiéq; & apud nos recepto. Dies verò ille, eáq; solennitas *Lat.* dicta *Nominalia* (quâ voce usus *Tertull.* l. de Idol. c. 16. vid. & *Pet. Fabr.* Semestr. l. 1. c. 6.) *Græc.* Ὀνοματοθεσία aut potius Ὀνοματοθέσια (*Lucian.* in Charon.) vetus Gloss. Latino Græc. *Nominalia* Ὀνοματοθέσια. *Harpocration.* Τὰ ὀνόματα ἐτίθεντο αὐτοῖς, sc. τοῖς ἀποτεχθεῖσι παιδίοις, οἱ μὲν τῇ ἑβδόμῃ, οἱ δὲ τῇ δεκάτῃ· Et de septimo die rationem subnectit ex *Aristot.* Hist. Animal. l. 8. ad finem. Ὡς πιστεύοντες ἤδη τῇ σωτηρίᾳ, quia tum demum vitalem credebant infantem. Et quidem veteribus *Græcis* unum tantùm nomen imponi solitum, nostratibus hodiè, ut & reliquis ferè *Europæis*, duo, *nomen* sc. & *cognomen*. Romanis verò primitùs, etiam unum duntaxat, posteà duo, tandem & tria, *prænomen*, *nomen*, *cognomen*. *Appian.* alicubi. Τὰ ὀνόματα Ῥωμαίοις πάλαι μὲν ἦν ἓν ὥσπερ ἀνθρώποις ἅπασιν ἑκάστῳ· μετὰ δὲ ἐγένοντο δύο, καὶ ὁ πολὺς χρόνος ἐξ οὗ καὶ τρίτον ἤρξατό τισιν ἐς ἐπίγνωσιν ἐκ πάθους ἢ ἀρετῆς περιτιθέναι.

aa *Hæc uti Diis visum, facta aut infecta manebunt.* Εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον ταύτῃ γινέσθω. Epict. 4. Θεοὶ δὲ κατὰ σφέτερον πάντα τελοῦσι νόον. *Theogn.* Et noster alibi non semel Ἀλλ᾽ ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται (rectiùs θεοῦ ut hìc θεός.) *Pindar.* Ol. 13. Νῦν δ᾽ ἔλπομαι μέν, ἐν θεῷ γε μὰν τέλος.

bb Θεουδής· δίκαιος, εὐσεβὴς συγγνώμων, θεῷ ἀρέσκων. *Hesych.* Estque vel *Deo similis*, q. θεοειδής vel *Deum timens*, q. θεοδεής, vel *Deo placens*, q. θεοαδής. Viri verè pii, quibus νόος θεουδής.

καὶ ξεῖνοι.) Adeò *mutum* convivium non est *mutuum*, nec mutuò se fruuntur οἱ δαιτυμόνες, ubi cibus tantùm editur, & præterea nihil, nè verbum quidem. Non homines sed pecudes decent hujusmodi dapes, & Τράπεζ' ἀπόνιων τῶν λόγων φάτνη πέλει, ut *Athen.* ex vetere Poeta. Et Χρὴ δ' ἐν συμποσίῳ κυλίκων περινισσομενάων Ἡδέα κωτίλλοντα καθήμενον οἰνοποτάζειν ut verus & vetus *Phocylides* apud eundem Dipnosophistam, l.10.

22 *Fratris loco & hospes, & supplex habetur*
Viro, qui vel tantillum attigit seu nactus est *prudentiæ.*
23 *Non enim quisquam omninò absque-nomine est hominum,*
Neque malus neque bonus, postquam primùm natus sit,
Sed omnibus nomina *imponunt, postquàm genuerint, parentes.*
24 ———— [q] *Ea verò Deus vel effecerit,*
Vel etiam *infecta fuerint, prout illi in animo placuerit.*
25 [r] *Qui hospitales sunt, etiam eis mens est pia.*
26 [s] *Hanc* sc. cladem *Dii struxerunt, destinârunt autē interitū*
Hominibus, ut sit & posteris cantilena.
27 ———— *Gener et socer, qui potissimùm*
Chari & propinqui sunt post sanguinem & genus nostrum.
28 ———— [t] *Haud sanè quicquam fratre inferior*
Est, qui amicus fuerit prudens.

[q] *Act.* 21.14. Quievimus dicentes, Domini voluntas fiat. *Jac.* 4.15. Si Dominus voluerit, faciemus hoc vel illud.
[r] *Rom.* 12.13. Hospitalitatem sectantes.
[s] 2 *Reg.* 6.33. Ecce hoc malum à Domino est. *Amos* 3.6. Erítne malum in civitate quod Dominus non fecerit? [t] *Prov.* 18. 24. Est amicus (aliquando) conjunctior fratre.

θευδὴς, sunt φιλόξενοι, imò φιλοξενίαν διώκοντες (phrasis *Paulina*) ἄξενοι contrà & inhospitales, feri, barbari, inhumani. Et benè est quòd nos φιλοξενίᾳ nostrâ atque humanitate hanc labem jamdudum detersimus, quam majoribus nostris aspersit *Horatius*, cùm dixit, Carm. l.3. Od. 4. *Britannos hospitibus feros*, ubi *Acron*, *Britanni hospites mactabant pro hostia.*

[cc] Οἶτον sc. *cladem*, seu *calamitatem*; bellum intelligit *Trojanum*. Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι, &c. supr. *Il.* ω. Οἶτος θεότευκτος. Calamitates humanæ non fortuitò sed divinitùs & θεοῦ μεγάλοιο ἕκητι contingunt. Vid. locum modò laudatum de duobus doliis, ἐν Διὸς οὔδει καταкειμένοις. Ἐσσομένοισιν ἀοιδή.] Ὁ δὲ οἶτος τῶν Δαναῶν καὶ τῶν Ἰλιέων, ὅς ἐστι καὶ τοῖς ἐσσομένοις ἀοιδὴ, τὴν Ὁμηρικὴν Ἰλιάδα αἰνίττεται. *Eustath.*

[dd] Γαμβρὸς q. γαμηρὸς à γάμος, utpote (ex *nuptiis*) *affinis* κατ' ἐξοχήν. Πενθερὸς à πένθος, q. post consanguineos proximè *lugendus*. Κήδιστος, οἰκειότατος, ἀναγκαιότατος· à κῆδος (ut à κῦδος-ιστος, ab ἔλεγχος-ιστος) affinitas. Vel δι' ὃν (sc. defunctum) μάλιστα λυπούμεθα, à κῆδος *dolor*: Eorum enim δι' οὓς (mortuos sc.) λυπούμεθα οἱ μὲν πηοί εἰσιν, τουτέστιν ἄγχιστοι καὶ κτητοὶ συγγενεῖς (à πάω, -ῶ, *possideo, acquiro*) ὧν κήδιστοι γαμβρὸς καὶ πενθερός· οἱ δὲ φύσει συγγενεῖς, καὶ τούτων οἱ μὲν αἷμα ὡς οἱ παῖδες, οἱ δὲ ἁπλῶς γένος ὡς ἀδελφοὶ, αὐτανέψιοι, ἀνεψιοί· εἰσὶ δέ τινες καὶ δεύτερον τούτοιν, τουτέστιν οὔτε πηοὶ, οὔτε συγγενεῖς, ἀλλ' ἑταῖροι. *Eustath.* Vel φροντιστικώτατος, à κῆδος *cura*, οὗ μάλιστα φροντίζομεν μεθ' αἷμά τε καὶ γένος ἡμῶν. Hæc tamen talis tantáque affinitas haud satìs firmum fuit pacis & concordiæ vinculum, *Cùm gener atque socer diris concurreret armis.*

[ee] Ὡς ἀνὴρ ὅστις πρόποισι συνετὴ θυραῖος ὤν,

μυείων κρείσσων ὁμαίμων ἀνδρὶ κεκτῆσθαι φίλος. *Eurip.* Orest. *Namque hoc præstat amicitia propinquitati, quòd ex propinquitate, benevolentia tolli potest, ex amicitia autem non potest*: uti rectè monet disertissimus *Romuli* nepotum. *Læl.* seu De Amicit. Οὐχ αἷμα λέγω, ἀλλὰ τοῖς ἔργοις εἰώθασι.

Ο Δ. ι'.

1 ª Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἢ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ
Ἥμενοι ἑξείης, παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέησι, καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν,
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
2 ᵇ Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔτι ἔγωγε
Ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
3 ᶜ Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος, οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
4 ———— ᵈ Κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
5 ᵉ Οὔτε φυτεύουσι χερσὶν φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν,
Ἀλλὰ τά γ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ, καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι ————
6 ———— ᶠ Θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων, ἠδ' ἀλόχων. ————

ª Citat *Hermog.* περὶ Ἰδεῶν l. 2. & *Athen.* l. 1. ubi *Eratosthenis* lectionem κακότητος ἀπάσης pro κατὰ δῆμον ἅπαντα memorat & refutat. Porrò *Homerum* fuisse *Epicureum*, h. e. *Epicurei* dogmatis semina jecisse, ex hoc loco collegerunt veterum nonnulli (teste *Senecâ* Epist. 88. *Modò Epicureum*, Homerum, sc. *faciunt, laudantem statum quietæ civitatis, & inter convivia cantúsque vitam exigentis.*) *Athen.* iterum l. 12. hunc locum citans, Ὁ δὲ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, inquit, Ὀδυσσεὺς ἡγεμὼν δοκεῖ γεγονέναι Ἐπικούρῳ τῆς πολυθρυλλήτου ἡδονῆς. Allegat etiam, fuséq; explicat *Lucian.* (quem vide) Dial. de Parasito, ubi & similitèr ad sectæ Epicureæ, vitæque Parasiticæ laudem trahit. Eóque nomine hunc locum exagitat *Plat.* de Rep. 3. Sed frustrà, & immeritò; cùm nihil ferè aliud hìc dicat Poeta, si commodè interpretemur, quàm quod sapientissimus Regum verbis hìc laudatis. Δαιτυμόνες δ', &c. Citatur hic versus ab *Aristot.* Polit. 8. 3. Ἀκουάζωνται] ¶ Verbum purum putum poeticum, paragogicè factum ab ἀκούειν, ut μιμνάζειν à μίμνειν, ἀγνιάζειν ab ἀνιᾶν, ἀγαπάζειν ab -ᾶν, & similia. Vid. *Max. Tyr.* Dissert. 12. ubi hunc locum citat, & ad meliorem sensum trahit. Ἐγχείῃ] ¶ Subjunct. per Epenth. τοῦ ι. pro ἐγχέῃ, adeóque coincidens omninò tam tono quàm literaturâ cum dat. ἐγχείῃ ab ἐγχείη Ion. & Poet. pro ἔγχος hasta. Ἔγχεϊ δ' ἐκέκαστο, *Il.* β.

ᵇ *Ithaca* sc. *Ulyssis* patria: sed metaphoricè ad philosophiam seu virtutem transfertur hoc hemistichium; quæ quidem aspera in initio (etenim Ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν, Καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον, teste *Hesiodo*) sed alendæ educandæque juventuti apprimè utilis. Et certè licet *Agathias* (in Epigram. de *Æsopo*) dixerit, φυκτὴ δ' ἡ τρηχεῖα παραίνεσις, est tamen & Logica, & Philosophia Τρηχεῖ' ἀ. ἀ. κ. Hinc proverb. apud *Erasm.* *Aspera vita, sed salubris*, Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. *Triste exemplum, sed in posterum salubre juventuti erimus* (τραχὺ τὸ παράδειγμα, ἀλλὰ κουροτρόφον.) Verba *T. Manlii* Consulis ad filium, quem, quòd extra ordinem pugnâsset, securi percuti

ὄντα σταθμᾶσθαι τ᾽ ἐς ἀλλήλους στοργὴν ἄνθρωποι. *Procop.* Arcan. Histor. non procul ab initio. Νόμιζ᾽ ἀδελφοὺς τοὺς ἀληθινοὺς φίλους· Incert. apud *Stob.* Contrarium planè est quod monet *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 2. Μηδὲ κασιγνήτῳ ἶσον ποιεῖσθαι ἑταῖρον.

O D. 9.

1 [a] *NON enim ego ullum puto vitæ-genus exoptabilius esse,*
Quàm cùm lætititia occupat populum universum,
Convivæ autem in ædibus audiunt cantorem
Sedentes ordine: juxtà etiam replentur mensæ
Pane & carnibus: vinúmque ex cratere hauriens
Pincerna fert & infundit poculis:
Hoc quidem mihi pulcherrimum cogitanti videtur esse.
2 *Aspera, sed bona, juvenum altrix;* [b] *haud quicquam ego*
Patriâ possum dulcius aliud videre.
3 *Nihil adeò* homini *dulcius suâ patriâ, neque parentibus*
Est, etiamsi quis procul opulentam domum
Terrâ in peregrinâ habitet seorsim à parentibus.
4 ——— [c] *Bona & possessiones multas, quas cepimus*
Divisimus, ut nequis mihi fraudatus abiret suâ-portione.
5 [d] *Neque serunt manibus plantam, neque arant;*
Sed hæc inseminata, & inarata omnia nascuntur,
Triticum, & hordeum, atque vites.
6 ——————— [e] *Jus autem dat & imperat unusquisque*
Liberis suis & uxoribus.———

[a] *Eccles.* 5.18, &c. Est hoc bonum & pulchrum, ut comedat quis & bibat, & fruatur lætitiâ ex labore suo, &c.
[b] *Gen* 30.25. Dimitte me, ut revertar in patriam. *Jer.* 22.10. Non revertetur ampliùs, nec videbit terram nativitatis suæ, (quâ sc. *nihil* ei *dulcius* foret.)
[c] 1 *Sam.* 30.24. Æqua pars erit descendentis ad prælium & remanentis ad sarcinas; & similiter divident.
[d] 2 *Reg.* 19.29. Comedes hoc anno quæ sponte nascuntur.
[e] 1 *Tim.* 3.4. Qui suæ domui benè præsit, qui liberos habeat subditos cum omni honestate.

---

percuti jussit. *Liv.* l. 8. Integrum hunc locum citavit *Cicero*, & ad *Arpinum* suum accommodavit, Epist. ad *Att.* l. 2. Id. l. 1. de Oratore eundem hunc locum sic expressit, aut saltem adumbravit. *Cujus rei* (patriæ sc.) *tanta est vis, ac tanta natura, ut Ithacam illam, in asperrimis saxulis tanquam nidulum affixam, sapientissimus vir immortalitati anteponeret.* In *Matronis* parodia apud *Athen.* l. 4. festivè admodum torquetur hoc hemistichium, Τρηχεῖ᾽ ἀ. ἀ. κ. ad ῥίνην seu squatinam, piscem scabrâ quidem & asperâ cute, sed salubrem satis & nutritioni accommodum. *Arcesilaus* (apud *Erasmum* in Apophtheg.) ad paupertatem traduxit Τρηχεῖ᾽ &c. Quod certè miror unde hauserit *Erasmus* (nec enim ex *Diogene Laertio* vit. *Arcesil.* siquidem ibi non exstat hæc parodia) præsertim cùm philosophus ille non *Cynicus*, nec *Stoicus*, nec omninò ex eorum secta quæ πενίαν καὶ εὐτέλειαν profitebantur, sed contrà potiùs πολυτελὴς ἄγαν, καὶ τί γὰρ ἄλλος ἢ ἕτερος Ἀρίστιππος; teste eodem *Laertio.* Jam ut hìc ab *Homero* ἀγαθὴ κουροτρόφος, ità & alicubi ab Apostolo dici volunt nonnulli Οἰκουροὺς ἀγαθὰς conjunctim, eâdem formâ quâ Latinè diceretur, *bonas matresfamilias.* Porrò κουροτρόφος epitheton

est τῆς εἰρήνης apud *Hesiod.* & *Deli* insulæ apud *Callim.* hym. in *Del.* in initio, Δῆλον Ἀπόλλωνος κουροτρόφον. Citat verò hoc *Hom.* hemistichium *Dio Chrysost.* Orat. 64.

[c] *Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos Ducit*, &c. *Ovid.* Ἡ πατρὶς ὡς ἔοικε φίλτατον βροτοῖς. *Eurip.* Phœn. Ἀλλ' ἀναγκαίως ἔχει πατρίδος ἐρᾷν ἅπαντας. Id. ib. Οὐκ ἄρα τοι μούνοισι φίλη πάτρη μερόπεσσι. *Oppian.* Hal. 1. Πολλῦ γὰρ χρυσίου καὶ πλούτου κρείσσων πάτρα σώφροσι ναίειν. *Eurip.* apud *Stob.* Οὕτως οὐδὲν ἄρ' ἦν φίλτερον ἄλλο πάτρης. *Theogn.* *Ipsa patria dici vix potest, quid charitatis, quid voluptatis habeat.* Cic. Phil. 5.

[d] Lex *Rhadamanthi*, & regula justitiæ *distributivæ*, τοῖς ἴσοις ἴσα νέμοντες, *æqualibus ut æqualia dentur*: μή τις ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης. Μοῖραν πᾶσι νέμειν· ἰσότης δ' ἐν πᾶσιν ἀρίστη. *Phocyl.* ¶ Ἀτεμβόμενος ἀποστερούμενος, cùm genit. rei: alibi ἀτέμβειν (verbum purum putum poeticum) est ἀνιᾶν, κολούειν. Ἴσης, sc. μοίρας, μερίδος, Ellipsis etiam τοῖς καταλογάδην & solutæ orationis scriptoribus familiaris.

[e] Ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται. Proverb. de vitâ beatâ & otiosâ & laboris experte, qualem Κυκλώπειον βίον ab hoc loco appellat *Eustath.* Commentariis suis in Dionysium τὸν Περιηγ. & ante *Eustathium*, *Strabo* de *Albank.* Geogr. l. 11. ubi posteriorem hujus sententiæ versum aut apertè citat, aut potiùs juxta *Casau-*

7 ——— [g] Ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεούς, ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
8 [h] Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα.
9 [i] Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
10 [k] Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι,
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν, τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.
11 [l] Νοῦσόν γ' οὔπως ἐστὶ Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι.
12 ——— [m] Πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον
Ὥστε περὶ ψυχῆς, μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.

[g] *Homerus* vel potiùs alius quis Hymn. Εἰς Ξένους, Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον, ἠδὲ ξένοιο. At *Hom.* nunquam corripit vocalem ante duplicem ξ vel ψ. Ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεοὺς &c.] *Admetus* Rex ad *Themistoclem* supplicem, Θυσιῶν τε ἡγοῦμαι ἁπασῶν χρεῖν ἀμείνω εἶναι θεῷ ἱκέτην φυλασσόμενον. Et huc respexit procul-dubio *Apollon.* Argon. 2. Ἀλλ' ἱκέτας ξείνους Διὸς εἵνεκεν αἰδέσσασθε Ξεινίου, ἱκεσίου τε. Διὸς δ' ἄμφω ἱκέται τε Καὶ ξεῖνοι· ὁ δέ που καὶ ἐπόψιος ἄμμι τέτυκται· & l. 3. Καὶ Διός, ὃ ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερίσχει. & *Virg.* Æn. 1. *Jupiter, hospitibus nam te dare jura loquuntur.* *Pausan.* Achaic. ex oraculo *Jovis Dodonæi.* Μηδ' ἱκέτας ἀδικεῖν· ἱκέται δ' ἱροί τε καὶ ἁγνοί. Porrò Ξενίου Διὸς post *Hom.* meminere *Ælian. Plut. Heliodor. Achill. Tat. Dio Chrysost.* aliiq; complures. Ξείνοισιν αἰδοίοισι] Hospites & peregrini, etiam pauperes, supplicésque sunt αἰδοῖοι, h. e. αἰδοῦς ἄξιοι venerandi, cum cura sc. & reverentia habendi atque tractandi. *Hom.* infr. *Od.* ο. Αἰδοίοισιν ἔδωκα· ubi *Demetr. Phaler.* (ni potiùs *Dem. Alexandrinus*) l. de Elocut. exp. πτωχοῖς, ἱκέταις, ξένοις· quanquam & sunt qui αἰδοίοισιν ibi exponunt ἀφροδισίοις. Vid. *Eustath.* Cæterùm αἰδοῖος apud *Hom.* est & act. *modestus*, *verecundus*, αἰδήμων, ut Αἰδοίη ταμίη, Κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης· & pass. *venerandus*, *reverendus*, *cum cura habendus*, αἰδοῦς ἄξιος, ut hìc & alibi passim. pauper itaque seu mendicus debet esse αἰδοῖος pass. non act.

[h] Δεῖ γὰρ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν, uti dixit, *Antiphanes* apud *Athen.* Dipnos. l. 1. præsertim δύσπεπτα καὶ δυσκατέργαστα (qualia sunt ἀνδρόμεα κρέα) φαγόντας δεῖ πίνειν τὸν οἶνον. Πίε οἶνον, inquit *Ulysses Cyclopi* Anthropophago, *Cyclopis venter* quando jam *turserat alti Carnibus humanis distentus* (*Ennius* apud *Priscian.*) *Bibe vinum*,

bonum occultè respicit. Uti & *Lucian.* de Merc. Cond. Ἀπεχνῶς γὰρ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα τοῖς πιστοῖς τὰ πάντα φύεται. Id. Rhet. præcept. Σοὶ δὲ ἄσπορα καὶ ἀνήροτα φυέσθω πάντα, καθάπερ ἐπὶ τοῦ Κρόνου. Id. *Phalar.* 2. Καὶ τὸ λεγόμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἄσπαρτα ἡμῖν, καὶ ἀνήροτα, &c. *Celsus* apud *Originem* l. 4. Ἡμεῖς μὲν κάμνοντες καὶ ταλαιπωροῦντες μόλις τρεφόμεθα· τοῖς δὲ (beatis sc.) ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται. *Hesiod.* de aureo seculo, Καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρος ἄρουρα Αὐτομάτη πολλόν τε καὶ ἄφθονον. Citat porrò hunc locum *Diod. Sic.* l. 5. & *Strab.* Geogr. l. 13.

f Πᾶσα γὰρ οἰκία βασιλεύεται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτάτου· καὶ τοῦτ' ἐστιν ὃ λέγει Ὅμηρος, Θεμιστεύει δὲ ἕκαστος, &c. *Aristot.* Poli. 1. 1. Ζῆ ἕκαστος ὡς βούλεται Κυκλωπικῶς θεμιστεύων παίδων ἠδ' ἀλόχου. Id. Eth. 10 9. Laudat & *Plato* de Legg. 3. ¶ Θεμιστεύειν, jura dare, propriè Regibus convenit, Οἵ τε θέμιστας ἐκ Διὸς εἰρύαται. Unusquisque autem Paterfamilias Rex est in domo suâ (Οἴκοιο ἄναξ ἔσομ' ἡμετέροιο, ut *Telemachus* suprà) ideóque θεμιστεύει π. ἠδ' ἀλ. Sed & Θεμιστεύειν non solùm est νομοθετεῖν leges dare, verùm etiam χρησμῳδεῖν, oracula dare. *Diod. Sic.* l. 5. Καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, καθ' ὃν δὴ χρόνον τοὺς χρησμοὺς διδόναι μέλλει, θεμιστεύειν λέγομεν ἀπὸ τοῦ τὴν Θέμιν εὑρέτριαν γεγονέναι τῶν χρησμῶν.

7 ———— *Nos utique prehendentes tua genua*
Supplicamus, si quod prabeas hospitale-munus, sive etiam aliter
Des donum, qualis & hospitum mos est.
Sed, O vir optime, verere Deos, supplices enim tibi sumus:
f *Jupiter autem vindex est supplicúmque hospitúmque*
Hospitalis, qui hospites unà reverendos comitatur.
8 *Cyclops, cape, bibe vinum, postquàm comedisti humanas carnes.*
9 *Ter quidem prabui ferens* calicem, *ter autem ebibit temerè &* (*insipientèr.*
10 *Utin ego ultimum edam post suos socios,*
Alios verò priùs; g *hoc tibi hospitale-donum erit.*
11 h *Morbum nullo modo licet à Jove magno* missum *effugere.*
12 —— *Omnes verò dolos & consilium texui,*
Utpote pro vitâ, ingens enim malum propè erat.

f *Deut.* 10. 18,19. Amat peregrinum, (Deus sc.) & dat ei victum atque vestitum: Et vos ergo amate peregrinos. *Psal.* 146. 9. Dominus peregrinos tuetur. *Heb.* 13. 2. Hospitalitatem nolite oblivisci: per hanc enim quidem inscii exceperunt Angelos hospitio. g *Prov.* 12. 10. Miserationes improborum sunt crudeles. h 1 *Sam.* 4. 8. Quis eruet nos è manu Deorum istorum fortium? isti sunt Dii qui percusserunt Ægyptum tot plagis &c. (morbus inevitabilis, quia manus Dei) *Sap. Solom.* 16. 15. Tuam manum effugere impossibile est. 1 *Pet.* 5. 6. Humiliamini igitur sub potenti manu Dei.

---

vinum, imò non vinum, nec sanguinem uvæ, sed hominis, ut *similes habeant labra lactucas*, ut ἀνθρωποφάγος sit αἱματοπότης (*Satia te sanguine*, &c.) Cui cibus humanæ carnes, *Polyphemus* in antro Pro vino humanum meritò bibat inde cruorem. Videtur autem mihi non inconcinnè sic usurpari posse hoc carmen proverbii loco, ut Ironicè viz. moneatur quis conscientiam suam somno vinóque sopire, postquam homicidium aut grave aliquod scelus admisit. Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, &c. Παροιμιωδῶς porrò usurpavit hunc *Homeri locum Hierocles* insignis ille philosophus *Alexandrinus* & Aureorum *Pythag.* Carminum Interpres. Εἰς γὰρ τὸ Βυζάντιον ἀνελθὼν προσέκρουσε τοῖς κρατοῦσι, καὶ εἰς δικαστήριον ἀχθεὶς ἐτύπτετο τὰς ἐξ ἀνθρώπων πληγάς· ῥεό-

μῦθος ἦ τῷ αἵματι βάψας κοίλην τὴν χεῖρα, περιῤῥαίνει τὴν ἱερεῖαν ἅμα λέγων, Κύκλωψ, τῆ, πίε οἶνον, &c. *Theosib. Hieroclis* discipulus apud *Suid.* voce Ἱεροκλῆς. Citat præterea hunc versum Scholiastes *Lycophr.* in *Cassandrâ.* Et *Hephæstion* Grammat. Polymath. l. 2. (apud *Phot.* Bibliothec.) ubi narrat *Alexandrum* M. *Proteæ* strenuo suo combiboni in convivio quodam hoc carmen ceu classicum cecinisse, Πρωτέα, τῆ, πίε οἶνον, &c. ¶ Τῆ, λάβε, δέξαι. Imperat. (à verbo obsoleto, τάω, τῶ, *capio.*) Extat & *Il.* ξ. Τῆ νῦν τοῦτον ἱμάντα, & alibi.

[i] Tertius cyathus apud veteres mysticus & solennis. *Horat,* Carm. l. 3. *Od.* 19. *Qui musas amat impares, Ternos ter cyathos attonitus petet Vates: tres prohibet supra Rixarum metuens tangere Gratia.* Auson. *Ter bibe, vel toties ternos: sic mystica lex est.* Sic anus illa apud *Antiphanem* Comicum (teste *Athenæo*) ipsa se ad bibendum stimulans, Φέρε, inquit, μέχρι τριῶν γάρ ἐστι τιμᾶν τοὺς θεούς. **Stay at the third glass,** *cave tertium, saltem nè ultra tertium,* inquit divinus noster Poeta *Herbertus* in suo *Perirrhanterio.* Tres ergo cyathos admittebant plurimi, sed non ultrà. Et sic **Eubulus** apud *Athen.* l. 2. Τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω τοῖς εὖ φρονοῦσι· τὸν μὲν ὑγιείας ἕνα Ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι, τὸν δὲ δεύτερον Ἔρωτος ἡδονῆς τε, τὸν τρίτον δ' ὕπνου, &c. At nonnulli nè tres quidem, ut *Panyasis* apud eundem ib. Τὴν μὲν πρώτην πόσιν ἀπονέμει Χάρισι, τὴν δὲ δευτέραν Ἀφροδίτῃ, ὕβρει δὲ καὶ ἄτῃ τὴν τρίτην· & *Anacharsis* apud *Laert.* l. 1. Τὴν ἄμπελον εἶπε τρεῖς φέρειν βότρυς, τὸν πρῶτον ἡδονῆς, τὸν δεύτερον μέθης, τὸν τρίτον ἀηδίας, alii ὕβρεως, seu μανίας. Est & Proverb. apud Græcos, Ἢ πέντε πῖνε ἢ τρί', ἢ μὴ τέτταρα, quod tamen non ad numerum cyathorum, sed ad vini & aquæ temperationem referendum. Unde illud de vino parùm generoso, Ἀρ' οἴσει τρία; sc. μέτρα τοῦ ὕδατος. Vid. *Athen.* & *Eustath.* Mos porrò solennis obtinuit libandi tertium poculum *Jovi* Servatori; unde proverbialis locutio, Τὸ τρίτον τῷ Σωτῆρι, apud *Pindarum, Æschylum, Platonem, Athenæum, Aristænetum,* alios.

[k] Hinc Proverb. *Cyclopis donum,* pro eo, q. d. Δῶρον ἄδωρον Soph. *Donum non donum.* Erasm. *Beneficium latronum.* Cic. Οὐ πάνυ με ἡ τοῦ Κύκλωπος ἐκείνη εὐφραίνει δωρεά. *Lucian.* Dialog. Οὖτιν---τὴν Κυκλώπειον ἐτίμας τιμὴν, καὶ τελευταῖος ἐτιμήθης τοῦ κινδύνου. Nazianz. Steliteut. 2. Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι· τοὺς δὲ λοιποὺς πρῶτους, τὸ τοῦ Κύκλωπος ξένιον. [l] Οὖτιν] Fictum hoc *Ulyssis* nomen, quo Cyclopem fefellit vir ille πολύτροπος καὶ πολύμητις, quò & ipse etiam paulò infrà alludere videtur. Ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων. Ὄνομα καὶ μῆτις, q. d. fictum illud nomen

[n] Εἰδὼς θεῶν ἱκτῆρας αἰδοῦ ξένε, Καὶ μὴ βιαίῳ χειρὶ, &c. Πότνια γὰρ δίκα τάδ' οὐ πείσεται. *Eurip.* Heraclid.

[o] Usus est *Phocion*

13 [n] Σχέτλι', ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ,
———————— Τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
14 [o] Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
15 [p] Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν.

ad *Demosthenem,* cùm *Alexandrum* jam *Thebis* imminentem maledictis incesseret. *Plut.* vit. *Phocion. Sapiens nunquam potentium iras provocabit. Sen.* Epist. 14.

[p] Cùm quis jam præsens non respondet famæ & expectationi quæ de eo fuit. Et prius hoc hemistichium sic proverbialitèr usurpavit *Cic.* Epist. ad Fratr. l. 1. ellipticè. Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν. Cæterùm aqua hìc hæret *Erasmo* in Adag. *Unde,* inquit, *sumptum sit hemistichium, non liquet. Tacit.* Vit. *Agric. Ignotum omne pro magnifico est. Alex.* apud *Curt.* l. 9. *Nunquam ad liquidum fama perducitur: Omnia illâ tradente, majora sunt vero. Nostra quoque gloria cùm sit ex solido, plus tamen habet nominis quàm operis. Claudian. Minuunt præsentia famam.* Ità nimirùm sæpenumerò fit, ut ii, quos jam propè & præsentes intuemur, subsidant infra spem & expectationem, quam de ipsis procul absentibus concepimus. *Lacydes*

meum Οὔτις καὶ μήτις, nam ἔτις & μήτις sunt synonyma. Hinc μελαγχολικῶς in *Theocriti* Fistula *Penelope* dicitur Οὐδενὸς εὐνάτειρα, *Neminis*, h. e. *Ulyssis* uxor. Quamvis autem *neminem* se & quasi hominem nihili & nullius notæ, ac nominis esse dixerit *Ulysses* noster hoc in loco, reverà tamen egregium se sophistam præstitit; ità ut à vafro hoc ejus commento, fictóque nomine, sophisticæ quædam cavillationes, captiunculæ, & fallaciæ Οὔτιδες vocari meruerint. *Eustath.* Ἐκ δὲ τοῦ πλείστου Ὁμηρείου σοφίσματος, οἱ φιλόσοφοι τοὺς παρ' αὐτοῖς Οὔτιδας πλέκουσι παραλογισμούς. *Diog. Laert.* Zenon. Καὶ ἄπορα δέ τινες εἰσὶ λόγοι ἐγκεκαλυμμένοι καὶ διαλεληθότες, καὶ σωρεῖται, καὶ κερατίδες, καὶ οὔτιδες. Videtur autem hoc *Ulyssis* sophisma, quo *Polyphemum* delusit, fuisse tum *fallacia* homonymiæ, tum etiam compositionis: quanquam *Eustathius* posteriorem hanc tantùm agnoscit, Ἔστι δὲ τὸ σόφισμα (Οὔτις) οὐ παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν κατά τινας, ἀλλὰ παρὰ σύνθεσιν μᾶλλον καὶ διαίρεσιν, τοῦ μὲν Κύκλωπος κύριον νοήσαντος, καὶ σύνθετον καὶ ἁπλοῦν, τὸ ἔτις, ὡς κλινόμενον ἔτιδος. Quanquam & *Hephæstion* Polymath. lib. 1. (apud *Photium* in Biblioth.) tradiderit, ὅτι Ὀδυσσεὺς, διότι ὦτα μεγάλα εἶχεν, Οὔτις πρότερον ἐκαλεῖτο. At profectò *longas aures* habeat oportet, qui istiusmodi Grammaticorum nugis, fabulísque auscultaverit. Πύματος. ¶ πύθματος à πυθμὴν fundum, q. in fundo subsidens. Ἔσχατος, τελευταῖος, ὕστατος, unde ἐκ παραλλήλου ponuntur Ὕστατα καὶ πύματα non semel apud Poetam, ut *Od.* δ. & υ.

[l] *Clem. Alex.* Strom. 6. *Pericles* de re consimili, peste sc. *Athenis* grassante, apud *Thucyd.* l. 2. Φέρειν χρὴ τά τε δαιμόνια ἀναγκαίως, τά τε ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνδρείως. Mala θεόπεμπτα æquo animo ferenda, eóque magis, quia inevitabilia. Nam Οὐδεὶς πόρος ἐστὶν ἀνθρώπῳ παραβλῶναι τὸ καθῆκον ἐκ τοῦ θεοῦ. *Pausan.* Att. Συμφοραὶ θεήλατοι Πᾶσι βροτοῖσιν ἢ τότ' ἦλθον ἢ τότε. *Eurip.* Andromach. Δεῖ φέρειν τὰ τῶν θεῶν. Id. Phœn. Ῥᾷον δὲ νόσον μεθ' ἡσυχίας καὶ γενναίου λήματος οἴσεις. Μοχθεῖν δὲ βροτοῖσιν ἀνάγκη. Id. *Hippol.* Νέους δ' ἀνάγκη τὰς θεηλάτους φέρειν. *Soph.* Et certè, Ὁ νοσῶν, ἐὰν ἀγανακτῇ ὅτι νοσεῖ, δι' αὐτὸ τοῦτο μᾶλλον νοσήσει. *Hierocl.* Comment. in Aur. Carm. *Pythag.* Πενίαν οὐ πάντως ἐφ' ἡμῖν ἐστιν ἐκκλῖναι, ἢ νόσον. *Simplic.* Comment. in *Epict.* c. 23.

[m] Vid. suprà περὶ ψυχῆς θέσιν. *Il.* χ. *Efficacior omni arte imminens necessitas, non usitata modò præsidia, sed quædam etiam nova admovit.* Q. Curt. l. 4. *Crede mihi, res est ingeniosa timor.* Est nempe *Magister artis, ingeníque largitor* mortis metus & periculum, non minùs quàm *Venter.*

13 [i] *Improbe, quoniam hospites non reverebaris tuâ in domo,*
——————— *ideò te Jupiter ultus-est & Dii alii.*
14 [k] *Infelix, cur vis irritare crudelem hominem?*
15 *Sed semper aliquem virum magnum & pulchrum expectabã*
Huc venturum, magno præditum robore.

[i] *Exod.* 22. 21, &c. Peregrino vim nè facito, nec opprimito eum. ---Viduæ et pupillo non nocebitis. Si læseritis eos, vociferabuntur ad me, ego audiam ---Et indignabitur furor meus, percutiámq; vos, &c. [k] *Judic.* 18. 25. Cavè nè audiatur vox tua apud nos, nè incurrant in vos viri amarulenti animo, & perdas vitam tuam.

---

ergò Philosophus ab *Attalo* invitatus, imò & *Attalicis* fortè *conditionibus*, ei adesse noluit, dixit enim Τὰς εἰκόνας πόῤῥωθεν δεῖν θεωρεῖσθαι. *Plut.* Apophth. *Arcebantur aspectu, quò plus venerationis inesset.* *Tacit.* Histor. l. 4.

ΟΔ. Κ.

ΟΔ. κ'.

1 ——— [a] Αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
2 ——— [b] Βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.
3 [c] Ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοί, πρὸς τοῖσί τε ὕπνος
Σχέτλιος ———
4 ——— [d] Αὔπνος ἀνὴρ δοιοὺς ἐξήρατο μισθούς.
5 [e] Ἔῤῥ' ἐκ νήσου θᾶσσον, ἐλέγχιστε ζωόντων·
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομιζέμεν, οὐδ' ἀποπέμπειν
Ἄνδρα τόν, ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔῤῥε ἐπεὶ ἄρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
6 [f] Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πω καταδυσόμεθ' ἀχνύμενοί περ
Εἰς Ἀΐδαο δόμους πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθῃ.
7 [g] Ἀλλ' οὐ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
8 [h] Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος ἱέμενός περ,
Κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος, ἐν δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
9 ——— [i] Νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικὼς
Πρῶτον ὑπηνήτῃ, τοῦ περ χαριεστάτη ἥβη.
10 [k] Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος,
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί, χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι ———

[a] Hùc pertinet adagium, Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα, *nostris ipsorum pennis capimur*. Vox aquilæ sagittâ transfixæ in apologo, cujus autor *Æschylus* apud *Aristoph.* Avib. *Athen.* l. 11. aliósque. Nec non & illa, Πυραύστου μόρος, *Cæcias nubes trahit*, *Quisque suæ fortunæ faber*, & similia.

[b] Pejora consilia interdum obtinent. supr. *Il. α.* Τὰ χερείονα νικᾷ. Vid. ibi. *Cæterùm ut plerumque, fortuna & consilia mala vicerunt.* Liv. l. 25.

[c] Malis sociis (qui per Euphemismum vel potiùs per Ironiam & Antiphrasin *boni* dici solent) nihil pejus nec perniciosius. Πῆμα κακὸς θ' ἕταρος (æquè ac κακὸς γείτων) ὅσσον τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ. Sed & somnus ipse, præsertim σχέτλιος, h. e. improbus, immodicus, & intempestivus, κακὸς ἕταρος, & inter malos socios numerandus est. Ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος, ut noster alibi. *Amici fures temporis*, & somnus dimidium vitæ suffuratur. Porrò de vitando malorum consortio passim extant præcepta veterum. Contentus ero hoc *Theognidis*, Τοῖς ἀγαθοῖς σύμμισγε, κακοῖσι δὲ μήποθ' ὁμάρτει, & rationem assignat alibi, Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ (quod q. παροιμιακῶς dictum citat Philos. Eth. 9. 12.) μαθήσεαι (al. διδάξεαι,) ἢν δὲ κακοῖσι Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον. Et sanè quotusquisque est helluonum seu nepotum, qui non jure merito hoc dixerit, Ἄασάν μ' ἕταροί τε κακοί, &c.

[d] Ἄϋπνος, i. e. ὀλιγόϋπνος, nec enim possibile est —ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ Ἀνθρώπους, ut *Homerus* alibi. Ὀλιγουπνία seu ἀγρυπνία multùm conducit πρὸς τ' ἄλφιτα, & ad rem faciendam: contrà Ὕπνος προξενος τῆς πενίας. Siquidem Ὕπνος ὥσπερ τελώνης τὸ ἥμισυ ἀφαιρεῖ τοῦ βίου (*Arist.* apud *Plut.* de Igne & Aqu. & ex eo *Clem. Alex.* Pædag. l. 2. c. 9.) dimidium vitæ & dimidium quæstûs; non mirum ergo si ἄϋπνος ἀνὴρ δ. ἐ. μ. Citat *Athen.* l. 5.

[e] Οὐ γάρ μοι &c.] Citat *Julian.* Ep. 49. Ἔῤῥε, μετὰ φθορᾶς ἄπιθι, *Abi in malam rem*: à φθείρω enim ἔῤῥω, ut à κείρω, κόῤῥω &c. Ἔῤῥ' ἐς κόρακας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν. *Aristoph.* Pluto, uti Poeta hic: Ἔῤῥ' ἐκ νήσου θᾶσσον. Verbum autem Lat. *erro*, ab hoc Græco Ἔῤῥω dictum vult vetus Grammaticus *Cloatius Verus*, *versúmque infert Homeri, in quo id verbum est*, Ἔῤῥ' ἐκ νήσου, &c. inquit *Agell.* Noct. Att. 16. 12. Sed & Doctissimus Romanorum de L. L. 5. *sternere*, στορνύειν,

Od. 10.

1 ——— [a] *Nostrâ ipsorum periimus stultitiâ.*
2 ——— [b] *Consilium malum vicit sociorum.*
3 [c] *Læserunt me socii mali, & prætereà somnus*
Improbus. ———
4 ——— [d] *Insomnis vir duplicem acquirit mercedem.*
5 *Abi ex insulâ ocyùs, ignominiosissime viventium;* (*tere*
[e] *Neque enim mihi fas est hospitio-excipere, neq, comitèr-dimit-*
Virum illum, qui Diis invisus-fuerit beatis.
Abi in malam rem, *quoniam certè Diis invisus huc venisti.*
6 [f] *O amici, non enim descendemus mœrentes licet*
Ad Inferni domum, antequàm fatalis dies advenerit.
7 *Enimverò nihil omninò proficiebamus lugentes.*
8 *Neque ullum proloqui valebat verbum, cupiens licet,*
[g] *Cor dolore ingenti perculsus, ejus autem oculi*
Lacrymis opplebantur, luctúmque meditabatur animus.
9 ——— *Adolescenti viro similis,*
Primùm barbescere-incipienti, cujus gratissima pubertas.
10 *Radice quidem nigrũ erat, lacti autem similem florẽ* habebat;
Moly ipsum vocant Dii, difficile autem effossu
Viris utique mortalibus. ———

[a] *Prov.* 1. 32. Perversitas fatuorum occidet eos. & 11. 3. Perversos sua perdet malitia. *Hos.* 13. 9. Perditio tua ex te.
[b] 2 *Sam.* 17. 14. Ait itaque *Absalon*--- Consilium Husai melius est quàm consilium Ahitophelis, siquidem Dominus ordinaverat, ut consilium Ahitophelis bonũ irritum fieret. 1 Reg. 12. 13, 14. Responditque Rex populo dura, derelicto consilio seniorum -- Et locutus est eis secundum consilium juniorum, &c.

[c] *Prov.* 23. 20, 21. Nè sis ex ebriosis vino, & commessatoribus ---Nam ebriosus & commessator pauper fiet, & pannos induet dormitator. [d] *Prov.* 20. 13. Somnum nè ama, nè sis egens; aperi oculos tuos, ut satiêre victu. [e] 2 *Paralip.* 19. 2. Tunè impio auxilium ferre deberes, & diligere eos qui oderunt Dominum? 1 *Cor.* 5. 11. Siquis fornicator, aut avarus--cum ejusmodi nec cibum sumere. *Johan.* Ep. 2. 10. Nolite eum recipere in domum, nec Ave ei dixeritis. [f] *Job* 7. 1. Nonnè statutum est tempus homini super terram? *Joh.* 7. 30. Nemo misit in illum manus, quia nondum venerat hora ejus. [g] *Prov.* 15. 13. In mœrore animi dejicitur spiritus.

νύειν, *lingere*, λείχειν, *ferre*, φέρειν, *providere*, προϊδεῖν, *errare*, ἔρειν, ità enim legendum rectè monet *Scaliger* in Conjectan. non ἐρύειν, ubi perperam habetur in impressis.

[f] Non parvum sanè hoc solatium atque remedium adversus mortis metum, quòd *Nemo nisi suo die moritur.* Sen. Nemo ὑπὲρ αἶσαν nec ὑπὲρ μόρον moritur, h. e. priusquam fatalis & decretorius dies advenerit. *Fixus est cuique terminus.* Id. *Stat sua cuique dies.* Virg. Πάντων γὰρ ἐστι τάξις, καὶ ἅπας χρόνος καὶ βίος μετρεῖται περιόδῳ, *Aristot.* de Gen. & Corr. 2. 16. Contrà Ὅταν δ' ὁ καιρὸς τοῦ θανεῖν ἐλθὼν τύχῃ, Οὐδ' ἂν πρὸς αὐλὰς Ζηνὸς ἐκφύγῃ μολών. Vetus Poeta apud *Stob.* Vid. *Beverovic.* De Termino vitæ.

[g] Τί δὴ ποιεῖς πλέον; (lugens sc.) οὐδέν· ἡ λύπη δ' ἔχει Ὥσπερ τὸ δένδρον τοῦτο καρπὸν τὸ δάκρυον. *Philem.* apud *Stob.* *Sepone questus, non levat miseros dolor.* Sen. *Hippol.* Οὐ γάρ

τις ϖφῆξις τέλεται χρυσοῖο γόοιο· noster alibi. Ἄφρονες ἄνθρωποι καὶ νήπιοι, οἵτε θανόντας Κλαίουσι. *Theogn.*

[h] *Curæ leves loquuntur, ingentes stupent:* unde *Homerus* de quodam, quem ingens dolor occupaverat, *Il.* ρ. Δὴν δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε Δακρυόφιν πλῆσθεν, θαλερὴ δέ οἱ ἔσχετο φωνή. *Obmutuit illa do'ore, Et pariter vocem lacrymasque introrsus obortas Devorat ipse dolor.* Ovid. Metam. 13. *Hæserunt lacrymæ, nec vox aut spiritus oris Redditur.* Claudian. de Rapt. *Proserp.* l. 3. Καὶ ἄναυδοι ἐς ἀλλήλους ὁρόωντο Ἄτῃ ἀμηχανίῃ τε καλυφθέντες. *Apollon.* Argon. 3.

[i] *Ælian.* Var. hist. 10.18. *Julian.* Orat. 7. *Clem. Alex.* Pædag. l. 3. Et imitatur Virgil. *Ora puer primâ signans intonsa juventâ.* Versus sanè elegans, sed hoc *Homerico* inferior ex sententiâ *Macrobii* Saturn. 5. 13. (ubi *Virgilium* cum *Homero* comparat,) *Prætermissa gratia incipientis pubertatis, τῆς περὶ χαριεστάτη ἥβη, minùs gratam fecit Latinam descriptionem.* Ὑπηνήτης] Γενειήτης, vel Ἄρτι γνειάζων (*Theocrit.*) Νέος μὲν γε ὢν κομιδῇ καὶ πρῶτον, vel potiùs (ut *Bonav. Vulcan.* ex hoc loco *Hom.* rectè legit & corrigit) πρῶτον ὑπηνήτης. *Agath.* hist. De Reb. *Justinian.* to. 5. Νεώτατος γὰρ ἦν καὶ ἄρτι πρώτως (fortè πρῶτον) ὑπηνήτης, ὅ φασι. *Ann. Comnen.* Alex. l. 1. ¶ Πρῶτον ὑπηνήτης est juvenis jam primùm pubescere, seu

11 ———— [l] Θεοὶ δέ τε πάντα δύνανται.
12 [m] Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστί.
13 ———— [n] Τίφθ' οὕτως κατ' ἄρ' ἧσαι Ἴσος ἀναύδῳ,
Θυμὸν ἔδων, βρώμης δ' οὐχ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
14 ———— [o] Τίς γάρ κεν ἀνήρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Πρὶν τλαίη πάσσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
15 [p] Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνῦσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.
16 ———— [q] Τίς ἂν θεὸν οὐκ ἐθέλοντα
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα;

[l] Ἐνικῶς λεχθὲν ὀρθῶς εὐσεβεῖται· Θεὸς δέ τε πάντα δύναται. *Eustath.* Ῥάδια πάντα Θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν. *Linus* apud *Stobæum.* Οὐ γὰρ ἔστι τὰ μὲν δυνατὰ τοῖς θεοῖς, τὰ δὲ ἀδύνατα, ὥσπερ οἴονται οἱ σοφιζόμενοι, ἀλλὰ πάντα δυνατά. *Jamblich.* de Vit. Pythag. c. 28. Μοῦσαι δὲ θεοὶ ῥέα πάντα δύνανται. *Dionys.* Περιηγ. Ἐμοὶ δὲ θαυμάσαι θεῶν τελεσάντων οὐδέν ποτε φαίνεται ἔμμεν ἄπιστον. *Pind.* Pyth. 10. Θεὸς ἅπαν ἐπὶ ἐλπίδεσσι τέκμαρ ἀνύεται. Id. Pyth. 2. *Facilè est omnia posse Deo.* Ovid. Γένοιτο δ' ἂν πᾶν Θεοῦ τεχνωμένου. *Soph.* Ajace. Πάντα δ' εὐπετῆ θεοῖς. *Eurip.* Phoeniss. *Callim.* apud *Plut.* de Placit. Philos. l. 1. Εἰ Θεὸν οἶσθα, Ἴσθ' ὅτι καὶ ῥέξαι πάντα Θεῷ δυνατόν. Ità enim legenda ea verba, ut sit versus pentameter, rectè monuit *Xylander.* Hinc Θεὸς παντοδύναμος à *Greg. Nazianz.* & Dei manus Χεὶρ παντοδύναμος dicitur à *Philone*, (sive alio, quicunque autor fuerit libri, qui inscribitur *Sapientia Solom.*) Hinc & *Pater omnipotens*, & *Jupiter omnipotens* passim apud *Virgil* & alios Poetas.

[m] Ἀκήλητος, propriè *qui nullâ vocis illecebrâ capi, nullâ Suadâ nec Sirene flecti nec moveri, nullâ deniq; melodiâ nec aurium voluptate demulceri nec deliniri potest.* Id enim propriè est κήλησις, & κηληθμός. *Plut.* Περὶ τῶν ζώων. Ἡδονῆς τὸ μὲν δι' ὤτων ὄνομα, κήλησίς ἐστι· τὸ δὲ διὰ ὀμμάτων γοητεία. Citat verò hunc versum idem *Plut.* De Adul. & Am. Discrim. ubi Adulatores *M. Antonii* hoc carmine abutuntur; duritiam sc. *Antonio* exprobrantes, ac si obfirmasset animum erga *Cleopatram*, quam tamen ipsi nôrunt perditè & efflictim ab eo adamatam. Sed nimirum hic mos & genius est τῆς κολακείας, oleum camino addere, & πῦρ ἐπὶ πῦρ ἐπιφέρειν. Interim verò *in hominem impendio rigidum & implacabilem rectè torquebitur*, inquit *Erasm.* Uti & illud apud *Zenodot.* aliósque Gr. Parœmiographos, Ἀγριαμπελότατος βάτος αὐτός, ἐπὶ τοῦ σκληροῦ καὶ αὐθάδους τὸν τρόπον. Et illud apud Poetam alibi, Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής. Et certè dura & aspera, & morosa

&

barbescere incipiens. Ab ὑπήνη, ideóque est paroxyt. ut ab ἀλη--ήτης, à πλάνη--ήτης, à κώμη--ήτης, à κορυφή--ήτης. Est autem ὑπήνη barba, ἡ ὅλη τρίχωσις τῦ γένυος, πώγων, ut μύσταξ barba labri superioris, πάππος inferioris. Sic *Mercurius* ὑπηνήτης dicitur à *Lucian.* De Sacrific. & σφηνοπώγων (q. *cuneatam barbam habens*) ab *Artemidor.* Onirocrit. 2. *Hesych.* Ὑπήνη, τὸ γένειον, ἤτοι πώγων· quanquam Etymologus vult esse τὴν τῦ ἄνω χείλυς τρίχωσιν, παρὰ τὸ ἄνω ὑπτεῖναι.

[k] Hoc *Moly*, alii παιδείαν, φρόνησιν alii, alii σωφροσύνην, φιλοσοφίαν alii, seu eloquentiam interpretantur. *Eustath.* Ἑρμῆς ὁ λόγος, μῶλυ ἡ παιδεία &c. Et certè τῆς παιδείας τὰς μὲν ῥίζας πικρὰς, γλυκεῖς δὲ (instar γάλακτος) τοὺς καρποὺς dixit *Aristot.* apud *Laert.* quam tamen sententiam *Eustathius* hoc in loco tribuit *Isocrati*, *Diomedes* Grammat. *M. Catoni*. Vid. & *Themist.* Orat. 19. hunc locum fusè & egregiè ἀλληγορῦντα· ut & *Max. Tyr.* Dissert. 19. Quid quòd doctrina seu veritas, ἐν βυθῷ· χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν. Atque hæc quidem de *Moly* allegorico, de *Moly* autem physico & proprio consule *Theophrast.* hist. Planr. l. 9. aliosque Botanicos. Ἀλλά νιν βλάβης μῶλυ σαώσει. *Lycophr.* Ubi hanc ipsam de *Ulysse* historiam leviter tangit. Vid. ibi *J. Meurs.* Commentar.

11 ——— [h] *Dii omnia possunt.*
12 [i] *Tibi verò in pectore mens est* mulceri & *incantari-nescia.*
13 ——— [k] *Quid ità sedes similis muto,*
Animum macerans, cibum autem non attingis nec potum?
14 ——— *Quis sanè vir, probus qui sit,*
Priùs sustineat gustare cibum atque potum,
Antequàm redemerit socios & oculis viderit?
15 *Cui etiam defuncto mentem dedit Proserpina*
Solus ut saperet; reliqui autem velut *umbræ vagantur.*
16 ——— [l] *Ecquis Deum nolentem*
Oculis videre-queat aut hùc aut illùc euntem?

[h] *Mat.* 19. 26. Apud Deum omnia possibilia sunt. *Luc.* 1. 37. Non erit impossibile apud Deum omne verbum.

[i] *Psal.* 58. 5. Quæ non exaudiet vocem incantantium, & venefici incantantis sapienter.

[k] 1 *Sam.* 1. 8. Cur fles? & quare non comedis? & quamobrem affligitur cor tuum? 1 *Reg.* 21. 5. Quid est hoc unde anima tua contristata est? & quare non comedis panem? [l] *Isa.* 45. 15. Verè tu es Deus absconditus. *Joh.* 1. 18. Deum nemo vidit unquam. Sic & 1 *Joh.* 4. 12. 1 *Tim.* 6. 16. Quem nullus hominum vidit, nec videre potest.

& superba ingenia (quale *Achillis* fuisse fingitur à Poeta) nec flectuntur prece, nec mitigantur obsequio; sed quò submissiùs te geras, eò magis insolescunt. Egregiè hunc in rem *M. Basil.* Epist. quadam ad *Eusebium*, Ἐμοὶ μὲν γὰρ τὸ τῦ Διομήδους ἐπέρχεται λέγειν, Μὴ ὄφελες λίσσεσθαι· διότι, φησὶν, ἀγήνωρ ἐστὶν ὁ ἀνήρ· τῷ ὄντι γὰρ θεραπευόμενα τὰ ὑπερήφανα ἤθη, ἑαυτῶν ὑπεροπτικώτερα γίνεσθαι πέφυκε. Alludit nimirum sanctissimus Pater ad verba illa *Diomedis* de *Achille* ad *Agamemnonem* in Legatione *Il. ι.* quò & suprà adduci debuit hic *Basilii* locus.

[n] *Ut-quid cor comedis pro cibo?* Ὡς τί δήποτε κατεσθίεις ἑαυτὸν, καὶ οὐ τὰ εἰς βρῶσιν προκείμενα; *Eustath.* *Cur non edis?* (ut vulgò dicimus) *sed cor edis?* Suprà, Ὃν θυμὸν κατέδων. *Il.* ζ. Et Σὴν ἔδεαι κραδίην. *Il.* ω. vid. ibi.

[o] *Demades* Orator cum multis *Atheniensibus* abductus captivus, *Philippo* eum ad convivium cogenti dixit, Τίς γάρ κεν ἀνήρ, &c. *Sext. Emp.* adv. Mathemat. *Xenocrati* verò ad *Antipatrum* tribuitur hoc dictum à *Laert.* l. 4.

r *Ille sapit solus, reliqui volitant velut umbræ.* Hinc adagium pro suo more exsculpsit Chiliastes, *Solus sapit.* Et certè carmen hoc *Hom.* de *Tiresia* vate jam apud Inferos agente (de quo & *Callim.* hym. *Pall* Lav. hùc alludens, Καὶ μόνος εὖτε θανὼν πεπνυμένος ἐν νεκύεσσι φοιτασεῖ μεγάλῳ τίμιος ἀγεσίλᾳ, i. e. *Plutoni*) in proverbium abiit passim apud Autores de viro eximiè & præ aliis docto & prudente: ut de *Chrysippo* apud *Diog. Laert.* l. 7. de *Scipione* apud *Plut.* Apophth. & *Cat.* Majore, & Præcept. polit. Usurpavit etiam, *Plat.* *Menone*, & de Rep 3. *Strab.* l. 16. *Aristot.* etiam *Dio Chrysost. Lucian. M. Tyr. Basil. M.* aliique non pauci: quin & *Cic.* de Divin. 1. *De Tiresiâ etiam apud Inferos Homerus ait, solum sapere, cæteros umbrarum vagari modo.* Hinc & *Tiresiam* νεκρόμαντιν vocat *Lycophron.* & Τειρεσίαο πυκινὰς βουλὰς *Pind.* Isthm. *Od.* 7. Porrò quòd *Homerus Tiresiam* tam illustri ornet encomio, ut οἷον πεπνῦσθαι, inter omnes Orci incolas manésque defunctos sapientissimum, imò solum sapientem dicat, (quanquam & *nullam omninò esse apud Inferos sapientiam*, ait sapientissimus regum in Concione sacrâ) minùs mirum videbitur, si & *Homerus* ipse *Tiresias*, h. e. τυφλὸς ἀοιδὸς, *cæcus vates* fuerit; & multò adhuc minùs, si verum sit id quod narrat *Diod. Sic.* Biblioth. l. 4. *Homerum* sc. à *Daphne Delphicâ* vate, *Tiresiæ* filiâ, quæ & una erat ex Sibyllis, plurima mutuatum in poemata sua transtulisse. Παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν Ὅμηρον πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον, κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν. *Delphicam autem Sibyllam ante Trojana bella vaticinatam, ejusque plurimos versus operi suo Homerum inseruisse* testantur etiam inter alios *Solin.* Polyhist. c. 8. & *Isidor.* Orig. l. 8. Σκιαί.] ¶ Σκιὰ Gr. ut & Lat. *Umbra*, de re nihili, & nullius

ΟΔ. λ'.

1 a Ἴκμενον οὖρον ἵει πλησίστιον ἐσθλὸν ἑταῖρον.
2 b Ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακὴ καὶ ἀθέσφατος οἶνος.
3 c Μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν
Νοσφισθεὶς, μή τοι τι θεῶν μήνιμα γένωμαι.
4 d Κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ.
5 ——————— e Δῶτας εἴσας
Δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἄνδρ' ἀλεγύνειν.

a Ἴκμενον] Εἰ μὲν δασέως, τὸν ἱκτικὸν λέγει, ὅ ἐστι πορευτικὸν, τὸν ἴχνη ἡμῶν ποιοῦντα, ὅ ἐστι πορευτικός· (ἰκόμενος, ἴκμενος ut ὀρόμενος ὄρμενος) εἰ δὲ ψιλῶς, τὸν ἰκμάδα ἔχοντα καὶ ἔνικμον (ab ἰκμὰς humor) ὅ ἐστιν ἔνυγρον. *Hesych.* & *Eust.* Πλησίστιον] Vocem πλησίστιος οἱ ἴσαρον Ἀττικοὶ ex hoc loco mutuati elegantèr ad homines transtulerunt, παροιμιωδῶς. Sic πλησίστιος φέρεσθαι dicitur, qui totis viribus omnique conatu ad aliquid fertur: is enim prono amne, & *plenis* (quod aiunt) *velis* aliquò delabi dicitur. *Plut. Cat.* Maj. Εἰπόντος δὲ τοῦ Σκιπίωνος ὡς οὐδὲν δέοιτο ταμίου λίαν ἀκριβοῦς πλησίστιος ἐπὶ τὸν πόλεμον φερόμενος. Id. de Virt. Mor. Πλησίστιος μὲν ἐπὶ τὰς ἡδονὰς ὁ ἀκόλαστος φέρεται. *Lucian.* Jov. Trag. Πλησίστιος ἐπὶ τὴν ἴκλω φέρεται. *Philostrat.* Vit. Sophist. in *Polemone.* Πλήρεσιν ἱστίοις ἐς τὴν ἐκείνου φιλοσοφίαν ἀφῆκα. Ἴκμενος οὖρος, ἐσθλὸς ἑταῖρος, *Socius bonus, aura secunda:* Quod ambiguè dicitur, tum Gr. tum Lat. potest enim utrumlibet, οὖρος vel ἑτ. *aura*, vel *socius*, (pace Grammaticorum) aut subjectum esse aut prædicatum propositionis. Et hìc quidem apud *Hom.* οὖρος seu *aura* secunda dicitur ἐσθλ. ἑτ. κατὰ σχῆμα γλυκύτητος. Potest tamen etiam eleganter sic transferri & accommodari hic locus, ut vice versâ ἐσθλ. ἑτ. dicatur ἰκμ. οὖρος, juxta illud, *Comes in via pro vehiculo.*

b *Max. Tyr.* Dissert. 4. Ψέγει δὲ μὲν ὁ Ἐλπήνωρ, λέγων, Ἆσέ με δαίμονος αἶσα κακή (ubi obiter notanda Παρήχησις seu Paronomasia, Ἆσε αἶσα.) Ex hoc autem loco inter alios colligit *Lips.* Physiol. Stoic. l. 1. Dissert. 19. *Homerum*, δαίμονας κακοὺς, malos Genios, seu Vejoves agnovisse. Ἀθέσφ. οἶνος.] Vinum *modicum non nocet.* Imò Οἶνος μὲν τ' ὀλίγος μέγ' ὄνησ', ὁ δ' ἀθέσφατος ἐστι. Sic infrà *Od* φ. nescio

pretii ac momenti παροιμιακῶς usurpatur. Sic Ὄνου σκιά in *Demosthenis* Apologo, Σκιᾶς ὄναρ apud *Pindarum*, Καπνοῦ σκιά apud *Sophoclem*, Ἄπλων σκιαὶ apud *Athenæum:* & Οὐ γὰρ ἄνδρας, ἀλλὰ σκιὰς ἀνθρώπων καὶ σχήματα εἶναι, homines sc. nescio quos viles & imbelles, dixit ille apud *Tyon. Duchat.* Bell. sacr. l. 3. Et profectò homines virtutis & doctrinæ expertes, non tam homines sunt, quam umbræ hominum hùc illùc vagantes, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.

ᵍ Τίς γὰρ σάρξ δύναται τὸ ἐπουράνιον καὶ ἀληθῆ Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν θεὸν ἄμβροτον ὃς πόλον οἰκεῖ; Versus *Sibyll.* apud *Clem. Alex.* Protrept. & Strom. 5. Οὐδέ τις αὐτὸν Εἰσοράα θνητῶν, αὐτὸς δέ γε πάντας ὁρᾶται. *Orpheus* ab eodem ibid. citatus τὸ πανθ' ὁρῶντα, κἀυτὸν οὐχ ὁρώμενον. *Euripid.* apud eundem ibid. quanquam & *Just. M.* l. de Monarch. *Philemoni* comico hunc senarium tribuit. Ὁ μὲν γὰρ θεὸς ἄρρητος φωνῇ, καὶ ἀόρατος ὀφθαλμοῖς. *Max. Tyr.* Dissert. 38. Quid quod Dii *Homerici* Ἄϊδος κυνέην induebant quoties invisibiles esse vellent. Sic *Minerva* Δῦν' Ἄϊδος κυνέην, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἄρης. *Il. ε. Apollodor.* Biblioth. l. 2. Ταύτην ἔχων αὐτὸς μὲν οὓς ἤθελεν ἔβλεπεν, ὑπὸ ἄλλων δὲ οὐχ ἑωρᾶτο. *Homeri* interpretes Ἄϊδος κυνέην exponunt Νέφος τι καὶ τὴν ἀορασίαν, vel Ἀθάνατόν τι νέφος, ὃ περιβάλλονται οἱ θεοὶ, ὅταν θέλωσιν ἀλλήλοις μὴ γινώσκεσθαι. Hinc Proverb. Ἄϊδος κυνῆ, *Orci* vel *Plutonis galea*, ut *Gygis annulus*, ἐπὶ τῶν ἐπικρυπτόντων ἑαυτοὺς διὰ πάντων μηχανημάτων. Usi sunt *Plat.* de Rep. 10. *Aristoph.* Acharn. *Lucian.* Bis Accusat. *Orig.* adv. Cels. 1. *Psell.* De Dæmon. aliique non pauci.

Odyss. 11.

1 ***Secundum ventum misit implentem-vela, bonum socium.***
2 ᵃ ***Læsit me dæmonis fatum malum, & copiosum vinum.***
3 ***Nè me indefletum insepultum abiens pòst relinquas***
Hinc-profectus, ne qua tibi divinæ indignationis-causa fiam.
4 ***Interficias aut dolo, aut apertè acuto ferro.***
5 ———— ᵇ ***Convivia ampla***
Exhibet, quæ decet principem virum apparare.

ᵃ *Prov.* 23. 29, 30. Cui væ? cui eheu? ---Vini sectatoribus, &c.
ᵇ 1 *Sam.* 25. 36. Erat ei convivium in domo ejus, quasi convivium regis.

---

nescio quis φρεσὶν ἧσιν ἀασθεὶς, φρένας ἄασεν οἴνῳ. vid. ibi.

ᶜ *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c. Ὅπου ἀνθρώπου νεκρὸν γῇ κρύψαι. *Pausan.* Att. Ἄθαπτον igitur τὸν νεκρὸν καταλείπειν, mortuum insepultum & inhumatum relinquere aut præterire, piaculum erat. *Horat.* Carm. l. 1. *Od.* 28. *Vaga nè parcè malignus arenæ Ossibus & capiti inhumato Particulam dare:* Ni feceris --*Precibus non linquar inultis, Téque piacula nulla resolvent.* h. e. si me inhumatum relinquas, nullæ victimæ expiabunt hoc delictum, nec ab ultione divinâ te liberabunt, quin ego θεῶν μήνιμά σοι γένωμαι. Παροιμιῶδές ἐστιν ἐπὶ τῶν παρακαλουμένων μὴ ἀδικεῖν, inquit *Eustath.* siquidem Ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα· & *Aspiciunt oculis superi mortalia justis.* Sepulturam verò mortuis denegare, non levis injuria. imò summum ἄγος & piaculum antiquitùs habebatur, hodiéque etiam habetur, utpote contrà jus gentium, imò naturæ. Maxima ergo sepulturæ cura atque religio apud veteres; ità ut supremum hoc humanitatis officium nè hostibus quidem negatum in bello occisis. *Insatiabilis quippe fletus est, qui humandis non finitur corporibus interesse: tum semper se reum judicat, qui cineribus justa non præstat. Priamus quanto pretio sepeliendum Hectorem redemit? rogavit furentem, supplicavit armato, vitamque suam exponere maluit, ut cadaveri debita non negaret.* Cassiodor. Var. l. 2. Epist. 22.

Nota lex Solonis. Ὅς ἂν ἀτάφῳ ἐπιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου, πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. Quod & monet *Phocyl.* carmine ϙδʹ. Γαῖαν ἐπιμοιρᾶσθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι. Et mirum quod de accipitre hominem mortuum humante refert *Ælian.* Var. Hist. 2. 42. Καὶ τοῦτο μὲν οὐ κηδεύει αὐτῷ ὁ Σόλων &c. *Onosand.* Strateg. c. 36. Προνοείσθω δὲ τῆς τῶν νεκρῶν κηδείας---ὁσία μὲν γὰρ ἡ περὶ τοὺς ἀποιχομένους εὐσέβεια, &c. Et certè quanquam, *Facilis jactura sepulchri est* dixerit ille apud *Maronem*; & alter apud *Lucanum*: *Cœlo tegitur, qui non habet urnam*, & *Mæcenas* apud *Senecam*, *Nec tumulum curo, sepelit natura relictos*: Nihilominùs tamen Grandis apud veteres fuit olim cura sepulchri: Adeò nulli ferè unquam fuêre mortalium, nisi planè barbari, qui sepulturam negligerent, & quibus religio non esset mortuorum cadavera inhumata permittere, & alitibus & feris dilanianda projicere. Græcos inprimis hæc cura tangebat, nisi Epicureos fortè & Stoicos excipias, & Cynicos (illos humanitatis Antipodas) è quibus canis ille *Diogenes* apud cognominem *Laertium* moribundus mandavit corpus suum insepultum projici, ὡς πᾶν θηρίον αὐτοῦ μετάσχοι. Eò autem majus malum apud veteres Græcos censebatur ἡ ἀταφία, quòd crederent sc. insepultorum animas hùc illùc vagari, & ab Inferis communi defunctorum manium receptaculo excludi, nec εἰς Ἅιδην intrare permitti, nec aliis animabus permisceri. Ὅτι δόξα ἦν τοῖς Ἕλλησι τὰς τῶν ἀθάπτων ψυχὰς μὴ ἀναμίγνυσθαι ταῖς λοιπαῖς. *Eustath.* Clarè hoc indicat *Homerus Il.* ψ. ubi *Patroclus* jam defunctus sic *Achillem* alloquitur, Θάπτε με ὅττι τάχιστα, πύλας Ἀΐδαο περήσω· Τῆλέ με εἴργουσι ψυχαί, εἴδωλα καμόντων, Οὐδέ μέ πως μίσγεσθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν. Ἀλλ' αὔτως ἀλάλημαι ἀν' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ. Ad quem locum alludit *Tertullianus* De Animâ cap. 56. *Creditum est insepultos non ante ad inferos redigi, quàm justa perceperint, secundùm Homericum* Patroclum, *funus in somnis de Achille flagitantem, quòd non aliàs adire portas Inferûm posset, arcentibus eum longè animabus sepultorum: Novimus autem præter poetica jura pietatis quoque Homericæ industriam*, &c. Sic & *Palinurus* apud *Virgil.* ab *Ænea* sepulturam petit, *Sedibus ut saltem placidis in morte quiescat.*

[d] Δοκεῖ δέ μοι γε ταῦτα συμβάλλειν Ὁμη-

6 [f] Ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν,
Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
Δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
Ψυχὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
7 [g] Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
Πλειοτέρῃ σὺν χειρὶ φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι·
Καί κ' αἰδοιότερος, καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἴην
Πᾶσιν, ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
8 ——————— [h] Τὸ μὲν οὔ τί σ' ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
Ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
Ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας, ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.

[f] Οὐ γὰρ ἔτι, &c.] *Max. Tyr.* Οὐ γὰρ σάρκες αἱ δαιμόνων φύσεις· quæ verba, ut & hunc versum *Homericum* citat maximus *Grotius* ad illum *Lucæ* locũ in margine laudatum, Citat & hunc versum *Plut.* l. περὶ τοῦ Λάθε βιώσας. Et *Aristid. Quint.* de Music. l. 2. ubi corporis humani compagem instrumento musico, & corporis & animæ συζυγίαν musicæ cuidam harmoniæ assimilat. Verba ejus sunt etiam in nuperâ editione *Meibom.* Τοῦτο καὶ ἁρμονίαν ὠνόμασαν· τούτῳ καὶ τρέφεσθαι τοῦτο τὸ ὀστρεῶδες ὄργανον, καὶ συνέχεσθαί φασι· ubi pro ὀστρ. quidni audacter substituerem, ὀστεῶδες, *osseum instrumentum*, quod corpori apprimè convenit: at quid, obsecro, est *ostreo adsimile instrumentum*? & quid si pro τρέφεσθαι legatur στρέφεσθαι? hoc enim instrumento aptius & congruentius. Ὀλίγη δὲ κεισόμεσθα Κόνις ὀστέων λυθέντων. *Anacr.* Ψυχὴ δ', &c.] *Par levibus ventis, volucrique simillima somno.* Virg.

ρος ἢ ἦπιαν γὰρ πολλάκις ἄδηλ' ἢ δόλῳ ἠὲ βίηφι, ἀλλὰ αἰφνιδίως παραγγέλλει, ἢ τέχναις καὶ στρατηγήμασι χρήσαιτο κατὰ τῶν πολεμίων. *Polyæn.* Strateg. l. 1. Procœm. An sæpè hoc dicat Homerus nescio, nec alius locus mihi occurrit, ubi hæc sententia habetur. Citatum quidem ex *Homero* hunc versum lego, Ἢ δόλῳ ἠὲ βίῃ, ἢ ἀμφαδὸν ἠὲ κρυφηδὸν, nusquam tamen apud eum invenio: conjunguntur duntaxat semel vel potiùs disjunguntur in hemistichio. *Od. ι.* δόλῳ ἠὲ βίηφι. Ἀντίγονος ἐρωτηθεὶς, Πῶς ἄν τις ἐπιθοῖτο τοῖς πολεμίοις, εἶπε τοῦτο τὸ ἔπος, Ἢ δόλῳ, ἠὲ βίῃ, &c. *Apostol.* Proverb. Cent. 9. nescio ex quo autore, nec enim extat inter *Plut.* Apophthegmata vel senioris vel junioris *Antigoni*. *Dolus an virtus, quis in hoste requirat?* Virg. Æn. 2. *Cum contendi nequitum est, clam tendenda est plaga.* Pacuv. Χρὴ δὲ πᾶν ἔρδοντ' ἀμαυρῶσαι τὸν ἐχθρόν. *Pindar.* Isthm. 4. Ὅπου μὴ ἐφικνεῖται ἡ λεοντῆ, προσραπτέον ἐκεῖ τὴν ἀλωπεκῆν. *Lysand.* apud *Plut.* Apophth. Δόλος οὐ ψεκτὸς, οἷα στρατιωτικός. *Eustath.* Fraudes hæ bellicæ sunt honestæ: imò quamvis gloriosè satis dixerit Alexander, *Nolle se furari victoriam*, Αἰσχρὸν εἶναι κλέψαι τὴν νίκην, ἀλλὰ φανερῶς καὶ δίχα σοφίσματος χρῆναι νικῆσαι Ἀλέξανδρον. *Arrian.* de Exped. *Alex.* l. 3. tamen si *Brasidæ* fides apud *Thucyd.* l. 5. Τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν ἔχει, &c. Hinc κακὴ ἀπάτη, *Il. β.* & κακοὶ δόλοι, *Il. δ.* signanter & διακριτικῶς, quia sc. non omnis *dolus malus* est & illicitus, sed quædam *fraudes honestæ*: Nam & alioqui nunquam certè *Homerus Ulyssem*, quem ut omnimodæ sapientiæ exemplar describit, ob vafritiem & astutiam, utpote κερδαλέον, καὶ ἐπίκλοπον, καὶ πολύτροπον, καὶ ποικιλομήτην, καὶ πολύμητιν, & denique παντοίοισι δόλοισι κεκασμένον, commendâsset.

[e] Convivia bona, lauta, opipara, sumptuosa. Ità enim apud *Athen.* l. 1. ex *Zenodoto*, Δαῖς ἐΐση exp. ἀγαθὴ, nescio quomodo, ab ἐῢς *bonus*. Sed & alia hujus vocis Etyma & quidem verisimiliora (ut sit ἐΐση pro ἴση &c.) vid. apud eundem Dipnosoph. ib. nec non apud *Eustath. Etymol.* aliosque Grammaticos. ¶ Ἀλεγυνέιν. *Apparare, cum curâ instruere, adornare*, ab ἀλέγειν, φροντίζειν. Cùm tamen pleraque verba in ύνω deriventur ab aliis verbis in ύω, ut à δύω, δύνω, ab ἀρτύω, -ύνω & similia.

6 ***Sed hæc lex est mortalium, cùm mortui fuerint,***
[c] ***Non enim ampliùs carnésq; et ossa nervi*** inter se ***continent;***
Sed ea quidem ignis valida vis ardentis
Absumit, cùm primùm reliquerit ossa alba animus,
Anima verò tanquam somnium avolans volitat.
7 [d] ***Profectò illud mallem, & multò utilius esset,***
Pleniori cum manu charam in patriam pervenire;
Et magis venerandus & charior viris essem
Omnibus, quotquot me viderint reversum.
8 ——— ***Id neutiquam suspicamur te aspicientes***
Impostorémque esse & nebulonem, [e] ***quales multos***
Pascit terra nigra longè-latéque-disseminatos homines,
Mendacia concinnantes, unde quis rem ***haud percipere-queat.***

[c] *Luc.* 24 39. Spiritus carnem & ossa non habet.
[d] *Prov.* 14. 20. Etiam proximo suo pauper odiosus erit; amici verò divitum multi.
[e] *Tit.* 1. 10. Sunt enim multi vaniloqui et seductores. 2 *Joh.* 7. Multi seductores exierunt in mundum.

Virg. Τὰ δὲ τῆς ψυχῆς ὄνειρος. *M. Antonin. l.* 2. Porrò *Dio Chrysost.* hunc versum ψυχὴ, &c. de honore sic παρῳδεῖ, Τιμὴ δ' ἠΰτ' ὄνειρος ἀ. π. Orat. 37. & citat *Plut.* De facie in orb. Lun. & alludit fortè *Apollon.* Argon. 3. Νόος δέ οἱ ἠΰτ' ὄνειρος Ἑρπύζων πεπότητο.

Ἔπαινος

g Ἔπαινος πλούτῳ ἐστὶν, ὡς τῶν πλουσίων καὶ φιλουμένων τοῖς πλείοσι, καὶ δι' αἰδοῦς ἀγομένων. *Eustath.* Si fortian *gravus ære domum* tibi *dextra redibit*, Gratus eris: contrà, *Si nihil attuleris*, &c. Quò quis πλειοτέρη σὺν χειρὶ, εὸ αἰδοιότερος καὶ φίλτατος. Quò ditior, eò editior, excelsiórque & honoratior: Etenim, *Dat census honores, Census amicitias*. Ovid. Πᾶς τις πλούσιον ἄνδρα τίει, ἀτίει δὲ πενιχρόν. *Theogn.* Cui concinit *Alcæus* apud Scholiasten *Pind.* Isthm. 2. Χρήματ' ἀνήρ, πενιχρὸς δ' οὐδεὶς πέλετ' ἐσθλὸς, οὐδὲ τίμιος. Dico tibi, Δόμους, siquid habes δώμου (ut est in Epigram. Antholog.) contrà, *Nil habet infelix paupertas durius in se, Quàm quòd ridiculos* (& contemptibiles) *homines facit*. Πλούτῳ δ' ἀρετὴ καὶ κῦδος ὀπηδεῖ. *Hesiod.* quem etiam locum hìc laudat *Eustath.* Πλειοτέρη χειρὶ] hinc fortè proverbialis illa locutio apud Latinos *Plenâ manu*, i.e. ampliter, copiosè, prolixè. *Erasm.* Πλειότερος ἀντὶ τοῦ πλεί-

9 i Ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.

10 k Ὣς οὐκ αἰνότερον καὶ κύντερον ἄλλο γυναικὸς,
Ἢ τις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.

11 ———— l Ἡ δ' ἔξοχα λύγρ' εἰδυῖα,
Οἷ τε κατ' αἶσχος ἔχευε, καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, καὶ ἥ κ' εὐεργὸς ἔῃσι.

12 m Τῷ νῦν μήποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
Μήδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν, ὅν κ' εὖ εἰδῇς,
Ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ καὶ κεκρυμμένον εἶναι.

13 ———— n Οὐκ ἔτι πιστὰ γυναιξί.

14 o Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.

i Ex hujusce loci imitatione (Ὁμηρικῷ ζήλῳ. *Eust.*) dixit *Timon* ὁ Σιλλογράφος apud *Athe.* l. 7. & l. 8. Ὥρη ἐρᾶν, ὥρη δὲ γαμεῖν, ὥρη δὲ πεπαῦσθαι, qui tamen versus Antholog. l. 1. c. 15. *Dionysio* cuidam tribuitur. Fortean & hùc respexerit *Aratus*, Ὥρη μὲν τ' ἀρόσαι νειὸν, ὥρη τε φυτεῦσαι.

k Citat hunc locum *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & *Homerum* ex *Orpheo* habuisse ait, cujus hunc versum adducit, Ὡς οὐ κύντερον ἦν καὶ ῥίγιον ἄλλο γυναικός. Σωκράτης ἔφη, Τειῶν κακῶν τέτευχμαι, γραμματικῆς, πενίης, καὶ ὑλοιδόρης γυναικός· Τῶν μὲν δὺ ἐξέφυγον, ὑλοιδόρης γυναικὸς ἐκφυγεῖν οὐκ ἠδυνήθην. *Anton.* Meliss. l. 2. Τῆς δ' αὖτε κακῆς (γυναικὸς sc.) οὐ ῥίγιον ἄλλο. *Hesiod.* *Quid sinat inausum feminæ præceps furor? Instruitur omnis arte femineâ dolus*, Sen. Hippol. Οὕτως μέγιστόν ἐστι θηρίον γυνή. *Menand.* Ὦ Ζεῦ, τί χρὴ γυναῖκας ἐξειπεῖν κακόν; Ἀρκεῖ ἂν εἴη, κἂν γυναῖκ' εἴπῃς μόνον. Vetus Poeta apud *Athen.* l. 13. Θάλασσα καὶ πῦρ καὶ γυνὴ κακὰ τρία, & Χειμὼν κατ' οἴκους ἐστὶν ἀνδράσιν γυνή. Incert. apud *Grot.* in *Excerpt.* Γυναῖκές ἐσμεν ἐς μὲν ἐσθλ' ἀμηχανώταται, Κακῶν δὲ πάντων τέκτονες σοφώταται. *Eurip.* Med. Αὗται γὰρ διδάσκαλοι κακῶν. Id. *Andromach.* qui & alibi passim in Tragœdiis feminas insectatur, & muliebrem nequitiam vivis quasi coloribus depingit, ut propterea μισόγυνος quidam & γυναικομάστιξ non immeritò audiat. Nec multò æquior sequiori sexui *Cato*, cui (in Oratione pro lege *Oppia* apud *Livium* l. 34.) mulier est *impotens naturâ & indomitum animal*. Nec multò mitior censura *Seneca*, cui itidem mulier, lib. de Constantia sap. (at quid si *Paulina* hæc legat?) *impudens animal est, & nisi scientia accessit, & multa eruditio, ferum, cupiditatum incontinens*.

l *Clytæmnestra* sc. de quâ & *Eurip.* Orest. Πάσαις γυναιξὶν ἄξια στυγεῖν ἔφυ Ἡ Τυνδάρειος παῖς, ἣ κατῄσχυνεν γένος· ubi videtur omninò hunc *Homeri* locum in animo habuisse. Καὶ ἐσσομένῃσιν ὀπίσσω, &c.] Virg. *Crimine ab uno Disce omnes*. *Hippolytus* apud *Senecam*, *Medea reddit feminæ dirum genus*. Cui tamen Nutrix non immeritò occinit, *Cur omnium fit culpa, paucarum scelus?* ¶ Θηλ. γυν. πρὸς σύγκρισιν τῶν ἄλλων θηλέων ζώων, διὰ τὸ διὰ παντὸς πρὸς ἔρωτα ἐπιτηδείως. *Eustath.* Ideoque *mollibus fem.* reddunt Interpretes; mallem

ἁπλῶς

ων ποιητικῶς, ut χρειότερες pro χρειῶν. *Eust.* Quid si comparat. à πλεῖ@, *plenus?*

[h] ¶ Ἠπεροπῆες (unde ἠπεροπεύω & -- πῆς) ἀπατεὼν, *deceptor, impostor*, q. ἠμεροπῆς, ὁ δι' ἠμέρου ὀπὸς ἀπατῶν, miti & blandâ voce decipiens. *Eustath.* & *Etymol.* Κέκληται δὲ τὸ βόσκει, ὡς τῶν πλείστων ἀνδρῶν ἀλογίστως ζώντων κατά τινα βοσκήματα. *Eustath.* ad locum. Ψεύδεα, &c.] *Callim.* Ψευδοίμην ἀΐοντος ἅ κεν πεπίθοιεν ἀκουήν. *Homer.* alibi, Ἴσκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Οἷά τε πολλὰ &c.] *Stultorum*, imò & nebulonum, *plena sunt omnia.* Πολυσπερέας] ¶ vel est commune Epitheton hominum in genere (ut supr. *Il.β.* πολυσπερέων ἀνθρώπων) *longè latéque dispersos* & *disseminatos*, vel nebulonū & impostorum proprium, *qui sc. hùc illùc vagantur, atque discursitant* ψεύδεα ἀρτύνοντες.

9 [f] *Tempus multorum sermonum, tempus etiam somni.*
10 [g] *Adeò haud deterius nec impudentius* quicquā *aliud muliere,*
Quæcunque talia in mentem facinora induxerit.
11 ——— *Illa verò insigniter-præ aliis improba consilia agitans,*
Sibique infamiæ-notam inussit, & futuris etiam in posterum
Feminis, ut illius gratiâ malè audiat *etiam ea quæ bona ac pudica fuerit.*
12 [h] *Ideoq; haud unquā tu nè uxori quidē* nimium *lenis & indulgens sis;*
Nevè illi totam rem narra quam benè noveris,
Sed partìm dic, partìm verò cela.
13 ——— *Haud ampliùs fidendum feminis.*
14 [i] *Mallem sanè rusticus esse, & mercede-servire alii*
Viro inopi, cui substantia haud multa esset,
Quàm omnibus mortuis fato-functis imperare.

[f] *Eccles.* 3.7. Tempus tacendi & tempus loquendi.
[g] *Sirac.* 25. 19. Omnem improbitatem, modò nè improbitatem mulieris.
[h] *Mic.* 7. 5. Ab eâ, quæ dormit in sinu tuo, custodi claustra oris tui.
[i] *Eccles.* 9. 4, 5. Melior est canis vivus leone mortuo. Viventes enim sciunt se esse morituros, &c. & 11.7. Dulce lumen, & delectabile est videre solem.

ἁπλῶς *feminis mulieribus*, ut sit pleonasmus poeticus. Aliam tamen hujus Epitheti rationem affert *Hesych.* Θηλυτεράων (respicit Poetæ verba quæ hìc paulò suprà habentur) θηλειῶν, τῶν μόνων ἐγκυμόνων πλησιαζουσῶν ἀνδράσι· μόναι γὰρ αἱ γυναῖκες ἔγκυοι οὖσαι πλησιάζουσιν ἀνδράσι, τῶν δὲ ἄλλων ζώων οὐδέν. Viderint obstetrices, αἱ περὶ ταῦτα δειναί. Ἡ, τ' κατ'] Ἡ hìc est pro οἱ vel potiùs ἑαυτῇ, pronomen possessivum pro primitivo, quod valdè insolens & anomalum, nec tamen à Grammaticis, quod scio, observatum.

[h] Idem monet *Macedonius* (respiciens procul dubio hunc *Hom.* locum) Antholog. Gr. Epigr. 1. Μηκέτι πιστὰ φέροιτε γυναιξὶ δολοφρονεούσαις. *Mulieri nè credas*, &c. Ὃς δὲ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτῃσι (an φιλήτῃσι;) *Hesiod.* Ὡς ἐς ἄπιστον ἡ γυναικεία φύσις. *Menand.* Ἄπιστον γυναικεῖον γένος. *Eurip.* Iphig. Taur. Ὡς γυναιξὶ πιστεύω βραχύ. Id. Orest. Παρακελεύεται, μηδέποτε πιστεύειν γυναικὶ, &c. *Dio Chrysost.* (hunc Poetæ locum cb oculos habens) Orat. 74. quæ est περὶ ἀπιστίας. Hìc ergò inprimis obtineat illud *Epicharmi* prudens monitum, Μέμνησ' ἀπιστεῖν. Vid. & Gnomen sequ. Postremum porrò hujus sententiæ versum citat *Clem. Alex.* Strom. 5. & ad mysticam *Pythagoræ* Philosophiam accommodat, qui sc. discipulos suos alia docebat, alia celabat, non omnia temerè & promiscuè iis communi-

cari volens; Ἀλλὰ τὸ μὲν φάθι, &c.

ⁿ Egregiè Arbiter ille nequitiarum *Petronius*, *Crede ratem ventis, animam nè crede puellis; Namque est feminea tutior unda fide.* Scitè ergò Λάκαινα παρασκουμένη καὶ ἐρωτωμένη τί ἐπίστα(ται), respondit (id quod mirum & rarum in femina) Πιστὰ ἦμεν, fidelis esse. *Plut.* Apophth. Lacæn. Ἐν γὰρ γυναιξὶ πίστιν οὐκ ἔνεστ' ἰδεῖν. Incert. apud *Grot.* in *Excerpt.*

ᵒ Hoc dictum *Achillis*, utpote pusilli & degeneris animi indicium, tantóque heroe indignum reprehendit *Plato* De Rep. 3. & deridet *Lucian* in Dialog. Et respicit omninò *Chrysost.* Hom. 21. in ad *Ephes.* Ὅταν μάθωσιν ἐκεῖ τοὺς παρ' αὐτοῖς θαυμαζομένους ἥρωας, παθῶν δούλους ὄντας καὶ δειλοὺς πρὸς θάνατον. Οἷον ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅταν μέλανοῇ, ὅτι ἀπέθανεν, &c. ità enim legendam censet noster *Dounæus*, qui & hunc Poetæ locum eò adducit. Quantò præclarior & generosior vox illa nescio cujus apud *Xenoph.* Αἱρήσομαι τελευτᾶν μᾶλλον ἢ αἰσχρῶς ζῆν. Et fuêre profectò in omni ævo viri præstantes atque magnanimi, qui servitutem morte ipsâ graviorem, adeóque libertatem vitâ & sanguine suo redimendam, putârunt. Et hinc μισθὸς q. μισητὸς juxta Grammaticos, quia sc. *mercenarium* esse, et μισθοῦ ἐπεργεῖν, *odiosum* homini libero & invisum. Quanquam & illud etiam fortasse in herois nostri patrocinium & defensionem fatendum est, quòd naturâ sc. πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος, εἰ καὶ δυστυχεῖ, καὶ πτωχὸς ἐστιν, uti nos docet Epimythium fabulæ *Æsop.* de sene & morte. Πᾶς ἀνὴρ, Κἂν δοῦλος ᾖ τις, ἥδεται τὸ φῶς ὁρῶν. *Eurip.* Orest. Τὸ φῶς τόδ' ἀνθρώποισιν ἥδιστον βλέπειν. Τὰ νέρθε δ' οὐδείς, μαίνεται δ' ὃς εὔχεται Θανεῖν· κακῶς ζῆν κρεῖσσον ἢ θανεῖν καλῶς. Id. Iphig. Aul. Τὸ ζῆν γλυκὺ, (quod & nos vulgò dicimus) Id. Alcest. Τὸ ζῆν γὰρ, ὦ παῖ, παντὸς ἥδιστον γέρας. *Soph.* apud *Stob.* *Una est catena, quæ nos alligatos tenet, amor vitæ.* Sen. Epist. 26. *Tantam habet vim carnis & animæ dulce consortium.* Augustin. Καρτερεῖ πολλὴν κακοπάθειαν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων γλιχόμενοι τοῦ ζῆν. *Ari-*

ᵖ Hinc Mars ἀλλοπρόσαλλος · & Ξυνὸς Ἐνυάλιος. *Il.* σ. (vid. ibi.)

15 ———— ᵖ Ἐπιμὶξ δέ τ' μαίνεται Ἄρης.

16 ———— ᑫ Δάμασον δὲ μένος, καὶ ἀγήνορα θυμόν.

17 ʳ Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, μετέπειτα δὲ κάλλιμος οὖρος.

Ubi bellum ingruat, innocentes ac noxios juxta cadere, dixit olim *Cæcina* apud *Tacit.* Annal. 1.

ᑫ Θυμοῦ κράτει, *Chilo* apud *Laert.* Χαλίνου δ' ἄγριον ὀργήν. *Phocylid.* Citat hunc *Hom.* locum *Plut.* Sympol. 9. 5. ubi pro ἀγήνορα legitur ἀτειρέα.

ʳ *Laborantes adjuvat Deus.* Strenuè navigantibus aspirat Favonius. Humerum rotæ admoveat rusticus, & aderit *Hercules* ἀλεξίκακος. Τῷ γὰρ πονοῦντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει. *Eurip.* Ctimen. apud *Clem. Alex.* Strom. 6. Contrà, Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχος τύχη. *Soph.* Minoe apud eund. ibid. & *Grot.* in Excerpt. Et alius poeta nescio quis, Μοχθεῖν ἀνάγκη τοὺς θέλοντας εὐτυχεῖν. *Chrysost.* hom. 21. in ad Ephes. Οὐ γὰρ καθεύδουσιν ἡμῖν χορηγεῖ τὴν βοήθειαν ὁ θεὸς, ἀλλὰ πονουμένοις καὶ αὐτοῖς. Hùc spectat adagium illud quod habet *Suidas*, Σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρας κίνει· citátque hanc in rem

stot. Polit.3 4. Τὰς γλυχομθύυς δὲ ζῶ καλαπῶ τῶ ζώλυς Ἀκυλας ὁ Χάρων. *Antiphan.* apud *Stob.* *Debilem facito manu, debilem pede, &c. Vita dum superest, bene est.* *Mæcen.* apud *Sen.* Epist. 101. qui hoc *Mæcenatis turpissimum votum* appellat. Et certè nimiam hanc φιλοζωΐαν damnant sapientiores Ethnici. *Jamblich.* Ὀυ τὸ ζῶν ὅπι πλεῖςον ποιητέον, ἀλλὰ τὸ ἐυ ζῶν. *Stoici* imprimis, *Sen.* Agamem. ad mentem suæ Porticûs, *Heu quàm dulce malum mortalibus additum Vitæ dirus amor!* Sunt tamen qui excusant. Quò spectat illud *Epicuri* apud *Laert.* Τὸν ζοφὸν ἢ προσθῆκα τὰς ὄψεις μεθέξειν τῶ βίυ. Et certè Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσιν, ἀνέλπιστοι δὲ θανόντες. *Theocr.* Idyl. 4. Expressit porrò aut adumbravit saltem hunc *Homeri* locum *Virg.*. Æn. 6. *Quàm vellent æthere in alto Nunc & pauperiem, & duros perferre labores!* Versum autem postremum citat *Nonius Marcell.* ex *Lucilio*, & imitari videtur *Hesiod.* –Theog. Ἐνέργοισι καλαφθιμύθοισιν ἀνάσσων. ¶ Ἐπάρυρος ἅπαξ λεγόμθυον· estque vel general. ὀπίγιος, ὀπιχθόνιος, vel etiam special. ἀγρότης, *rusticus, agricola.* Utroque modo exponit *Hesych.* Ἐπάρυρος, ὀπίγειος, ἢ κηπουρὸς ὀπιμίσθιος- Θητδέειν est μισθῶ ὑπουργεῖν, & sic differt à δυλδέειν, θεραπδέειν, &c. à θής--τὸς, *famulus* seu *servus mercenarius*, operarius qui mercedis causa operam suam alicui locat., et sic differt à δῦλος, δμὼς, οἰκέτης, θεράπων, &c. *Hom.* supr. *Od.* δ. Θῆτές τε δμῶές τε· ubi θῆτες (ut distincti à δμῶες) sunt οἱ ὀπὶ μισθῶ δυλδέοντες. Hinc Θῆτες ἀνλοροματικῶς dicebantur quarta & infima classis civium *Atheniensium*, reliquæ tres superiores, πενλακοσιμέδιμνοι, ζδυγῖται, ἱππεῖς· de quibus vid. Grammaticos, *Aristoph.* Schol. *Ulpian.* in *Demosth. Harpocrat. Suid.* alios. Necnon *Aristot.* Polit l.2. c.10. *Xenoph.* de *Athen.* Repub. & qui post eum de eodem argumento scripsêre; quales è neotericis *Car. Sigonius*, *Gul. Postellus*, *Ubb. Emmius.* Ὧι μὴ βίοτος πολὺς] Σαφlωείας & ἐξηγήσεως χάειν additur; idem enim hic, qui ἄκληρος.

15 ——————— [k] *Promiscuè furit Mars.*
16 ——— [l] *Compesce impetum, & ferocem animum.*
17 *Primò quidem remigium, posteà verò prosper ventus.*

[k] 2 Sam. 11. 25. Varius eventus est belli; nunc hunc, nunc illum consumit gladius. [l] *Psal.* 37. 8. Desine ab irâ, & derelinque furorem.

rem proverbialem itidem hunc senarium Ἀυτὸς τοίνυν (leg. τὶ δὲν) δρῶν ἔπειτα τοὺς θεοὺς κάλει. Nam *Ignavis precibus fortuna repugnat.* Hoc porrò carmine *Homerico* adeò delectatus fuit *Theod.* Zwingerus, ut id pro symbolo suo habuerit, teste *Rittershusio* ad *Oppian.* Hal.5. Et memini me vidisse in frontispicio libri hoc Emblema, navem plenis velis, remisque agitatam, cum hoc symbolo insuper adjecto, *Sequitur fortuna laborem*, h.e. Πρῶτα μὲν εἰρεσίη, &c.

ΟΔ. μ'.

1 [a] Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπήλθετε δῶμ' Ἀΐδαο,
Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
2 [b] Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάντας
Ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο.
3 ——— [c] Οὐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισι;
4 [d] Δεῦρ' ἄγ' ἰών, πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς·
Οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηῒ μελαίνῃ,
Πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι,
Ἀλλ' ὅγε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
5 [e] Ὦ φίλοι, οὐ γάρ πώ τι κακῶν ἀδαήμονές εἰμεν.
6 [f] Οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἔπι κακόν, ἢ ὅτε Κύκλωψ.
7 [g] Τούτου μὲν καπνοῦ καὶ κύματος ἐκτὸς ἔεργε
Νῆα ———
8 ——— [h] Καί που τῶνδε μνήσεσθαι οἴω.

[a] Ζώοντες ὑπήλθετε, &c. Ζῶσ' εἰς θανόντων ἔρχομαι κατασκαφάς. Soph. Antig. & rursus, Ἀλλά μ' ὁ παγκοίτας Ἅιδας ζῶσαν ἄγει, &c. Δισθανέες] Bis mori formula est proverbialis ab aliis, sed alio sensu, usurpata; ut in illis senariis, *Bis enim mori est, alterius arbitrio mori*: Et, *Bis interimitur, qui suis armis perit*. Alioqui Ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι. *Statutum est omnibus semel mori*, & semel tantùm. Θανεῖν γὰρ οὐκ ἔξεστι τοῖς αὐτοῖσι δίς. *Sophocl.* apud *Stob.* Et calcanda *semel* via lethi. *Horat.* *Satis est inamabile regnum Adspexisse semel, Stygios semel isse per amnes.* Ovid. Metam. l. 14. Nec *Verant vates* (illi, sed nec historici) *ætate in agundâ*, qui *Virbios* nescio quos nobis narrant, & παλιμβίους. Et longè aliâ ratione, Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, ait Apost. & *Quotidie morimur*, *Sen.* Et Διόσκουροι apud nostrum, supr. *Od.* λ. Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε Τεθνᾶσιν.

[b] *Sirenes* allegoricè sunt voluptates, earumq; illecebræ, quibus plerique mulcentur; dum interim *Ulysses*, aliique viri prudentes contra earum cantus & lenocinia rectæ rationis quasi cerâ quâdam aures suas obstruunt & occludunt. Unde Proverb. *Sirenas præternavigare*, h. e. voluptatum illecebras contemnere. *Demophil.* Simil. Pythag. Δεῖ ὥσπερ Σειρῆνας τὰς ἡδονὰς παρελθεῖν τὴν καταπλέοντα τὴν ἀρετὴν ἰδεῖν εἰς πατρίδα· quod *Hieron.* Epist. quâdam videtur omninò expressisse, *Et nos ad patriam festinantes, mortiferos Sirenum cantus surdâ debemus aure transire.* Plat. Phædr. Παραπλέοντας σφᾶς ὥσπερ Σειρῆνας ἀκηλήτους. Id Sympos. Ὥσπερ ἀπὸ τῶν Σειρήνων ἐπισχόμενος τὰ ὦτα οἴχομαι φεύγων. *Ut videretur aures occlusisse cerâ quasi scopulos Sirenios transgressurus.* Amm. Marcel. l. 29. *Ulyxeas (ut ferunt) ceras auribus figens, fugit adversum vitia surdus meretricii blandimenta naufragii.* Sidon. Apoll. l. 9. Epist. 6. Horat. *Vitanda est improba Siren Desidia.* Imprimis verò sermonum illecebræ, & lenocinia verborum *Sirenes* metaphoricè dici solent: unde & Σειρὴν à σειρὰ derivari videtur, quia viz. voluptate, suavitateque sermonis homines quasi catenâ quâdam vincti tenentur. *Lucian.* Τοσαύτην τινά μοι λόγων ἀμβροσίαν κατεσκέδασεν, ὥστε καὶ τὰς Σειρῆνας &c. Τὸ κολακεύειν καὶ κεχαρισμένα λέγειν σειρήνων ἐστί. *Orig.* c. *Cels.* 2. *Pausan.* Attic. Εἰώθασι δὲ καὶ νῦν ἔτι ποιημάτων καὶ λόγων τὸ ἐπαγωγὸν Σειρῆνι εἰκάζειν· ubi & *Lacedæmoniorum* ducem narrat κατ' ὄναρ à *Bacchho* monitum τὴν Σειρῆνα τὴν

Νέαν

OD. 12.

1 [a] *Miseri, qui etiam viventes subiistis domum Inferni,*
Bis mortui, cùm alii semel duntaxat *moriuntur homi-*
2 [aa] *Ad Sirenas primùm pervenies, quæ omnes* (*nes.*
Homines cantu demulcent, quicunque ad eas accesserit.
3 ———— [b] *Nè Diis quidem cedes immortalibus?*
4 *Age huc adesdum, inclyte Ulysses, ingens decus Achivorum,*
Navem siste, ut nostram vocem audias.
Non enim quis unquam hác prætervectus-est nave nigrâ,
Priusquam nostram suavem ab ore vocem audierit;
Sed hic delectatus abiit, & plura edoctus.
Scimus enim nos *omnia, quæcunque in Troiâ amplâ*
Græci Trojanique Deorum voluntate sustinuerunt;
Scimus etiam quæcunque fiunt in terrâ almâ.
5 [c] *O amici, haudquaquam enim malorum ignari sumus.*
6 *Non certè hoc majus adest malum, quàm cùm Cyclops.*
7 *Extra hunc fumum & fluctum dirige*
Navem.————
8 ————*Nimirum & horum memores-futuros* nos *puto.*

[a] *Num* 16.33. Descenderunt vivi in infernum. *Psal.* 55. 15. Descendant in infernum viventes. *Heb.*9. 27. Statutum est hominibus *semel* mori. *Jud.*v. 12. Bis mortuæ. (Διθανεῖς.)
[aa] *Esa.* 13. 22. Et Sirenes in delubris voluptatis.
[b] *Isa.* 45.9. Nunquid dicet lutum figulo suo, quid facis? *Jac.* 4. 7. Subjicite ergo vos Deo.
[c] *Rom.* 5. 4. Tribulatio patientiam operatur. 2 *Cor.* 2. 11. Non enim ignari sumus machinationum ejus.

Νέαν πμᾶν, Σοφοκλέα sc. Hinc & *Isocrates* dictus ob suaviloquentiam *Siren Attica.* Vid. & *Synes.* Epist. 145. *Ælian.* Var. Hist. 2. 30. de *Platone.* Ἤκουσε Σωκράτους καὶ ἅπαξ αἱρεθεὶς ὑπὸ τῆς ἐκείνου Σειρῆνος, &c. Porrò marinas hasce pellices eleganter describit *Martialis* l. 3. *Sirenas hilarem navigantium pœnam, Blandásque mortes, gaudiumque crudele.* Horat. Epist. quâdam, *Sirenum voces & Circes pocula nôsti.* Claudian. *Dulce malum pelago Siren.* De *Sirenum* porrò fabulâ & mythologiâ vid. *Heraclid. Pont.* Allegor. *Homer.* & *Palæphat.* De incredibilib. necnon *Plut.* Sympos. 9. *Xen.* Ἀπομνημ. 2. *Cic.* de Fin. 5. *Plin.* l. 10. c. 49. *Macrob.* Saturn. 2. 3. *Tzetz.* in *Lycophr.* aliósque. *Siredonas* vocat *Auson.* quasi Σειρηνιδόνας (inquit *Jos. Scalig.*) *Tres in Trinacriâ Siredones, omina trina.*

[c] *Oppian.* Hal. 5. Μούσῃσι δ' ὑπείξομεν ἀθανάτοισι. *Eurip.* Iphig. Taur. Περὶ τοῦ δέοντας θεοὺς ἁμιλλᾶσθαι καλῶν;

[d] Quanquam hæc *Sirenum* cantio ad Gnomologiam directè & propriè non pertineat, nolui tamen in hâc sententiarum *Hom.* Sylloge eam penitùs omittere: Tum quia integram eam interpretari dignatus est *Cic.* De Fin. 5. hisce versibus: *O decus Argolicum, quin puppim flectis, Ulysses, Auribus ut nostros possis agnoscere cantus* &c. (quos dum lego, videtur sanè mihi *Romanæ* eloquentiæ princeps non tam aversis *Musis & Apolline nullo carmina scripsisse,* quàm vulgò existimatur.) Tum etiam quia insignem sententiam continet De Musarũ dulcedine (*Dulces ante omnia Musæ.*) Imò de utilitate pariter ac suavitate Historiæ, Poeticæ, Philosophiæ: ità enim ἀλληγορεῖται hic locus. Ἴδμεν

πάνθ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ, &c. Ταῦτα ὁ ἐξ ἱστοριῶν γάργαλος τῆς ἀκοῆς, καὶ ὁ ἐκ μυθικῶν, καὶ λοιπῆς ποιητικῆς διοικήσεως. Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται, &c. Ταῦτα ἡ περὶ φύσεως θεωρία. Ὅρα δ' ἐν τούτοις ὡς ἐπλήρωσεν ὁ γλυκὺς μελίγηρυς ἀοιδὸς Ὅμηρος ὑποκρινόμενος τὰς Σειρῆνας ὡς ἐν ἡδονῇ ἴσα, οἷα εἰδὼς τὴν πεῖναν καὶ μάλιστα τὴν αὐτῶ Σειρήνων ὑφ' ἀοιδήν. *Eustath.* Sic nimirum *Siren* hæc *Homerica*, *Miscuit utile dulci*, *Et jucunda simul dicens & idonea vitæ*: ad quam siquis accedit, Τερψάμενος νεῖται καὶ πλείονα εἰδώς· Ubi & ἡδονὴν habemus & ἐπιστήμην. Is enim scopus & finis Poetices, Utilitas cum voluptate conjuncta, *Et prodesse volunt*—— Eat nunc *Jul. Scalig.* cum coco suo, & audacter satis pro suo more mellifluis his *Sirenum* modulis interstrepat, *Sententiæ* (inquit) *molles, vulgares, futiles; quæ nè cocum quidem meum, opinor*, (vereor nè animus ei fuerit in patinis cùm hæc scriberet) *moverent ad choreas*. Quid mirum! nec enim coci aut cociones hæc curant; nec hæc sapiunt eorum palato, qui toti in coquendo jure occupati sunt. At viro ingenuo & prudenti, qualis *Ulysses* ὁ πολύτροπος, πολύμητις, ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων, quæ fortior illecebra, quàm πλείονα εἰδώς; quæ major voluptas aut titillatio animi, quàm variarum rerum cognitio? Δέλεαρ etiam τῶν ἀγαθῶν ἡ ἡδονὴ αὕτη (& vel Protoplasti in Paradiso) Siquidem Οὐδὲν γλυκύτερον ἢ πάντ' εἰδέναι. Et Πάντες ἄνθρωποι (& quò meliores & doctiores, eò magis) τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. *Aristot.* Metaph. 1.1. & Φιλειδήμων ὁ ἄνθρωπος. *Strab.* l. 1. Generosa quæque pectora mordet hæc dipsas, & inexplebilis discendi sitis. *Quantum est quod nescimus!* & quanti demùm æstimandum illud, Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται, &c. Duo priores versus citantur à *Clem. Alex.* in Protrept. Et insignis locus est apud *Sext. Empir.* adv. Mathem. l. 1. contra Gramm. c. 1. ubi integram hanc *Sirenum* cantionem citat. Ἐκεῖναι μὲν γὰρ (Σειρῆνες sc.) εἰδυῖαι ὅτι φύσει φιλοπευθὴς ἐστὶν ἄνθρωπος, καὶ πολὺς αὐτῷ κατὰ στέρνων τῆς ἀληθείας ἵμερος ἐντέτηκεν, οὐ μόνον θεσπεσίοις μέλεσι κη-

i Dextram Scylla latus, lævum implacata Charybdis. Virg. Æn. 3. Proverbialiter usurpari poterit hic versus de Dilemmate, quoties sc. in bivio & in angustiis sumus, & inter duo pericula versamur, &

9 [i] Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωθι δὲ δῖα Χάρυβδις.
16 [k] Ἐκ' νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποί, δηλήματα νηῶν.
11 [l] Πάντες μὲν συγερῇ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι·
Λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
12 [m] Βούλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσαι,
Ἢ δηθὰ στρεύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
13 ———————— [n] Ἐχθρὸν δέ μοι ἐστὶν
Αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεύειν.

utrinque nos urget incommodum, quoquò nos vertamus, ut difficile sit exitum invenire. Hoc viz. est esse inter *Scyllam* & *Charybdin*. Quanquam Autores non tam de periculis, malisve externis hanc sive allegoriam sive parœmiam usurpare solent, quàm de vitiis malisque moralibus, de duobus sc. extremis, quorum *In medio virtus*. Unde tritum illud Adagium de ἀμετρίᾳ τῆς ἀνθολκῆς, *Incidit in Scyllam, &c.* h. e. *Dum vitant stulti vitia, in contraria currunt.* Cui geminum & illud alterum, *E fumo in flammam*, Ἐκ τοῦ καπνοῦ εἰς τὸ πῦρ. *Simplic.* in Epict. Φεύγοντες τὸν καπνὸν, εἰς τὸ πῦρ ἐμπεπλάκασι. Eodem adagio usi sunt *Plat.* de Rep. 8. *Plut.* π. Δυσωπ. *Lucian.* Necyomant. *Epiphan.* c. Hæres. 1. *Anna Comn.* Alex. 8. *Charybdis* porrò, utpote famosior scopulus, in proverbium abiit, diciturque de homine insatiabilis avaritiæ, rapinæ, voracitatis, aut libidinis; quem ideóque etiam *barathrum*, & *helluonem*, *gurgitem* aut *voraginem* παροιμιωδῶς appellant: Sic rapacem quendam telonem Χάρυβδιν ἁρπαγῆς vocat Chorus, *Aristoph.* Equit. Et ventrem τοῦ βίου Χάρυβδιν, *Diog.* apud *Laert.* *Quæ Charybdis tam vorax? Cic.* de *Antonio*, Phil. 2. Πάνθ' ὅσα περ ἐκτήσατο, καλακεκύβευκε, καὶ καλαπεπόρνευκε, καὶ καλαβέβρωκε, καὶ καλαπέπωκεν, ὥσπερ ἡ Χάρυβδις. Id. de eodem apud *Dionem Cass.* l. 45. *Quantâ laboras in Charybdi? Horat.* Carm. l. 1. *Od.* 27. i. e. quàm difficilem, improbam, rapa-

λήσειν τοὺς παραπλέοντας ὑπισχνοῦνται, ἀλλὰ καὶ τὰ ὅπλα αὐτοὺς διδάξειν, φασὶ γὰρ Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, &c. Sed nimium diu demulsêre nos illices hæ *Sirenes*.

ᵉ Virg. Æn. 1. *O socii, neque enim ignari sumus antè malorum. O passi graviora.* Horat. Carm. l. 1. *O fortes pejoráque passi.*

ᶠ *Cic.* Ep. ad *Att.* l. 7. *Plut.* de laude sui. Et imitatur *Virg. Vos & Cyclopea saxa Experti revocate animos*, &c.

ᵍ Si utramq; devitare non possumus, præstat ut in *Scyllam* quàm in *Charybdin* incidamus. *Aristot.* Eth. l. 2. c. ult. Καθάπερ ἡ Καλυψὼ παραινεῖ (imò *Circe*, quod summi philosophi μνημονικὸν ἁμάρτημα miror à Criticis non observatum; imò nec *Circe* quidem, sed *Ulysses* ipse ex consilio *Circes* ità monet Gubernatorem) Ὡς τοῦ μὲν καπνοῦ, &c. Malè interim & omninò præter mentem tum *Homeri* tum etiam *Aristotelis* hunc locum cepisse videtur *Erasmus* in Chiliadibus; qui & hinc nescio quomodo exsculpsit adagium de securitate, *Extra fumum & undam*, quasi monitus fuisset *Ulysses ut in medio viam secet*, &c. At longè alius apud eos sensus est horũ verborũ: viz. gubernatorem monet *Ulysses*, ut τοῦ μὲν καπνοῦ, h.e. à *Charybdi* magis caveret, tanquam à periculosiori scopulo; pariter & nos Philosophus, ut τοῦ μᾶλλον ἐναντίου, h. e. ab eo extremo, quod magis opponitur medio, magis declinemus, tanquam à pejori extremo. Siquidem κατὰ τὸν δεύτερον φασὶ πλοῦν τὰ ἐλάχιστα ληπτέον τῶν κακῶν. Ad hunc porrò locum alludit *Porphyr.* (quod tamen non annotârunt Interpretes) De Abstinent. l. 1. Sublatâ (inquit) nimiâ corporis saburrâ, & ciborum copiâ, Ἐλεύθερον τὸ ὄμμα (τῆς ψυχῆς sc.) καπνοῦ τε καὶ κύματος τοῦ σωματικοῦ ἐκτὸς καθωρμισμένον γίγνεται. Nec dubito quin huc respexerit *Sen.* Epist. 14. *Temerarius gubernator --non sinistrum petit littus, sed id quo propior Charybdis maria convolvit.*

ʰ *Clem. Alex.* Protrepr. *Virg.* Æn. 1. *Hæc olim meminisse juvabit.* Vid. infr. *Od.* o. Gn. 10.

9 ᵈ *Ex alterâ parte Scylla, ex alterâ diva Charybdis.*
10 ᵉ *Ex noctibus autem venti graves, pestes navium.*
11 *Omnia quidem invisa sunt lethi genera miseris mortalibus,*
ᶠ *Fame autem miserrimum mori & fato fungi.*
12 *Malo semel ad fluctus hianti-ore vitam perdere,*
Quàm diu macerari degens in insulâ desertâ.
13 ——————— ᵍ *Molestum mihi est*
Iterum ea quæ jam clarè enarrata sunt recensere.

ᵈ 2 *Sam.* 24. 14. Coarctor nimis. *Deut.* 5. 32. Non declinabitis neque ad dexteram neque ad sinistram. *Phil.* 1. 23. Constrictus utrinque teneor. 1 *Sam.* 14. 4. Scopulus erat ab uno latere hinc, & scopulus ab altero latere indé. ᵉ *Joh.* 11. 9, 10. Nónne duodecim sunt horæ diei? Siquis ambulaverit in die non offendit, quia lucem hujus mundi videt. Si autem ambulaverit in nocte, offendit, &c. ᶠ 2 *Reg.* 7. 4. Sive ingredi voluerimus civitatem, fame moriemur.——transfugiamus ergo ad castra Syriæ, &c. *Thren.* 4 9. Meliùs fuit occisis gladio, quàm interfectis fame. ᵍ *Matth.* 6. 7. Nè eadem blaterate, vel Nè inani repetitione utamini, Μὴ βαττολογήσητε.

---

rapacem, & avaram nactus es puellam?

ᵏ *Nocturnæ* navigationes, ut *lucubrationes*, *periculosissimæ*, Nox navibus infesta & infida. Φιλεῖ Ὦ δ' ἵνα τίκτειν νὺξ κυβερνήτῃ σοφῷ. *Æschyl.* Danaid. Citat autem hunc *Hom.* versum Scholiast. *Arati.* & *M. Neand.* in Gnomolog. tanquam ex incerto autore. *Græci* tamen Parœmiog. Οὐ νυκτιπλοεῖς (pro quo *Erasm.* divisim νυκτὶ πλοεῖς· quanquam certè neutrum nec compos. νυκτιπλοεῖν, nec simpl. πλοεῖν in Lexicis comparet:) ἐπὶ τῶν μὴ ἀκριβῶς τι ποιούντων· ἡ γὰρ νὺξ ἀκριβεστέρα τῆς νυκτὸς (leg. ἡμέρας)

ἡμέρας) τοῖς πεπαγωμένοις, διὰ τὰς τῶν ἄστρων σημειώσεις. *Chrysippus* verò (inquit *Zenob.*) sublatâ negatione dixit Νυκλιπποεῖς, fortè meliùs, nec eodem sensu (ut vult *Erasm.*) sed planè contrario, & omninò ad mentem hujus loci *Hom.*

ⁱ *Fame, miserrimâ omnium morte confecistis.* *Sallust.* Hist. Fragm. l. 3. *ultimum malorum, alimentorum egestas.* Sen. de Brev. Vitæ. *Fame, ignavissimo mortis genere tabescentes.* Ammian. Marcellin. l. 17. Τὸ γὰρ τῆς λιμῆς μέρος δυνάται ἰσχυρῶς ἐν τῇ φύσει τῆ ἀνθρώπε, &c. *Hippocrat.* De Vet. Medic. ubi hunc *Hom.* locum citat *Jo. Heurn.* in Comment. Ὡς ἐδὲν λιμοῖο κακώτερον. *Oppian.* Hal. 3. Λιμὸς μέγιστον ἄλγος ἀνθρώποις ἔφυ. Incert. *Ultimum supplicium humanorum fames.* *Liv.* Τῶ αἴσχιστῳ ὀλέθρῳ, λιμῷ τελευτῆσαι, *Thucyd.* l. 3. ubi hunc *Homeri* versum laudat Scholiastes, Λιμῷ δ' οἴκτιστον, &c. Uti & *Liban.* Declam. 7. Quin & eundem citat & exagitat, sed (ni fallor) immeritò, *Plato* De Rep. 3. Hinc *Græci* olim siquem vivum defoderent, cibi nonnihil apponere solebant, nè viderentur hominem fame, & inediâ confecisse, quia viz. id piaculi loco habebatur. (Quem etiam morem observabant *Romani.* cùm Vestales vivas defoderent.) Vid. Scholiasten. *Soph.* Antig. ad illa verba *Creontis*, Κρύψω πετρώδει ζῶσαν ἐν κατώρυχι, Φορβῆς τοσοῦτον ὡς ἄγος μόνον προθείς, &c. Tam atrox nempe & infandum lethi seu supplicii genus esse videbatur ἡ λιμοκτονία.

ΟΔ. γ'.

1 ᵃ Ἀλλ' ἄγε οἱ δώομεν τρίποδα μέγαν, ἠδὲ λέβητα
Ἀνδρακάς· ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγειρόμενοι κατὰ δῆμον
Τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἕνα προικὸς χαρίσασθαι.

2 ———— ᵇ Μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος λαοῖσι τετιμένος ————

3 ᶜ Ὑμεῖς δ' αὖθι μένοντες ἐϋφραίνοιτε γυναῖκας
Κουριδίας, καὶ τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
Παντοίην, καὶ μήτε κακὸν μεταδήμιον εἴη.

4 ᵈ Χαῖρέ μοι, ὦ βασίλεια, διαμπερὲς, εἰσόκε γῆρας
Ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται.

5 ᵉ Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Νήγρετος, ἥδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.

6 ᶠ Δὴ τότε δ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.

7 ———— ᵍ Χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀτιμίῃσιν ἰάλλειν.

8 ʰ Ζεύς σφέας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅς τε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, καὶ τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.

ᵃ Ἀνδρακάς] *Viritim.* κατ' ἄνδρα, atque ità etiam in nonnullis exemplaribus legi monet *Eustathius*, Ἄνδρα καθ' ἡμεῖς δ' &c. Est autem hoc adverbium ἅπαξ λεγόμενον· ejusdem formæ & analogiæ cum ἑκάς, ἀγκάς, ἐντυπάς, & siqua sunt similia, oxytona sc. sunt enim & nonnulla hujus terminationis adverbia paroxytona, ut ἀτρέμας, πέλας, ἄνεκας. Ἀργαλέον γὰρ, &c.] Difficile est uni tantos incumbere sumptus. *Multorum manibus*, &c. ¶ Προικὸς per antiptosin pro προῖκα, i. e. *gratis*, *gratuitò*, δωρεάν, accusativus adverbiascens. nam προῖξ *Homero* idem quod δωρεά, προΐξ, pro φερνὴ *dos*, seu γαμήλιον δῶρον, τῶν μεθ' Ὅμηρον ἐστιν. *Eustath.* ad locum. Προὶξ autem à προΐκω, ξω, ut φερνὴ à φέρω.

ᵇ Ἀοιδοὶ dicebantur Vates, Prophetæ, Philosophi & Theologi (vid. supr. *Od.* γ. Πὰρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνήρ) qui apud antiquos olim θεῖοι & τετιμένοι· utinam & hodiéque apud nos! Sanè *Demodocus* vel ex ipso nomine erat *amor & deliciæ populi*, λαοῖσι τετιμένος, Δημόδοκος enim q. *populo acceptus* seu *gratus*.

ᶜ Τέλειος

[m] Θανεῖν ἄριστόν ἐστιν ἢ ζῆν ἀθλίως. *Philem.* apud *Stob.* Τὸ μὴ γὰρ εἶναι κρεῖσσον, ἢ ζῆν κακῶς. *Soph.* Τοῦ ζῆν γὰρ λυπρῶς κρεῖσσόν ἐστι κατθανεῖν. *Eurip.* Τεθναίην δ' εἰ μή τι κακῶν ἄμπαυμα μεριμνῶν Εὑροίμην. *Theogn.* Καλὸν τὸ Κείων νόμιμόν ἐστι, Φανία, Ὁ μὴ δυνάμενος ζῆν καλῶς, οὐ ζῇ κακῶς. *Menand.* apud *Strab.* l. 10. & *Steph.* De Urb. Apud *Ceos* quippe lex invaluit, ut ſenes ſexagenarii cicutam biberent, utpote οὐκέτι δυνάμενοι καλῶς ζῆν.

[n] Citat *Plut.* περὶ Ἀδολεσχ. & clarè alludit *Clem. Alex.* Strom.7. Οὐκοῦν χρὴ αὖθις τὰ ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν. Nec non *Ammian. Marcell.* l.27. *Ad ea, quæ digeſta ſunt ſemel, revolvi ſuperfluum duxi: ut ulixes Homericus apud* Phæacas *ob difficultatem replicare formidat.* Hùc ſpectant proverbia, *Eandem Cantilenam canere, Eandem incudem tundere, Idem ſaxum volvere, Crambe recocta,* & ſimilia. *Occidit miſeros Crambe repetita magiſtros.* Juven. Ταὐτὰ δὲ τρὶς τετράκις τ' ἀμπολεῖν, ἀπορία τελέθει, τέκνοισιν ἅτε μαψυλάκας (*fruſtrà-latrans*, an μαψιλάκας *fruſtrà-crepans*, videant Grammatici) Διὸς Κόρινθος (de quo etiam proverbio videantur Parœmiographi necnon *Pind.* Schol.& Cl. *Langbain.* Notis in *Longin.*) *Pind.* Nem. 7. Cui contrarium, Δὶς καὶ τρὶς τὰ καλά· Et *Decies repetita placebunt.* Sed profectò omnis repetitio φορτικὴ ferè & moleſta eſt: ſiquidem grata novitas, varietáſque delectat.

O D. 13.

1 *SED age, ei demus tripodem magnum & lebetem*
[a] Viritim, nos autem rurſus congregati in populo
Compenſabimus, grave enim uni fuerit tot *gratuitò largiri.*
2 ——— *Inter ipſos verò canebat divinus cantor*
Demodocus, populis honoratus. ——— ———
3 *Vos autem hìc manentes oblectetis conjuges*
[b] Charas, & liberos, Dii autem proſperitatem dent
Omnimodam, & nequid malum publicum ſit.
4 *Salve mihi, O Regina, perpetuò, donec ſenectus*
Veniat & mors, quæque hominibus communia *accidunt.*
5 *[c] Eique ſuavis ſomnus in palpebras incidit,*
Profundus, jucundiſſimus, morti proximè ſimilis.
6 *Jam tunc ſecurè dormiebat, oblitus* eorum *quæ paſſus-fuerat.*
7 ——————— *Grave* & indignum *eſſet*
Virum [d] natu-maximum & optimum ignominiâ afficere.
8 [*]*Jupiter ipſos ulciſcatur ſupplicum vindex, qui & alios*
Homines [e] intuetur, & plectit, quicunque peccat.

[a] *Job* 42. 11. Dederunt ei viritim nummum unum,& monile unum aureum. 2 *Cor.* 8. 13. Non ut aliis ſit relaxatio, vobis autem preſſura: ſed ex æqualitate.
[b] *Eccl.*9.9. Fruere vitâ cum dilecta tua conjuge, &c.
[c] *Prov.* 3. 24. Quieſces, & ſuavis erit ſomnus tuus.
[d] *Prov.* 16. 31. Corona dignitatis ſenectus, quæ in viis juſtitiæ reperietur.
[e] *Pſal.* 10. 14. Vides nequitiam & improbitatem, ut eam manu tuâ ulciſcaris.

[*] Τέλειος εὐδαιμονία, *poſitivè* & *privativè* deſcripta; κατὰ θέσιν, & κατ' ἄρσιν. Ἀρετὴ παντοίη, καὶ Μή τι κακόν. Ἀρετὴ hìc, ut alibi ſæpè apud *Hom.* eſt εὐδαιμονία, *beatitudo*, ſeu εὐθηνία, *proſperitas*, quia ſc. beatitudo in virtute conſiſtit. Sic et εὐπραξία, et εὐζωΐα apud

τοῦ μεθ' Ὅμηρον, quia *benè agere* & *bene vivere*, id demùm est *beatum esse*. Ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες οἱ μεθ' Ὅμηρον συγκεκρότηκας τὴν εὐδαιμονίαν φασὶν ἐξ ἁπάσης ἀρετῆς. *Eustath.* ¶ Μεταδήμιος alibi dicitur qui domi est & *inter populares suos*: cui opp. ἔκδημος, & ἀπόδημος, *peregrè profectus*. Sic supr. *Od.* θ. Οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος. Hìc verò μεταδήμιος idem quod ἐνδήμιος vel ἐπιδήμιος, ut μεταδόρπιος, ὁ ἐν τῷ δόρπῳ κακὸν μεταδήμ. *malum publicum, commune, epidemicum.*

[d] *Subeunt morbi, tristisque senectus, Et labor, & duræ rapit inclementia mortis* Virg. Georg. 3. Οὐδ' ἂν ἄποινα διδοὺς θάνατον φύγοι, οὐδὲ βαρείας Νούσους, οὐδὲ κακὸν γῆρας ἐπερχόμενον. *Theogn.* Γῆρας, & θάνατος, & quod tertium addit *Theogn.* νόσος (quanquam & *ipsa senectus morbus est*, & quidem *insanabilis*, *Sen.* νόσος ἀνίατος, *Aristot.* Hist. Animal. l. 5 Τὸ γῆράς ἐστιν αὐτὸ νόσημα. *Donat.* ex *Apollodoro*. Et Τὸ γῆράς ὥσπερ βωμός ἐστι τῶν κακῶν· Πάντ' ἐς ἰδεῖν εἰς τοῦτο καταπεφευγότα. *Antiphanes* apud *Stob.*) hæc tria mala sunt humano generi communia, h. e. Τά τ' ἐπ' ἀνθρώποισι πέλονται, quæ & propterea æquo & patienti animo toleranda: nempe *Ferre quam sortem*, &c. Et certè (ut egregiè *Cic. Cat. maj.*) *Qui omnia bona à seipsis petunt, iis nihil potest malum videri, quod naturæ necessitas afferat; quo in genere est inprimis senectus, quam ut adipiscantur omnes optant, eandem accusant adepti: tanta est inconstantia, stultitia, atque perversitas.* Rectè autem conjunguntur Γῆρας καὶ θάνατος, nam senectus morti proxima; Et mors *væ miseræ nimium vicina* senectæ, & Γῆρας θανάτοιο γὰρ ἐγγύθι ναίει· ut *Maronianum* illud, hoc *Pythagoricū* παρῳδήσας hùc detorqueam. Unde senex q. *seminex*, h. e. semimortuus (morti propinquus) juxta Grammaticos. Quanquam nonnulli, inter quos *Martinius* in Lexico Philologico, hanc vocem ab Oriente deducunt, ab *Heb.* sc. שנה, *Arab.* כנה annus, q. *annosus*, πολυετής· (ut & *anus* ab *annus*, *Gr.* ἔνος.) At quid si à שנא *odio habuit* (quando in Originibus jam ludere libet) quia senectus sc. plerisq; *odiosa* & molesta. Unde *Senium* pro *tædio* et *odio* apud Comicos. Nonius, *Senium est tædium & odium*,

9 ———————— [i] Ὅσσα τοι αἶσα
Κήδε' ἀνασχέσθαι, σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ.
10 ———————— [k] Σιωπῇ
Πάσχειν ἄλγεα πολλὰ βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
11 [l] Τῶ σε καὶ οὐ δύναμαι προλιπεῖν δύστηνον ἐόντα,
Οὕνεκ' ἐπητής τ' ἐσσί, καὶ ἀγχίνοος, καὶ ἐχέφρων.
12 [m] Αἴκέ μοι ὣς μεμαυῖα παρσταίης γλαυκῶπι,
Καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἄνδρεσσι μαχοίμην
Σὺν σοί, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.

[i] Φέρειν δὲ τὰς συμφοράς, καὶ τὰ προσπίπτοντα μετρίως ὑπομένειν, ἀνθρώπων ἔργον σωφρονούντων. *Herodian.* l. 4. Σὺ δ' εἴκ' ἀνάγκῃ, καὶ θεοῖσι μὴ μάχου. *Eurip.* Τέτλαθι μοιράων ἀμετάτροπα δῶρα θυμῷ. *Euseb.* Præpar. Evang. l. 6. (ex oraculo) & *Theodoret.* De Cur. Gr. Aff. l. 10. Ἐπὶ παντὸς προχείρως εὐκτέον ταῦτα· Ἄγε δή με, ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ ἡ πεπρωμένη, &c. *Epictet.* c. 77. & c. 78. ex *Euripide*, Ὅστις δ' ἀνάγκῃ συγκεχώρηκεν καλῶς, Σοφὸς παρ' ἡμῖν καὶ τὰ θεῖ' ἐπίσταται. Εἰ τὸ φέρον σε φέρει, φέρε καὶ φέρου. *Anthol.* Τοῖς γὰρ κακοῖς μὴ μαχομένοις ῥᾶστα χρωμένους ὁρῶ. *Alexis* apud *Stob.* Succinit *Horat.* *Levius fit patientiâ*, &c. & Ovid. *Leve fit, quod benè fertur onus.* Et *Periander* apud *Auson.* *Faxis ut libeat quod est necesse.* Σοὶ δὲ δεῖ ἀνδρείως φέρειν τὰ δόξαντα τῷ δαίμονι, ὡς καλὸν καὶ ἀναγκαῖον ἐστι. *Philiscus* ad *Cicer.* exulem apud *Dionem Cass.* l. 38. ib. paulò pòst, Ἀνάγκη πᾶσιν ὑπομένειν ἡμᾶς τὰ δοκοῦντα τῷ δαιμονίῳ.

[k] *Optimè miserias ferunt qui abscondunt.* *Euctemon* apud *Curt.* l. 5. Πρέπειν γὰρ τὴν γυναιξί, μὴ ποιεῖν κραυγήν, ἀλλὰ σιγῇ τὸ πάθος φέρειν. *Xen.* Ἑλλην. l. 6. *Dolorem justissimum si non potero frangere, occultabo.* Cic. Philip. 12. & *Æneas* apud Virg. *Spem vultu simulat, premit altum corde dolorem.* Contrà tamen, *Calamitas querula est. Curt. l. 5.* & *Difficile est tacere cùm doleas. Cic.* Orat. pro *Syll.*

[l] *Ulysses Palladi* charus ac dilectus, Οὕνεκ' ἐπητής,

dictum à senectute, quòd senes omnibus odio sint & tædio.

[e] *Somnus imago mortis.* Cic. & Ovid. *Dulcis & alta quies, placidæque simillima morti.* Virg. Æn. 6. *Morti nihil est tam simile, quàm somnus.* Cic. ubi supr. Quod & ex *Xenophonte* sumptum videtur K. Π. 8. Ἐγγύτερον μὲν ἀνθρωπίνῳ θανάτῳ ὐδὲν ἐστιν ὕπνυ. Citat porrò posteriorem hunc versum *Plut.* De Consol. ad *Apollon.*

[f] Ὕπνος αἰδοίων ἀργία, adeóque & τῆ μνήμης. Unde & noster de somno infr. *Od.* υ. Ὃ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν· Vid. plura ad eum locum.

[g] Τιμιώτατον τὸ πρεσβύταλον. *Aristot.* Metaph. 1. 3. Senes honorandi, inprimis si optimates, πρεσβύταλοι καὶ ἄειςοι. Ὡς μὴ πάνυ τιμίυ ὄντος τῦ πρεσβύτυ, εἰ μὴ καὶ ἄειςός ἐστι. *Eustath.* ad locum. Αἱ πολιαὶ ζωῦ νῷ χαρίεστεραι· αἱ γὰρ ἄτερ νῦ Μᾶλλον τῶν πολλῶν εἰσιν ὄνειδος ἐτῶν. *Antholog.* Gr. Epigr. l. 1.

[h] ¶ Ἱκετήσιος (vocabulum ἅπαξ εἰρημένον) idem apud *Hom.* quod ἱκέσιος apud τοὺς μεθ' Ὅμηρον, *supplicum præses, tutor, seu vindex.* Schol. ἱκετῶν ἐπόπτης. *Hesych.* Ἱκετήσιος, ὁ ἐπὶ τῶν ἱκετῶν Ζεύς· ὁ τοὺς εἰκέτας (leg. ἱκέτας) ἐλεῶν. *Apollon.* Argon. l. 3. Καὶ Διὸς, ὃς ξείνοις ἱκέτῃσί τε χεῖρ' ὑπερίσχει. Ἀνθρώπους ἐφορᾷ, &c.] Ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα (*Homerus* vel potiùs alius quis) *Batrachom.* Εἰ δὲ θεὸν ἀνήρ τις ἔλπεταί τι λασέμεν ἔρδων, ἁμαρτάνει. *Pind.* Olymp. 1. Τοῖς γὰρ ἀλιτροῖς Εἶν ἀλὶ καὶ γαίῃ κακὰ θηκάλο μυρία δαίμων. *Dionys.* Περιηγ. Οὐδεὶς ἀνθρώπων ἀδίκων τίσιν ἐκ ἀποτίσει. Oraculum apud *Herodot.* l. 5. Τιμωρία δ' ἀδικίας πάσης ἀκόλεθος. *Plat.* de Legg. l. 5. Οὐδὲν ἀζήμιόν ἐστι τὸ ποιεῖν τὰ ἄδικα. *Arrian.* Differt. *Epict.* 3 26. Δίκη τὰ θεῶν πράγματα ἐποπλεύει, τιμωρὸς τῶν ἄδικα πραξάντων. *Isid. Pelus.* l. 2. Ep. 217. Hùc pertinet versus ille, quem in somnis audivit *Pausanias* patratâ cæde cujusdam virginis, apud *Plut.* de serâ Numinis vind. Βαῖνε δίκης ἆσσον, μάλα τοι κακὸν ἀνδράσιν ὕβρις.

9 ——— [f] *Quascunque tibi fatale* est
Ærumnas sustinere, tu verò eas *tolera præ necessitate.*
10 ——— [g] *Tacitè* & quietè
Perfer dolores multos, injurias sustinens virorum.
11 [h] *Propterea & te non possum derelinquere calamitosus cùm sis,*
Quoniam disertus es, & ingeniosus, & prudens.
12 [i] *Si mihi sic animata astiteris Minerva,*
Vel [k] *adversùs trecentos ego viros pugnarem*
Tecum, venerabilis Dea, quando me prompta adjuvares.

[f] *Heb.* 12. 1. Per tolerantiam propositum nobis stadium decurramus. *Jac.* 1. 4. Tolerantia opus integrum habeto. [g] *Isa.* 53. 7. Oppressus est & afflictus, nec aperuit os suum. [h] *Psal.* 37. 28. Non derelinquet (sc. Deus) sanctos suos. [i] *Eccles* 9. 16, 18. Vir pauper & sapiens liberavit urbem per sapientiam suam. Melior est sapientia quàm arma bellica. [k] *Psal* 3. 6. Non timebo myriades populi circundantis me. *Rom.* 8 31. Si Deus pro nobis, quis contra nos?

ἐπητής, &c. Quo ostendit Poeta (inquit *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον, &c.) μόνον εἶναι τῶν ἡμετέρων θεοφιλὲς καὶ θεῖον ἀρετήν. Καὶ ἐπιταῦ βέλονται εἶναι καὶ ἀγχίνοι καὶ ἐχέφρονες τὰ καὶ κατὰ τῦ Ὀδυσσέως λεγόμενα. *Aristid.* tom. 1. Orat. in *Neptun.* Citat & *Julian.* Orat. 8. Ἐπητὴς hìc (ni fallor) idem quod *Aretalogus* apud *Juven.* Sat. 15. *Moverat ut mendax Aretalogus.* de eodem *Ulysse.* Κάλλιςη ξυνωρίς· Prudentia & eloquentia (Ἐχέφρων καὶ Ἐπητής) eximium certè virtutum par; quod in præclaro illo sui charactere & elogio sibi satis magnificè tribuit & assumit *Pericles* apud *Thucyd.* l. 2 Ὅς ὐδενὸς ἥσσων οἴομαι εἶναι γνῶναί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι

ἑρμηνεῦσαι ταῦτα. Alioqui verò quid prodest ἐπιτὴς (*orator*, *sermocinator*, ab ἔπω q. ἐπίω, *dico*.) Si non ἐχέφρων; quid ῥημάτων ποταμὸς, si νῦ ὁδε σαλαγμός;

m Σοφὸν γὰρ ἓν βέλευμα τὰς πολλὰς χέρας Νικᾷ. (*Eurip.*) Mens una sapiens plurium vincit manus. *Hoc Ulysses ille apud sapientissimum Vatem voluit, cùm* Minervam i.e. *prudentiam sic affatur*, Αἰνέ μοι ὡς μιμαῦα, &c. *Lips.* Not. ad Polit. l. 3. c. 1. Potest tamen etiam ad auxilium divinum referri, ità ut respondeat hæc gnome locis S.S. hìc citatis. ¶ Περίφρεσσα. Est quidem περίφρων (poet. pro περίθυμος) etiam femin. generis. Sed maluit *Hom.*

ΟΔ. ξ'.

1 a Ξεῖν', ὅ μοι θέμις ἐσ', ὅτ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
Ξεῖνον ἀτιμῆσαι, πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε.
Γίγνεται ἡμετέρη. ———
2 ——— b Ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐσὶν,
Αἰεὶ δειδιότων ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
Οἱ νέοι ———
3 c Οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
Ἀλλὰ δίκην τίουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
4 ——— d Κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
Ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
5 e Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
Γίνεται, ὃς πενίῃ εἴκων ἀπατήλια βάζει.
6 f Ἀλλ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν. ———
7 g Ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
Οὐδὲ φυγοπτόλεμος. ———
8 ——— h Νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν,
Ἀλλ' ἔμπης καλάμην γέ σ' ὀΐομαι εἰσορόωντα
Γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἠλιθα πολλή.

a *Julian* Epist. 49. *Arrian.* Epict. 3. 11. ubi egregiè explicatum, & ad alias σχέσεις seu relationes accommodatum hunc locum habemus. Δόσις δ' ὀλίγη, &c. Testis vidua illa paupercula in Euangelio, quæ cùm binos tantùm nummulos in Gazophylacium sed prompto & lubenti animo (& προθυμίᾳ) conjecit, Ejus λεπτὰ δύω vel mille talenta valebant. Vid. plura in hanc sententiam supr. Od. ζ. ubi idem hoc hemistichium occurrit.

b Siquis per ἄνακτας νέυς juvenes reges vel dominos hìc intelligere velit, non vehementer pugnabo, præsertim cùm juvenis regis imperium plerumq; non adeò felix subditis nec auspicatum esse soleat. Unde sapientissimus Regum alicubi in Concione sacrâ miseram pronuntiat terram, quæ juvenem regem habet. Quòd si integra mihi sit conjectura, aliter sumendum putarem, nempe ut Νέοι, hìc non sint *juvenes* (uti vertunt Interpretes) sed *novi*; & ἄνακτες νέοι non juvenes domini (quod duriusculum) sed novi domini. Quod enim aliis καινὸν, id *Homero* νέον· nam vox καινὸς, *novus*, antiquissimo Poetæ ἄγνωςος. Et meliùs (ni fallor) constabit sententia. Nec enim juvenes servis adeò terribiles ac senes (hi enim potiùs quàm illi naturâ morosi, rigidi, ac severi.) At verò ἄνακτες νέοι *novi domini* asperiùs plerunque & insolentiùs dominantur. Ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ, *Æschyl. Prometh. V.* Novi quippe domini, ut & novi magistratus ferè asperiores erga subditos, utpote magis ad rem attenti, & privatis commodis velificantes. Unde non imprudenter fortè *Tiberius* eosdem ferè Præsides provinciarum ad finem

licentiâ suâ uti, & ποικιλίας καὶ ἀλλοιοτέρως χαίρειν dicere πρόφρασσα, q. ad imitationem formæ ἄνασσα, supr. *Il.* κ. Σὺν σοὶ δῖα θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης, ubi *Eustath.* nescio quomodo exp. προμηθής, τὸ γὰρ ἐκεῖνο φραζομένη καὶ ἐθέλουσα, ac si esset à φράζομαι, *consulo, considero.* Sed repugnat tum analogia tum & significatio. Nec enim πρόφρασσα est προμηθής, *providens, prudens*, seu πρόθυμος, πρόφρων, *prona, propensa.* Cæterùm in origine hujus vocis investigandâ solenne nugatur *Etymologus*, ubi rectè *Sylburg.* *Siquis* φρεῖ *leg. à* φρὴν) *malit, meum is habebit calculum.*

Odyss. 14.

1 *Hospes, haud mihi fas, etsi pejor te veniat,*
Hospitem contemnere; à [a] Jove enim sunt omnes
Peregrini, paupere̍sque, munus autem exiguum, charúmque
Est nostrum. ——————
2 ———— *Hic enim servorum mos est,*
Semper timentium cùm imperant domini
Novi. ————
3 [b] *Haudquaquam scelesta opera Dii beati amant,*
Sed justitiam diligunt, & bona opera hominum.
4 *Commeatûs indigi, homines vagabundi*
Mentiuntur, neque volunt vera loqui.
5 *Invisus enim mihi ille aequè ac inferorum porta*
Est, [c] *qui egestati succumbens fallacia loquitur.*
6 [d] *At profectò juramentum omittemus*————
7 *Duxi uxorem opulentorum hominum* sc. parentum filiam
Ob meam virtutem; quippe non imprudens eram,
Nec imbellis.———— ————
8 ———— *Nunc verò jam omnia defecerunt:*
Sed tamen stipulam te arbitror intuentem
Cognoscere qualis sc. olim fueram *certè enim* nunc *magna me calamitas opprimit.*

[a] *Psal.* 146. 9. Deus peregrinos tuetur.

[b] *Psal.* 5. 5, 6. Non es tu Deus, cui placeat iniquitas.-- Odisti omnes operantes iniquitatem. Et 33. 5. (Deus) diligit justitiam & judicium. Et 45. 7. Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem.

[c] *Prov* 30. 8, 9. Vanitatem & mendacium longè amove à me, paupertatem aut divitias nè des mihi, &c.

[d] *Matth.* 5. 34. Nè jurate omninò. *Jac.* 5. 12. Ante omnia autem nolite jurare.

---

vitæ continuavit, nec mutandos censuit. Quanquam hæc ejus consilium sinistrè pro suo more interpretatur *Tacitus* Annal. 1. Sed vide lepidum ejusdem *Tiberii* apologum hâc de re apud *Joseph.* Antiq. Jud. l. 18. c. 8. alterúmque *Æsopicum* ei affinem apud *Aristot.* *Rhet.* 2. 21. de Vulpe & Muscis caninis, Οὗτοι μὲν οἱ κυνοραισταὶ πλήρεις μου ἤδη εἰσί, καὶ ὀλίγον ἕλκουσιν αἷμα· ἐὰν δὲ τούτους ἀφέλῃς, ἕτεροι ἐλθόντες πεινῶντες, ἐκπιοῦνταί μου τὸ λοιπὸν αἷμα. Et nos vulgò dicimus, *Scopæ recentes omnia averrunt cum pulvisculo.*

[c] Aurea planè sententia, & divinis literis apprimè consona. Ὕβριν γὰρ οὐ στέργουσιν οὐδ' οἱ δαίμονες. *Soph.* Trachin. Μισεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὴν βίαν· τὰ κλητὰ δὲ κτᾶσθαι κελεύει πάντας, οὐκ ἐξ ἁρπαγάς.

ἁρπαγάς. *Eurip.* Helen. *Nec facta impia fallacium hominum Cælicolis placent.* Catull. ad Alph. Ὅσον τοῖς δικαίοις τὸ θεῖον συναγωνίζεται, τοσοῦτον τοῖς ἀδίκοις ἐναντιοῦται. *Demad.* apud *Stob.* Δίκην τίνοι, &c.] Δίκαια δράσας συμμάχου τεύξῃ θεοῦ. Incert. Porrò apud *Grot.* in *Stob.* Excerpt. posterior iste *Homeri* versus sic legitur, Ἀλλὰ δίκην τίνουσι, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.

[d] Ὁ ἀλητεύων non semper ἀληθεύει. Imò contrà potiùs *Mendici mendaces.* Pauperes, præsertim errones & mendici nihil ferè pensi habent quid dicant, modò faciant πρὸς τἄλφιτα. Adeò non semper *Bonæ mentis soror est paupertas*; quicquid dixerit *Petronius*, Arbiter hac in re nimium favorabilis. Τοὺς δὲ νῦν πτωχοὺς οὐδὲν φασιν ὑγιὲς λέγειν, &c. querebatur olim *Dio Chrysost* Orat. 11. Quin & nos hodiè vulgò dicere solemus, *Peregrinatores sumunt sibi jus mentiendi.* Cæterùm posterior hic versus leviter immutatus occurrit etiam apud *Hesiod.* Theog. Ἴδμεν δ' εὖτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα μυθήσασθαι.

[e] Est hic versus quodammodo proverbialis, quo & alibi utitur Poeta, ad summum sc. odium exprimendum, *Il. ι.* Nihil enim morte ac Inferis magis invisum: unde illud, Τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, pro κηρὸς, juxta nonnullos, & ἐχθαίρει κηρὶ ἔοικεν, infr. *Od.* ρ. & vulgò dicunt, **To hate one to the pit of hell;** (ὁμοῦς Ἀΐδαο πύλῃσι) quod propriè est στυγεῖν, à στύξ, -γός. Πενίῃ εἴκων] Πρόσκειται τὸ, πενίῃ εἴκων, πρὸς διαστολὴν ἑτέρων αἰτιῶν ἐπαινουμένων, ἃ πείσοι ἄν τινα πρὸς ἀπάτην ἐλθεῖν. Est enim & quædam *fraus honesta*, & licet fortasse nonnullis aliquando ἀπατήλια βάζειν, ut medicis & nutriculis. Sed cautelâ hîc opus; ni fortè aliud sit ψεύδεσθαι, aliud ἀπατήλια βάζειν.

[f] Summa apud veteres cautela atque religio circa juramentum; ità ut quidam ab eo prorsus abstinendum putarent. Et certè jusjurandum aut omittendum penitùs, aut parcè & rarò usurpandum: nec ut cibus, sed ut condimentum, vel potiùs ut medicina. Et juramentum reverâ remedium est, *Maximum remedium expediendarum litium*, ut passim appellant Jurisconsulti; ad remedia autem non recurrimus, nisi quando urget necessitas. *Nec Deus intersit,* (ut Testis sc. advocatus, quod in juramento fit) *nisi dignus vindice nodus.* Οὔτοι σ' ὑφ' ὅρκου γ' ὡς κακὸν πιστώσομαι. *Soph.* Oed. Col. Ὥστε ὅρκον μέγιστον ἡγεῖσθαι τὴν ἰδίαν ἑκάστῳ πίστιν, καὶ μαρτυρίας ἁπάσης ἰσχυρότερον. *Dionys. Hal.* de Antiquis Romanis (l. 2) Πᾶν τὸ ῥηθὲν ὑπ' αὐτῶν ἰσχυρότερον ὅρκου· τὸ δὲ ὀμνύειν αὐτοῖς περιΐσταται. *Joseph.* de *Essenis.* Μὴ ὀμνύναι θεούς· ἀσκεῖν γὰρ αὐτὸν δεῖν, ἀξιόπιστον παρέχειν. *Pythag.* apud *Jamblich.* Ὅρκον δὲ φεῦγε, κἂν δικαίως ὀμνύῃς. *Menand.* Οὐ χρεία ὅρκου ἐν τοῖς ἀδήλοις πρὸς βεβαίωσιν, ἀλλ' εὐχῆς πρὸς ἀποτέλεσμα. *Eustath.* ad hunc *Hom.* locum. Ἐπιορκίας τοσοῦτον ἀποστατῶν, ὥστε καὶ πρὸς τὰς εὐορκίας ἔχειν εὐλαβῶς. *Liban.* de bono quodam Imperatore. Et meritò quidem, cùm ἐν τῇ συνεχείᾳ τοῦ ὀμνύειν ῥᾳδίως ἂν μεταπέσοι τις εἰς ἐπιορκίαν. *Hierocl.* in illud præceptum *Pythag.* Aur. Carm. Σέβου ὅρκον. Et rectè Σέβου, cùm *Græc.* Σέβειν & ——σθαι, *colere, vene-*

9 [i] Αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τά που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
10 [k] Οἰκωφελίη, οὔτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα.
11 ———— [l] Διὸς δέ τ' ὀπίζεο μῆνιν
Ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
12 ———— [m] Τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
Μαψιδίως ψεύδεσθαι;————

[i] Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν, &c.] Γνωμικὸν ἀντὶ ῥητῆς τῆς παροιμίας λεγούσης, Ἄλλα παρ' ἄλλοις καλά. *Eust.* ad locum. Citant porrò hoc carmen *Sext. Empir.* adv. Mathem. & *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi & *Archilochi* versum adducit, tanquam ex hoc *Homerico* formatum, Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις καρδίην ἰαίνεται, cui simile & illud ex *Eurip.* Oeneo apud eundem *Clem.* Ἀλλ' ἄλλος ἄλλοις μᾶλλον ἥδεται τρόποις. Virg. *Trahit sua quemque voluptas.* *Pind.* Pyth. 10. Ἑτέροισιν ἑτέρων ἔρως ἔκνιξε φρένας. Id. Olymp. 8. Τερπνὸν δ' ἐν ἀνθρώποις

rari omninò sit ab Hebr. שבע vel נשבע juravit; est enim juramentum pars cultûs divini. Et egregium est illud *Chrysostomi* Dilemma de non exigendo temerè à quoquam juramento. (De *Statuis* Orat. 15.) Εἰ μὲν πεπεῖσαι ὅτι ἀληθής ἐστιν ὁ ἀνὴρ, μὴ ἐπαγάγῃς τὸ ὅρκου τὴν ἀνάγκην· εἰ δὲ οἶδας ὅτι ψεύδεται, μὴ ἀναγκάσῃς ἐπιορκεῖν. Hinc *Xenocratem* Philosophum jurare non passi sunt, sed ἀνώμοτον μαρτυρεῖν voluere Judices *Athenienses*, quippe indignum rati viro tam probo & honesto fidem non haberi etiam injurato. Autor *Diog. Laert.* in ejus vitâ.

g Priscis temporibus in contrahendis nuptiis, Virtus inprimis proxeneta fuit & pararia. Hodiè verò contrà accidit; nam *Virtus post nummos*, & *Veniunt à dote sagittæ*. Duæ autem sunt præcipuè virtutes, quæ virum ἀξιέραστον, & (ut ità dicam) ἀξιόγαμον reddunt, prudentia & fortitudo, h. e. si οὐκ ἀποτώλιος (vid. supr. *Od.* θ.) ἀλλὰ φυγοπτόλεμος sit.

h Οἴομαί σε εἰσορῶντα τὸ τῆς νεότητος ὑπόλειμμα, τὴν μετὰ τὸν θέρος καλάμην, &c. *Eustath.* in locum. q. d. Et quidem illæ meæ pristinæ vires consumptæ jam & exhaustæ sunt: Puto tamen te vel ex hâc stipulâ, i. e. ex arido & effœto hoc corporis trunco, & quasi sceleto conjecturam facere de pristino meo vigore & robore & flore ætatis. Locum hunc laudat, explicátque *Aristot.* Rhet. 3. Τὸ γῆρας εἶπε καλάμην, &c. Tacitè autem & ellipticè hìc alludit Poeta ad parœmiam, quæ integra sic se habet, inquit *Eustath.* Ἐκ καλάμης δῆλος ὁ τεθερισμένος ἀσταχυς· ἢ καθὼς εἰώθεν ἐπὶ ἀνδρῶν λέγεσθαι, οἱ καὶ περὶ καιρὸν γήρως ἐμφαίνουσι λείψανα τῆς παλαιᾶς ἀρετῆς. *Ex stipula cognoscitur spica demessa.* Etiam in sene (qui stipula veluti arida est) apparet cujusmodi fuerit juvenis; Nam ἵππος εὐγενὴς, κἂν ᾖ γέρων, ὀρθὸν οὖς ἵστησιν, ut inquit Tragicus. Nescio verò an *Homerus* hìc respexerit ad proverbium jam usu receptum (quod velle videtur *Eustath.*) annon ipse potiùs primus autor hujus parœmiæ fuerit, à quo alii posteà (ut reliqua ferè omnia) mutuati. *Erasm.* Chiliad. *Ex stipula cognoscere.* Ἐκ τῆς καλάμης γινώσκειν, *quoties è vestigiis quibusdam in senectute relictis, conjecturam facimus cujusmodi quis fuerit in adolescentia.* Ἐκ καλάμης γινώσκειν, τὸν ἄσταχυν sc. *Ex stipulâ judicare de segete*, ex reliquiis de cœnâ, ex ruinis de ædificio, ex spicilegio de messe, ex stipula & trunco senectutis de adolescentiæ flore, & fructu, & segete conjecturam facere. Usus est hoc adagio *Lucian.* Pseudoman. Ὡς ἐκεῖνο ἀπὸ τῆς καλάμης τεκμαίρεσθαι. Atque hùc etiam sonat & spectat illud *Euripidis* dictum ad *Archilaum* de *Agathone* apud *Ælian.* Var. Hist. 13. 4. quod citat etiam *Plut.* in & de *Alcibiade*, Οὐ γὰρ μόνον τὸ ἔαρ τῶν καλῶν κάλλιστον, ἀλλὰ καὶ τὸ μετόπωρον. Quin & hùc fortassis referri poterit illud *Ciceronis* de Senect. *Libidinosa & intemperans adolescentia effœtum corpus tradit senectuti.* Licet igitur etiam hoc sensu, Ἐκ καλάμης τεκμαίρεσθαι, ex sicco et exucco, et effœto corpore senili, de vitiis anteactæ ætatis quadantenus saltem conjecturam facere.

9 *At mihi grata erant quæ utique Deus in mente posuit;*
[dd] *Alius enim aliis vir delectatur operibus.*
10 -*Cura-rei-domesticæ, quæ nutrit claros liberos.*
11 ———— [e] *Jovis cave iram*
Hospitalis, qui maximè indignatur malis operibus.
12 ———————— [f] *Quid te oportet, talis cùm sis,*
Temerè & frustrà mentiri?

[dd] *Gen.* 4. 2. Fuit Abel Pastor ovium, at Cain agricola. *Matth.* 22. 5. Alius in villam suam, alius ad mercaturam.
[e] *Psal.* 146. 9. Deus peregrinos (seu hospites) tuetur. [f] *Col.* 3. 9. Nolite mentiri invicem.

ποις ἴσον ἔσσεται οὐδὲν, τοῖς πᾶσι sc. ut exponit Schol. citans hunc *Hom.* versum. Et Ol. 9. Μία οὐχ ἅπαντας ἄμμε θρέψει μελέτα. Et Nem. 1. Τέχναι δ᾽ ἑτέρων ἕτεραι. *Aristot.* Eth.

Eth. 3. 11. Ὥπερ γὰρ ἑτέροις ἐστὶν ἡδέα· & Οὐδ' ἡδὲ τῷ δόκει τὴν αὐτὴν πάντες, ἡδονὴν μὲν πάντες. Id Ib. 7. 13. *Horat.* Epist. 2. l. 2. *Denique non omnes eadem mirantur amantque.* Id. Serm. 1. l. 2. *Quot capitum vivunt, totidem studiorum Millia:* unde tritum illud, *Quot homines, tot sententiæ.* Pers. Sat. 5. *Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno—Hic campo indulget, hunc alea decoquit,* &c. Ἄλλοι μὲν ἵππων, ἄλλοι δ' ὀρνέων, ἄλλοι θηρίων ἐρῶσιν· ἐμοὶ δὲ βιβλίων κτήσεως ἐκ παιδαρίου δεινὸς ἐντέτηκε πόθος. Dictum *Juliani* Imper. Epist. ad *Ecdicium*, quod foribus bibliothecæ suæ inscripsit *Theodorus Canterus*, referente *Voetio*. Alius verò aliis rebus delectatur, (ἐπιτέρπεται) idque divinitùs & οὐκ ἀθεεί, ut ex versu præcedente colligitur. Siquidem *divinitùs hoc fit, ut alia alium voluptas trahat, & quidem ipsis Diis hujus vel illius rei amorem menti nostræ indentibus;* uti non malè hunc Hom. locum exponit *H. Steph.* (De Critic. Dissert. non procul ab initio) qui & propterea duos hosce versus non esse à se invicem divellendos monet. Miror tamen cur priorem versum citans in plurali ponat Θεοὶ ἐν φρεσὶ θῆκαν, cùm *Homerus* εὐσεβέστερον habeat in singulari Θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν.

[k] *Plut.* Cat. Maj. *Eustath.* ad locum, Οἰκωφελία (ἅπαξ λεγόμενον) ἡ οἰκωφελία, καὶ ἐπιμέλεια τοῦ οἴκου, διὰ γεωργίας τυχὸν, ἢ τοιούτου τινὸς, οὐ μὴν διὰ ἀποδημίας, &c. ἄλλως, οἰκωφ. πονηρὸς βιὸς ἐξελαύνει, ἤτοι τὸ κατὰ ἡμέραν κερδαίνειν. Respicit verò hic *Eustath.* ad illum versum *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Εἴρων δ' ἀνὰ γλῶ κερδαλέος, &c. Usus autem est voce hâc *Ho-*

[n] Μή μ' εἰκότως ξυνθάλπε μύθοις ψευδέσι. *Æschyl.* Prom. V. Μελιγλώσσοις πειθοῦς ἐπαοιδαῖσι θέλξει Ibid. quod Χαριτογλωσσεῖν ibid. & apud *Athen.* l. 4 & inverso ordine Γλωσσοχαριτεῖν apud eundem Trag. in *Prom.* Sol. i. e. πρὸς χάριν λέγειν, vel μέχρι γλώσσης χαρίζεσθαι.

13 [n] Μηδέ τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο, μηδέ τι θέλγε.
14 [o] Ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἄπιστος,
Οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον, οὐδέ σε πείθω.
15 ———— [p] Τέρπεο τοῖς--δε
Οἷα πάρεστι. Θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
Ὅ, ττι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλει· δύναται γὰρ ἅπαντα.
16 [q] Εὐξάμενός τι ἔπος ἐρέω· εἷς γάρ ἀνώγει
Ἠλεὸς, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι,
Καί θ' ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε,
Καί τι ἔπος προέηκεν, ὅπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.

[o] Ὅρκος ἐστὶ λόγος πιστούμενος δι' ἑαυτοῦ τὴν ἀλήθειαν. *Greg. Nyss.* Finis juramenti fides. Ὅρκος μεγίστη παρ' ἀνθρώποις πίστις. *Diod. Sic.* Τελευταία πίστις. *Dionys. Halic.* Ὁ γὰρ ἐν ἀνθρώποις ἁπάντων ὕστατόν τε καὶ ἐχυρώτατον εἶναι δοκεῖ τῆς εἰς ἀλλήλους πίστεώς τε καὶ ἀληθείας ἐνέχυρον. *Procop.* Pers. 2. *Nullum enim vinculum ad adstringendam fidem jurejurando majores arctius esse voluerunt.* Cic. de Offic. l. 3 Quare ut temerè juranti non temerè credendum, ità non temerè juranti nec temerè diffidendum. Unde illud veteris Com. apud *Stob.* in excerpt. *Grot.* Ὅστις γὰρ ὀμνύει τι μηδὲν πείθεται, Αὐτὸς ἐπιορκεῖν ῥᾳδίως ἐπίσταται. Quanquam hodiè (proh dolor!) exclamare licet cum *Euripide* in Med. Βέβακεν ὅρκων χάρις.

[p] Vox hospitis comiter excipientis & exhilarantis convivam, eique χαριζομένου παρεόντων. Sic & ξενοδόχοι nostri hodiè loqui solent, *Fruere, quæso, nec parce præsentibus, qualia qualia sunt; & prosit tibi.* Aliter tamen nec incommodè usurpari poterit hoc dictum, viz. ut idem sit cum adagio illo Bucolico & *Theocriteo*, Τὰν παρεοῖσαν ἄμελγε· τί τὸν φεύγοντα διώκεις; sc. ad τὴν αὐτάρκειαν, quo monetur quis *sorte suâ contentus* esse, vel etiam in præsente rerum statu acquiescere; quod ἀρκεῖσθαι τοῖς παροῦσιν, & στέργειν τὰ παρόντα dicunt *Græci*. Τέρπεο πᾶσιν ὁμῶς, οἷσι δίδωσι Θεός. *Laert.* Vitâ *Periand.* Sic *Augustus* apud *Sueton. Cum hortatur ferenda esse præsentia qualiacunque sint,* dicere solitus, *Contenti simus hoc Catone.* Græci in eandem mentem alio proverbio Ἂν μὴ παρῇ κρέα, τὸ ταρίχιον στερκτέον. Quod & huic loco inprimis convenit, ubi de cibariis sermo est. Θεὸς δὲ τι, &c.] Δηλοῖ

merica etiam Naumach. Σοὶ δ' οἰκωφελίη μελέτω, μέγαρόν τε φυλάσσειν. Et οἰκωφελέες dicuntur αἱ γυναῖκες, à Theocrito, Idyl. 28.

[l] Ζεῦ ξένι', ὅρα τάδ', &c. Ulysses de Cyclopis crudelitate conquerens apud Eurip. O Jupiter hospitalis, vide hæc, &c. Sic enim omninò hæc verba reddenda sunt, ut sit ξένι' per apostr. pro ξένιε, epitheton Jovis. Et falluntur interpretes, & quotquot eos sequuntur, qui ξένι' sumunt pro ξένια & sic vertunt, vide hæc xenia seu dona hospitalia, sensu planè absono & incongruo. De Jove Hospitali, hospitum sc. vindice & protectore, qui Gr. Ζεὺς ξένιος, vid. supr. Od. 1. ad illum versum Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε, quæ & ejusdem Ulyssis ad eundem Cyclopem τὸν κακόξεινον vox est.

[m] Ὅρα τὸ ματαίως ψεύδεσθαι δηλοῦν ὡς τὸ μὴ μάτην ψεύδεσθαι οὐ πάνυ ψεκτόν. Eustath. Imò verò, Τὸ ψεῦδος (quodcunque & quâcunque de causâ) καθ' αὑτὸ φαῦλον καὶ ψεκτόν, teste Philosopho, Eth. 4. 7. Et, quicunque ψεύδεται, ματαίως καὶ ματαίως ψεύδεται. Nec aliter sensit Homerus ipse, aut saltem ille apud Hom. alibi, qui absolutè mentiri prohibet, Μὴ ψεῦδ', ὅπως μάλα σάφα εἰπεῖν. Il. δ. (ubi plura vid.) nec audiendus hic ipse Ulysses noster, qui apud Soph. Philoctet. quærenti, Οὐκ αἰσχρὸν ἡγῇ δῆτα τὰ ψευδῆ λέγειν; respondit, Οὔκ, εἰ τὸ σωθῆναί γε τὸ ψεῦδος φέρει. Nec enim vel ad vitam servandam mentiri oportet. Rectè igitur & prudenter hospitem suum monet Limnocharis apud Homerum, vel alium potiùs Autorem. Βατραχομυόμ. Πάντα δ' ἀλήθευσον, μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.

13 [g] Nè mihi mendaciis gratificeris, neque palpum obtrudas.
14 [h] Certè admodum tibi animus in pectore incredulus,
Adeò te neque jurans permovi, neque tibi persuadeo.
15 ———— [i] Cum-voluptate-fruere his
Qualiacunque adsunt: Deus autem hoc dabit, illud omittet,
[k] Quodcunque ei libitum fuerit, potest enim omnia.
16 [l] Gloriabundus aliquod verbum dicam, vinum enim jubet
Amens; quod impellit sapientem etiam valdè cantare,
Et suaviter ridere, & saltare suadet,
[m] Et aliquod verbum emittit, quod non-dictum sit melius.

[g] Prov. 28. 23. Qui corripit hominem, gratiam postea inveniet apud eum, magis quàm ille qui per linguæ blandimenta decipit.
[h] Heb. 6. 16. Omnis controversiæ finis ad confirmationem est juramentum.
[i] Sap. Solom. 2. 6. Agite, fruamur bonis præsentibus (sensu Epicureo.) Phil. 4. 11. Didici in quibus sum iis ipsis contentus esse. Heb. 13. 5. Contenti præsentibus. [k] Psal. 115. 3. Deus noster in cœlo; omnia quæcunque voluit fecit. [l] Prov. 20. 1. Luxuriosa res vinum, & tumultuosum temetum: quisquis eo decipitur, desipit. Isa. 28. 7. Præ vino nescierunt, & præ ebrietate erraverunt. [m] Prov. 23. 31, 34. Vinum nè aspice &c. Oculi tui absurdè videbunt, et animus ineptè loquetur.

λοῖ τὴν εἰς ἀνθρώπους εὐδαιμονίαν κεχρημένην ἐξ ὧν τε θέλομεν καὶ ἐκ τῶν μὴ τοιούτων, κατὰ τὴν Ὁμηρικὴν δόξαν ἣν ἐν τῇ Ἰλιάδι δεδήλωκεν (respicit opinor locum de duobus doliis Il. ω.) Eustath. qui et in plur. leg. Τὰ μὲν δ' τὰ δ' οὐ. Pind. Pyth. 12. Τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' οὔπω. Noster Il. π. Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.

[q] Θαρσαλέα παρὰ κρητῆρα φωνὰ γίνεται. Pind. Nem. 9. Notum illud adagium, Οἶνος οὐκ ἔχει πηδάλιον· et Τὸ ἐν τῇ καρδίᾳ νήφοντος, ἐπὶ τῇ γλώττῃ τοῦ μεθύοντος. Herodot. Clio. et ex eo Athen. l. 13. Οἶνος κατιόντος εἰς τὸ σῶμα ἐπαναπλέει κακὰ ἔπεα καὶ τὰ μαινόμενα. Lucian. de Dea Syr. Ἅμα οἴνῳ εἰσιόντι παῤῥησίη εἰσέρχεται. Οἶνος γὰρ πνεῖ ἴσον ἐπιχθονίοισιν

ὄνειαρ. Ἐν μὲν γὰρ θάλεις ἱρὸν μένος, ἀγλαΐης τε, Ἐν δὲ χορείτυπίης. Panyas. Τοῦτο γὰρ νῦν ἐστί, Ἐν τῇ Ἀθηναίας τῇ χάλαις ἐπιχώριον· Ἅπαντες ὀρχοῦντ' εὐθὺς, ἂν οἶνον μόνον Ὀσμὴν ἴδωσιν (Odorem viderint, visus enim pro omni ferè sensu ponitur.) Vetus Comicus apud Athen. Καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν] Hùc & spectat versus ille proverbialis apud Athen. l. 11. Οἶνος ἄνωγε γέροντα καὶ οὐκ ἐθέλοντα χορεύειν. Ovid. Fast. l. 5. *Ebrius incinctis philyrâ conviva capillis Saltat, & imprudens vertitur arte meri.* Citant porrò hunc Homeri locum Plut. περὶ Ἀδολεσχ. Athen. l. 4. Clem. Alex. Pædag. l. 2. Galen. Quod mores sequ. Temperam. c. 3. Et hùc alludit proculdubio Lucian. Timon. (quanquam has politissimi scriptoris Veneres & venustas allusiones singuli non capiunt.) Μέθυσος καὶ πάροινος οὐκ ἄχεις ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, &c. Et Dio. Chrysost. Or. ad Alex. Τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ἡ μέθη πρὸς ᾠδὴν τρέπει καὶ ὄρχησιν· παρ' ἡμῖν δὲ τοὐναντίον ἐστί. Πολύφρονά περ] Vinum sapientes ità desipere facit, ut etiam desipientes vino madidi se sapere putent. Scitum itaque & ingeniosum illud vini Etymon apud Platonem Cratyl. ubi οἶνον dici ait q. οἰόνουν. Οἶνος δὲ, inquit, ὅτι οἴεσθαι νοῦν

Ο Δ. ο'.

1 [a] Οἶδα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός,
Κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν, ὅς κεν ὀπυίοι,
Παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
Οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.
2 [b] Τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
Ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχῃ.
3 ——————— [c] Νεμεσσῶμαι δὲ καὶ ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν, ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα
4 [d] Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
Ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκῃ·
Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
5 [e] Βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ', (οὐ γὰρ ὄπισθεν
Οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν)
Μή τι μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
6 ——————— [f] Κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκῃ
Πλάγξομαι, αἴ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.

[a] Eurip. Med. Παλαιὰ καινῶν λείπεται κηδευμάτων. *Veteres affinitates*, adeóque Veteres profectò nuptiæ *cedunt novis*. Ubi Schol. affert hunc Hom. locum. Quàm rara autem hodie inter feminas illa vox Didonis apud Virg. *Ille meos primus qui me sibi junxit amores Abstulit, ille habeat secum, servetque sepulchro.* Quàm citò (proh dolor) quàm nimium citò ad secundas nuptias passim convolatur! Et in accelerandâ quidem hâc δευτερογαμίᾳ peccatur largiter ab utroque sexu: sed inprimis, ni fallor, à sequiori, utpote qui prioris tum prolis tum mariti facilè obliviscitur. Ideò διγαμία (non tantùm simultanea sed etiam successiva) non optimi nominis fuit apud antiquos; & secundæ nuptiæ minùs secundæ & sanctæ, addo & honestæ, olim habitæ. Adeóque in laude ponebant univiram esse; contrà verò malè audiebat ἡ πολυγαμία. Valer. Max. l. 2. c. 1. *Quæ uno contentæ matrimonio fuerant, coronâ pudicitiæ honorabantur*, &c. Contrà, *Pudicitiæ & Fortunæ muliebris signum nefas erat attingi, nisi ab ea, quæ semel nupsit*, inquit Festus: qui et solas univiras pronubas nuptiis adhibitas fuisse testatur. Plut. Qu. Rom. qu. 105. Ζηλωτὸς γὰρ ὁ πρῶτος γάμος, ὁ δὲ δεύτερος ἀποδυκλαῖος. Eurip. (feminis semper iniquior) Troad. Ἀπέπτυσ' αὐτὴν, ἥτις ἄνδρα τὸν πάρος Καινοῖσι λέκτροις ἀποβαλοῦσ' ἄλλον φιλεῖ. Et notum illud ex Antholog. Gr. ep. Εἴτις ἅπαξ γήμας πάλι δεύτερα λέκτρα διώκει, Ναυηγὸς πλώει δὶς βυθὸν ἀργαλέον. Et Phocylid. Μηδὲ γάμῳ γάμον ἄλλον ἄγῃς, ἐπὶ πήμασι

ἔχειν ποιεῖ τῶν πινόντων τοὺς πολλοὺς οὐκ ἔχοντας, οἵους δικαιότατ' ἂν καλέομεν. Quanquam communiter οἶνος ab ὄνημι *juvo*, juxta illud *Homericum*, Ὀνήσεαι αἴκε πίῃσθα. *Il.ζ.* Ἔνθα καὶ φαίνεται παρετυμολογῶν τὸν οἶνον ὁ ποιητὴς, inquit *Eustathius*; qui & aliam tamen Etymologiam τοῦ οἴνου ibidem affert ex *Athenæo.* Καί τι ἔπος προέηκε, &c.] Φείδου τῆς γλώττης· πολλάκις γὰρ προφέρει, ἃ περ ἄμεινον κρύπτεσθαι. *Nil.* Paræn. *Dicenda, tacenda locutus.* Horat. Epist. 7. l. 1. ubi & hunc *Hom.* locum affert *Lambinus.* Ἄῤῥητον ¶ propriè nihil aliud est quàm *indictum* seu *non-dictum*: atque ità hic apud *Hom.* (qui ferè semper κυριολεκτεῖ, & voces in propria & nativa notione usurpat:) alioquin apud communiores Græc. ἄῤῥητον est ineffabile, *quod dici non potest*, τὸ ἀδυνάτον ῥηθῆναι, vel etiam arcanum, *quod dici non debet*, τὸ ἀθέμιτον ῥηθῆναι (quod tamẽ potius ἀπόῤῥητον) alii hoc, alii illo modo exponunt in nobili illo loco *Pauli* ad 1 *Cor.* 12. 4. quanquam & videtur Apostolus seipsum explicare verbis sequ. ἃ οὐκ ἐξὸν λαλῆσαι· at certè ἐξὸν non est δυνατὸν, sed θεμιτόν.

OD. 15.

1 [a] *Scis enim, qualis animus in pectore mulieris;*
Illius vult domum augere, quicunque postremus *duxerit,*
Filiorum autem priorum, & mariti sui cui-virgo-nupta-fuerat,
Non ampliùs recordatur mortui, neque de eo *inquirit.*
2 *Hospes enim recordatur diebus omnibus*
Hospitis, qui comitèr eum exceperit.
3 ——————*Succenseo autem & alii*
Cuicunque hospiti, qui vel [b] *immodicè diligit,*
Vel immodicè odit; meliora autem moderata omnia.
4 *Par malum est, cùm quis nolentem redire*
Hospitem impellit, & cùm quis abire-cupientem detinet.
[c]*Oportet hospitẽ præsentẽ amicè-tractare,* [cc]*volentẽ autẽ dimittere.*
5 [d]*Volo jam redire domũ, (nõ enim post me (re, et in via deducere.*
Custodem discedens reliqui rebus & possessionibus meis)
Ne quod mihi ex ædibus cimelium bonum pereat.
6 ——————[e] *Per urbem ipse præ-necessitate*
Oberrabo, an fortè quis poculum aquæ *& frustũ-panis porrigat.*

[a] 1 *Tim.* 5. 9, 11. Vidua allegatur -- quæ fuerit unius viri uxor. Adolescentiores viduas devita. Cùm enim lascivierint adversus Christum, nubere volunt. [b] *Eccl.* 3. 8. Est amandi tempus, est & odio habendi, est belli tempus, est & pacis. [c] *Rom.* 12. 13. Hospitalitatem sectantes. *Heb.* 13. 2. Hospitalitatem nolite oblivisci. 1 *Pet.* 4. 9. Hospitales estote erga vos invicem, absque murmuratione. [cc] *Gen.* 18. 16. Et Abraham simul gradiebatur deducens eos (*hospites suos sc.*) *Rom.* 15. 24. Ut isthàc præteriens videam vos, & à vobis deducar. *Joh.* ep. 3 v. 6. Quos si deducas — rectè facies. [d] *Prov.* 27. 23. Diligentes cognosco præsentes pecudes tuas, appone animum tuum ad greges. 1 *Tim.* 5. 8. Siquis suis & maximè domesticis non providet, fidem abnegavit, & est infideli deterior. [e] *Job.* 15. 23. Vagatur ad quærendum panem. *Psal.* 59. 14, 15. Urbem circumeunt, & ob cibum vagantur.

τίμιαι τιμαί. Hinc minor pompa nuptialis & celebritas, & frequentia in viduarum nuptiis quàm virginum. *Plut.* loco jam laudato. Ταῖς μὲν παρθένοις καλὸν μὴ ὀλίγων, ταῖς δὲ χήραις αἰσχρὸν πολλῶν ὄντων γαμεῖσθαι. Nec propterea tamen damnandæ prorsùs secundæ nuptiæ, utcunque *Tertullianus* eas proscribat peculiari libro de Monogamiâ, (quod inter ejus Paradoxa meritò recenset *Pamelius*) nec admodùm probent alii patres. Vid. *Hieron.* ad *Furiam.* &

Ambros. Hexaem. 6. Ubi hæc verba occurrunt *Homericis* planè parallela. *Mutato concubitu patres depravantur, prælatis filiis posterioris copulæ; neglectis autem his qui ex priore progeniti sunt.* Sanè mulieres Hebraicè נשים dicuntur, à נשה oblivisci: an quia tam citò oblivisci solent Παίδων τε προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο; ¶ h.e. Τοῦ ἐκ παρθενίας ἀνδρός. Is enim est κουρίδιος qui in juvenili ætate uxorem duxit, ὁ ἐκ παρθενίας ἀνὴρ γεγαμηκὼς γυναῖκα. (*Eustath.*) qui hìc ἐλλιπῶς κουρίδιος, alibi ferè apud Poetam κουρίδιος πόσις ἐπλήθως dicitur. Et κουριδίην ἄλοχος ἡ ἐκ παρθενίας γαμετή. *Hesych.* Ἤν τις κόρην οὖσαν ἠγάγετο. *Eustath.* h. e. *quam quis virginem & juvenculam duxit.* Et κουρίδιον λέχος, *lectus conjugalis*, seu *genialis torus* apud *Aristoph.* Pace, ubi *Biset.* in Schol. Κυρίως οὕτω καλεῖται τὸ λέχος, εἰς ὃ ἀνὴρ ἄγει τὴν γυναῖκα κόρην ἔτι οὖσαν, ἣν Ὅμηρος κουριδίην ἄλοχον ὀνομάζει.

[b] Hospitalis mensa firmissimum benevolentiæ vinculum, maximáque amicitiæ tessera apud antiquos: unde ξένος vel ξεῖνος tam *hospitem* quàm *amicum* denotat. Quæ hospitalitate contrahitur amicitia ferè æterna est, durátque ἤματα πάντα. Atque hinc fortè Sal, hospitalitatis emblema, *divinum* à Poeta dicitur, (Πάσσε δ' ἁλὸς θείοιο, *Il. ι.*) quia ut carnes à corruptione & putredine immunes conservat, (vid. *Plut.* Sympos. l. 5. qu. 10.) ità & hospitum animos erga se invicem exulceratos esse prohibet, & amicitias quodammodo immortales reddit. Hinc & *Tessera hospitalis* (*contesserationem hospitalitatis* vocat *Tertull.* De Præscript. c. 20.) quam hospes hospiti dabat in perpetuum fidei & amicitiæ pignus, & symbolum. Et qui jus hospitii violârat is *tesseram hospitalem* confregisse dicebatur, *Plaut.* Pænul. *Deum hospitalem ac tesseram mecum fero.* Id. Cistell. *Confregisti tesseram.*

[c] Τὸ φιλεῖν ἀκαίρως ἴσον ἐστὶ τῷ μισεῖν. *Socrat.* apud. *Anton.* Meliss. l. 1. Οἱ γὰρ πέρα στέρξαντες οἱ δ' καὶ πέρα μισοῦσι. Vet. Trag. apud *Stob.* Εὔνοι' ἄκαιρος οὐδὲν ἔχθρας διαφέρει. Vet. Senarius. Χρὴ μετρίαν φιλίαν εἶναι, καὶ μὴ εἰς ἄκρον μυελὸν ψυχῆς. *Plut.* Περὶ Πολυφιλίας, ex *Eurip.* Locus quem respicit (nec enim citat αὐτολεξεὶ) habetur apud *Eurip.* Hippol. Contrà, *Moderata durant*, etiam Amor: unde vulgò dicimus, *Ama me modicè, & ama diu*; nam etiam hoc sensu, *Immodicis brevis est ætas, & rara senectus*; *Quicquid amas, cupias non placuisse nimis*, ut prudenter monet Poeta *Bilbilitanus.* Quod tamen de amore erga homines intelligendum; nam alioqui de amore erga Deum obtinet illud *Augustini*, *Unicus est modus diligendi Deum, nescire modum.* Et illud cujusdam Poetæ, *Verus amor nullum novit habere modum.* Ἀμείνω δ', &c.] Ἐγγύς ἐστι τῷ εἰπεῖν, πάντων μέτρον ἄριστον. *Eustath.* ad locum. Multa autem φιλοξενίας præcepta (ut *Od.* θ. & ι. & alibi, ità &) hìc accumulat *Hom.* unde & *Optimus hospitalitatis magister* à Criticis appellatur, & nominatim à *G. Stuckio* Conviv. quæst. l. 1. c. 27. Ἔξοχα] ἄγαν, ὑπερβαλλόντως, *immodicè*, *nimio nimis. Omne quod est nimium*, &c. Porrò ex hoc loco *Hom.* (ubi vetat Poeta ἔξοχα φιλεῖν καὶ ἔξοχα ἐχθαίρειν, q. utrumque extremum in vitio sit) monet *Eustath.* Veteres suum Μηδὲν ἄγαν, *Nequid nimis*, mutuatos; οἳ καὶ ἔδοξαν οἰκοθέν τι ἐξευρεῖν, ἐξ Ὁμήρου ὡρμημένοι τὸ νόημα.

[d] *Ælian.* de Animal. 1. 52. *Julian.* Epistol. 39. Respicit *Theocrit.* Idyll. 16. Μηδ' ἐ ξεινοδόκον κακὸν ἔμμεναι, ἀλλὰ τραπέζᾳ Μειλίξαντ' ἀποπέμψαι, ἐπὰν ἐθέλωντι νέεσθαι. Postquam hoc distichon ex *Theocrito* huc adscripseram, in-

7 [ε] Πλαγκτοσύνης οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
8 [h] Ἀλλ' ἕνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.

[ε] Πλαγκτοσύνη (vocabulum ἅπαξ λεγόμενον) idem cum ἄλη, & πλάνη, *vagatio*, & hìc quidem *vagatio* mendicorum propria, qui sc. hùc illuc errant, atque discursitant, vicatim & ostiatim stipem seu panem petentes (unde & ἀλήτης pro *mendico* apud *Hom.*) ut sensus sit, *Nihil miserius quàm vagari*, seu *vagabundum mendicare.* Et certè (ut qui *medicè*, sic multò magìs) qui *mendicè*, ut ità loquar, h. e. *mendicitèr vivit*, *miserè vivit.* Estque omninò talis βίος ἀβίωτος, viro præsertim liberali & ingenuo. Potest tamen latiùs extendi hæc vox & sententia ad quamvis *vagationem*, seu *peregrinationem*, saltem immodicam &.

veni apud **Eustath.** hunc in locum etiam in editione *Rom.* hæc verba [πατίζη μυλίξαντα ἀποπέμψαι, ἐπὰν ἐθέλωσι νεῖσθαι] ex *Herodoto* citata. Et fortè est μνημονικὸν ἁμάρτημα *Herodotum* citantis pro *Theocrito*: quanquā πατίζη μυλίξαντας ex *Herodoto* affert etiam **H. Steph.** Est autē aurea hæc hospitalitatis regula Χρὴ ξεῖνον, &c. Perindè enim peccat contra leges τ̃ φιλοξενίας, qui cunctantem hospitem impellit, & qui festinantem, serióque abire cupientem detinet ac moratur, h. e. [e] Ἶσόν τοι κακόν ἐσθ', &c. Πέμπειν] non tantùm humaniter & amicè *dimittere* ἀποπέμπειν, sed etiam comiter & officiosè *deducere* in viâ & comitari; id enim est πέμπειν apud *Hom.* sæpè, τὸ καθ' ὁδηγίαν προπέμπειν, unde πομπὸς, ὁδηγὸς, *dux viæ*, seu *comes*: (πομποὶ ἀπήμονες *Od.* θ'.) & πομπὴ, ὁδηγία, *deductio in via* (propriè honorifica, unde *Lat. pompa.*) Θεῶν ὑπ' ἀμύμονι πομπῇ. *Il.* ζ. h. e. *salvo conductu*, uti vulgò dicimus. Χρὴ ξεῖνον &c. Hunc *Hom.* versum in exemplum Gnomes προτρεπτικῆς citat *Aphthon.* in Progymnasm: ut & illud Ὀυ χρὴ παννύχιον, &c. Gnomes ἀποτρεπτικῆς.

[e] Paterfamilias debet esse οἰκουρὸς, nec diu à domo abesse, nè omnia pessum eant, absente domino, qui certè optimus οὖρος, *custos & inspector* familiæ. Et verè ἴκμενος οὖρος *ventus secundus*, quo res domesticæ prosperè feruntur & fluunt. Dictum enim illud ex tripode, & verius quàm Sibyllæ folia, apud *Aristot.* Occonom. 1. Οὐθεὶς γὰρ ἐπιμελεῖται ὁμοίως τῶν ἀλλοτρίων καὶ τῶν οἰκείων, ὥστε, ὅσα ἐνδέχεται, δι' αὐτοῦ ποιεῖσθαι χρὴ τὴν ἐπιμέλειαν· quò statim adducit Philos. illud *Persæ* apophthegma (quod habet etiam *Plut.* περὶ Παιδ. ἀγ.) Μάλιστα ἵππον παίνει ὁ τοῦ δεσπότου ὀφθαλμός· et alterum illud *Afri*, Κόπρος ἀρίστη τὰ τοῦ δεσπότου ἴχνη. Quin & hùc etiam pertinet insignis ille *Æsopi* apologus de Cassita apud *Agell.* 2. 29. cujus fabulæ ἐπιμύθιον hoc composuit *Ennius* in Satyris (ubi & integrum hunc apologum versibus inclusit.) *Hoc erit tibi argumentū semper in promtu situm, Ne quid ab amico expectes, quod tute agere possies.* Saltem ὁ οἰκοδεσπότης, si non αὐτοδιάκονος & αὐτουργὸς, at certè αὐτόπτης esse debet operum negotioꝛúmque suorum. Ità enim faciliùs intelliget, meliúsq; dispiciet Ὅ,ττι οἱ ἐν μεγάροισι κακόν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται, (id quod tantopere commendabat *Socrates.* Vid. supr. ad eum versum *Od.* δ'.) & Μή τι οἱ ἐκ μεγάρων, &c. ¶ Ἐφ' ἡμέτερ'] sc. ἔργα, aut πράγματα, aut etiam δώματα, seu μέγαρα. Nam ex iis substantivis quæ per ellipsin subintelligi solent, etiam οἶκος est, aut δῶμα, (aut etiam plur. δώματα ut hic) sic Ὑμέτερόν δε. *Il.* ψ. *ad vestram*, sc. domum. Sic τὰ δ' ἰκάνεις supr. *Od.* κ. ellipticè, ni fallor, pro τόδε δῶμα, seu μέγαρον.

[f] *Durum telum necessitas*; quæ mendicos facit, ut *occasio fures.* Necessitas autem, ut *natura, paucis contenta*, aquæ sc. poculo & frusto panis, αἴ κεν τις κ. τ. ὀ. Egregie *Lucan.* l. 4. *Discite quàm parvo liceat producere vitam, Et quantum natura petat—Satis est populis fluviúsque Cerésque*; Sen. Ep. 25. *Panem & aquam natura desiderat, nemo ad hæc pauper est.* Ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι πλὴν δυοῖν μόνον, Δήμητρος ἀκτῆς πώματός θ' ὑδρηχόου. *Menand. Da mihi polentam & aquam, & cum Jove ipso de felicitate contenderim.* **Epicurus** apud **Sen.** Epist. 120. & **Ælian.** Var. hist. 4. 13. Vid. & *Porphyr.* περὶ Ἀποχ. l. 1. apud quem Ὀλιγοδεὴς ἡ φύσις, καὶ τὸ λιτὸν ἀγαπᾷ, καὶ οὐ φροντίζει δι' ὧν τὸ δεσμὸν παχυνεῖ.

7 [f] *Vagatione non est pejus aliud hominibus.*
8 [g] *Sed perniciosi ventris gratiâ malas ærumnas ferunt*
Homines, cuicunq; contigerit peregrinatio, & damnum, & dolor.

[f] *Prov.* 27. 8. Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum. [g] *Eccl.* 6. 7. Omnis hominis labor ejus ori servit.

& importunam, seu spontaneam, seu coactam, qualis viz. illa tum *Ulyssis* nostri *Homerici*, ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη, tum *Æneæ Maroniani*, qui *multùm & terris jactatus, & alto.* Οἶκοι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι. *Hesiod.* Hùc spectant adagia, Οἶκος φίλος οἶκος ἄριστος

(quò alludit *Cic.* Ep. ad Att. l. 15. *Hæc loca venusta*, &c. *Sed nescio quomodo οἶκος φίλος.*) Et φυτὸν μεταφερόμενον συνεχῶς καρπὸν οὐ ποιεῖ. Quod *Sen.* Epist. 12. sic interpretatur, *Non convalescit planta, quæ sæpè transfertur.* Huc etiam pertinent & versus illi Leonini, *Si quâ sede sedes, atque est ea commoda sedes; Illâ sede sede, nec ab illâ sede recede.* Peregrinatio

9 —————— [i] Ἔστι μὲν εὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν, οὐδέ τί σε χρὴ
Πρὶν ὥρη καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
10 [k] Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λευγαλέοισιν
Μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ,
Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαληθῇ.
11 [l] Καλή τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
12 [m] Ἀλλ' ἤτοι σοὶ μὲν περὶ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεύς ——————

[i] Ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος] Ὕπνος γὰρ δὴ πολὺς οὔτε τοῖς σώμασιν, οὔτε ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, οὔτε ταῖς πράξεσι ταῖς περὶ ταῦτα ἁρμόττων ἐστὶ κατὰ φύσιν. *Plat.* de Legg. 7. *Brevissimo somno utor Sen.* de Seipso, Epist 33. Τὸ πέρα καθεύδειν τοῦ προσήκοντος, τοῖς τεθνηκόσι μᾶλλον ἤπερ τοῖς ζῶσιν ἁρμόδιον. *Æschin.* apud *Stob.* Quamobrem ut non decet principem παννύχιον εὕδειν, ità nec quemvis alium τὸ πολὺ τῆς ἡμέρας προσπιμπλεῖν τῷ ὕπνῳ, ut eleganter loquitur Eclogarius *Athenæi* l. 2. c. 1. Οὐ γὰρ χρὴ παννύχιον εὕδειν τὸν ἔνοικον ἔχοντας τὸν λόγον. *Clem. Alex.* Pædag. l. 2. c 9. respicit omninò versum illum Poetæ πολυθρύλλητον, Οὐ χρὴ παννύχιον εὕδειν βουληφόρον ἄνδρα. *Il. β.* quò & adduci debuit hæc *Clementis* allusio, sed ibi nescio quomodo nos fugit. Hoc prætereà jam addo, quod & anteà observatum oportuit, carmen illud *Hom.* decantatissimum, Οὐ χρὴ παννύχιον &c. citari ab *Aphthon.* in Progymnasm. Porrò etiam à *Theone* in Paradigm. fusè explicari.

[k] *Suavis est laborum præteritorum memoria.* Cic. de Fin. 2. ex *Euripide.* *Habet enim præteriti doloris secura recordatio delectationem.* Id. Ep. fam. l. 5. ep. 12. *Aristot.* Rhet. 1. 11. secundum hujus sententiæ versum sic legit, Μνώμενος ὅστις πολλὰ πάθῃ καὶ πολλὰ ἔοργῃ. *Eurip.* Herc. fur. Ἀλλ' ἡδύ τοι σωθέντα μεμνῆσθαι πόνων. *Quod fuit durum pati, meminisse dulce est.* *Sen.* Ὡς ἡδὺ τὴν θάλασσαν ἀπὸ γῆς ὁρᾶν, Οὕτως (vel potiùs, ut metri ratio constet, Ὡς) ἡδὺ τῷ σωθέντι μεμνῆσθαι πόνων. *Epictet.* apud *Anton.* Meliss. l. 1. ubi posterior versus planè est *Euripideus* ille, qui statim suprà habetur.

[l] Καλή τε μεγάλη τε, forma cum virtute conjuncta. Siquidem *Gratior est pulchro*, &c. Virg. *Respicite certè juvenē, per formæ gratiam mentis pulchritudine plùs placentem. Refert facie sanguinis decus, proditur animi natura per vultum*, &c. Cassiodor. Var. l. 3. Epist. 6. Γυναικὸς ἔπαινος. *Eust.* ad locum. Et continet sanè hic versus luculentam periphrasin bonæ & præstantis feminæ: (præsertim si ἔργα hìc non pro operibus tantùm manu-factis, sed pro quibuscunque bonis operibus sumantur) utpote in quâ eximiæ tum corporis tum animi dotes elucent. Quanquam reverâ & alibi virtutes muliebres pleniùs & perfectiùs describit Poeta, etiam uno versu, *Il. α.* ubi *Agamemnon* de *Chryseide* (nè verò audiat *Clytæmnestra* tua, bone vir, nè fortè posteà hoc dictum capite luas) Καὶ γάρ ῥα Κλυταιμνήστρης προβέβουλα κουριδίης ἀλόχου· ἐπεὶ οὔ ἑθέν ἐστι χερείων Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν,

οὔτ'

certè (πλαγκλεσωίν) *periculosæ plenum opus aleæ* semper habita. Meritò itaque Sidon. *Apoll.* l. 8. Ep. 6. *Neque enim ex integro flecti unquam ad hoc possum, ut de peregrinantibus amicis, donec secunda cognosco, non adversa somidem.*

[h] Νικᾷ δὲ χρεία μ' ἡ κακῶς τ' ὀλωλυῖα γαστήρ· παλαιπωρότερον γὰρ οὐδέν ἐστι τῆς γαστρός. *Diphil.* apud Stob.

9 ———— *Licet quidem dormire,*
Licet etiam oblectantes-se-invicem audire; neque te oportet
Ante tempus cubitum ire; [h] *incommodus etiam nimius somnus.*
16 *Ærumnis alii-aliorum oblectemur tristibus,*
Eas sc. recolentes; posteà enim doloribus etiam suis *delectatur vir,*
Quicunque jam valdè multa passus & multùm jactatus-fuerit.
11 [i] *Pulchráque, & procera, & præclara opera callens.*
12 [k] *At certè tibi-quidem cum malo* vel juxta malũ *etiam bonum*
Jupiter. ———— *(apposuit*

[h] *Prov.* 6.9. Usquequò piger dormies? quando consurges è somno tuo?
[i] 1 *Sam* 25 3. Erat autem Abigail mulier insigni prudentiâ, elegantíque formâ. *Prov.* 31. 31. Laudent eam in portis opera sua (*præstantem sc. feminam, quam ibi pulchrè describit Parœmiographus sacer.*) [k] *Job.* 2.10. Bonum accipiemus à manu Dei, & non accipiemus malum? *Eccl.* 7.14. Hæc cum illis Deus temperat. i.e. *bona malis permiscet,* vel *hoc juxta illud,* vel *ex adverso illius posuit, ut in Heb.*

οὔτ' ἄρ φρένας, οὔτέ τι ἔργα, ubi *Eustath.* Ἐπαινεῖται ὁ ποιητὴς ὡς ἐνὶ στίχῳ πᾶσαν γυναικὸς ἀρετὴν ἐμπεριλαβών. Καλή τε μεγάλη τε, (sic & infr. *Od.* π. Δέμας δ' ἤϊκτο γυναικὶ Καλῇ τε μεγάλῃ τε) ut alibi Ἠΰς τε μέγας τε. Quæ duo tam benè conveniunt in eodem corpore, μέγεθος sc. & κάλλος, ut hoc sine illo vix aut nè vix possit consistere, si *Aristoteli* fides, Eth. 4 3. Ἐν μεγέθει γὰρ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ καὶ τὸ κάλλος ἐν μεγάλῳ σώματι· οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ σύμμετροι, καλοὶ δ' οὔ. Quid quòd *Lacedæmonii* Ἀρχίδαμον τὸν βασιλέα ἑαυτῶν ἐζημίωσαν χρήμασιν, ὅτι μικρὰν τὸ μέγεθος γυναῖκα γάμῳ λαβεῖν ὑπέμεινεν, ὑπειπόντες, ὡς οὐ βασιλέας ἀλλὰ βασιλίσκους παρέχειν αὐτοῖς διανοεῖτο. *Plut.* περὶ Παιδ. ἀγ. Hunc porrò versum citat *Isid. Pelus.* (Epist. 89. l. 2.) & ad virtutem accommodat. Καλή τε μεγάλη τε, &c. μᾶλλον περὶ ἀρετῆς εἰρῆσθαι δόξειεν ἢ περὶ τῆς εἴρηται.

[m] Παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε, καὶ εἰς παροιμίαν κεῖται ὅτι σύμμικτά τινι τὰ κατὰ τὸν βίον. *Eustath.* Vid. *Od.* δ. Ζεὺς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ. Et *Il.* ω. Δοιοὶ γάρ τε πίθοι.

Οδ. π'.

ΟΔ. π'.

1 ---- [a] Πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
Ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον, τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ.
2 ———— ———— [b] Εὐνὴ
Χήτει ἐνευναίων κάκ' ἀράχνια κεῖται ἔχουσα.
3 [c] Πρῆξαι ἀργαλέον τι μετὰ πλεόνεσσιν ἐόντα
Ἄνδρα καὶ ἴφθιμον, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
4 ———— [d] Ἔπι γὰρ καὶ ἐλπίδος αἶσα.
5 [e] Βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι κατακτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε στυφελιζομένους, δμῳάς τε γυναῖκας
Ῥυστάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά,
Καὶ οἶνον διαφυσσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
Μὰψ αὔτως ἀτέλεστον ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ.
6 [f] Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
7 [g] Οὐ γάρ πω πάντεσσι θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς.
8 [h] Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φάνης νέον ἠὲ πάροιθεν.
9 [i] Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτοισιν ἐΐσκεις;

[a] Pignora μονογενῆ à parentibus plùs amantur. *Theophyl.* ad *Luc.* 18. Οἱ πατέρες ὅταν ἕνα παῖδα ἔχωσι, πλείω τὴν ἀγάπην πρὸς τοῦτον ἐπιδείκνυνται. *Plin.* l. 4. Ep. 21. *Cujus ego pro salute— hoc sum magis anxius quòd unicus est.* Ambos hosce locos debeo doctiss. Pricæo Not. ad verba illa *Apul.* Miles. 8. *Novissimam successionis meæ atque unicam stirpem.* Val. Max. 5. 10. *Quintus Martius—filiam summæ pietatis, magnæ spei, & quæ non parva calamitatis accessio fuit, unicam amisit.* Vid. plura hanc in rem *Il.* ι. ad illum versum, Μοῦνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι· ubi & de voce τηλύγετος. Addo jam: Τηλύγετον, h.e. eum qui patre *procul peregrinante* vel (ut alii) *longè ætate provecto* natus est, veteres Latini *Proculum* dixêre (vid. *Festum*) ut, qui patre mortuo, *Postumum.* Ἀπίης] πολὺ ἀπεχούσης, *Hesych.* ἀποκειμένης, *Eustath.* Et hîc quidem necesse appellativum hoc nomen sit, ut ut alibi fortè proprium regionis, sc. *Peloponnesi.* Δεκ. ἐν.] Numerus certus pro incerto: & fortè ut Poeta εὐεπίφορός ἐστιν εἰς τὸν ἐννέα ἀριθμὸν ob numerum musarum (*Eust.*) ità etiam εἰς τὸν δέκα ἀριθμόν, (Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, &c.) ob numerum annorum belli Trojani. Πέρθετο δὲ Πριάμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ.

[b] Στρωμνὴ τῶν ἐγκοιμωμένων, ἢ τῶν περιβολαίων, γέμει ἀραχνίων. Εἰώθασι γὰρ οἱ ἀράχναι ἐνεργεῖν ἐν τόποις ἀμελουμένοις. Unde *Hesiod.* Ἐκ δ' ἀγγέων ἐλάσειας ἀράχνια, i.e. ἐπιμέλειαν θήσεις τῶν ἀγγείων. Οὕτω δὲ καί τις ἕτερος ποιητὴς μισοπόλεμος ἐθέλων εἰρήνην εὔξασθαι, ἀράχνας ἐπεύχεται νήματα ὑφᾶναι τοῖς ὅπλοις. Παροιμιῶδες ἐν τῷ κακὰ ἀράχνια ἔχειν ἐπὶ τῶν πάνυ ἀμελουμένων. *Eustath.* Vates ille μισοπόλεμος, quem subindicat noster Antistes, est *Theocritus*, cujus hoc votum exstat *Idyll.* 16. Ἀράχνια δ' εἰς ὅπλ' ἀράχναι λεπτὰ διαστήσαιντο, βοᾶς δ' ἔτι μηδ' ὄνομ' εἴη, (cui simile illud Nasonis, *Inquinet arma situs*) *Bacchylid.* diuturnam pacem exprimere volens, Ἐν δὲ σιδαροδέτοισι πόρπαξιν αἰθᾶν ἀραχνᾶν ἱστοὶ πέλονται, &c. quæ verba paulò aliter habentur apud *Plut.* in *Numa.* Κείσθω δόρυ μοι μίτον ἀμφιπλέκειν ἀράχναις. Id. in *Niciâ*, ex vetere Poeta. Ἐξαέτηρος ἀραχνιόωσα βοεῖν. *Nonn.* Dionys. l. 38. *Lucian.* Pseudolog. Ἐν γωνίᾳ που κατορωρυγμένα, εὑρῶτος καὶ ἀραχνίων μεστά. Porrò hanc sive phrasin sive parœmiam (de rebus sc. seu locis neglectis) à *Græcis* etiam mutuantur *Latini.* Catull. *Plenus sacculus est aranearum.* Afran. apud Festum. *Tám ne arcula tua plena est aranearum?*

Od. 16.

1 --- [a] *Pater suum filium benignè-excipiens amplectitur*
Venientem ex longinquâ terrâ decimo anno,
Unicũ, in senectute-genitũ, ob quem dolores multos passus-fuerit.
2 ——— ——— ——— ———*Cubile*
Penuriâ incubantium, malis araneis jacet obsitum.
3 [b] *Quidpiam facere arduum est inter plures existenti,*
Viro licet forti, quoniam multò potentiores sunt.
4 ——— [c] *Adhuc enim & spei sors* seu locus.
5 *Vellem in meis interfectus ædibus*
Mori, potiùs *quàm hæc semper fœda opera videre,*
Hospitésque indignis-modis-tractatos, & procos *ancillas*
Per vim trahentes indecentèr in ædibus pulchris,
Et vinum exhaustum, & cibum comedentes
Frustrà & *incassum indesinentèr irritum ob negotium.*
6 [d] *Scio, percipio; hæc jam intelligentem mones.*
7 [e] *Non enim uspiam omnibus Dii apparent manifesti.*
8 *Aliusmodi mihi, hospes, appares nuper quàm antè.*
9 [f] *Haud ex Deorũ numero sum, cur me Diis immortalibus assimi-* (las?

[a] *Luc.* 15.24. Cùm adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordiâ motus est, & occurrens cecidit super collum ejus, & osculatus est eum.
[b] *Eccles.* 4.12. Si quis prævaluerit contra unum, duo resistunt ei: & funiculus triplex difficilè rumpitur.
[c] *Ezra* 10.2. Sed tamen est Israelitis hâc in re spes. *Eccles.* 9.4. Vivis omnibus (adhuc) spes est.
[d] *Job* 13.1,2. Ecce oculus meus videt hæc omnia, & auris mea audivit, & intellexit singula. Quod scitis vos, scio & ego, &c.
[e] *Exod.* 33.20. Non poteris videre faciem meam; non enim videbit me homo, & vivet. *Esa.* 45.15. Verè tu es Deus absconditus. 1 *Tim.* 6.16. Quem nullus hominum vidit, sed nec videre potest.
[f] 2 *Reg.* 5 7. Nunquid Deus ego sum? *Psal.* 89 6. Quis in nubibus æquabitur Domino? aut similis erit Deo in filiis Dei? *Esa.* 46.5. Cui assimilastis me? &c.

---

aranearum? Propert. *Putris & in vacuo texetur aranea lecto.* Ubi fortè respicit hunc *Homeri* locum de *Ulyssis* lecto jamdiu neglecto. ¶ Χῆτος ἔνδεια, ἔλλειψις, *inopia, indigentia*, vox purè putè Poet. quâ & usus Poeta alibi semel & iterum ut *Il.* ζ. & τ. unde χατέω--ίζω indigeo, &c.

[c] *Nè Hercules contra duos*, nedum contra plures. Hinc proverbium apud Chiliastem, *Cedendum multitudini.* Χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλοῖς. Infrà *Od.* υ. *Eurip.* Heracl. Μιᾶς γὰρ χειρὸς ἀσθενὴς μάχη.

[d] Cùm nil aliud reliqui est, spei adhuc locus relinquitur. Hinc dicta illa adagialia spei plena, *Spes in fundo pyxidis* (ex *Hesiodo*) *Nil desperandum. Dum spiro spero.* Ἐλπίζειν χρὴ πάντ᾽ ἐπεὶ οὐκ ἔστ᾽ οὐδὲν ἄελπτον. *Linus* apud *Stob.* Ἐλπίδες ἐν ζωοῖσι. *Theocr.* Ἐλπὶς γηροτρόφος. *Pind.* *Spes alit agricolas.* *Tibull.* Αἱ ἐλπίδες βόσκουσι φυγάδας, ὡς λόγος. *Eurip.* Spes sc. reditûs, uti hìc *Ulyssis.* Μηδεὶς δοκείτω μηδὲν ἀνθρώπων ποτὲ ἄελπτον εἶναι. *Eurip.* Jon. Ἐλπίδες δ᾽ οὔπω καθεύδουσ᾽, αἷς πέποιθα ζῶν θεοῖς. Id. Phœn. Χρὴ δ᾽ ἀγαθὰν ἐλπίδ᾽ ἀνδρὶ μέλειν. *Pind.* Isthm. 8. Et divinum planè distichon illud *Ovid.* de Pont. 1. (si non de *Augusto*, ut ille, sed de vero Deo intelligamus.) *Quamvis est igitur meritis indebita nostris, Magna tamen spes est in bonitate Dei.* Et generosa illa vox *Pompeii*,

& tali viro digna, ad *Corneliam* uxorem, post cladem *Pharsalicam*, Οὐ γὰρ ἀνέλπιστον ἐκ τούτων ἀναλαβεῖν ἐκεῖνα τὰ ἐξ ἐκείνων ἐν τούτοις γενόμενον. *Plut.* Pomp.

[e] *Præstat per virtutem emori*, &c. *Et honesta mors turpi vitâ potior, & incolumitas ac decus eodem loco sita sunt.* Tacit. Vit. Agric. Ἢ ζῆν ἀλύπως ἢ θανεῖν εὐδαιμόνως. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Domesticorum injurias & bonorũ dilapidationẽ & familiæ suæ cladẽ oculis videre, malũ intolerandũ, & vel ipsâ morte pejus. Στυφελ.] ὑβριζομένους ἢ στυφελιζομένους. Hospites autẽ injuriâ vel contumeliâ affici nullus vir probus nec prudens patienter ferat. ¶ Ἀνήνυστος & —υτος, ut ἐραστὸς & —ατὸς, γνωστὸς & —τὸς, θαυμαστὸς & —τὸς, (unde θαυματὰ apud Pindar.) & ἀγαστὸς & —ατὸς, unde ἀγαθός. *Eustath.* ad locum: addo τελεστὸν (unde ἀτέλεστον hoc in loco) & τελεστὸς, unde τελετή.

[f] Versus proverbialis, quo quis uti poterit, quoties aut id ei narratur, quod jam ipse novit, aut faciendum præcipitur, quod ipse suâ sponte erat facturus. Quanquam nec illud consilium semper est inutile: nam *Qui monet ut facias, quod jam facis*, &c. Et fortean hùc referri poterint proverbia hæc & similia. Τὸ φῶς ἡλίῳ δανείζειν, *Lumen soli mutuari.* Βατράχῳ ὕδωρ, *Ranæ aquam ministrare.* Ὗς τὴν Ἀθηνᾶν, *Sus Minervam.* Γλαῦκ' Ἀθήναζε, *Noctuam Athenas mittere*, &c. Γινώσκειν, φρονεῖν, νοεῖν, tria verba synonyma in uno versiculo: quod certè rarum & insolens.

[g] Respicit *Synes.* De Insomn. Θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς· οὐδὲ τούτων μὲν φθόνος οὐδὲ εἷς. *Vitellius* apud *Xiphilin.* palpum obtrudens *Caligulæ*, Ὑμῖν τοῖς θεοῖς, δέσποτα, μόνοις ἀλλήλους ὁρᾷν ἔξεστι.

[h] Loquitur hìc Poeta de Metamorphosi qua-

10 [k] Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι θνητὸν βροτὸν, ἠδὲ κακῶσαι.
11 [l] Ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀνωγέμεν ἀφροσυνάων,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παραυδῶν· οἱ δέ τοι οὐχὶ
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
12 [m] Μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα.
13 ——— [n] Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
14 ——— [o] Δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
Κτείνειν. ———

[k] Ῥέα μὲν γὰρ βριάει, ῥέα δὲ βριάοντα χαλέπτει. *Hesiod.* initio Ἔργ. καὶ Ἡμ. Καὶ ὁ θεὸς δ' ὡς ἔοικε πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς. *Xenoph*, Ἑλλην. 6. Hùc pertinet illud *Æsopi* responsum, qui interrogatus quid *Jupiter* faceret, Τὰ μὲν ὑψηλὰ, inquit, ταπεινοῖ, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψοῖ.

[l] Recta monenti non parere, certissimum ruinæ præsagium: adeò quibus exitium jam imminet & in parato est interitus, ii nec nequitiæ nuntium remittent, nec salutaribus consiliis obtemperabunt, οὐδὲ παύσονται, οὐδὲ πείσονται. *Quem enim perdere vult Jupiter, dementat priùs.* Sic duo illi filii, *Il.β.* patri ire ad bellum prohibenti non paruêrunt, κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο. Vid. plura ibi. ¶ Παραυδῶν hìc est παραινῶν in meliùs, alioqui sæpè παραυδᾶν, ut & παρφάσθαι, in deterius sumitur pro παραλογίσασθαι.

[m] Ἡσυχίαν γὰρ φιλεῖ συμπόσιον. *Pind.* Nem. 9. Ἄγε, δ' ὅτε, μηκέθ' οὕτω Πατάγῳ τε κἀλαλητῷ Σκυθικὴν πόσιν παρ' οἴνῳ Μελετῶμεν. *Anacr.* ---*Tollite barbarum Morem, verecundúmq; Bacchum Sanguineis prohibete rixis.* *Horat.* Carm. l. 1. *Od.* 27. *Non benè conveniunt*, Ate simul atque Thalia, nec *convitium* & *convivium*; & quidem rixa seu noxa in conviviis propriè est ἀταθαλία, si Grammaticis fides, qui ἀταθαλίαν sc. dici volunt ab ἄτω *lædo*, & θαλία *convivium*, Ὅτι ἐν ταῖς θαλίαις τὰ πρῶτα ἐξημάρτανον οἱ ἄνθρωποι εἰς ἀλλήλους. *Athen.* Dipnosoph. 1. Citat verò hos *Hom.* versus *Demetr. Phaler.* lib. de Elocutione.

[n] Hemistichium proverbiale, quod & iterum occurrit infrà *Od.* τ. imò & proverbium apud

dam seu transformatione in habitu et filo corporis, ut patet ex versu sequenti, Ἀλλὰ ϑ εἰμαι ἴχεις, &c. Videtur tamen παροιμιακῶς usurpari posse hoc carmen de homine quomodocunque de repente mutato: ut et illud Virg. *Quantum mutatus*. & Horat. *Mutatus Polemo* (sed hoc in melius.) Adulatori subinde se transmutanti, variásque formas et personas induenti, ut ad mores & studia sui regis componat se atque accommodet, occinendum hoc carmen (inquit *Plut.* l. de Adul. et Amici discrim.) Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε, &c. Proverbii etiam specie hunc versum in *Tiberium* torquet *Silenus* apud *Julian.* τ̃ παρεϐάτίω in *Cæsar.* Nec multùm hinc abludit illud *Theocriti.* Ἀρά τις ἐξαπίνας με θεὸς βερ͂ον ἄλλον ἔτευξε; Addo et illud nescio cujus, *Ego non sum ego.*

i Καί μοι δοκεῖ θεὸς μὲν ἀνὴρ ἐκδαμὰς εἶναι, θεῖος μὲν. *Plat.* Sophist. Ἔχοι ἄν ποτε παροιμιακῶς ῥηθῆναι ὅτι τις ἐκ ἐθέλει ἀκέειν ἐπιχύτως τοῦ ὑπὲρ ἑαυτόν. *Eustath.* in locum. Et tamen de Poeta nostro *Graculus* nescio quis in Epigram. (*Antholog.* l. 4.) audacter nimis et hyperbolicè, et pro genio illius libri. Εἰ Θεός ἐστιν Ὅμηρος, ἐν ἀθανάτοισι σεϐέσθω· Εἰ δ' αὖ μὴ θεὸς ἐστι, νομιζέσθω θεὸς εἶναι. Citant verò hunc versum *Plut.* de Profectu, et *Julian.* Epist. ad *Jamblichum*; & posterius hemistichium *Philostrat.* Vit. Soph. in *Hippodromo.* Fortean & hùc referri poterit illud *Pindaricum*, Μὴ ματεύσῃ θεὸς γενέσθαι (ex quo proverbium nescio quomodo pro suo more exsculpsit *Erasm.* *Nè quæras Deus esse.*) Necnon & μονόστιχον illud, quod εἰς ἑαυτὸν ἐπιγεγραμμένον *Athenis* legit *Pompeius*, Ἐφ' ὅσον ὢν ἄνθρωπος οἶδας, ἐπὶ τοσοῦτον εἶ θεός. *Plut. Pomp.*

10 g *Facile est Diis, qui cœlum latum habitant,*
Tum illustrem-reddere mortalem hominem, tum etiam affligere.
11 *Quin profectò desistere moneas à stultitiâ,*
h *Placidis verbis dehortans; tibi autem haudquaquam*
Obtemperabunt: jam enim ipsis instat fatalis dies.
12 i *Nè vino-inebriati, ortâ inter vos contentione*
Alii-alios vulneretis, dehonestetisque convivium.
13 ———— *Ipsum enim ferrum virum attrahit.*
14 ———— *Horrendum* facinus *est* k *stirpem regiam*
Interficere————

g 1 *Sam.* 2. 7. Dominus pauperem facit & ditat; humiliat & sublevat. 2 *Paralip.* 25. 8. In Deo est & adjuvare, & deprimere. *Psal.* 75. 7. Deus judex; hunc deprimit & illum extollit. *Luc.* 1. 52. Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles. h 2 *Tim.* 2. 25. Cum lenitate erudientem eos, &c. i *Prov.* 23. 29, 30. Cui vulnera impunè? cui rubor oculorum? Immorantibus apud vinum, &c. k 2 *Reg.* 11. 1. Surrexit, & interfecit omne semen regium.

---

apud *Erasm.* *Ferrum virum attrahit*. h. e. ad pugnam invitat. *Tertullianum* etiam Græco dixisse hemistichio, quod alicubi apud *Homerum* legitur, Ἕλκει δὲ τ̃ ἄνδρα σίδηρος, observat idem Chiliastes. Citat & *Demetr. Phaler.* l. de Elocutione. Quin & huc, opinor, respexit *Claudian.* in *Rufin.* l. 2. *Ultrixque* vel potiùs (corrigente *Barthio* ex MSS.) *Ultroque manus mucrone furenti Ducitur.* Περίχειρ ὁ εἰς μάχην ἀνὴρ παρακειμένου σιδήρου, ἵνα ὥσπερ σίδηρον ἡ μαγνῆτις, οὕτως αὐτὸς ἐπάγηται τ̃ θυμόμενον. *Eustath.* ad locum. Ἐπ' ἐχθροὺς θυμὸς ὁπλίζει χέρα. *Basil. m.* (Homil. πρὸς τοὺς νέους, &c.) ex vetere Trag. Quin et hùc fortean referri poterit illud *Astrampsychi* in Onirocrit. Μάχην μάχαιρα ζωγραφεῖ κρατουμένη. Nec ullus dubito quin hoc *Homeri* hemistichium in animo habuerit *Chrysost.* Hom. 15. in Act. Apost. Ἐν τῇ θήκῃ κείσθω (μάχαιρα sc.) ἂν ἔχωμεν αὐτὴν γυμνὴν, πολλάκις καὶ οὐκ ὄντος

καιεῦ χρησόμεθα, ἐφελκόμδυοι ὑπ' ἀυτῆς. Ubi doctissimus noster *Dounaus*, περὶ τὸ Ὁμηρικὸν, Ἀυτὸς γὸ ἐφέλκεται ἀ. σ. *Itaque non Græcorum est (ait Thucydides in Præfatione) sed Barbarorum* τὸ σιδηροφορεῖν. —*Illud autem Homericum est proverbiale.* Virg. *Furor arma ministrat.* Telum irato quicquid ad manum. Ὅπλον ἀρχηγῆτε θυμῦ πᾶν τὸ παρατυχόν. Quin et ex eodem hoc loco aliud adagium extudit *Erasm. Tollenda mali occasio. Quippe viros ferrum illicit ipsum: ità divitiæ pelliciunt ad luxum, consuetudo puellarum ad amorem.* Addo & *occasio facit furem.* Nescio annon et hùc spectet parœmialis ille versiculus ex vetere Comico apud *Athen.* l. 1. Οἶνος κεκλύζει τοῖς ὁδοιπόροις πιεῖν. Soleo etiam ego sic παρῳδεῖν, Ἀυλὸς γὸ ἐφέλκεται ἄνδρας οἶνος· et Αὐτὴ γὸ ἐφέλκεται ἄνδρα βίβλος. *Ipse liber ad legendum invitat*; qui si non

15 —— p Ἀλλὰ πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς·
Εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τ' κλενέω, τούς δ' ἄλλους πάντας ἀνώξω,
Εἰ δέ γ' ἀποτρωπῶσι θεοὶ, παύσασθαι ἄνωγα.
16 —— q Οὐδ' ὁσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισι.
17 —— r Οὐδέ τι μιν θάνατον προμέσθαι ἄνωγα
Ἐκ γε μνηστήρων, θεόθεν δ' ὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.

p Sine numine et consilio Deorum quicquam aggredi vel ipsis Ethnicis religio fuit Hinc proverb. Οὐχ ἄνευ Θεοῦ, *nihil sine Deo.* Erasm. *Nil sine numine*, tentandum sc. Τί γὸ βροτοῖς ἄνευ Διὸς τελεῖται; *Æschyl.* Agam. Fieri certè Deo non permittente nihil potest, Deo non approbante nihil debet. Συμβουλεύω θεοὺς ἡγεμόνας αἰεὶ ποιεῖσθαι παντὸς ἔργου. *Appian.* Ἐμφυλ. 4. Et meritò; nam Γλυκὺ δ' ἀνθρώπων τέλος ἀρχά τε δαίμονος ὀρνύντος αὔξεται. *Pind.* Pyth 10. Et *rerum humanarum maximum momentum est, quàm propitiis rem, quàm adversis agant Diis.* Liv. l. 9. Priusquam ergo opus aliquod aggrediamur, arduum inprimis ac difficile, Πρῶτα θεῶν εἰρώμεθα βουλάς. Sic *Socrates* in rebus dubiis & obscuris ad Deorum consilia homines hortabatur. Unde solennis ei hæc formula, Θεὸς οἶδε. *Cic.* de Divin. *Socrates Xenophonti consulenti, sequereturnè Cyrum, posteà quàm exposuit quæ sibi videbantur; Et nostrum quidem, inquit, humanum est consilium; sed de rebus obscuris & incertis ad Apollinem censeo referendum.* Unde & idem *Xenoph.* Σωκράτους διδάσκαλος lib. de *Vectigal.* Σὺν γὸ θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις προϊέναι ἐπὶ τὸ λῷον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει. Vid. & *Socrat.* Epist. 1. Pro Θέμιστες hoc in loco sunt qui legunt τόμουροι (inquit *Eustath.*) i.e. μαντεῖαι, *oracula, vaticinia.* Unde τόμουρος, *vates*, apud *Lycophr.* q. Ὁ τὸ μὴ ὂν ὁρῶν, ut nugantur Grammatici. Hanc autem lectionem τόμουροι pro θέμιστες hausit *Eustath.* ex *Strabone*, qui Geogr. l. 7. integrum hunc locum adducit, & pro ἀποτρωπῶσι θεοὶ habet ἀποτρέψησι Διὸς· τομοῦροι verò seu τόμουροι seu —ραι in fem. (variat enim lectio) ait à nonnullis hìc scribi pro θέμιστες, sed perperam. Οὕτω γράφουσί τινες—Παρ' Ὁμήρῳ δ' ἁπλούστερον δεῖ δέχεσθαι θέμιστας καταχρηστικῶς καὶ βουλὰς τὰ προστάγματα, καὶ τὰ βουλήματα τὰ μαντικὰ, καθάπερ καὶ τὰ νόμιμα. *Hesych.* Θέμιστες, μαντεῖα, χρησμοὶ, δίκαια, νόμοι. Ubi proculdubio hunc *Hom.* locum ante oculos habuit doctissimus Grammaticorum.

q Λείπει τὸ βουλὴ, ἢ τοιόνδε τι, ἵνα λέγῃ, ὡς ὐκ ἔστιν ὁσίη δίκη, ἢ βουλὴ, ἢ πρᾶξις, τὸ ῥάπτειν κακὰ ἀλλήλοις. *Eustath.* Sunt tamen qui ἡ ὁσίη substantivum esse volunt, *fas, pietas, sanctitas*; eamque in rem citant illud *Juliani* de Cynismo Orat. 2. Πάσαις ἐκαλλωπίσθαι τ' ὁσίας ὐκ εἰσὶν ἀντάξιαι. Vid. Cl. *Gataker.* De N. Instrumenti Stylo.

adesset, forsan de lectione nè per somnium quidem quis cogitaret. Παρῳδεῖ *Juvenal.* sensu obscæno Sat. 9. Αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα κίναιδος· quanquam alii eum locum aliter legunt. ˡἌνδρα σίδηρος] Οὐ γυναῖκα. *Ferrum virum attrahit*, non feminam: Quid enim feminæ cum ferro? juxta vetus proverbium (apud *Diogenian.* et alios) Μὴ μάχαιραν αἰ ς θῆλυ. Et illud *Hectoris* ad *Andromachen* (quæ cùm μάχιμον ἄνδρα habuerit, vel ex ipso nomine ostendit τῶν ἀνδρῶν εἶναι τὴν μάχην.) Πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει. *Il.* ζ. Vid. plura ibi.

° Ὡς θεῖον τὸ βασιλικόν ἐστι γένος· καὶ οὐ δεινὸν εἶναι κτείνειν διὰ τὴν θειότητα. *Eustath.* Οὔτοι βασιλέα φαῦλον (i. e. *leve, facile,*) κτανεῖν. *Eurip.* Electr.

15 ——— [l] *Sed primùm Deorum sciscitemur consilia:*
Siquidem approbaverint rem *Jovis magni oracula,*
Ipséque interficiam, atque alios etiam omnes ad id *hortabor;*
Quòd si prohibeant Dii, desistere moneo.
16 ——— [m] *Nefas est* hominibus *mala struere sibi-mutuò.*
17 ——— *Jubeo eum* securum esse, *nec mortem timere*
A procis certè, [n] *à Deo autem* missam *non licet effugere.*

[l] *Jud.* 18 5. Consule Deum, quæsumus, ut sciamus an secundum erit iter nostrum, &c. 1 *Reg.* 22. 5, 6. Consule, quæso, hodiè verbum Domini -- Utrùm ire debeo, an desistere? Censeo verbum Domini (seu oraculum) esse consulendum. *Act.* 5. 38, 39. Si est ex hominibus consilium hoc, aut opus, dissolvetur: si verò ex Deo est, non poteritis dissolvere illud, nè fortè & Deo repugnare inveniamini. [m] *Prov.* 3. 29. Nè machinare alteri malum. Et 24. 8. Qui maleficia excogitat, sceleratus vocandus est. [n] *Sap. Salom.* 16. 15. Tuam manum effugere impossibile est (ubi Deum sc. alloquitur sapiens.)

Stylo Dissertat. Cæterùm quod hìc apud *Hom.* ὁσίη, id aliis ὅσιον dicitur. *Soph.* Οὐ θέμις, οὐδ' ὅσιον, *Phocyl.* Οὐχ ὅσιον κρύπτειν τὸν ἀπώλεσεν ἀνδραπέτην. Κακὰ ῥάπτειν, *mala struere, moliri, machinari:* ad verbum *suere, consuere* unde consuitur vox κακοῤῥαφίη (quâ usus Poeta non semel.) Ut ex δόλον ῥάπτειν, δολοῤῥαφίη, & ex ῥάπτειν ᾠδὰς, ῥαψῳδὸς, & ῥαψῳδία, qui titulus hæsit libb. *Homericis.* Vid. *Eustath. Il.* α. in initio. Verbum autem ῥάπτειν hoc sensu Metaph. etsi ποιητικώτερον, tamen πεζογράφοις etiam in usu est. Βάρβαροι ἐπ' Ἕλλησι ἀνδράσι φόνον ἔῤῥαψαν. *Herodot.* Calliop. Ὅτι Φάλαρις αὐτῷ ῥάπτοι θάνατον. *Jamblich.* De Vit. *Pythag.* Utérque ab *Homero* mutuatus: cuju (statim suprà) hæc verba sunt, Τηλεμάχῳ θάνατον τὸν μόρον τε ῥάπτεις. Est porrò sententia hæc admodum pia, & tum legi naturæ tum divinis literis apprimè consona: quâ damnatur sc. omnis κακοῤῥαφίη & κακοτεχνίη.

ʳ Θάνατος ἀπαραίτητος. *Eurip* Bacch. Σωκράτης εἰπόντος αὐτῷ τινὸς, Οἱ Ἀθηναῖοι θάνατόν σου ἐψηφίσαντο, ἔφη, Καὶ αὐτῶν ἡ φύσις. *Diog. Laert.* & *Plut.* Πέρας μὲν ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶ τοῦ βίου ὁ θάνατος, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. *Demosth.* pro Cor. Τό γε μόρσιμον (i. e. mors) οὐ πάρφυκτον. *Pind.* Pyth. 12.

· ΟΔ. ρ'.

1 [a] Πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς
Δαῖτα πτωχεύειν, δώσει δέ οἱ ὅς κε θέλῃσιν.
2 [b] Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
3 [c] Οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἑλέσθαι.
4 ——————— [d] Χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί.
5 [e] Ἀλλ' ἄγε νῶϊ ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
Ἦμαρ, ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἕσπερα ῥίγιον ἔσται.
6 [f] Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει.
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
7 [g] Ὃς πολλῇσι φλιῇσι παραστὰς φλίψεται ὤμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας, οὐδὲ λέβητας.

[a] Tum ob frequentiam civium, tum ob opulentiam, tum etiam ob comitatem morum, atque clementiam, quæ nescio quomodo Urbis potiùs quàm ruris incola. Unde & viri clementes & humani Gr. ἀστεῖοι, Lat. *Civiles* & *Urbani*, inhumani contra & inclementes, Gr. ἄγροικοι, Lat. *Rustici* & *Pagani*, (quod etiam nomen Gentilibus hæsit post Christum prædicatum, quia sc. Ethnicissimus adhuc in *pagis* fervebat, recepto in Urbibus Euangelio) q. παροιμιακῶς appellati. Meliùs ergo rem faciunt, & majorem ventri saburram parant οἱ κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγροὺς δαῖτα πτωχεύοντες. Quanquam fortè ut mures (in fabulâ) sic mendici (reverâ) *urbani* quidem lautiùs, at *rustici* tranquilliùs vivunt, quippe extra *Fumum & opes strepitumque Romæ*. Δαῖτα πτωχεύειν.] Πτωχοὶ *Homerici* non (ut nostri) κέρματα, sed ἀκόλους, non æneos obolos & nummulorum minuta, sed frusta panis & ciborum offulas mendicabant. Δὸς πτωχῷ ἄρτον, &c. Nec mirum, cùm rudi illâ & simplici ætate nummus nondum in usu fuerit.

[b] Μή μ' ἔπεσιν μὲν στέργε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ. *Theogn.* & alibi, Μηδὲ κακὰ κωτίλλων ἐξαπατᾶν ἐθέλει. *Mosch.* Idyll. 1. de *Cupidine*, Καὶ αἱ φρένες, ἁδὺ λάλημα. Οὐ γὰρ ἴσον νοέει καὶ φθέγγεται. *Q. Calab.* Paralip. l. 2. Ὅς φίλα μὲν σαίνησιν ἐνωπαδὶς, ἄλλα δὲ θυμῷ Πορφύρει. Hùc spectant rhythmi illi notissimi *Mel in ore verba lactis; Fel in corde, fraus in factis*; desumpti sc. ex hoc loco *Plaut.* Trucul. *In melle sunt linguæ sitæ vestræ atque orationes lacteque, corde fella sunt lita, atque acerbo aceto.* Μελετῶν ἀγχόνην. *Diog.* apud *Laert.* Βύσσινα ῥήματα, *Byssina verba.* Parysatis apud *Plut.* Ῥήματα μὲν βύσσινα, κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδομεύει. Βυσσοδ. verbum elegans *Homero* familiare; q. d. in *profundo* cordis, *moliri*, *struere*, & quasi *extruere*, δομεύειν, ὅ ἐστιν οἰκοδομεῖν. Citat porrò hunc *Hom.* versum, q. proverbii loco, *Tyro Duchat.* Bell. Sacr. l. 2. Οὐ μὴν οὐκ ἀληθεύοντος, ἀλλὰ πολὺ τἀναντία διανοουμένου, καὶ τοῦτο δὴ τὸ τοῦ ἔπους, Ἐσθλ' ἀγορεύοντος, &c. Et respicit *Nicet. Chon.* Annal. *Man. Commen.* l. 3. Ἄνδρα δὲ κακὰ τῷ πλησίον βυσσοδομεύοντα, καὶ ἄλλα μὲν ἐν φρεσὶ κεύθοντα, ἕτερα δὲ βάζοντα (*Il.* ι.) Σοφίας δεῖ πολλῆς ἐκφυγεῖν. Ubi ad duos simul Poetæ locos alludit Historicus ille Ὁμηρικώτατος. Utitur etiam hoc verbo quanquam ποιητικωτέρῳ *Ann. Comnen.* Alex. l. 2. (quæ & aliàs non illibenter Ὁμηρίζει.) Καὶ πολλὰ μὲν βυσσοδομεύοντες κατ' αὐτοῦ.

[c] *Athen.* l. 4. Ex hoc autem loco *Homeri* desumpta est phrasis illa, Οὐ χεῖρον, apud Atticos scriptores usitatissima. Cui opp. Οὐκ ἄμεινον, & Οὐ γὰρ ἄμεινον. *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν· οὐ γὰρ ἄμεινον. *Vetus clausula* (inquit Cl. *Heinsius* ad locum) *quâ potissimũ utebantur in interdictis suis principes, erat*, Οὐ γὰρ ἄμεινον. Ut apud *Herodot.* l. 1. in Epitaphio *Nitocridis.* Ἤν σπανίσῃ χρημάτων, ἀνοίξας τὸν τάφον, λαβέτω ὁκόσα βούλεται χρήματα· μὴ μέντοιγε μὴ σπανίσας γε· οὐ γὰρ ἄμεινον. Quam loquendi formulam nos etiam in linguâ nostrâ imitari videmur, cùm aliquem ab incepto deterrentes minitabundi dicimus, **You had not best.** Οὐ γὰρ ἄμεινον.

[d] Scio

Odyss. 17.

1 *Pauperi melius est in urbe quàm in agris*
Cibum mendicare; dabit autem ei quicunque voluerit.
2 [a] *Bona loquentes, mala autem in mente profundè-cogitabant.*
3 *Non enim abs-re-est* [aa] *in tempore cœnam capere.*
4 ———— [b] *Graves* & acerbæ *regum sunt minæ.*
5 [c] *Verùm age nunc eamus: jam enim inclinavit maximè*
Dies, at statim circa vesperam pejus & *frigidius erit.*
6 [d] *Nunc jam prorsus omninò malus malum ducit:*
[e] *Sic semper similem ducit Deus ad similem.*
7 *Qui multis postibus-superliminaribus astans affricabit humeros,*
Petens buccellas, non ollas neque lebetes.

a *Psal.* 28. 3. Qui cum aliis amicè loquentes, malitiam gerunt in pectore. *Psal.* 55 21. In ore dulciora-butyro habens, in corde bellum gerit. *Jer.* 9 8. In ore suo pacem cum amico suo loquitur, & occultè ponit ei insidias. aa *Eccles.* 10. 17. Cujus principes tempore cibum capiunt (ἐν ὥρῃ.) b *Prov.* 16 4. Ira regis est mortis nuntia. c *John.* 11. 10. Si quis ambulaverit in nocte, offendit, quia lux non est in eo. d *Matth.* 15. 14. Cœci cœcorum duces. e *Sirac.* 13. 15, 16. Omne animal diligit simile sibi; sic & omnis homo proximum sibi. Omnis caro ad similem sibi conjungetur, & omnis homo simili sui sociabitur.

---

[d] Scio ἄνακτας hoc in loco (ut & alibi sæpè apud *Hom.*) nihil aliud esse quàm *heros* seu *dominos*, potest tamen ad Reges (qui & specialiter ἄνακτες) non incommodè transferri hæc sententia, ut gemina ferè sit illi apud *Trag. Gravis ira regum est semper.* Sen. Med. Δεινὰ τυράννων λήματα. *Eurip.* Med. *Regum autem hæc sunt imperia, Animadverte & dicto pare: & præter rogitatum si loquare*, &c. (Ex *Eurip.*) *Cic.* pro *Rabir.* Χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ἀπειλαὶ τῶν νέων. Schol. *Æschyl.* ad illum *Prom. V.* Ἅπας δὲ τραχὺς ὅστις ἂν νέον κρατῇ.

[e] Urgendum & opus & iter tum præsertim cùm dies vergit in *vesperam.* Commodiora enim itinera interdiu, quàm vesperi aut noctu. Festinandum itaque dum dies est, (dies vitæ) in itinere, (ad cœlum) senibus inprimis; δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα Ἦμαρ, & statim advesperascet. Est enim ut ἡ ἑσπέρα γῆρας ἡμέρας, sic τὸ γῆρας ἑσπέρα βίου. *Aristot.* Poet. c. 21. ¶ Μέμβλωκε, ἅπαξ λεγόμενον, Poeticè, *Per varios casus, per tot*, &c. per *Epenthesin* sc. & *Metathesin*, & *Syncopen*, & *Tropen*, pro μεμόληκε, à μολέω, -ήσω. Ἕσπερος, vel adject. per *Syncop.* pro ἑσπέρια sc. μέρη, ut τὰ ἑῷα, vel substant. per *Metaplasm.* pro ἑσπέρας. Ῥίγιον· hic κυριολεκτικῶς κεῖται (*Eustath.*) pro ψυχρότερον, *frigidius*, à ῥῖγος, *frigus*: alibi verò pro χέρειον, χαλεπώτερον, *pejus, gravius*, q. *horribilius.* φοβερώτερον, λυπηρότερον. *Il. a.* Τὸ οἱ καὶ ῥίγιον ἔσται & *Hesiod.* de mala uxore, Τῆς δ' αὖτε κακῆς οὐ ῥίγιον ἄλλο.

[f] Τυφλὸς τυφλῷ ὁδηγεῖ. *Cæcus cæcum ducit. Non compositus meliùs cum Bitho Bacchius*, Horat. Ἡγηλάζειν (verb. Poet.) ἄγειν, ὁδηγεῖν, ἡγεῖσθαι, à quo etiam formatur; assumendo sc. terminationē illam paragogicam & poeticam άζειν, (ut ab ἀλύσκειν, —άζειν, ab ἀλάομαι, ἠλασκάζειν, &c.) & interserendo λ. quod & sæpè servile est & epentheticum (ut in ῥιγηλός, σιωπηλός, &c.) ab ἡγεῖσθαι, ἡγηλάζειν. Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον] Insignis gnome, quæ & in proverbium abiit. *Arist.* Eth. 8. 1. Ὅθεν τὸν ὅμοιόν φασιν ὡς ὅμοιον, καὶ κολοιὸν ποτὶ κολοιόν. Id. Rhet. 1. 11. Ὅθεν καὶ αἱ παροιμίαι εἴρηνται. Ὡς ἧλιξ ἥλικα τέρπει, καὶ αἰεὶ τὸν ὁμοῖον (ubi Philosophus pro suo more κατ' ἔλλειψιν dimidiatum citat hoc

Homeri.

Homeri carmen.) Ἔγνω δ' ὃ θὴρ θῆρα, &c. Id. de Cœlo. 4 3. Ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι ὅτι τὸ ὅμοιον φέρεται πρὸς τὸ ὅμοιον· ubi tamen non de personis, sed de rebus & elementis sermo est. Vid. & eundem *Eudem.* 7. 1. Ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος οὐ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ κατὰ θεῖον αἰεὶ προσπελάζει. *Aristan.* Epist. l. 1 quod habet ex *Platone* in Sympos. Δι' ὁμοιότητος πάντα φιλεῖ πρὸς ἄλληλα συνάπτεσθαι. *Hierocl.* in *Pyth.g.* aur. Carm. Οἱ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖνοί εἰσι. *Xenoph.* Athen. Repub. ad quem locum illustrandum *Æm. Portus* in notis citat hunc *Homeri* versum: Ut & *Gualtagninus* in Comment. ad hæc verba *Aristotelis* (Problem Sect. 10. qu. 51.) Διὰ τί ἵππος ἵππῳ χαίρει καὶ ἐπιθυμεῖ, ἄνθρωπος δὲ ἀνθρώπῳ, καὶ ὅλως δὲ τὰ σύνηθη τοῖς συγγενέσι καὶ ὁμοίοις; Laudat etiam *Plato* Lyside: ubi hoc modo legitur, Αἰεί τοι τὸν ὅμοιον, &c.

g Periphrasis mendici, Πλωχὸς ἀνιηρὸς δαιτῶν ἀπολυμαντήρ. ¶ Φλιαὶ sunt τὰ πρόθυρα, vel αἱ παραστάδες. *Didym.* Interpres Φλιῇσι, ταῖς παραστάσεσι (lego παραστάσι) τῆς θύρας. *Hesych.* Φλιὴ, πρόθυρον, ἢ παραστὰς τῆς θύρας. Ut sit ἀστεϊσμὸς hoc in loco, sive allusio in particip. παραστὰς ad nomen παραστὰς, quod tamen non observa unt Grammatici. Sunt autem παραστάδες *postes ostii superliminares*, ex utrâque parte illud includentes, quibus adeò mendici humeros atterere solent, dum ostio astantes stipem petunt. ¶ Φλίψεται Æolicum, pro θλίψεται, ut Φὴρ pro Θὴρ, & φλίψις, θλίψις apud *Hesych. Phavorin.* aliosq; Lexicographos. Φλιῇσι φλίψεται Paronomasia; vel etiam juxta nonnullos τρόπος ἐτυμολογίας. Φλίψεται, *apprimet, allidet, atteret*, vel etiam *apprimetur, atteretur, pass.* (κατ' ὤμους sc.) atq; ità *Hesych.* Φλίψεται ἀποθλιβήσεται. Estq; hìc φλίβ. h. e. θλίβειν in propriâ & nativâ significatione, *premere, terere, trudere, apprimere, comprimere*; atque ità semper apud Ethnicos & antiquos Autores. Nam θλίβειν Metaph. pro *affligere*, ut & θλίψις pro *afflictio*, recentioris commatis, & apud sacros tantùm, & Ecclesiasticos scriptores in usu est. Atque hoc mihi inter alia argumento est, Autorem Νουθετικοῦ illius poematis, quem *Phocylidem* dicimus, Ethnicum non fuisse, sed Christianum, aut saltem semichristianum; quippe quòd verbum hoc θλίβειν sensu metaphorico & Ecclesiastico usurpet, Μισθὸν μοχθήσαντι δίδου, μὴ θλῖβε πένητα.

8 h Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πλώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἣν γαστέρ' ἄναλτον.
9 ———— i Μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
10 ———— k Κνίσση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δέ τε φόρμιγξ
Ἠπύει, ἣν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.
11 l Τολμήεις μοι θυμὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
12 m Γαστέρα δ' οὔπως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν,
Οὐλομένην, ἢ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισι δίδωσι,
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐΰζυγοι ὁπλίζονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.

h Καθὰ ὁ ἀγαθὸς οὐ ῥᾷον ἀλλοιοῦται, ἐπεὶ μάθεν ἔμμαθε ἐσθλὸς, οὕτως οὐδὲ ὁ φαῦλος, ἐπεὶ ἔργα κάκ' ἔμαθε· δυσαπόβλητοι γάρ εἰσιν ὅτε καὶ ἀναπόβλητοι, ὥσπερ αἱ ἀγαθαὶ ἕξεις, οὕτω δὴ καὶ αἱ φαῦλαι. *Eustath.* Ἔργα κακὰ, καὶ σχέτλια ἔργα *mala opera*, ut contrà αἴσιμα ἔργα *bona op.* at ἔργον absolutè (ut hìc ἔργ. ἐπ.) in meliorem partem, ut apud *Hesiod.* Ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος. Οὐκ ἐθελ. ἔργ. ἐπ. **He will do no work.** Ἄναλτον] ἀπλήρωτον καὶ μηδέποτε ἅλις ἔχουσαν. *Eustath.* Quid si γαστέρα ἀργὴν, *ventrem pigrum*? q. ἄλλεσθαι μὴ δυναμένην. *Hesych.* certè derivat παρὰ τὴν ἄλσιν: etsi verba ejus sunt obscura. Clariùs aliquantò *Phavorin.* ubi post alias hujus vocis *Homericæ* interpretationes etiam hanc subjungit, ἢ τὸν ἄλλεσθαι μὴ δυνάμενον, βαρύν· ac si γαστὴρ ἄναλτος idem ferè esset, quod γαστὴρ ἀργὴ, *venter piger*.

i *Boni pastoris est tondere pecus, non deglubere.* Contrà, mali pastoris est non tondere, sed deglubere;

Ut omittam utrumque hoc monitum seu præceptum, ut & alia non pauca in illâ πανθέλημάτων farragine, ferè αὐλολεξεὶ ex sacra pagina desumptum. Αἰτίζων ἀκόλους, &c.] Mendicus micas poscit, *Jejunus rarò stomachus vulgaria temnit. Cum sale panis Latrantem stomachum bene leniet.* Horat. Serm. l. 2. Sat. 2. Huc etiam accommodari poterit illud *Achæi* Eretriensis, quod & hìc adducit *Eustath.* Πεινῶντι δ' ἀνδρὶ μᾶζα τιμιωτέρα χρυσοῦ τε καὶ ἐλέφαντος. Αἰτίζων ἀκόλους, proverbiale dictum de mendico, qui micas panis & buccellas ostiatim petit, qualis *Lazarus* in Euangelio. Nec de mendico tantùm ventris causâ oberrante, Εἴ τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ, sed etiam de quovis modesto petitore, qui sc. rem aliquam parvam & minutam, non grandem nec pretiosam sibi dari postulat, παροιμιακῶς usurpari poterit hic versus Αἰτίζων ἀκόλους, &c. *Callimach.* hymn. in *Cererem*, Αἰτίζων ἀκόλως τε καὶ ἔκβολα λύματα δαιτός. *Agathias* Anthol. Ep. l. 1. Οὐκ ἐθέλεις δὲ Αἰτίζων ἀκόλους, νῦν ἑτέροις παρέχειν. Ἄκολοι οἱ μικρότατοι ψωμοί, παρὰ τὸ μὴ κολούεσθαι, ἤγουν εἰς μικρὰ τέμνεσθαι. Ἄορες αἱ γυναῖκες (*Eustath.*) παρὰ τὸ ἀείρω τὸ συζεύγνυω, quæ & alibi ὄαρες per metathesin, (Ὀάρων ἕνεκα (φετερέων) unde ὀαρίζειν, & ὀαριστύς. Τὸ ἄορ in sing. *ensis*, αἱ ἄορες in plur. *mulieres*. *Hesych.* tamen etiam exponit Ἄορας, ξίφη ἀρσενικῶς· at statim pòst, Ἄορες γυναῖκες λέγονται καὶ τρίποδες· nimirum respicere videtur hunc Poetæ versum, ubi conjunguntur ἄορες καὶ λέβητες. Cùm verò ἅπαξ λεγόμενον hoc nomen sit (in plur. sc.) & hoc tantùm in loco occurrat, nec usquam alibi compareat vel apud *Hom.* vel ullum alium (quod sciam) autorem (nisi si fortè quis hunc locum ex *Hom.* laudet, aut etiam ad eum alludat) certè integrum cuique fuerit quodnâ velit eligere ex hisce trib⁹ *Hesychii* glossematis: quanquam si mihi optio detur, ego tertium potiùs prætulero: quod & agnoscit Scholiast. Et simul etymon assignat. Οἱ δὲ τοὺς τρίποδας, τοὺς ὦτα ἔχοντας, ἐξ ὧν αἴρεσθαι δύναται. *Max. Tyr.* Dissert. 34. Οὐκ ἀκόλους μὰ Δία χρὴ τὸν Ὅμηρον πτωχεύοντα, οὐδὲ ξίφη (lego ἀδ' ἄορας) καὶ λέβητας μόνον, &c. *Heliodor.* l. 2. Καὶ ἐμοὶ δοκεῖτέ τοιοί-δε ὄντες, οὐκ ἀκόλους, ἀλλ' ἄορας τε καὶ λέβητας αἰτίζειν. Citat & hunc versum *Plut.* de Audit.

8 [f] *Sed quoniam jam mala opera didicit, non volet*
Opus peragere, sed mendicans in populo
Vult petens pascere suum ventrem insatiabilem.
9 ———— [g] *Pecora mali perdunt pastores.*
10 ———— *Nidor ascendit,* [h] *cithara verò*
Sonat, quam convivio Dii fecerunt comitem.
11 [i] *Tolerans mihi animus, quoniam mala multa passus-sum*
Undis & bello; ad illa etiam hoc accedat.
12 [k] *Ventrem nullatenùs licet occultare avidum,*
Improbum, qui multa mala hominibus dat:
Cujus gratiâ & naves benè-transtrata apparantur
Pontum in vastum mala inimicis ferentes.

f *Prov.* 19. 24. Abscondit piger manum suam in sinu, nec ad os suum applicat eam. g *Ezech.* 34. 2, &c. Væ pastoribus— Adipem comeditis, & lanam induitis, quod optimum est mactatis, gregem non pascitis, &c. *Joh.* 10. 12. Mercenarius & qui non est pastor, cujus non sunt oves propriæ, videt lupum venientem, & deserit oves, & fugit; & lupus rapit & dispergit oves. h *Sirac.* 32. 5. Concentus musicorum in convivio vini. i *Rom.* 5. 3, 4. Afflictio tolerantiam parit, tolerantia vero experientiam, experientia autem spem. k *Eccl.* 6. 7. Omnis labor hominis est propter os (*& ventrem*) ejus.

glubere; imò deglutire: quem proptereà rectiùs Δημοβόρον βασιλῆα voces quam ποιμένα λαῶν. Siquidem βασιλεὺς ἀγαθὸς ὢν ἐπιμελεῖται (τῶν βασιλευομένων) ὥσπερ νομεὺς προβάτων·

Cάτων· ὅθεν κ̀ Ὅμηρος τ᾽ Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν εἶπε. *Arist.* Eth. 8. 11. Potest etiam aliter hic locus intelligi de eâ corruptelâ, quæ ex malis moribus & exemplo principum ad populos dimanat. Siquidem *Componitur orbis Regis ad exemplum*, &c. *Claudian* & Φιλεῖ ἀεί πως τὸ ὑπήκοον ζήλῳ τ᾽ τῆ ἄρχοντ@ γνώμης βιῦν. *Herodian.* Reges, ergo et pastores populorum, si mali sint, vitia sua transfundunt in gregem, nec solùm ipsi corrumpuntur, sed etiam alios corrumpunt, & plùs exemplo quàm peccato nocent. Sic *Seber.* (Florileg. Græcolat. è Poetis Epic.) hoc hemistichium ἀλληγορικῶς παραφράζει, Μῆλα κ. φ. ν. *Magistratus mali corrumpunt subditos.* Quid quod populus interdum luit peccata principis: atque hoc etiam sensu, Μῆλα κ. φ. ν. *Oves istæ quid*— quærebat olim & querebatur Pastor, bonus an malus? *malus* certè tum cùm *perdidit gregem* (Vid. *Il.* α. Ὁ γὰ βασιλῆϊ χολωθεὶς Νοῦσον, &c.) tametsi aliàs bonus. Fortean & hùc referri poterit illud *Socratis* apud *Xen.* Memorabil. l. 5. Πρόβαλον ὡς ἐπιτοπολὺ ἦ κακῶς ἔχῃ, τ᾽ νομέα αἰτιώμεθα.

k *Athen.* l. 14. ubi sic legitur, φόρμιγγος δ᾽ ἦ δαΐ, &c. Alibi φόρμιγξ dicitur δαιτὶ συνήορος. Hinc Βρομίαν φόρμιγγα dictam putat Schol. q. τ᾽ συναναστρεφομένην τῷ Διονύσῳ apud *Pind.* Nem. 6. quò & hunc *Homeri* versum adducit. Φόρμιγγος δ᾽ ἦ δαΐ, &c. ¶ Ἀνήνοθεν, ἀνέρχεται, ἀναφέρεται, ἀναβαίνει. Præt Med. à verbo inusit: ἀνέθω, pro ἀναθέω· ἤνοθα, ἀνήνοθα, unde decompos. ἐπενήνοθα, *Il.* β. à simplici ἔθω, h. e. θέω *curro* (uti volunt Grammat.) ἐνέθω, ἤνοθα, per gemin. Att. ἐνήνοθα, ἐπενήν. Ψεδνὴ δ᾽ ἐπενήνοθε λάχνη.

a Hæc est ὀφθαλμοδουλεία, quam damnat Doctor Gentium. Sed nimirum ità plerumque fit. Πολὺ λώϊον ἄνδρες Ἔργῳ ἐποίχονται ὁπότ᾽ εἰσορόωσιν ἄνακτες. Q. *Calab.* l. 12. Ὡς πε κ̀ βασιλεῦσιν ἐείδεται ἐν φρεσὶν ἦσιν Αὐτοῖς χηδομένοισι σαώτερ@ ἔμμεναι οἶκ@. *Theocr.* Idyll. 25. Contrà, *Ubi summus Imperator non adest ad exercitum, Citiùs quod non facto'st usus fit, quàm quod non facto'st opus.* Plaut. Amphitr. Ὄμμα γὰ δόμων νομίζω δεσπότε παρουσίαν. *Æschyl.* Pers. Huc spectat notum illud *Persæ* cujusdam apophthegma, Οὐδὲν ἔτω πιαίνει τὸν ἵππον ὡς βασιλέως (seu δεσπότε) ὀφθαλμός. Extat apud *Aristot.* Oeconom. 1. & *Plut.* περὶ π. α. Quin & hodiè etiam in linguâ nostrâ vernaculâ in adagium cessit, *Oculus domini saginat equum.* Hùc porrò pertinet illa historia de equite quodam *Romano*, qui à Censoribus (*Scipione Nasicâ*, & *M.* Pop*lio*) interrogatus, cur ipse pinguis adeò & obesus equum haberet tam strigosum & macilentum, respondit, *Quoniam ego me curo, equum Statius meus* (servus) *Agell.* l. 4. c. 20.

13 n Δμῶες δ᾽, εὖτ᾽ ἂν μηκέτ᾽ ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,
Οὐκ ἔτ᾽ ἔπειτ᾽ ἐθέλουσιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.

14 o Ἥμισυ γάρ τ᾽ ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
Ἀνέρ@, εὖτ᾽ ἄν μιν κ᾽ δούλιον ἦμαρ ἕλῃσι.

15 p Αἰδὼς ἐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ προΐκτῃ.

16 ——— q Ἦ ἐχ ἅλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι κ̀ ἄλλοι
Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;

o *Plat.* de Legg. l. 6. et ex eo *Athen.* l. 6. ubi hi duo versus sic leguntur: Ἥμισυ γάρ τ᾽ νόε ἀπαμείρεται, &c. Z. Ἀνδρῶν, ὓς ἂν δὴ κ. δ. ἦ. ἕ. Citat & *Clem. Alex.* Strom. 4. & *Longinus* περὶ ὕψ. *Meritò igitur suspecta majoribus nostris fuerunt ingenia servorum.* Tacit. Annal. 14. *Etiam fera animalia, si clausa teneas, virtutis obliviscuntur.* Id. Histor. l. 4. Unde lex *Athenis*, Μὴ μαρτυρεῖν τοὺς δούλους. *Terent.* Phorm. *Servom hominem causam orare leges non sinunt, neque testimonii dictio est.* quia sc. servum pecus plerumque sublestæ fidei, & quomodocunque tractaveris, vix frugi erunt. Ἀνέμβατοί τε γὰ ὑβρίζουσι, κ̀ κακοπαθῶς ζῶντες ἐπιβουλεύουσι. *Aristot.* Polit. 2. 7. Οὔποτε δουλείη κεφαλὴ εὐθεῖα πέφυκεν. *Theogn.* Unde illud in Pirke Abboth. מרבה עבדים מרבה גזל *Qui multiplicat servos, multiplicat rapinam.* (Δοῦλ@ à δόλ@.) Et notum illud proverb. *Quot servos habemus, tot hostes.* Extat apud *Sen.* Epist. 47. & *Macrob.* Saturnal. l. 1. c. 11. Δούλε δ᾽ χεῖρον ἐδὲν, ἐδὲ τῶ καλῶ. Incert. apud

Sunt tamen qui ab ἀνθέω *floreo* nescio quomodo deducunt.

[l] Quò plus est passus, plus patietur homo. Est nempe unum genus fortitudinis, quod experimentale vocat Philosophus, vel διὰ τὴν ἐμπειρίαν. Eth. 3. 8. Δοκεῖ δὲ καὶ ἡ Ἐμπειρία περὶ ἕκαστα ἀνδρεία τις εἶναι.

[m] *Clem. Alex.* Strom. 6. ubi pro ἀποκρύψαι legit ἀποπλῆσαι. *Pind.* Isthm. 1. Γαστρὶ δὲ πᾶς τις ἀμυνων λιμὸν αἰανῆ τίθεται. *Alexis* apud *Stob.* Μάθοις ἂν οἷον ἀνθρώποις κακόν ἐστιν ἡ γαστὴρ, διδάσκει δ' οἷ', ἀναγκάζει δ' ὅσα. Νῦν δὲ ὥρα καὶ τὴν γαστέρα θεραπεύειν, ἐς τάδε ἀποσκοπῶν Ὅμηρος, καὶ ὡς πάντα δεύτερα αὐτῆς ποιεῖται, θαυμασίως οὐλομένην ὀνόμασεν. *Heliodor.* Hinc expressum & illud *Euripidis* juxta *Clem. Alex.* Strom. 6. Νικᾷ δὲ χρεία μὲν κακῶς τ' ὀλουμένη Γαστὴρ, ἀφ' ἧς δὴ πάντα γίγνεται κακά. Priorem tamen istum senarium Νικᾷ δὲ, &c. *Stob.* citat ex *Diphilo*. Γαστέρα δὲ τοῖς πολλοῖς ἀπορρίψαντες ὡς πικρὰν δέσποιναν καὶ ἀπόπλυτον, πάντων κακῶν μητέρα. *Nazian.* Stelit. 1. in *Julian.* *Cum ventre humano tibi negotium est: nec rationem patitur, nec æquitate mitigatur, nec ullâ prece flectitur populus esuriens.* Sen. de Brevit. Vit. ad quæ verba hos *Hom.* versus adducit *Lipsius*. Vid. supr. *Od.* ο. Ἀτρύγετος *sterilis, infructuosus*, q. ἀτρύγητος per Systolen, παρὰ τὸ μὴ τρυγᾶσθαι, ἄκαρπος· unde εἰς ὕδωρ, vel εἰς πόντον σπείρειν, pro *frustra laborare*, & *sine spe fructus*, Μὴ κακὸν εὖ ἕρξῃς· σπείρειν ἴσον ἔσ' ἐνὶ πόντῳ. *Phocyl.* junior. Et Ἅλιος *Marinus* & *Vanus*, quia sc. *mare* ante inventam navigationem sterilis res & *innanis*. Vel à τρύξ, γὸς, *fæx*, *fundum*: παρὰ τὸ τρύγα μὴ ἔχειν, q. *profundus*, aut potiùs *fundo carens*, ἄβυσσος.

13 [l] *Servi, quando haud amplius* instant & *imperant domini,*
Haud amplius deinde volunt suo officio fungi.
14 [m] *Dimidium enim virtutis aufert altitonans Jupiter*
Viro, quo primùm die servus is esse incipit.
15 [n] *Pudor non* est *bonus egeno homini mendico.*
16 *An non satis nobis vagabundi sunt & alii*
Mendici molesti, conviviorum destructores?

[l] *Col.* 3. 22. Servi, obedite dominis, non ad oculum servientes.

[m] *Prov.* 29 19. Verbis non emendatur servus: qui tametsi percipiat, non obsequitur.

[n] *Luc.* 11. 8. Si ille perseveraverit pulsans, —etsi non dabit illi surgens, eò quòd amicus sit, tamen propter improbitatem ejus (seu *impudentiam* ἀναίδειαν) surget, & dabit illi. *Sirac.* 40. 30. Impudentis ori dulcis est mendicatio.

---

apud *Stob.* Vid. tamen Apologiam pro servis apud *Sen.* totâ illâ Epist. jam laudatâ; ut & apud *Macrob.* (ubi suprà) quorum utérque arrogantiæ id proverbium incusat, *Tot hostes, quot servos.* Δούλιον ἦμαρ περιφραστικῶς, ἡ δουλεία, ut ἐλεύθερον ἦμαρ, ἡ ἐλευθερία — Ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας. *Il.* ζ.

[p] Citatur hic versus à *Platone* in *Charmide*, ubi pro προΐκτῃ legitur παρεῖναι. Et habetur apud *Hesiod.* cum levi mutatione, Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζει. Ἔργ. καὶ Ἡμ. 1. ubi *Proclus*, Τοῦτον καὶ τὸν ἑξῆς στίχον (sc. Αἰδὼς ἥ τ' ἄνδρας, &c.) παρεμβεβλῆσθαι ληφθέντας ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ Πλούταρχός φησι. *Stultorum incurata pudor malus ulcera celat.* Horat. *Homo inutiliter verecundus.* Sen. de Benef. 2. *Stultitia est ista, non pudor.* Terent. Sed vid. inprimis *Plutarchum*, qui egregium scripsit libellum περὶ Δυσωπίας, h. e. *De malo* & *vitioso pudore*. Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῃ, θάρσος δὲ πρὸς ὄλβῳ. *Hesiod.* Est igitur Αἰδὼς ἀγαθὴ, & Αἰδὼς οὐκ ἀγαθή· ¶ Hinc duplex etymon hujus vocis apud Græcos, Αἰδὼς, ἡ μὲν καλὴ παρὰ τὸ ἀεὶ τὸ δέον ἔχειν· ἡ δὲ κακὴ παρὰ τὸ ἀεὶ ἐνδείας αἰτία εἶναι. *Eustath.* ad *Iliad.* θ. Vid. plura in hanc rem ad illum versum. *Il.* ω. Αἰδὼς, ἥ τ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι. Αἰδὼς igitur quæ μέγα σίνεται, & in vitio ponitur, dicitur

dicitur περὶ τὸ αἰεὶ δεῖσθαι, quòd homines nimirum modesti & verecundi semper indigeant. *Sen.* De Benef. l. 2. *Multi sunt, quos liberales facit frontis infirmitas* (h.e. αἰδὼς ὐκ ἀγαθὴ, seu δυσωπία) at plures, quos pauperes. Et *Semper eris pauper, si pauper es* atque modestus. Mendicum certè oportet inprimis perfricare frontem, & graviter esse impudentem, ni velit vacuam semper gestare peram, & esuritioni strenuè operam dare. Et ut Αἰδὼς est mendici vitium, ità Ἀναίδεια *(impudentia* seu *importunitas)* est virtus orationis, saltem illius quæ ad Deum funditur, quæ quò importunior, eò melior gratiórque: ut non mirum si à philosopho ex virtutum albo expungatur ἡ αἰδὼς, utpote cujus contrarium, sc. ἡ ἀναίδεια aliquando in laude ponitur, & pro virtute habetur. Οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι, καὶ ὀχληρὸν εἶναι καὶ θρασὺν ὐ τοῖς δικαιολογῦσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς εὐχομένοις τῦτο χρήσιμον. *Lucian.* in *Timon.* ubi doctiss. *Barleus*, *Verè dictum à vatum principe*, Αἰδὼς ὐκ ἀγαθὴ, &c. *qui versus legitur Odyss.* ρ. *&* *citatur à Platone in Lachete*, imò in *Charmide*, ut supra diximus. ¶ Κεχρημένῳ hìc absolutè, & sine casu: plerumque verò cùm genit. sequenti. Προΐκτης (vox *Homero* peculiaris, qui & ipse,

17 [r] Τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν,
Μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δύρων,
Ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἀείδων.
Οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Πτωχὸν δ' ὐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
18 ——— [s] Τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ ἀναγκαίῳ, μὴ τῦτο θεὸς τελέσειε.
Δός οἱ ἑλὼν, ὔ τοι φθονέω, κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
19 ——— [t] Ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας,
Τῷ σε χρὴ δόμεναι, καὶ λώϊον ἠέ περ ἄλλοι.
20 ——— [u] Οἱ δὲ διδοῦσι
Μαψιδίως, ἐπεὶ ὔτις ἐπίσχεσις, ὐδ' ἐλεητὺς
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
21 [x] Ὦ πόποι, ὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδεϊ καὶ φρένες ἦσαν.
22 [y] Οὐ σύ γ' ἂν ἐξ οἴκυ σῷ ἐπιστάτῃ ὐδ' ἅλα δοίης.
23 [z] Οὐ μὰν ὐδ' ἄχος ἐστὶ μετὰ φρεσὶν, ὐδέ τι πένθος,
Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσιν
Βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῇς' ὀΐεσσιν.

[a] *Max. Tyr.* Dissert. 40. Ὅμηρος--θαυμάζει τύτυς ὡς μόνυς σοφὺς, Μάντιν ἢ ἰητῆρα, &c. Concinit *Empedocles* apud *Clem. Alex.* Strom. 4. & *Theodoret.* Cur. Græc. Affect. l. 8. ubi μάντεις, ἀοιδὺς, καὶ ἰατρὺς celebrat tanquam tria sapientissima hominum genera, & quorum animæ in Deos transeunt. Εἰς δὲ τέλος μάντεις τε καὶ ὑμνοπόλοι καὶ ἰητροὶ, Καὶ πρόμοι ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισι πέλονται, Ἔνθεν ἀναβλαστῦσι θεοὶ τιμῆσι φέριστοι. Ἢ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν] *Aristot.* Polit. 8. 3. hunc versum sic legit, Οἳ καλέυσιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπῃσιν ἅπαντας. Ὅ κεν τέρπῃσιν] Musica siquidem seu cantilena τῆς ἡδονῆς χάριν inventa, & ad τέρψιν seu oblectationem comparata est. Unde *Terpsichore* una ex Musis; & *Terpander* insignis ille Musicus pariter & Poeta, & fortè *Terpnus* Neronis citharædus apud *Sueton.* nomen obtinuere. *Aristot.* ejusdem libri cap. 5. Τὴν δὲ μυσικὴν πάντες εἶναί φαμεν τῶν ἡδίστων, καὶ ψιλὴν ὖσαν, καὶ μετὰ μελῳδίας. Φησὶ γῦν καὶ Μυσαῖος, verus & vetus sc. ille *Musæus*, *Orpheo* æqualis, *Homero* antiquior, de quo *Virgil.* *Musæum ante omnes.* Is enim, cujus hodiè extat Erotopægnium *Herûs* & *Leandri*, citerioris ævi Grammaticus fuit, nec ante seculum quintum floruit, quippe σύγχρονος ferè *Nonno Panopolitæ*, ejúsque imitator, (uti pridem observârunt Critici) adeóque *Homero* tum ætate tum dignitate longè inferior; utcunque eum *Homero* præferre non dubitet *Hypercriticus* ille *Julius Scaliger*, à cujus judicio hâc in re palam

si musis placet, πρoΐκτης fuit.) *Mendicus*, πτωχὸς, προσαίτης, à προΐκα-ίξω (unde προΐξ donum) q. προϊκέτης, à *ventitando*, ut ἱκέτης *supplex*, ab ἵκω vel ἵκομαι. *Eustath.* tamen paulò aliter Προΐκτης ὁ προΐκετεύων ὑπὲρ τοῦ λαβεῖν τι, ἢ ὁ προῖκα ζητῶν λαβεῖν.

q ¶ Ἧμιν pro ἡμῖν, ut alicubi sæpiusculè apud *Hom.* Ἰωνικῶς καὶ Ἀττικῶς (inquit *Eust.*) ἀναπεμφθέντος τοῦ τόνου συνεστάλη ἡ λήγουσα. Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, &c.] Elegans character mendici, qui & occurrit suprà in sing. num. Πτωχὸν ἀνιηρὸν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα· ubi *Eust.* Δαιτῶν ἀπολυμαντὴρ, ὁ τὰς δαῖτας διὰ λαιμαργίαν λυμαινόμενος· ἢ τὰ τῶν δαιτῶν λύματα (h.e. *sordes, retrimenta, reliquias*) ὅ ἐστι καθάρματα, οἷον ψιχία, καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἀποτεθέμενος· ὁποῖος καὶ ὁ ἀκόλας αἰτίζων. Quanquam etiam in autorem (*Antinoum*) retorqueri potest hoc scomma. Ipsi enim illi *nebulones, sponsi* Penelopes, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες, & *fruges consumere nati:* proci, *Epicuri de grege porci.* Sed & δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες non immeritò vocentur gluttones seu helluones quicunque & ὀψοφάγοι, quales passim describit *Athenæus*, & alicubi etiam non semel *Martialis*.

17 *Quis enim hospitem vocat, aliunde ipse cùm adveniat,*
Alium, nisi unum fortè *horum qui publici-artifices sunt,*
Vatem sc. *vel medicum malorum, vel fabrum lignarium,*
Vel etiam [nn] *egregium musicum, qui delectet canendo?*
Hi enim potissimùm *invitari solent præ* aliis *hominibus super*
(*latam terram* viventibus.
Mendicum verò haud quisquam invitaverit vexaturum se.
18 ——— ——— [o] *Hospitem jussisti è domo expellere*
Sermone duro, neutiquam hoc faxit Deus:
Cape aliquid, & da ei, non equidem invideo, jubeo enim ego.
19 ——— ——— [p] *Quoniam regi similis es,*
Ideò te oportet dare, & melius quàm alii.
20 ——— ——— *Hi autem dant*
Temerè, quia nulla prohibitio, neque misericordia
Ex alienis largiri. quoniam adsunt multa singulis.
21 [q] *Papæ! non utique tibi pro formâ* quâ polles *prudentia est.*
22 *Haud tu ex domo tuâ ei-qui-à-te-mendicaverit, vel salẽ de-*
23 *Certe quidem neque dolor est in animo neque luctus,* (*deris.*
Quando vir pro suis pugnans possessionibus
Sauciatus fuerit, vel pro bobus, vel pro albis ovibus.

[nn] 1 *Sam.* 16. 17. Providete mihi aliquem benè psallentem (seu *peritum musicum*) *Ecclesi.* 2. 8. Comparavi cantores & cantatrices, & humani generis delicias.

[o] *Heb.* 13. 2. Hospitalitatis nè estote immemores.

[p] 2 *Sam.* 24. 23. Omnia hæc Arauna tanquam rex (seu *regio more*) regi dedit.

[q] *Prov.* 11. 22. Circulus aureus in naribus suis, mulier pulchra & fatua.

---

palam & ἀπαρασείστως dissentit *Josephus* filius (Epist. 247. quæ est ad *Cl. Salmasium*) nec non *C. Barthius* (idque non sine indignatione, Advers. 47. 22.) *J. Ger. Vossius* (lib. de Poetis Græc.) & quis non eruditorum? Φησὶ γοῦν Μουσαῖος (inquit ibi *Aristot.*) εἶναι βροτοῖς ἥδιστον ἀείδειν. Ita enim scribendum arbitror, ut sit hemistichium versus heroici; siquidem Epicus erat Poeta *Musæus*. Δημιουργοὶ in prosâ —εργοὶ propriè *opifices publici*, seu *mercenarii*, οἱ χειροτέχναι, ἤγουν οἱ δημοσίᾳ ἐργαζόμενοι ἐπὶ μισθῷ. (*Eust.*) Etiam ad artes & operas parum honestas significandas per Euphemismum usurpatur hæc vox δημιουργοὶ (ut &

δήμιοι) præsertim de feminis: δημιουργοὶ enim γυναῖκες aliquando αἱ δημόσιαι, εἴτουν αἱ πόρναι· utcunque verò καὶ ὁ θεὸς δημιουργὸς τοῦ κόσμου λέγεται, observante hic *Eustath.* Ὁ περὶ τῶν δημιουργῶν λόγος διδάσκει ποῖαι τέχναι μάλιστα προσκλητικαὶ εἰς τὸ κοινὸν, ὅτε μὴ κατὰ χώραν εὑρίσκονται (Quatuor hi nostras sæpe accerfuntur ad ædes, Vates, et Medicus, Musicus atq; Faber.) Τὸ δὲ ἰητῆρα κακῶν ἐντελῶς ἐρρέθη, καθὰ καὶ τὸ, τέκτονα δούρων· τὸ μέντοι ἰητῆρ καὶ τὸ τέκτων, ἐλλειπτικῶς λέγονται. *Eustath.* ad locum. Πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις, &c.] *Medicum* ad se invitant multi, *mendicum* nemo. Hinc licet *medicus* à *mendico* tantillum distet quoad vocẽ, at certè quoad rem *Egregius medicus mendicus non erit unquam.* Nec profectò necesse est quisquam mendicos ad se alliciat, aut accersat; satis est, si non abigat à se, nec repellat. Sat enim citò & crebrò suâ sponte accurrunt, imò advolant importunæ hæ muscæ, hi Πτωχοὶ ἀνιηροὶ, &c. ἄκλητοι, αὐτοκέλευστοι, ut invitari omninò opus non habeant. Quemadmodum enim Αὐτόματοι ἀγαθοὶ ἀγαθῶν —— (ut est in Proverbio.) Sic Αὐτόματοι πτωχοὶ ἄλλων ἐπὶ δαῖτας ἴενται. Et quidni hinc adagium exsculpserit *Chiliastes* (qui certè plurima alia aliunde dicta collegit longè minùs, uti mihi videtur, παροιμιώδη) *Mendicum nemo invitat.* Πτωχὸν δ' οὐκ ἄν τις καλέοι. Et profectò (quod vir disertissimus, mihique, dum vixit, amicissimus *Hen. Molleus* ὁ μακαρίτης subinde dicere solebat) *Alterius quadræ gratus hospes accedet, qui quadram habet de proprio.* Quam sententiam hoc disticho utcunque inclusi, Ad mensam alterius gratus conviva recumbet, Qui mensam interea possidet ipse suam. Hunc porrò versum citat *Apollon.* de Syntax. l. 2. ubi & divisim legit ἑ αὐτόν. Et certè ἑαυτὸν conjunctim semel tantùm alibi reperitur apud *Hom.* (*Od.* θ.) ἐμαυτὸν semel omninò (*Il.* α.) σεαυτὸν nè semel quidem. Multò minùs ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἑαυτοῦ, &c. utpote σολοικοφανέστερα, notante eodem Grammatico.

[z] Τὰμὰ δ' οὐκ ἐξεώσατο Μέλαθρ' ἀπωθεῖν, οὐδ' ἀτιμάζειν ξένους. *Eurip.* Alcest. ¶ Δίεσθαι (Poet.) idem quod διώκειν. Non oportet ξεῖνον δίεσθαι nec διώκειν. (*Turpiùs ejicitur*, &c.) Sed potiùs φιλοξενίαν διώκειν, monente Apostolo. Μύθῳ ἀναγκαίῳ] Βιαίῳ, ἀναγκαστικῷ activè: alioquin ἀναγκαῖος est etiam ἀναγκαστὸς, pass. ut ἀναγκαῖοι πολεμισταί. *Od.* ω. Et ἀναγκαῖα, τὰ ἐπιτήδεια, & ἀναγκαῖοι, φίλοι &c. Μὴ τ. θ. τ. λ. i.e. Μὴ γένοιτο, *Deus prohibeat, Dii nè sierint.* Ζεύς τό γ' ἀλεξήσειε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι, ut Poeta alibi. Δὸς οἱ ἑλών.] Τρεῖς ἐννοίας κομματικὰς hoc uno in versu observat *Eustath.*

[y]Regẽ inprimis decet liberalitas, & munificentia. *Regem armis quàm munificentiâ vinci flagitiosũ minùs Sallust.* Bell. *Jugur.* Ἀλέξανδρος ἐρωτηθεὶς, ποῖος βασιλεὺς ἄριστος, ἔφη, ὁ τοὺς φίλους δωρεαῖς συνέχων, τοὺς δὲ ἐχθροὺς δι' εὐεργεσιῶν φιλοποιούμενος. *Plut.* Τὸ πλουτεῖν τὸ πλουτίζειν ἐστὶ βασιλικώτερον. Apophth. *Ptolemai Lag.* apud eundem *Plut. Porus* ab *Alexandro* captus petiit ut ab ipso tractaretur βασιλικῶς, & interroganti an quid prætereà vellet, Ἐν τῷ βασιλικῶς, ἔφη, πάντα ἔνεστι. Id. de Irâ Cohib. *Antigonus* apud eundem in Apophtheg. Θρασύλλου τοῦ Κυνικοῦ δραχμὴν αἰτήσαντος αὐτὸν, Ἀλλ' οὐ βασιλικὸν, ἔφη, τὸ δόμα· (τοῦ δὲ εἰπόντος, Οὐκοῦν τάλαντον δός μοι, Ἀλλ' οὐ κυνικὸν, ἔφη, τὸ λῆμμα.)

[z] Ἐκ τῶν ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, & ut vulgò dicimus, *Ex alieno corio larga lora*, cuivis facilè & in promptu est. Ἐλεητὺς quidem hoc in loco est φειδώ· Sed & alio sensu dicere licet, non est ἐλεητὺς ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, h. e. *de alienis largiri non liberalitas est nec misericordia*, sed latrocinium & rapina. *Cic.* de Offic. l. 2. *Quid est aliud quàm aliis sua eripere, aliis dare aliena?* Id. Epist. quâdam. *Cùm & naturâ semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior.* Cato apud *Sallust.* Conjur. *Catil. Nos vera rerum vocabula amisimus: quia bona aliena largiri, liberalitas vocatur*, &c. Εἰ ἀπορεῖς πτωχοῖς, τὰ σαυτοῦ σπεῖρε· τὰ γὰρ ἀλλότρια ζιζανίων πληρέστερα. *Nil.* Paræn.

—— [aa] Πτωχῶν γε θεοὶ καὶ ἐριννύες εἰσί.
[bb] Ἔσθ' ἔκηλος ξεῖνος καθήμενος, ἢ ἀπίτω ἄλλη.

[aa] Πτωχ. Ἐριν.] *Diræ vindices*, seu *ultrices pauperum.* Sic μητρὸς Ἐριννύες, *Il.* φ. h. e. αἱ μητρικαὶ ἀραὶ, δι' ὧν ἐριννύες ἐρεθίζονται κατὰ φαύλου παιδός. *Eustath.* Pauperes verò inprimis Deo curæ sunt; qui & eorum

* Πολλοῖσι θνητῶν ἡ μὲν ὄψις εὐγενὴς· Ὁ νοῦς δ' ἐν αὐτῇ δυσγενὴς ἐνείσκεται. *Sclerias* Com. apud *Stob.* Contrà, heros quidam apud *Pindar.* Isthm. 7. Σθένει τ' ἔκπαγλος ἰδεῖν τε μορφάεις, ἄγει τ' ἀρετὰν οὐκ αἴσχιον φυᾶς· ubi Schol. Οὐχ ὅμοιόν ἐστι τῷ παρ' Ὁμήρῳ, Οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἴδει καὶ φρένες ἦσαν. Quem præterea locum laudat & *Lucian.* Dial. inscripto Amores. *Optandum ut sit mens* pulchra *in corpore* pulchro; alioquin erit ἐν ἐλεφαντίνῳ κολεῷ μολιβδίνη μάχαιρα, *in vagina eburnea plumbeus gladius*, ut *Diog.* apud *Laert.* Et Οὐδὲν τι τῆς εὐμορφίας Ὄφελος, ὅταν τις μὴ φρένας καλὰς ἔχῃ. *Eurip.* apud *Stob.*

γ *Dio. Chrysost.* Orat. 7. Imitatur *Theocritus* Idyll. 27. Φὴς μοι πάντα δόμεν, τάχα δ' ὕστερον οὐδ' ἅλα δοίης· παροιμιωδῶς, οὐδὲ τὸ εὐτελέστατον ἂν δοίης. *Eustath.* Hinc adagium apud Erasmum. *Nè salem quidem dederit*: de homine præparco & sordido. ¶ *Callistratus*, Vetus Grammaticus apud *Eustath.* pro οὐδ' ἅλα hoc in loco legit οὔδαλα unâ voce, quasi ab οὖδας *solum, pavimentum*, & exponit *ædium sordes & purgamenta, quæ à solo seu pavimento scopis everruntur. Hesych.* οὔδαλα exponit *ustulati panis frustula* seu *pustulas*, idque ex linguâ *Ægyptiorum.* Οὐδ' ἅλα, οὐδὲ τὸ ψυχρὸν καὶ ἄφθονον εἰς χρῆσιν. Αἰγύπτιοι δὲ τῶν ἄρτων τὰ φλογίσματα, quæ φλογίσματα οὔδαλα sc. λέγουσιν· id enim ni fallor subintelligendum. Ἐπιστάτης communiter ἐπιμελητὴς, προστάτης, specialiter magistratus quidam *Athenis* diarius, εἷς τῶν πρυτανέων, peculiariter hìc (& hìc tantùm occurrit, éstque ἅπαξ λεγόμενον) apud *Homerum*, idem quod ἐπαίτης, πτωχὸς, *mendicus. Hesych.* (hùc respiciens.) Ἐπιστάτῃ μεταίτῃ, ἀπὸ τοῦ ἐφίστασθαι τῇ τραπέζῃ. Cl. *Gatakerus* in Adversariis nuper editis c. 43. duriusculè & incommodè dictum existimat, σῷ ἐπιστάτῃ, *mendico tuo*; *quasi*, inquit, *Mendicos quisquam sibi peculiares habere consueverit.* Quanquam igitur *contra consensum cùm codicum tum & interpretum tam universalem vix bíscere se ausum* profitetur (modestè,) legendum tamen suspicatur vel τῷ ἐπιστάτῃ, vel ἐξ οἴκου σοῦ ἐπ' (ingeniosè.) Judicent eruditi. Equidem pace tanti viri nihil mutandum censerem. Nec certè mihi tam incommoda ea phrasis videtur, *mendico tuo.* Quidni enim ut *hospites alicujus* vocantur qui in ejus ædibus subinde excipiuntur, (ut Ξεῖνοι Τηλεμάχου. *Od. υ.*) itá & *mendici alicujus* dicantur, qui assiduè ejus fores frequentant?

z Olim *vivebatur ex rapto,* unde de gregibus & armentis in prædam raptis & abactis pugnæ & cædes non rarò oriebantur. Quò etiam respicit *Achilles Il. α.* Οὐ γάρ πώποτ' ἐμὰς βοῦς ἤλασαν, οὐδὲ μὲν ἵππους. Ubi *Eustath.* Πολέμου ἀφορμὴ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἐπὶ πολὺ τὸ βοῦς ἢ ἵππους ἀπελάσαι ποθέν. Nec mirum, cùm in prisca illa ætate adeò fervebat res pastoritia, & *oves* erant *opes*, et κτῆνεα κτήματα, et *pecus* pro *peculio* ante usum *pecuniæ. Varro* de *R. R.* l. 2 c. 1. *De antiquis illustrissimus quisque pastor erat, ut ostendit Græca & Latina lingua, et veteres Poetæ* (*Homerum* inprimis intelligit, cujus sunt tres voces Græcæ sequentes) *qui alios vocant* πολύαρνας, et πολυμήλους, *alios* πολυβούτας. Περὶ οἴσι κλέπτουσι] ¶ Ἀντιπτωτικῶς pro π. ὧν κλέπτων. Sic *Chrysost.* Hom. 4. in ad *Galat.* Μητέρα μιμεῖται περιτρέμουσα τοῖς παιδίοις. Ubi doctiss. noster *Downæus* in Notis, *ἀντὶ τοῦ τρέμουσαν περὶ τῶν παιδίων, ἢ ὑπὲρ τῶν π. Et est Homerica figura, ut Odyss. ρ.* Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἴσι, &c. *Et hoc fit διὰ τὴν συνήθειαν γυναικὸς καὶ δολιχῆς, inquit Eust.* ¶ Βλῆεται verbum valdè anomalum, fortè pro βλῆται per epenthesin. Et hoc pro βέβληται per aphæresin Ἀργυφὸς *albus*, paragogicè ab ἀργὸς (ut φαεννὸς, ἐρεβεννός.) Unde *Argentum* juxta nonnullos, quasi id primò fuisset *argennum*, deinde *argentum.* Cui Etymo favet & *Festus*, *Argennum, argentum, percandidum*, quanquam & *argenteum* ibi legit *Jos. Scal.* in Castigat. Et certè videtur omninò hoc metallum àb albore dictum *Lat. argentum*, q. ἀργυφὸν, ut & Gr. Ἄργυρος ab ἀργὸς, *albus.*

24 ——— r *Pauperum Dii* præsides *& furiæ ultrices sunt.*
25 *Ede quietus, ô hospes, sedens, aut abi aliò.*

r *Psal.* 12. 5. Propter miseriam inopum, & gemitum pauperum nunc exurgam, dicit Dominus. Et 69. 33. Quoniam exaudivit pauperes Dominus.

eorum causam agit, et ulciscitur injurias. Hinc pauperes sacri et inviolabiles, n. n minus

nùs quàm legati aut caduceatores, inquit *Dio Chryſoſt.* Orat. 7. Ὡς ἔϛι παρὰ χρῆμα τῷ ὄντι ἱερὸν κὴ ἄσυλον· κὴ ὐδεὶς ἀδικεῖ πώποτε, ὐδὲν γένηϑον, ἢ τοὺς τὰ κηρύκεια ἔχοντας.

cc *Diod. Sic.* l. 1. & ex eo *Euſeb.* de Præpar. Evang. l. 3. *Plato* Soph. & de Rep. 3. *Plut.* l. Ὅτι μάλιϛα δεῖ τοῖς ἡγεμόσι, &c. *Max. Tyr.* Diſſert. 26. *Syneſ.* de Regno (qui pro ἐφορῶντες habet ἐφέποντες.) *Eunap.* in *Ædeſio* (qui & magnoperè ibi deprædicaſſe narratur hanc *Homeri* ſententiam.) *Sext. Emp.* adv. Mathem. Ἠέρα ἑσσάμενοι πάντη φοιτῶντες ἐπ' αἶαν, Ἀνθρώπων ὕβρεις τε κὴ εὐνομίας ἐφορῶντες· ubi poſterior verſus eſt *Homericus* hoc in loco, prior *Heſiodeus* Ἔργ. κὴ Ἡμ. 1. Quin & totum hunc locum imitari videtur *Heſiodus* ubi ſuprà, Ἐγγὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες Ἀϑάνατοι λεύσσουσιν ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσιν Ἀλλήλους τρίβουσι, ϑεῶν ὄπιν ὐκ ἀλέγοντες. Τρὶς γὰρ μύριοί εἰσιν, &c. Οἵ ῥα φυλάσσουσίν τε δίκας κὴ σχέτλια ἔργα, Ἠέρα ἑσσάμενοι, &c. Cui conſonum illud *Æneæ Gaz.* in *Theophr.* Καὶ μὴν νοερῶν δυνάμεων μεϛὸς ὅλος ὁ ὐρανὸς, μεϛὸς δὲ ὁ αἰϑὴρ ἀγγέλων κὴ δαιμόνων, πλήρης μὲν ὁ ἀὴρ, πλήρης δὲ κὴ ἡ γῆ, &c. Hùc etiam ſpectat monitum illud *Menandri*, non magìs celebre quam ſalubre, Μηδ' ἂν βρότης ἔναμμ' ἐπιϑυμῇς, Πάμφιλε· ὁ γὰρ ϑεὸς βλέπει σε πλησίον παρών. Poſtremum porrò hujus ſententiæ verſum ad *Herculem* accommodat *Arrian.* Epictet. 3. 24. quem ait περιελϑεῖν τὴν οἰκυμένην ὅλην Ἀν. ὕ. τ. κὴ ἐ. ἐφορῶντα. *Ovid.* Metam. l. 1. *Et Deus humanâ luſtro ſub imagine terras.*

26 cc Καί τε ϑεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσιν
Παντοῖοι τελέϑοντες ἐπιϛρωφῶσι πόληας,
Ἀνϑρώπων ὕβριν τε κὴ εὐνομίην ἐφορῶντες.
27 ——— dd Ἐχϑεςοὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται,
Ἀντίνοος δὲ μάλιϛα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
28 ee Ξεῖνός τις δύϛηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων, ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει.
29 ——————— ff Ὅς τε ϑεῶν ἔξ
Ἀείδει δεδαὼς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
Τοῦ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν, ὁππότ' ἀείδῃ.
30 ——————— gg Κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
31 hh Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσϑαλα μηχανόωντα,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον ὐρανὸν ἵκει.
32 ii Ἄρχε σὺν κεφαλῶν, ἵνα μὴ πάϑοιαϑ' οἱ ἄλλοι.
33 ——————— kk Ἐμοὶ τάδε πάντα κὴ ἀϑανάτοισι μελήσει.

dd Ἐχϑεςοὶ μὲν πάντες, Ἀντίνοος δὲ μάλιϛα] Κατὰ ἀνϑρώπυς ἔϛι λέγεσϑαι κακίϛυ ὄντος ἐν κακοῖς, (**the verieſt knave in the pack.**) *Euſt.* Quo pejor quis & improbior, eò & odio dignior. *Antinous* autem procorum Coryphæus & anteſignans, adeòque dux omnium malorum, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων. Talis nimirum hic *Antinous*, qualis *Antonius* (rectè enim quadrat ἀναγραμματισμός) quem coloribus ſuis depingit *Cicero* in *Philippicis*. Μελ. κηρὶ ἔοικεν] Ὁμῶς ἀΐδαο πύλῃσιν. Τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ, pro κηρὸς juxta nonnullos. Semel præterea uſus eſt hâc phraſi *Hom.* et ſemel tantùm, ídque de *Paride*, *Il.* γ. Ἶσον γάρ σφιν πᾶσιν ἀπήχϑετο κηρὶ μελαίνῃ· vulgò dicimus, **They hated him as death**, or, **to death**.

ee Ἀχρημοσύνη αἰτία τῦ αἰτεῖν· ergo δέομαι utrumque eſt, & *indigeo* & *oro*, q. ſc. ἡ ἔνδεια μήτηρ τῆς δεήσεως. Egeſtas ſeu inopia ſuadet, imò jubet. *Durum telum neceſſitas. Cogit enim maleſuada fames*, & turpis egeſtas, quæ omnia ſuperat obſtantia, *& perrumpere amat ſaxa* & muros ahenos. ¶ Αἰτίζειν aliquando cum accuſativo rei, ut ſuprà, Αἰτίζων ἀκόλυς, petens buccellas: aliquando cum accuſ. perſonæ, ut hìc Ἀνέρας αἰτίζων, à viris petens, ſeu mendicans.

ff Θεομαϑῆ κὴ ϑεόσοφον εἶναι δηλοῖ τὸν ἀοιδόν. *Euſtath.* Vid ſupr. *Od.* γ. Πὰρ γὰρ ἔην κὴ ἀοιδὸς ἀνήρ. ¶ Ἄμοτον] ἀπλήρωτον, πολύ. *Heſych.* & *Euſtath.* Metaph. Ἀπὸ τῶν μὴ πληρωμένων τραυμάτων. Vulnera ἄμοτα ſunt quæ ſc. μότοις, h. e. *linamentis* non opplentur: adeóque hiantia

[bb] Ἢ πῖθι (ἔκηλος) ἢ ἄπιθι. Hospitem inprimis decet modestum non molestum esse. Et *Tacitus pasci si posset corvus*, &c.

26 [f] *Nam & Dii hospitibus similes peregrinis,*
Versantes-se-in-omnes-formas oberrant per urbes,
Hominum injuriámque & justitiam observantes.
27 —— *Invisi quidem omnes, quia mala machinantur:*
Antinous autem inprimis atra morti similis-est.
28 *Peregrinus quidam miser mendicat in domo*
A viris victum *petens; egestas enim cogit.*
29 ———————— *Qui à Diis*
Canit edoctus verba [t] *suavia hominibus;*
Hunc vehementer gestiunt audire, quando canit.
39 — [u] *Malus est* h. e. malè-sibi consulit *verecundus mendicus.*
31 *Viri injuriosi prava machinantur,*
[x] *Quorum insolentia violentiaque ferreum cœlum penetrat,*
32 [y] *Propè admoto capite, ut non audiant alii.*
33 ——— [z] *Mihi hæc omnia & immortalibus cura erunt.*

[f] *Prov.* 15. 3. In omni loco oculi Domini contemplantes malos & bonos. *Act.* 14. 11. Dii similes facti hominibus descenderunt ad nos. [t] *Ecclef.* 2 9. Comparavi cantores & cantatrices, & humani generis delicias. [u] *Luc.* 11. 8. Propter importunitatem (seu *impudentiam*) ejus surget, & dabit illi. [x] 2 *Paralip.* 28. 9. Occidisti eos atrociter, ità ut ad cœlum pertingeret vestra crudelitas. *Ezra* 9. 6. Delicta nostra creverunt usque ad cœlum. *Apoc.* 18. 5. Pervenerunt peccata ejus usque ad cœlnm. [y] *Matth.* 18. 15. Corripe eum inter te & ipsum solum. [z] *Psal.* 37. 5. Devolve curam tuam in Dominum.

---

hiantia, vasta, ingentia: Inde adverb. ἄμοτον pro πολὺ, sæpiuscule apud Poetam. Ἀποτελεῖται δὲ ὁ νοῦς τῆς λέξεως (sc. ἄμοτον) εἰς τὸ λίαν, inquit *Phavorinus.*

[gg] *Oportet mendacem esse memorem*, & oportet mendicum esse impudentem. *Pessimus quidem est pudor vel parsimoniæ, vel paupertatis.* Liv. Vid. supr. Αἰδὼς οὐκ ἀγαθὴ, &c. Ab ἄλη, ἀλήτης, *erro mendicus*, ut à πλάνη-ήτης, &c. ideoque παροξυτονεῖται, cum verbalia in -ητης sint oxytona. Coïncidit hæc vox cum proprio nomine Ἀλήτης. Erat autem *Aletes* heros quidam seu semideus apud *Carthaginienses*, qui ob inventa argenti metalla divinos honores consecutus est. Δοκεῖ δ' οὗτος (Ἀλήτης sc.) εὑρετὴς γενόμενος τῶν ἀργυρείων μετάλλων, ἰσοθέων τιμῶν τυχεῖν. *Polyb.* Histor. l. 10.

[h] Ἀνέρες ὑβρίζοντες descendunt ad inferos, dum eorum ὕβρις ascendit ad cœlos. Etiam hoc sensu, *It clamor cœlo*, τῶν ὑβριζομένων sc. Τῶν δὲ ὑβριζόντων ὕβρις τε βίη τε, h. e. *ferrea mens ferreum cœlum penetrat*, Σιδήρεος νόος Σιδήρεον οὐρανόν. *Et Grandis absque dubio peccantium clamor est, qui à terrâ ascendit ad cœlum*, inquit *Salvian.* de Provid. l. 1. Et quidem ὕβρις seu βία, *injuria, vis, oppressio* juxta Scholasticos unum est ex 4 *peccatis in cœlum clamantibus*; reliqua 3 sunt *homicidium, peccatum Sodomiticum, & detentio mercedis operarii.* Σιδήρεος οὐρανὸς hìc, & alibi πολύχαλκος (*Od.* γ. i.e.) στερεὸς καὶ μὴ λυτὸς, μηδὲ χυτὸς ὡς ὕδωρ, ἢ κατὰ τὸν ἀέρα ῥυτός. *Eustath.* Cælum igitur ex *Homericâ* Philosophiâ non est corpus fluidum, sed solidum. Quæ sententia, ni fallor, sacris etiam literis (*Job* 37. 18. ubi vid. *Valles.* Philosoph. Sacram) est magis consentanea.

[i] Ἄγχι σχών. Ἐγγὺς προσενεγκών. Schol. Habetur autem hic versus supr. *Od.* α. & δ. Estque versus proverbialis, pro eo quod Lat. dicunt, *Admoto capite*, & *In aurem dicere*, quæ

duo etiam in proverbiorum censu reponit *Erasmus*: quanquam ego sanè, si mihi copia esset, Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν hoc etiam ei *in aurem dicerem*, Heus, bone vir, cur ità facis? adcóne omnes insigniores phrases & sententiæ adagiorum loco habendæ? Estò verò, παροιμιακῶς usurpentur; & sic certè usurpatur hoc carmen *Homericum* pro eo quod est remotis arbitris & secretò loqui, & clam veluti in aurem aliquid insusurrare. Ità monet *Plut.* De Discrim. Adul. & Am. ut quoties objurgandus est amicus, hoc clanculum & secretò fiat, semotis arbitris, Ὅθεν δεῖσαι μὲν ἔχει τὸ Ἄγχι σχὼν κεφαλὴν, &c. *Ille dolet verè*, & *Ille* monet *verè qui sine teste* monet, Ἄγχι σχὼν κεφαλήν. Et scitè olim et falsè *Diogenes* de *Platone*. Ille, inquit mendicat non minùs quam ego, sed non tam palam, nec apertè, verùm

ΟΔ. σ'.

1 ———— [a] Οὐδέ τί σε χρὴ
Ἀλλοτρίων φθονέειν ————
2 ———— [b] Ὄλβον δ' θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν.
3 ———— [c] Οὔπως ἔστι νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
Ἄνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον. ————
4 [d] Ἦ τάχα Ἶρος ἄϊρος ἐπίσπαστον κακὸν ἕξει,
Οἵην ἐκ ῥεθέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
5 [e] Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτέ φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,
Ὄφρ' ἀρετὴν παρέχωσι θεοί, καὶ γούνατ' ὀρώρῃ·
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενος τετληότι θυμῷ.

[a] Neutrum te decet, nec Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι quod summæ est injustitiæ, (supr. *Od.* ρ.) nec Ἀλλοτρίων φθονέειν, quod extremæ est invidiæ. Divitem res suas habentem maligno oculo aspicere, et ægrè ferre, id quidem invidia est: (est enim φθόνος λύπη ἐπὶ τοῖς ἀλλοτρίοις ἀγαθοῖς.) at fremere et indignari, siquis inopiâ laborās aliunde sublevetur, & de rebus alienis participet (hoc enim est ἀλλοτρίων φθονέειν) id verò pessimum invidiæ genus est, & quasi extrema improbitatis linea. Ἀλλοτρίοις φθονέειν οὐ χρή, Ἀλλοτρίων φθονέειν, multò minús.

[b] Et *felicitatem*, & *prosperitatem externam* (ὄλβος enim utramque significat) esse bonum θεόσδοτον etiam Ethnici agnovere. Θεοῦ δὲ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτούς. *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Θήβ. Εἰ μὲν οὖν καὶ ἄλλο τι θεῶν ἐστι δώρημα ἀνθρώποις, εὔλογον, καὶ τὴν εὐδαιμονίαν θεόσδοτον εἶναι. *Arist.* Eth. 1. 9. Ζεὺς αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισι (Poeta alibi) *externam* sc. *prosperitatem.*

[c] *Impar congressus*, seni ærumnis & ætate fracto cum juvene vegeto atque robusto. ¶ Δύη calamitas à δύω. *Plut.* in *Hom.* Ὅμηρος τοίνυν τήν τε τοῦ ἑνὸς φύσιν ἐν τῇ τοῦ ἀγαθοῦ μοίρᾳ (*unum* & *bonum* convertuntur) καὶ τὴν τῆς δυάδος ἐν τῇ τοῦ κακοῦ τιθεὶς φαίνεται πολλάκις, ἐπεὶ τὸ ἀγαθὸν λέγων (ac si ἐσθλὸς esset ab εἷς ἑνὸς) δύην δὲ τὴν κάκωσιν. Ἀρημένον] Βεβλαμμένον ab ἀρά, *noxa*, *damnum*: ἀράομαι, part. præter. pass. sed & ἀρήμενον hìc scribi notat *Eustath.* ac si esset part. præs. ut ἀλαλήμενος.

[d] ¶ Τάχα (apud πεζογράφους & posteriores *Atticos* idem quod ἴσως, sed) ἀντὶ τοῦ ταχέως ἀεὶ παρ' Ὁμήρῳ, καὶ οὐδέποτε διστακτικὸν, inquit Antistes noster *Thessalonicensis*. Quod et alius item Præsul ante eum observavit, *Mediolanensis* sc. *Ambrosius* De Pænit. l. 2. c. 5. *Ipsi sapientes seculi Græcè* τάχα *non ubique pro dubitatione posuerunt: Aiunt itaque dixisse primum suorum* Poetam, Ἦ τάχα χήρα Ἔσομαι, *quod est, citò vidua ero: & alibi*, τάχα γάρ σε κατακτενέουσιν Ἀχαιοὶ Πάντες ἐφορμηθέντες. *Non enim dubitaret omnibus simul insurgentibus unum facilè ab universis.*

"Αγχι ϑοῶν κεφαλὴν, &c.

kk Ex hoc loco deſumpta adagialis locutio, Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ Θεῷ, quoties quis alicujus rei curam in ſe ſuſcipit. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ λευκαῖς κόραις. Oraculum apud *Plut.* in Collectan: et adagii loco habitum à *Suida*, aliiſque parœmiographis: quod ſic tranſtulit *Cic.* de Div. 1. *Ego providebo rem iſtam, & albæ virgines. Eraſmus* verò ſic, *Curæ iſta mihi erunt & puellis candidis. Manuel* Imp apud *Cinnam.* hiſt. l. 2. Τἄλλα δ' ὅπως ἔσαι, Θεῷ καὶ ἡμῖν μελήσει. Sed et Τόδε ἢ τόδε Θεῷ μελήσει proverbialiter itidem dicunt Græci de re obſcurâ et ſoli Deo cognitâ. *Socrates* apud *Plat.* Phœdr. Ταῦτα μὲν ἐν Θεῷ μελήσει. *Achæmenes* apud *Heliodor.* Æthiop. l. 7. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα, καὶ ὅρκοις, καὶ Θεοῖς τοῖς παραβαθεῖσι.

O D. 18.

1 ——— a H*Aud te oportet* cuiquam
De-alienis invidere———
2 ——— *Proſperitatem Dii* pro libitu *daturi ſunt*:
3 ——— *Nullo modo* æquum *eſt cum juniori viro pugnare*
Senem ærumnis fractum & debilitatum.
4 *Certè mox Irus, infelix-Irus* b *ſponte-contractũ malũ habebit,*
Quippe-quòd-tale ex laceris-pannis ſenex femur oſtendit.
5 c *Nihil imbecillius terra alit homine*
Omnium quotquot ſuper terram ſpirant & repunt.
d *Haud enim unquam putat malum ſe paſſurum in-poſterum,*
Quamdiu proſperitatem dant Dii, & ejus genua vigent:
Sed quando jam & mala Dii beati ei *inferunt,*
Etiam hæc fert vel invitus, toleranti animo.

a *Matth.* 20. 15. Annon licet mihi quod volo facere in meis? an oculus tuus malus eſt quia ego bonus ſum?
b *Hoſ.* 13. 9. Perditio tua ex te. *Sap. Sol.* 1. 12. Nè perniciem accerſite (70 ἐπισπᾶσθε unde ἐπίσπαστον) veſtris operibus.
c *Job* 25. 6. Homo vermis, et filius hominis lumbricus. *Pſal.* 39. 5. Univerſa vanitas omnis homo vivens. & 90. 5, 6. Spargis eos, ſomnium ſunt, ut manè gramen adoleſcit, Manè florens adoleſcit, & veſperè reciſum areſcit.
d *Pſal.* 30. 6. Dixi in proſperitate meâ, non movebor in æternum.

---

univerſis poſſe proſterni. "Ιρος ἄϊρος, i.e. κακόϊρος, *infelix Irus*: ut κακόϊλιον, ὕπνος ἄϋπνος et ſimilia. *Euſtath.* Scholiaſt. "Αϊρος, "Ιρος ὀνομασθεὶς, h. e. ἐπὶ κακῷ ὀνομασθεὶς, uti ex *Henr. Stephano* ſupplet Cl. *Mer. Caſaubonus* Diſſert. de nuperâ *Homeri* Editione. Ἐπίσπ. κακ: *Accerſitum malum*, Proverb. apud *Eraſm.* ut *Turdus ſibi malum* &c. *Suo ſibi jumento*, &c. Αὐτὸς μὲν ἐν σαυτῷ σὺ τούτων αἴτιος. *Ariſtoph.* Neo. Τῶν πημονῶν Μάλιστα λυποῦσ', αἳ 'ν φανῶσ' αὐθαίρετοι. *Soph.* Oed. Tyr. *Heu patior telis vulnera facta meis.* Ovid. *Bis interimitur, qui ſuis armis perit.* Publius Syr. Τοῖς αὐτῶν πτεροῖς ἁλισκόμεθα ——*Propriis configimur alis*, (vox aquilæ ſagittâ transfixæ, in Apologo) dixit olim *Julian.* ὁ Παραβάτης de literis humaniorib9, & *Ethnicorum* ſcriptis, quibus inſtructi *Chriſtiani Ethniciſmum* ipſum oppugnârunt et debellarunt. Οἵην ἐκ ῥακέων] Ἁρμόζοι ἂν ἀνδρὶ ἀφανεῖ μὲν τὰ ἔξω, ἄλλως δὲ φιλοσόφῳ. *Euſtath.* ad locum. *Sæpe ſub ſordido pallio ſapientia.* Cic. Tuſc. Eleganter, ſed ἐκλειπτικῶς hunc verſum παρῳδεῖ apud *Strab.* l. 1. *Eratoſthenes* de *Bione*, Οἵην ἐκ ῥακέων ὁ Βίων. Citat & *Max. Tyr.* Diſſert. 41. et *Lucian.* Herc. Gallo, poſtremis verbis: et alludit *Heliodor.* l. 5. ubi idem hic

Ulysses cuidam in somnis apparet, τὰ μὲν ἄλλα κατεσκληκὼς, ἐπιγουνίδα δὲ λείψαιον τῆς ἐφ' ἡλικίας ἰσχύος ἀνεσταλμένος σώματος ὑποφαίνων-αἰσχύνην δὲ ἅμα καὶ πολύδηλον περισκοπούμενος, &c. ¶ Ἐπιγουνὶς (in prosâ ἐπιγονατὶς) ὁ ἀνωτέρω τοῦ γόνατος πῖος· cujus crassities & pinguitudo robur indicat, εὐσαρκίαν καὶ εὐεξίαν ὑπαγορεύει. *Eust.* Vel *musculus genu.* Ὁ περὶ τῷ γόνατι μῦς, ἐπιγουνίς. *Poll.* Onomast. l. 2. Ἐπιγουνίδα, τὸ ἐπάνω τοῦ γόνατος, λέγει δὲ τὸν μηρὸν, ἀφ' οὗ ἐνδεικτέον τὴν τοῦ σώματος εὐεξίαν. *Hesych.* Ἐπιγουνὶς igitur juxta *Hesychium* nihil aliud est quàm μηρὸς, *femur*; nec aliter sanè interpretatur Poeta ipse paulò suprà, Ζώσατο δὲ ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηροὺς Καλούς τε μεγάλους τε. Tori, qui suprà & circa genu in robustis corporibus apparent, bonæ constitutionis & corpulentiæ indices. Et certè ut sæpè *sub sordido palliolo bona mens latet*, ità & sub laceris pannis bona corporis habitudo. Οἵην ἐκ ῥακέων, &c. *Cic.* apud *Arat.* Synecdochicè sumit ἐπιγ. pro γόνυ, & simpliciter *genu* interpretatur: nec mirum, cùm vix aut nè vix aliter Lat. una saltem voce exprimi possit. De hac porrò voce, & quàm variè eam hìc interpretati sint veteres Critici, vid. apud *Casaub.* Comment. in *Strab.* locum jam laudatum.

[e] Τῶν ποιητῶν ὁ κορυφαῖος ἔφη Οὐδὲν ἀκιδνότερον, &c. *Isidor. Pelus.* Epist. 162. l. 5. Ἦ ῥ' ἐπεὸν μερόπων οὐδὲν ἀκιδνότερον. *Nazianz.* Carm. De imbecillitate verò hominis præ cæteris animalibus vid. insignem locum apud *Plin.* Nat. Hist. l. 7. in Procem. ubi luculentam habemus paraphrasin hujus sententiæ *Hom.* Οὐδὲν ἀκιδνότερον, &c. Citant porrò hunc locum *Plut.* de Consol. ad *Apollon. Max. Tyr.* Dissert. 25. *Clem. Alex.* Strom. 3. *Aphthon.* Progymnasm. qui & exemplum hoc affert γνώμης ὑπερβολικῆς. ¶ Ἀκιδνότερον] *Infirmius, imbecillius*, adeóque *miserius, ærumnosius.* Hesych. Ἀκιδνότερον, ἀσθενέστερον, ταλαιπωρότερον, ἀθλιώτερον. Ut omninò parallela sit hæc sententia illi quæ habetur supr. *Il.* ρ. Οὐ μὲν γάρ τί πού ἐστιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς Πάντων, &c. ubi & secundus hujusce gnomes versiculus occurrit αὐτολεξεί. Semel et iterum alibi legitur hæc vox apud *Hom.* & quidem in comparat. tantùm, utì hìc. *Eustath.* Ἀκιδνὸς, ὁ

6 [f] Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
7 [g] Τῷ μή τίς ποτε πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
Ἀλλ' ὅ γε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ,ττι διδοῖεν.
8 [h] Μὴ πάντα μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι, κακὸν δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
9 ——————— [i] Κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
10 [k] Οἴη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας, αἰδέομαι γάρ.

[f] Insignis sententia; quam tamen Interpretes mirè depravârunt, dum vocem Οἷον ad νόος retulêrunt [*Talis mens hominum, qualem Deus suggerit*] perperam omninò, & præter mentem & scopum Poetæ; quē siquis benè perpenderit, facilè videbit Οἷον non ad νόος, sed ad ἦμαρ referendum, ut sensus sit mentes & cogitationes, consiliáque hominum immutari, & dependere ex quotidiano rerum eventu. *Talis mens hominum, qualem diem Deus ducit.* Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι, per tmesin pro Οἷον ἦμ. ἐπάγ. *Talis mens hominum est, qualis fortuna dierum, Quam variis vicibus divina potentia versat*: uti alicubi hosce versus optimè reddidit *Phil. Melancthon. Eustath.* in hanc omninò sententiam, Ὁποῖα ἂν εἴη τὰ περιπίπτοντα, τοιοῦτός ἐστι καὶ ὁ νοῦς, ἐν εὐτυχίαις συνεξαιρόμενος, ἐν δὲ τοῖς ἀνάπαλιν ταπεινούμενος, καὶ ὅλως τοῖς πράγμασι συνεξομοιούμενος, καὶ περὶ τὰ παραπίπτοντα σχηματιζόμενος. Et *Minut. Felix.* Octav. *Audio Poetas —prædicantes, & talem esse mortalium mentem, qualem parens omninm diem duxerit* (vid. ibi *Rigalt.* et *Wower.*) Et *Cicero*, qui hos versus sic interpretatus est apud *August.* de Civit. Dei. l. 5. c. 7. *Tales sunt hominum mentes, qualis* (l. quali) *pater ipse Juppiter auctiferas lustravit* (l. lustrârit) *lumine terras*: ubi aquam hæsisse video doctissimo Commentatori *Lud. Vivi.* Hùc spectat tritum illud, *Tempora mutantur, nos & mutamur*— Terent. Hecyr. *Omnibus nobis ut res dant sese, ità magni atque*

ἀδηνής, παρὰ τὸ αἰκίζω, ἐυἴελλής, ὁ ἐν αἰκισμοῖς ὢν, *injuriis & contumeliis* obnoxius, q. αἰκιδνὸς extrito ι, ut à παίζω παιδνὸς, ab ἀλαπάζω ἀλαπαδνός. Mallem (cum Etymol.) παρὰ τὸ κινῶ, ἀκινὸς, & inserto δ,—δνὸς, q. ὁ μὴ κινούμενος, tam infirmus & debilis ut præ languore & imbecillitate *vix repere*, aut *movere se* possit: & hoc meliùs convenit cum voce ἕρπει, quæ hìc statim sequitur. Ου μὲν γάρ ποτέ φησι, &c.] Όταν δ' ὁ δαίμων εὐρεῖ, πεποιθέναι (φιλεῖ sc. ἄνθρωπος) τὸν αὐτὸν αἰεὶ δαίμον' οὐρεῖν τύχης. *Æschyl.* Perſ. ubi *Schol.* παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Τοῖος γὰρ νόος ἐστιν, &c. (quod hìc statim sequitur) cùm tamen propiùs ibi respicere videatur *Æschylus* hunc *Homeri* locum. Ούτε γὰρ ἐλπίδ' ἔχει γηρασέμεν, οὐδὲ θανεῖσθαι, Οὐδ' ὑγιὴς ὅταν ᾖ, φροντίδ' ἔχει καμάτου. *Simonid.* *Neſcia mens hominum fati ſortiſque futuræ, Et ſervare modum rebus ſublata ſecundis.* Virg. Æn. 10. *Fragilitatis humanæ nimia in proſperis rebus oblivio eſt.* Curt. l. 4. Contrà, *Sperat infeſtis, metuit ſecundis Alteram ſortem bene præparatum pectus*: ut ſapienter *Flaccus*. Et *Periander* apud *Auſon.* *Si fortuna juvat, caveto tolli, Si fortuna tonat, caveto mergi.* Et Cic. Tuſcul. 4. *Hic eſt beatus, cui nihil humanarum rerum, aut intolerabile, ad demittendum animum, aut nimis lætabile, ad efferendum videri poſſit.* Ἀρετὴ enim hìc (non *virtus*, ut malè vertunt Interpretes, ſed) ut alibi paſſim apud Poetam, eſt εὐζαΐα, εὐδαιμονία, ſeu *externa felicitas.* Γοῦνατ' ὀρώρῃ] Phraſis παροιμιώδης *Homero* familiaris, quâ denotatur firmus vegetúſque corporis ſtatus: & cui ſimilis illa *Theocritea*, Ὅς γόνυ χλωρόν. Καὶ τὰ φέρει, &c.] Ἀνθρώποισι τὰς μὲν ἐκ θεῶν Τύχας δοθείσας ἐς ἀναγκαῖον φέρειν. *Soph.* Philoct. Τὸ φέρον ἐκ θεοῦ, καλῶς χρὴ φέρειν. Id. Oed. Col. Ἀεκαζ. (i. e. ἄκων) τετ. θυ. *invitus toleranti animo*, q. d. ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ. Nimirum *Levius fit patientiâ, Quicquid corrigere eſt nefas.* Horat. Τλητὸν γὰρ μοῖραι θυμὸν θέσαν ἀνθρώποισιν: ut Poeta alibi. ¶ Ἀεκάζεσθαι verb. Poet. paragogicè formatum à verbo obſoleto ἀέκω (unde ἀέκων) ut ἀκαάζεσθαι ab ἀκάειν. Legitur tantùm in particip. uti hìc ἀεκαζόμενος, (& ſic *Il.* ζ. *Od.* ν. & π.) idem prorſus quod ἀέκων, in proſâ ἄκων.

6 [e] *Talis enim mens eſt terreſtrium hominum,*
Qualem diem ducit [ee] *Pater hominúmque Deorúmque.*
7 *Ideo nequis omninò vir injuſtus ſit,*
Sed hic tacitus [f] *dona Deorum habeat, quodcunque dent.*
8 *Nè omninò cum procis ſuperbis-&-injurioſis converſeris,*
[g] *Qui benè quidem loquuntur, malè autem poſteà cogitant.*
9 ——— [h] *Malum eſt lugere inceſſanter uſque.*
10 *Sola non ingrediar ad viros, pudor enim me vetat.*

[e] *Pſal.* 31. 15. In manu tuâ ſunt tempora mea. *Eccleſ.* 7. 14. In die proſperitatis lætare, in die adverſitatis conſidera: nam viciſſitudinem fecit Deus, &c.

[ee] *Act.* 17. 28. Ipſius enim et genus ſumus (ex Arato.) *Eph.* 3. 15. Ex quo omnis paternitas (Gr. πατριά) in cœlis & in terrâ nominatur. [f] *Eccl.* 3. 12, 13. Novi quòd nihil eſſet melius quàm lætari et facere benè in vita. Omnis enim homo, qui comedit et bibit, et videt bonum de labore ſuo, hoc donum Dei eſt. [g] *Pſal.* 28. 3. Qui loquuntur pacem cum proximo ſuo, mala autem in cordibus eorum. Et 55. 21. Butyrina verba in ore, bellum in corde. *Jer.* 9. 8. In ore ſuo pacem cum amico ſuo loquitur, & occultè ponit ei inſidias. [h] 2 *Cor.* 2. 7. Nè quomodo abundantiori triſtitiâ abſorbeatur vir hujuſmodi. Et 7. 10. Mundi triſtitia mortem operatur.

---

atq; humiles ſumus: ubi Donatus hos *Hom.* verſus adducit. Πρὸς τὰς τύχας καὶ τὰς φρένας κεκλῆσθαι. *Eurip.* Hippol. Οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὰς ξυμφορὰς καὶ τὰς γνώμας τρέπονται. *Thucyd.* l. 1. Φιλεῖ ἄνθρωπος πρὸς τὰ ξυμπίπτοντα τρέπειν τὴν γνώμην. *Heliodor.* l. 8. *Non fruſtrà prædicant*

dicant mentes hominum nitere liquido die, coacta nube flaccescere. Symmach. l. 1. ep. 37. ubi alludit (ni fallor) ad hunc *Homeri* locum. Hanc porrò *Hom.* sententiam sic expressit *Archiloch.* apud *Plut.* in *Hom.* et *Diog. Laert.* in *Pyrrhon.* Τοῖος ἀνθρώποισι νόος, Γλαύκε Λεπτίνεω παῖ, Γίνεται θνητοῖς, ὁκοίην Ζεὺς ἐφ' ἡμέρην ἄγῃ· ubi *Ambrosius* Interpres, *Ea mens est &c. Qualem mortalibus indies Jupiter mittit:* quasi ὁκοίην cohæreret cum νόος (incongruè, et repugnante Grammaticâ) & non potiùs cum ἡμέρην. Ὁποίαν ἡμέραν ἐπάγει, ut hìc οἷον ἦμαρ ἐπάγῃ.— Citant denique hunc locum *Aristot.* de Animâ 3. 3. *Plut.* de Consol. ad *Apoll.* *Sext. Emp.* adv. Mathem. *Max. Tyr.* dissert. 1. et 37. *Theon.* Progymnasm. ubi et *Archilocheam* illam hujus loci Paraphrasin observat. Postquàm hæc à me Typographo tradita, et tantùm non sub prælo fuissent, commodùm sanè evenit, ut vir nobilissimus, nec magìs generis splendore, quàm politioris literaturæ, Græcæ inprimis, studio & scientiâ illustris, *Johannes Cottonus*, perhumaniter mihi afferret Cl. *Merici Casauboni, Is. F.* Dissertationem recèns editam super hac ipsa *Homeri* sententiâ. Eam mox avidè perlegi, magnâque cum voluptate sensi Virum illum Clariss. eandem mecum hujusce loci expositionem sequi et amplecti; adductis etiam iisdem sententiis ex *Archilocho* et *Terentio* parallelis. Quod idcircò monendum duxi, tum nè quis plagii me insimulet, quasi illius scrinia compilaverim; tum ut omnes intelligant, quàm seriò mihi gratuler de tanti Viri, tamque insignis Theologi & Philologi συμφωνίᾳ atque consensu in egregii hujus loci *Hom.* interpretatione. Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε] Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν (hemistichium à S. *Paulo* citatum) *Arat.* Phænom. in initio, ubi *Theon* Schol. Πρὸς τὸ, Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. *Divum pater, atq; hominum rex.* Virg. Et iterum, *O pater, ô hominum, Divúmque æterna potestas.* Ὅμηρος τὸν Δία πατέρα προσαγορεύει· πατρικὴ γὰρ ἀρχὴ βούλεται ἡ βασιλεία εἶναι. *Aristot.* Eth. 8. 10. Οὗτος δὲ ὃν θεῶν τε καὶ ἀνδρῶν πατέρα ὀνόμασιν Ὅμηρος &c. *Theodoret.* Cur. Græc. Aff. l. 3. Καὶ ὃν θεῶν καὶ ἀνδρῶν ὀνομάζει πατέρα, ὡς ἐκ προτέρου γεγεννημένον, Κρονίδην ἀποκαλεῖ. Id. ejusdem operis l. 2. Ὅμηρος εἶπεν, Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, μὴ εἰδὼς τίς ὁ πατὴρ, καὶ πῶς ὁ πατήρ. *Clem. Alex.* Strom. 6. Fatemur, πολυμαθέστατε Pater, fatemur. Nam qui pote? Cùm si non cœcus, lumine luscus erat, Scilicet et solo naturæ lumine pollens. Est tamen hoc aliquid, quòd verum Deum vel per transennam vidit, et sub *Jovis* nomine unam supremam potestatem agnovit; Si *Minutio Fel.* fides, cujus hæc verba in Octav. *Et qui Jovem principem volunt, falluntur in nomine, sed de unâ potestate consentiunt. Audio Poetas quoque unum patrem divûm atque hominum prædicantes, & talem esse,* &c. uti suprà. Vid. et *August.* de Civit. Dei 4. 9. *Lactant.* l. 4. c. 9. *Tertullian.* ad Scapulam c. 4. Hinc apud nostrum dicitur Ζεὺς ὕπατος μήστωρ, supr. *Il.* θ. (ubi de *aureâ catenâ*) quò referri debuerat illud ex *Nazianz.* (quanquam ibi nescio quomodo nos fugit) Stelit. 2. in *Julian.* Ὁ Ζεὺς ὁ τῶν θεῶν μήστωρ καὶ ὕπατος, καὶ μόνος μὲν πάντας σὺν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἀνέλκων θεοὺς, αὐτὸς δὲ ὑπὸ πάντων οὐ καθελκόμενος. Etsi igitur sint plures οἱ λεγόμενοι Θεοὶ, tamen Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε, etiam ex mente *Homeri*, est unus verus & supremus Deus, adeóque juxta versum illum *Sophoclis* decantatissimum (quem hanc in rem citant contra Gentes earúmq; πολυθεΐαν *Clem. Alex.* *Justin. Mart.* *Theodoret.* *Athenag.* alii.) Εἷς ταῖς ἀληθείαισιν εἷς ἐστιν Θεός. *Phurnut.* de Diis, Ὁ Ζεὺς πατὴρ λέγεται θεῶν καὶ ἀνθρώπων εἶναι διὰ τὸ τὴν τοῦ κόσμου φύσιν αἰτίαν γεγονέναι τῆς τούτων ὑποστάσεως, ὡς οἱ πατέρες γεννῶσι τὰ τέκνα. Egregiè *Epictetus* apud *Arrian.* Differt. l. 1. c. 3. Qui hoc dog-

11 [1] Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
Ὃς τὸν ξεῖνον ἔασας ἀεικισθήμεναι οὕτως·
Πῶς νῦν; εἴ τις ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἥμενος ὧδε πάθοι ῥυστακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
Σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.

[1] Inter leges *Atticas* à *Solone* latas etiam hæc erat, Τοὺς ξένους μὴ ἀδικεῖσθαι. Meminit *Xenoph.* Ἀπομνημον. l. 2. unde & προστάτας suos habuerunt peregrini, qui ipsorum causas agerent. Nec lex tantùm *Attica*, sed & lex naturæ, & jus gentium vetat hospites violare, aut injuriá afficere.

Et

ma medullitus imbiberit, Ὅτι γεγόναμεν ὑπὸ τῷ Θεῷ πάντες περιηγμένως, καὶ ὁ Θεὸς πατὴρ ἐστι τῶν τ' ἀνθρώπων καὶ τῶν Θεῶν, οἶμαι ὅτι οὐδὲν ἀγεννὲς, οὐδὲ ταπεινὸν ἐνθυμηθήσεται περὶ ἑαυτοῦ.

[g] Σιγῇ δῶρα Θεῶν, &c. *Possideat tacitus si qua adsunt munera Divûm:* uti hunc versum interpretatur *Erasm.* qui & hinc adagium extundit pro suo more, *Jactantiæ comes invidia.* Certè, *Tacitus pasci si posset corvus, haberet Plus dapis, & rixæ multò minus invidiæque*, ut cautè & catè monet vafer ille vates *Venusinus.* Quanquam & σιγὴ hic non tantùm taciturnitatem & ἐχεμυθίαν sed etiam animi tranquilitatem, & εὐθυμίαν designat. Σιγῇ (dativus adverbiascens) *quietè, tacitè, tranquillè. Eustath.* Σιγὴν τὴν ἁπλῶς ἠρεμίαν, καὶ τὸ ἐντεῦθεν πρᾶον δηλοῖ ἐν τῷ, Σιγῇ δῶρα Θεῶν ἔχοι· ubi & illud observo, piissimum Præsulem etiam hìc Θεῶν vertere in Θεοῦ, numerū plurativum in singulū.

[h] Cum improbis non conversandum; nec oportet ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν. Siquidem Φθείρουσιν ἤθη χρήσθ' ὁμιλίαι κακαί. *Menand.* apud *S. Paulum.* Et Ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἄπ' ἐσθλὰ διδάξεαι, ἢν δὲ κακοῖσι Συμμιχθῇς, ἀπολεῖς καὶ τὸν ἐόντα νόον. *Theogn.* Et Ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνὴρ, Οὐ πώποτ' ἠρώτησα, γιγνώσκων ὅτι Τοιοῦτός ἐστιν, οἷσπερ ἥδεται ξυνών. *Demosth.* Or. περὶ Παραπρεσβ. ex vetere Poeta. Ὑπερφιάλοισιν] ¶ Ὑπερφίαλος, propriè *perfidus, fœdifragus*, παρασπονδητής, *transgressor fœderis*, quod olim vini calice seu *phialâ* sanciri solitum: atque indè generaliter *improbus, superbus, injuriosus. Hesych.* Ὑπερφίαλος, ὑπερήφανος, ὑβριστής. Sed vide plura de hâc voce apud *Eustathium* ad illum versum *Od.* α. Δείπνῳ ἀδήσειεν ὑπερφιάλοισι μέλεσθαι. Οἵ τ' εὖ μὲν βάζουσι] Suprà *Od.* ρ. Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, &c. Vid. plura ibi. *Theogn.* Μή μ' ἔπεσιν μὲν θέλγε, νόον δ' ἔχε καὶ φρένας ἄλλῃ. Id. alibi. Μή μοι ἀνὴρ εἴη γλώσσῃ φίλος, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ. Hinc Proverb. apud *Erasmum, Linguâ amicus*, h. e. (ut poeta Gr. in Antholog. l. 1. c. 85.) μέχρι προσηγορίας. Μισῶ τὸν ἄνδρα τὸν διπλοῦν πεφυκότα, Χρηστὸν λόγοισι, πολέμιον δὲ τοῖς τρόποις. *Zenodot.* Ἡδὺς τοῖς λόγοις, φρονῶν κακῶς. *Eurip.* Orest. Cùm enim omnis hypocrisis seu simulatio turpis sit & odiosa (Ἐχθρὸς γάρ μοι— Ὅς χ' ἕτερον—) cum ea inprimis quæ sub amicitiæ larvâ & prætextu fallit. Adeò Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι φύσις χαλεπώτερον εὗρεν Ἀνθρώπου καθαρὴν ψευδομένου φιλίαν. *Lucian.* Epigram. Pessimum genus hominum, maximéque invisum, & vitandum, qui amorem linguâ & ore promunt, dum odium in corde premunt, & tegunt: quorum (proh pudor!) *vilis* ubique *annona* est. Cùm contrà, *rara avis* fit ὁ μεγαλόψυχος, qui sc. amorem & odium in fronte inscriptum gerit, estque (teste Philosopho Eth l. 4. c. 3.) φανερόφιλος καὶ φανερόμισος.

[i] ¶ Κάκιον, ut alibi χέρειον, pro κακὸν, Comparat. pro positivo: ut contrar. ἄμεινον & κάλλιον pro καλόν. Πενθήμεναι pro πενθεῖν, q. à πένθημι. Luctus fortè κακὸν, sed luctus immodicus πένθος ἄκριτον, (ἀμέτρητον infra *Od.* τ.) κάκιον, imò κάκιστον. *Detestandæ sunt istæ lacrymæ, quæ non habent modum.* Hieron. Præsertim quæ pro mortuis fusæ. Nam, ut præclarè *Seneca*, *Nec sicci sint oculi amisso amico, nec fluant: lacrymandum non plorandum.— Cùm poetarum Græcorum maximus jus flendi dederit in unum duntaxat diem.* Respicit nimirum locum illum *Hom.* supr. *Il.* τ. Ἀλλὰ χρὴ τὸν μὲν καταθάπτειν, ὅς κε θάνῃσι, Νηλέα θυμὸν ἔχοντας, ἐπ' ἤματι δακρύσαντας· quò & adduci debuerant hæc *Senecæ* verba.

[k] Καὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν ὁμιλίας ἐκφύγε. *Ælian.* de *Atalantâ*, Var. Hist. 13. 1. Οἶκός σοι πέλει ἐστὶ καὶ ἄλσεα μὴ ὀρέαδε. *Nazianz.* Carm. 56. ubi mulierem alloquitur.

11 [i] *Quale jam hoc facinus in ædibus factum est,*
Qui hospitem sivisti adeò contumeliosè tractari?
Quomodò nunc? si quis hospes nostris in ædibus
Sedens, tam malè-mulctetur vexatione gravi,
Tibi dedecus & opprobrium apud homines erit.

[i] *Exod.* 22. 21. Peregrinum non contristabis, neque affliges. *Levit.* 19. 33, 35. Si perigrigrinatur apud te peregrinus in terra vestra, nè injuriâ afficitote illum, &c.

Et certè τοὺς ξένους ἀδικεῖν, quoddam sacrilegii genus habebatur; quippe τῷ ξενίῳ Διῒ, *Jovi hospitali*.

hospitali hospites sacri. Ζεὺς ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε Ξείνιος. Supr. *Od. ι.* vid. ibi. ¶ Ῥυστακτύς (vocabulum ἅπαξ εἰρημένον) ἡ αἰκεία, ὁ βίαιος ἑλκυσμός· *tractio violenta, & contumeliosa*, à verbo ῥυστάζω (à ῥύω, idem quod ἐρύω, ἕλκω) quo usus non semel *Hom.* hoc in

[m] *Alia ætas alios mores postulat. Conversis studiis ætas animusque virilis Quærit opes*, &c. Horat. de arte Poet. Ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες, ἡνίκ' ἦν νεώτερος, Ἐδόκουν μὲν, ἐφρόνουν δ' οὐδέν·— Νῦν δ' ἄρτι μοι τὸ γῆρας ἐπιθυμεῖ νοῦν. *Pherecrat.* apud *Stob. In septima ætatis hebdomade* (h. e. περὶ τὰ πεντηκονταετίαν) *prudentiam linguamque consummari* ait *Censorin.* de Die Nat. c. 14. *Solonem* sc. in elegis secutus, Ἑπτὰ δὲ νοῦν καὶ γλῶσσαν ἐν ἑβδομάσιν μέγ' ἄριστος. Circa idem ferè tempus fixit *Aristot.* τῆς διανοίας ἀκμήν. Polit. 7. 16. Vid. & eundem Rhet. 2. 14. & *Dionys. Halicarn.* Antiq. Rom. 4. *Telemachum* tamen, cùm hæc diceret, puto vix dum hanc ætatem attigisse. Εἰδέναι ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηα (pro χέρεια, χέρεια autem per Sync. pro χερείονα) adagiale dictum (de adultâ sc. ætate) Cui simile legisse memini in sacris literis. Οὐ δυνάμαι, &c.] Οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτὸς ἅπαντα σοφός. Theogn. *Bernardus non videt omnia:* & *Nemo mortalium*, &c. Horat. Carm. l. 4. *Od.* 4. *Nec scire fas est omnia*, (ubi *fas* est δυνατὸν, ut alibi apud eundem *nefas* ἀδύνατον.) *Nævius* apud *Festum. Neminem vidi qui numero* (i. e. nimium vel exactè) *sciret, quod scito est opus.* Adeò quod de *Persarum* Magis dixit *Apollonius* apud *Philostratum* (De vit. *Apoll.* l. 5.) id de hominibus quibuscunque etiam sapientissimis verum est, Σοφοὶ μὲν, ἀλλ' οὐ πάντα.

16 [m] Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηα (πάρος δ' ἔτι νήπιος ἦα.)
Ἀλλά τοι οὐ δύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
13 ———————— [n] Θέλγει δὲ θυμὸν
Μειλιχίοις ἐπέεσσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
14 [o] Οὐ γὰρ καλὸν ἀρνήμεναι δόσιν ἐστί.
15 ——— [p] Ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ἤ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὃ καὶ μεταμώνια βάζεις.
16 [q] Ἦ ἀλύεις, ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην;
Καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιὸς,
Ὅυνεκα πὰρ παύροισι καὶ οὐκ ἀγαθοῖσιν ὁμιλεῖς.
17 [r] Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
Ἀντιβίοις ἐπέεσσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
18 [s] Μήτέ τι τὸν ξεῖνον στυφελίζετε ————

[n] Ὅς κ' εἴπῃ γλώσσῃ λῷστα, φρονεῖ δ' ἕτερα. Theogn. *Fistula dulce canit*, &c. Ἐσθλ' ἀγορεύοντες, &c. supr. *Od, ρ.* Quales Lat. *bilingues.* (Virg. *Tyriósque bilingues*) Græc. διγλώσσους vocant, & διλόγους (1 *Tim.* 3. 8.) Heb. *bicordes* בלב ולב Δίγλωσσος *Hesych.* est διχόθυμος, qui *Jacob.* 1. 8. δίψυχος.

[o] Ἡ χάρις οὐχ ἧττον δεομένη τοῦ λαμβάνοντος ἢ τοῦ διδόντος, ἐξ ἀμφοῖν πληροῦται πρὸς τὸ καλόν. Ὁ δὲ μὴ δεξάμενος ὥσπερ σφαῖραν εὖ φερομένην κατήσχυνεν ἀτελῆ πεσοῦσαν. *Plut.* de *Socrat.* Dæm. Quam similitudinem habet & *Sen.* & *Chrysippo* tribuit De Benef. L. 2. *Accipiam tam libenter quàm dabitur. Et præbebo me amico meo exercendæ bonitatis suæ capacem materiam.* Ib. l. 3. Nec audiendus *Aristoteles Cyrenæus*, qui dixit Μὴ δεῖν εὐεργεσίαν παρά τινος προσίεσθαι. Nec satis validum illud dilemma, quo ad hoc suadendum usus est. Ἢ γὰρ ἀποδιδόναι πειρώμενον πράγματα ἂν ἔχειν, ἢ μὴ ἀποδιδόντα ἀχάριστον φαίνεσθαι. *Ælian.* Var. hist. 10. 8. Et haud scio an usquequaque probandum sit illud *Socratis* responsum *Archelao* Regi (quod l. 5. de Benef. laudat *Seneca*, & multis defendere satagit) ubi dixit *se nolle beneficia ab eo accipere, cui non posset paria reddere.* Rectè id saltem, si dixisset, Non à quibusvis, non ab improbis: quæ Senatoribus *Rom.* mens erat apud *Dionem Cass.* l. 37. qui Μηδὲ τὰς εὐεργεσίας παρὰ τῶν φαύλων ἀνδρῶν ἡδέως ἐδέχοντο. Et certè in accipiendis muneribus inprimis obtinere

ſenſu, ut ſupr. *Od.* π. Ῥυςάζοντας ἀεικελίως. i.e. ἕλκοντας μεθ' ὕβρεως, σπαράσσοντας. (*Heſych.*) *per vim trahentes, violantes, vexantes.* Αἶσχος λώβη τε, *dedecus & probrum*, ἐκ παραλλήλου poſita ob majorem emphaſin, ut plurima alia apud Poetam ſynonyma.

12 [k] *Sed ego animo* jam *intelligo & ſcio ſingula ;*
Bonáque & pejora ; anteà verò adhuc parvulus eram :
Veruntamen [l] *haud poſſum prudentia ubiq; & in omnibus litare.*
13 ——— [m] *Mulcebat animum*
Placidis verbis, mens autem ejus alia cogitabat.
14 ——— [n] *Non enim bonum reſpuere donum eſt.*
15 [o] *Certè tibi vinum poſſidet mentem, vel tibi ſemper*
Talis mens eſt, unde etiam futilia & vana *loqueris.*
16 [p] *An exultas, quòd Irum viciſti mendicum ?*
Et fortean videris [q] *magnus quis eſſe, & ſtrenuus,*
Quoniam inter paucos eóſque haud fortès verſaris.
17 *O amici, nequis ob dictum juſtum*
Contrariis verbis objurgans indignetur.
18 [r] *Neque hoſpitem* nec peregrinum *vexate.*———

[k] 1 *Cor.* 13. 11. Cùm eſſem parvulus, loquebar ut parvulus, ſapiebam ut parvulus, cogitabam ut parvulus : Quando autem factus ſum vir, evacuavi quæ erant parvuli. [l] 1 *Cor.* 13. 9. Ex parte cognoſcimus. [m] *Pſal.* 28. 3. Qui loquuntur pacem cum proximo ſuo, mala autem in cordibus eorum. *Jer.* 9. 8. In ore ſuo pacem cum unico ſuo loquitur, & occultè ponit ei inſidias. [n] 1 *Tim.* 4. 4. Omnis creatura Dei bona eſt, & nihil rejiciendum, &c. [o] *Eſa.* 28. 7. Hi quoque præ vino neſcierunt, & præ ebrietate erraverunt. *Act.* 2. 13. Irridentes dicebant, Muſto pleni ſunt iſti. [p] 2 *Reg.* 14. 10. Percutiens invaluiſti ſuper Edom, & ſublevavit te cor tuum. [q] *Act.* 8. 9. Dicens ſe eſſe aliquem magnum. [r] *Exod.* 22. 21. Advenam non contriſtabis, neque affliges eum. *Levit.* 19. 33, 34. Si habitaverit advena in terrâ veſtra non exprobretis ei, &c.

---

tinere debet tritum illud de *Xeniis* in reſcripto *Severi* & *Antonini*, apud *Ulpian.* Οὔτε πάντα, οὔτε πάντοτε, οὔτε παρὰ πάντων· quod et in proverbium abiit.

[p] Οἶνος σε πλῆθος πόλλ' ἀναγκάζει λαλεῖν. *Athen.* l. 2. ex vetere poeta. Indè Βάκχος à βάζω, βέβαχα (*Euſtath*) quia ſc. οἶνος ἀνώγει μεταμώνια βάζειν, Καί τι ἔπος προέηκε, &c. Pro μεταμώνια legitur etiam μεταμώνια, atque ità *Euſtath.* & *Heſych.*

[q] ¶ Ἀλύειν ποτὲ μὲν ἀντὶ τοῦ δακρύειν καὶ ἀπορεῖν ut Ἡ δ' ἀλύουσ' ἀπεβήσατο (*Venus* ſc. vulnerata, *Il.* ε.) ποτὲ δ' ἀντὶ τοῦ γαυριᾶν καὶ χαίρειν. Ἡ ἀλύεις &c. *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον &c. Ἀλύεις ἐκλέλυσαι τῇ χαρᾷ. *Euſtath.* qui & hoc verbum *Plutarcho* valdè uſitatum eſſe obſervat. Contrà vero ἀλύειν alibi apud Poetam, obſervante eodem *Euſtath.* eſt τὸ ἀδημονεῖν καὶ οἷον ἐκλελύσθαι (τῇ λύπῃ ſc.) ut *Il.* ω. Δινεύεσκ' ἀλύων παρὰ θῖν' ἁλός. (*Achilles* viz. *Patrocli* ſui cædem lamentans.) Hinc nomen ἀλυσμὸς pro ἀδημονία, & plur. ἀλυσμοὶ apud *Ignat.* Epiſt. ad *Rom.* de quâ voce, ut & de hoc verbo ἀλύειν adi ſis Reverendiſſ. *Jacob. Armach.* Annot. in illum locum. Porrò à Græco hoc ἀλύειν Lat. *alucinari* (quod & poſteà *allucin.* & *hallucin.*) factum ſcripſit vetus Grammaticus *Cloatius Verus* in libris quos inſcripſit, *verborum à Græcis tractorum.* *Agell.* 16. 12. Vir mediocris ſeu ſortis ſeu ſtaturæ magnus videtur inter parvos, juxta παροιμιῶδες illud apud *Eraſm.* in Adag. *Scintilla etiam exigua in tenebris micat:* & illud *Inter cæcos regnat Strabus* : vel *Luſcus rex eſt inter cæcos.* Neſcio annon hùc etiam

spectet illud adagium apud *Græc.* Parœmiographos, Ἐν ἀμύσοις καὶ Κορυδὸς (fortè Κορύδων) φθέγγεται. Et alterum illud apud *Lucian.* in Imagin. Ῥᾶστον δὲ οἶμαι τοῦτο κατὰ τὴν παροιμίαν, μόνον θέοντα κρατεῖν. *Facile est, solum currentem vincere.* Quod & à *Græcis* mutuati *Arabes* sic efferunt, *Omnis cursus in deserto exhilarat*, h. e. *Velocissimum se putat quisque, & gaudet cùm in deserto currit, ubi nemo est, à quo antevertatur. Sic vel infra mediocritatem docto, si solus sit, vel inter ignaros, sua arridet eruditio: inter pauperes Crœsum se cum gaudio reputat is, cui paululum nummorum est*, uti adagium illud optimè παραφράζει & exponit *Erpenius*. Hunc ergo inter alios characterem τοῦ μεγαλοψύχου tradit Philosophus, *Eth.* 4. 3. Πρὸς μὲν τοὺς ἐν ἀξιώματι καὶ εὐτυχίαις, μέγαν εἶναι (*magnum se & excelsum præbere*, ut hìc apud *Hom.* μέγας ἔμμεναι) πρὸς δὲ τοὺς μέσους μέτριον· τῶν μὲν γὰρ ὑπερέχειν, χαλεπὸν καὶ σεμνόν· τῶν δὲ ῥᾴδιον· καὶ ἐν ἐκείνοις μὲν σεμνύνεσθαι, οὐκ ἀγεννές· ἐν δὲ τοῖς ταπεινοῖς, φορτικὸν, ὥσπερ εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἰσχυρίζεσθαι. Heroicus contrà & excelsus animus *non cum vilibus & ignavis sed strenuis congredi audet*; quippe *hostium ignobilitate laudem deteri credit. Loccen.* Not. Polit. in *Curt.* l. 9. Et certè, *In Tauros Libyci ruunt Leones*; *Non sunt papilionibus molesti.* Martial. l. 12. Unde *Alexander* hortante patre, ut ludis Olympiis curreret, Εἴ γε, ἔφη, βασιλεῖς ἕξειν ἔμελλον ἀνταγωνιστάς. *Plut.* Apophthegm. *Est miser nemo nisi comparatus. Sen.* Troad. Sed & felix sibi videtur quisque cum miserioribus comparatus. Unde & Lepores (apud *Æsop.*) conspectâ

ΟΔ. τ'.

1 [a] Αἶ γάρ δή ποτε, τέκνον, ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο
Οἴκου κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
2 ——— [b] Οὐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι, ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται, καὶ τηλόθεν εἰληλουθώς.
3 [c] Πτωχεύω δ' ἀνὰ δῆμον, ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει·
Τοιοῦτοι πτωχοὶ καὶ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι·
Καὶ γάρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ,
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅ,του κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ,
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, ἤθελε γάρ που.

[a] ¶ Ἐπιφροσύνη vel est ἡ ἁπλῶς φρόνησις, ut ἐπὶ sit πλεοναστικὸν, vel ἡ πλείων φρόνησις, ut ἐπὶ sit ἐπιτατικὸν, vel ἡ ὑστερόν ποτε φρόνησις ut ἐπὶ sit χρονικὸν pro μετὰ, & ὁ ἐπίφρων ità opponatur τῷ πρόφρονι, ut ὁ Ἐπιμηθεὺς τῷ Προμηθεῖ. *Eustath.* in locum. *Utinam tandè prudens esse inciperes.* Et certè δεῖ τῆς ἐπιφροσύνης καὶ ἡλικίας πρὸς τὸ οἴκου κήδεσθαι, &c. Periphrasis τῆς οἰκονομικῆς, seu ut *Hom.* loquitur, τῆς οἰκωφελίης, sive muneris τοῦ οἰκοδεσπότου cui quis tum demū idoneus, postquā excesserit ex ephebis & virilem togam sumpserit. Κτήματα π. φ. Est hæc altera pars τῆς χρηματιστικῆς, patrifamilias apprimè necessaria; nec minùs quàm τὸ κτᾶσθαι, siquidem, *Non minor est virtus*, &c. Rectè ergo monet Philosophus Oeconom. 1. Καὶ τὸ κτᾶσθαι δυνατὸν χρὴ εἶναι (τὸν οἰκονόμον sc.) καὶ φυλάττειν· εἰ δὲ μὴ, οὐδὲν ὄφελος τοῦ κτᾶσθαι· τῷ γὰρ ἠθμῷ ἀντλεῖν τοῦτ' ἐστι, καὶ ὁ λεγόμενος τετρημένος πίθος· ubi duobus proverbiis elegantibus (*Ex cribro haurire*, & *Dolium pertusum*) inutilitatem exprimit τοῦ κτᾶσθαι ἄνευ τοῦ φυλάσσειν.

[b] Οὐδεὶς ἀργὸς τραφήσεται παρ' ἐμοί. Χοῖνιξ pro τροφὴ, παροιμιωδῶς, & figuratè: & πρὸς χοίνικα ἅπτεσθαι pro alicujus *quadrâ vivere*, aut in alicujus familia ali, ac sustentari; Ut in symbolo illo *Pythagorico* (quod & ex hoc loco *Homerico* desumptum tradit *Eustath.*) Ἐπὶ χοίνικα μὴ καθῆσθαι, ἤγουν μὴ τρέφεσθαι ἀργόν. Cujus quidem symboli uberiorem explicatio-

nem

ranarũ timiditate se solabantur, Καὶ ἡμῖν ἐπὲ ζῶα δειλότερα. Τίς μέγας vel μέγας τις, videtur esse proverbialis locutio in hominem αὐθάδη sibique Suffenum. Sic in historiâ Apostolorum *Simon* ille *Magus* sibi videbatur, aliisque videri volebat *Simon Magnus*, μέγας τις.

[e] Τοῖς γὰρ δικαίοις οὐχὶ θυμοῦσθαι χρεών. *Eurip.* Bacch. ¶ Καθάπτεσθαι, ὀνειδίζειν, πραΰνειν, (*Hesych.*) quæ contraria ferè sunt significata, objurgare, seu increpare; & placare seu demulcere: χαλεποῖς, seu ἀταρτηροῖς, seu ἀντιβίοις (ut hic) ἐπέεσσι καθάπτεσθαι est ὀνειδίζειν. Contrà μειλιχίοις seu ἀγανοῖς ἐπ. καθ. est πραΰνειν· utrumque est ἅπτεσθαι seu καθάπτ. *tangere*, *tractare*; hoc mollitèr, illud duriter.

[f] Hospitem injuriâ afficere, vexare, concutere, conturbare, (id enim est στυφελίζειν, διασείειν, ὠθεῖν, πατάσσειν, ὀνυβελίζειν, κακῦν. *Hesych.*) vetat religio, vetat ratio, vetat humanitas. Ferrea illa ætas fuit, quando *non hospes ab hospite tutus.* Et certè homines ἄξεινοι, vel (ut *Hom.* loquitur) κακόξεινοι, h.e. *feri* & *inhospitales*, qui hospitibus sc. & peregrinis infesti, molestique sunt (ξείνους στυφελίζουσι) similes omninò sunt serpentibus illis in Syria circa ripas Euphratis, qui peregrinos tantùm mordent, incolas verò non lædunt. Testes *Aristot.* περὶ θαυμ. ἀκουσμ. *Plin.* l. 8. c 59. *Ælian.* Hist. An. l. 9. c. 29. *Apollon. Dysc.* Hist. Comment. c. 12. Postremi istius hæc verba sunt, Περὶ Βαβυλῶνα δὲ, διαβάντι τὸν Εὐφράτην ποταμὸν, ὀφίδια γίγνεται· καὶ τοὺς μὲν ξένους τύπτει· τοὺς δὲ ἐντοπίους οὐκ ἀδικεῖ.

Odyss. 19.

1 [a] UTinã enim jam tandẽ, *fili*, eam *prudentiã tibi assumeres*
Ut domũ curares, & possessiones tuas *omnes custodires.*
2 ——— [b] *Non enim ignavum eum* esse *sinam, qui meam*
Chœnicem attingat, etiamsi de longinquo venerit.
3 *Mendico per populum* errans, *necessitas enim urget*;
Tales mendici & vagabundi homines sunt:
[c] *Etenim ego quondam domum inter homines habitabam*
Beatus opulentam, & [d] *sæpè dabam mendico*
Tali qualis esset, & cujuscunque-rei indigens veniret,
[e] *Erant autem servi valdè innumeri, aliáque multa,*
Quibus benè vivunt, & divites vocantur homines;
[f] *Sed Jupiter* omnia *pessundedit Saturnius, nam voluit nimirum.*

[a] *Prov.* 27. 23. Applica ad greges tuos animum, &c. h. e. Diligenter cura rem domesticam. 1 *Tim.* 3. 4. Suæ domui benè præpositum. [b] *Gen.* 3 19. In sudore vultûs tui comedes panem. *Prov.* 20. 4. Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo æstate, & non dabitur ei. 2 *Thess.* 3. 10. Si quis non vult operari, nec manducet. [c] *Job.* 29. 2. Quis mihi tribuat, ut sim juxta menses pristinos- &c. Quando splendebat lucerna ejus super caput meum, &c. [d] *Job* 31. 16, &c. Pater eram pauperum, &c. [e] *Eccles.* 2. 7, 8. Possedi servos & ancillas, multámque familiam habui, & magnos ovium greges, &c. [f] *Job.* 1. 21. Dominus dedit, Dominus abstulit (sicut Domino placuit ità factum est. Vulg.)

---

nem siquis desiderat, consulat. *Budæum* de Asse. l. 5. (ubi hunc *Hom.* locum citat explicátque) necnon *Jamblich. Plutarch. Diog. Laert. Suid. Lil. Gyrald. Erasm.* alios; quorum etiam nonnulli sensum hujus symboli longè diversum, imò contrarium afferunt. *Chœnici nè insideas*, q. d. Huic curæ de cibo sc. & demenso diurno nè anxiè nimis incumbas, quemadmodum &

Hieron. (citante *Erasmo*) *De victu in crastinum ne solicitus fueris.* Non oportet per inertiam & otium alterius mensæ inhiare, nec *alienâ vivere quadrâ*; sed suâ quemque industriâ victum sibi parare. *Dii laboribus omnia vendunt*; Victum inprimis. Adeóque φάγων μύλον ἄλφιτα φάγει. Meritò ergò *Athenis* Ἀργίας ἦν δίκαι. Nam ut egregiè hoc saltem *Tiberius* oratione ad *Hortulum* apud *Tacit.* Annal. 2. *Languescet alioqui industria, intendetur socordia, si nullus ex se metus aut spes, aut securi omnes aliena subsidia expectabunt, sibi ignavi, nobis graves.* Porrò ex hoc loco colligit *Budæus* (de Asse l. 5.) quàm rectè nescio, Chœnicem seu Modium etiam *Homeri* temporibus fuisse καθημερινὸν σιτηρέσιον, seu diurnum hominis demensum, perinde ac apud posteriores *Græcos*.

ᶜ Ἀναγκαίη μεγάλη θεός. *Callim.* hymn. 4. Τὸ τῆς ἀνάγκης ἐστ' ἀδήριτον σθένος. *Æschyl.* Prom. V. Τίς τῆς ἀνάγκης ἐστὶν οἰακοστρόφος; Id. ib. Οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλο ῥίγιον ἀνθρώποισι κακῆς ἐπιβήσετ' ἀνάγκης. *Apollon.* Argon 3. Ἀναγκαίη δ' ἀπίνακτος. *Oppian.* Hal. 2. Ἰσχυρότατον ἀνάγκη· κρατεῖ γὰρ πάντων. *Thales* apud *Laert.* Στερρὰ γὰρ ἀνάγκη. *Eurip.* Hecub. postremis verbis. *Necessitas ultimum ac maximum telum est. Liv.* Hinc ἀνάγκη παρὰ τὸ ἀνάσσειν, πάντων γὰρ ἐπικρατεῖ· ἢ παρὰ τὸ ἄγειν, ἡ πάντα κρατοῦσα· ἢ παρὰ τὸ ἄκος, ὅτι ταύτης ἄκος οὐκ ἔστιν εὑρεῖν. *Etymol.* & *Eustath.* Sapienter itaq; monet *Publ. Syrus*, *Faxis ut libeat quod est necesse.* Et *Vulteius* apud *Lucan.* l. 4. *Placeat, quodcunque necesse est.* Καὶ γὰρ ἐγώ, &c.] Κἀγὼ γὰρ ἦν ποτ', ἀλλὰ νῦν οὐκ εἰμ' ἔτι, Τὸν πάντα δ' ὄλβον ἦμαρ ἕν μ' ἀφείλετο. *Hecubæ* querela apud *Eurip.* *Fuimus Troes.* Virg. *Nos quoque floruimus, sed flos fuit ille caducus.* Ovid. Trist. 5. Καὶ πολλάκι, &c.] *Aristot.* Eth. 4. 2. ᵈΕὖ ζώοντι, &c.] ¶ *Benè*, i. e. *beate vivunt* (οἱ ἄνθρωποι sc. per ellipsin) unde εὐζωΐα pro beati-

4 ——— ᵈ Ἦ γάρ σευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει,
Ὥς τέ τευ ἢ βασιλῆος ἀμύμονος, ὅς τε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολλοῖσι καὶ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων
Εὐδικίας ἀνέχῃσι, φέρῃσι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυροὺς καὶ κριθάς, βρίθῃσι δὲ δένδρεα καρπῷ,
Τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα, θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς
Ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῶσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτόν.
5 ᵉ Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων.
Μνησαμένῳ, μάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· οὐδέ τί με χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
Ἧσθ', ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
6 ᶠ Φῆ δὲ δακρυπλώειν βεβαρηότα με φρένας οἴνῳ.
7 ——— Εἰπὲ τεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί,
ᵍ Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
8 ʰ Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη.

ᵈ Insigne elogium boni principis. *Plato* de Rep. l. 2. *Plut.* ad principem indoct. Οἷον δὲ ἥλιον, &c. τοιοῦτον ἐν πόλεσι μίμημα καὶ φέγγος ἄρχων, Ὥστε θεουδὴς Εὐδικίας ἀνέχῃσι. *Philo* Legat. ad *Caium.* Ubi *Augustum* ἀλεξίκακον καὶ εἰρηνοφύλακα laudans ut averruncum & pacis custodem, ait εἰρήνην ἐξ ἡγεμονίας ὀρθῆς (i. e. εὐηγεσίης) φύεσθαι. Εὐνομίη δ' εὔκοσμα καὶ ἄρτια πάντ' ἀποφαίνει. *Solon.* Eleg. Contrà, Δυσνομίην *Ates*, i. e. *Noxæ*, comitem & contubernalem appellat *Hesiodus*. Δυσνομίην, Ἄτην τε συνήθεας ἀλλήλῃσι. Rectè igitur monet *Demosthenes* sive alius quis Autor. (suspectæ enim & dubiæ fidei est & hæc & altera in eundem Oratio) in *Aristogit.* Ὀρθῶς δεῖ δικάσαι καὶ τὴν τὰ δίκαια ἀγαπῶσαν εὐνομίαν περὶ πλείστου ποιεῖσθαι, ἣ πάσας καὶ πόλεις καὶ χώρας σώζει. Φέρησι δὲ γαῖα, &c.] Similis locus apud *Callim.* hym. in *Dian.* de gente cui Dea illa propitia, Κείνοις εὖ μὲν ἄρουρα φέρει στάχυν, εὖ δὲ γενέθλη Τετραπόδων, εὖ δ' ὄλβος ἀέξεται. Ἀνέχῃσι, φέρῃσι, βρίθῃσι, pro ἀνέχει, &c. ex *Rheginorum* dialecto, uti volunt Grammat. quâ & *Ibycum Rheginum*, poetam Lyricum, usum aiunt, quanquam in fragmentis ejus quæ extant, nullum hujus

tudine apud *Aristotelem*, aliósque τοὺ μεθ' Ὅμηρον. Hinc & apud *Horatium* qui passim scatet Hellenismis; *Benè vivere* non semel est *beatè vivere* εὖ ζῶειν, & *benè rem gerere* pro *beatum esse*, εὖ πράττειν. Ἀφνειοὶ κλήἴουσι] Ὦ μόνον κληθησομένων αὐτῶν ἀφνειῶν, καὶ οὐκ ὄντων κατ' ἀλήθειαν. *Dio. Chrysost.* (ad hunc locum respiciens) Orat. 78. Siquidem, Πλοῦτος ὁ τῆς ψυχῆς πλοῦτος μόνος ἐστὶν ἀληθής. Divites hujus mundi πλούσιοι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται, sed reverâ non sunt. Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε, &c.] Πεπλανημένον γὰρ τὸ εὖ πράττειν, οὐκ αἰεὶ παρὰ τοῖς αὐτοῖς. *Herodot. Levis est fortuna, citò reposcit quæ dedit.* Pub. Syr. Ἐν ὀλίγῳ βροτῶν τὸ τερπνὸν αὔξεται, οὕτω δὲ καὶ πίτνει χαμαί. Pind. Pyth. 8. Αἰὼν δὲ κυλινδομέναις ἁμέραις ἄλλ' ἄλλοτ' ἐξάλλαξεν. Id. Isthm. 3. Ἄλλοτε δ' ἀλλοῖος οὖρος πάντας ἀνθρώπους ἐπαΐσσων ἐλαύνει. Id. Isthm. 4. Ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόνιμος ἐν βροτοῖς. *Eurip.* Orest. Ταχὺ τὴν εὐτυχίαν μετέβαλε δαίμων. Id. Herc. fur. Ὁρᾷ τὸ μέλλον, πόλλ' ἀναστρέφει θεός. Id alibi. *Irus & est subitò, qui modò Crœsus erat.* Ἔστιν ἰδεῖν τοὺ ἐχθὲς πλουσιωτάτους, τῆς ἐπιούσης μεταιτοῦντας. *Herodian* l. 7. Ζεὺς γάρ τοι τὸ τάλαντον ἐπιρρέπει ἄλλοτε ἄλλῳ, Ἄλλοτε μὲν πλουτεῖν, ἄλλοτε δ' οὐδὲν ἔχειν. *Theogn.* Τοὺς γὰρ μέγας ἐφεστάναι Ζεὺς Οὕτως ἀνθρώποις ἐπεστία πάντα τέτυκται. *Dionys. Afer.* Ἡ σοὶ τύχη κέχρηκε, ταῦτ' ἀφείλετο. *Menand.* Ὡς εὐκόλως πίπτουσιν αἱ λαμπραὶ τύχαι. Incert. in Excerpt. *Grot.* Πολλοῖσιν ὑποδέξας ὄλβον ὁ θεὸς προῤῥίζους ἀνέτρεψε. *Herodot.* Clio. Οὕτως καὶ τοὺ πάνυ πολὺ δυνηθέντας ἀσθενεστάτους αἱ μεταβολαὶ τῶν πραγμάτων πολλάκις ποιοῦσι. *Dio. Cass.* l. 37. Οὐδὲν γὰρ τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιόν ἐστι. Id. l. 48. Κοῦφαι μὲν γὰρ, καὶ ἐφήμεροι αἱ τῶν ἀνθρώπων εὐπραγίαι. Id. l. 38.

4 —— [g] *Certè enim tua fama ad cœlum spatiosum pervenit,*
Sicut alicujus Regis insignis, qui Deum-timens
Viris multis & fortibus imperans
Justitiam colit; [h] *fert autem terra nigra*
Triticum & hordeum, gravantur arbores fructu.
[i] *Pariunt firma pecora, mare præbet pisces,*
Ex rectâ-administratione; feliciter verò degunt populi sub ipso.
5 *Nè mihi magis animum impleas doloribus*
Recordanti; valdè autem gemebundus sum; nec omnino me decet
Ædibus in alienis lamentantémque flentémque
Sedere; quippe pessimum id fuerit *lugere perpetuò usque.*
6 *Dicat vero quis lacrymis-manare gravatum me pectore vino.*
7 ————————*Dic tuum genus, unde es;*
Non enim à quercu es antiquâ, neque à petrâ.
8 [k] *Alia aliorum lingua mixta* est.

[g] *Prov.* 29. 14. Rex justus erigit terram—Rex qui judicat in veritate pauperes, thronus ejus in æternum firmabitur.
[h] *Psal.* 67. 6. Terra dedit fructum suum.
[i] *Job* 21. 10. Bos ejus init, nec ejicit semen: enititur vacca ejus, neque abortit. *Psal.* 144. 13. Pecudes nostræ millenis pariant, &c.
[k] *Gen.* 11. 9. Ibi confusum est labium universæ terræ. *Act.* 2. 4. Cœperunt loqui variis linguis.

hujus dialecti vestigium deprehendimus. Θάλασσα δὲ παρέχει, &c.] *Athen.* l. 1. Εἰς εὐδαιμονίαν καταριθμούμενοι τὸ τὴν θάλασσαν ἰχθῦς παρέχειν. Εὐηγεσίη, (ἅπαξ εἰρημένον,) nomen feliciter compositum, res ipsa felicior: *bona rerum administratio, bonum imperium:* ἡ εὐπραγία, παρὰ τὸ εὖ ἡγεῖσθαι. Schol. Et re & voce affines sunt εὐηγεσία & εὐεργεσία. Et sanè

Reges & principes, quibus εὐνομία curæ & cordi, 'Ευεργέται κατ' ἐξοχὴν olim dici meruere. 'Αρετῶσι δὲ, &c.] Οἳ δὲ δίκας ξείνοισι &c. Τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ. *Hesiod.* 'Εργ. κ. 'Ημ. 1. Meritò itaque Justitiam "Ερμα πόλεων vocat. Plato De Legg. l. 2. 'Ως ἀνὰ δίκης ἄρχειν μηδὲ τῶ Διὸς καλῶς δυναμένα. *Plut.* loco jam laudato. Citat & *Dio Chrysostom.* de Regno Orat. 3. Βασιλείας ἔπαινος ἡ τῶν ὑπηκόων εὐδαιμονία. *Themist.* Orat. de Pace.

e *Infandum Regina jubes renovare dolorem.* Virg. Τὸ δάκρυον εὖδον ἐγείρεις. *Callimach.* apud *Suid. Lacrymam sopitam suscitas. Liban.* Orat. tom. 2. 'Ανδ' ἐς μὲν ὧν παρελθόντων μεμνῆσθαι κακῶν. Cui tamen contrarium est id quod suprà habemus *Od.* o. Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα, &c. ubi plura vid. in eam mentem. Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ] Nimirum dolori indulgere, & immoderato luctui fræna laxare, ut ubivis noxium & incommodum, ità alienis præsertim in ædibus indecorum prorsus & incivile. Nec enim mœrori & tœdio, sed oblectamento potiùs & solatio sibi mutuò esse debent Ξενοδόχοι κ. ξεῖνοι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον οὕτω. Supr. *Od.* θ.

f Allegat hunc versum sed immutatum certè haud paulò *Aristot.* (si tamen *Aristoteles* verus autor istius libri fuerit, quod video in dubium vocari ab eruditis, à quibusdam etiam negari, puta *Fr. Patricio, H. Stephano*, ut alios omittam) Problem. Sect. 30. Δι' ὃ κ. "Ομηρος ἐποίησε, Καί μέ φησι, δακρυπλώειν βεβαρημένον οἴνῳ. Δακρυπλώειν (verbum insolentis compositionis & ἅπαξ εἰρημένον) *lacrymis exundare*. Πλημμύρειν δακρύοις. *Hesych.* Διὰ δακρύων πλέειν ἔμπορον ὄντα οἴνῳ βάρει. *Eustath.* Solent quippe ebrii nonnulli inter pocula flere, & dum vinum infundunt lacrymas effundere; sive ex temperamento corporis, & humoris copia id procedat, cùm probè madidi sunt; sive ex teneritudine affectûs, impetúq; naturæ (quæ in ebriis se maximè prodit) sic emolliantur, & liquescant in lacrymas. 'Επίρροπον γάρ τι πρὸς δάκρυον οἶνος. *Heliodor.* Æthiop. l. 5.

g Παροιμιώδης ὁ λόγος cujus triplex usus. Etenim ἀπὸ δρυὸς ἢ ἀπὸ πέτρης proverbialiter dici potest 1. ὁ δυσγενὴς κ. ἀνώνυμος, vel etiam ὁ ἀγενεαλόγητος (ut *Melchisedecus*) atque ità hìc ab *Homero* usurpatur: qui & fortè homines hìc respicit *Deucalioneos*, ex lapidibus natos: unde λαὸς *populus* à λᾶς, λαὸς *lapis*. Et in hanc sententiam laudat hunc versum *Sext. Empir.* adv. Mathem. ubi addit 'Αλλ' ἀνδρῶν γένος ἦεν· & *Clem. Alex.* Protrept. 2. 'Ο σκληρὸς κ. ἀνάλγης. Πέτρας ἀπόκομμ' ἀπεσάμενο (*Theocrit.*) Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο (*Hom.*) Atque in hanc mentem *Cic.* Academ. 4. *Non enim est è saxo aut è robore dolatus.* Et in Tuscul. *Non enim de silice nati sumus. Plut.* de Consol. ad Ux. 'Ουδ' αὐτὸς ἀπὸ δρυὸς οὐδ' ἀπὸ πέτρης ἐγενόμην. Et *Theodoret.* De Cur. Gr. Affect. l. 12. 'Ουδὲ γὰρ ἐκ δρυὸς, κατὰ τὸν ποιητικὸν λόγον, ἢ ἀπὸ πέτρης (al. πέτρης) γεγένηνται.

9 i "Ισκε ψεύδεα πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.

10 ——— k "Ανθρωποι δὲ μινυνθάδιοι τελέθουσι.

i "Ισκε dictum videtur pro εἴσκε (ab εἴσκω Ι'. γ. & alibi) *Apollon.* Argon. 3. "Ισκεν ὑποσσαίνων ἀγανῇ ὀπὶ, ubi Schol. τὸ δὲ ἴσκεν 'Ομηρικῶς, h. e. ut ille alibi exponit, ὡμοίευ, *simulabat*, vel *assimilabat*. Hunc versum citat *Plut.* de Glor. *Athen.* & de *Lysiâ* usurpat *Dionys. Halicar.* in suo de *Lysiâ* judicio. Sed & de *Homero* ipso concinnè admodum usurpari posse hic versus mihi videtur, qui siquis unquam mortalium hanc fingendi artem callebat, sc. ψευδῆ λέγειν ἢ παραλογίζεσθαι ὡς δεῖ (quæ Poeticæ artis λέξιος est apud *Aristot.* Poet. c. 24) h. e. ψεύδεα πολλὰ λέγειν, &c. adeò (ut *Plautus*, & poeta ipse de poeta in Pseud.) *Facit illud verisimile, quod mendacium est. Hesiod.* Theog. "Ιδμεν ψεύδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα· quod carmen sic citat *Athenag.* Legat. pro *Christian.* "Ισμεν ψεύδεα, &c. Hùc spectat & versus ille *Xenophontis* ab *Ammonio* frequenter usitatus. (*Plut.* Sympos. 9.14.) Ταῦτα δεδοξάσθω μὲν ἐοικότα τοῖς ἐτύμοισι. *Call.* h. in *Jovem*, Ψευδοίμην ἀΐοντος ἅ κεν πεπίθοιεν ἀκουήν. *Theog.* 'Ουδ' εἰ ψεύδεα μὲν ποιεῖς ἐτύμοισιν ὁμοῖα. Ubi & hunc *Hom.* versum citat *Camerar.* in Hypomnem. *Theon.* Progymn. Μῦθος ἐστὶ λόγος ψευδὴς εἰκονίζων ἀλήθειαν, cui geminum illud

Et *Eustath.* in *Od.* χ. Τὸ ἀπὸ δρυὸς ἢ πέτρης εἶναί τινα, ἐ μόνον ἀρχαιογονίαν παλαιτάτην σημαίνει Ὁμηρικώτερον, ἀλλὰ καὶ ἦθ⊙ ἀτέραμνον. *Pallad.* Epigr. Anthol. Gr. l. 1. Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυὸς εἶ, Οὐδ' ἀπὸ πέτρης, φασὶν, &c. Vid. ibi *Brod.* & *Opsop.* & *Lucill.* Ibid. l. 2. Ἦ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐστι, &c. *Eustath.* Ismen. l. 6. Οὐδὲ γὰρ ἀπὸ δρυὸς, ἐδ' ἀπὸ πέτρας. Vel denique 3. Ἡ οἰκία aut πόλις ἀποφαλικῶς dicitur ἐκ ἀπὸ δρυὸς, &c. atque hùc accommodavit hanc parœmiam *Plato* de Rep. l. 8. Ἢ οἴει ἐκ δρυός ποθεν ἢ ἐκ πέτρας τὰς πολιτείας γίγνεσθαι, ἀλλ' ἐχὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ πόλει; *In superficie tignisque charitas nobis patriæ pendet?* quærit, an queritur *Camillus* apud *Liv.* l. 5. *Quid? Vos pulcherrimam hanc urbem domibus & tectis & congestu lapidum stare creditis?* *Otho* apud *Tacit.* Hist. l. 1. Ἄνδρες γὰρ πόλεις, καὶ ἐ τείχη. *Demosth.* Οὐ τὰ οἰκήματα πόλιν, ἀλλὰ τοὺς ἄνδρας εἶναι νομίζομεν. *Appian.* Ἐμφυλ. l. 2. Παλαίφατ⊙, *Olim dictus, decantatus, celebratus*, adeóque *vetus, antiquus*, à φάω *dico*: cui contrar. πρόσφατ⊙ *recens-occisus*, adeóque *recens, novus*, à φάω *occido*. Peculiariter verò δρῦς παλαίφατ⊙ non tantùm *quercus annosa*, & *antiqua*, sed & de quâ multa *fabulantur antiqui*, ac si ex quercubus sc. & saxis homines essent oriundi περὶ ἧς παλαιὰ μυθεύεται. Οἱ γὰρ παλαιοὶ ὑπελάμβανον τοὺς περὶ ἑαυτῶν ἐκ δρυῶν καὶ πετρῶν γεγονέναι. Schol. Qui tamen monet à nonnullis hìc legi Παλαιφάγυ, ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ ἐβαλανοφάγυν, παρὰ τῦτο καὶ φηγὸς, ὡς φαγός τις ἐσα. Certè ità legit *Hesych.* Παλαιφάγυ, πάλαι ἐσθιομένης· ubi proculdubio respicit hunc *Hom.* locum. Alibi tamen receptam lectionem agnoscit idem Grammaticus, Οὐδ' ἀπὸ παλαιφάτυ δρυὸς, τῆς πάλαι φημιζομένης, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐγένοντο ἄνθρωποι. Sed & mox subjungit tertiam, Τινὲς δὲ γράφυσι. παλαιφύτυ (ità enim lego, quod in impressis est παλαιφάτυ) ἐπεὶ παλαιὸν ἐστι φυτὸν ἡ δρῦς. Coincidit porrò hoc Epitheton cum nomine proprio Παλαίφατος. Erat is *Palaphatus* nobilis & antiquus Mythographus, cujus hodiéque extat opusculum seu potiùs Fragmentum περὶ Ἀπίστων, *De Incredibilibus*. Tam doctè autem & accuratè de fabulis Veterum scripsit *Palaphatus* (sive is fuerit quem jam habemus, sive alius eo antiquior, plures enim hujus nominis erant) ut exinde Παλαίφατος παροιμιακῶς diceretur πᾶς ὁ τὰ ἄπιστα πιθανολογῶν, qui mendacia fingere probè novit, & rebus incredibilibus πιθανολογίαν περιθεῖναι (qualis *Ulysses* noster statim infr. qui Ἴσκε ψεύδεα πολλά, &c.) Καινὸς ἐτοσὶ Παλαίφατος, cujus proverbii meminit. *Plut.* Sympos. l. 27. & *Athen.* Dipnos. l. 15. & ex eorum altero, vel utroque *Eustath.*

[h] Hinc homines dicti *μέροπες*, q. μεμερισμένην ἔχοντες τὴν ὄπα, variis linguis loquentes, *Voce* & linguâ & dialecto distincti à se invicem, atque *divisi*. Citat verò hoc hemistichium *Strabo* Geogr. l. 10.

9 ***Simulando-dixit mendacia multa narrans veris similia.***
10 ——— [l] ***Homines brevis-ævi sunt.***

[l] *Job* 8 9. Sicut umbra dies nostri sunt super terram. Et 14. 1. Homo natus de muliere brevi vivit tempore. *Psal.* 39. 5. Palmares fecisti dies meos, &c. Et 90. 10. Ætatis nostræ spatium septuaginta terminatur annis, &c.

---

illud *Plut.* loco suprà laudato. Λόγος μὲν ἔργυ, λόγυ δὲ μῦθος εἰκὼν καὶ εἴδωλόν ἐστι. Simonid. Τὸ δοκεῖν καὶ τὴν ἀλήθειαν βιᾶται. *Nescientes inesse & in incredibili verum & in verisimili mendacium.* Minut. Fel. in *Octav.*

[k] Μινυνθάδιοι] Βραχύβιοι ὀλιγοχρόνιοι, μινυώρειοι. *Vive memor quàm sis ævi brevis.* Horat. Ὁ βίος βραχύς. *Hippoc.* Aphor. Ὡς βραχὺν ἐν μοίρας λάχομεν χρόνον. *Bion* Idyl. 5. Ἐφάμεροι τί δέ τις; τί δ' ὔτις; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. *Pind.* Pyth. 8. Μικρὸν τὸ χρῆμα τῦ βίυ. *Eurip.* Ἱκέτ. Μικρόν τι τῦ βίυ, καὶ στενὸν ζῶμεν χρόνον. *Menand.* apud *Stob.* Ἐπῆλθέ με λογισάμενον καταοικτεῖραι, ὡς βραχὺς εἴη ὁ πᾶς ἀνθρώπινος βίος. *Artaba-*

Artabanus apud *Herodot.* Polymn. *Nulla vita est non brevis,* &c. *Sen.*Ep.77. *Punctum est quod vivimus, & adhuc puncto minus.* Id. alibi. Στιγμὴ χρόνου πᾶς ὁ βίος. *Plut.* π.π.ἀ. sed dies imò ævum me deficeret, si de ævi brevitate omnes ex autoribus locos parallelos velim accumulare. Addo duntaxat illam *Theophrasti* querelam, *qui moriens accusâsse naturam dicitur, quod cervis & cornicibus vitam diuturnam, hominibus tam exiguam dedisset.* Cic. Tusc.3. (Quò

11 [l] Ὃς μὲν ἀπηνὴς αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπηνέα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
Ζωῷ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεψιόωνται ἅπαντες·
Ὃς δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τοῦ μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξεῖνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοί δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
12 [m] Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ καταγηράσκουσι.
13 [n] Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεψον δὲ θεοῖσι.
14 [o] Ξεῖν', ἤτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι, ἀκριτόμυθοι
Γίνοντ', οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσὶν ὀνείρων.
Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ' ἐλέφαντι·
Τῶν οἳ μέν κ' ἔλθωσι διὰ πριστοῦ ἐλέφαντος,
Οἵ δ' ἐλεφαίρονται, ἔπε' ἀκράαντα φέροντες·
Οἳ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ' ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
15 [p] Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἐστὶν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
Ἀνθρώπους———————

[l] *Dio. Chrys.* Orat. 1. de Regno. Εἴ τις ἐν πάσῃ λέγοι ἑσλὸν ἀκήη, Μὴ μάταν Ζηὸς σιγάσθω. *Pind.* Isthm. 5. Ἄνδρα γὰρ καλῶς πράσσοντ' ἀνάγκη χρηστὰ κηλαίνειν ἔπη. *Soph.* Trach. Quales ferè homines in vita sunt, talem sui memoriam & famã (ὑστεροφημίαν eleganter vocant Græci) post mortem relinquunt, cujus & ratio habenda: nec audiendus ille apud *Eurip.* Alcest. Κακῶς ἀκούειν οὐ μέλει θανόντι μοι. Quin potiùs opera danda, Ὄρρα καὶ εἰν ἀΐδαο κατρυμμένος ἐσθλὸς ἀκούσῃς. *Theocr.*Id.16. Οἱ ἐπιεικέστατοι πᾶν ποιοῦντες ὅπως ἂν εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον εὖ ἀκούωσιν. *Plat.*Epist. 2. locum hìc habet illud *Ennii. Volito vivus per ora virûm,* & notum illud ex alio poeta, *Vivit post funera Virtus.* Ἀρετῆς ἀΐδιος μνήμη εἰς τὸν ἐσόμενον αἰῶνα. *Herodian.* l. 1. & egregiè in hanc rem *Tacitus* de suo *Agricolâ, Quicquid ex Agricolâ amavimus, quicquid mirati sumus, manet mansurúmque est in animis hominum, in æternitate temporum, famâ rerum.* Et (ni fallor) *Curtius* alicubi, *suam cuique famam posteritas rependit.*

¶ Ἐφεψιόωνται. Καθάπτονται λοιδοροῦνται. Schol. Ἑψία, τὸ παίγνιον, *ludibrium,* ab ἕπω -ψω, (mutando spiritum) q. propriè jocus seu ludus qui verbis fit. indè general. παίγνιον, ἄθυρμα. *Nicand.* Theriac. de pueris urticâ ludentibus, Σπέρμ' ὀλοὸν κνίδης, ἥ θ' ἑψίη ἔπλετο κούροις· ubi Schol. affert verbum hoc *Hom.* Ἑψιάασθαι, quod est *ludere,* seu *oblectare se,* Ἑψιάασθαι Μολπῇ καὶ φόρμιγγι. *Od.* φ. *Callim.*initio hymni in *Dian.*cui sc.melli & cordi erat. —Ἐν οὔρεσιν ἑψιάασθαι. Hinc compos. καθεψιάασθαι *Od.*τ. & ἐφεψ. hoc in loco sequiori sensu pro *illudere, irridere,* scommatis incessere, ἐπισκώπτειν, ἐμπαίζειν, ut exp. *Hesych.*

[m] Citat *Plut.* Πῶς δεῖ τὸν νέον,&c. & Schol. *Theocriti* ad illud Idyll. 12. Οἱ δὲ ποθεῦντες ἐν ἤματι γηράσκουσι. Ἔστι δὲ (inquit) παρὰ τὸ Ὁμηρικὸν, Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι, &c. Quin & illum locum *Theocriti* hùc adducit *Eustath.* At profectò si sensum respiciamus, vix quicquam commune habet *Theocriticum* illud cum hoc *Homerico.* Nam hoc de hominibus verè, & propriè, illud non nisi hyperbolicè de amatoribus dictum. Extat prætereà hic versus αὐτολεξεὶ apud *Hesiod.* ut & alii Homerici, alii quam-multi; quos verisimile est *Hesiodum* ab

Homero

allusit & Pedo *Albinov.* Eleg. in *obitum Mæcenatis; Vivere cornices multos dicuntur in annos: Cur nos angusta conditione sumus?*) *Seneca* tamen l. de Brevit. Vit. c. 1. hoc dictum *Aristoteli* tribuit. Et quidni fatemur esse hoc μνημονικὸν ἁμάρτημα, Præceptorem ponentis pro Discipulo? Præsertim cùm planè contrarium dicat *Aristot.* De Gener. Anim. 4. 10. Πάντων γὰρ ὁ ἄνθρωπος πλείω ζῇ χρόνον πλὴν ἐλέφαντος, ὅσων ἀξιόπιστον ἔχομεν τὴν πεῖραν.

11 *Qui crudelis ipse est, & crudelia* opera *meditatur,*
Huic imprecantur omnes homines dolores in posterum
Vivo, at mortuo convitiantur universi.
[m] *Qui verò honestus ipse est, & honesta consilia mente-agitat,*
Hujus certè famam longè latéq; extranei distrahunt spargúntq;
Omnes in homines, multique ei benedicunt.
12 [mm] *Statim enim in miseriâ mortales senescunt.*
13 *Quin preme silentio verbum;* [n] *permitte autem* rem *Diis.*
14 [o] *Hospes, certè quidem somnia inexplicabilia, varia & incerta*
Sunt; neque omnia perficiuntur hominibus.
Gemina enim porta fragilium sunt somniorum,
Una namque ex cornibus facta-sunt, altera autem ex ebore:
Horum quæ exierint per benè-*sectum ebur,*
Spem-frustrantur & fallunt, ferúntque verba exitum-non-habitura;
Quæ autem per polita cornua foràs prodierint,
Hæc utique vera visa *perficiunt, cùm quis hominum viderit.*
15 *Sed nullo modo fieri-potest insomnes ut sint semper*
Homines. ——— ———

[m] *Psal.* 112. 6. In memoria æterna erit justus; ab auditione malâ non timebit. *Prov.* 10. 7. Memoria justi cum laudibus; & nomen impiorum putrescet.
[mm] *Sap. Solom.* 2. 1. Brevis est & laboriosa vita nostra. *Vid. & locos suprà citatos ad Gnom.* 10.
[n] *Psal.* 37. 5. Devolve super Dominum viam tuam; & confide in eo. *Prov.* 16. 3. Devolve in Dominum opera tua.
[o] *Eccl.* 5. 7. Ubi multa sunt somnia, plurimæ sunt vanitates.

Homero mutuatum; siquidem is multis ab *Homero* seculis fuit, si *Ciceroni* aliísque credimus: quanquam nec desunt qui Συγχρόνους fuisse volunt, atque hanc in rem producitur Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἀγών, quem tamen eruditi pro spurio & apocrypho habent. Utcunque verò, si neuter ab altero mutuum sumpserit, mira sanè hæc fuerit (ut vulgò dicimus) *bonorum ingeniorum* Συνέμπτωσις, *& conspiratio.* Κακότης hic non est κακία, vitium, improbitas; sed κάκωσις, ærumna, calamitas, quæ sc. senium, & morbos & mortem accelerant. Hinc tritum illud, *Cura facit canos.* Ὑπὸ λύπης ἐσχάτης καὶ πολιὰς ἐξαίφνης ἔφυσα. *Eustath.* ex *Libanio.* Ex mœrore animi & ægritudine non raro nascitur præmatura canities. Memorabilem hâc de re historiam vid. apud. *Had. Junium* Comment. de Comâ. cap. 10. quod est de canitie. Φύονται δὲ καὶ νέοις ἐν ἀνδράσι πολιαὶ θαμὰ καὶ παρὰ τὸν ἡλικίας ἐοικότα χρόνον. *Pind.* Ol. 4. & hinc adagium pro suo more excudit *Erasm. Mala senium accelerant.*

[n] Permitte *Divis cætera. Hor.* Carm. l. 1. *Permittes ipsis expendere numinibus. Juven.* Sat. 10. Ἄσσα δ᾽ ἄπρηκτ᾽ ἐστὶ, ταῦτα θεοῖσι μέλει. *Theogn.*

[o] Ψευδεῖς ὄνειροι χαῖρετ᾽, οὐδὲν ἦτ᾽ ἄρα. *Eurip.* Iphig. Taur. Οὐκ ἀποβαίνει πολλὰ τῶν ἐνυπνίων,

ἐνυπνίων, &c. *Aristot.* de Divin. per Insomn. Ὁ τοῖς ὀνείροις προσέχων, ἔοικε τῷ τὴν σκιὰν αὐτοῦ καταδιώκοντι. *Nilus* apud *Anton.* in Meliss. Hinc rythmicus ille Versiculus, *Somnia nè cures, quia fallunt somnia plures.* Locum hunc de binis somniorum portis, in bicipiti *Parnasso* somnians pulchrè expressit *Virgil.* Æn.6. *Sunt geminæ somni portæ, quarum altera fertur Cornea,* &c. *Ferè putem* (inquit *Turneb.* Adversar. l. 4. c. 14.) *somni dictum pro somnii, ut dicantur somniorum duæ portæ: moveor autoritate Homeri,* qui ὀνειρείῃσι πύλῃσι *scripsit, i. e. somniorum portis.* Quasi verò ibi Latinus ille *Homerus* non respexerit potiùs, imò expresserit ipsissimum hunc Poeta locum, Δοιαὶ γάρ τε πύλαι, &c. Quem præterea citat & *Synes.* de insomniis, & imitatur *Colyth.* Δοιαὶ δὲ πύλαι ὤϊξεν ὀνείρων. Et respicit *Horat.* Carm. l. 3. Od. 27. *Ludit imago vana, quæ portâ fugiens eburnâ somnium ducit.* Et *Nonn.* Dionys. l. 34. Ὑπνώοντα παρήπαφεν ὄψις ὀνείρου, Κλεψινόων ἐλέφαντος ἀναΐξασα πυλάων. ubi hunc *Hom.* locum affert *Falkenburg.* Alludit & *Plato* in *Charm.* Ἄκουε δὴ, ἔφη, τὸ ἐμὸν Ὄναρ, εἴτε διὰ κεράτων, εἴτε δι' ἐλέφαντος ἐλήλυθεν. Nec aliò, opinor, spectat *Soph.* Electr. Ἃ γὰρ προσεῖδον νυκτὶ τῇδε φάσματα διασῶν ὀνείρων. ad quæ verba meminit hujusce loci *Homerici* tum vetus Schol. tum etiam *Triclin.* Hùc pertinet & illud *Anthol.* Ep. l. 3. Πρεσβύτερον ὄνειαρ, Ἦ ῥ' ἐπιὸν κεράων, οὐδ' ἐλέφαντος ἔβη. Porrò variis modis exponitur & ἀλληγορεῖται hic locus à veteribus. Τὰς τῶν ὀνείρων ταύτας θύρας ἐξέτρεψαν πολλοὶ τῶν σοφῶν, Οἱ μὲν οὕτως, οἱ δὲ ἄλλως δι' αὐτῶν ὁδεύσαντες, ut scitè *Eustath.* In genere scopus loci hùc redit, ὡς οὐ πάντες οἱ ὄνειροι ἀληθεῖς, nec juxta Etymon τὸ ὂν εἴρουσι. Siquidem Δι' ἐλέφαντος, ἐλεφαίροντα, διὰ κεράων, κραίνουσιν· παρηχουμένου πως τοῦ μὲν κραίνειν τοῖς κέρασιν, ὡς ἐκ τοῦ κέρας, κεραίνω, καὶ κραίνω, καὶ κεραΐνω, ὅθεν ἀκεράντα. (*Philostr.* Icon. l. 2. in *Amphiar.* de somno. Ἔχει καὶ κέρας ἐν ταῖν χεροῖν, ὡς τὰ ἐνύπνια διὰ τῆς ἀληθοῦς (πύλης) ἀνάγων) τοῦ δὲ ἐλεφαίρεσθαι τῷ ἐλέφαντι. ¶ Quanquam ἐλεφαίρεσθαι, h. e. παραλογίζεσθαι, ἀπατᾶν, non ab ἐλέφας, sed ab ἐλπὶς derivari videtur. Ἔλπειν, ἐλπαίρειν, ἐλφαίρειν, ἐλεφαίρειν, & —εσθαι, quasi

¶ Μοῖραν φησὶ τὴν καθ' εἱρμὸν βίου διανέμησιν
16 ——— ¶ Ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.

(*Eustath.*) h. e. Uniuscujusque rei portionem, & vicissitudinem, laboris & quietis, vigiliæ & somni; siquidem Πᾶς ὁ βίος ἡμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ σπουδὴν διῄρηται· καὶ διὰ τοῦτο οὐ μόνον ἐγρήγορσις ἀλλὰ καὶ ὕπνος εὑρέθη, οὐδὲ πόλεμος ἀλλὰ καὶ εἰρήνη, οὐδὲ χειμὼν, ἀλλὰ καὶ εὐδία. *Plu.* π.π.α. Ἀνίη igitur utrunque, καὶ πολὺς ὕπνος (supr. *Od.* ο.) *Nimius somnus,* καὶ πάννυχον ἐγρήσσειν, *nimia vigilia.* ¶ Ζείδωρος ἄρ.] *terra alma, q. vitæ datrix,* ἡ βιόδωρος, ὡς δωρουμένη τὸ ζῆν, ἢ ἡ τῶν σιτείμων δότειρα (per Synecdochen speciei) ὡς ἐκ μέρους τῶν κοινῶς λεγομένων ζειῶν. *Eustath.* Sunt autem ζειαὶ (*Od.* δ.) idem quod ὀλύραι *speltæ*, hordei genus, *Propter quam* (Zeam sc.) *Homerus* ζείδωρος ἄρουρα *dixit; non, ut aliqui, arbitrantur, quoniam vitam donaret.* *Plin.* Nat. Hist. l. 18. c. 8. Mihi tamen, pace Plinii, magìs arridet prius illud Etymon, utpote clarius & simplicius, quod & doctissimis Grammaticorum placere video. *Hesych.* (nec aliter ferè *Etymolog.*) Ζείδωρος, βιόδωρος, ἢ παρὰ τὸ ζῶ, leg. (ἢ τὰ πρὸς τὸ ζῶ) δωρουμένη

vana spe lactare, fallere, decipere. Vid. plura apud *Eustath.* fusè & egregiè, hos versus explicantem. Vid. & inter alios *Lucian.* Ver. Hist. l. 2. & è modernis doctiss. nostrum *Boganum* Archæolog. Att l. 7. c. 4. *Macrob.* Som. *Scip.* 1. 3. Ἀκριτόμυθοι] Ὄνειροι, somnia perplexa & confusa, quorum nulla datur certa nec definita interpretatio. Ἀκριτόμυθος ἀνὴρ, qui verba temerè & *indiscretè*, & sine judicio & delectu fundit; adeóque loquax, garrulus. Sic Θερσίτης *Il.* β. dicitur ἀκριτόμυθος. Idem & ἀμετροεπὴς, quam vocem ab *Homero* mutuatum esse Ignatium, vel potiùs *Ignatii* Interpolatorem Ep. ad *Ephes.* observat *Jac. Armachanus* ὁ πάνυ Annotat. in eam Ep.

P Somnus, licèt imago mortis, ad vitam tamen apprimè necessarius. Nam *Quod caret alternâ requie*, &c. Σώζει γὰρ ἡ ἀνάπαυσις. *Aristot.* postremis verbis l. de Somn. & Vig. Ὕπνος πέφυκε σώματος σωτηρία. Incert. apud *Stob.* Σωτηρίας ἕνεκα τῶν ζώων ὑπάρχει (ὁ ὕπνος sc.) *Aristot.* libro laudato c. 3. Ὅτι οὐδὲν ἐστιν ὁ ἀεὶ ἐγρήγορεν, ἢ ἀεὶ καθεύδει, ib. c. 1. Homines igitur non minùs pervigiliâ & insomniâ (uti olim *Regulus*) quam inediâ cruciati atque confecti. *Nam vigilare leve est, pervigilare grave*, inquit *Martial.* Epigr. l. 9. Et certè somnus ex earum rerum numero est, *Queis humana sibi doleat natura negatis*, adeò ut homo nec semper nec diu ἄυπνος esse poterit. *Mæcenati* tamen (si *Plinio* fides l. 7. c. 51.) *triennio supremo nullo horæ momento contigit somnus*. Et ex cujusdam relatu narrat *Jo. Heurnius* (c. 17. de morbis Cap.) *Nicolium* illum *Ciceronianum decennio somnum non vidisse*. Cæterum à vigilia corporis ad vigilantiam & solertiam mentis eleganter transferri poterit hæc sententia. Unde *Erasm.* in Adag. *Danda opera lapso, Qui dicet aliquando dandam veniam siquid erratum sit per imprudentiam, usurpabit illud ex Od.* τ. Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἔστιν ἀΰπνους, &c. Gemina itaque hæc gnome fuerit illis *Horatianis*, *Quandoque bonus dormitat Homerus.* Et —*Opere in longo fas est obrepere somnum.* & vulgatis illis, *Nemo mortalium omnibus*, &c. *Bonus equus, qui non*, &c.

16 --*Nam in unaquaque re portionem* & vicissitudinem *assignârunt Immortales mortalibus super almam terram.*

μέλαινα γῆ, ἄρουρα. Sic ἄρουρα φερέσβιος, & γαῖα φερέσβιος apud Autorem Hymn. in *Apoll.* (nescio enim an *Homerum*) & γῆ φυσίζοος apud *Hom. Il.* φ. & βιαρκὴς apud *Nonn. Dionys.* & denique παντρόφος, πανδώτειρα, πλεσφόρος, apud *Orpheum* (ni fortè potiùs *Onomacritum*) Hymn. εἰς γῆν. *Joannes* tamen *Grammaticus*, teste *Cæl. Rhodigino* Lect. Antiqu. l. 15. ζείδωρον dici terram putat, παρὰ τὸ ζεῖν, καὶ θερμαίνεσθαι ὑπὸ τοῦ ἡλίου. Idem verò hoc epitheton Ζείδ. aquæ etiam tribuit *Nonnus* itidem in *Dionys.* cui ὕδωρ ζείδωρον, *aqua vivifica*: & *Veneri Empedocles* (apud *Plut.* in Ἐρωτικῷ) cui Ἀφροδίτη ζείδωρος, *Venus vivifica*.

ΟΔ. υ'.

1 [a] Τέτλαθι δὴ κραδίη, καὶ κύντερον ἄλλο ποτ' ἔτλης.

2 [b] Ἀλλ' ἑλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα ————

3 ———— [c] Ὁ γάρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων.

4 [d] Ἀλλὰ τὸ μὲν καὶ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
Ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχῃσιν, ὁ γάρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων,
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἂρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ ὀνείρατ' ἐπέσσευεν κακὰ δαίμων.

5 Ἀλλὰ Θεοὶ δύωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
Ὁππότε καὶ βασιλεῦσιν ἐπικλώσωνται ὀϊζύν.

6 [f] Χαῖρε πάτερ, ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔς-περ ὀπίσσω
Ὄλβος, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσι.

7 ———— [g] Ἐπίσχετε θυμὸν ἐνιπῆς,
Καὶ χειρῶν, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.

8 ———— [h] Οὐ καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον
Ξείνους Τηλεμάχου, ὅς κεν τά-δε δώμαθ' ἵκηται.

[a] Nempe hoc est, quod *nobismetipsis imperare* dicit *Cic.* Tusc. 2. *Cùm præcipitur, ut nobismetipsis imperemus, hoc præcipitur, ut ratio coerceat temeritatem.* ubi Tullium respexisse ad hoc *Hom.* sentit *F. Ursin.* in Not. Πῶς δημηγορεῖ (is sc. qui negat animam esse ἀσώματον καὶ ἀθάνατον) τὴν παρ' Ὁμήρῳ τοῦ λογικοῦ πρὸς τὸ θυμικὸν παραίνεσιν, τέτλαθι κραδίη; *Isid. Pelus.* l. 4. Epist. 25. *Perfer & obdura, multò graviora tulisti.* Ovid. Trist. 5. *O passi graviora.* Virg. Laudant verò hunc versum *Plato* in *Phædone*, & de Repub. l. 3. *Max. Tyr.* Dissert. 35. *Ann. Comn.* Alex. l. 8. & παρῳδεῖ nescio quis apud *Athenæum* citante hìc *Eustathio*, Τέτλαθι δὴ πενίη, καὶ ἀνάσχεο μωρολογούντων. Κύντερον. *Gravius, vilius, odiosius,, molestius, pejus*, ἀναιδέστερον, χαλεπώτερον, χεῖρον. *Hesych.* δεινότερον, quasi κυνώτερον. *Eustath.* Κύων Gr. & *Canis* Lat. in proverb. abiit de homine, aut re vili, & improba, & nullius frugis nec pretii, unde Κυνεὸς & Κύον ἀδδεὲς, & Κυνώμυια apud *Hom.* & *Odi cane pejus*, &c. apud Lat. poetam: & *Vivus canis melior mortuo leone* apud sacrum scriptorem.

[b] *Vicini somnum non totâ nocte rogamus, Nam vigilare leve est, per-vigilare grave*, Martial. l. 9. Ep. 70. Vid. paulò suprà. Ὕπνος, ἀγρυπνίη ἀμφότερα τοῦ μετρίου μᾶλλον γινόμενα, κακόν. *Hippocr.* Aphor. l. 2. Quanquam & hìc inprimis habendam esse rationem ætatis & temperamenti rectè monent ἰατρῶν παῖδες, *Hippocratis* interpretes. *Nam alia est mediocritas somni in puero, alia in sene*, &c. inquit *Heurnius* in Comment.

[c] Οὔτινά φημι θεῶν ἄτερ, ὄλβιον, οὐ βαρύποτμον ἄνδρα γενέσθαι. *Eurip.* Heracl. Ξὺν τοῖς θεοῖς πᾶς καὶ γελᾷ κ' ὀδύρεται. *Soph.* Ajac. Μοῖραν verò hic dicit Poeta longè aliter quàm suprà viz. τὴν εὐδαιμονίαν καὶ εὐτυχίαν. opponitur quippe hì: ἡ μοῖρα τῇ ἀμμορίᾳ i. e. τῇ κακῇ μοίρᾳ, κακομοιρίᾳ, ut exp. *Hesych.*

[d] Hinc *lethæum somnum* vocat *Virg.* Georgic. 1. *quia somnus omnium oblivionem facit*, inquit *Pompon. Sab.* in locum. Ὕπνος τε λήθην τῶν καθημερινῶν κακῶν δίδωσιν, οὐδ' ἔς' ἄλλο φάρμακον κακῶν. *Eurip.* Bacch. Ὦ φίλον ὕπνου θέλγητρον ἐπίκουρον νόσου, Ὡς ἡδύ μοι προσῆλθες ἐν δέοντί γε. Id. Orest. Λυσιμέριμνε, κόπων ἡδεῖαν ἔχων ἀνάπαυσιν, Καὶ πάσης λύπης ἱερὸν παραμύθιον ἔρδων, &c. *Orpheus* sive *Onomacrit.* Hym. εἰς Ὕπνον. Ὕπνος πάντων νοσημάτων φάρμακον. *Ach. Tat.* Leucipp. l. 4. *Túque ô domitor, somne, malorum, requies animi*,

Od. 20.

1 [a] P*Atiēs esto jam, anime,* nā *et* [aa] *pej⁹ aliud aliquando passus es.*
2 *Sed et occupet te somnus:* nam *valdè molestum* est *detinere* hominem
Totâ nocte vigilantem ———
3 ——— [b] *Ille enim* Deus sc. *benè novit omnia,*
Fortunámque infortuniúmque mortalium hominum.
4 *Sed hoc saltem & tolerabile* in se *habet malum, cùm quis*
Interdiu quidem ubertim flet mœrens animo,
Noctu autem somnus eum occupat; hic enim oblivionem inducit omnium
Bonorum & malorum postquàm palpebras obtexerit:
[c] *Sed mihi etiam somnia emittit mala numen.*
5 [d] *Verùm Dii calamitatibus obruūt multùm-jactatos homines,*
Quando etiam & regibus destinant ærumnam.
6 *Salve, ô pater hospes,* [e] *sit tibi saltem in futurum*
Prosperitas, at certè nunc malis oppressus-es multis.
7 ——— [f] *Continete animum à convitio,*
Et manus, ne qua lis & contentio oriatur.
8 ——— [g] *Haud bonum est nec æquum injuriâ afficere*
Hospites Telemachi, quicunque ad has ædes pervenerit.

[a] *Psal.*42.5. Quare te dejicis, anima mea, & in me turbaris?
[aa] *Rom.*5.4. Patientia operatur experientiam, experientia spem.
[b] *Psal.*139. 1. &c. Domine probâsti me, & cognovisti me, tu cognovisti sessionem meam, &c.
[c] *Job.* 7.14. Terres me per somnia, & per visiones conturbas me.
[d] *Job* 5. 6. Non prodit è pulvere ærumna; nec ex humo pullulat calamitas. *Job* 21.7. Dolores impertitur Deus irâ suâ. [e] *Psal.*30.5. Ad vesperam demorabitur fletus, & manè aderit lætitia. Et 90.15. Exhilara nos pro tempore, quo nos afflixisti, pro annis, quibus malum passi sumus. [f] *Prov.* 17.14. Antequam misceatur lis, eam desere. [g] *Exod.* 22.21. Advenam non contristabis, neque affliges. *Levit.* 19. 33, 34. Si peregrinatur apud te peregrinus—nè injuriâ afficitote illum, &c.

---

animi, Pars humana melior vitæ. Sen. Herc. Fur. Ὁ δ᾽ ἀγαθὸς καὶ κακὸς ἥκιστα διάδηλοι καθ᾽ ὕπνον· ὅθεν φασὶν οὐδὲν διαφέρειν τὸ ἥμισυ τοῦ βίου τοὺς εὐδαίμονας τῶν ἀθλίων. *Aristot.* Eth.1.13. Αὐτὰρ ἐμοί, &c.] *Somnia in somnis dannunt* Dii sc. *Nè dormientes quidem sinunt quiescere.* Plaut. in Mercat. & Rud.

[e] ¶ Δύη, κακότης, κακοπάθεια, οἰζύς· παρὰ τὸ δυάζεσθαι, ὅ ἐστι διαλύεσθαι τὴν καθ᾽ ὑγείαν ἑνότητα διὰ τῆς κακοπαθείας (*dolor est solutio continui*) κοινότερον δὲ παρὰ τὸ δύω ῥῆμα, ἢ εἰς βάθος δυόμενον. *Eust.* Fortè autem δύη *ærumna, infelicitas*, à numerali δύο. Certè non multùm distant δύη & δύο, ut nec δὶς & δύς (particula illa inseparabilis, malè & infeliciter sonans) Improbus sc. & infaustus, & infelix numerus binarius, quia *primus ausus est ab unitate discedere*, ut apud nescio quem me legisse memini. Hinc verbum δυάω, εἰς δύην ἄγω, κακοποιῶ διὰ δύης, *Homericum* purum putum & poeticum. Τὸ δὲ Θεὸς εἰς δύην ἄγει πολυπλάγκτους ἀνθρώπους γνωμικῶς ἐῤῥέθη. *Eust.* Mala mortalibus divinitùs accidunt. Ξυνοῖδα θεόθεν πιτνοῦντ᾽ ἐπὶ δόμοις κακά. *Eurip.* Med. Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι Ζώειν ἀχνυμένοις. Supr. *Il.* ω. ubi plura in hanc rem vid. ¶ Πολυπλάγκτους] *Errones, vagabundos*, ad verbum *multivagos* (quâ voce usus alicubi Plinius.)

nim.) *Hesych.* Πολυπλάγκλς, πολυπλανήτυς, παντοχῦ περιφοιδῶν. leg. Πολυπλάγκλυς, &c. respicit enim proculdubio hunc Poetæ locum. Est autem hoc epitheton, τῶν λικιςήρων, *Od.* ρ. Τοί·γ' ἀλόων),&c. *Od.* γ. Hic verò per πολυπλάγκλυς (ni fallor) *Hom.* intelligit *mendicos*, quos & alibi ἀλήτας vocat. Porrò compositum hoc πολυπλάγκτος propriè semper usurpatur de *motu* corporis; at simplex πλαγκτὸς *Metaphoricè*, de *errore* mentis. *Od.* φ. πλαγκτὲ συβῶτα, h. e. *stolide*, *insane*, *mente-capte*, vel *dimote*. Eustath. Πλαγκτὸς, ἐμπληκτος, ἢ παραπλὴξ, (q. d. πλήπληκτος) ὁ πλαζόμενος τὴν διάνοιαν ἢ ὁ σαθρὸς. ità potiùs, à πλάζομαι. *Hesych.* Πλαγκτὲ, παράφρων, ἢ πεπληγμένε τὴν διάνοιαν. Et rursus, Πλαγκὸν, (leg. πλαγκτὸν) ἀνόητον, τὰς φρένας βεβλαμμένον, πλανώμενον.

[f] Θαρσεῖν χρὴ, φίλε Βάττε, τάχ' αὔριον ἔσσετ' ἄμεινον. Theocrit. *Est bene non potuit dicere, dixit, erit.* Ovid. *Flebile principium melior fortuna sequetur.* Idem, ni fallor, alibi. *Non si malè nunc, & olim sic erit.* Horat. Θάρρει, καλῶς ἔσται γὰρ, ἂν θεὸς θέλῃ. *Aristoph.* Plut. *Quod hodiè non est, cras erit: sic vita truditur.*

9 —— [i] Χαλεπὸν γὰρ ἐρυκακέειν ἕνα πολλοὺς.
10 [k] Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελοίων ἀλλοτρίοισι.
11 —— [l] Ἔξειμι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
Ἐρχόμενον, τό κεν ὄτις ὑπεκφύγοι, ὐδ' ἀλέαιτο.
12 —— [m] Οὔ τις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος,
Οἷον μὲν τινα τοῦτον ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην
Σίτυ ἢ οἴνυ κεχρημένον, ὐδέ τι ἔργων
Ἔμπαιον, ὐδὲ βίης, ἀλλ' αὔτως ἄχθος ἀρούρης.

[i] Ου γὰρ γένοιτ' ἂν εἷς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος. *Soph.* Oed. Tyr. *Cave multos, si singulos non times.* Versus coram *Maximino* Imper. in theatro pronunciatus, apud *Jul. Capitol.* Ἐρυκακέειν] ἢ κατασχεῖν, verbum itidem Poeticum & *Homericum*, factum per geminationem characteristicæ, Ἐρύω, ἐρύκω, ἐρυκάκω, ἐρυκακέω.

[k] *Alienis malis ridere.* Proverb. ex hoc loco desumptum de risu ficto & simulato. *Erasm. Alienis malis ridere est non libenter neque ex animo ridere, & ità ridere quasi non tuis sed alienis maxillis rideas.* Usus est *Horat.* Serm. l. 2. Sat. 3. *Cùm rapies in jus malis ridentem alienis*, ubi nonnulla exemplaria habent, *in jura malis*, &c. prima in voce [*malis*] correptâ, ac si per *malus ridentem alienus* intelligeretur ὁ ἐπιχαιρέκακος, quod nec Syntaxis feret, nec mens Satyrici; qui proculdubio exprimere voluit adagium hoc *Homericum*, Γναθμοῖς γελᾶν ἀλλοτρίοις, ἢ νῦν ἐπιπολάζει λέγεσθαι παροιμιακῶς· ὥσπερ ἢ τοὺς περὶ βίαν ἐσθίοντας, ἀλλοτρίοις ἐσθίειν γναθμοῖς. Sic quando quis βλέπει ὃ μὴ βούλεται, dici potest, ἀλλοτρίοις βλέπειν ὀφθαλμοῖς, &c. *Eustath.* Καὶ ἔστιν ὁ τοιοῦτος γέλως ἕτερος τις παρὰ τὸν Σαρδόνιον vel potiùs Σαρδάνιον, ità enim scripta hæc vox per α in medio, suprà in hoc ipso libro, Μείδησε δὲ θυμῷ Σαρδάνιον μάλα τοῖον, &c. Lat. tamen per o scribunt *Risus Sardonius*, risus sc. amarulentus, qualem risum *malignum* vocat alicubi *Apuleius*, & μειδίαμα θυμῷ κεχαρισμένον. *Isid. Pelus.* l. 5. Epist. 196. Et *Ammian. Marcellin.* l. 27. de nescio quo, *Subamarum arridens, blandiénsque interdum ut noceat.* Vel etiam simulatus, utroque enim modo exponunt Grammatici. Sed de hoc proverbio Γέλως Σαρδόνιος (ità enim *Hesych. Suid. Eust.* aliique ferè per o scribunt) & qualis risus sit & unde dictus vid. omninò Grammaticos jam laudatos, adde & Gr. Parœmiographos. Paulò jam aliter, Ἀλλοτρίοις σώμασι χρῆσθαι dicuntur viri fortes, qui in prælio corpora sua periculis exponunt, & quasi neglectui habent, ac si sua non essent, sed aliena. *Corinthiorum* legati de *Atheniensibus* apud *Thucyd.* l. 1. Τοῖς μὲν σώμασιν ἀλλοτριωτάτοις ὑπὲρ τῆς πόλεως χρῶνται.

[l] Vitanda malorum consortia, nè ejusdem cum iis pœnæ participes simus: nam sæpè *Aliquid mali propter vicinum malum.* *Plaut.* Et Πολλάκι συνθνήσκουσι κακοῖς οἱ συμπαρεόντες. *Phocyl.* Καὶ γειτόνων πολλοὶ ἐπαυρον, ἀμᾶ δ' ἔφθαρεν. *Pind.* Pyth. 3. Et *Sæpè Diespiter Neglectus incesto addidit integrum.* *Horat.* Vetat itaque ibid. idem poeta *Venusinus* nè impius grex

Petron. Arb. Satyr. ʼΕϛαφ ὀπίσσω] Nescio annon hùc referri poterit Græc. illud adagium. Ἀεὶ γεωργὸς εἰς νέωτα πλέσιος.

ᵍ Ἔρις καὶ νεῖκος] Ut ἔρις contentio, ad θυμὸν, νεῖκος (quod sæpè pro pugnâ ponitur) ad χεῖρας referatur; cujus utriusque fons & origo ἐνιπὴ, i. e. ἡ δι' αἰσχρολογίας ἐπίπληξις, contumeliosa objurgatio, seu increpatio. Mentem inhibe, nè rixa, manum, nè pugna sequatur. Tam mens quàm manus coercenda est, si velis contentiones & pugnas vitare.

ʰ Καὶ πῶς δίκαιον τὸν ἱκέτην ἄγειν βίᾳ; Eurip. Heracl. Imò nec καλὸν, nec δίκαιον· hospites enim & peregrinos injuriâ afficere & humanitas vetat & jus Gentium. Et erat illa ætas ex pejore metallo, quando Non hospes ab hospite tutus. ¶ Ἀτέμβειν (verbum Poeticum & Homericum) hìc est βλάπτειν, ἀδικεῖν, ὑβρίζειν, alibi ἀμέρδειν, στερίσκειν, ἀποστερίζειν cum genit. Μή τις οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.

9 —— *Difficile enim est uni coercere multos.*
10 ʰ *Illi jam maxillis ridebant alienis.*
11 —— ⁱ *Exibo foras, quoniam sentio malum vobis*
Imminens, quod nemo vestrûm *effugiet, neque vitabit.*
12 —— *Haud te pejor-hospitum-exceptor alius;*
Qualem utique hunc habes petacem mendicum,
ᵏ *Panis & vini indigentem, nec operum*
Gnarum, nec roboris, sed pondus inutile terræ.

ʰ *Prov.* 14. 13. Etiam in risu dolet mens; & extrema gaudii luctus occupat.

ⁱ *Gen.* 19. 14, 15. Surgite, egredimini de loco isto; quia delebit Dominus civitatem hanc. Surge—nè & tu pariter pereas in scelere civitatis. *Num.* 16. 26. Recedite nunc à tentoriis istorum improborum hominum——nè consumamini in omnibus pœnis eorum. *Apoc.* 18. 4. Exite de illâ populus meus, ut nè participes sitis delictorum ejus & de plagis ejus non accipiatis. ᵏ *Matth.* 20. 6. Quid hìc statis totâ die otiosi? *Rom.* 12. 11. Opere (& negotio) minimè pigri. 2 *Thess.* 3. 10. Qui non vult operari, nec manducet.

---

grex aut sacrilegus *sub iisdem sit trabibus fragilémq; secum solvat phaselum.* Nec immeritò, nam Κοινὴ ναῦς κοινὸς κίνδυνος, ut est in Proverb. apud *Aristænet.* Ità ferunt Ἰωάννην τὸν ἀπόστολον εἰσελθεῖν ποτὲ ἐν βαλανείῳ ὥστε λούσασθαι, γνόντα δὲ ἔνδον ὄντα τὸν Κήρινθον (Heresiarcham sc.) ἀποπηδῆσαί τε τοῦ τόπου, καὶ ἐκφυγεῖν θύραζε, μηδ' ὑπομείναντα τὴν αὐτὴν αὐτῷ ὑποδῦναι στέγην. *Euseb.* ex *Irenæo*, Hist. Eccles. 3. 22. Salsè itaque *Bias* cum impiis hominibus aliquando navigans, cùm illi in tempestate Deos invocarent, Σιγᾶτε, ἔφη, μὴ αἴσθωνται ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. *Diog. Laert.* Insignis & elegans hanc in rem locus est apud *Æschyl.* Ἑπτ. ἐ. Θ. quem integrum hùc apponere non gravabor. Ἐν παντὶ πρᾶγει δ' ἐσθ' ὁμιλίας κακῆς Κάκιον οὐδὲν, καρπὸς οὐ κομιστέος. Ἄτης ἄρουρα θάνατον ἐκκαρπίζεται. Ἢ γὰρ ξυνεισβὰς πλοῖον εὐσεβὴς ἀνὴρ Ναύτῃσι θερμοῖς καὶ πανουργίᾳ τινὶ Ὄλωλεν ἀνδρῶν σὺν θεοπτύστῳ γένει. Ἢ ξὺν πολίταις ἀνδράσιν δίκαιος ὢν Ἐχθροξένοις τε καὶ θεῶν ἀμνήμοσι, Ταὐτοῦ κυρήσας ἐνδίκως ἀγρεύματος, Πληγεὶς θεοῦ μάστιγι παγκοίνῳ δάμη. Quin & hoc prudenter nos monet *Æsopi* fabula de Rustico & Ciconia, cui unà cum gruibus laqueo captæ, & pro se supplicanti, nè ipsa animal sc. innocuum, imò pium (εὐσεβέστατον ζῶον) unà cum noxiis improbísque periret, respondit ille, Ἐγὼ σὺν οἷς εἴληφά σε, μετ' αὐτῶν καὶ ἀπολέσω. Hinc illud *Ben Syræ* ווי לרשע ווי לשכנו Væ malo, & væ illis qui adhærescunt ei. Et nescio quis apud *Cinnam.* Hist.

Hist. l. 2. Ἀπορράγηθι τῆς τῶν λυμεώνων ξυνουσίας, ἀνδρὶ γὰρ ἀποβλήτῳ ξυνοικίζεσθαι, αὐτάρκης κατηγορία. *Noscitur ex comite*, &c.

m Κακοξεινώτεροι] ¶ Κακῶν ξείνων ὑποδοχεῖς. (*Eustath.*) *Malorum hospitum exceptor.* quæ peculiaris hujus vocis notio & significatio est, nam alioqui κακόξεινος esset *malus hospitum exceptor*, vel *male hospites tractans*, *inhospitalis* (ut contrà εὔξενος, & φιλόξενος, *bonus hospitum exceptor*, *hospitum amans*, *hospitalis*) atque ità usus est *Dionys.* Περιηγ. de *Massagetis* —μάλα γάρ τε κακοξεινώτεροι ἄλλων, *inhospitaliores aliis*. Ubi eum *Homeri* imitatione κακοξεινώτεροι dixisse pro —ότεροι per Ectasin ob metri necessitatem, (cùm potuerit —έστεροι) observat *Eustath.* ad illum locum. ¶ Ἐπίμαστος,

ΟΔ. φ'.

1 a Ὃς μιν ξεῖνον ἐόντα κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Σχέτλιος, οὐδὲ θεῶν ὄπιν ᾐδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν,
Τὴν δή οἱ παρέθηκεν, ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν.
2 b Νήπιοι, ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες.
3 c Ἀλλ' ἄγε, μὴ μυνῇσι παρέλκετε. ———
4 ——— d Πολὺ φέρτερόν ἐστι
Τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἀμαρτεῖν οὗ θ' ἕνεκ' αἰεὶ
Ἐνθάδ' ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
5 e Γήμαιθ', ὅς τις πλεῖστα πόροι, καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
6 ——— f Ἑορτὴ τοῖο θεοῖο
Ἁγνή. ———
7 ——— g Θεὸς δώσει κράτος, ᾧ κ' ἐθέλῃσιν.

a Citat *Dio. Chrysost.* Orat. 68. & *Athenag.* Legat. pro Christian. Imitatur *Hesiod.* Σχέτλιοι, οὐδὲ θεῶν ὄπιν εἰδότες, οὐδὲ τράπεζαν. Mensa hospitalis apud antiquos sacrosancta, cujus violatæ vindices Dii, inprimis Ζεὺς ξένιος. Vid. supr. *Od. ι.* ad illam sententiam Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε Ξείνιος, &c. *Cujus tanti sceleris fuerit in conspectu Deorum penatium necare hospitem?* Cic. pro Deiot. Quod si fecisset sc. *Jovis illius quidem hospitalis numen nunquam celare potuisset.* Id. ibid.

b Ἐφημ. φρον.] Καθημερινὰ εἰδότες, οὐ προορώμενοι τὸ μέλλον. *Suid. Præsentia tantùm curantes*, nec prospicientes futura, adeóque νήπιοι, *stolidi*, *improvidi*, qui ζῶσιν βίον ἀλόγων, τὸ πρὸς ἡμέραν, καὶ τὸ παρὸν ἀεὶ βιοτεύοντες. *Naz.* Stelit. 1. Τὸ γὰρ βρότειον σπέρμ' ἐφήμερα φρονεῖ. *Æschyl.* apud *Stob. Theocrit.* Οἱ θνατοὶ πελόμεσθα, τὸ δ' αὔριον οὐκ ἐσορῶμες. Contrà verò vir prudens velut *Janus* ὁρᾷ πρόσσω καὶ ὀπίσσω. Nec tantùm præsentia, sed etiam præterita & futura perpendit. Unde *Achilles* apud *Hom. Il. α.* *Agamemnonis* accusans imprudentiam, Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω. nam *Istbuc est sapere, non quod ante pedes modò est videre, sed etiam illa quæ futura sunt prospicere.* Teret. Adelph. Hoc ergo in loco & in hoc sensu τὸ ἐφημέρια φρονεῖν, μεμπτόν. (*Eust.*) & in vitio ponitur: nam alioquin etiam ἐφ. φρ. dici possunt in meliorem partem, qui sc. divinâ providentiâ freti *in diem vivunt*, de crastino neutiquam soliciti; juxta præceptum illud Dominicum, Μὴ μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον. Cui locum parallelum affert. *Grot.* ex vetere Com. Εἰς αὔριον δὲ μὴ δὲ φροντίζειν. Addo ego & illum ex *Anacreonte* (quid ni enim liceat & aurum ex hoc stercore colligere?) Τὸ σήμερον μέλει μοι, τὸ δ' αὔριον τίς οἶδε; Hoc est quod Latini dicunt *in diem vivere*. Cic. & Horat. & *ex tempore vivere*. Pers. Græci αὐτοσχεδιάζειν τὸν βίον. Hinc *Diogenes* dictus Ἡμερόβιος, quia *in diem vivebat*, de crastino unicè securus. Et *Christiani* hominis vita βίος αὐτάρκης καὶ ἐφήμερος apud *Clem. Alex.* Pædag. l. 1. Alia ratione animalcula quædam dicuntur ἐφήμερα, utpote μίαν μόνον ἡμέραν ζῶντα. Sed & miseri mortales ἐφήμεροι audiunt apud *Pind. Aristoph. Eurip.* alios, q. βραχύβιοι καὶ ὀλιγοχρόνιοι, & (ut Poeta loqui amat) μινυνθάδιοι.

c Μυνῇσι, ἤγουν προφάσεσι, & μυνῇσι παρέλ-
κειν

ὁ ἐπαίτης, ὡς τροφὴν μαστεύων, ὅ ἐστιν ἐπιζητῶν. *Eustath.* Ὁ ἐκ παιδὸς δὲ ὁ ἀπὸ μαστοῦ ἐπαίτης. *Etym.* Ἐπίμαστον, ἐπαίτην, ἐπιζητοῦντα τροφὴν· ἀπὸ τοῦ μαστεύεσθαι (ità enim interpungendum) ἐνδεᾶ τῶν ἀναγκαίων. *Hesych.* Est autem ἅπαξ εἰρημένον. ¶ Ἔμπαιος ὁ ἔμπειρος καὶ ἐντριβὴς, παρὰ τὸ παίω, ὁ πολλοῖς δηλαδὴ περιπεπαικὼς πράγμασι. *Eustath.* Ἄχθος ἀρ.] Ἐτώσιον ἄχθος ἀρούρης. *Il.* σ. *Plat.* Theæt. *Lucian.* Apol. pro Mercen. Et hinc fortè *Nicander* initio Theriacorum Serpentes & Viperas vocat ἄχθεα γαίης. Sic Lat. *Telluris inutile pondus.* Ἄχθος ἀρούρης παροιμιῶδες μέν ἐστιν, ὑποδηλοῖ δὲ τὸν βουγάϊον. *Eustath.* ad locum.

O D. 21.

1 [a] *QVI ipsum, hospes cùm esset, interfecit suâ in domo*
Improbus, neque Deorum vindictam reveritus-est nec
Quam jam ei apposuerat, posteà antè occidit et ipsum (mensam,
2 [b] *Stulti, rustici, quotidiana* & præsentia tantùm *cogitantes.*
3 [c] *Quin agite, nè prætextibus* rem *protrahite.*
4 ———— [d] *Multò melius est*
Mori, quàm vivos frustrari eâ re *cujus gratia jugiter*
Hic versamur, expectantes diebus singulis.
5 *Nubat* ei, *qui plurima dederit, & fatalis advenerit.*
6 ———— [e] *Festum Dei*
Purum.————
7 ———— [f] *Deus dabit robur* seu victoriam *cuicunque voluerit.*

a *Exod.* 22. 21. *Levit.* 19. 33 34. *Vii suprà.*
[b] *Job* 8. 9. Hesterni enim sumus, nec quicquam cognoscimus.
[c] *Prov.* 3. 28. Nè dicito proximo tuo, abi, deindè revertere, cras enim daturus sum.
[d] 1 *Cor.* 8. 15. Melius est mihi mori, quàm ut quis gloriationem meam inanem reddat. [e] 1 *Cor.* 5. 8. Festum agitemus, non in fermento veteri — sed in azymis sinceritatis & veritatis. [f] 1 *Sam.* 17. 47. Non in gladio, nec in hastâ salvat Dominus; ipsius enim est bellum. 1 *Paralip.* 29. 12. In manu tua virtus & potentia, in manu tua magnitudo & imperium omnium. *Prov.* 21. 31, Equus paratur in diem belli, Dominus autem salutem (seu victoriam) tribuit.

κειν idem quod ἄλλοτε ἄλλαις προφάσεσι ὑπερτίθεσθαι, apud *Heliodor.* Æthiop. l. 7. ¶ Παρέλκειν est *protrahere, producere*; atque etiam *redundare*: sic vox aliqua παρέλκειν dicitur à Grammat. h. e. πλεονάζειν· quod enim πλεονάζει seu *redundat*, id rem aut sententiam *protrahit* atque *producit.* ¶ Μυὼν οἱονεί τις μονή· μονῆς γάρ τινος χρεία τοῖς προφασιζομένοις· ut ὄνομα ὄνυμα, ἀσσότερος ἀσσύτερος, (unde ἐπασσύτεροι) sic μονὴ μυὼν Æolicè; mutato insuper accentu. Eâdem ratione etiam ἐπιχρεσία, ἡ πρόφασις suprà in hâc ipsâ *Odyss.* ἐπείπερ οἱ προφασιζόμενοι ἐπέχουσιν, ὅ ἐστι μένουσιν ἐννοούμενοι τί ἂν εἴποιεν. *Eustath.* Est autem utrumque hoc nomen ἅπαξ εἰρημένον. Hinc ἀμυῶσαι (inquit idem *Eustath.*) τὸ ἀπροφασίστως βοηθῆσαι, δίχα μυώνης, ὅ ἐστι προφάσεως.

[d] Mori præstat, quàm spe aut voto frustrari. Siquidem (ut illud *Pompeii* leviter immutatum hùc detorqueam.) Ἐπιτυχεῖν ἀνάγκη, ζῆν οὐκ ἀνάγκη. Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, &c. Οὐ θ' ἕνεκ'] ¶ Οὔτινος χάριν. Sic *Il.* β. Οὐ εἵνεκα δεῦρ' ἱκόμεσθα· ubi *Eustath.* Πρῶτος Ὅμηρος τέλος εἶπεν εἶναι τὸ οὗ ἕνεκα.

[e] *Nubat ei, qui plurima dona sponsalia dederit.* In nuptiis quippe contrahendis obtinet plerun-

que illud Satyrici, *Quærenda pecunia primùm, Virtus post* — Et *Veniunt à dote sagittæ.* Quotusquisque nunc dierum *Themistoclem* imitatur apud *Plut.* qui τῆς τ̃ θυγατέρα μνωμένων αὐτῦ, τ̃ ἐπιεικῆ τῦ πλουσίυ πελιμήσας, ἄνδρα ἔφη ζητεῖν χρημάτων δεόμενον μᾶλλον, ἢ χρήματα ἀνδρός. *Malo virum pecuniâ*, &c. Et *rara avis in terris* Vox illa senis cujusdam apud Comicum (Aulul.) *Dummodò morata rectè veniat, dotata est satis.* Imò juxta proverb. illud apud *Polluc.* l. 9. Τὴν ἀρετὴν ϗ τὴν σοφίαν νικᾷ τι χελῶναι (numisma apud *Peloponnesios* insculptam habens testudinem) & *Dum dos sit, nullum vitium vortitur vitio.* *Plaut.* Optimus adeò is procus, qui ditissimus, ὅς τις πλεῖστα πόροι. Et hæc ferè puellarũ vox est, Plurima si dederis, tu mihi sponsus eris. Contrà, *Si nihil attuleris, ibis* — Οὐδεμία κακὴ ἀνδρὸς ἀναίνεται ἐϛ ἀκοίτις Πλουσίυ, ἀλλ' ἀφνεὸν βέλεται ἀντ' ἀγαθῦ. *Theogn.* Unde & χρυσῆν Ἀφροδίτην rectè ab *Homero* dictam scitè observavit *Antipater* Antholog. Gr. Epigr. l. 7. Ecquis verò, mi *Homere*, filiam tuam in uxorem duxerit, cui tu sc. *Cypria* tua carmina in dotem dedisti? (*Ælian.* Var. Hist. l. 9. c. 15.) At certè non sunt hæc *Cypria* nec *Venerea* dona: Alius est bolus, cui inhiant proci; argenteo hamo capiuntur hi pisces. Aurea dum fundis tu carmina divite venâ, En! alia expectant aurea dona proci. *Dos* haud *magna* satis *virtus* & fama *parentum*, Si nec *Mæonidæ* filia nupta viro est: (Scilicet hinc etiam meruit *Venus* aurea dici.) Dotibus ingenii nec satiatur Amor. Μόρσιμ☉] *Fatalis*, vel, cui in *fatis* fuerit eam ducere. Γάμοι enim μόρσιμοι sunt, & ex fato quodam & providentiâ fiunt: uti nos vulgò dicimus, *Conjugia divinitùs contingunt*, & *Nuptiæ contrahuntur in cœlis:* & Hebræi, ענין הזיוג הוא נגזר מן השמים *Buxtorf.* ex *Bereschit. rabba.* ¶ Γήμαιϑ'] Γῆμαι dicitur de viro, & est *ducere uxorem*, γήμαϑ de femina, & est *nubere*.

[f] Κάλειον ϑ ἐπίϑετον ἑορτῆς τὸ ἁγνὴ διὰ τοῦ πλωκάδα ἁγνισμύς. *Eustath* Καδδύναμιν δ' ἔρδειν ἱέρ' ἀϑανάτοισι ϑεοῖσιν Ἁγνῶς ϗ καϑαρῶς. *Hesiod.* Ἐργ. ϗ Ἡμ. 1. Sacrificia & festa Deorum puris manibus mentibúsque celebranda, *Si Deus est animus* (inquit *Dionys. Cato*, vel alius potius sub ejus nomine, autor ad minimùm semichristianus, ut palàm est vel ex primo hoc disticho, quod expressum sine dubio ex

8 [h] Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, ὅς τε ϗ ἄλλυς
Βλάπτει, ὃς ἄν μιν χανδὸν ἕλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
9 ———— [i] Ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμεν☉ κάκ' ἔρεξε ————
10 ———— [k] Ὁ ϑ φρεσὶν ᾗσιν ἀαϑεὶς
Ἤϊεν, ἣν ἄτην ὀχέων ἀεσίφρονι ϑυμῷ.
11 [l] Οἷ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν εὕρετο οἰνοβαρείων.
12 [m] Ἀλλ' αἰχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις εἴπῃσι ————
Ὡς ἔρδυσ' · ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
13 ———— [n] Οὐκ εὖ πᾶσι πιϑήσεις.

[h] *Eurip.* in & de *Cyclope.* Δρώσῃ νιν οἶνος. Ubi pro δρώσει legendum τρώσει ex hoc *Hom.* loco, non immeritò suspicatur *G. Canter.* Nov. Lect. 5. c. 29. Ἀντίνοος ϑ λέγων πρὸς Ὀδυσσέα, Οἶνός σε τρώει μελιηδὴς, αὐτὸς ὑκ ἀπείχετο τῦ πόματος· διὸ ϗ τρωθεὶς ἀπώλετο, ἔτι κρατῶν τὸ ποτήριον. *Athen.* l. 1. Quin & integrum hoc distichon citat *Galen.* Quòd Mores sequ. Temperam. c. 3. necnon idem *Athen.* l. 14. Et occultè respicit l. 1. hisce verbis, Οἶδε ϑ ὁ Ὅμηρος ϗ τὸ ὠφέλιμον ϗ τὸ σύμμετρον τῦ οἴνυ οἷς τ̃ χανδὸν ἕλκοντα αὐτὸν βλάπτεσϑαί φησι. *Alexis* apud *Stob.* Πολὺς γδ οἶνος πόλλ' ἁμαρτάνειν ποιεῖ. *Theogn.* Οἶνον μὲν πίνειν πουλὺν κακόν· ἢν δέ τις αὐτὸν Πίνῃ ἐπισταμένως, ὐ κακὸς ἀλλ' ἀγαθός. *Panyasis* apud *Athen.* l. 1. Οἶνος μὲν ϑνητοῖσι ϑεῶν πάρα δῶρον ἄριστον Πινόμενος κτ̃ μέτρον, ὑπὲρ μέτρον ϑ χερείων. Cui geminum illud *Mnesithei* apud *Grot.* Excerpt. Τὸν οἶνον οἱ ϑεοὶ ϑνητοῖς κατέδειξαν, τοῖς μὲν ὀρϑῶς χρωμένοις ἀγαθὸν μέγιστον, τοῖς ϑ ἀτάκτως τοὐμπαλιν. Vinum igitur immoderatè sumptum βλάπτει, *nocet*: at Αἴσιμα πινόμενος τοῦ ἀέρας οἶνος ὄνησι· juxta Etymon (οἶνος ab ὄνημι *juvo*)

iis verbis Evang. *Johan. Deus est spiritus*, &c.) *Hic tibi præcipuè sit purâ mente colendus.* Hùc pertinet inscriptio illa Templi *Æsculapii*, apud *Clem. Alex.* Strom. 5. Ἁγνὸν χρὴ νηοῖο θυώδεος ἐντὸς ἰόντα Ἔμμεναι, ἁγνείη δ' ἐστὶ φρονεῖν ὅσια· ità enim continuanda hæc, ut in unum distichon coalescant, quæ perperam in exemplaribus erant divulsa, à *Fed. Morello* monitus, pridem nos docuit Cl. *Heins.* Annot. in *Clementem*, & nuper etiam post eum, licet non ex eo, doctissimus noster *Valentinus* Annot. in *Porphyr.* De Abstin. l. 2. ubi idem versus occurrunt, nisi quod pro ἔμμεναι sit ἐμφάνω, quod ille in ἐμβαίνω mutandum censet. Equidem, si mutandum sit (quanquam *Grotius* ὁ πάνυ in Annotat. ad l. 4. de Ver. Relig. Christ. ubi hæc ex *Porphyrio* adducit ἐμφάνω retinet.) mallē ἔμμεναι restituere ex *Clem.* & ἰόντα etiam retinere, utì apud utrúmque autorem habetur. Certissimam autem esse hanc conjecturam (posteriora viz. hæc ἁγνείη &c. cum prioribus connecti debere, tanquam partem metricæ illius epigraphes Templi *Epidaurii*) exinde liquet, quia vox ἁγνείη pro —α ejusdem fili & styli est cum præced. νηοῖο θυώδεος, ex dialecto sc. Poetica & Ionicâ, quâ nec *Clemens* usus est nec *Porphyrius*, uti nec ullus ferè alius τῶν πεζογράφων post *Herodotum* & *Hippocratem*. Explicat porrò hic oraculum quid per ἁγνὸν, viz. ἁγνείαν τοῦ νοῦ καὶ φρονήματος, intelligat. Etsi enim *Optandum est ut sit mens pura in corpore puro*, tamen puritas mentis (φρονεῖν ὅσια) ea est, quam præcipuè à cultoribus suis requirit Deus. *Casta placent superis: purâ cum veste imò mente venite.* Tibull. Porrò autem quia *candor signum puritatis ac sanctimoniæ, ideò apud omnes gentes receptum λαμπροφορεῖν cum rem divinam facerent*, (verba *Grotii* ad Matth. 28. 3.) quò illud alludit comœdiæ *Græcæ*, Θεῷ δὲ θύειν διὰ τέλους δίκαιος ὤν, Μὴ λαμπρὸς ὢν τῇ χλαμύδι ὡς τῇ καρδίᾳ.

8 Deus dat κράτος (*robur, potentiam, fortitudinem.*) Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεός που σοὶ τό γ' ἔδωκεν. Et dat pro libitu, ὅπως ἐθέλῃσιν ἑκάστῳ. Ὃς ἀνέχει ποτὲ μὲν τὰ κείνων, ποτὲ δ' αὖθ' ἑτέροις ἔδωκε μέγα κῦδος. *Pind.* Pyth. 2. Δαίμων δὲ παρίσχει ἄλλοτ' ἄλλον ὕπερθε βάλλων. Id. Pyth. 8.

8 [g] *Vinum te sauciat dulce, quod & alios*
Lædit, quicunque ipsum affatim sumit, nec moderatè bibit.
9 ———— *Hic postquam mentem læserat vino,*
Insaniens mala fecit ——————
10 ———— *Ille mente suâ læsus*
Incedebat, [h] *suam noxam portans stolido animo.*
11 [i] *Sibi-ipsi primo malum invenit vino-gravatus.*
12 [k] *Sed reveriti rumorem virorum & mulierum*
Caveamus *nè quando quis dicat* malum quid de nobis.
Sic dicent, nobis autem opprobria hæc fuerint.
13 ———— [l] *Non benè omnibus obedies.*

g *Prov.* 23. 32. In novissimo mordebit ut coluber, (vinum sc.) & sicut regulus venena diffundet.

h *Prov.* 5. 22. Iniquitates suæ capiunt impium; & funibus peccatorum suorum constringitur. *Gal.* 6. 5. Unusquisque onus suum (i. e. noxam) portabit.

i *Prov.* 20. 1. Irrisor est vinum, temetum furiosum. Et 23. 29, 30. Cui væ? cui cheu? &c. Immorantibus apud vinum &c.

k *Prov.* 22. 1. Melius est nomen bonum quam divitiæ multæ. 1 *Tim.* 3. 7. Oportet autem illum & testimonium habere bonum— ut non in opprobrium incidat.

l *Jud.* 9. 2. Quid vobis est melius, ut dominentur vobis septuaginta viri—an ut dominetur unus vir. *Act.* 5. 29. Obedire oportet Deo magis quam hominibus.

juvo) ut quod Poeta de pudore, Id etiam de vino non incommodè dici possit, Οἶνός θ' ὅς ῥ' ἄνδρας μέγα σίνεται, ἠδ' ὀνίνησι. Σίνεται, h. e. βλάπτει, siquis χανδὸν ἕλῃ, ὀνίνησι, siquis αἴσιμα πίνῃ.

πίτη. ¶ Οἶνος πρωὶ· unde οἰνοπλὴξ, vino saucius, *percussus tempora Baccho*. Χανδὸν ἑλεῖν idem ferè quod ἀμυστὶ πίνειν (ἀποκυθίζειν) & ἄμυστιν π. (amystida *Horat.*) & ἀμυστίζειν, *Plut*.Sympos.3.5.Utrumque conjunxit *Callim.* apud *Macrob*.Satur.5.21. Ἀπαιλώλατο χανδὸν ἄμυστιν. *Nicand.* Theriac. de homine dipsade percusso, Χανδὸν ἀμέτρητον δέχεται ποτόν· ubi Scholiast. hæc *Hom*. verba adducit. Ὅς ἄν μιν χανδὸν, &c.

ⁱ Μανίᾳ ἔοικεν ἡ ἄκρα μέθη. *Eustath.* Certè ut ὀργὴ est ἄοινος μέθη, sic μέθη non minùs quàm ὀργὴ est ὀλιγοχρόνιος μανία. Οἶνος μὲν πνεῖ ἴσον ἐχόμενος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας Ἔλθῃ· κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἅλα. *Callim*.Epig. 5. Κακὸν τὸ πίνειν· ἀπὸ γὰρ οἴνου γίνεται Καὶ θυροκοπῆσαι καὶ πατάξαι καὶ βαλεῖν. *Aristoph.* Vesp.

ᵏ ¶ Ἀαδεὶς, ἄτη, ἀεσίφρων· Conjugata, ut vocant Logici, quæ & hìc conjunguntur, διὰ τὸ καλεῖον, ut loquuntur Rhetores. Est etiam hìc τρίπος ἐτυμολογίας· ἀεσίφρων φρεσὶν ἀαδεὶς, βλαψίφρων, φρενοβλαβής· Ἣν ἄτην ὀχέων, *suam noxam vehens*, suum onus portans, suam culpam luens.

ˡ *Malum accersitum*. Ἐπίσπαστον κακόν, supr. *Od.σ. Tibi quod intrîsti, exedundum est.* Terent. *Quas ipse fecit compedes gestat faber.* Οἰνοβαρ. (verbum Poeticum) Οἰνοβαρὴς *Il. α.* Βεβαρηότες οἴνῳ, *Od. γ.*

ᵐ *Contemptu famæ contemni virtutes*, dixit alicubi *Tacitus*: nec immeritò; siquidem Φήμη γε μέντοι δημόθρους μέγα σθένει. *Æschyl.* Agam. Et quanquam *Conscia mens recti famæ mendacia ridet*, (Ovid. Fast.4.) tamen non solùm conscientiæ, sed & famæ ratio habenda. Cùm *bona fama sit res pretiosissima*, teste *Solomone*. *Fama optimo cuique pretiosa est.* Symmach.l.3. Ep.69. Unde *Pub. Syrus. Honestus rumor alte-*

ΟΔ. χ'.

1 ᵃ Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
2 ᵇ Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀτάσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγροῦ.
3 ᶜ Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται, ὃς αἴτιος ἔπλετο πάντων.
4 ——————— ᵈ Μνῆσαι δ' ἐπέεσσι φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον. ———
5 ——————— ᵉ Οἷα μενοινᾷς
Ἕρδειν ἐν μεγάροις, σῷ δ' αὐτοῦ κρᾶατι τίσεις.
6 ᶠ Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
Μῦθον ἐπιτρέψαι, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσι.

ᵃ Dictum *Dionis* de seipso apud *Philostratum*, cùm ex improviso ad dicendum prosiliret. Et videtur non inconcinnè adagionis formâ usurpari posse de eo, qui ex *Iro* repentè fit *Crœsus*, adeóque ex squalido & pannoso, nitidus & benè vestitus. Nec multò sanè aliter usus est *Plut.* l. de Adul. & Amici discrimine. Ad hanc porrò *Hom.* fabulam de *Ulysse* pannoso alludit *Aristoph.* Vesp. Ῥάκεσι κρυφθεὶς ὥσπερ πολύμητις Ὀδυσσεύς.

ᵇ *Iliacos intra muros peccatur & extra.* Hor. Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δὲ θάλασσα. *Hesiod.*

ᶜ Παροιμιῶδες· q. d. *Dux omnium malorum jam interfectus.* Non rarò fit ità providente *Nemesi*, ut primus in scelere sit primus in supplicio. Hujusmodi autores & artifices malorum *Gerulifigulos flagitii* appellat *Plaut.* Bacchid. Sic Ἀρχιτέκτονα τῆς ὅλης ἐπιβουλῆς *Dionysiodorum* vocat *Demosthen.* & nescio quem *omnium architectum & machinatorem* Cic. Orat. pro *S. Rosc. Amer.* & alium *ipsum principem & architectum sceleris* Id. pro Cluent: *Capto qui fuerat ipsius factionis fomes, incentor, antesignanus.* Sidon. Apoll. l. 8. Ep. 11. Κεῖται] Vid. supr. *Il. σ.* Κεῖται Πάτροκλος, ubi plura exempla hujus significationis verbi Κεῖται adduxi; quibus nunc addo illud ex *Himer.* Declamat. Areopagit. apud *Phot.* in Biblioth. Ὦ πολμηροὶ λόγοι, κεῖται Ῥουφῖνος, ὑμεῖς δὲ ἔτι νεανιεύεσθε; Citat prætereà hemistichium illud Κεῖται Πάτροκλος *Theon* in Progymn. cap. De Narratione, Τὰ μὲν λυποῦντα

τοῦ

rum est patrimonium. Et ille apud Com. Mostell. *Ego si bonam famam mihi servasso, Sat ero dives.* Et alius *Omnia si perdas, famam servare memento.* Contrà, Infamiam quadrigis fugiendam gravissimè monet *Hesiod.* Δεινὴν δ' ἐξερύκου ὑποδείδεο φήμην. Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, &c. Nec audiendus Catull. *Rumorésque senum severiorum* (mirum ni dixerit, *virûm atque feminarum* ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν) *Omnes unius æstimemus assis.* Rectiùs saltem *Persius*— *An erit, qui velle recuset Os populi meruisse?*

[n] Παροιμιῶδες ἐπὶ ἀρέσκει καὶ πᾶσιν ἐθέλοντος πάντα πείθεσθαι. Verùm (ut inquit ille) Τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν, τοῖς σοφοῖς ἀπαρέσκειν ἐστί. Οἱ γὰρ παρ' σοφοῖς φαῦλοι, παρ' ὄχλῳ μουσικώτεροι λέγειν. *Euripid.* Omnibus obedire aut placere χαλεπὸν, imò ἀδύνατον Deo præsertim & hominibus. Præclarè ergo, imò divinè *Socrates* apud *Plat.* in Apologiâ, Πείσομαι δὲ τῷ Θεῷ μᾶλλον ἢ ὑμῖν. Quod quantillum distat à dicto illo *Petri* in Πραξαποστόλῳ, Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. Hæc etiam argumentum contra πολυαρχίαν affert *Arist.* Eth. 9. 10. Πολλοῖς γὰρ ἀνθυπηρετεῖν ἐπίπονον. q. d. Οὐκ εὖ πολλοῖς ἀρέσκειν, nedum πᾶσι. Θνητῇ δὲ φύσει, κἂν ὅλως ἐπιτυγχάνῃ γένηται, οὐ δυνατὸν ἐφικέσθαι τῷ ἀμέμπτως πάντων εὐαρεστῆσαι. *Diod. Sic.* Excerpt. l. 26. Præsertim verò Ἔργμασιν ἐν μεγάλοις πᾶσιν ἁδεῖν χαλεπόν. *Solon* Eleg. quem versum citat etiam *Plut.* in *Solon.* ubi ridiculè sic vertit *Cruserius* interpres, *Omnibus in magnis difficile est canere,* cùm sic debuerat, *Rebus in magnis difficile est omnibus placere.* Nec mirum Οὐδὲ γὰρ ὁ Ζεύς. *Theogn.* Quocirca *utile est unum semper eligere, cui reliqui debeant obedire: quia si voluntas diversorum vaga relinquitur, confusio culparum amica generatur.* Cassiodor. Var. l. 7. Epist. 27.

OD. 22.

1 *VErùm ipse exuit se pannis prudens Ulysses.*
2 *Multa quidem in ædibus nefaria, multa autem in agro.*
3 [a] *Sed hic certè jam jacet, qui autor fuit omnium* malorum.
4 ———— [aa] *Memor sis chari amici,*
Qui tibi benefeci————
5 ———— [b] *Qualia cogitas*
Patrare in ædibus, tuo ipsius capite lues.
6 *O Polytherside conviciator,* [c] *nunquam omninò*
Indulgens stultitiæ, grandia loquere nec gloriare, *sed Diis*
Rem committe, quoniam multò potentiores sunt.

[a] 2 *Sam.* 20. 22. Et absciderunt caput Sebæ (qui sc. dux & caput erat rebellionis) & Joab receptui cecinit, &c. [aa] *Eccles* 9. 15. Nemo recordatus est hominis illius pauperis. *Heb.* 13. 7. Mementote præpositorum vestrorum. [b] 1 *Reg.* 2. 44. Reddidit Dominus malitiam tuam in caput tuum. *Psal.* 7. 17. Redibit conatus ejus in caput ejus. [c] 1 *Reg.* 20. 11. Nè glorietur accinctus, æquè ut discinctus. *Prov.* 27. 1. Nè glorieris de die crastino. *Jac* 4. 13, &c. Age nunc, qui dicitis, Hodiè vel cras proficiscemur, &c. Qui ignoratis quid futurum sit postero die. Pro eo quod dicere debuistis, Si Dominus voluerit, & vivamus— Omnis ejusmodi gloriatio mala est.

τοῦ ἀκηκοότος, Συμφορώτατα δηγητέον ὡς Ὅμηρος, K. Π.

[d] Γενναῖα γὰρ παθόντες, ὑμᾶς ἀντιδρᾶν ὀφείλομεν. *Eurip.* Ἱκέτ. Ἀχάριστος ὅστις εὖ παθὼν ἀμνημονεῖ. Incert. apud *Grot.* Excerpt. Ἀνδρὶ τοι χρεὼν Μνήμην προσεῖναι, τερπνὸν εἴ τί που πάθοι, &c. *Soph.* Ajac. Ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν εὖ παθόντα δεῖν μεμνῆσθαι τὸν πάντα χρόνον. *Demosth.* περὶ στεφ. *Quæ meminisse debet is in quem collata sunt* (beneficia sc.) *Cic.* de Amicit. ubi

F. *Ursin.* in Notis, *Videtur respexisse ad Græcum proverbium*, Χάειν λαβὼν μέμνησο, καὶ δοὺς ἐπιλάθου. *Pol quidem meo animo, ingrato homine nihil impensiu'st* (Plaut. Bacch.) i.e. *iniquius, injustius*, (*Turneb.*) q qui *nihil pen'i habet* quid faciat: vel (ut legit & corrigit *Salmas.*) *Grato homine nihil impensiu'st*, h. e. *nihil gravius, nihil pretiosius, & carius grato homine*: vel nihil *impendiosius*, h. e. *largius* & *beneficentius*. *Sat magna usura pro beneficio memoria.* P. Syrus. *Quique sui memores alios fecêre merendo.* Virg. Æn. 6. Vid. *Sen.* lib. de Benefic. Quid quòd apud *Persas* ἀχαριστίας ἦσαν δίκαι, & homo ingratus in jus vocabatur. *Xen.* K.π. l. 1. Δικάζονται δὲ οὐδ' ἥκιστα ἀχαριστίας·-& causam adjungit, Οἴονται γὰρ τοὺς ἀχαρίστους καὶ περὶ θεοὺς ἂν μάλιστα ἀμελῶς ἔχειν, καὶ περὶ γονέας, καὶ πατρίδα, καὶ φίλους.

e Supr. *Od.* τ. Σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις, *tuo capite lues*, ἤγουν τῇ ζωῇ σου ζημιωθήσῃ. *Eustath.* Ἐμῇ κεφαλῇ ἀναμάξας φέρω. *Herodot.* Clio. *Noxa caput sequitur*, Dictum *Gordiani Imp.* Huic geminum & illud adagiale apud *Cic.* *Ut sementem feceris, ità & metes*; & *Malam metere messem*:

7 g Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον——————
8 h Ἀλλά μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι,
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
9 i Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
Πέφνῃς, ὅς τε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω·
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν——————
10 k Ὡς κακοεργίης εὐεργεσίη μέγ' ἀμείνων.
11 l Ἐν θυμῷ, γρηῦ, χαῖρε, καὶ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.

g *Ctesippo* uni è procis, quem sagittâ transfixerat, his verbis insultat *Philœtius Ulyssis* bubulcus, eúmque admonet amarulenter satis & sarcasticè, ut munus illud accipiat pro bubulo pede, quem ille mendicanti *Ulyssi* paulò antè impegerat. Hinc adagium mirificè ab Autoribus excusum. *Pro pede Xenium* (H. Junius) *in eos quibus malum pro malo rependitur.* Eustath. in locum. Τοῦτό σοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, εἰς παροιμίαν ὕστερον ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἀντὶ κακοῦ ἀπολαβόντων κακόν. Ἦν δὲ σοφὸς πάμμεγας καὶ ἱερὸς ὁ κατάρξας τῆσδε τῆς παροιμίας, ὃς καὶ κυκλώπειον δωρεὰν ἔφη, &c. Sapiens ille & sanctus quem celato nomine hìc indigitat *Eustath.* est *Greg. Nazianz.* quod eò magis notandum, quia in tam vastis Commentariis Sacros Scriptores raro admodum citat, Sacram Scripturã, quod scio, nunquam; Quo autem consilio id fecerit, aut potiùs non fecerit, non est hìc disquisendi locus. Cæterùm verba illa *Gregorii*, quæ respicit *Eustath.* habentur Stelit. 2. in *Julian.* Τοῦτό τοι ἀντὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὦ λῷστε καὶ σωφρονέστατε, ἵνα σε προσείπω τοῖς σοῖς.

h Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν, &c. Insignis sententia, & sacræ paginæ ad amussim conformis, de justitiâ divinâ, quæ in improborum exitio & internecione cernitur. Iterùm verò occurrit hic versus paulò infrà. Mali homines ipsi nequitiâ suâ sibi consciscunt interitum, suáque pereunt improbitate. *Rarò antecedentem scelestum Deseruit pede pœna claudo.* Horat. Carm. l. 3. Od. 2. Τιμωρία δ' ἀδικίας ἀκόλουθος πάσης. *Plat.* de Legg. 5. Mali malè pereunt. Σὺ δ', ὥσπερ εἰκὸς, κατθανῇ κακὸς κακῶς. *Eurip.* Med. Τοὺς γε μὴν κακοὺς Αὐτοῖς τέκνοισι καὶ δόμοις ἐξόλλυμεν (οἱ θεοί sc.) Id. Hippol. Θέμιν οὐ ποτ' ἀλιτροὶ Ἀνέρες ἐξαλέονται. Q. *Calab.* l. 13. Sed profectò magnam partem librorum τῶν ἔξωθεν exscriberem, si omnia hùc spectantia adducerem. Vid. plura ad illum versum supr. *Od.* α. Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν, &c.

i Vates, Musici, Poetæ, Philosophi (hi enim omnes antiquitùs dicti ἀοιδοί) sacrosancti olim & inviolabiles, utpote *Apollinis* & *Musarum* mystæ: unde eorum cædes summum ἄγος & piaculum habebatur. Adeò ut *Archilochi* Poetæ parricida ingressurus Apollinis templum prohibitus fuerit hoc oraculo, Μουσάων θεράποντα κατέκτανες, ἔξιθι νηοῦ. *Plut.* De Ser. Num. vind. & *Galen.* Protrept. c. 5. Σημείωσαι οἵους ὁ ποιητὴς εἶναι οἴεται τοὺς ἀοιδοὺς, ὧν εἷς ἐστι καὶ αὐτὸς, ὅτι δηλαδὴ φιλοσόφους θείων καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἐπιστήμονας, ὅπερ αἴνιγμά ἐστι, θεοῖς καὶ

sem: apud. Erasm. Ἔπειτ' ὁμάδε τῷ δὲ δίστιχον ἔδρ@. Eurip. apud Stob. Ὕβρις γὰρ ἐξανθοῦσ' ἐκάρπωσε στάχυν Ἄτης, ὅθεν πάγκλαυστον ἐξαμᾷ θέρος. Æschyl. Pers. Σὺ δὲ ταῦτα αἰσχρῶς ἐσπείρας, κακῶς δὲ ἐθέρισας. Aristot. Rhet. 3. ex Gorgiâ.

[f] Prudens & pia sententia continens παραίνεσιν ἀποτρεπτικὴν μεγαλορρημοσύνης. Imò sententia planè divina, si tantùm mutato numero θεῷ dicas pro θεοῖσι, prout Eustath. hìc, Θεῷ μ. ἐ. Ἀλλ' εἰς θεοὺς χρὴ ταῦτ' ἀναρτήσαντ' ἔχειν. Eurip. Phœniss. Πολυθέρσ. Lat. Interp. etiam in nupera editione Schrevel. multùm audax. ridiculè, ac si esset à πολυθαρσὴς, cùm sit Patronymicum Polythersis fili. Hoc exemplum ex innumeris habeas tibi, Lector, γνώμα@ χάριν, ut scias quid ab Homeri Interpretibus (quos saltem mihi hactenus videre contigit) expectandum sit. Φιλοκέρ. Homero ἅπαξ λεγόμενον. Musæus Eratopæg. Γλῶσσα γὰρ ἀνθρώπων φιλοκέρτομ@.

7 *Hoc tibi pro pede* bubulo *munus-hospitale.* —— (*stinerent*;
8 *Sed mihi non obtemperarunt, ut à malis* operibus *manus abs-*
Ideóque [d] *suâ improbitate funestam mortem obierunt.*
9 [e] *Ipsi tibi in-posterum dolor erit, si Musicum*
Interficias, qui & Diis & hominibus cano. (*tilenas*
Ipse autem ex-me-edoctus sum, Deus verò mihi in mentem can-
Omnimodas indidit. ———————
10 [f] *Adeò maleficentiâ* & improbitate *beneficentia longè melior:*
11 Intùs *in animo, anus, gaude, & te reprime, nec exulta.*

[d] *Prov.* 11. 3. Perfidos sua perdit malitia. Et 13 6. Improbitas pervertit peccatorem.

[e] *Jer.* 26. 15. Si occideritis me (Prophetam sc.) sanguinem innocentem vobis imponetis, &c. *Luc.* 11. 50. Ut à gente istâ requiratur sanguis omnium prophetarum, &c.

[f] 2 *Pet.* 3. 17. Melius est enim benefacientes pati — quàm malefacientes. (quantò magis *agere*?)

καὶ ἀνθρώποις ἀείδειν. Eustath. Et sanè Isid. Pelus. Ep. 30. l. 4. *ita hæc verba accepisse videtur, quasi de seipso ea protulisset Homerus*, inquit Rittershus. (Notis ad illum locum Pelus.) qui & Isidoro hac in re astipulatur, quasi Poeta sub alterius personâ seipsum sic laudare voluerit. Citant etiam hunc locum, sed paulò aliter quàm hìc habetur, tum Just. Mart. De Monarch. Dei, tum Max. Tyr. Dissert. 22. prior quidem sic, Ὁ μὲν Δημόδοκος αὐτοδίδακτός φησιν εἶναι —Θεὸς δέ μοι ἐμβάλλεν οἴμας, quod fortè (sphalma est typograph. pro οἴμας· alter verò sic, Ἀπόλλων@ δὲ καὶ ὁ Δημόδοκ@ οὑτωσὶ περὶ αὐτοῦ λέγων. Αὐτοδ. δ' εἰμί, θεοὶ δέ μοι ὤπασ' ὀμφήν. Ubi uterq; ex memoriæ lapsu hoc Phanii dictum Demodoco tribuit: quod sanè μνημονικὸν ἁμάρτημα, miror eorũ interpretes non observâsse. Hemistichium porrò hoc, Αὐτοδίδακτ@ δ' εἰμί, laudatur ab Aristot. Rhet. 1. 7. Facilè autem solvitur illud ἐναντιοφανὲς hoc in loco de quo M. Tyrius. Potest enim idem esse αὐτοδίδακτ@ & θεοδίδακτ@· αὐτοδ. h. e. proprio Marte, & à nullo alio mortalium doctus: (αὐτομαθὴς τύγε περὶ θεοῦ διδασκάλου. Eust.) & tamen θεοδ. καὶ θεόπνευστ@, à Deo doctus, & divinitus inspiratus. Et certè Vates noster si quisquam alius fuit μουσοπάτακτ@, imò Φοιβόληπτ@, adeóq; Θεοδίδακτος, utpote cui Apollo ipse sua dictavit carmina, quemadmodum testatur versus ille πολυθρύλλητος ex oraculo ejusdem Apollinis, Ἤειδον μὲν ἐγὼν, ὁ δ' ἀπέγραφε θεῖος Ὅμηρος.

[h] Aurea sententia, & aureis literis omnium hominum cordibus inscribi digna. Μέγ' ἀμείνων· quantò sc. tenebris lux, & Diabolo Deus.

Siquidem

Siquidem hic εὐεργεσίης, κακοῤῥίης ille fons & autor. Ετ τοῦ ἀνθρώπους μάλιστα μιμεῖσθαι τοὺς θεοὺς, ὅταν εὐεργετῶσι, verissimè dixit *Strab.* Geograph. l. 10. Ετ Πυθαγόρας ἔλεγε, δύο ταῦτα ἐκ τῶν θεῶν τοῖς ἀνθρώποις δίδοσθαι κάλλιστα· τό,τε ἀληθεύειν καὶ τὸ εὐεργετεῖν. *Ælian.* Var. Hist. 12. 59. Τῆς εὐεργεσίης οὐδὲν ἄρειότερον. *Theog.* Nec audiendus ille apud Plaut. Pœn. *Malo benefacere tantundem est periculum, quantum bono malefacere.* Hunc porrò *Hom.* versum citat *Tuo Duchat.* Bell. Sacr. l. 4. Ἀληθὲς ὂν ἐκεῖνο τὸ τοῦ ποιητοῦ ἔδειξεν, Ὡς κακοεργίης, &c.

[l] *Julian.* Misopog. Tibull. *Qui sapit, in tacito gaudeat ille sinu.* Et *Propert.* (non verò *Tibullus*, cui ex lapsu memoriæ hunc etiam pentametrum tribuit *H. Steph.* De Critic. Differt. p. 187. & huic loco *Homerico* parallelum facit) *In tacito cohibe gaudia clausa sinu.* Sen. Ep. quadam. *Si bona tua non jactaveris, si scieris in sinu gaudere.* Proverbialis locutio *In sinu gaudere*, quam ex hoc loco *Hom.* desumptam opinatur *Erasmus.* Nescio, & nescio annon hùc etiam referri debeat illud *Horat.* Epist. l. 1. *Sed tacitus pasci si possit corvus*, &c. & illud *Plaut.* Epid. *Quod bonum est, id tacitus taceas, tute tecum & gaudeas.* Μηδ' ὀλόλυζε] ¶ Ὀλολύζειν, *ululare* hìc vertunt Interpretes, pessimè, notante *Mer. Casaubono* (Differtat. De nuperâ *Homeri* edit.) Quomodo enim inter se cohærent *ululare* & *insultare* (εὐχετάασθαι, quod sequitur versu proximo) quorum alterum luctûs, alterum lætitiæ est? Et equidem hanc Interpretum ἀκυρολογίαν vel potiùs ἐναντιολογίαν hìc deprehendi, priusquam à Doctiss. viro eam obelo transfixam viderim. Itaque interpretatus sum,

[m] Laudat hunc versum *Clem. Alex.* Strom. 6. *Liban.* de Vitâ suâ: & *Plin.* Epist. l. 9. ubi legitur, Οὐχ ὅσιον φθιμένοισιν.

12 [m] Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάασθαι.
13 [n] Τούσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, καὶ σχέτλια ἔργα,
Οὔτινα γὰρ τίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅτις σφέας εἰσαφίκοιτο,
Τῷ καὶ ἀτασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.

Succinit *Eurip.* Phœn. Κάκιστο κέχρηται μὴ 'ξυβρίζειν νεκρούς· & Incert. apud *Grot.* Excerpt. Θνητὸς πεφυκὼς μὴ γέλα τεθνηκότα. Hinc & *Chilonis* apophth. apud *Diog. Laert.* Τὸν τεθνηκότα μὴ κακολογεῖν. Et lex Solonis, cujus meminit *Plut.* in *Sol.* Τὸν τεθνηκότα μὴ κακῶς ἀγορεύειν, vel, ut habet *Demosth.* adv. *Leptin.* Μὴ λέγειν κακῶς τὸν τεθνεῶτα. Et tamen nescio quomodo Τοῖς δαιμόσι τοι φίλοισι πάντες κειμένοις ἐπεγγελᾶν. *Soph.* Ajac. Etiam leoni mortuo insultant lepores. Νεκροῦ σῶμα λέοντος ἐνυβρίζουσι λαγωοί. Uti queritur, an glorietur potius *Hector* in Anthologiâ. Τὸ μὲν ζῶντα τὸν τύραννον ἐπικόπτειν, ἀνδρὸς εἶναι νομίζω· τὸ δὲ ἐπεμβαίνειν κειμένῳ, παντός. *Philostratus* ad *Ælianum*, qui contra Tyrannum quendam, jam mortuum, scripserat.

[n] Ἄγει τὸ θεῖον τοὺς κακοὺς πρὸς τὴν δίκην. Vet. Com. Optimè ergo conjunguntur hæc duo, Μοῖρα θεῶν, & σχέτλια ἔργα, *Vindicta divina*,

nec *exulta*: in qua versione etsi haud planè mihi satisfacio, adhuc tamen cogor acquiescere, quia aptior vox non succurrit, nisi quis potiùs, *nec jubila*, vertendum putet. Est certè Ὀλολύζειν, uti ille rectè annotavit, propriè vox ad sacra pertinens, viz. vociferatione quâdam, & insolito clamore (muliebri sc. nam de sequiore tantùm sexu usurpatur hæc vox) Deos apprecari, seu Diis vota fundere, sive ϖροσδεητικὰ, sive εὐχαριστικὰ· quod ἀλαλάζειν (opinor) & ἀγαλλιᾶσθαι dicunt οἱ ό in Hymnis *Davidicis* (nec tamen affirmare ausim cum viro Cl. esse hanc ipsissimam vocem Hebr. הללו יה cùm potiùs per ὀνοματοποιΐαν à sono factum fictúmque mihi videatur hoc verbum ὀλολύζειν, ut & alia multa apud Græcos ejusdem analogiæ & notionis, (sonum viz. & clamorē significantia) Locis ex *Æschylo*, *Eurip.* & *Theocrito* huc adductis, addo alium ex *Homero*, *Il.* ζ. Αἱ δ᾽ ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον· ubi *Didymus* (sive alius) Interpres Ὀλολ. μετὰ ὀλολυγμοῦ, φωνὴ δὲ αὕτη γυναικῶν, εὐχομένων θεοῖς. Et *Hesych.* Ὀλολυγή, φωνὴ γυναικῶν, ἣν ποιοῦνται ἐν τοῖς ἱεροῖς εὐχόμεναι. Et *Eustath.* ad illum verbum Ὀλολ. γυναικεία εὐχή, μετὰ ἐνθεασμοῦ καὶ ἐμμελοῦς τινος καὶ λείου ἤχου, ὡς ἡ τῆς λέξεως ὀνοματοποιΐα δηλοῖ. —Οἱ δὲ νεώτεροι ἐπὶ τοῦ κλαίειν ἔθεντο, &c. Idem & ad hunc locum, Ὀλολύζειν, παρεστέρα φωνῇ εὔχεσθαι, καὶ θεοὺς ἐπιβοᾶσθαι διὰ τὴν χαράν. —τὸ μέντοι ἐπὶ θρήνους τάττειν τὸ ὀλολύζειν, νεωτέρων ἐστί. Et quidem ad *lamentationem* & *luctum* posteà traducta vox, ponique cœpta pro θρηνεῖν, κλαίειν, κωκύειν, *ejulare*, *ululare*, *plorare*. Et sic contraria sunt ἀλαλάζειν, & ὀλολύζειν, quod & hoc sensu affine est Hebræo הילל *ululavit*.

12 [g] *Haud* est *fas interfectis hominibus insultare.*
13 [h] *Hos autem providentia perdidit divina, & scelesta opera,*
Haud enim cujusquam rationē-habebant terrestrium hominum,
Nec mali nec boni, qui ad illos pervenerit;
Ideóque nequitiâ suâ *malam mortem obierunt.*

[g] *Prov.* 24. 17. Cùm ceciderit inimicus tuus, nè gaudeas, & in ruina ejus nè exultet cor tuum.

[h] *Prov.* 11 3. Perfidos sua perdit malitia. Et 13. 6. Improbitas pervertit peccatorem.

vina, & *mala opera*, hæc enim illius causa sunt meritoria & procatarctica. Unusquisque improbus suâ perit malitiâ. Et profectò in hoc Procorum interitu & πανωλεθρίᾳ insigne exemplum vindictæ justitiæque divinæ, quanquam fabulis involutum, tradit poetarum princeps. Videtur autem *Eustath.* hoc in loco legisse Τοὺς δὲ δίκη ἐδάμασε θεῶν· sic enim commentatur, Τὸ δὲ δίκη Θεοῦ, πρὸς διαστολὴν ἐρρέθη τῆς κατ᾽ ἀνθρώπους, νοεῖ γὰρ ὡς ἐπεὶ μή τινες ἄνθρωποι ἐκώλυον τοὺς μνηστῆρας ἀδικοῦντας, μετῆλθεν αὐτοὺς ἀναγκαίως ἡ ἐκ θεοῦ δίκη.

ΟΔ. Ψ'.

1 — [a] Μάργην σε θεοὶ θέσαν, οἵ τε δύνανται
Ἄφρονα ποιῆσαι καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν.
2 [b] Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν αἰειγενετάων
Δήνεα εἴρυσθαι, μάλα περ πολύϊδριν ἐοῦσαν.
3 [c] Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
4 [d] Νῦν δ' ὅτι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἷμαι,
Τοὔνεκ' ἀτιμάζει με, καὶ οὔπω φησὶ τὸν εἶναι.
5 [e] Καὶ γάρ τίς θ' ἕνα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧ μὴ πολλοὶ ἔωσιν ἀοσσητῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πηούς τε προλιπὼν, καὶ πατρίδα γαῖαν·
Ἡμεῖς δ' ἕρμα πόληος ἀπέκταμεν. ———

Adeò parallelus hìc locus est illis *Jobi* & *Esaiæ* hìc citatis, ut Vir Cl. *Meric. Casaubonus*, τοῦ πατρὸς τὸ παιδίον, ex illorum saltem alterutro eum sumi potuisse suspicetur. Certè ex *Jobo* potuit; ex *Esaia* non potuit: quomodo enim? Cùm *Esaias* vixerit temporibus *Ezechiæ*, *Homerus* autem *Solomoni* σύγχρονος, si *Cyrillo Alex. Cedreno*, aliisque credimus. Quanquam profectò de *Hom.* ætate, non minùs quàm de patriâ *Grammatici certant*, &c. Huic porrò *Hom.* sententiæ, Deum sc. sapientes & insipientes reddere, bonam mentem dare & adimere, & sapientiam inprimis esse Dei donum, passim suffragantur Autores. *Pind.* Ol. 11. Ἐκ θεοῦ δ' ἀνὴρ σοφαῖς ἀνθεῖ ἐσαεὶ πραπίδεσσι. *Æschyl.* Agam. Ζῆνα — τὸν φρονεῖν βροτοὺς ὁδώσαντα· & rursus ib. Τὸ μὴ κακῶς φρονεῖν θεοῦ μέγιστον δῶρον. *Eurip.* Supplic. Ὦ Ζεῦ, τί δῆτα τοὺς ταλαιπώρους βροτοὺς Φρονεῖν λέγουσι; σοῦ γὰρ ἐξηρτήμεθα. Contrà, Ὅταν δ' ὁ δαίμων ἀνδρὶ πορσύνῃ κακά, Τὸν νοῦν ἔβλαψε πρῶτον, (*Quem Jupiter vult perdere, dementat priùs.*) h. e. solet ἄφρονα ποιῆσαι καὶ φρενοβλαβῆ.

[b] Εἴρυσθαι proparoxyt. *Eustath.* Εἰρύσθαι (paroxyt.) εἰδέναι. *Hesych.* (Ubi & hunc *Hom.* locum citat) De accentu enim variant Grammatici: potest siquidem esse vel infinit. præsent. pass. ab ἔρυμαι, interjecto ι εἴρυμαι· & tum est proparoxyt. vel infinit. præter. ab εἰρύομαι, & tum est paroxyt. Vid. *Etymol.* *Hesiod.* in hanc mentem, Μάντις δ' οὐδείς ἐστιν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, Ὅστις ἂν εἰδείη Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο. Concinit & *Solon* apud *Clem. Alex.* Strom. 5. Πάντη δ' ἀθανάτων ἀφανὴς νόος ἀνθρώποισι. Et *Pind.* apud eundem, atque etiam apud *Stob.* Οὐ γάρ ἐσθ' ὅπως τὰ θεῶν βουλεύματα ἐρευνῆσαι βροτείᾳ φρενί. *Æschyl.* Τίς δὲ μέλλει φρένα δῖαν καθορᾶν ὄψιν ἄβυσσον. *Sophocl.* Ἀλλ' οὐ γὰρ ἂν τὰ θεῖα, κρυπτόντων θεῶν, Μάθοις ἂν οὐδ' εἰ πάντ' ἐπεξέλθοις σκοπῶν. *Eurip.* Πάντα γὰρ τὰ τῶν θεῶν εἰς ἀφανὲς ἕρπει. Vetus Poeta apud *Stob.* Ὡς μᾶλλον ὅστις εἰδέναι τὰ τῶν θεῶν Ζητεῖ, τοσούτῳ μᾶλλον ἧσσον εἴσεται. *Aristoph.* Pace, Ὦ μέλεοι θνητοὶ καὶ νήπιοι— Οἵτινες ἀφραδίῃσι θεῶν νόον οὐκ ἀΐοντες, i. e. οὐ νοοῦντες. Schol.

[c] Παροιμιῶδες ἐπὶ τῶν σκληροκαρδίων. Tale & illud *Il.* ω. Σιδήρειόν νύ τοι ἦτορ. *Æschyl.* Prom. V. Σιδηρόφρων τε, κἀκ πέτρας εἰργασμένος, quem versum ex duob. hisce *Hom.* expressum censet *Eustath.* Cor lapideum omnibus à natura. *Nempe genus durum sumus, —Et documenta damus, qua simus origine* —Ὁ λαὸς ἀπὸ τοῦ λᾶος (à *lapide.*) Idem est Σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός, & Κῆρ ἀτέραμνον paulò infrà, i. e. σκληρόν, ἄτεγκτον, ἀτειρές· & suprà *Il.* γ. Αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής. *Hesiod.* de æneo hominum genere ἐκ μελιᾶν fabricato. Ἀδάμαντος ἔχον κρατερόφρονα θυμόν. Vetus Poeta apud *Plut.* De Capiend. ex Inimic. Utilit. Κεῖνος ἐξ ἀδάμαντος ἢ σιδήρου Κεχάλκευται μέλαιναν καρδίαν. Sic χαλκεοκάρδιος epitheton *Herculis* apud *Theocrit.* Idyll. 13. *Didymus* etiam (licet alio sensu) dictus

est

Odyss. 23.

1 [a] A *Mentem te Dii reddiderunt, qui & possunt*
Insipientem facere eum *qui vel prudentissimus fuerit;*
Et vicissim, eum qui deliravit, prudentiam assequi fecerunt.
2 *Nutrix chara,* [b] *difficile tibi est Deorum immortalium*
Consilia explorare, licet multarum-rerum-perita fueris.
3 *Tibi semper* [c] *cor durius est lapide.*
4 [d] *Nunc autem quia squalore-obsitus, sordidisque corpore vestibus indutus-sum,*
Ideò contemnit me, & negat etiam me eum esse qui sum.
5 [e] *Etenim si vel unum è plebe virum quispiam interfecerit,*
Eúmque cui haud multi futuri sunt vindices posteà,
Fugit tamen *affinibus pariter relictis & natali solo:*
Nos verò florem & fulcrum civitatis interfecimus.

a 2 *Sam.* 15. 31. Infatua, Domine, consilium Achitophel. *Job.* 15. 13. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum, & consilium pravorum dissipat. Sic 1 *Cor.* 3. 19. *Isa.* 44 25. Convertas sapientes retrorsum. b *Sap. Solom.* 9. 13. Quis homo cognoscat Dei consilium? aut quis perspiciat quid velit Deus? *Rom.* 11. 33, 34. Quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus! Quis enim cognovit sensum Domini, &c. c *Ezech.* 11. 19. Auferam cor lapideum. d *Jacob.* 2. 2, 3. Si introierit in conventum vestrum vir aureum annulum habens, in veste candida; introierit autem & pauper in sordido habitu; & intendatis in eum qui indutus est veste præclarâ, &c. e *Deut.* 19. 3, 4. Ut habeat, qui propter homicidium profugus est, quò possit evadere. Hæc erit lex homicidæ fugientis, &c.

---

est Χαλκέντερος, & *Origenes* Ἀδαμάντιος.

d Nimis quàm verum est id quod vulgò dici solet, & apud *Erasmum* in adagiorum numero habetur, *Vestis virum facit*, & Strom. Proverb. metr. Εἵματ' ἀνὴρ, vulgo præsertim, qui purpuram venerantur, non merita, & vestem magis respiciunt, quàm vestis fartum. *Quintil.* Procem. l. 8. *Et cultus concessus, atque magnificus addit hominibus, ut Græco versu testatum est, autoritatem.* Quem versum hìc intelligat *Fabius*, incertum: Alium *Erasmus* ex *Od.* ζ. alium *Ad. Schottus* ex *Od.* ξ. alii alium volunt; quid ni & istum? qui sanè eódem spectat. Graviter & pro more suo ille *Sophus* è porticu, *Quemadmodum stultus est, qui equum empturus non illum inspicit, sed stratum ejus ac frenos; sic stultissimus est, qui hominem aut ex veste, aut ex conditione, quæ vestis modo circundata est, æstimat.* Sen. Epist. 47. Et tamen nescio quomodo homines ferè ex habitu & ornatu æstimantur: & quanquam *sæpè sub sordido pallio latet sapientia*, externum tamen hoc corporis involucrum, si splendidum ac decorum sit, nescio quomodo honorem conciliat & reverentiam: Quamobrem & viri prudentes habitum cultúmq; corporis haud prorsus negligendum esse existimârunt: Quin mediocritatem potiùs servandam inter squalorem *Cynicum*, & luxum *Milesium*, seu *Neronianum*: ità ut nec splendidè nimis, nec sordidè quis vestitus incedat: nec nimis ornatum corpus sit, nec planè neglectum. Sed profectò in excessum ferè procliviores sumus; quare ab eo magis cavendum, & damnanda inprimis ingeniosa illa, imò prodigiosa vestium luxuria, quæ hodiè (proh pudor!) passim obtinet, etiam in utroque sexu (nam in sequiori forsan tolerabilior.) Contra quam egregiè declamitantem, imò detonantem habemus, *Clem. Alex.* Pædag. l. 3. Ἀπειροκαλία δ' ἡ μεγίστη, τοσοῦτον ἐπονεῖσθαι περὶ τοὺς πέπλους, καὶ τὰς ξυστίδας, καὶ τὰς ἐφαπτί-

δας, χλαίνας τε καὶ χιτῶνας, τά τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει, Ὅμηρός φησιν (*Il.* β.) αἰσχύνομαι γὰρ ὡς ἀληθῶς, ὁρῶν ποσῶν ἐγχειρούμενον πλῦτον εἰς τὴν αἰδοίων σκέπην, &c. ¶ Εἴμαλα εἵμαι, non tantùm paronomasia, sed etiam τρόπος ἐτυμολογίας, ut Κειμήλια κεῖται, Δώης δωτίνην, & similia.

e ¶ Ἀοσσητήρ, ὁ δίχα ὄσσης βοηθῶν, τουτέστιν ὁ ἐπίμονος καὶ ἀπερισπάστως ἐπίκουρος. *Eustath.* Contrà, βοηθὸς, ὁ εἰς βοὴν θέων, ad alicujus auxilium implorantis *clamorem accurrens*, succurrens, quanquam & aliter Grammatici, q. εἰς βοὴν, i.e. μάχην θέων, vel ἅμα τῇ βοῇ θέων. Φεύγει, τινὲς τε, &c. Elegans descriptio Exulis. Homicidæ olim exilio mulctabantur, saltem annuo. Lex Solonis Τὸν ἐργασάμενον φόνον φεύγειν ὅλον ἐνιαυτὸν, μὴ ψαύοντα τῆς πατρίδος. Atque id exilii genus dictum ἀπενιαυτισμὸς, & eo exilio mulctari ἀπενιαυτῆσαι. *Hesych.* Ἀπενιαυτισμὸς, ἡ εἰς ἐνιαυτὸν φυγὴ τοῖς φόνον δράσασι. *J. Poll.* l. 1. c. 7. Ἀπενιαυτίσαι δὲ τὸ φυγεῖν ἔτος. Quod tamen de cæde involun-

f Ἐγὼ δέ τις οὐ ταχυπειθής. Theocr. *Sed non ego credulus illu.* Virg. Nempe cauti & cati homines diligenter observant monitum illud *Epicharmi*, Μέμνησο ἀπιστεῖν· ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν· & illud *Solonis*, versibus hisce Lyricis contextum apud *Laert.* Sol. Πεφυλαγμένος ἄνδρα ἕκαστον, ὅρα μὴ κρυπτὸν ἔχθος ἔχων κραδίην, φαιδρῷ προσεννέπῃ προσώπῳ, γλῶσσα δέ οἱ διχόμυθος ἐκ μελαίνας φρενὸς γεγωνῇ. ¶ Ἐρρίγει, Præter. plusquam-perf. med. à ῥιγέω *metuo*, unde Lat. *rigeo*, & fortè *frigeo*; ut à ῥῖγος *frigus*. Ῥιγέω *metuo*, ῥιγόω *frigeo*: Sic Lat. *horreo* utrumque significat. Porrò ab hoc præt. Med. Ἔρριγα fit præsens act. Poeticum Ἐρρίγω, unde subjunct. Ἐρρίγῃσι apud *Homerum*. ¶ Ἀπάφοιτ] Verbum Poeticum pro ἀπατᾷν, estque ἅπαξ λεγόμενον. Legitur tamen ἀπαφίσκει supr. *Od.* λ. Porrò ab hoc verbo ἀπάφω vel ἀπαφίσκειν, per aphæresin τῶ α, *Paphiam* (quasi non à *Papho* insula) fortè dictam esse Venerem, inquit *Phurnutus* De Natur. Deor. ἔχει γὰρ — καθ' Ὅμηρον, Πάρφασιν, ἥ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων, Quem *Phurnuti* locum ad versum illum *Hom. Il.* ξ. suprà citatum & adductum oportuit. Πολλοὶ γὰρ, &c.] Plani multi & impostores passim circumvagantur. Πολλοί τοι κίβδηλον ἐπίκλοπον ἦθος ἔχοντες. *Theogn.* Πολλοὶ, imò οἱ πλεῖστοι κακοί, ut inquit *Sophus* ille apud *Laert.* *Nam nunc Lenonum & Scortorum*, (*Plaut.*) imò & Veteratorum, præstigiatorúmque *plus ferè, Quàm olim muscarum est cùm caletur maximè.* Κακὰ κέρδεα, *Hesiodo, mala lucra*: κακὰ κέρδεα ἴσ' ἄτῃσι. *Homero, malæ fraudes*: unde & Κερδὼ, ἡ ἀλώπηξ. Nec mirum si eadem vox utrumque significet, cùm circa lucrum tot tantæque fraudes versantur, ut non immeritò dixerit *Anacharsis* τὴν ἀγορὰν, h.e. *forum mercatorium*, locum sc. *lucro* captando destinatum, nihil aliud esse quàm ἀφωρισμένον τόπον εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾷν καὶ πλεονεκτεῖν.

6 f Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἐρρίγει, μήτις με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
Ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βυλεύουσιν.
7 g Τοῦτ' ἄρα δεύτατον εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμοῦ.

g ¶ Δεύτατον vox Poetica pro ὕστατον, τελευταῖον, πύματον, *postremum, ultimum*; superlat. à comparat. δεύτερον. Fit autem δεύτερος & δεύτατος παρὰ τὸ δεύω, τὸ ἐλλείπω deficio. q. comparat. & superlat. pro ἐλλιπέστερος & ἐλλιπέστατος· δεύτερος ὁ ἑνὸς μόνον, δεύτατος ὁ πάντων ὕστερος, πανύστατος. Γλυκὺς ὕπνος] *Dulcissime somne Deorum.* Ovid. Hinc & *Somno* (apud

taria intelligendum. Ἔθος ἦν παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸν ἀκούσιον φόνον ἐργασάμενον φεύγειν ἐκ τῆς πατρίδος. *Eust. Il.* ο. Nam alioquin Τὸν δὲ τῆς προνοίας ἀποκτείναντα θανάτῳ ζημιοῦσθαι, *Si quis hominem sciens morti duit, capital esto:* non *Solonis* tantùm & 12 Tabularũ, sed & omnium ferè Gentium lex est. *Pandect.* Tit. De Pœnis. *Apud Græcos exilio voluntario fortuiti casus* (homicidia sc.) *luebantur.* ubi *Grotius*, *Flor. Spars. ad Jus Justin.* observat *Græcos* hoc à *Phœnicibus* habuisse, *Phœnices* ab *Hebræis*. Ἕρμα πόληος, *columen, sustentaculum, fulcrum, præsidium, propugnaculum civitatis*, i. e. florem, præcipuos, &c. Sic *Nestor* Ἕρκος & ἕρος Ἀχαιῶν, *Hom. Hector* Κίων Τροίας, Lycophr. *Athenæ*, Ἑλλάδος ἔρεισμα, *Theron* Ἔρεισμ' Ἀκράγαντος, *Pind.* & similia. Vel Ἕρμα π. *decus, ornamentum civitatis:* est enim Ἕρμα κόσμος γυναικεῖος (*Eust.*) unde Ἕρματα τρίγληνα, *Il.* ξ.

6 *Semper enim mihi animus in pectore charo*
Metuebat, nequis hominum me deciperet verbis
Hùc-profectus; [f] *multi enim malos dolos meditantur.*
7 *Hoc utique ultimum dixit verbũ, quando eũ* [g] *dulcis somnus*
Membra solvens invasit, & solvens-curas animi.

[f] 2 Ep. *Joh.* 7. Quoniam multi seductores exierunt in mundum.

[g] *Eccles.* 5. 12. Dulcis est laborantis somnus.

(apud nostrum *Il.* ξ.) *Charis* in matrimonium data, quia *somno* nihil χαριέστερον, nihil gratius, suaviúsque. *Quid enim magis gratum gratiosúmque hominibus quàm ille Divus? Ergo & Gratia uxor ei adsit.* Lips. in *Sen.* de Benef. l. 1. Quanquã *Cæsari Scalig.* (ut est valdè erga *Hom.* morosus & δυσάρεστος) *non placet Gratias Somno in matrimonium dari, nunquam enim oportet gratiam dormire.* Poet. l. 5. c. 3. Ὕπνος Λυσιμελής, &c.] *Placidâ laxârunt membra quiete.* Virg. *Membra cùm solvit quies.* Sen. Unde Poeta alibi de *Penelope* altùm dormiente, Λύθεν δέ οἱ ἅψεα πάντα. *Theocrit.* Idyll. 19. Ὕπνος ὅτι γλυκίων μέλιτος βλεφάροισιν ἐρίζων, Λυσιμελὴς πεδάα μαλακῷ κατὰ φάεα δεσμῷ. *Apollon.* Argon. l. 4. Ἦτε οἱ ἤδη ὕπνῳ χεροὶ δῶκε κῶμα Λυσιμελές. Idem hoc Epitheton, Λυσιμελὴς, somno tribuitur etiam ab eodem *Apollonio*, *Orpheo*, aliisque. Sed & *Baccho* & *Veneri* in Anthol. Ep. Græ. l. 2. Λυσιμελοῦς Βάκχου, καὶ λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης. Somnus verò non tantùm λύει μέλη (σώματος, sed etiam μελεδήματα θυμοῦ, (uti hoc in loco; & vid. supr. *Od.* υ.) nec tantùm λυσιμελὴς est, sed & λυσίκακος. Ὕπνε λυσιπήμων μνήσομαι οἴκαδ' ἰών. *Theogn.* Solvitur & *cura*, & solvuntur *crura* sopore. Ὅταν πίω τὸν οἶνον, inquit *Anacr.* imò & ὅταν πίω τὸν ὕπνον, εὕδουσιν αἱ μέριμναι· unde & λυσιμέριμνος ὕπνος dicitur ab *Orpheo*, vel potiùs *Onomacrito* in Hymn.

ΟΔ. ω'.

1 [a] Μοῖρ' ὀλοὴ, τὴν οὔτις ἀλεύεται, ὅς κε γένηται.
2 [b] Ὡς σὺ μὲν οὐδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλόν. ———
3 ——— [c] Τῷ οἱ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται
Ἧς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
4 [d] Οὐ μὲν ἀεργίης γε ἄναξ ἕνεκεν σε κομίζει.
5 [e] Εὐδέμεναι μαλακῶς, ἡ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
6 [f] Τῷ κέν σ' εὖ δώροισιν ἀμειψάμενος ἀπέπεμψεν,
Καὶ ξενίῃ ἀγαθῇ· ἡ γὰρ θέμις ὅστις ὑπάρξῃ.
7 ——— [g] Μάλα δὲ χρὴ πάντα δίδομεν ἔμπης.
8 [h] Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλοι ὕβριν ἔτισαν.

[a] Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον, &c. *Il.* ζ. Vid. plura ibi. *Didicitque Achilles & Deâ natos mori.* *Sen.* Troad.

[b] *Famam extendere factis, Hoc virtutis opus.* Virg. *Volito vivus per ora virûm.* Enn. *Dignum laude Virum,* &c. Horat. *Non omnis moriar, multáq; pars mei Vitabit Libitinam.* Id. *Parte tamen meliore mei super alta perennis Astra ferar, noménque erit indelebile nostrum.* Ovid. *Fama nihil ignorari de conspicuis viris patitur.* *Symm.* l. 1. Ep. 102. Ἔστι δὲ τι καὶ θανόντεσσι μέρος κὰν νόμον ἐρδομένων. *Pind.* Olymp. 8.

[c] Ἁ δ' ἀρετὰ καὶ θανοῦσι λάμπει. *Eurip.* Androm. Ἀρετὴ δὲ κἂν θάνῃ τις, οὐκ ἀπόλλυται, Ζῇ δ' οὐκ ἔτ' ὄντος σώματος. Id. apud *Stob.* Τέθνηκε μὲν γὰρ τὸ σῶμα τοῦ Στησιχόρου, τοὔνομα δὲ παραλαβὼν ὁ ἀτελεύτητος αἰὼν εὐκλεὲς μὲν ἐν βίῳ, μακάρειον δὲ ἐν μνήμαις ἀναθήσεται. Phalar. Epist. Ἀρετῆς δὲ μέγα κλέος οὔποτ' ὀλεῖται. *Theogn.* Ἀρετὴ γὰρ ἀκήρατον ἔλλαχε τιμήν. *Dionys.* Afer. Ἀρετὴ δὲ καὶ ὀλλυμένοισιν ὀπηδεῖ (*vivit post funera.*) *Oppian.* Hal. 2. Ἀρεταὶ κρεισσόνες εἰσὶ μόρου. *Anthol.* l. 3. Ἔργμάτων ἀκτὶς καλῶν ἄσβεστος αἰεί. *Pind.* Isthm. 3. Ὀπιθόμβροτον αὔχημα δόξας οἷον ἀποιχομένων ἀνδρῶν δίαιταν μανύει, καὶ λογίοις καὶ ἀοιδοῖς. Id. *Pyth.* 1. Ῥέξαντες καλὰ ἔργα σοφῶν ἐκύρησεν ἀοιδῶν. *Theocrit.* Idyll. 16. *Carmine fit vivax virtus, expérsque sepulcri.* Ovid. de Pont. 4. *Laudem perennem pia facta conciliant.* Symm. l. 4. Ep. 68. Γινωσκομένα δ' ἀρετὰ κλειναῖς ἀοιδαῖς χρονία τελέθει. *Pindar.* alibi. Φήμη τόν γ' ἐσθλὸν κὰν μυχοῖς δείκνυσι γαίης. *Suid.* ex vetere Poetâ. *Simonid.* Epitaph. *Leonidæ* & 300. Spartanorum, qui ad *Thermopylas* fortitèr pugnantes occubuere. Τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων εὐκλεὴς μὲν ἁ τύχα, ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον οὔτ' εὐρὼς, οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ ἀμαυρώσει χρόνος ἀνδρῶν ἀγαθῶν· μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας ὁ Σπάρτας βασιλεὺς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς κόσμον, ἀέναόν τε κλέος. Extat apud *Diod. Sic.* l. 11. & inter *Simonidis* carmina unà cũ aliis Lyricorũ Fragm. à *F. Ursino* collecta, quanquã omissũ ab *H. Steph.* in suâ Lyric. edit. Γενναίων ἀρεταὶ πόνων τοῖς θανοῦσιν ἄγαλμα. *Eurip.* Herc. fur. *Nunquam Stygias fertur ad umbras Inclyta Virtus.* Sen. Herc. Oet. Κλέος οὐρανόμηκες ἐν βροτοῖσιν ἕξεις. *Aristoph.* Νεφ. Οὐδέ ποτε κλέος ἐσθλὸν ἀπόλλυται, οὐδ' ὄνομ' αὐτοῦ, Ἀλλ' ὑπὸ γῆς περ ἐὼν γίνεται ἀθάνατος, Ὅντιν' ἀριστεύοντα, &c. *Tyrtæus.* Οὔνομα μὲν ἥρωος ἀεὶ νέον, οὐ γὰρ ἀοιδὰς Ἀμβλυνέειν αἰὼν, κὴν ἐθέλῃ, δύναται. Anthol. Ep. l. 9. Ἀθάνατοι μὲν γὰρ οὐκ ἂν δυνηθείημεν γενέσθαι, ἐκ δὲ τοῦ καλῶς ζῆσαι καὶ ἐκ τοῦ καλῶς τελευτῆσαι, καὶ τοῦτο τρόπον τινὰ κτώμεθα, ut egregiè *Augustus* apud *Dion. Cass.* l. 53. Et profectò nobis non tam ὑστεροφημίας post hanc vitam, quàm ἀθανασίας ratio habenda. Aurea est illa sententia *Sidon. Apollin.* l. 8. Ep. 4. *Modò tempus est seria legi, seria scribi; déque perpetuâ vitâ potiùs quàm memoriâ cogitari; nimiúmque meminisse, nostra post mortem non opuscula, sed opera pensanda.*

[d] Lex *Solonis*, Μὴ ἐξεῖναι ἀργὸν τρέφειν οἰκέτην.

Od. 24.

1 [a] P*Arca funesta, quam nullus fugit, quicunque natus fuerit.*
2 [b] *Sic tu quidem neque mortuus nomen amisisti, sed tibi*
Omnes apud homines fama erit bona. (*semper*
3 ——— [c] *Idcirco illi fama nunquam peribit*
Suæ virtutis; facient autem terrestribus hominibus *cantilenam*
Dii immortales gratam prudenti Penelopæ.
4 [d] *Haud sanè ideò ut ignavus sis* nihilq; agas *alit te herus* tuus.
5 *Dormi molliter, hic enim mos est senum.*
6 *Tunc te* [e] *benè donis remuneratum dimisisset*, (cere *inceperit.*
Et hospitio bono: ità enim fas est rependere ei *quicunq;* benefa-
7 [f] *Omninò oportet festinare utique* & pensum urgere.
8 *Jupiter pater,* [g] *certè adhuc estis Dii in magno Olympo,*
Si reverà proci scelera sua & improbitatem luerunt.

[a] 2 *Sam.* 14. 14. Omnes morimur, &c. *Heb.* 9. 27. Statutum est hominibus semel mori.
[b] *Psal.* 112. 6. In memoria æterna erit justus. *Prov.* 10. 7. Memoria justi cum laudibus.
[c] *Vid. locos SS. ad Gnomen præcedentem.*
[d] 2 *Thess.* 3. 10. Si quis non vult operari, nec manducet. [e] 2 *Sam.* 2. 6. Reponam vobis beneficium hoc, qui hanc fecistis rem. *Luc.* 6. 38. Date, & dabitur vobis, mensuram bonam, &c. [f] *Prov.* 22. 29. Vidisti virum velocem in opere suo? coram regibus stabit. *Rom.* 12. 11. In opere non pigri. [g] *Psal.* 9. 16. Notum se fecit Dominus judicio quod exercuit, cùm suo ipsius facto illaqueatus est improbus.

κέτλω. Apud *Athenienses* (etiam & *Sardoos*, teste *Ælian.* Var. Hist. 4. 1.) ἀεγίας ἦς δίκαι. *M. Basil.* Ἀεγία κακοεργίας ἀρχή. *Cyrus* apud *Xenoph.* Ὡς χαλεπὸν μὲν ἐςὶ ἕνεκα ἄνθρωπον ἀεγὸν τρέφεσθαι, &c. Non ἀργίης, sed ἔργȣ ἕνεκα aluntur servi: imò ἔργον non minùs necessarium τῷ οἰκέτῃ, quàm aut κόλασιν aut τροφὴν statuit *Aristot.* in Oeconomicis.

[e] *Julian.* Orat. 2. *Galen.* de Sanitate tuendâ l. 5. apud *Beverovic.* de Vit. Term. ubi vir doctiss. per μνημονικὸν ἁμάρτημα *Nestorem* posuit pro *Laerte*, quem sc. *Ulysses* filius hìc alloquitur. Quod verò *Homerus* hìc de Senibus, id de felibus alicubi dixit *Theocritus.* Αἱ γαλέαι μαλακῶς χρῄζοντι καθεύδειν. Senes quietem & otium desiderant, Ὁ μὲν χειμὼν σκέπης, τὸ δὲ γῆρας ἀλυπίας δεῖται. *Socrat.* apud *Stob.* *Juvenum siquidem virtus præsumptione laboris animatur: sola senum vita est, quietis invenisse remedia.* Cassiodor. Var. l. 5. Epist. 25. Ἡ γὰρ δίκη, &c.] Imitari videtur *Magnus Basil.* Homil. πρὸς τοὺς νέους, &c. (observante Magno Grotio) Ἡ γὰρ δίκη ἐςὶ κολάκων.

[f] Καὶ δόμεν ὅς κεν δῷ· & Δώτῃ μέν τις ἔδωκεν. *Hesiod.* Χάρις χάριν γάρ ἐςιν ἡ τίκτουσ' ἀεί. *Soph.* Ajace. Duos hosce locos ex *Hesiod.* & *Soph.* quando hùc adduxeram, inveni posteà hìc apud *Eustath.* Nos vulgò, *Beneficium beneficium postulat*: & quidem Αὐτῷ τῷ μέτρῳ, καὶ λώϊον, uti rectè monet idem Vates *Ascræus.* Ἐχόντι τοίνυν πρέπει νόῳ τὸ εὐεργετῶν ὑπαυλιάσαι. *Pind.* Pyth. 5. *Improbus est homo, qui beneficium scit sumere, & reddere nescit.* Plaut. Pers. Ὅτις ὑπ.] εὐεργεσίας sc. qui inceperit, qui prior dederit, qui beneficio provocaverit. Notetur elegans γοργότης & βραχυλογία, ἢ γ.θ.δ.ύ. *ità enim æquum est ei rependere, qui prior,* &c. ¶ Ὑπάρχειν hìc ἀντὶ τοῦ προκατάρχειν (quod οἱ μεθ' Ὅμηρον & κατάρχειν dicunt) estque ἅπαξ εἰρημένον *Hom.*

quanquam

quanquam apud πεζογράφοις frequens, cum gen. vel accus. sequente.

g Ποιεῖν (δεῖ) τὰ δόξαντα μετὰ σπουδῆς. *Demosth.* Phil. 1. *Diu delibera, fac citò.* Sen. Nam, *Mora trahit periculum,* & *-Mora sæpè malorum, Dat causas.* Manil. *Tolle moras; semper nocuit differre paratis.* Lucan. Οὐκέτ' ὀκνεῖν καιρὸς, ἀλλ' ἔργων ἀκμή. *Soph.* Electr. Χρὴ σπεύδειν, famulos inprimis & ministros. Unde ὀτρηροὺς θεράποντας subinde vocitat *Homerus.* Sed & Duces etiam & Imperatores: unde *Q. Curt.* de *Alexandro* (l. 5.) *Nullam virtutem regis istius magis quàm celeritatem laudaverim.* Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει. *Hesiod.* Ἀεργίας γὰρ πρόφασις ἡ ἀναβολή. *Simplic.* in *Epict.* & Τὸ μέλλον ἴσον ἀπραξίᾳ. *Eurip.* Orest. Ergo *festinandum,* sed *lentè,* uti monet idem *Tragicus,* Σπεῦδε βραδέως.

h Ex hoc loco (opinor) desumpta solennis illa formula, quâ *Deos esse* exclamabant, quoties aut bonis benè, aut malis malè erat, aut etiam res utcunque ex voto fluebant. *Liv.* l. 3. *Dum pro se quisque Deos esse, & non negligere humana fremunt.* Manlius Torquatus apud eundem, l. 8. *Est cœleste numen; es, magne Jupiter.* Egregiè *Claudian.* de pœnâ Rufini, *Absolvitque Deos.* Nec minùs sallè quàm scitè *Stratonicus* apud *Athen.* l. 8. cùm videret trabis ruinâ improbum quendam hominem oppressum & occisum, Ἄνδρες, inquit, δοκῶ εἰσὶ θεοί· εἰ δὲ μὴ εἰσί, δοκῶ εἰσί lepidè viz. ludens in ambiguitate vocis δοκῶ. Contrà, Θεῶν ὄνειδος τοὺς κακοὺς εὐδαιμονεῖν. Incert. apud *Grot.* excerpt. Vetus & perpetua hæc querela de providentiâ.

9 i Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντῃ.
10 k Ἡμεῖς δ' αὖ παίδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν, καὶ τ' ἀλλήλους φιλέωμεν,
Ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔστω.
11 l Καὶ πολλοὶ πρὶν ἐόντες, ἀναγκαῖοι πολεμισταί.
12 m Μήτι καταισχύνειν πατέρων γένος, οἳ τὸ πάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠνορέῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.

i *Fama malum, quo non velocius ullum.* Virgil. *Fama— Spargitur in turmas solito pernicior index, Cùm lugenda refert.* Stat. Pap. Theb. 3. ¶ Ὄσσα, κληδὼν· καὶ φήμη. *Hesych.* Etiam θεὰ μυθικὴ apud *Hom.* Vid. supr. *Od.* α. Gnom. 10. Obiter hic notetur παρήχησις, seu παρονομασία, ὦκα ᾤχετο.

k Ἔκλησις· ἡ ἄγαν λήθης (κατ' ἐπίτασιν προθέσεως) ὃ δὴ μάλιστα εἰρήνης αἴτιον. *Eustath.* qui & hùc adducit illud ex *Euripid.* quanquam celato nomine autoris. Ὦ πότνια λήθη τῶν κακῶν ὡς εἶ σοφή! Concinit Vates *Thebanus* Olymp. 2. Τῶν δὲ πεπραγμένων ἐν δίκᾳ τε καὶ παρὰ δίκαν (qualia multa sc. in bello φιλεῖ γίνεσθαι) λάθα πότμῳ σὺν εὐδαίμονι γένοιτ' ἄν. Et sanè finito bello præsertim civili (uti hic inter *Ithacenses*) firmissimum pacis fundamentum est ἡ τῶν προγεγενημένων ἔκλησις, seu ἀμνηστία, seu ἀμνησικακία. Quam & simpliciter ἀμνηστίαν appellant *Græci,* præsertim Historici. Insigne inprimis erat illud apud *Athenienses* τὸ ψήφισμα τῆς ἀμνηστίας, vulgò *Actus Oblivionis,* ἐπὶ τοῖς τριάκοντα, cujus meminêre inter alios *Lysias, Andocides, Xenophon, Plut. Cic.* & *Valer. Max.* quorum postremus loquens de *Thrasybulo* lib. 4. cap. 1. *Plebiscitum,* inquit, *interposuit, nequa præteritarum rerum mentio fieret: Hæc oblivio, quam Athenienses* ἀμνηστίαν *vocant, concessum & labentem civitatis statum in pristinum habitum revocavit.* Æschin. c. Ctesiph. Ἔσωσαν τὴν πόλιν τὸ κάλλιστον ἐκ παιδείας ῥῆμα φθεγξάμενοι, μὴ μνησικακεῖν. Prudenter itaque *Cic.* Oratione habitâ in Senatu statim post occisum *Cæsarem, Romanos* exemplo *Athenensium* ad ἀμνηστίαν hortatur; Τὰ μὲν γεγενημένα ταῦτα χαλάζης τε τινὸς καὶ καταχλυσμοῦ τρόπον συμβεβηκέναι νομίζοντες λήθῃ παράδοτε. Adeóque ἔπεισε τὴν γερουσίαν μηδένα μηδενὶ μνησικακῆσαι ψηφίσασθαι. *Dio Cass.* lib. 41. Salutare quidem hoc Senatusconsultum de oblivione præteritorum malorum, si quàm tempestivè latum, tam religiosè servatum fuisset. Ἐγὼ νομίζω κρατίστας μὲν τὰς διαλλαγὰς καὶ πρεπωδεστάτας συγγενέσι καὶ φίλοις πρὸς ἀλλήλους, ἐν αἷς οὐδὲν ἔστιν ἔγκοτον, οὐδὲ μνησίκακον, &c. *Dion. Halic.* Rom.

Vetus Poeta apud *Cic.* de Natura Deorum l. 3. *Nam si curent* (Dii sc. res humanas) *bonis benè sit, malis malè; quod nunc abest.* Ovid. *Esse Deos credamnè?* Lucan. *Sunt nobis nulla profectò Numina; cùm cæco rapiantur singula casu, Mentimur regnare Jovem.* Martial. *Credimus esse Deos?* & *Selius* ille Atheus apud eundem ex sua ipsius prosperitate probat, *Nullos esse Deos, inane cœlum.* Sil. Ital. *Estis ubi, Superi?* Eurip. Ὦ Ζεῦ, τί λέξω; πότερά σ' ἀνθρώπους ὁρᾷν; Id. Elect. Ἦ χρὴ μηκέθ' ἡγεῖσθαι θεοὺς, Εἰ τἄδικ' ἔσται τῆς δίκης ὑπέρτερα. Id. *Iphig. Aul.* Εἰ δ' εἰσὶ θεοὶ, δίκαιος ἂν ἀνὴρ σύ γ' Ἐσθλῶν κυρήσεις. Alius in hoc argumento passim laudatus, Τολμῶ καλεῖπεῖν μήποτ' οὐκ εἰσὶν θεοί· Κακοὶ γὰρ εὐτυχοῦντες ἐκπλήττουσί με. Hinc & *Diagoras* ille Atheus ideò primùm Deos esse negabat, ὅτι ἠδικήθη ὑπό τινος ἐπιορκήσαντος, καὶ μηδὲν ἕνεκα τούτου παθόντος. *Sext. Empir.* adv. Mathem. l. 8. Et *Diogenes* Cynicus dicere solebat, *Harpalum, qui temporibus illis prædo felix habebatur, contra Deos testimonium dicere, quòd in illa fortunâ tamdiu vixerit.* Cic. loco suprà laudato. Nec minùs impia & athea vox illa *Dionysii* de seipso prosperè navigante (apud eundem ibidem) *Videtisne* (*inquit*) *amici, quàm bona à Diis immortalibus navigatio sacrilegis detur?* Vid. plura hanc in rem ibi, & apud *Sen.* de Provid. *Lucian.* Jove Confut. *Plotin.* Ennead. 3. l. 2. *Simplic.* Comment. in *Epict.* c. 38.

9 *Fama utique nuncia citò per urbem ibat passim.*
10 [h] *Nos autem denuò filiorúmque fratrúmque cædis*
Oblivionem inducamus; hi autem se mutuò diligant
Sicut anteà; opulentia verò & pax abundè esto.
11 *Interdum etiam cani qui sunt* præ ætate, *coguntur pugnare.*
12 *Nè dedecoremus majorum genus, qui quondam*
Viribus ac robore excelluimus totum per orbem.

[h] *Jud.* 21. 23. Miserúntque nuntios ad filios Benjamin —& præceperunt eis, ut eos suscipe-rent in pace.

Rom. Antiqu. l. 3. Πλοῦτος δὲ, &c.] Εἰρήνη καὶ πλοῦτος ἔχοι πόλιν. *Theog.* Πλοῦτος καὶ Εἰρήνη (duæ *Aristophanis* Comœdiæ) Divitiæ & Pax, comites ferè individuæ. Unde Εἰρήνη βαθύπλουτος, ab *Eurip.* & *Aristophane* dicitur. Τίκτει δέ τε θνατοῖσιν Εἰρήνη μεγάλα πλοῦτον. Bacchyl. Ἀσφαλὴς δίκα καὶ ὁμότροπος εἰρήνα, ταμίαι ἀνδράσι πλούτου. *Pind.* Olymp. 13.

[i] *Necessitudo, quæ etiam timidos fortes facit.* Sallust. Conjur. *Catilin.* *Necessitate, quæ ultimum & maximum telum est, fortiores estis.* Liv. lib. 4. *Efficacior in adversis necessitas quàm ratio.* Curt. lib. 8. Τοὺς ἀσθενεῖς πολλάκις αἱ χρεῖαι ποιοῦσι πολεμικούς. *Nazianz.* Epist. 32. Καὶ ὑπὸ τοῦ ἤδη ἐπειγούσης τῆς ἀνάγκης μαχομένους, ὅπου καὶ τοὺς δειλοὺς ῥωμαλέους ἀπεργάζεται. *Tyo Duchat.* Bell. Sacr. l. 4. Δεινὴ γὰρ ἡ ἀνάγκη, καὶ ὁ ἀεὶ τῶν ἐσχάτων κίνδυνος ἱκανὸς θάρσος ἐνθεῖναί τινι καὶ μὴ πρόσθεν ἔχοντι φύσει. *Dionys. Halic.* Rom. Antiqu. l. 8. Et nescio annon huc respexerit *Virgil.* Æn. 9. *Canitiem galeâ premimus.* Et *Lucanus* de *Curione* (l. 4.) *Fortis virtute coactâ.*

[m] *Honestissimum est majorum sequi vestigia, si modò recto itinere præcesserint.* Plin. l. 5. Ep. 7. Et certè *Magnus verecundiæ stimulus est laus parentum: dum illis non patimur esse impares, quos gaudemus autores.* Cassiodor. Var. l. 9. Epist. 22. *Utcunque defecêre mores, Dedecorant benè nata culpæ.* Horat. l. 4. *Od.* 4. Si ergo à majorum virtute degeneras, nec piorum parentum vestigia premis, si πατέρων γένος αἰσχύνεις, & stirpis & familiæ probrum es & dedecus, & (quod *Augustus* apud *Suetonium* de prole suâ dixit) vomica & carcinoma: denique, *Si te*

Therſitæ ſimilem producat Achilles, profectò nil tibi proderit apud Deum, πατραγαθία, nec bonis parentibus naſci: ſiquidem ille (ut *Antigonus* apud *Plutarch.* in Apophtheg.) Ἀνδρα-

13 ⁿ Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
ʳ Υἱός θ' ὑιωνός τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχουσι.

ⁿ Εἰ ὁ πάππος ὑπὸ τῆς φύσεως ἀποδοθεὶς ἡμῖν, παρέσῃ τῷ τότε δικαστηρίῳ, οὐκ ἂν εἴποι, Τίς νύ μοι ἡμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι, νὴ Δία μάλα χαίρων, &c. *Sen.* Rhetor Controverſ. 31. ex *Nicete*, autore *Græco*, ad hunc *Hom.* locum alludens. *Proh Dii immortales! qui hic illuxit dies!* Cic. fragment. Orat. in L. *Piſ.* *O præclarum diem!* Id. *Salve feſta dies.* Mart. *Qualis nox fuit illa, Dii Deæque!* Petron. Arb. Satyr. *O diem lætum, notandúmque mihi candidiſſimo calculo!* *Plin.* l. 6. Ep. 11.

ʳ Υἱός θ' ὑιωνός τ'] Οὐκ ἔστι μείζων ἡδονὴ ταύτης πατρὶ, Ἢ σωφρονοῦντα καὶ φρονοῦντ' ἰδεῖν τινα τῶν ἐξ ἑαυτοῦ. *Menand.* apud *Stob.* Ἀρετῆς πέρι, &c.] Ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι. *Heſiod.* Φιλοτιμία δ' ἡ πρὸς τοὺς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ— Ἔρις οἶμαι αὕτη ἀγαθὴ, &c. *Apollon.* apud *Philoſtrat.* l. 4. *Certamen honeſtum, & diſputatio ſplendida: omnis eſt enim de virtutis dignitate contentio.* Cic. de Fin. l. 2. Ἀγαθὴ δ' ἔρις

γαθίας, ἐ παραγαθίας μισθὺς κ̀ δωρεὰς δίδωσι. Constantin. Manass. Synops. hist. Τὸν τῦ πατρὸς αἰσχυύοιλα τὸ γένΘ, κ̀ τὸ λέχΘ. Hom. suprà Il. ζ. Μηδὲ γένΘ πατέρων αἰσχυνέμδρ. Vid. ibi.

13 [i] *Quæ mihi dies hæc, Dii chari! certè admodum gaudeo; Filius nepósque de virtute certamen ineunt.*

[i] Prov. 10. 1. Filius sapiens lætificat patrem.

δ' ἔεις, *cùm invicem se mutuis exhortationibus amici ad amorem immortalitatis exacuunt.* *Plin.* l. 3. Epist. 7. Atque utinam profectò sopitis omnibus aliis litibus & controversiis sola in æternum glisceret hæc contentio, atque ità perpetuò invicem certarent de virtutis palma [ἀρετῆς πέρι] Καὶ πατέρες κ̀ τέκνα, κ̀ υἱέες, υἱωνοί τε, Καὶ παῖδες παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται. *Desinam* in hoc Voto: Cui εἴθε ὁ Θεὸς ἐπιθεῖν

ΤΕΛΟΣ.

INDEX SENTENTIARUM
Alphabeticus juxta Locos communes.

Concio,

non,

homines

Fortem

Ingratus,

præterita

nec

Musica, Musicus.

N.

Natura.

Navigatio

Necessitas

Negotia, Res

Nomen.

Nox, Vespera

Nuncius

Nuptiæ.

Pro-

S.

Sermonem

odium

Urbs,

Index

INDEX LOCORUM

S. SCRIPTURÆ,

Quibus Gnomæ Homericæ aut propè affines, aut non prorsùs absimiles.

	Cap.	Vers.	
Gen.	1	1	Il. σ 15
	1	3	Il. τ 12
	2	18	Il. κ 5
	3	6	Il. ξ 9
	3	19	Od. τ 2
	4	2	Od. ξ 9
	6	1	Il. ξ 9
	6	4	Od. ϑ 11
	8	21	Il. ι 25
	11	9	Il. β 20, Od. τ 8
	13	8	Il. υ 8
	17	1	Il. τ 4
	18	16	Od. ο 4
	19	14,15	Od. υ 11
	22	2	Il. ι 24
	23	4	Il. λ 2
	30	25	Od. α 5, ι 2, 3
	30	30	Od. δ 13
	31	44,50	Il. χ 7
	37	3	Il. ι 24
	42	36.	Il. ω 7
Exod.	4	10	Od. γ 4
	14	25	Il. ρ 5
	20	5	Il. λ 1
	20	7	Il. τ 13
	20	12	Il. ρ 11
	22	21,&c.	Od. ι 13, σ 11, 18. υ 8, φ 1
	33	20	Il. υ 2, 9 Od. π 7
Levit.	7	2,3,4,5	Il. ι 5
	19	12	Il. γ 7
	19	32	Il. ο 6, ψ 17
	19	33,34	Od. σ 11, 18. υ 8. φ 1
	22	21	Il. ω 14
Num.	5	14	Od. η 9
	5	19,&c.	Il. τ 14
	12	6	Il. α 4
	15	38,39	Od. δ 11
	16	26	Od. υ 11
	16	33	Od. μ 1
Deut.	1	17	Il. ψ 9
	5	32	Od. μ 9
	9	19	Od. β 3
	10	18,19	Od. ι 7
	17	12	Il. α 3
	19	3, 4	Od. ψ 5
	28	50	Il. ω 6
	30	19	Il. ρ 12
	31	8	Od. η 2
Jos.	1	9	Od. γ 16
	7	21	Il. ξ 9
	23	10	Il. ι 4
Judic.	5	31	Od. α 4
	6	12	Od. γ 16
	8	18	Il. γ 11, ω 10
	8	21	Il. λ 7
	9	2	Il. β 9, Od. φ 13
	9	13	Il. ξ 10
	9	16,&c.	Od. β 11
	12	3	Il. ι 15
	16	28,&c.	Il. χ 10
	18	5	Od. π 15

	Cap.	Vers.	
	18	25	Od. ι 14
	19	9	Il. η 6
	21	13	Od. ω 10
1 Sam.	1	8	Il. ω 4, Od. κ 13
	2	3	Il. θ 5
	2	7	Od. π 10
	2	25	Il. β 22, Od. π 10
	2	26	Il. λ 12
	4	8	Od. ι 11
	4	9	Il. ϑ 1
	8	5	Il. β 9
	14	4	Od. μ 9
	14	25,29,&c.	Il. τ 7
	16	1	Il. ψ 3
	16	17	Od. ρ 17
	16	23	Il. ι 7
	17	14	Il. λ 5
	17	47	Il. δ 2, Od. ρ 7
	18	1	Il. σ 2
	24	20	Il. ψ 14
	25	3	Od. ο 11
	25	17	Il. υ 15, χ 4
	25	35	Od. λ 5
	30	1, 2	Il. ι 30
	30	24	Od. ι 4
2 Sam.	1	20	Il. α 13
	2	6	Od. ω 6
	2	26	Il. τ 10
	10	12	Il. ζ 1, μ 4, ο 12, ρ 15
	11	25	Il. ρ 9, σ 13, Od. λ 15
	12	23	Il. ω 20. Od. δ 18
	14	14	Il. ζ 19, ι 21, Od. υ 1
	15	31	Od. ψ 1
	17	14	Od. κ 2
	18	3	Il. ι 4
	18	18	Il. π 8
	19	37	Od. η 7
	20	22	Od. χ 3
	24	14	Il. ρ 6, Od. μ 9
	24	15,17	Il. ω 3
	24	23	Od. ρ 19
1 Reg.	2	44	Od. χ 5
	8	1	Il. β 2

	Cap.	Vers.	
	8	38,39	Il. ι 26
	12	6	Il. β 2
	12	13,14	Od. κ 2
	14	6	Il. σ 1
	14	11	Od. γ 13
	20	11	Od. χ 6
	21	5	Od. κ 13
	22	5, 6	Od. π 15
	22	8	Il. α 7
	22	34	Il. ρ 16
2 Reg.	5	7	Od. π 9
	6	33	Od. ϑ 26
	7	4	Od. μ 11
	11	1	Od. π 14
	12	2	Od. γ 14
	14	5	Od. α 12, γ 9
	14	10	Od. σ 16
	18	25	Od. β 12
	19	29	Od. ι 5
1 Paralip.	10	13	Od. α 2
	29	11,12	Il. ρ 10, Od. γ 4, ρ 7
2 Paralip.	10	13,14	Il. ψ 10
	13	12	Il. ε 13
	19	2	Od. κ 5
	20	2	Il. ϑ 3
	25	8	Il. ο 11, Od. π 10.
	28	9	Od. ρ 31
Ezr.	9	6	Od. ρ 31
	10	2	Od. π 4
Nehem.	4	9	Il. ϑ 13
	4	14	Il. ρ 8
	7	3	Il. κ 4
Esth.	1	8	Od. ϑ 2
	1	22	Od. α 20
	5	6	Il. ξ 4
Job	1	5	Il. ι 25
	1	16	Il. τ 16
	1	17,18	Il. π 3
	1	21	Od. τ 3
	2	3	Il. υ 10
	2	4	Il. ι 20

INDEX LOCORUM S. S.

Rr 3 *Efai.*

INDEX LOCORUM S. S.

INDEX VOCABULORUM

HOMERICORUM

Quæ in hoc Opere explicantur.

A.

Ἀντιάασθαι

B.

Γ.

Δ.

E.

Νεμεσσητὸν

N.

Ξ.

O.

Π.

Πλαγκτοσύνη

Τοξότα

APPENDIX

CONTINENS

SYLLOGEN TESTIMONIORUM

DE

HOMERO:

Ex variis Autoribus, quâ Antiquis, quâ Neotericis collectam.

AD LECTOREM.

EXhibemus en tibi (benigne Lector) Testimoniorum Syllogen & Sylvam, uberem satis & copiosam, congestam sc. ex utriusque linguæ Scriptoribus, tum priscis, tum modernis, tum sacris tum profanis; qui singuli ad hoc *Homeri* Encomiasticon Symbolam suam contulerunt. Ex variorum adeò Autorum Elogiis, tanquam ex tot floribus hinc indè sparsis, & in unum collectis Corollam Poetæ nostro contexuimus. *Cui bono?* inquies, & *Quis eum vituperat?* Imò, ut ad posterius istud priùs respondeam (ὕστερον πρότερον Ὁμηρικῶς) quia nemo unquam in omni ætate repertus est, uno fortè excepto *Zoilo*, qui eum vituperaverit, quin potiùs prono amne in ejus laudes fuerit delatus, idcircò operæ pretium duxi hos flores in unum fasciculum colligere. Etenim (ut *Cassiano* illi, quod prius erat objectum, etiam aliquid reponam) tot in unum concurrentes calculos, junctáque suffragia, tot unius hominis Encomia & Elogia ex variis Autoribus, tam Antiquis quàm Neotericis desumpta in unam Synopsin redigere, tibíque ob oculos ponere, nec inutile prorsus, nec injucundum fore existimavi. Quòd si tu aliter sentias, esto; integra tibi res relinquitur, ut liceat pro libitu tuo hanc Appendicem sicco pede præterire; utì & sequens Carmen ad *Zoilum*; quod, licèt lectu indignum, tamen Coronidis loco tanquam Epilogum huic Testium Catalogo subjungere visum est.

Vale.

ELOGIA,

SEU

TESTIMONIA

DE

HOMERO.

Achilles Tat. Ad *Arati* Phænom.

Ἥρμοζε δὲ μεγάλῳ ποιητῇ περὶ μεγάλων εἰπεῖν Ὁμήρῳ --- παρεισφρεῖ δέ τι καὶ περὶ τῶν ὅλων, καὶ περὶ τῶν ἄστρων τινὰ λέγων Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι, &c. Ἄρκτον θ', ἣν καὶ, &c. Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντα, &c. ἐκ γὰρ τούτων τὰς προφάσεις ἔλαβον οἱ ὕστερον περὶ τούτων πραγματευσάμενοι, &c.

Ælianus Var. Hist. l. 13. c. 22.

Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ κατασκευάσας Ὁμήρῳ νεὼν, &c.

Æschines Orat. in *Timarch.*

Λέξω δὲ πρῶτον μὲν περὶ Ὁμήρου, ὃν ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις καὶ σοφωτάτοις τῶν ποιητῶν εἶναι τάττομεν.

Æschylus *Dicere solebat suas Tragœdias esse* μικρά τινα τεμάχια τῶν μεγάλων Ὁμήρου δείπνων. Athen. Plutarch. alii.

Agellius Noct. Attic. l. 6. c. 2.

Homerus *sapientissimus, & antiquissimus Poetarum.*

Alciatus

Alciatus A.

Prætermiſſ. l. 2.

Admonet & nos ſummus apud eos Poetarum Homerus.

Idem Diſpunct. l. 1.

Ut apud præcipuum Poetam ſcriptum eſt, Ἔνθ' ἐμὲ πλῆθον ἐόντα, &c.

Alcidamas

Apud *Ariſtot.* Rhet. l. 3. c. 3. appellavit

Τὴν Ὀδύσσειαν καλὸν ἀνθρωπίνου βίου κάτοπτρον.

Alexandr. ab Al.

Gen. Dier. l. 4. c. 15

Apud Chios *ænea moneta fuit, cui nomen* Homerus.

Ambroſius

De pœnitentia, l. 2.

Aiunt dixiſſe primum ſuorum Poetam; Ἦ τάχα χέρα ἔσομαι.

Ammianus Marc.

Hiſtor. l. 21.

Itidem ex ſempiternis Homeri *Carminibus intelligi datur, non Deos cæleſtes cum viris fortibus collocutos*, &c.

Anaxagoras

Apud *Diog. Laert.* l. 1.

Δοκεῖ δὲ πρῶτος τὴν Ὁμήρου ποίησιν ἀποφήνασθαι εἶναι περὶ ἀρετῆς καὶ δικαιοσύνης.

Antigonus Car.

Hiſt. Mirab. c. 28.

Ἱκανῶς δὲ καὶ ὁ ποιητὴς λέγεται περὶ πάντων ἐπιμελὴς καὶ πολυπράγμων. Ὁ γὰρ Ὀδυσσεὺς, &c.

Antipater — Anthol. Epigr. l. 4.

Εἰ Θεὸς ἐστιν Ὅμηρος, ἐν ἀθανάτοισι σεβέσθω,
Εἰ δ' αὖ μὴ Θεὸς ἐστι, νομιζέσθω Θεὸς εἶν.

Idem ibid. l. 1.

Ἔυρε φύσις, μόλις εὗρε, τεκοῦσα δ' ἐπαύσατο μόχθων,
Εἰς ἕνα μοῦνον Ὅμηρον ὅλην πρέψασα μενοινήν.

Apuleius — Miles. l. 9.

Prisca Poeticæ divinus Autor apud Graios. Et alibi, *Multiscius, & omnium peritus.*

Arcesilaus — Apud *Diog. Laert.* l. 4.

Ἀπεδέχετο πάντων μᾶλλον Ὅμηρον, οὗ καὶ εἰς ὕπνον ἰὼν πάντως τι ἀνεγίνωσκεν, ἀλλὰ καὶ ὄρθρου, λέγων ἐπὶ τὸν ἐρώμενον ἀπιέναι, ὁπότ' ἂν βούλοιτο ἀναγνῶναι.

Aretinus L. — De Studiis & Literis.

Quid Homero *deest, quò minùs in omni sapientia versatissimus existimari possit? ejus poesim quis neget totam complecti doctrinam viventium, quam contendunt in belli tempora, pacisque divisam?* &c.

Aristides — Orat. To. 3.

Ἄριστος ἐπῶν ποιητὴς Ὅμηρος.

Aristophanes — Ranis.

Ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος ἀπὸ τοῦ τιμὴν καὶ κλέος ἔσχε, πλὴν τοῦδ' ὅτι χρήστ' ἐδίδαξε;

Aristoteles

De Arte Poet.

Θαυμάσιος Ὅμηρος παρὰ τοὺς ἄλλους. *Iterum*, Μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὃ δεῖ ποιεῖν αὐτόν. *Iterum*, Λέξει καὶ διανοίᾳ πάντας ὑπερβέβληκε.

Artemidorus.

Onirocritic. l. 1. c. 28.

Τὸ δὲ δοκεῖν τετυφλῶσθαι ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς ---ποιηταῖς ἄριστον· δεῖ μὲν γὰρ αὐτοῖς πολλῆς ἡσυχίας μέλλουσι ποιεῖν τὰ ἔπη· μάλιστα δ' ἂν οὕτως ἐν ἡσυχίαις γένοιντο, εἰ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὄμματα, μήτε περιέλκοιντο μήτε ὑπὸ σχημάτων, μήτε ὑπὸ χρωμάτων ---λόγος δέ τις ἔχει, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος τυφλὸς ἦν.

Aschamus.

Epistol. l. 2. Ep. ad *Thom. Cantuar.* Archiep.

Homerus, Pythagoras, & Plato, *tres viri omnis doctrinæ, & ingenii principes.* Et aliquantò pòst. Homerus, Sophocles, & Euripides, *elegantis omnis doctæque poeseos, hic fons, illi duo flumina.*

Id Pædagog. l. 1.

Perpendat vitam prudentissimi peregrinatoris apud prudentissimum omnium, qui unquam linguâ locuti sunt, autorum, excepto duntaxat verbo Dei, h. e. Ulyssis *apud* Homerum.

Athanasius.

Orat. c. Gentes.

Γράμματα μὲν γὰρ ἐφεῦρον Φοίνικες, ποίησιν δὲ ἡρωικὴν Ὅμηρος.

Athenæus.

Dipnos. l. 1.

Ὅμηρος ὁρῶν τὴν σωφροσύνην οἰκειοτάτην ἀρετὴν οὖσαν τοῖς νέοις, καὶ πρώτην, ἔτι δὲ ἁρμόζουσαν, καὶ πάντων τῶν καλῶν χορηγὸν οὖσαν, βουλόμενος ἐμφῦσαι πάλιν αὐτὴν ἀπ' ἀρχῆς ---εὐτελῆ κατεσκεύασε πᾶσι τὸν βίον καὶ αὐτάρκη, &c. *Eadem extant apud* Suidam

dam *ex* Dioscoride.—Id. l. 2. Ὁ τῶν ποιητῶν βασιλεὺς Ὁδυσσεία, &c. *Et* l. 6. Ὁ σοφώτατος τῶν ποιητῶν.

Augustinus

De Civit. Dei. l. 3. c, 2.

Hoc enim nec ipse Homerus *facilè credidit, qui Neptunum quidem contra Trojanos, Apollinem autem pro Trojanis pugnantem facit, cùm illo perjurio ambos fabula narret offensos.*

Id. Confess. l. 1. c. 14.

Nam & Homerus *peritus texere tales fabellas, & dulcissimè vanus est.* Et quidem *dulcedine* carminis, & mellifluâ sermonis suavitate, & jucundissimâ denique rerum & verborum copiâ ac veritate *Homerus* cæteros omnes antecellit: *Vanitas* autem (siquidem id omne vanum dicendum sit, quod non directè ad *Christum* & pietatem tendit) ei cum reliquis Gentium Scriptoribus communis est.

Ausonius

Periochis in *Hom.* Il. & Od.

Ut divinum Poetam nihil, quod illustre fuerit, omisisse appareat, belli Troici causam, &c.

Barthius

Adversar. l. 47. (ubi *Jul. Scaligeri*, *Musæum* & *Virgilium Homero* præferentis, sententiam refutat.)

De Homero *illud dubitabile non est, universam poesin nihil unquam illi comparabile habuisse.* Et post pauca, (Homerus) *fons, doctor, magister, modimperator, unicúsque omnis poeseos Apollo.*

Basilius M.

Hom. Πρὸς τοὺς νέους, &c.

Πᾶσα ἡ ποίησις τῷ Ὁμήρῳ ἀρετῆς ἐστιν ἔπαινος, καὶ πάντα αὐτῷ πρὸς τοῦτο φέρει, ὅ, τι μὴ πάρεργον. *Quod &* Anaxagoras, Metrodorum *ad* Homeri *lectionem adhortans, anteà dixerat, inquit* Majorag. *Præfat. in* Hom. *Iliad.*

Baudius

Epist. Cent. 1.

Assentior enim & ausculto mirum in modum Phœbo vatum, canenti ex tripode, Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιος, *nôsti reliqua.*

Beverovicius

Medicinæ Encom.

Homerum *quóque, quem omnis sapientiæ fontem prædicant, medicinæ studiosum fuisse, autor est* Plutarchus.

Beza

Annotat. in Ep. ad *Rom.* c. 1. v. 5.

Quid prohibet, quin loquentem illum ipsum Homericum Agamemnonem *audiamus, & elegantissimis versiculis istis de* Trojanorum *perjurio conquerentem.* Εἴπερ γάρ τε καὶ αὐτίκ', &c.

Bodinus

Proœm. Method. Histor.

Cùm ex ipsis Homeri *fabulis, quæ historiæ ac veritatis imaginem præ se ferunt, tanta utilitas eruatur, quales ab historiâ fructus sperare oportet?*

Boganus

Epist. ad Lect. præfixâ *Homero* Ἑβραΐζοντι.

Homerum *me nunquam pœnitebit legisse iterum atque iterum, quique (ut puto) nullum habet inimicum præter ignorantem.* Et aliquantò pόst. *Ut dicam quod sentio, mihi videtur* Homerus *fuisse nihil aliud quàm* Sidus & occulti miranda potentia fati, &c.

Brodeus

Miscel. l. 6. c. 10.

Sunt qui Homericis *carminibus vim quandam inesse garriunt, librum verò Iliados quartum capiti suppositum quartanam febrem avertere; quibus ego bonam mentem opto.*

Budeus

Budeus

Annotat. in Pandectas.

Itaque fremant isti licet--nunquam tamen efficient, ut non hunc (Homerum *sc.*) Plinius *l.* 1. *literarum principem appellaverit. Et l.* 7. *ingeniorum fontem.---Idem in Epistolâ quâdam ad* Erasmum, Homerus *ingeniorum decus, &c.*

Id. Præfat. ad Libb. de Asse.

Homerus, *ingeniorum vertex, homines alphestas interdum appellavit, &c.*

Id. ejusdem Operis lib. 1. (itidem de *Homero* loquens.)

Rerum humanarum perspicacissimus æstimator, fons ingeniorum, Poetarum vertex.

Burtonus G.

Græc. Linguæ Histor.

Atque hic est tandem πολυθρύλλητος *ille,* καὶ πολυβόητος Homerus, *quem admirata sunt omnia secula, &c.*

Calcagninus

Epistolic. Quæst. l. 2.

An ego me putem magnum Poetam fore sine hoc scientiarum cinno? cùm videam apud Homerum *omnium disciplinarum seminaria, quæ Philosophi & jurisconsulti quasi oracula admirantur.*

Callimachus

Epigram. 8.

Τοῦ Σαμίου πόνος εἰμὶ, δόμῳ ποτὲ θεῖον Ὅμηρον
Δεξαμένου.———

Camerarius J.

Præfatione in *Homerum*.

Homerus *omnium seculorum atque gentium consensu vel unus propriam vel præcipuam hanc famam meritus*

consecutúsque est: cujus quidem versibus, nemo inter doctos reperitur, qui dubitet quin omnia ea de quibus praecepta artium tradi possint, vel designata vel expressa sint, &c. Sed vid. totam illam Præfationem quæ sanè legi dignissima.

Canterus G.

Nov. Lect. l. 5. c. 14.

Quamvis permulta sint in Homericâ *poesi insignia & admiranda, propter quæ meritò & Divinus à* Democrito *vocari Poeta, & ingeniorum palmam à Plutarcho accipere potuerit, unum tamen est quiddam, quod eum reliquis omnibus, quotquot unquam fuerunt, Poetis excellentiorem facit, &c.*

Cappellus J.

Vindic. pro *Is. Casaub.* l. 4. c. 12.

Homerum *exoticorum Scriptorum antiquissimum, & omnium elegantiarum, quibus veluti corollis exornant sua scripta recentiores Poetæ, parentem concelebrant antiquitatis admiratores.*

Casaubonus Is.

Comment. in *Pers.*

Duo illi omnis doctrinæ apices, Homerus *&* Virgilius.

Id. Not. in *Plin.* Epist.

Notum illud de summo Vate, ingeniorum principe; Ἔγραψεν μὲν Ὅμηρος, ἄεισε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων.

Id. Animadvers. in *Athen.* l. 9. c. 8.

Primus omnium pater elegantiarum Homerus.

Id. de Rom. Satyrâ. l. 2.

Qui omnis eruditionis fons, & norma semper est habitus (itidem de Homero loquens.)

Casaubonus M.

Notis in *M. Antonin.* l. 8.

Alludit Antoninus *ad fatalia illa dolia, quæ Poetarum ingeniosissimus & sapientissimus alicubi describit.*

Id. De nuperâ *Homeri* Edit. Dissertat.

Is ego sum, qui Homero *tantum tribuo, quantum hominem verecundum, & literarum amantem, ei, qui tot ætatum præscriptione princeps ingeniorum, bonarum omnium artium & doctrinarum seminarium, humanæ denique sapientiæ apex audiat, tribuere fas est.*

Id. Super Loco quodam *Hom. Od.* σ. Dissertat. quæ sic incipit.

Homeri *laudes non hic instituimus; quem quidem qui, non ut* Poetarum *tantùm, sed ingeniorum ab omni memoria principem, non suspiciunt, & admirantur, illi pudori suo quàm benè consulant, qui suum judicium (si tamen judicium dicendum est) tot ætatum consensui opponant, ipsi viderint. Cùm tot ætatum consensum dicimus, præstantissima ---- ætatis cujusque ingenia;* Philosophos, *Historicos,* Poetas *intelligimus; qui* Homerum *ut hominem supra quicquid à quoquam de homine dici possit, admirandum; & in quo vires suas natura summas semel experta sit, exquisitissimis verbis, & elogiis, uno ore prædicant. Ac ego quidem ità judico; qui* Homerum *contemnunt, vix illis pejus optari posse, quàm ut fatuitate suâ fruantur, ac constanter eum contemnant, ex cujus lectione tantos alii tum solidæ eruditionis, tum voluptatis honestissimæ fructus percipiunt.* Hoc Viri Clarissimi, nec minùs ob ἀνδραγαθίαν quàm πανραγαθίαν suspiciendi, testimonium tam prægnans, tam luculentum, tam illustre, licet aliquantò prolixius, omittere nullo modo potui, nec debui.

Caselius

Caselius

Rhetore, sive De Magistro dicendi. cap. 4.

Nemo secus sentit, quàm absque Homero *nec esse Magistrum Poetices, nec Poetam fieri.--Sed hoc minimum ex eo boni; est enim vitæ hominum informator, tuba virtutis, imò virtutis & præco divinus, & bonæ fidei Magister.*

Castilio

L. 1. De Curiali.

Homerum *animadvertite, qui Heroicorum Poetarum & tempore & excellentiâ primus putatur.*

Causinus

Eloqu. Sac. & Hum. Parallel. l. 1. c. 10.

Ortus plenioris eloquentiæ, siquis ritè repetat, est ab Homero; *nempe hic Orator, & planè Orator à* M. Tullio, *ab* Hermogene *Rhetorum præstantissimus, à cæteris uno omnium consensu magister eloquentiæ agnoscitur.*

Chassanæus

Catal. Gloriæ mundi parte 10. consid. 45.

(Ubi de Poetis) Inter Græcos excellentior est Homerus, *& inter Latinos est* Virgilius.

Cicero

L. 2. Divin.

Certè nemo similis Homeri.

Id. in Top.

Homerus *propter excellentiam, commune Poetarum nomen, apud Græcos efficit suum.*

Id. 5. Tusculan.

Traditum est Homerum *cæcum fuisse; at ejus picturam, non poesin videmus. Quæ regio? quæ ora? qui locus Græciæ? quæ species formæ? quæ pugna? quæ acies? quod*

quod remigium? qui motus animorum? qui ferarum non ità expictus est, ut quæ ipse non viderit, nos ut videremus effecerit?

Claudianus

In Epigram.

Ipse parens vatum, princeps Heliconis Homerus.

Clem. Alexandr.

Stromat. l. 5.

Ὅμηρος γιγνώσκειν φαίνεται τὸ θεῖον, ὁ ἀνθρωποπαθεῖς εἰσάγων τοὺς Θεούς.

Id. l. 6.

Εὕροις δ' ἂν καὶ Ὅμηρον τὸν μέγαν ποιητὴν ἐκεῖνα τὰ ἔπη, οἷον δὴ τρέφει ἔρνος ἀνὴρ ἐριθηλὲς ἐλαίης, &c.

Colerus

De Studio Polit.

Crediderim non minùs turpe fore homini Politico Homerum *non legisse, quàm fuit illi pædagogo, non habuisse, cui propterea colaphum impegit* Alcibiades.

Columella

Præfat. ad Libb. de Re Rust.

Nec parens eloquentiæ Deus ille Mæonius *vastissimis fluminibus facundiæ suæ posteritatis studia restinxerat.*

Cresollius

Mystagog. l. 4. c. 26.

Homerus, *qui omnigenæ eruditionis penu exposuit; ait faucibus inferorum odiosiorem esse, qui aliud sentit, aliud eloquitur.*

Id. Theatr. Rhetor. l. 3. c. 23.

Sophistæ gloriabantur sibi esse patrem Homerum. --*Itaque* Hippodromus *Sophista* Homerum *quidem aiebat* σοφιστῶν φωνήν, Archilochum *autem esse* πνεῦμα, *ut ab illo suavitatem, & inexplicabilem quandam varietatem, &c.* Et interjectis nonnullis, *Ab hoc igitur capiebant Sophistæ & νοήσεις mirabiles, & dictionum venustatem.*

Crucius Ja.

Epist. l. 1.

Ut Homerus *omnis eruditionis parens, de Oceano canit,* ἐξ οὗ, *inquit,* ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα, &c.

Cunæus

Animadv. in *Nonni* Dionys.

Homerus, *etsi in sublimi versetur genere, in quo perpetuus splendor & δεινότης est, tamen sæpè* τὸ χαρίεν *amat &* τὸ γλαφυρόν· *modò enim venustatem captat ex ipsis rebus, aliquando* ἐκ τῶν σχημάτων, καὶ ἐκ συνθέσεως, *sæpissimè* ἀπὸ τῆς λέξεως. *Nemo hoc ante illum tentaverat, nemo feliciùs illo: quare in hoc quóque, sicut in cæteris, imitati illum sunt quotquot posteà extitere optimi & summi scriptores.*

Cyrill. Alex.

Contra *Julian.* l. 1.

Ὅμηρον τὸν ποιητῶν ἄριστον. Et paulò pòst. Εἰ καὶ πολὺ λίαν πῃ αὐτῷ τὸ φιλόμυθον, ἀλλ' οὖν οὐκ ἀγνοηκότα παντελῶς εὑρήσομεν τὴν ἀλήθειαν· ἔφη γάρ που --- Οὐδ' εἴ μοι ὑποσταίη Θεὸς αὐτὸς Γῆρας ἀποξύσας θήσειν νέον ἡβώοντα· Τὸ γάρ τοι [Θεὸς αὐτὸς] οὐκ ἐφ' ἕνα θεῶν ἐν μύθοις πεπλασμένων τινά· αὐτὸν δὲ δὴ μόνον κατασημαίνειεν ἂν τὸν ἀληθῶς ὄντα θεόν. [Eadem ferè legas apud *Justinum Mart.* Parænet. ad Græcos.]

Dausqueius

Dausquceius

In *Sil. Ital.* l. 14.

Si solem Eridano *nimis improba fata dedissent,*
Mæonidem *Solem vellet uterque polus.*
Sol animus, Soles oculi, Sol totus Homerus,
Qui radiis hebetat signa minora suis.

Id. Notis in *Basil. Seleuc.*

Haustum è vatis ter maximi fontibus, Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος, &c.

Democritus

Apud *Dionem Chrysost.* Orat. de *Homero.*

Ὁ μὲν Δημόκριτος περὶ Ὁμήρου φησὶν οὕτως. Ὅμηρος φύσεως λαχὼν θεαζούσης, ἐπέων κόσμον ἐτεκτήνατο παντοίων· ὡς οὐκ ἐνὸν ἄνευ θείας καὶ δαιμονίας φύσεως, οὕτως καλὰ καὶ σοφὰ ἔπη ἐργάσασθαι.

Dempsterus

Indice Scriptorum, quem *Rosino* suo præfixit.

Homerus *primus sine exemplo, & supra fidem admirandus.*

Dilherus

Disputat. Philolog. l. 1. Disp. 5.

Homerus *fons sapientiæ* Hectora *appellat* ἀπόκοπον.

Id. ibid. Disp. 8.

Homerus *elegantiarum omnium pater.* Et rursus, *Locus huic parallelus est in* Homero, *omnis Paganæ sapientiæ fonte, apud quem multa mentio fit hospitalitatis.*

Id. ibid. Disp. 22. (ex *Vernuleio.*)

Ingeniorum ille, scientiarúmque fons Homerus, *& humana*

mana terminus admirationis: quem antiquitas veneranda ore patulo vomentem ità repræsentavit, ut defluentes ab ejus ore liquores ac flores in amphoris & canistris colligerent Philosophi, Jurisconsulti, Oratores, Astrologi, Poetæ, Medici, Pictores.

Dinnerus

Epith. Græc. Ep. Dedic.

Homerum *ceu principem, imò Deum & Regem* Poetarum, *in primâ classe & quasi acie collocavi*, Homerum, *inquam*, ἐξ ὅπερ πάντες ποταμοὶ, *&c. & vel* Justiniani *nostri testimonio* Patrem virtutis.

Dio Chrysost.

Orat. de *Homero*.

Ἀτεχνῶς γὰρ οὐκ ἄνευ θείας τύχης, οὐδ' ἄνευ Μουσῶν τε καὶ Ἀπόλλωνος ἐπιπνοίας δυνατὸν οὕτως ὑψηλὴν, καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ προσέτι ἡδεῖαν γενέσθαι ποίησιν· ὥστε μὴ μόνον τοὺς ὁμογλώττους, &c, ὁπότε καὶ παρ' Ἰνδοῖς ᾄδεσθαί φασιν τὴν Ὁμήρου ποίησιν, μεταβαλόντων αὐτὴν εἰς τὴν σφετέραν διάλεκτόν τε καὶ φωνήν.

Id. Orat. 2. de Regno.

Τὴν δέ γε Ὁμήρου ποίησιν μόνην ὁρῶ τῷ ὄντι γενναίαν, καὶ μεγαλοπρεπῆ, καὶ βασιλικήν.

Id. Orat. De Dei cognitione.

Ὦ σοφώτατε τῶν ποιητῶν Ὅμηρε, πολὺ τῇ δυνάμει τῆς ποιήσεως, καὶ τῷ χρόνῳ προέχων. [Vid. & integram ejus Orat. de *Homero* & *Socrate*.]

Diodorus Sic.

Biblioth. lib. 3.

Μάρτυρα δὲ τούτων παρέχονται τὸν πρεσβύτατον σχεδὸν καὶ μάλιστα τῶν ποιητῶν θαυμαζόμενον παρ' Ἕλλησιν (Homerum *sc.*)

Id. lib. 16.

Μάρτυρα παρείχετο τὸν ἐπιφανέστατον, καὶ ἀρχαιότατον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον. Et rursus, Ἀρχαιότατον καὶ μέγιστον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον.

Diogenes Laert.

Proæm. ad Vitas Philosoph.

Οἱ δὲ σοφοὶ καὶ σοφισταὶ ἐκαλοῦντο· καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ποιηταὶ σοφισταί· καθὰ καὶ Κρατῖνος ἐν Ἀρχιλόχῳ τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον ἐπαινῶν, οὕτως καλεῖ.

Dionysius Halic.

Περὶ Συνθέσεως ὀνομάτων.

Ὃ ποιεῖν εἴωθεν ὁ δαιμονιώτατος Ὅμηρος, καίτοι μέτρον ἔχων ἕν, καὶ ῥυθμοὺς ὀλίγους, ἀλλ' ὅμως ἀεί τι καινουργῶν ἐν τούτοις καὶ φιλοτεχνῶν· ὥστε μηδὲν ἡμῖν διαφέρειν γινόμενα τὰ πράγματα ἢ λεγόμενα ὁρᾷν. Id. alibi. Ὅμηρος κορυφὴ ἁπάντων, καὶ σκοπὸς, Ἐξ οὗπερ πάντες ποταμοὶ, καὶ πᾶσα θάλασσα, Καὶ πᾶσαι κρῆναι ... Et alibi. Τῆς μὲν Ὁμηρικῆς ποιήσεως οὐ μίαν τινὰ τοῦ σώματος μοῖραν, ἀλλ' ἐκλύπωσαι τὸ σύμπαν, &c.

Dousa

Declam. in Umbram.

Umbram rebus omnibus antiquiorem esse necessum est, id quod Achillis *scutum depingentem principem* Poetarum Homerum *non latuit.*

Durantius Casell.

Variarum lib. 2. c. 18.

Solent Autores ejus rei nullum fuisse usum vel Iliacis *vel* Homeri *temporibus hoc argumento confirmare, quòd ejus apud* Homerum *nulla mentio, nec vestigium ullum extet; Quasi nihil prætermiserit* Homerus, *&c.*

Ennius

Fragment. Annal. l. 1.

In somneis mihi veisus Homerus *adesse Poeta*, [uti non male integrum illum versum legit, & restituit *P. Merula* in Commentar. Cic. *Somn.* Scipion. Quale de *Homero* scribit *Ennius*, de quo viz. sæpissimè vigilans solebat cogitare & loqui. Pers. *Sat.* 6.

Cor jubet hoc Ennî, postquàm destertuit esse

(vel ut ex vetustissimo exemplari legit vir doctus modò laudatus, *pavos quùm destitit esse*)

Mæonides, Quintus pavone ex Pythagoreo.

h. e. quùm jam destiterat *Homerus* esse pavus, *Quintus* verò *Ennius* ex eodem pavo, juxta *Pythagoræ* dogma de transmigratione animarum, factus esset Poeta *Homeri* similis; per hanc igitur μετεμψύχωσιν factus est *Ennius* apud Latinos, quod *Homerus* apud Græcos, i. e. præstantissimus Poeta, sc.

Ennius & sapiens, & fortis, & alter Homerus.

Horat. l. 2. Ep. 1.]

Eobanus Hess.

Inscript. Iliad. Hom. lat. carmine à se redditæ.

Poetarum omnium seculorũ longè principis Homeri *Ilias.*

Epiphanius

Adversus Hæres. l. 1. tom. 3.

Πόσοι πόσα λέγουσι περὶ Ὁμήρου; Ἄλλοι μὲν Αἰγύπτιον φάσκοντες, ἄλλοι δὲ Χῖον, &c.

Erasmus

In Adag. *Autor omnium & fons.*

Veluti si quis dicat superbiam omnium malorum parentem, fidem omnium virtutum fontem, Homerum *omnis poeseos patrem.*

Id. Tractat. De Ratione Studii.

Certè propter Poetarum *enarrationem, quibus mos*

mos est ex omni disciplinarum genere sua temperare, tenenda est fabularum vis; quam unde potiùs petas, quàm ab Homero, *fabularum omnium parente?*

Erotianus

Proœm. ad vocum *Hippocr.* Collect.

Γέγονεν ἀνὴρ Ὁμηρικὸς τὴν φράσιν, καὶ τὴν ὀνοματοποιΐαν εὐχερής, περιγράψαι καὶ διάνοιαν ἱκανός, &c.

Erythræus

Indice in Virgil.

Vates ingeniorum omnium, atque doctrinarum princeps & auctor Homerus, &c.

Eugubinus

De perenni Philos. l. 3. c. 1.

Homerus *qui pater fabularum est --- natura tamen instinctu sæpè Deum universalem -- nominavit.* Et post pauca, *Eundem quóque confessus est omnipotentem, largitorémque bonorum.*

Eunapius

In Ædesio.

Καὶ ὑπερεπήνει γε τὸν Ὅμηρον κατὰ ψυχήν, ὡς ὑπερφυές τι χρῆμα καὶ δαιμόνιον.

Euphorion

Vetus Poeta, Citante *Eustath.* ad Il. τ.

Μοῦσαι ποιήσαντο, καὶ ἀπροτίμαστος Ὅμηρος. [q. d. ἄψαυστος, inimitabilis, quem nemo attingere nec imitari possit, ἤγουν οὗ δυσχερὲς ἐφάψασθαι τῆς δυνάμεως, cujus vim & facultatem assequi arduum est & difficile. Dicit verò *Agamemnon* eo in loco *Briseida* fuisse ἀπροτίμαστον, h.e. ἀπρόσψαυστον, intactam à se atque illibatam. *Euphorion* ergo eleganter eodem verbo de *Homero* utitur, quo *Homerus* ipse longè alio in sensu usus fuerat.]

Eustathius

Euſtathius — Proæm. in Παρεκβολάς.

Ἔστιν ἀληθῶς βασιλικὸν πρᾶγμα ἡ Ὁμήρου ποίησις, καὶ μάλιστα ἡ Ἰλιάς καὶ παροιμία μέν τις κακῶν Ἰλιάδα φησίν· αὕτη δὲ καλῶν παντὸς ἐστιν Ἰλιάς——γέμουσα μυρίων ὧν ἄν τις εἴποι καλῶν, φιλοσοφίας, ῥητορείας, στρατηγικῆς εὐτεχνίας, διδασκαλίας τῆς περὶ ἠθικῶν ἀρετῶν, τεχνῶν ὅλως παντοίων καὶ ἐπιστημῶν, &c.

Faber P. — Agoniſt. l. 1. c. 31.

Ab Homero, *cujus in omnium vetuſtarum literarum genere apud omnes autoritas maxima, &c.*

Falkenburgius — Lect. & Conject. in *Nonni* Dionyſ.

Hoc loco, ubi tam præclara fit Dei Poet*arum* Homeri *mentio, &c.*

Federicus Urbin. Dux — In Muſæo ſuo, inter præſtantium virorum imagines, *Homero* ſubſcripſit, (*Nathan Chytr.* Variorum in *Europâ* Itinerum deliciis.)

Homero *Smyrnæo, cujus poeſin ob divinam diſciplinarum varietatem omnis ætas admirata eſt, aſſecutus nemo. Gratitudo P.*

Focanus — Diſſertat. de Studiis.

Parens ille & fons ſapientiæ & ingenuæ omnis doctrinæ Homerus.

Fromondus — Philoſ. Chriſt. de Anim. l. 2. c. 5.

Naturæ non minùs quàm carminis conſultus Homerus.

Galenus

Galenus — Exhort. ad Medic. & artes. c. 2.

Τοῦτον οἶμαι τὸν χρὴν νοήσας ὁποῖός ἐστιν αὐτῷ καὶ Ὅμηρος καὶ Ἱπποκράτης καὶ Πλάτων ---οὓς ἴσα καὶ τοῖς Θεοῖς σέβομεν, &c.

Gatakerus — Annotat. in *Antonin*. l. 9.

Eodem utitur argumento apud principem Poetarum *Phœnix, &c.*

Giphanius — Præfatione *Hom.* suo præfixâ.

Juris-consulti & Philosophi, maximè Politici hujus Poetæ (Homeri) *versib. tanquam oraculis uti solent.*

Gregorius Naz. — Epist. 3.

Τὸ λακωνίζειν οὐ τοῦτό ἐστιν, ὃ σὺ οἴει, ὀλίγας συλλαβὰς γράφειν, ἀλλὰ περὶ πλείστων ὀλίγας· οὕτως ἐγὼ βραχυλογώτατον Ὅμηρον λέγω, καὶ πολὺν τὸν Ἀντίμαχον· πῶς; τοῖς πράγμασι κρίνων τὸ μῆκος, ἀλλ᾽ οὐ τοῖς γράμμασι.

Heinsius — In *Hesiod.* Ἔργ. καὶ Ἡμ.

Humanæ sapientiæ princeps Homerus.

Id Lection. Theocrit.

Ille naturæ Genius Homerns.

Id. Notis in *Sil. Ital.*

Elegantiarum pater Homerus. Et rursus. *Elegantissimus omnium hominum* Homerus.

Heliodorus

Æthiop. Hist. l. 3.

Ὅμηρος, ὦ φίλε, ὑπ' ἄλλων ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω, καὶ πατρὶς ἔστω τῷ σοφῷ πᾶσα πόλις· ἦν δ' εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπὸς Αἰγύπτιος, καὶ πόλις αὐτῷ Θῆβαι αἱ ἑκατόμπυλοί εἰσι κατ' αὐτὸν ἐκεῖνον, πατὴρ δὲ τῷ μὲν δοκεῖν προφήτης, τὸ δὲ ἀληθὲς Ἑρμῆς. Et post nonnulla. Ταῦτα μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς μοι λέγειν ἔδοξας, τεκμαιρομένῳ τῆς τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀνειμένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ σύγκρατον, ὡς Αἰγύπτιον, καὶ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέχον, ὡς οὐκ ἂν οὕτω πάντας ὑπερβαλλόμενον, εἰ μή τινος θείας καὶ δαιμονίας ὡς ἀληθῶς μετέσχε καταβολῆς.

Heraclides P.

Allegor. Homer.

Καὶ χόρος οὐδὲ εἷς (Ὁμήρου sc.) ἄχρι γήρως, ἀλλὰ παυσάμενοι διψῶμεν αὐτοῦ πάλιν· καὶ σχεδὸν ἓν πέρας Ὁμήρῳ παρ' ἀνθρώποις ὃ καὶ τοῦ βίου· δι' ὧν σαφὲς οἶμαι καὶ πᾶσιν εὔδηλον, ὅτι οὐδεμία κηλὶς ἀγαθῶν μύθων τοῖς ἔπεσιν ἐνεσπείρηται, καθαρὰν δὲ καὶ παντὸς ἁγνεύουσαν λύσιν Ἰλιὰς προῆτη, καὶ μετ' ταύτην Ὀδύσσεια, σύμφωνον ἑκατέρα, περὶ τῆς ἰδίας εὐσεβείας κέκραγε φωνήν, Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.

Hermogenes

Περὶ ἰδεῶν To. 2. c. περὶ πολιτικοῦ λόγου.

Ἄριστος κατὰ πάντα λόγων εἴδη καὶ ποιητῶν ἁπάντων καὶ ῥητόρων καὶ λογογράφων Ὅμηρος.

Hermolaus Barb.

Epist. adversus Barbaros Philosophos (inter Epist. *Erasmi.*)

Sapientissimus Poeta Homerus *utriúsque virtutis laudem ei viro tribuit, in quo sapientissimi principis exemplum pingebat.* Et infrà eâdem Epist. *Obsecro te nihil putas sapientiæ esse in* Homero, Virgilio? &c. *annon videntur hi tibi meliùs Philosophari--quàm barbari hi cum rixantur, &c.*

Herodotu

Herodotus — Lib. de vitâ *Homeri.*

Καὶ αὐτὸν ἐπίμων, καὶ ἐν θωύματι εἶχον (*sæpè*) [ii sc. quibuscum versatus est. Sed non opus plura addere ex Patre Historiarum: certè enim satis amplum & honorificum testimonium præbere censendus est *Herodotus*, cùm integrum libellum de ejus vitâ scripserit.]

Hesych. Milesf. — De Viris doctrinâ claris.

Ὅμηρος ἱστορεῖται γενέσθαι τυφλὸς, ὡς μὴ πλησθεὶς ἐπιθυμίας ἣ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἔρχεται. Idem & *Suid.*

Heurnius J. — Mod. Stud. Medic. cap. 4.

Homerus *Musarum pater, & Poetarum rex.*

Hierocles — In Fragmentis nuper editis ex *Stobæo.*

Τί γὰρ ἂν γένοιτο κρεῖσσον καὶ ἄρειον κατὰ τὸν θαυμασιώτατον Ὅμηρον, ἢ ὅθ' ὁμοφρονέοντε, &c.

Hieronymus — Ep. ad Paulin.

Poetæ æmulantur Homerum, Virgilium, Menandrum, Terentium.

Id. Vit. S[ti] *Hilarion.*

Porrò mihi tanti ac talis viri conversatio, vitáque dicenda est, ut Homerus *quóque si adesset, vel invideret materiæ, vel succumberet.*

Himerius

Apud *Photium* in Biblioth.

Τὴν δὲ Ὁμήρου τὴν μεγάλην ἠχὼ τί τῶν ἀπάντων ἐξέμηνεν; οὐκ ἀνδρῶν δόξα;

Horatius.

De Arte Poet.

Quantò rectiùs hic, qui nil molitur ineptè?
Dic mihi Musa virum.———

Id. l. 1. Epist. 2.

Trojani belli scriptorem——— *(non,*
Qui quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid
Pleniùs & meliùs Chrysippo *&* Crantore *dicit.*

Humfredus L.

Præfatione in *Hom.* ad *Magdalenenses*, præfixâ *Hadr. Juni* Ἀμαλθ. Κέρ.

Homerus *autem quibus studiis excipi, quâ benevolentiâ debet? linguâ Græcissimus, antiquitate venerandus, nobilitate clarus, eloquentiâ admirabilis, omnium suffragiis omnium Græcorum optimus maximus. Nihil enim* Homericâ *linguâ ornatius, cultius, elegantius. Et* aliquantò infrà, versus finem ejusdem Epist. *Commendo igitur vobis* Homerum *nostrum --simili eloquentiâ quasi* Nestorem, *ut Poetarum Deum, ut Oratorem,* Quintiliani *judicio, copiâ dicendi, & brevitate etiam admirandum, ut sapientiæ magistrum, ut ducem belli peritissimum, ut regendæ Reip. præceptorem, & virum* βουληφόρον.

Jamblichus

De vita *Pythag.*

Aiunt sc. Pythagoram χρῆσθαι καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσιν ἐξειλεγμένας πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῆς.

Josephus

Contra Apion. l. 1.

Ὅλως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν οὐδὲν ὁμολογούμενον εὑρίσκεται γράμμα τῆς Ὁμήρου ποιήσεως πρεσβύτερον.

Isidorus Pelus.

Epist. l. 4. Ep. 30.

Ὅμηρον δὲ, ὃν ἐπὶ γλώττης ἔχεις, μάρτυρα προβαλοῦμαι, λέγοντα,

Αὐτοδίδακτός εἰμι, θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέθηκεν, ἤγουν, ὤπασεν ὀμφάς.

Εἰ τοίνυν ὁ ἐνθεαζόμενος παρὰ σοῦ ποιητὴς, -- &c.

Isocrates

Orat. ad *Nicoclem*.

Διὸ καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν, καὶ τοὺς πρώτους εὑρόντας τραγῳδίαν ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι κατιδόντες τὴν φύσιν τὴν τῶν ἀνθρώπων, &c.

Idem Orat. contra Sophist.

Ὅμηρος ὁ μεγίστην δόξαν ἐπὶ σοφίᾳ σχών.

Idem Orat. Panathenaicâ.

Ὅτι πλεῖον ἀπολελειμμένοι τῶν σῶν εἰσὶν ἢ τῆς Ὁμήρου δόξης, οἱ περὶ τὴν αὐτὴν ἐκείνῳ ποίησιν γεγονότες.

Julian Imper.

Misopog.

Ἔφη μοι πολλάκις ὁ παιδαγωγὸς, Ἱπποδρομίας ἐπιθυμεῖς; ἔστι παρ' Ὁμήρῳ δεξιώτατα πεποιημένη. λαβὼν ἐπέξιθι τὸ βιβλίον. Τοὺς παντομίμους ἀκούεις ὀρχηστάς; ἔα χαίρειν αὐτούς· ἀνδρικώτερον παρὰ τοῖς Φαίαξιν ὀρχοῦνται τὰ μειράκια, σὺ δὲ ἔχεις κιθαρῳδὸν τὸν Φήμιον, καὶ ᾠδὸν τὸν Δημόδοκον, &c. [Quid quòd ab eo sæpiusculè Ὅμηρος ὁ σοφὸς dicitur.]

Justinianus Imp.

Procem. Pandect.

Quia vestris temporibus talis legum inventa est permutatio, qualem & apud Homerum *patrem omnis virtutis* Glaucus *&* Diomedes *inter se faciunt dissimilia permutantes.*

Id. Institut. l. 1. non procul ab initio.

Quoties non addimus nomen, cujus sit civitatis, nostrum Jus significamus; sicuti cùm Poetam dicimus, nec addimus nomen, subauditur apud Græcos egregius Homerus, *apud nos* Virgilius.

Justinus Mart.

Cohort. ad Græc.

Ὡς ἔστιν ἡμῖν ἀπὸ τοῦ κορυφαιοτάτου παρ' ὑμῖν καὶ πρώτου τῶν ποιητῶν Ὁμήρου μανθάνειν.

Id. ibid.

Τῷ γὰρ ἑνὶ καὶ πρώτῳ θεῷ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸ κράτος ἁπάντων Ὅμηρος διὰ τῆς χρυσῆς ἐκείνης ἀναφέρει σειρᾶς.

Juvenalis

Sat. 11.

Conditor Iliadis *cantabitur, atque* Maronis
Altisoni dubiam facientia carmina palmam.

Lambinus

In *Horat.* de Arte Poet.

Eò maximè admirabilis est Homerus, *quòd nihil est in hujus vita consuetudine, moribúsque communibus positum, quod non aptissimè, ac pœnè dicam divinè expresserit.*

Langbainus

Langbainus

Notis ad Longin. ubi ad illa verba (Μόνος Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο) hæc habet.

*Subjungit hìc & alios summi viri (*Homeri *sc.) imitatores, quem eruditionis omnis promum condum lubenter agnoscunt antiqui. Rhetoricam ex eo deduxit* Telephus Pergamensis---*ad eum Geographiam refert* Strabo ; *ad eum Astronomiam. Et Poetæ patrem suum non inviti appellant, &c.*

Langius Jo.

Epist. Medic. l. 1. Ep. 41.

Zoilus *Homeromastix editis aliquot libris* Homerum *omnifaria doctrina fontem apud* Ptolemæum *Ægypti regem calumniatus est.*

Lascaris Const.

Carm. Εἰς τὸν Ὅμηρον.

———— Διὸς ἔκγονος, ἔδρακεν ὅσσα
Γαῖα, θάλασσα, ἀήρ, οὐρανὸς ἐντὸς ἔχει.
[Non ergo, quicquid fama mendax finxerit ;
Τυφλὸς γ' Ὅμηρος, οὔτε νοῦν, οὔτ' ὄμματα.]

Lemnius Si.

Præfat. in Odysseam ad *Ann. Montmor.*

Crede mihi, jactat nil Græcia *majus* Homero.
[Et paucis interjectis]
Smyrnæi *campos miratur* Græcia *vatis,*
Hoc etiam obstupuit decolor Indus *opus.*
Cantaber, *& gelidi Boreâ novere* Geloni,
Quíque bibit Nili *fontibus amnis aquas.*
Exemplis meliùs magno docet ille Platone,
Atque Stagiritæ *clariùs arte senis.*

Leo Allat.

Ep. Ded. præfixâ Libello de patriâ *Homeri.*

In earum (literarum) splendore velut primas ante alios tenens, caput non sine omnium admiratione extollit Homerus.

Id.

Longinus

Περὶ Ὕψους.

Τὸ Ὁμήρου παρείζει μεγαλοφυὲς ἐν τῷ (Οὐρανῷ ἐστήριξε κάρη, καὶ ἐπὶ χθονὶ βαίνει) τὸ ἐπ' οὐρανὸν ἐπὶ γῆς διάστημα· καὶ τοῦτ' ἂν εἴποι τις οὐ μᾶλλον τῆς Ἔριδος, ἢ Ὁμήρου μέτρον. [Fuit præterea *Longinus* iſte, Criticus & Rhetor inſignis, *Homeri* ſtudioſiſſimus: ſcripſit enim Ἀπορήματα Ὁμηρικά. Εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος. Προβλήματα Ὁμήρου, aliáque id genus plura.]

Lucanus

Pharſal. l. *9*.

Quantùm Smyrnæi *durabunt Vatis honores*,
Venturi me, téque legent.———

Lucianus

Jove Trag.

Ὅμηρός σοι δοκεῖ ἄριστος ποιητὴς γενέσθαι; καὶ μάλα, &c.

Id. Ver. Hiſt. l. 2.

Ποιητῶν δὲ τῇ μὲν ἀληθείᾳ παρὰ πολὺ ἐκράτει Ὅμηρος.

Id. Demoſth. Encom.

Οὐδ' Ὅμηρος ἐλλιπὴς ἀντιθέσεων, ἢ παρισώσεων, ἢ σχημάτων τραχύτητος, ἢ καθαρεύτητος, ἀλλ' ἔοικε φύσει ὑπάρχων τῇ δυνάμει τὰς ἀρετὰς ἐπιπλέκεσθαι.

Lucretius

Lib. 3.

Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus
Sceptra potitus ———   & alibi
———*ſemper-florentis* Homeri.

Lycurgus

Orat. adverſus *Leocratem*.

Βούλομαι δ' ὑμῖν καὶ τὸν Ὅμηρον παρασχέσθαι ἐπαινῶν· οὕτω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπουδαῖον εἶναι ποιητὴν, ὥστε νόμον ἔθεντο, καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων, μόνου τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη.

Lydiatus

Lydiatus

Disquis. Physiol. de Orig. fontium, &c.

Ethnici Philosophi in unius Homeri *poesi omnium artium principia quærunt.*

Macrobius

In Somn. *Scip.* l. 2. c. 10.

Homerus *divinarum omnium inventionum fons & origo.*

Id. Saturn. l. 5. c. 3.

Tria hæc ex æquo impossibilia judicantur, vel Jovi *fulmen*, *vel* Herculi *clavam*, *vel versum* Homero *subtrahere.*

Ibid. c. 13.

Non est erubescendum Virgilio, *si minorem se* Homero *vel ipse fateatur.*

Ibid. c. 16.

Homerus *omnem poesin suam ità sententiis farsit, ut singula ejus ἀποφθέγματα vicem proverbiorum in omnium ore fungantur.* Et post pauca. *Fortunam* Homerus *nescire maluit, & soli Deo, quem μοῖραν vocat, omnia regenda committit, adeò ut hoc vocabulum τύχη in nullâ parte* Homerici *voluminis nominetur.*

Magius Hier.

Miscellan. l. 3. c. 1.

Princeps Poetarum habitus semper est Homerus. Et iterum. *Illud accidit, quòd* Homerus *pro Deo est habitus, cui & templa dicata sunt, &c.*

Majoranus

Præfat. in *Eustath.* Rom. Edit. præfixâ, ad Jul. 3. P. M.

Itáque nemini mirum videri debet, nullum esse magni nominis vel Græcum vel Latinum scriptorem, qui vel maximum Philosophum, clarissimum Poetam,

 eloquentia

eloquentiæ parentem, inventionum originem, naturæ conscium, ingeniorum fontem, vitæ magistrum, θειότατον *atque* ἱεροτάτην, *& sine exemplo maximum,* Homerum *esse non prædicavit.*

Majoragius Præfat. in *Homeri* Iliad.

Nam & Apollinis *oraculum* Homeri *carminibus sæpè traditum legimus: & Philosophorum principes*, Plato *atque* Aristoteles, Homeri *testimonio frequentissimè utuntur; & ab* Homero, *tanquam omnis sapientiæ fonte, omnes Philosophantium sectæ promanârunt. Rhetores* Homerum *ità suspiciunt, ut eum omnibus eloquentiæ partibus exemplum & ortum dedisse fateantur. Grammatici, &c.*

Id. ibid.

Qui non Poeticâ *modò, sed Oratoriâ virtute est eminentissimus; néque ullum exstat Opus humanum, quod* Homericæ *poesi præferendum esse videatur.* Et post aliquammulta. *Quanta enim temeritatis & impudentiæ fuit* (Zoilum τὸν Ὁμηρομάστιγα hisce verbis perstringit) *eum damnare Poetam, quem omnes certatim sapientes summis in cœlum laudibus ferunt, quem omnes suspiciunt, admirantur, semper in manibus habendum censent, &c.* [Vid. integram illam Præfationem τοῖς φιλομήροις lectu dignissimam.]

Manilius Astronom. l. 2.

——— *Cujus ex ore profusos*
Omnis posteritas latices in carmina duxit,
Amnémque in tenues ausa est deducere rivos
Unius fœcunda bonis ———

Martialis Epigram. l. 5. Ep. 10.

Ennius *est lectus salvo tibi, Roma,* Marone,
Et sua riserunt secula Mæonidem.

[Nempe

[Nempe optima quæque ingenia, dum in vivis sunt, præsens ætas aut contemnit, aut fastidit, aut livore prosequitur.

Hi sunt invidiæ nimirum, Regule, *mores,*
Præferat antiquos semper ut illa novis.

uti ibidem queritur idem vates *Bilbilitanus. Et* Horat. Virtutem incolumem odimus, &c. *Et* (ni fallor) *Tacitus,* Vetera in laude, præsentia in fastidio sunt.]

Martianus Capell. De nupt. Philolog. l. 1.

Poetæque præcipuè Euagrium [vel potiùs, emendante Grotio, *Oeagrium, Orpheum* sc. *Oeagri* filium] *citharistam secuti, cæcutientisque* Mæonii *suaviloquam senectutem, &c.*

Martinius M. In Lex. Philolog. voce *Homerus.*

Homerus P*oeta inter Græcos celeberrimus, de cujus patria diversæ urbes certant,* (*Athenæ. Smyrna, Rhodus, Colophon, Salamin, Chios, Argos,*

Max. Tyrius Dissert. 16.

Ἔγωγε εἰς τὰς Ὁμήρου φωνὰς ἐμπεσὼν οὐκ ἔχων παρ' ἐμαυτοῦ τὸν ἄνδρα ἐπαινέσαι, ἀλλὰ κἀνταῦθα δεήσομαι αὐτοῦ ἐπιδοῦναί μοι τῶν ἐπῶν, ἵνα μὴ διαφθείρω τὸν ἔπαινον ψιλῷ λόγῳ, ἔξοχα δή σε βροτῶν, ὦ Ὅμηρε, αἰνίζομ' ἁπάντων. Ἤ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς παῖς, ἤ σέ γ' Ἀπόλλων. Ibid. aliquantò pòst. Ὅμηρος μὲν ἀποκηρύττεται φιλοσοφίας ὁ ἡγεμὼν τοῦ γένους. Et interjectis nonnullis. Καὶ οὐδὲν μέρος Ὁμήρῳ ἄθεον, οὐδὲ δυνάστου ἄπορον, οὐδὲ ἀρχῆς ἔρημον· ἀλλὰ πάντα μεστὰ θείων ὀνομάτων, καὶ θείων λόγων, καὶ θείας τέχνης.

Melanchthon Serm. de corrigendis Studiis.

Homerus *Græcis fons omnium disciplinarum.*

Id. in Encomio Eloquen.

Jam quæ scena res humanas veriùs repræsentavit, quàm Homeri *carmen? ut fieri nequeat quin obiter & rerum admiratione tangamur, cùm dictionem consideramus. Offerunt sese ultrò spectanda morum exempla, &c. Mihi quidem omnium, quæ hominum ingenia peperêre, nullum prudentius* Homerico *scriptum videtur.*

Minos Cl.

Commentar. ad Emblem. *Alciat.*

Sic enim Homerus ingeniorum vertex *quatuor illa prima* στοιχεῖα *inter se pugnantia, & sese mutuò producentia effinxit, sub nominibus* Jovis, Junonis, Neptuni, & Plutonis.

Modius F.

Præfat. in Lect. Novantiqu. suas.

Rectè ut hæc quóque inter se conjunxisse videatur princeps & deus Poetarum, cujus est illud, Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.

Moschus

Idyll. 3.

———————————Ὅμηρος
Τῆνο τὸ Καλλιόπας γλυκερὸν στόμα———

Muretus

L. 2. Orat. 12.

Nemo unquam repertus est, qui Homerum *præcipuum esse inter Poetas negaret.*

Musurus M.

Epist. præfixâ Etymolog. magno.

Οὐχ ἥκιστα δὲ τῶν πάντων Ὁμήρῳ, περὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ σπέρματα παρέσχοντι τοῖς ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει σοφοῖς.

Natalis Com.

Mythol. l. 1.

In hoc rursus hi Poetæ omnes conveniunt, quòd omnibus idem scopus, & ad unum finem omnem omnium intendunt, ut homines meliores efficiant. Idcircò Homerus *ut prudentem atque omnibus virtutibus cumulatum* Ulyssem *effingens, &c.*

Neander M.

Ep. Nuncup. *Luther*. Catech. Græcolat. præfixâ.

Homerus *Poetarum rex divinissimus, fons ingeniorum, primúsque doctrinarum & antiquitatis omnis parens.*

Idem Ep. Nuncup. *Tryphiodoro* suo præfixâ.

Homerus *ingenii cælestis vates. Pictor ipse sapientissimus, ac mirabilis architectus, multisciúsque, seu potiùs cunctarum rerum apprimè peritus* --- βασιλεὺς ποιητῶν θειότατος, *& de cujus amplissimis & splendidissimis cœnis omnes scriptores saturati, suas quisque particulas ad suos quosdam usus inde sibi decerptas domum retulerunt.* Et paulò pòst. *Veteres námque Reges etiam & principes* Homeri *scripta omnium fecerunt maximi, ut Poemata de virtute ac justitiâ conscripta, quæ ut vitæ ac morum, denique consiliorum, & actionum omnium normam ac regulam, sibi sequenda in omni vitâ existimabant. Ea adeò etiam familiaritèr ipsis nota fuisse, ex* Plutarcho, *&c. liquet; ut versus* Homericos *in omni vitâ, in omni sermone, quodcúnque etiam dicere vellent, ad quascúnque res, casus & eventus, qui in vitâ evenire solent, paratos ad manus & in numerato semper haberent.*

Nonius Marc.

In voce *Sifilare.*

Hujus rei auctor est venerabilis Homerus, *Il.* 14.
Ἀλλ᾽ ὁ μὲν ὣς ἀπόλοιτο, θεὸς δέ ἑ σιφλώσειε.

Nicetas

Nicetas Chon. — In Historiâ Gr. Imper.

[Summus (ut videtur) *Homeri* admirator, & imitator sedulus, nè dicam superstitiosus. *Homericas* enim tum voces tum phrases passim usurpat (quod mirum) etiam in soluta oratione. Unde hæc *Hier. Wolphii* de eo censura in Annotationibus.] *Aptior fuisset* Choniates *scribendo* Poemati, *quàm historiæ, propter* Homeri *diligentem imitationem.*

Nonnus — Dionys. Lib. 13.

——— Καὶ Ὅμηρον ἀοσσητῆρα καλέσσω,
Εὐεπίης ὅλον ὅρμον.

Origenes — Contra Celsum l. 7.

Ὁ τῶν ποιητῶν ἄριστος Ὅμηρος.

Id. Philocal. c. 19.

Ὁ ἐν ποιήσει θαυμαστὸς Ὅμηρος.

Orosius — Histor. l. 1.

In quo bello per decem annos cruentissimè gesto quas naves, quantósque populos idem turbo involverit atque afflixerit, Homerus Poeta *in primis clarus luculentissimo carmine palam fecit.*

Ovidius — Amor. l. 1. Eleg. 8.

Aspice Mæoniden, *à quo, ceu fonte perenni,*
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

Palingenius M. — Zodiac. Vit. l. 1.

Carminibus quamvis possis æquare Maronem,
Mæoniique *senis divinos reddere cantus.*

Panætius

Panætius

Apud *Ciceronem* Tusc. l. 1.

Plato à Panætio Homerus *Philosophorum appellatur, i. e.* (interprete *Phil. Pareo*, in Lexic. Critic.) *princeps & præstantissimus.* Ità enim

Pareus Phil.

Lexic. Critico.

Homerus *pro principe & præstantissimo, sicut &* Rossius.

Idem Narr. Hist. De vita & ob. D. *Davidis Parei.*

Ut ἀπὸ τῆς παρειᾶς *nomen* Pareus *denominativè formaverit* ὁ Παρεῖος, *sicut à Vatum maximo* Homero καλλιπάρηος Ἀθήνη *nominatur.* [Ubi tamen μνημονικὸν ἁμάρτημα à doctissimo viro admissum. Nec enim hoc epitheton *Minervæ* unquam tribuit Poeta, sed vel *Helenæ*, vel *Briseidi*, vel si fortè alii.]

Pareus Dan.

Spicileg. in *Quintil.*

De cujus eloquentissimâ Rhetoris patriâ non secus inter scriptores disceptatur, atque olim de maximo illo Vatum Homero *contendebant septem illæ famigeratissimæ urbes,* Smyrna, Rhodos, Colophon, &c,

Paschalius C.

In Legato c. 8.

Antiquissimus ille antistes sapientiæ (Homerus *sc.*) *describens* Thersitem, *&c.*

Patricius F.

Epist. ad Senat. *Senens.* præfixâ Libb. de Repub.

Homerum *inprimis, qui* Poetarum *parens fuit, & omnium disciplinarum dux.*

Id. ejusdem Operis l. 2. tit. *6*.

Homerus *námque & Virgilius tantam sibi laudem vendicârunt, ut nè spem quidem posteris reliquerint, non modò ad parem laudem adæquandam, verùm ad imitationem, ac similitudinem obtinendam.*

Paterculus

Hist. l. 1.

Clarissimum deinde Homeri *illuxit ingenium, sine exemplo maximum, qui magnitudine operum & fulgore carminum solus appellari Poeta meruit; in quo hoc maximum est, quòd néque ante illum, quem ille imitaretur, néque post illum, qui eum imitari possit, inventus est.* [Insigne elogium, de quo vid. Lipsium ad locum.]

Paulus Silent.

Antholog. Gr. Epigram. l. 3.

———Πιερίδων τὸ σοφὸν στόμα, θεῖον Ὅμηρον.

Pausanias

Messen.

Τὰ Ὁμήρου μὲν ἦν ὠφέλιμα ἐγένετο ἐς ἅπαντα ἀνθρώποις.

Petrarcha

Famil. Epist. l. 9. Ep. 2.

Quid enim vir ingeniosissimus atque eloquentissimus nisi ipsum ingenii, & eloquentiæ fontem & originem (Homerum *sc.) vocat* Ambrosius Macrobius, *& si omnes tacerent, res ipsa testatur; sed fatentur omnes.*

Petronius Arb.

Satyric.

———*Det primos versibus annos,*
Mæoniúmque *bibat felici pectore fontem.*

Philemon

Philemon — Apud *Stobæum* in Eclog.

Τὸν δ' οὐ λέγοντα μὴ νόμιζ' εἶναι μακρὸν,
Μηδ' ἂν σφόδρ' εἴπῃ πολλὰ, καὶ πολὺν χρόνον·
Τεκμήριον δὲ τοῦδε τὸν Ὅμηρον λάβε·
Οὗτος γὰρ ἡμῖν μυριάδας ἐπῶν γράφει,
Ἀλλ' οὐδ' εἷς Ὅμηρον εἴρηκεν μακρόν.

[Hinc testìmonium suum de *Homero*, jam suprà laudatum, sumpsisse videtur Nazianzenus.]

Philippus — Antholog. Gr. Epigr. lib. I. sub personâ *Apollinis*.

Ἤειδον μὲν ἐγὼ, ἐχάρασσε δὲ θεῖος Ὅμηρος.

Philo Jud. — De Confus. Linguarum.

Ὁ μέγιστος καὶ δοκιμώτατος τῶν ποιητῶν Ὅμηρος.

Id. l. de *Abrahamo.*

Καθάπερ γὰρ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος, μυρίων ὄντων ποιητῶν, κατ' ἐξοχὴν λέγεται.

Philostratus — In Heroicis.

Τὸν Ὅμηρόν φησι, ξένε, καθάπερ ἐν ἁρμονίᾳ μουσικῇ πάντας ψῆλαι τοὺς ποιητικοὺς τῶν τρόπων, καὶ τοὺς ποιητὰς ἐφ' οἷς ἐγένετο, ὑπερβεβλῆσθαι πάντας, ἐν ὅτῳ ἕκαστος ἦν αὐτῶν κράτιστος· μεγαλορρημοσύνην τε γὰρ ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι, ἡδονῇ τε ὑπερβαλέσθαι τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἄλλῳ ἄλλον. Et paulò póst. Ταῦτα πάντα τὸν Ὅμηρον, δαιμονίως ἐξειργάσθαι φησὶ, καὶ τοὺς μὴ ἐρῶντας αὐτοῦ μαίνεσθαι.

Picus Mirand. J. — De hominis dignitate.

Homerus--*Qui ut omnes alias sapientias, ità hanc quóque (sc. Magicam) sub sui* Ulyssis *erroribus dissimulavit.*

Pierius Hieroglyph. l. 24. c. 5.

Ab elaboratarum autem divitiarum similitudine factum crediderim, ut Homerum Platonici *dixerint in Pavonem abiisse, qui tantam rerum varietatem* Poeticis *coloribus ornatam explicuerit.*

Id. l. 34. c. 5.

Hæc meliùs ex Homero *declarabantur: Ait is, nullius disciplinæ quantumlibet remotæ nescius,* Jovem *cum reliquis Diis, &c.*

Pindarus. Nem. Od. 7.

Ἐγὼ δὲ πλέον ἔλπομαι
Λόγον Ὀδυσσέος ἢ πάθη
Διὰ τὸν ἁδυεπῆ γενέσθ' Ὅμηρον·
Ἐπεὶ ψεύδεσίν οἱ ποτανᾷ γε μαχανᾷ
Σεμνὸν ἔπεστί τι· σοφία δὲ
Κλέπτει παράγοισα μύθοις.

Plato. Jon.

Ὅμηρος ἄριστος καὶ θειότατος τῶν ποιητῶν.

Id. de Repub. l. 10.

Ὅμηρος πρῶτος διδάσκαλος καὶ ἡγεμὼν ἁπάντων τῶν καλῶν τῶν τραγικῶν.

Plinius *sen.* Histor. Nat. l. 2. c. 6.

Ut principi literarum Homero *placuisse video.*

Id. l. 15. c. 2.

Homerus *primus doctrinarum & antiquitatis parens. Et* l. 17. c. 5. *Fons ingeniorum.*

Id,

Id. l. 7. c. 29.

Ingeniorum gloriæ quis posset agere delectum per tot disciplinarum genera, & tantam rerum operúmque varietatem? nisi fortè Homero, *Vate Græco, nullum felicius exstitisse convenit, sive operis fortuna, sive materia æstimetur. Itáque* Alexander *Magnus inter spolia* Darii *Persarum regis unguentorum scrinio capto, quod erat auro, gemmisque ac margaritis pretiosum, varios ejus usus amicis demonstrantibus*——*imò herculè, inquit, librorum* Homeri *custodiæ detur, ut pretiosissimum humani animi opus quàm maximè diviti opere servaretur.*

Plinius *jun.*

Epist. l. 5. Ep. 6.

Vides quot versibus Homerus, *quot* Virgilius *arma, hic Æneæ, ille Achillis describat: brevis tamen utérque est, qui facit quod instituit.*

Plutarchus

Περὶ Ἀδολεσχίας.

Μόνος Ὅμηρος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψικορείας περιγέγονεν, ἀεὶ καινὸς ὤν, καὶ πρὸς χάριν ἀκμάζων.

Id. Lib. de vitâ *Homeri.*

Εἴ τις μὴ παρέργως, ἀλλ' ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν εἰρημένων ἐπιλέγοιτο, φανεῖται (Ὅμηρος *sc.*) πάσης λογικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης ἐντὸς γενόμενος, καὶ πολλὰς ἀφορμὰς καὶ οἱονεὶ σπέρματα καὶ λόγων καὶ πράξεων παντοδαπῶν τοῖς μετ' αὐτὸν παρεσχόμενος, καὶ οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν πεζῶν λόγων συνθέταις, ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν.

Id. postremis ferè verbis ejusdem libri.

Πῶς δ' οὐκ ἂν πᾶσαν ἀρετὴν ἀναθείημεν Ὁμήρῳ, ὅπου καὶ ὅσα αὐτὸς μὴ ἐπετήδευσε; ταῦτα οἱ ἐπιγενόμενοι ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ κατενόησαν· καὶ χρῶνται μέν τινες πρὸς μαντείαν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ, καθάπερ τοῖς χρησμοῖς τοῦ Θεοῦ.

 Politianus:

Politianus

Præfat. in *Hom.*

Dicturus de Homero *Vate, doctrinarum omnium atque ingeniorum autore & principe, &c.* Et post pauca. *Adeò nimirum sese supra hominum conditionem Vates hic eminentissimus atque incomparabilis attollit, adeóque nihil mortale sonat, ut meritò illi & patria cœlum, & mater esse* Calliope *videri possit.* Et aliquantò póst. *Quid dicam de Philosophia, in quâ nulla est fermè nobilior posterorum scientia, nec opinio celebrata, cujus non in Poeta* Homero *originem agnoscamus.* [Sed & perlegenda integra illa *politissimi* scriptoris Præfatio, quæ inter ejus Opera habetur.]

Polyænus

Procem. ad Strategem.

Δοκεῖ δέ μοι γε ταῦτα συμβουλεύειν Ὅμηρος· ὅταν γὰρ πολλάκις ᾄδῃ, ἢ δόλῳ, ἠὲ βίηφι, ἄλλως οὐ παραγγέλλει ἢ τέχναις καὶ στρατηγήμασι χρήσασθαι κατὰ τῶν πολεμίων, &c.

Polybius

Hist. l. *6.*

Ἦ, καὶ τὸν ποιητὴν ἄν τις ἐπαινέσειε, διότι παρεισάγει τὸν Ὀδυσσέα τὸν ἡγεμονικώτατον ἀνδρῶν, &c.

Pontanus Ja.

Attic. Bellar. Synt. part. 2.

Ubi (post aliquot de Homero elogia.) *Hæc*, inquit, *perpauca de innumeris, quæ de hoc* Poetarum *Deo à Poetis, Oratoribus, Historicis, Philologis, Regibus, Imperatoribus præclarissimè dicta, scripta fuerunt.*

Porphyrius

De antro Nymph.

Λογιζόμενοι -- καὶ τὴν Ὁμήρου ὅση τις φρόνησις γέγονε, καὶ πάσης ἀρετῆς ἀκρίβεια.

Portus

Portus Fr. — Præfat. in suum *Homerum.*

Tanta est Poetæ hujus excellentia, tam multæ variæque virtutes, ut altero sit opus Homero *ad eas non ornandas vel augendas, sed recensendas & enumerandas. Nemo dubitat hunc Vatem omnium præclarissimarum rerum dedisse semina, unde posteà tot artes, tot liberales disciplinæ natæ, auctæ. ac confirmatæ sunt. Ex hoc uno fonte varia genera* Philosophorum, *quasi ex immenso mari Oceano flumina, &c.* Et post aliquammulta: *Tantum dicam,* Poetam *hunc de genere humano, ac de iis qui artibus dant operam ità esse meritum ut si omnis ætas publico præconio ejus prædicet laudes, nesciam an satis tanto* Poetæ *sit factura.*

Portus Æm. — Præfat. ad Lexic. suum Ionicum.

Homerus *omnes Dialectos per suum* Poema *dispersas, mixtúmque dicendi genus habet; quod carmen ejus reddit magnificentius, & admirabilius, & insignem* Poetæ *doctrinam &* Poeticæ *venæ fælicitatem commendat.*

Priscianus — Epist. præfixâ. Libb. Grammat.

Cujus mentem tam Homeri *credo quàm* Virgilii *animâ constare. Quorum utérque arcem possedit Musicæ, &c.*

Proclus — Chrestomath. apud *Photium.*

Τὸ κοινὸν ὄνομα παντὸς τοῦ λόγου τὸ ἔμμετρον ἰδιώσατο, καὶ ἐκλήθη, ἔπος καθάπερ καὶ ὁ Ὅμηρος ποιητήν, καὶ ὁ Δημοσθένης τὸν ῥήτορα ᾠκειώσατο---Γεγόνασι δὲ τοῦ ἔπους ποιηταί, κράτιστος μὲν Ὅμηρος, &c.

Propertius

Lib. 2. Eleg. ultim.

Cedite Romani ſcriptores, cedite Graii,
Neſcio quid majus naſcitur Iliade.
& alibi
Nec non ille tui caſûs memorator Homerus
Poſteritate ſuum creſcere ſenſit opus.

Pyrrho

Apud *Diogen. Laert.* l. 9.

Ἐμιμεῖτο μάλιστα τοῦ Δημοκρίτου, εἶτα δὲ καὶ Ὁμήρου, θαυμάζων αὐτὸν, καὶ συνεχὲς λέγων, Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

Pythagoras

Apud *Jamblich.* de Vit. *Pythag.* c. 25.

Χρῆσθαι δὲ (*ſolebat ſc.* Pythagoras) καὶ Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου λέξεσιν ἐξειλεγμένως πρὸς ἐπανόρθωσιν ψυχῆς.

Quintilianus

L. 10. c. 1.

Igitur ut Aratus *ab* Jove *incipiendum putat, ità nos ritè cœpturi ab* Homero *videmur. Hic enim (quemadmodum ex* Oceano *dicit ipſe amniũ vim fontiúmque curſûs initium capere) omnibus eloquentiæ partibus exemplum & ortum dedit. Hunc nemo in magnis ſublimitate, in parvis proprietate ſuperaverit. Idem latus ac preſſus, jucundus & gravis, tum copiâ, tum brevitate mirabilis, nec Poeticâ modò ſed oratoriâ virtute eminentiſſimus.* Et poſt nonnulla. *Quid? in verbis, ſententiis, figuris, diſpoſitione totius operis, nónne humani ingenii modum excedit? Ut magni ſit viri virtutes ejus non æmulatione (quod fieri non poteſt) ſed intellectu ſequi, Verùm hic omnes ſine dubio, & in omni genere eloquentiæ procul à ſe reliquit.*

Ramus

Ramus

Dialect. Præfat.

Quinetiam cùm Aristoteles *ad perspicuè docendum exemplis uti jubeat,* οἷα Ὅμηρος, μὴ οἷα Χοιρίλος, *qualia* Homerus *non qualia* Chærilus *habeat, nullum ferè præceptum sine popularibus & electis (i.e.)* Homericis *non* Chærilæis, *Poetarum, Oratorum, Philosophorum exemplis institui.*

Rhodiginus

Lect. Antiqu. lib. 16. c. 15.

Literarum parens Homerus.

Rittershusius

Notis in *Isid. Pelus.* Epist. l. 4. Ep. 30.

Apud Homerum *Od.* χ. *v.* 348. *est* ἐνέφυσε. *Etsi autem hic fons ingeniorum & parens eruditionis istud elogium pronunciat sub personâ* Phemii *musici, &c.*

Sabellicus

Ennead. 1. l. 8.

Sed quocúnque fuit loco natus (Homerus *sc.*) *quâcunq; ætate, omnium (quod satis convenit) Poetarum fuit eminentissimus, cunctarúmque eloquentiæ partium origo.*

Salmasius

Plin. Exercit. p. 855.

His opponit (Horatius *sc.*) *tanquam virtutis Poeticæ perfectissimam ideam unicum* Homerum.

Salmuthus

Comment. in Panciroll. Nov. Repert. l. 2. tit. 10.

*Cujus (*Homeri *sc.) laudes singulas si deprædicare velim, verear nè laborem suscepturus sim inanem, ac prorsus inutilem: cùm nihil hoc aliud videri possit, quàm eum laudare quem nemo vituperat, sed omnes venerantur & suspiciunt* ——*Eò quippe provectus est auctoritatis, ut non tantùm* priscæ Poeticæ divinus auctor apud Græcos ab *Apuleio l. 9. sed & contentione summâ* literarum parens & doctrinarum fons *à celeberrimis pronuntiatur auctoribus.*

Scaliger Ju.

Poet. l. 5. c. 2.

Homeri *ingenium maximum: ars ejusmodi, ut eam potiùs invenisse quàm excoluisse videatur.*

Id. De Causis L.L. lib. 5.

Id expressit divinitùs aliquando summus Poeta, Τὸ δέ τοι πεπλεσμένον ἔσαι.

Id. in Poem.

Non homines, non me Musa peperêre, sed à me.
Principium Musa patre tulere suum.

Id. Comment. in lib. *Hippoc.* De Insomniis.

Vel vide Homerum, *vel* Herodoti *memineris; sed quales viros? profectò facilè principes utriúsque orationis; utrúmque verò etiam sapientem; Nam &* Homerum *nunquam putassem summum, &* Physicum, *&, ut tum esse poterat, Theologum, nisi tam stultè de Diis locutus esset: neque enim tam vecors, támque futilis esse potuit, ut ea sic intelligeret; sed ad siderum potestates, atque officia Geniorum omnia voluit referri.* [Hæc *Scaliger,* qui tamen alibi in *Homerum* iniquior, ut propterea non immeritò vapulet à *Leone Allatio*, De Patriâ *Homeri*, cap. 4.]

Scaliger Jo.

Epist. l. 1. Ep. 1.

Vix delibatis conjugationibus Græcis Homerum *cum interpretatione arreptum* 21 *diebus totū didici: Poeticæ verò Dialecti vestigiis insistens Grammaticam mihi ipse formavi, neque ullam aliam didici quàm quæ mihi analogiâ verborum* Homericorum *observata fuit.*

Id. Epist. l. 3. Ep. 247.

Ut anni, sic poeseos Græcæ quatuor tempestivitates fuisse

fuisse animadverti. Prima fuerit illa, in qua principes Homerus *& Hesiodus, &c.*

Schottus A.

Præfat. in *Phot.* Biblioth. De Eust.

Cujus & in Homerum Poetarum propè Deum explicationes, &c.

Id. Nod. *Ciceron.* l. 3.

Poetarum omnium juxta ac Philosophorum propè Deum Homerum, *&c.*

Schrevelius

Epist. Dedic. *Homero* suo præfixâ.

Poetas inter Homerus *sine omni controversiâ palmam obtinet; utpote qui animos hominum à vitiis avocat, ad virtutem & honestatem excitat, atque acuit; mores corruptos emendat, &c.*

Id. Præfat. ad Lectorem.

Post mortem nominis immortalitatem assecutus est; & communis opinio percrebuit eum non ex mortali semine, sed ex Deo natum; arbitrati ingenii sagacitatem omni humanâ industriâ majorem.---Quanti Homerum *fecerint populi & Reges, qui sapientiâ cæteris antestarent, testantur omnium seculorum historiæ. ---Vale--- &* Homerum *tibi diligenti lectione familiarem facito, ut in quo nullius non artis aut perfecta aut certè non dubia vestigia reperiuntur; &, ut quidam scitè illum vocat,* Πηγὴν τινὰ τῆς διαλέκτου, τοῦ τε ἀνθρωπίνου βίου παράδειγμα, καὶ οἷον φωστῆρα τῶν ἄλλων ποιητῶν, ἑλλήνων τε καὶ τῆς τε ἄλλης περὶ λόγους παιδείας ἡγεμόνα.

Seberus

Epist. Ded. Indici suo *Homer.* præfixâ.

Tanta fuit omnibus seculis Homeri *judicata dignitas, ut cùm multi laudes ejus celebrare ausi fuerint, plerique tamen plenè illas se assecutos negare haud erubuerint. Ac sanè quis putet satis dignis affici posse laudibus eum, quem*

universus

universus pœnè literatorum chorus non tantùm cum Platone *Poetarum optimum ac divinissimum, vel cum Jurisconsulto præcipuum ac summum* omnísq; virtutis patrem, *sed cum* Dionysio *etiam, &c.*

Seinius P.

L. de Nepenthe *Hom.* seu de Abolendo luctu.

Magnum profectò, & Homero, *h. e. omnium* Poetarum *Philosophorúmque principe dignum.*

Seneca

Epist. 58.

Poeta--jam apud Græcos in unius notam cessit, Homerum *intelligas, cùm audieris Poetam.*

Id. Ep. 88.

Illa discamus, quæ Homerum *fecere sapientem.*

Sextus Emp.

Advers. Mathemat. c. 8.

Ἐπὶ μὲν οὖν ποιητικῇ ἔγωγε Ὅμηρον τεθαύμακα.

Id. c. 10.

Πιθανὸν δὲ γεγονέναι μέν τινας πρὸ αὐτοῦ (Ὁμ. *sc.*) καὶ κατ' αὐτὸν ποιητάς· τούτους δὲ ὑπὸ τῆς περὶ αὐτὸν λαμπρότητος ἐπισκοτῆσθαι.

Sibylla

(Aut *Sibyllin.* saltem Carminum Autor)
Orac. l. 3.

Καί τις ψευδογράφος, πρέσβυς βροτὸς, ἔσσεται αὖθις
Ψευδόπατρις——
Νοῦν δὲ πολὺν, καὶ ἔπος διανοίαις ἔμμετρον ἕξει
Οὐνόμασιν δυσὶ μισγόμενον. Χῖον δὲ καλέσσει
Αὐτὸν, καὶ γράψει τὰ κατ' Ἴλιον, οὐ μὲν ἀληθῶς,
Ἀλλὰ σαφῶς, ἔπεσιν γὰρ ἐμοῖς, μέτρων τε κρατήσει.

Sidonius Apoll.

Carmine 23.

Torrens Herodotus, *Tonans* Homerus.

Silius

Silius Ital.

Lib. 14.

———————*Meruit Deus esse videri,*
Et fuit in tanto non parvum pectore numen.
Carmine complexus terram, mare, sidera, manes,
Et cantu Musas, *&* Phœbum *æquavit honore.*

Simonides

Carmine Elegiaco de brevit. vitæ.

Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι μένει χρῆμ' ἔμπεδον αἰεί·
Ἓν δ' ἐστὶ κάλλιστον Χῖος ἔειπεν ἀνήρ,
Οἵη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν.

Socrates

Epist. ad *Xenophont.*

Τὸ μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν, ἐν τῷ ἄεισα τῷ ποιητῇ εἰρῆσθαι πάντες..

Solinus

Polyhist. cap. 43.

Smyrna, unde præcipuè nitet, Homero *vati patria exstitit.*

Solon

Apud *Diog. Laert.* l. 1. in *Solone.*

Τά τε Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπου ὁ πρῶτος ἔληξεν, ἐνθένδε ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον· μᾶλλον οὖν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν, ἢ Πεισίστρατος. [Quanquam non verbale, sed reale hoc testimonium *Solonis* sit, hinc tamen liquidò & apertè constat, quanti *Homerum* fecerit celeberrimus hic sapientissimúsque *Atheniensium* legislator; quare nullo modo omittendum duxi hoc ipsius decretum, quo viz. cautum est, ut Rhapsodi in *Panathenæis Homeri* carmina recitarent (licet hoc institutum *Hipparcho* Pisistrati filio tribuant alii, ut *Plato* in *Hipparcho*, & ex eo *Ælianus* Var. Histor. l. 8. c. 2.) præsertim cùm & inter Autores nomen & locum meruerit hic Sophus, utpote cujus *Elegi & Epistolæ* etiámnum hodiè extant, & doctorum manibus teruntur.]

Sophocles

Græcorum Tragicorum Princeps, Μέλιττα Ἀττικὴ, Ἄνθος ἀοιδῶν, etsi nusquam fortè nominatim *Homeri* in Tragœdiis meminit, (nec enim huic rei locus aut occasio erat in tali argumento) quàm religiosus tamen illius cultor ac ζηλωτὴς fuerit, jam olim observârunt Critici; qui & proptereà φιλόμηρον eum vocârunt. Et certè ubíq; hic Tragicus sedulum se & studiosum *Homeri* imitatorē ostendit tam in verbis, quàm in sententiis; passim adeò Ὁμηρικὴν ἐκματτόμενος χάριν, ut μόνος Ὁμήρου μαθητὴς à quodā è veteribus dici meruerit; referente *Triclinio*; si modò is autor sit Vitæ *Sophoclis*, Tragœdiis ejus præfixæ. Hinc & *Polemon* (teste *Suidâ*) appellare solitus est Ὅμηρον μὲν Σοφοκλέα ἐπικὸν, Σοφοκλέα δὲ Ὅμηρον τραγικόν. Postremò, etiam de *Sophocleâ Homeri* imitatione Dissertationem edidit vir doctissimus diligentissimúsque, & de Græcâ linguâ optimè meritus, *Henr. Stephanus*. Cothurnus itáque *Sophocleus Homerica* grandiloquentiæ viva quædam effigies & imago est, eíque satis amplum *Testimonium* præbet.

Spondanus

Proleg. in *Homerum* suum.

Sanè id summæ laudi Divino Vati (Homero) *tribui oportet, qui licet rei familiaris angustiis oppressus, tamen in tantas ingenii divitias emerserit, ut néque pristina néque hodierna secula parem ullum ei protulerint---Hinc* Poetæ, *hinc Oratores, ---&c.-*

Statius Papin.

Sylvarum l. 5. Epiced. in Patrem.

Fors & magniloquo non posthabuisset Homero.

Ibid.

Quantus equos pugnásque virûm decurrere versu Mæonides.———

Stephanus

Stephanus H.

Dissertat. præfixâ editioni suæ Græc. Poet.

Homerum *ità laudare ut poteram nolebam, non poteram autem ut volebam.*

Id. Schediasm. l. 2.

Homerus *ità erat ab omnibus* πεπατημένος *veterum scriptorum ætate, ut nullam ex ullo ejus loco vocabulum peti possit, nec ad quicquam, quod ille dixisset, respici sive alludi, quin lectores statim id animadverterent.*

Strabo

Geograph. l. 11.

Ὅμηρος οὐ μόνον ἐν τῇ κατὰ τὴν ποίησιν ἀρετῇ πάντας ὑπερβέβληται τοὺς πάλαι καὶ τοὺς ὕστερον, ἀλλὰ σχεδόν τι καὶ τῇ κατὰ τὸν βίον ἐμπειρίᾳ τῶν πολιτικῶν. [Vid. plura ibid. ubi & *Homerum* Geographiæ principem esse fusè demonstrat.]

Id. l. 8.

Πιστεύονται δ' ὡς ἐπὶ-τὸ-πολὺ οἱ ἐνδοξότατοι καὶ πρεσβύτατοι καὶ κατ' ἐμπειρίαν πρῶτοι. Ὁμήρου δ' εἰς ταῦτα ὑπερβεβλημένου πάντας, ἀνάγκη συνεπισκοπεῖν καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου λεχθέντα.

Strada

Prolus. Acad. l. 1. prolus. 3.

Cùm lego poësin Homeri, *video sapientissimum Vatem, &c.* & aliquantò pòst de eodem: *Poeta ingeniosissimus, qui probe nosset unus, quid esset non ineptire.*

Stuckius

Antiqu. Convivial. l. 1. c. 27.

Præ cæteris quidem scriptoribus omnibus Homerus *omnia justa legitimáque hospitalitatis officia egregiè sanè mihi expressisse*

expressisse, ac suis quasi coloribus depinxisse videtur in præclaris illis suis literarum monumentis, quæ quidem aliorum quóque officiorum vitæ humanæ præclara documenta, atquè præcepta continent.

Sturmius

Epist. ad *Theoph. Golium.*

Credo ego omnium oratorum ornamenta & instituta in Homero *demonstrari posse, ità ut si ars dicendi nulla extaret, ex hoc tamen fonte derivari & constitui posset.*

Suetonius

In & De *Caligulâ* cap. 34.

Cogitavit etiam de Homeri *carminibus abolendis*, [Præclarum verò facinus, & tali Imperatore dignum *viz.* monstro hominis.]

Suidas

In voce Ὅμηρος.

Ὁμοίως δὲ καὶ τὴν πατρίδα ἀμφίβολος (*erat* Homerus *sc.*) διὰ τὸ ἀποσημῆναι ὅλως εἶναι ζητητὸν τοῦ μεγέθους τῆς φύσεως.

Symmachus

Epist. l. 8. Ep. 22.

Et Homerum *novimus à dissimilibus prædicari: careret quippe fama magnorum virorum celebritate, si etiam minoribus testibus contenta non esset.*

Synesius

Lib. De Insomn.

Ὅμηρος καὶ Στησίχορος τὸ μὲν Ἡρωικὸν φῦλον διὰ τὰς ποιήσεις αὐτῶν ἐπικυδέστερον ἔθεσαν· καὶ ἡμεῖς ὠνάμεθα τοῦ ζήλου τῆς ἀρετῆς.

Tatianus

Orat. adv. Græc.

Ὅροι δὲ ἡμῖν κείσονται Μωσῆς καὶ Ὅμηρος, τοῦ ἑκάτερον αὐτῶν εἶναι παλαιότερον, καὶ τὸν μὲν ποιητῶν καὶ ἱστορικῶν εἶναι πρεσβύτερον, τὸν δὲ πάσης βαρβάρου σοφίας ἀρχηγόν.

Tertullianus

Tertullianus

Lib. De animâ.

Homerus *Pater liberalium disciplinarum.*

Id. ibid. c. 56.

Novimus autem præter Poetica *jura, pietatis quóque* Homericæ *industriam, &c.*

Textor

Theatr. Hist. & Poet. l. 2. c. 98.

Homerum Po*etarum omnium facilè principem ferunt, cùm jam senio confectus, &c.*

Themistius

Oratione 16.

Οὐκ ἄρα μάτην ὁ σοφώτατος Ὅμηρος ἀπεσχεδίαζεν ἐν τοῖς ἔπεσι συνεχῶς ἀνυμνῶν τὸν αὐτὸν καὶ ἕνα πατέρα ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Id. alibi.

Ὅμηρος προπάτωρ καὶ ἀρχέγονος τῶν Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους λόγων.

Theocritus

Idyll. 16.

———— Ἅλις πάντεσσιν Ὅμηρος,
Οὗτος ἀοιδῶν λῷστος————

Id. Idyll. 7.

Καὶ μοισᾶν ὄρνιχες, ὅσοι ποτὶ Χῖον ἀοιδὸν
Ἀντία κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.

Theodoretus

De curand. Græc. affect. l. 2.

Τί γὰρ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως ἥδιον; τί δὲ τῆς ἐλεπείας ἐκείνης γλυκύτερον;

Theon

Progymnasm.

Πρῶτον μὲν Ὅμηρον ἐπαινοῦμεν, ὅτι οἰκείους λόγους περιτίθηκεν ἑκάστῳ τῶν εἰσαγομένων προσώπων.

Thucydides

L. 2. In *Periclis* Oratione funebri.

Οὐδὲν προσδεόμενοι, οὔτε Ὁμήρου ἐπαινέτου, οὔτε ὅστις ἔπεσι μὲν τὸ αὐτίκα τέρψει, &c. Ubi Schol. Οὔτε Ὁμήρου, ἀπὸ μέρους τῶν πάντων ποιητῶν.

Thysius Ant.

De Rep. Athen. p. 267.

In Panathenæis *majoribus Rhapsodi* Homeri *principis Poetarum carmina, &c.*

Tibullus

Lib. 4. Carm. Ad *Messalam.*

———*Æterno propior non alter Homero.*

Tiraquellus

De Jure Primigen. Qu. 17.

Sed & ex Homero *quoque, illo virtutum omnium parente* Justiniano *appellato, sortes rerum futurarum præsagia deprompta esse, testimonio est* Socrates *ille hominum sapientissimus, &c. nec tamen istis sortibus fidem esse adhibendam putârim.*

Id. In Legg. Connubial. leg. 1. gloss. 1. part. 1.

Paris *apud* Homerum *illum omnium disciplinarum tanquam Oceanum quendam, &c.*

Tzetzes Jo.

Chiliad. carmine de Educat. filiorum.

Ὅμηρος αὐτὸς ἡ θάλασσα τῶν λόγων,
Πλὴν γλυκεῖα τοῦ νέκταρος, οὐχ ἁλμυρῶν ὑδάτων.

Valerius

Valerius Max. — Lib. 8. c. 8.

Homerus *ingenii cœlestis Vates.*

Varro — Lib. De Imaginibus apud *Agell.* l. 3. c. 11. *Homeri* imagini hoc Epigramma appoſuit, partim ſc. Lat. partim Græc.

Capella Homeri *candida hæc tumulum indicat,*
Quòd ariete (*vel*, ut quidam legunt, aræ letæ, *vel* ut alii, caprâ letæ) *mortuo faciunt ſacra.*
Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσιν περὶ ῥίζαν Ὁμήρου, (γος, Ἀθῆναι.
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίν, Ἴος, (*alii* Χίος) Ἄρ-

Vid Hieron. Magium *Miſcellan. l.* 3. *c.* 1. *&* Leon. Allat. *De Patriâ* Homeri *c.* 11. *quorum utèrque* Varronianum *hoc in* Homerum Epigramma Latino-Græcum fuſè & eruditè explicat.

Victorius P. — Var. Lection. l. 28. c. 18.

Omnis elegantiæ, omnîſque in dicendo virtutis dux autórque fuiſſe Homerus *non ſine causâ exiſtimatur; quas indè poſteà ſtudioſè acceperunt non Poetæ tantùm Græci ac Latini, verùm etiam Oratores.*

Id. eod. l. c. 3.

Hujus conſilii exemplum eſt apud Homerũ *: vidit enim ille quóque, qui omnia divinitate ingenii ſui perſpexit: &c.*

Id. l. 35. c. 2.

Hæc elegans concinnáq; ſententia fluxit è fonte omnis ſuavitatis & eruditionis Homero. Et alibi ſæpè in eandem mentem.

Vida Hier. — Poetic. Lib. 1.

Haud multos labor auctores tibi prodere Graios,
Quos inter potitur ſceptris inſignis Homerus.

 Hunc

Hunc omnes alii observant; hinc pectore numen
Concipiunt Vates, blandúmque Heliconis amorem.
Felices, quos illa ætas, quos protulit illi
Proxima: divino quantò quisque ortus Homero
Vicinus magìs, est tantò præstantior omnis.

Vitruvius

Præfat. l. 7. (loquens de *Zoilo* Homeromastige.)

Ptolemæus *cùm animadvertisset Poetarum parentem Philologiæque Ducem absentem vexari, & cujus ab cunctis gentibus scripta suspicerentur, ab eo vituperari, indignatus nullum ei dedit responsum, &c.*

Vives

De Trad. discipl. l. 3.

(Homerus) *quæ scripsit, non dicere videtur, sed ante oculos sistere: Ea est quasi depingendi vis & efficacia; Quâ virtute posteros omnes sine controversiâ superat, &c.*

Vossius Ger.

Ep. Dedic. præfixâ Institut. Poet.

De Homero *sic statuimus, nomen ejus non magìs Poetæ esse quàm Philosophi---Ex quo Platonis* (Homeri *dubito, an* Socratis *similiores*) *tum verba fluunt omnia, dictióque tota, propè adeò recedens à carmine, tum quóque omnigena illa rerum doctrina. Nec sanè* Alexandro *tam sublimis spei adolescentulo, alium æquè ac* Homerum *proposuit* Aristoteles.

Winsemius

Præfat. In *Homerum* inter Declamat. *P. Melanchthon.*

Ac primùm quidem sic statuo, (de Homeri Poemate loquitur) *nullum unquam scriptum indè úsque à primùm condito orbe, ulla in lingua aut natione, ab ullo humano ingenio editum esse, (sacra ubique excipio) in quo vel doctrinæ tantum sit, vel elegantiæ & suavitatis* -- [Sed consule omninò & percurre integram illam Præfationem; operam non ludes, Lector.]

Wolphius Hier.

Annotat. in *Isocr.* Panegyr.

Quanta fuerit Homeri, *non in vulgus tantùm autoritas, sed & quanta doctorum de omnis generis doctrina ejus, & quadam quasi divinitate opinio, non est obscurum. In jure civili certè quidem* omnis virtutis parens *appellatur, &c.*

Id. in *Isocr.* Orat. c. Sophist.

Homeri *autoritas apud vulgus Græcorum tanti olim fuit, ut ejus sententiæ pro oraculis haberentur, & ei refragari piaculi instar esset. Extant multorum orationes, qui demonstrare conantur, eum nihil ignorâsse, & omnes Philosophos suarum opinionum occasiones ex illius poesi petiisse.*

Woverius

Polymath. c. 19.

Lingua plectrum, dentium vallum, vel ut Poeta præcipuus *ait,* ἕρκος ὀδόντων.

Xenophon

Memorabil. l. 1. in personâ *Socratis.*

Ἐπὶ μὲν τοίνυν ἐπῶν ποιήσει Ὅμηρον ἔγωγε μάλιστα τεθαύμακα.

Id. Conviv.

Ἴστε γὰρ δήπου ὅτι ὁ Ὅμηρος ὁ σοφώτατος πεποίηκε σχεδὸν περὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων.

Ibid.

Ὁ πατὴρ ὁ ἐπιμελούμενος ὅπως ἀνὴρ ἀγαθὸς γενοίμην, ἠνάγκασέ με πάντα τὰ Ὁμήρου ἔπη μαθεῖν.

Xiphilinus

Epit. *Dion.* In *Adriano.*

Καὶ οὕτω γε τοιοῦτος ἦν (*ac si diceret,* adeò vecors & insanus erat) ὡς καὶ τὸν Ὅμηρον καταλύων, Ἀντίμαχον ἀντ᾽ αὐτοῦ εἰσάγειν, οὗ μηδὲ τὸ ὄνομα πολλοὶ πρότερον ἠπίσταντο.

Xylander

Annot. in *Plut. Homerum.*

Quis unquam nisi vel malus vel imperitus non maximi fecit Homerum ? *quæ ætas, quæ gens eum non summis extulit laudibus ?*

Id. Præfat. ad eundem.

Homerus *princeps Poetarum, & Oceanus sapientiæ.*

Zanchius

De Operibus Dei l. 2. c. 1.

Quin & Homerus *eandem ob causam, propter admirabilem scilicet rerum multarum cognitionẽ, appellatus fuit à multis, atque inprimis à* Dionysio, δαιμονιώτατος.

Zeno Cit.

Stoicæ sectæ Parens & Conditor, (quem *Athenienses* tanto in honore & pretio habuerunt, ut publicum fecerint decretum, eum στεφανῶσαι χρυσῷ στεφάνῳ κατὰ τὸν νόμον, ἀρετῆς ἕνεκα καὶ σωφροσύνης· uti refert *Diog. Laert.* lib. 7. in vita *Zen.*) quanti *Homerum* æstimaverit, satìs amplo id indicio ac *Testimonio* est, quòd Προβλημάτων Ὁμηρικῶν πέντε (sc. βιβλία) scripserit, teste ibidem eodem *Laertio.*

Zoilus

——— hosce omnes interstrepit anser olores ,
Dúmque alii plaudunt, exibilat unus *Homerum.*

Et hinc fœdum adeò & exosum ubique *Zoili* nomen, ut jam *Zoilus* non hominis, sed livoris, & maledicentiæ, & obtrectationis nomen habeatur, juxta illud *Ovidii* De Remed. l. 1.

Ingenium magni livor detrectat *Homeri :*
Quisquis es, ex illo, *Zoile*, nomen habes.

Et *Martialis* Epigr. l. 11. Ep 93.

Mentitur, qui te vitiosum, *Zoile*, dicit ;
Non vitiosus homo es, *Zoile*, sed vitium.

Ad *Zoilum Homeromaſtiga.*
Ἐλεγχἰικόν.

ZOile, *tot niveos poteris ſpectare lapillos?*
Calculus atq; tuus diſcolor unus erit?
Suſpendas *potiùs, nè* ſuſpendaris *& ipſe,*
Et [a] *crux cenſura ſit tibi pœna tua.*
Omnia cùm dixti, ſolus regnabit Homerus;
Omnia cùm dixti, Zoile, *ſolus eris.*
Hactenùs ergo pares, quòd utérq; excellitis, ille
Arte ſuâ cunctos, Zoile, *túque tuâ.*
Cui palmam tribuunt omnes, tu ſolus Homerũ
Carpis: nec ſimilem tu, nec Homerus *habet.*
Cæſar *at à* caligâ *dictus* [b] *damnare Poetam*
Auſus: & huic poterat quid placuiſſe boni?
Odit? an invidit Vati ſuper athera noto?
Quid mirum? ſocio, Zoile, *macte tuo.*
Euge! & adhuc tu ſolus homo tam cenſor iniquus:
Quomodo? [c] monſtrum *hominis, non homo* Cajus *erat.*

[a] Alii eum (*Zoilum ſc.*) ſcripſerunt à Philadelpho eſſe in crucem fixum (*ob maledicentiam ſc. in* Homerum) Vitruv. Architect. l. 7. in Proœm.

[b] Cogitavit etiam de *Homeri* carminibus abolendis. *Sueton. Vit. Calig. c.* 34.

[c] *Id. ib. c.* 22.

Ad eundem. Ode Στηλιτευτική.

HOmeromaſtix, *improbe* Zoile,
Os turpe, tabo Gorgonis *oblitum;*
Livoris œſtrum, fel, venenum;
Spuma canis Stygii, *& paludis:*

Qui ſolus audes nomen Homericum,
Qui ſolus audes numen Homericum,
Numen, quod omnes unà adorant,
Sacrilegâ temerare linguâ.

Infame monſtrum, Lerna calumniæ,
Halans Mephitin gutture lurido,
Ter-Sycophanta, ſcurra cœli,
Mome Deûm, jaculator audax.

Quoúſque Solem miſſilibus petes?
Solem Poetarum, & jubar ingenî
Sic dente mordebis canino,
Et rabido lacerabis ore?

Vides

Vides, ut omnis doctior orbis, &
Gens tota Phœbi Mæoniæ simul
Conspiret in cultum Camœnæ,
Unius & veneretur aras

Supplex Homeri? *En quanta virûm cohors,*
Vati corollam nectere gestiens,
Festinet ultrò tura templo,
Et capiti dare serta sacro.

En quanta moles te, miser, obruat!
Quot ora læsi numinis arguant!
Quin te reum mox confiteris,
Testibus innumeris revicte?

Crimen fatenti crux tibi debita;
Hoc præcipit lex, hoc ratio jubet,
Vult gentium hoc Niloticarum,
Et Phariæ *dominator aulæ.*

At non carebis, Zoile, *næniâ,*
Lessóve; Musam dat tibi præficam
Homerus, *& funebre carmen*
Pangit, & hæc tibi justa solvit.

Ὦ πέποι, ἦ μέγ' ἄριστον ἐν ἀνθρώποισιν ἔρεξεν,
Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔσχ' ἀγορέων.

FINIS.
